2680

No. 13.

Copia Secreet aenkomende Indiaas Briefboek van den Jare 1751.

Eerste Deel.

Register van Zodanige secreete brieven en verdere papieren als 'er gedurende 't Jaar 1751, van respective buyten Comptoiren aan haar Ed.e de hogge Indiase regering tot Batavia Zyn geschreeven, en aangebragt tewreten

Amboina

Macasser

macasser

Macasser

Ao. 1751 — Folio

Missive door den Sr. gesaghebber Lepeltak aan haar Ed: gedt. 25. augs. // 597.
— Do. door als even — // 20. 8ber // 727.

Timor

missive door den opperkoopman van der burg — // 21. maij // 179.

Banjermassing

missive door den opperkoopman en resident van Suchtelen aan haar Ed: — // 13 do. // 209.
Copia protest van gem: resident tegens den Engels Capt. Henrij Speke — // — 227.

China

missive door de Chinase Cargas Toussaint c: s: // 30. nov: // 857.

Sumatras west Cust

missive door den Commandeur van Ilsinga aan haar Ed: gesz: — // 2 maij // 163.
resolutien genomen bij gem: Commandeur en raad — // — 167.

Bengale

missive door den directeur Kersseboom benevs. den raad tot Hougly aan haar Ed: gesz: gedateert 13. Januar. 11
resolutien bij als vooren genomen — // — 23.
missive door boven gem: directeur en raad — // 20. maart 229
resolutien bij als even genomen — 237.

Ceijlon

Ceijlon

Ao. 1751 — Folio

missive door den heeren gouverneurs van Gollenesse afgaande en de heer vreeland aankomende gedateert — 28. februa. // 81
— Do. // // heer gouvr. vreeland aan haar Edelens gedateert gedt. 3. maij // 261
— Do. // en aan als even — // 31. augs. // 839.

Mallabaar

missive door den Sr. gesaghebber de Lahaije en raad tot Cochim aan haar Ed: gedateert — 7. maart // 93.
— Do. // // voorn. gesaghebber aan den majoor Weisberg ged. 6. maij // 705.
— Do. // en aan als boven gesz: — 4. Junij // 760
resolutien genomen bij gem: gesaghebber en raad — // 771
missive door den opperkoopman de Lahaije benevens den raad — // ult. 7ber // 797.

Chormandel

missive door den heer gouvr. Floreman benevens den raad aan haar Ed: — // 9. febr. // 89
— Do. // boven gem: gouverneur en secunde van Son — // 15. 8ber // 751.

Javas Oost Cust

missive door den heer gouverneur van hohendorff aan haar Edelens gesz: — // 30. maart // 125.
— Do. // en aan als even — // 18 october 719.

Bantam

Bantam

A° 1757.

		Folio
Lÿste van den vijand veroverde ammonitie van oorlog		595
missive door den heer brigadier Convert — gedt	9 sept.	600
〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃	2 8ber	621

Bataviase Resort

		Folio
missive door den Cap:n Lieut: vertrolen aan haar Ed:	24 april	145
〃 〃 brigadier Convert 〃	20 d°	147
〃 〃 Cap:n Lieut: vertrolen 〃	11 maij	157
rapport gedaan door een Javaanse Zendeling		256
missive door den Cap:n Lieut: vertrolen	10 Junij	259
〃 〃 〃 〃 〃	12 d°	269
〃 〃 〃	13 d°	271
〃 〃 〃	14 d°	273
〃 〃 〃	14 d°	275
〃 〃 〃	14 d°	277
〃 〃 〃	15 d°	293
〃 〃 onderkoopman en boekhouder der Europese Landbouwers Freijer	15 d°	295
〃 〃 Lieut: Collonel van offenberg aan haar Ed:	16 d°	299
〃 〃 〃 〃	16 d°	305
〃 〃 gem: onderkoopm: Freijer	16 d°	305
〃 〃 den 〃 〃	16 d°	309
〃 〃 〃 〃	16 d°	313
〃 〃 Lieut: Collonel van offenberg	18 d°	315
〃 〃 Cap:n Lieut: vertrolen aan haar Ed:	19 d°	319
〃 〃 d° 〃	19 d°	321
〃 〃 vendrig gille	20 d°	331
〃 〃 Lieutenant Collonel van offenberg	20 d°	335
〃 〃 Cap:n Lieutenant vertrolen	21 d°	339
〃 〃 〃 〃	21 d°	341
〃 〃 vendrig Robbert	22 d°	344

Bataviase Resort

A° 1757,

		Folio
missive door den Cap:n Lieut: vertrolen gedateerd	22 Junij	369
〃 〃 〃 〃	23 d°	370
〃 〃 〃 〃	24 d°	372
〃 〃 vendrig gille	24 d°	373
〃 〃 Cap:n Lieut: vertrolen	2 Julij	385
〃 〃 Lieut: Collonel van offenberg	3 Julij	387
〃 〃 Cap:n Lieut: vertrolen	4 d°	391
〃 〃 Commandant gille	4 d°	393
〃 〃 Capitain vertrolen	4 d°	395
〃 〃 〃 〃	6 d°	397
〃 〃 〃 〃	7 d°	423
〃 〃 〃 〃	7 d°	425
〃 〃 〃 〃	8 d°	427
〃 〃 〃 〃	9 d°	433
〃 〃 brigadier Convert	11 d°	437
〃 〃 Lieut: Collonel van offenberg	13 d°	443
〃 〃 〃 〃	13 d°	445
〃 〃 Capitain vertrolen	20 d°	458
〃 〃 Lieut: Collonel graaf van Randow	21 d°	459
〃 〃 〃 〃	22 d°	461
〃 〃 Capitain vertrolen aan haar Ed:	22 d°	465
〃 〃 Lieut: Collonel van Rantzouw	23 d°	473
〃 〃 Capitain vertrolen	23 d°	475
〃 〃 d° voltz	23 d°	476
〃 〃 Lieutenant Collonel van Rantzouw	24 d°	479
〃 〃 major Roußel	25 d°	491
〃 〃 Capitain vertrolen	26 d°	493
〃 〃 Lieutenant Collonel van Rantzouw	27 d°	496
〃 〃 Capitain vertrolen	27 d°	499
〃 〃 Commandant gille	27 d°	501
〃 〃 Cap:n vertrolen	28 d°	509
〃 〃 Commandant gille	28 d°	511
〃 〃 major Roußel	5 augs	579

Batavia'se Resort

Ao 1757

	Date		Folio
Missive door den Capitain Voltz ged:	4	aug:	520
—— do " " major Rousel	6	do	527
—— do " " Capn Voltz	5	do	529
—— do " " vendrig Sirrant	5	do	530
—— do " " Capitain Voltz	6	do	531
—— do " " majoor Roussel	7	do	533
—— do " " —— do de Vrent . . .	10	do	546
—— do " " Capitain Vertholen . .	11	do	549
—— do " " major Derrent . . .	15	do	557
—— do " " Capitain Vertholen . .	18	do	573
—— do " " —— do Voltz	28	do	587
—— do " " —— do Voltz	30	do	596
—— do " " —— do Voltz	8	sept:	599
—— do " " —— do —— do	10	do	603
—— do " " —— do —— do	10	do	607
—— do " " major roussel	22	do	609
—— do " " Capn Voltz	26	do	611
—— do " " " Vertholen	28	do	613
—— do " " Capn Voltz	30	do	615
—— do " " " —— do	1	october	618
—— do " " " —— do	2	do	619
—— do door Pieter Jardyn	3	dec:	845
—— do " den Lieutent: Backeraedt	7	do	847
—— do " " —— do —— do	12	do	849
—— do " " Capitain Vertholen	8	do	851
—— do " " Lieutenant Backeraedt . . .	10	do	853
—— do " " Capitain Vertholen	11	do	855

Van Bantam den 8. April Ao. 1751.

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele
Heeren Raden van Neder,
lands India,

hoog Edele Groot Achtbare
wijdgebiedende heere
en Wel Edele heeren

Bij desen hebben de hooge Eer uw
hoog Edelheedens nedrig te Communiceeren
dat gisteren den soldaat Jan Frans du
Chardijn die op den 21. Febr: van hier is
vermist, te rug gekomen, Zijnde den selven
alleenig tot niet ver van 't oude fort
en vervolgens met eenige van ons volk
na herwaerds te rug gekomen hebbende
heden zodanigen relaas gegeven als de eere

hebben

Van Bantam Den 9.e April 1751.

Hebben uw hoog Edelheedens nevens desen
in Copia aen te bieden, waer aen ons
kortheijts halven eerbiedig gedragen,

Nog dient ter g'eerder aendagt van
uw hoog Edelheedens dat door den vijand
aen de Z: O: kant aen de weg van Grobbe,,
Jack wederom een nieuwe benting is ge,,
maekt, 't welk onse Coudaren, die heden
morgen uijt recognosceeren zijn geweest,
hebben ontwaert en 't welk met 't berigt van
voren gem: Soldaet over een komt;

Heden namiddag den krankbesoeker
hendrik Brummel alhier overleden zijnde,
Zo versoeken gansch onderdanig dat door de
goedheijt van uw hoog Edeleed: met een
ander bequam subject in dies plaets mogen
geadsiteert werden. –

En nademalen door 't groot getal van
Zieken de consumptie van medicijnen
mede extra groot is en de opnevensleggende
Catalogus gespecificeerde medicamenten

op

Van Bantam Den 8. April 1751.

op de laetste gedane petitie of in 't geheel
niet of zeer gering voldaen en dies voor
raed principael dat dienstig voor alteratie
bij hand verbruijkt is, zo versoeken eerbie,,
dig moogelijk met deselve voorsien te
werden en bidden uw hoog Edelheedens tessens
daer bij indagtig te willen zijn dat het getal
der hier bescheijdene dienaren bedraegt 1270
koppen, behalven de geene welke van de
scheepen hier in de hospitalen komen en dat
mede de kleene vaertuijgen ook voorsien moet,

Wijders laten desen nog verzellen
drie sp: requesten van de hier militeerende
sergeanten Jan Pieter Doos, Gotlieb Ben,
Jamin Isler, en Johan Jurgen Stro,,
meijer tendeerende om in steede van den
vaendrig Bane met het vacante vaendel
gebeneficeerd te werden, welke personen
wij eerbiedig in uw hoog Edelheedens gunst,,
tig recommandeeren, ten einde een van
drijen een favorabel apostil mag erlangen,

J

Van Bantam den 8. April 1751.

'T schip d'Ida is met Zons ondergang boven de hoek van pontang geraakt;

Boven gevraegde fransman versogt hebbende wegens zijne begane misdaet gepardonneert te werden, Zo kunnen wij niet nalaten uw hoog Edelheedens het Zelve voor te dragen, met eerbiedig versoek om uw hoog Edelheedens gerespecteerde ordre, hoedanig met den Zelven Zullen handelen, Zullende wij hem tot Zo lange in versekering houden;

En terwijl de randsoen tijdt voor de scheepen Schonauwen en d'Adriana benevens 't Jagt den dubbelden arent reets verstreken is, Zo versoeken dat uw hoog Edelheedens het benodigde randsoen voor die bodems na herwaerts gelieven te Zenden, Zo ook medicijnen waer van dubbelden arent een lijst aen ons heeft toegezonden, die desen eerbiedig insluit;

waer mede de eer hebben ons met diep ontsag te noemen (:onderstond:) hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende heere en wel Edele heeren (:lager:) uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsame dienaren (:was get:) G. F. Falck, C: B: Rener, M: W: Bleeker, Jacob van Rijn, F: Heller, C: d: vries, B: Strikker, (:in margine:) Bantam den 8. april A° 1751.

Relaas

Van Bantam onder dato 8. April 1751.

Relaas gegeven door den Soldaat Jan Frans du char, zijnde dezelve op den 21. februarij van hier vermist en Gisteren weder te rug gekomen is;

Den relatant zeg op den dag dat absent geraakt is seer beschonken geweest te zijn, Zoodanig dat hij nu niet wist wat die, dog weet wel dat er stukx weegs in 't slapper bos ingegaan, alwaar hem den drank nog meer heeft bevangen, Zo dat op die plaats is in slaap geraakt, tot 's avonds na Sons ondergang wanneer door vier Javanen is wacker gemaakt die hem hebben opgepakt en na 't leger op marquedane gebragt, alwaar bij den Tappa, aldaar genaamt den grooten heer is gebragt die hem afgevraagt of hij wilde leeven of sterven, bij aldien leeven dat dan Javans moest werden,

en

en of ook maleyts kout: waarna hij is geslooten,
den na eenen kriej Aria Soera Patalla
die hem in 't blok heeft laten sluyten,
en alwaar na gissing omtrent, 40: dagen
geseten heeft, nu en dan wel eens een paar
of twee los gemaakt werdende, in welke
tusschen tydt hy lessen moest ontfangen van
de Javaansche papen, zijnde hem bij zijn
aankomst door den gem: Soera Patalla
veel vragen gedaan, waar van de voornaamste
waren, hoe veel volk wij hadden? en om
wat reden niet weder buyten quamen?
op welke eerste hij geantwoord heeft ons
volk niet te kunnen tellen, en van het
tweede niets te weeten, waar na zij hem
van al 't zijne hebben berooft en wederom
twee oude kleetjes in plaatse gegeven, edog
dat hij nu 't sedert een dag of seeven ten
eenemalen is uyt het blok geraakt, sonder
egter hier of daar na toe te kunnen
gaan sonder bekomene permissie, wanneer

altydt

altydt eenig volk met pieken mede gingen;
maar dat hij gisteren zijn kans schoon
ziende onder pretext van te willen wasschen
bij grobbejak, zijn wagters misleyd heeft,
van deselve de weg op na 't oude fort
geloopen en 't op die wyse ontkomen is;

Verhalende wijders dat hem in 't
leger de naam is gegeven Abdoel Soekoer,
mitsg: dat er thans nog in 't leger gevonden
worden vier Europeesen, waar van drie
matroosen en een soldaat, zijnde maar een
derselve besneden en genaamt Abdul Ga,,
poor, ende eerst overgekomene europees
is oppasser bij den koning geweest, hebbende
het daar heel wel gehad, doch is over
galanterie met 's konings meyden Zuydwaarts
op gebergte gesonden, ende thans daar nog
zijnde europeesen, werden in 't geheel niets
vertrouwt maar overal waar gaan en
staan een wagt mede geven, zonder dat

durven

Van Bantam onder dato 8: april A° 1751.

durven onderstaan met elkanderen een woord
hollands te spreeken zijnde weijders nog in 't
leger na gissing ruijm vijftig mooren en
twintig chineesen, welke laatsten gestaadig
bezig zijn om lange parings op de wijse
als buijksnijders, pieken en galanterien van
goud en zilver te maken voorts segt nog den
relatant dat zij dagelijks voor een ge//
woonte hebben onder een groot geschreeuw 't volk
te tellen, 't welk in den beginne, zo veel
heeft kunnen hooren en 2000. koppen heeft
bestaan, dog thans alzoo jongst een detachement
na de kant van Tangerang is gesonden in
maer 1300. koppen waar van 600 in de
benting en 700 bij de konings zijnde weijnig
bantammers maar meest berg Javanen,
die alle hun ordres en zelve een parool
van den Tappa ontfangen, dewelke den
nieuwen koning, dat een mooij jong keerel
is, en die voorgeeft volk genoeg te komen
krijgen, dog niet meer dan 2000. koppen te

pretenderen

Van Bantam onder dato 8: april A° 1751

pretenderen om tegen de Compe te slaan,
sig in 't geheel tegens de ordres van den
Tappa niet aankanten;

Nog verhaalt den relatant dat
in de nieuwe benting vier stukjes leggen,
als twee die op Serang en twee die van een
chaloup verovert zijn, leggende bij deze
benting den gew: sergeant der boeginesen
Joemat bij de andere benting leggende
drie op grobbesak gebleevene stukken, de vier
ponders in het ~~[illegible]~~ midden, ende twee
drie ponders ter zijden en voorts nog negen
kleender in soort, houdende bij jeder der voorsz:
stukken ses man met pieken de wagt,

Twee vaartuijgen zijnder bij zijn aanweesen
verovert, van welkers eerste zo gehoord heeft
elf, en van de laatste vier stukjes zijn
aangebragt, benevens elf hoeden;

gedurende zijn verblijff heeft mede
gehoort dat er twee brieven van de engelse
zijn aangebragt, waar op onder 't gemeen versprooijd

is

Van Bantam onderdato 8: april 1757.

is, dat veertig Engelse vaartuygen zouden
komen om hun te adsisteeren, zijnde reets daar
aan gebragt thien vatjes buskruyt, 't welke
verruylt is voor peper, waerom den koning
ook zo spoedig een of meer schepen 't zij
uyt de ot: of wt: komen daar na laat
verlangen en zijn volk te zamen komen,

Eyndelijk segt hij relatant, dat den vijand
rijkelijk snaphaenen heeft, dog dat zij die
laten hebersen, speciaal de slooten; en kruyt,
't welk daar door de chineesen gefabriceerd
werd, is er rijkelijk dog 't is in lang zo
sterk niet als 't onse,

Aldus Gerelateert tot Bantam den
8: April 1757. /: onderstond :/ In kennisse
van mij /: was geteekent :/ Fk: Groen gesworen scriba
/: lager :/ Accordeert /: geteekent :/ F. Groen.
gesw: scriba —

Bengale

Van Bengale den 31 january 1757.

Batavia

Aan Zijn Excellentie Den Hoog Edelen
Groot Achtbaren welgeboren Heere

Gustaaff Willem Baron van Imhoff

Generaal vand' Infanterij onder de troupes
van den Staat der vereenigde neder
landen, mitsgaders Gouverneur
generaal, benevens de Edele
Heeren raden van ne
derlands India.

Hoog Edele Groot achtbare wel
gebooren Heer en Heeren.

De hope die wij op het afgaan
van onse eerbiedige secrete advisen van den 19
maart d' A: passo: gehad hebben, dat de
gezamentlijke schulden van den

opperkoopman

opperkoopman Bartholomeus Aukema
voor een Somma van 100'000. r/s. Zonder
aftekopen wezen, is tot onze Smertelijk
geweest, want Fettudsjents hadd genamen
aan dewelke Zijn Ed. Zig g'addresseert
hadde, waren wel niet ongenegen
omme die Zaak te bemiddelen, maar
Zij verklaarden tessens wel teweten dat
deZelve voor niet minder als de
helfte van het capitaal Zoude Zijn af
tedoen, en wezen dierhalven Zijn gedaan
bod van r/s. 50'000, dat Successive tot
over d' 100'000. vergroot wierd, finaal
van de hand in tusschen hadden d'even
gem. wisselaars niet alleen reeds aan de
bovenlandsche Crediteuren van Aukema
geschreven en hun hope tot recoubre
ring van een gedeelte hunner uijtstaande
penn. gegeven, maar daar waren Zelfs
al gomasttos van die menschen uijt Dhillij,
Sjasehanabaad en Banaris te Moxudabaad

aangekomen

aangekomen, dewelke d' obligaties bij
Zig hadden en door hunne principalen
g'authoriseert waren om voor deselfs
t'accordeeren. deZe wierden op het laatst
het wagten moede, en Fettudsjents ersh
genamen, die Zig piqueerden de Zaak
die Zij begonnen hadden ook te termi
neeren, lieten E. Aukema Ernstig
aanmanen om tebesorgen dat het gere
quireerde Capitaal tot aflegging Zijner
Schulden Spoedig beschikt wierd, de
wijl Zij er anders deranden in't ge
heel van Zouden aftrecken, waar van
ons de voorsz. opperkoopman Aukema
kennisse gaf bij een breedvoerig Schrift
telijk relaas, dat ter Secrete resolutie
van 12e 8br is ingeschreeven nevens eene
memorie der hooftsommen die hij
betuijgde Schuldig tewezen in't geheel
Sa r/s. 340015: 13 1/2 bedragende. dit maakte
ons Zeer verlegen overmits het in den

eersten

Eersten opslag een Stoutmoedig bestaan scheen te weezen, op eigen authoriteit tot d'afgave van r:s 70'000 ropijen boven uwe Hoog Edelens liberale qualificatie te treden: maar aan d'andere kant quam in consideratie dat de voorsz. gomastos der bovenlandsche koopl: zig in hunne verwagting gefrustreerd ziende, veel ligt recours tot de regeering mogten neemen, dewelke ons ten eersten tot betaling der gantsche Somma zoude condemneeren, en als men die geweigert hadde, gelijk men zekerlijk moest gedaan hebben, den handel van de comp:s gebieden om het tegen de regeering uijt te houden was onmogelijk, voor al in dien tijd, dat de depeche der schepen op handen en men tot derzelver belading om de goederen uijt d'arengs verlegen was, dus zoude men hebben moeten kiesen off deelen, en den gantschen Debet van Aukema afleggen,

off

off anders d'intrecking van het voorsz. interdict van het Moxudabbaatse hoff koopen, dat zekerlijk een mooij Som„metje zoude gekost, en egter de schulden van zijn E: met geen enkelde ropij vermindert hebben, gelijk men in Patna meer als eens ondervonden heeft: en hadde het de crediteuren nader haudge„lust om hunne actie weder t'offeren, of de regeering om zig van dat voorwendsel te bedienen, zoude men al weder in s'Comp:s beurse hebben moeten tasten: deze redenen quamen ons zoo gewigtig voor dat wij ten voorsz: hebben resolveerden den E: Aukema te qualifi„ceeren om met zijne schuldeisschers voor dezelfde, zijnde lico: r/s 170'007. 14 3/4. tot eene compositie te komen: gelastende wij„ders het Cassimbazaars opperhooft den E: der Leeuw bij een secrete brief sub dato 15e der gedte maand 8ber:, omme de voorsz:

Somma

somma aan Fettulsjents erfgenamen
afte geven, na dat hem alvorens zouden
ter hand gesteld weezen d'origineele
obligaties van alle de crediteuren, door
haar zelfs ofte bij absentie door hunne
gomastos op d'allerbondigste wijze in
solidum gequiteerd, en in zodanigen maniere
dat daar bij quam te blijken dat zij
geen de minste pretentie uijt dien
hoofde op den Sr. Aukema zouden
kunnen formeeren, 't geen dan naar
onse bekennende toerijkende weezen zal,
om de comp:e van alle verdere moeije,,
lijkheden aangaande deze affaire te
bevrijden, daar in het tegendeel de ratifi,,
catie der quitanties door den Nabab
niet alleen onnodig schijnt te weezen,
maar ook verzogt werdende ligtelijk
het heele werk zoude kunnen
verbrodden, dewijl zijne Excellentie
naar de gewoonte van dit land

Zekerlijk

zekerlijk het vierde gedeelte der
voorsz:, schulden quasie voor zijne
bewezene adsjude, ofte voor de bekrag,,
tiging der quitanties, zoude preten,,
deeren, in welken gevalle de crediteuren,
die buijten dies niet te bewegen geweest
zijn iets van de helft van 't capi,,
taal te laten vallen, liever d'onderhan,,
deling zouden afbreken als zig
aan die lastpost onderwerpen. —

De hier voren beschrevene maat,,
regulen genomen hebbende, dagten wij met
er haast een einde van deze affaire
te zien, maar de tijd verliep tot in de
maand december voor en al eer daar
mede een begin gemaakt wierd, want
eenige van d' uijt de bovenlanden gekome,,
ne gomastos der crediteuren van Aukema
bleven in patna zonder hunne reize
naar Moxudabaath voort te zetten,
het zij om de toenmaals ontfangene

tijdingen

tijdingen van d' aannadering der Marettas
off om andere redenen, terwijl d' overige
die reeds ter laastgem: plaatse g'arri,,
veerd waren, sterk op d' affdoening hunner
pretentie aandrongen, 't geen ons bij een
secreete brieff de dato 4. der gedte maand
door den E. De Leeuw bedeett zijnde, zo
wierden wij om zodanige motiven als
ter secrete resolutie van den 8. dier
maand zijn ter neder gesteld, te raede
te Mosudabbaath present zijnde schuld,,
eijsschers maar te vrede te stellen,
teneelijk het opperhoofd de Leeuw
recommandeerende omme tot meerder
securiteit de zaken zodanig te schicken
dat Fettuhsents Erffgenamen hunne ge,,
reitereerde verzekering aan zijn E. dat
men op de nakoming van hun woord
omtrend d' affdoening van die affaire
volkomen staat maken konde dewel,,
ke tenelijke bij monde scheen geschied

te wezen, schriftelijk quamen tegeven, waar
op ten eersten bij provisie twee wissels
groot ro/s. 10000 ten faveure der billijke
wisselaars Joeneram en Fettuhsent
voor de helfte of 20000. r/s. ingelost
zijn, en daar van zulke een bondige
quitantie verleend is, als wij d' Eere
hebben u Hoog Edelens onder de bijlagen
dezes in translaat aan tebieden, nevens
d' overzetting van een brieff door den
hooffd gomatto van Fettuhsents Erffgena,,
men in name Reeuwadas aan het
cassimbaars opperhooft den E. de Leeuw
geschreven tot verzekering dat men op
de beloffte zijner principalen aangaande
de zaake van den E. Huikema volkomen
gerust wezen kan. —

Wij verzoeken ootmoedig dat
u Hoog Edelens onze hier voren beschre,,
vene verrigtingen met deselver
gedesidereerde approbatie gelieven

te vereeren en zig verzekert te houden
dat wij in alleen deele naar beste ken-
nisse, en zoo als wij oordeelen met het
interest van de maatschappij over
een te komen, gehandelt hebben;

Met den Colonel Maccaffrij hebbe
men al vrij wat te stellen gehad; een
officier een vrij groter denkbeelt hebb.
van zijn pouvoir als wij sustineeren,
[sodanig officier te competeeren]
en zig uijt dien hoofde dingen aange-
matigd heeft die ons niet behaagt heb-
ben, te meer om dat zij de moren,
die van ouds een pica op zijn Ed.
hebben, in d' oogen stekende zijnde alle
zagte en ernstige adhortatien om hem
van gedrag te doen veranderen, vrug-
teloos geweest en door hem op zeer
aanstotelijke wijze b' antwoord, ge-
lijke uwe Hoog Edelens zal consteeren
bij de secreete resolutien van den
24. September en 9. 8ber: passato. —

Maar

Van Bengale Den 31. January 1764

Daar aan wij de vrijheid ge-
bruijken ons ten dien op zigte met
eerbied te refereeren: en dewijl wij
niet weten hoe groot het caracter
van een Collonel in den dienst
van de Comp: is, zoo verzoeken
wij ootmoedig daar omtrent g' elu-
cideert en teffens met eene in-
structie voor zien te werden,
waar na de H. Maccaffri, in
de zo directie continueerende, zig
zoude dienen te reguleeren. —

Wij bevelen u Hoog
Edelens illustre persoonen benevens
de belangen der maatschappij
in de bescherming des Allerhoog-
sten, en verblijven met de uijtter-
ste veneratie /: onderstond:/
Hoog Edell groot Achtb:

Welgeboren

Van Bengale Den 31.e January 1754

Welgeboren Heer en Heeren (: lager:) uwe Hoog Edelens onderdanig en Zeer gehoorZame Dienaren (: onder getekent:) J.n Kersseboom, A.n Bisdom, C.s Pyhl, A. Tabuteau, L.s Zuijdland, C. v. d. Beets, A.n Coppery en D.k verbeek (: inmargine:) Hougly in 't Fortgustavus den 31. January A.o 1754. –

Donderdag

Van Bengale onderdato 31.e January 1754

Donderdag den 17.e September 1750 voor de middag Extra ordinaire vergadering gehouden alle present behalven den Collonel bernard Maccaffrij, en den Capitain Lieutenant ter Zee Lucas Zuijdland, Zijnde de Laatste was gepasselijk;

De besoigne over Zodanige pointen als ter gemeene resolutie van heijdigen datum verhandelt Zijn, afgelopen wesende, en de collonel maccaffrij Zijn afscheid genomen hebbende, gaf de heer Directeur te kennen dat degem: collonel Zig 't Zedert Eenigen tijd niet Zodanig tegens Zijn Achtb: gedragen hadde als een minder ten opZigte van Zijnen meerder betaamde, 't geen deZelve egter bij continuatie ingeschikt hadde in hope van

Zijn

Zijn E. door zagte en minnelijke
vermaningen tot zijn pligt te zullen
brengen, doq zulks, wel verre van het
gewenschte effect te bewerken, den
collonel Maccaffrij in het denkbeeld
scheen gebragt te hebben, dat hij d' ordres
van den directeur in 't geheel niet
onderworpen was, vermits hij niet
tegenstaande zijn Achtb. hem het
gebruijk van Stockedragers g'interdiceert,
en hij collonel deselve ook eenigen
tijd t'huijs gelaten hadde, over drie dagen
weder met zulk een bediende bij
zijn Achtb. gekomen was, en zig
bij die occasie op zodanigen indiscrete
wijze uijtgelaten hadde als nevens nog
eenige andere beswaarnissen en conside,,
ratien, welke zijn Achtb. ten opzigte
van den meerm: collonel hadde, konde
gezien werden bij een papier dat
zijn Achtb. aan den secretaris ter

hand stelde om aan de vergadering voor
telesen, zijnde het selve van den
volgenden inhoude. =

Het kan niemand aan dese
tafel onbewust wesen welke discour,,
sen er onder de Mooren te moxu
dabaad lang voor de komst van den
collonel Maccaffrij op het subject van
zijn E. gevoerd zijn, en hoe veel redden
men gehad heeft om te dugten dat de
nawab daar uijt misnoegen op vatten
of ten minsten een pretext neemen
zoude om de Comp: geld afteperssen,
die de Cassimbazaarse bedienden zo
gewigtig heeft toegescheenen dat
zij nodig g'oordeelt hebben de zen
rade bij een secreete brief daar
van kennisse te geeven: zedert dien
tijd ben ik niet alleen door den
invorderaare der tollen Lakorimal
gewaarschoud dat eenige voorname
Mogolders, welkers vaartuijgen in den

Jare 1744. door de oostendenaars genomen
Zijn, voorneemens waren Zij per,,
soonelijk naar den Nabab te ver,,
voegen om over den Sr. Maccaffrij,
aan wien Zij haare geledene
schade voor een groot gedeelte wijten
hadde, te klagen en regt te verZoeken;
maar de stonglijke naib Jaun daar
heeft mij ook meer als eens reise
door Monsr. Eolskiel laten Zeggen
dat hij Zeer verwondert was dat de
hollanders openbare vijanden van den
koning in hare Colonie herbergden: ik
konde wel merken dat dit op den Sr.
maccaffrij doelde, Egter geliet ik mij
Zulks niet begrijpen, Zelkens ant,,
woordende dat ik van geene vijanden
van den koning in dit dorp wist,
en Zogt intusschen Zoo veel mo,,
gelijk alles uijt den weg te ruijmen
wat de mooren hinghindt aanstoot ge,,
ven konde, weshalven ik den voorsz.

Collonel

collonel Maccaffrij op heusse minsame
wijse liet waarschouwen het gesel,,
schap van drie ten tijde der trou,,
blen tusschen de mooren en oostendenaars
in dienst van de Zo laatste geweest Zijnde
perZonen, in naame parant, Binot, en
Stobbelaar, welke Zijn huijs fre,,
quenteerden, en er somtijds veele dagen
bleeven, te menageeren: Zijn E.
wijders mondeling aanZeggende het
gebruijk van stokkedragers, waar
mede hij kort daar aan heel
verwagt in mijn huijs quam ag,,
terwege te laten, nademaal ik eens,
deels reden heb om te denken dat de
regenten diergelijke pompoiren van
een man op wien Zij verbitterd Zijn
niet met goede oogen Zullen aanZien,
en ten anderen ook ten eenemaal
afkeerig ben van alle nieuwigheeden
en nodelose staatkonderij tegens de prijs,,
selijke suijnigheijd en modestie van

onZe

onze natie strijdend de sustenue van den Collonel, dat hem dit hemmende zo wel als den Sr. Bisdom tosamen, weder„ leggende met hem aantetonen de Sr. Bisdom, niet uyt hoofde van deszelfs qualiteyt van opperkoopm: en secunde deses comptoirs maar als president van den raad van Justitie, waar in hij Maccaffrij eenlijk een lid was, Sjobdaars gebruykte, gelijk dan ook wettentlijk geen hoofdadmini„ strateur als hier van dat fatsoen gefouisseerd heeft voor en al eer de presidie van het evengem: collegie aan de tweede persoons is opgedragen, dit konde echter nog zeme ingresse bij den Collonel vinden en hij begeerde dat ik hem het gebruyk van Sjobdaars bij zeme ordonnantie zoude verbieden, waar op ik gerepliceerd hebbende hoe ik verwagte dat zijn Ed: het wel zonder schriftelijke ordre zoude laten, zo ging hij eyndelijk weg en

heeft de Sjobdaars ook eenigen tijd t'huys gelaten, maar kort daar aan we„ der gebruykt en is voor hergisteren met een van dezelve tot binnen in mijn huys en voor mijn vertrek gekomen, op mijne betuyging van verwonde„ ring over dit gedoente en vrage of zijn Ed: niet voorstond dat ik hem de stockdragers verboden hadde en of hij weygerde mijne ordres t'obedi„ eeren, antwoordende dat zijn twee Sjobdaars juyst niet thuys geweest was die hij anders ook mede gebragt zoude hebben, en dat hij die bedien„ dens niet zoude afschaffen 't en ware zulks hem door de ho: Rega„ vering g' ordonneerd wierd, zig teffens op zeme indiscrete wijze beklagende dat men hem voor zeen spion aanzag en dierhalven zogt te benadeelen, dat men hem op zeme indiscrete wijze in de Justitieele vergadering hadde

weeten te trecken, schoon hij nog van
de taal nog van de wetten der Neder„
landers kundig was enz. —

Ik heb daar en boven ontwaard
dat de collonel Maccaffrij zig van
mijne inschikkelijkheid, en descondes„
cendance die ik ten aansien van
Zijne Jaaren gebruijkt en gepermit„
teerd heb de parool door de wagt„
hebbende officier te laten haalen,
als het Zijn Ed: t'ongemackelijk
viel selfs aan mijn huijs te komen,
Zoekt te bedienen om zig voor altoos
daar van t' exculseeren, gelijk hij over
eenige dagen, wanneer d' heer
franse directeur De Leijrit mij
eene visite gaf, gedaan heeft niet
tegenstaande hij te dier tijd aan mijn
huijs present was, en geen valable
reeden alle geeren konde om het
woord niet te ontfangen. —

Schoon ik nu van gevoelen ben dat

Van Bengale Onderdato 31 January 1749

de magt door de hooge Indiasche
regeering bij derselver opene Com„
missie aan mij verleend, volkomen
toereijkende is om den Collonel Maccaffrij
tot zijn pligt te brengen zo werde
ik agter wederhouden de zelve in
de zen te gebruijken, door dien ik niet
zoo zeer reflecteere op de klein
agting welke dien officier mij heeft
aangedaan, als op de gevolgen, die
somwijlen uijt zijn gedrag zoude kunnen
resulteeren: want als ik overwege
dat Zijn Ed: in den Jare 1741, wan„
neer hij commandant van het gar„
nisoen te Chandergor was en hem
diensvolgende ruijm zo veel als ie„
mand incumbeerde de desertie van
het zelve naar uijterste vermogen
te weiren, in steede van dien een groot
gedeelte der officieren en soldaten
verleid heeft tot d' ostendenaars
overtelopen om onder der zelver

slagge de mooren te b'oorlogen, Zonder
Zig te kreunen aan d' onheilen welke
Zijne vorige heeren en mrs.: de franssen,
voor dewelke hij, als van Jongs op
onder haar gedient en het goede van
hen genoten hebbende, gevoelens van
dankbaarheid en genegentheid hadde
behoren te hebben om de wille van Zijn
gedoente Zoude kunnen overkomen; Zo
moet ik besluyten dat de Collonel mac„
caffrij ook weijnig Swarigheid maken
Zoude de Nederlanders op Zodanige wij„
Ze t' abandonneeren, als hij er eenig
voordeel off hope van gewin daar
bij hadde, te meer: dat hij publicq
professie van roomsche relegie
maakt en bij haare priesters ter bigt
gaat, en het dien volgende niet te
verwonderen wesen Zoude dat hij,
naar het gevoelen van de meeste van
die gesintheijd, den naam onze rijks
gepresteerden eed van getrouwigheid

aan de Comp.: niet heeft voor een
eed reekende: ik heb diensvalven
noodZakelijk g' oordeeld d' Egade„
ring deze mijne bedugting te
communiceeren ter in bedenking tege„
ven of het niet ten uijterste nood„
Zakelijk Zij den collonel Macaffrij
die een heel groot denkbeeld van
Zijn character en pouvoir in het
militaire schijnt te hebben, uijt
haare name van Zijne pligt te doen
informeeren, mitsgaders teffens het
gebruijkt van stockedragers te in„
terdiceeren. ——

Na resumtie van welk geschrift
welm.: heer directeur vertoonde dat
deze affaire wel meriteerde rijpelijk over„
wogen te werden, wedhalven Zijn edelh.: versogt
dat de leden het Zelve hoofd voor hooft aan
hare woningen met attentie wilden na„
lesen en hare gedagten daar over wilden
laten gaan, ten Zijnde als dan Zodanigen

besluijt te neemen als men zoude bevin„
den te behooren, mitsgs. wijders dies con„
tenue, als van groot belang zijnde te
secreteeren, 't welk door de gezamentlijke
leden g' avoueert wesende, zo is verstaan
bij eene nadere occasie over de inhoude
van het voorst. papier te besoigneeren,
en ondertusschen aan den capitain lieut:
ter zee Lucas Zuijdland daar van
mede lecture tegeven. ——

Aldus Gedaan en geresolveerd te Hougly
in't fort Gustavus ten dage voorscere„
ven /: was geteekent :/ Jn Kersseboom,
An Bisdom, Ed Pyhl, A.
Fabriteau, Ls Zuijdland, A: d'
Arnaud, C. v. der Beets,
An Copper, en Dk Verbeek, secretaris
/: onderstond :/ Accordeert /: geteekent :/
Dk Verbeek Secret: —

Donderdag

Van Bengale Onderdato 31 Januar. 1759

Donderdag den 21e Sept: 1758
voor de middag Extraor„
dinaire vergadering alle
present behalven den
Collonel Bernard
Maccaffrij. —

De leden bij den anderen
gekomen zijnde, omme naar
het genomen besluijt op den
17e deser te delibereeren, over d'
inhoude van het ter secrete reso„
lutie van dien datum ingelijfde
geschrift belangende den Collonel
Maccaffrij, en aanvankelijk
gesprooken zijnde over de moeijelijk„
heeden, welke de comp: om zijn E: zon„
wijlen mogten overkomen, zo wierd na
rijpe deliberatie eenstemmig g' oordeelt
en uijt dien hoofde besloten de moorse
regenten en andere voornaame luijden,
welke eenig credit aan 't hoff hebben

Doen

door alle valvoeglijke middelen te ca„ joleeren, ten Eijnde een te disponeeren om door haar pouvoir de Mogolders, welke blijkens het genoteerde bij het voorschreven papier voornemens waren over den Collonel Maccafrij te slagen, daar van des mogelijk te disteeren,

Het gebruijk der stockedragers door den voorsz: Collonel een nieuwigheijd zijnde, die niet alleen van geen nutte is, maar zelfs schadelijk wezen, ende moeen, die tog een haat tegen zijn E: hebben, nog meer animeeren kan: buijten en behalven dat d' expressien, met de welke zijn E: geweigert heeft de zelve na telaten, zeer onbetamelijk zijn, en ten minsten tegens zijn meerder geensints passen. Zoo is geresolveerd den voorsz: Collonel door den Eersten gesworen Clercq dezer vergadering uijt haren name te doen aanzeggen, dat hij zig van het employ deser bediende zal hebben tontslaan,

Laatstelijk

Laatstelijk is nog g: arresteerd hem bij die occasie telaten insinueeren, om tekens als hij zig bij den heer directeur bevind, op zodanigen uur als de parool gewoonlijk uijtgegeven word, de zelve in derzoon van zijn Achtb. t'ontfangen,

Aldus Gedaan en geresolveerd te Hougly in 't Fort Gustavus ten dage voorschreven /: was, geteekent:/ Jn Kersteboom, An Bisdom, Cs Pijl, An Tabuteau, L: Zuijdland, An D' Arnaud, G: V: D' Beets, A: Coffer, en Dirk Verbeek, Secretaris /: onderstond:/ Accordeert /: geteekent:/ Dirk Verbeek Secret:

Donderdag

Donderdag den eersten octber 1759

voor de middag extraor=
dinaire vergadering
alle present.

Na het aflopen van zodanige za=
ken als ter gemeene resolutie van
heedigen datum kunnen gezien werden,
bedeeld de heer directeur aan de vergadering
dat zijn Agtb. naar het op arresteeren
der sessie van den 24. der voorl.
maand, den eersten gesworen clercq Mar=
tinus Koning naar den collonel
Maccaffrij hebbende gezonden, om hem
het besluyt deses raads aangaande
het ontfangen van de parool en het
nalaten van stockedragers aan te zeg=
gen zijn Ed. g'antwoord hadde dat
het zig omtrend de parool wel vinden
zoude, wanneer hij bij den directeur
was, dog wat de stokdaars betrof, dat
hij deselve niet zoude afdanken, 't

hij

en ware zulx hem bij eene schrif=
telijke door den directeur en den
heelen raad onderteekende ordre
wierd bevolen: dat zijn Agtb. hier
door den voorsz. Koning rapport ont=
fangen, en denselven daar op ander=
maal naar den collonel gezonden
hebbende om te vragen off zijn Ed.
positiff weigerde 't obediceeren het geen
hem uyt naame van zijn Agtb. en
den raad wierd aangezegt deselve
gerepliceerd hadde, dat hij reets
tweemaal neen gezegt hebbende,
zulks thans voor de derde reijze
deed, teffens het woord neen driemaal
repeteerende en zeggende dat zijn
honneur niet anders toeliet, te
handelen: dat zijn Agtb. nog wel
inschikkelijkheid hadde willen ge=
bruijken en den collonel tijd gunnen
om zig te beraden, in hope dat hij
tot bedaren gekomen zijnde de stokdaars

zoude

Zoude agterwege laten: dog dat het scheen
als of Zijn E: gloire stelde in zigte„
gens de bevelen van den raad aan te kanten,
vermits hij in vilipendie van deselve
al wederom hemige reijsen met stokkedra„
gers voor uijt in Zijn Achtb: woning
gekomen was, 't geen de Heer directeur
betuijgde niet anders te kunnen aanmerken
als eene klein agting en affront de
vergadering in 't generaal en Zijn achtb:
in 't bijsonder aangedaan, en dien vol„
gende proponeerde den Collonel Maccaf„
frij Zijne gegevene replicquen aan den
eersten Clercq voor te houden, omme t' erva„
ren of daar ontrend somwijlen eenig
abuijs of misstand geweest Zij 't welke
ten requisitie van welm: heer directeur
door den koopman Carel Pijl in desselfs
sate gedaan Zijnde, Zoo avoueerde d' E:
Maccaffrij den eersten clercq Zodanig als
hier voren gemeld g' antwoord te hebben,
met bijvoeging dat hij teffens versogt

hadde een translaat van 't geen ten
Zijnen opzigte door haar Hoog Edelens
aan dit ministerium geschreven
was, ten einde te kunnen nagaan
of het selve wel bevoegt was hem
Zodanige ordres tegeven, want dat
hij niet wist wie hij was, vermits
men hem ontrend het ontfangen van
de parool egaal wilde of doen rou„
leeren met den sd: vendrig Gildemaan
en den adjudant Grimmius, welke
niet eens officiers waren: dat hij wel
de rang die hem aan de Ze tafel van
regte wegen toequam aan den E: Bisdom
hadde willen cedeeren, als denkende
dat Zulx met het interest van de
Comp: over eenquam schoon de reden
die men daar voor g' allegueert hadde
niet Zeer gewigtig waas, nademaal
Cassimbasaar maar 26. uren van
hier gelegen Zijnde, men het opper„
hooft van dat Comptoir, bij een opkoopt geval

van Ziekte of overlijden van den
Heer Directeur gemackelijk her,
waards kond outbreden, ingevalle
er sommigen brieven te b'antwoorden
zijnde, men oordeelen mogte dat zulks
uijt hoofde van Zijn E: onkunde in
de nederduijtsche tale noodzakelijk of
daar zulks een haast bij was. dat
men hem agter de rang buijten de
vergadering wel boven den hoofd
administrateur hadde kunnen laten
behouden, dog dat men wel verre van
dien hem niet alleen minder kostgeld
en emolumenten gaf als hem compe,
teerde, maar nog daarenboven zijne
stokkedragers wilde outneemen, 't geen
zijn credit en fatsoen onder den Inlander
grotelijks benadeelde, invoegen hij die
bed: of eenigen tijd ter requisitie van
den Heer Directeur t'huijs gelaten heb,
bende ontwaard had zelve diensvolgens
ook wedder aangenomen hadde waar op de

Heer

Heer directeur den ged: collonel Maccas,
frij te gemoet voerende dat d' E: Bildom
eenlijk uijt hoofde van zijne qualiteit
van president van den raad van Justitie
stokkedragers gebruijkte, dat de period
ontrend Zijn E: kostgeld en Emolumenten,
ten bij de Bataviase brief van den
29. Julij d'. A. passo: te vinden wat
duijster scheen te weezen, en men dier,
halven daar ontrent elucidatie
van haar Hoog Edelens verzogt
hadde, en in cas de voorst: period
conform Zijn E: sustenu moest verstaan
werden, hem als dan zoude goed doen
het geen hij tot dien tijd toe, minder
mogt genoten hebben, en dat de ordre van de
comp:, mede bragte dat het hoofd
der militie altoos buijten noodige
verhinderingen de parool in perzoon
van den directeur moest outfangen. Zoo
repliceerde Zijn E: dat immers de com,
mandant van d' engelschen te Calcutta

denzelve

dewelke maar een majoor was
stokkedragers gebruijkte: dat ook het
employ dier bed.e alhier s'Comp.s waegen aan
niemand zelfs niet aan den directeur
toegestaan, dog ook aan niemand
verboden was, dat hij in allen gevalle
vrijmeer regt tot dat honneur hadde
als de H.r Bisdom, nademaal hij verre
boven een opperkoopman in qualiteit,
Ja volgens dien bevoegt was heidüc,
kenste hebben, die hij ook zoude in
dienst houden en bij zijn palenquin laten
lopen, ingevalle zijne beurde zulks
permitteerde: dat de Emolumenten
van een Collonel over al waren
als van vier capitains, 't geen men alhier in
den beginne ook zodanig begrepen en
hem op dien voet betaalt hadde, dog
naderhand van concept verandert was:
Dat de vorige ordres omtrend het ont,,
fangen van de parool gegeven waren
voor de Capitains maar in geenen deele

applicabel

applicabel waren op een colonel, dewelke
niet gehouden was het woord van den
directeur te gaan halen, maar dat het
zelve hem door een majoor, of bij
gebreke van dien door een ander officier
moest gebragt werden: dat hij als nog ver,,
meende dat men niet bevoegt was hem
eenige ordres te geven, welke zijn fat,,
soen eenigsints konden ladeeren, nog
hem de zelve door den eersten Clercq toe
te zenden, en dat hij die ook niet obedieeren
zoude t en zij z' in geschrifte en door den
heelen raad onderteekend waren, en dan
nog niet als wanneer hem bij het voorsz:
verzogte translaat Bataviasche missive
zoude gebleken wezen dat dit ministe,,
rium de magt hadde zulks te doen
want dat hij door de hooge regeering te
Batavia tot Collonel aangesteld en hem be,,
looft was dat hij alhier zoo wel
omtrend het honneur als de Emolumenten
zodanig zoude geconsidereert en behandelt

werden

werden, en dat men hem bedrogen hadde als
dit niet nagekomen wierd: en of schoon den Col-
lonel Maccaffrij vertoont wierd dat volgens
de gebruijken bij de Comp: een Extract uijt
de notulen of resolutie van den raad
door den Secretaris onderteekent eene
suffisante ordre en een ijder gehouden was
deselve te gehoorzamen, zoo insteerde hij
egter om deselve ten minsten met de signa-
ture van den heer Directeur nevens een
der overige leden bekragtigt te hebben,
aangesien hij van die gebruijken niet wist.,

De heer Directeur hier op het woort
voeren opvattende, betuijgde zijn achtb: des-
selfs verwondering over dat de Collonel
Maccaffrij die zijn pretens regt om Stocke-
dragers te gebruijken uijt de costumen der
Engelsen zogt af te leiden die van onze
Comp: in 't geheel konde verwerpen
als 't in zijn kraam niet te pasquamen,
proponeerende egter om ten einde de voorsz:
collonel de maat vol te meeten, en t' overtuijgen

dat

dat men alle mogelijke inschikkelijkheijd
en toegevendheid ten zijnen opzigte gebruijkt,
en wel verre van hem t' onderdrucken, gelijk
hij schreijnt te sustineeren, niets anders
bedoeld als eenlijk die nodelose staatkonderij
te weiren en de gevolgen welke naar het
genoteerde ter resolutie van den 11e der
voort: maant daar uijt sonnaijlen zou-
den kunnen spruijten voor te komen, zijn
E: eene schriftelijke ordre, zoo als hij
die begeert, te geven; over welk subject dan
breedvoerig gediscoureert zijnde zoo
is geresolveert den Collonel Maccaffrij
bij Extract deses t' insinueeren om telkens
als hij zig ten huijse van den heere Direc-
teur bevind op den tijd dat de parool uijt-
gegeven werd, deselve in persoon van zijn
Achtb: t' ontfangen, mitsg: zig van het ge-
bruijk van Stockedragers t' onthouden: en
dewijl de voorsz: collonel in de inbeelding
schijnt te wesen dat het een zoo
wel als het ander zijn komende al

te

te zeer zoude kreuken, indien Zij zonder
een ordre van den heer Directeur zelfs, ne-
vens een der andere leden ondertekent daar
toe quam te treden zoo is al verder op
de propositie van welm: heer directeur
goedgevonden uijt consideratie van de
gesupponeerde onkunde van den E: Maccaffrij
omtrend onze gebruijken en costumen; dit-
maal daar van zoo verre af te wijken,
en het voorsz: extract, door den heere
Directeur getekent zijnde door den Secretaris
en het lid der Vergadering den onderkoopm:
Dirk verbeek te doen parapheeren;

Aldus Gedaan en geresolveert te Hou-
glij in 't Fort Gustavus ten dage
voorschreven /: was getekent :/ J.s Kersseboom,
A.n Bisdom, C: Pijl,
A: Tabuteau, L.s Zuijdland,
G. v. d. Beets, A.n Copper, en D.k verbeek
Secretaris /: onderst :/ Accordeert /: getekent :/ D.k verbeek Secret.

Maandag

Maandag den 12. 9ber A.o 1750.
Nademiddag Extra ordinaire
Vergadering alle present
behalven de Collonel Ber-
nard Maccaffrij

De leden bij den anderen gekomen zijnde,
en zitplaats genomen hebbende, zoo gaf
de Heer directeur te kennen, dat dese bij
eenkomste voornamentlijk belegd wierde,
omme te delibereeren over d' inhoude van
twee geschriften door het g' eligeert patnas
opperhooft den opperkoopman Bartholomeus Au-
kema, aan zijn Agtb: overgegeven, het
eene behelsende een omstandig verhaal,
van den uijtslag zijner onderhandelingen.
met zijne Crediteuren, en het andere eene
specificatie van het Capitaal dat zijn E: aan
haart: schuldig was, zijn Agtb: den Collonel
Maccaffrij de vergadering niet hadde laten
aankondigen, nademaal die heele zaak
zijn E: niet bewust zijnde, het ook

niet

niet-nodigheen, Een daar van ouverture tegeven, exhibeerende vervolgens de voorsz: papieren, welke bevonden wierden van de volgende inhouden tewezen;

Wel Edele Achtbare Heere Directeur en respectiven Hougliysen Raad,

Den ondergetekende in den Jare 1747. vereerd geworden Zijnde met een Secrete ordre, van den hoog Edele groot Achtbare heeren gouverneurs generaal Baron van Imhoff, tot eene finale afdoening van Zaken met desselfs Crediteuren heeft daar op immediaat alle kragten ingespannen, om aan dit g'eerde bevel te voldoen, en Ziende dat de geene die hij in den beginne daar toe g'Employ„eerd hadde, niet vermogend waz,

Zijn

Zijn schuldeijschers tot het maken van een accoord voor 50000 ropias overtehaalen, Zig eijndelijk aan Sethiseents erfge„namen g'addresseert had, en deselve ook bereidwillig gevonden, omme Zig als mediateurs telaten gebruijken, mits d'ondergetekende de helfte van het geheele capitaal konde afleggen: dog de voorsz: somma daar toe niet sufficeerende, is d'ondergetekende toenmaals genoodsaakt geweest, die onderhandeling telaten steken, als niemand kunnende uijtdenken die een probablement van eenig nut Zoude kunnen wezen, excepto de eenigen ver„mogende wisselaars: dog den wel Edele Achtb: heer directeur, en den respectiven raad, den ondergetekende in de maand maart Jongstl: hadden tekennen gegeven, dat hij de Zaake met Zijn Crediteuren, voor een somma van 10000. rop:s (: of Zo veel minder als te bedingen wezen Zoude:) afdoen, konde, heeft

Hij

hij bij den principaalsten gomasto der
voorsz: wisselaars in naame Renwadas, om
den deszelfs laten vernemen, maar des=
selfs gevoelen, voor hoe veel d'afdoening
van deze hangende affaire, uijterlijk
wel zoude kunnen bewerkt werden;
waar op dien man zig ten eersten,
niet wilde verklaren, maar dien hij
betuijgde, mits de verre afgelegendheid,
der woonplaatsen, der g' interesseerden
dien aangaande, onmogelijk was iets
met goed fondament te kunnen
opgeven: maar tegens het uijt=
einde dier maand nader, en zeer
ernstig van wegens den ondergetekende
aangeperst zijnde, om te mogen
weeten, wat hij van de vriendschap
en het pouvoir zijner principalen
te wagten hadde, zoo vraeg hij wat de
ondergetekende vermogens was aan te bie=
den? waar op hem g' antwoord wierd,
dat deselve wel zelfs ten eenemaal

onvermogens

onvermogens was, dog egter met
veel moeijte, van zijne bloedverwanten
en goede vrienden, eene vermeerdering
van de bevorens beloofde somma
tot 100'000. rop: toe, verworven hadde;

De voorsz: erfgenamen van Hettusjent
declareerden zig hier op, wel te weeten,
dat het hier mede niet zoude te
doen weezen, en zig diensvolgende
ook hun fatzoen niet wilden in
den waagschaal stellen, met een
zaake daar van zij geen goeden
uijtslag konden verwagten, te enta=
meeren, gelijk zij anders om de
wille der 't zedert zo veele ja=
ren gehoudene vriendschap zeer
gaarne wilden doen, en al hun credit en
vermogen aan wenden, om deze affaire
tot een goed einde te brengen /: bij
welke zeggen die heeren ook:/ onver=
mindert alle nadere instantien

en

en verzoeken, van den ondergeteekende, en gedane vertogen, dat hij zijne vrinden en bloedverwanten, die hem uijt loutere meededogentheid zulk een aanzienlijke Somma aangeboden hadden, onmogelijk vergen konde, om dezelve nogal verder te vergroten, en misschien ook hunne omstandigheden zulks niet zoude toelaten, bleven persisteeren, onder positive verklaring, dat zij met de zaak niet verder, als de door hem voorgeslagene conditien wilde nog konde bemoeijen :—

Den ondergeteekende van al het voorenstaande aan den wel Edelen Achtb. Heer directeur Kersseboom de verschuldigde ouverture gegeven, en Zijn wel Edele Achtb. in rijpe overweging genomen hebbende, dat deze affaire, thans weder levendig gemaakt, en in disputabel reeds ter kennisse van alle de Crediteuren gekomen zijnde, het ten uijtersten

gevaarlijke

gevaarlijk wezen zoude, de onderhandeling aftebreken, en daar door de voorm. vermogende wisselaars, de welke glorij stelten om met de afdoening van deze zaak, diverse voorname Inlanders zoo wel als den ondergeteekende dienst tedoen, mitsgaders tegeven om wedkent wille zij misschien een spaak in 't wiel steken, en het zodanig beschicken zouden, dat de Comp. ten laatsten niet alleen het Capitaal, maar zelfs de thans negen jaaren lang voortgelopen hebbende intressen zoude moeten betalen: Zoo heeft Zijn wel Edele Achtb. finde lijk goedgevonden den ondergeteekende te gelatten, een nader tentame te doen, en 6. anes in de ropij of 3/8 p:Cto tebieden, gelijk hij ook gedaan, en de voortz. heeren, met veel moeijten, en naar verloop van een geruijmen tijd eindelijk bewogen heeft, om uijt consideratie

van

van den Staat des ondergetekende, het
vertrouwen dat hij op haar Ed: stelde,
en die zoo lange met een onder-
houdende vriendschap, zig de zaak
aantetrecken, en aan alle de g'
Intresseerdens met zo veel nadruk
als mogelijk was, daar over teschrij-
ven, en te tragten hen tot het aan-
neemen van het voorenstaande bod te
persuadeeren, betuygende haar Ed:
egter, weinige hoop te hebben, om
hier inne naar wensch te reüsseeren,
buijten en behalven dat er veel
tijds zoude verlopen eer men het
besluijt van zoo veel, verre van den
anderen zijnde menschen koude in-
krijgen met bijvoeging, dat haar Ed:
voor de afzending hunner brieven,
goede verzekering moeste werden
gegeven, dat het geld zoude gereet
waezen, zoo drae het antwoord ge-
troffen was, ten einde het daar aan

niet

niet haperen, en hun schatzoen daar
door geenig nadeel lijden mogt, ter-
voldoening van welke niet onbillijke
begeerte, den ondergetekenden geen beter
expedient wiste uijt tedenken, als haar
Ed: gomasta albier bijdinaat in
den arm tenemen 't geene hij dan, met
goed vinden van den wel Edelen Achtb:
heer directeur Kersseboom, en met
succes in het werk gesteld heeft: egter
verliep met de gewone talmerijen
der Inlanders zoo veel tijds, dat de
maand Julij bij naar ten einde was,
voor en al eer dit zijn behoorlijk
beslag erlangden, en de brieven
door de heeren bemiddelaars, over dit
sujet aan de Crediteuren gerigt naar
de boven landen konden verzonden
werden, waar op den ondergetekende
den 19. der jongst gepasseerde maand
berigt kreeg, dat die menschen
wel alle genegen waren, om tot

een

een compositie te komen en ook
Enige van hen volkomen, aan
het goed vinden der heeren bemid=
delaars hadden overgelaten, om de
Zaake af te doen, maar dat andere
volstrekt geweigert hadden, met het
gedane bod te vreden te wezen, eijs=
schende den Eene meer en den andere
minder, dog verre boven de helfte
van het capitaal; niet tegenstaande
lieten de heeren mediateurs den
ondergetekenden weten dat haar Ed:
geen middel zouden weten te vinden,
om die menschen, hoe onhandelbaar
Zij zig ook toonden, aan de hand
te doen komen, in gevalle hij hand lag
om ingevolge van haar Ed: zoo
dikmaals gegevene recommandatie,
de helfte van 't Capitaal te be=
talen, waar voor haar Ed:
verzekert waren, dat de Saake
Spoedig en volkomen zoude

afgedaan

afgedaan werden; dog anders
ofte wanneer hij de helfte niet
mogte kunnen afleggen, moeten
blijven steken. —
Den ondergetekende deed hier op
een nader effort, en schreeff zelfs
een brief aan den veelgem: Keen=
wadas, hem met veel empressement
versoekende, om de saake tot een
goed Einde te brengen dog het
was alles vrugteloos en Keenwadas
verklaarden, bij zijn op den 5: deezer
ontfangene antwoord schrijvens, dat
hij zo wel als zijne principaalen
zeer bereidwillig waren, die fa=
tieuse affaire uijt den weg te
helpen, en haar Ed: hem ook
gelast hadden, den ondergete=
kenden zulks uijt haren name
te laten weten, maar hem teffens te
verzekeren, dat het absolut niet
minder als de helfte van 't

Capitaal

Van Bengale Onderdato 31 January 1754.

capitaal te doen was, en hij dierhal,
ven moeste Zorge dragen, om die Somma
spoedig tebeschicken, nademaal
de Crediteuren uyt dilly, Cras,
haanabaadh, en Benares, op de hun
gegevene hope door de Heeren bemiddez
laars, reeds gemagtigdens naer Mooxuda,
baath gesonden hadden, en men die
menschen vrugteloos aldaar ophou,
dende, de Zaak in 't geheel Zoude
verbrodden, als wanneer haar Ho.
en beraad ook van Zouden
aftrecken, en en Zig Direct off Indi,
rect niet meerder mede bemoeijen
dus den ondergetekende tot Zijn
smerte onderand, dat alle aangewende
moeyte om deze affaire naar uw
wel Edele Achtb. g'Zerde intentie
te termineeren, vrugteloos is uyt
gevallen, en den Zwaren last der
Schulden op hem Zal blijven, 't en,
ware het uw wel Edele Achtb. gunstiglijk

beragen

Van Bengale Onderdato 31 January 1754.

beragen mogt, hem tot de oplegging
der helfte van het capitaal, blij,
kend den dezen bijgevoegde
Specificatie r/s 170007: 14¾ bedragende,
te qualificeeren, ten welken be,
langen, d' ondergetekende de vrijheid
gebruykt uw wel Edele Achtb. met
eerbied te vertoonen, dat schoon
de betaling der voorsz. Somma
een swaare last post voor de Comp.
Zoude maeken, het egter nog schade,
lijker Zijn, Zal de onderhandeling
aftebreken, nademaal de meermi.
erfgenamen van Settnusfent Zulks
Zekerlijk als een affront aanZien,
en tragten Zullen, Zig daar over
te revangeeren, waar toe hen geen
middelen ontbreken, en waar van de
Comp. altoos de weirstuyt voelen
Zal, gelijk uw wel Edele Achtb. be,
kend is in Patna meer als eens ge,
schied teweeden. ——

Hier

Van Bengale onderdato 31 January 1759

hier mede sluytende, gebruijkt de ondergeteekende de vrijheijd, sig met de meeste ootmoed te onderschrijven (: onderstond:) uw Hoog Edele Achtb: Zeer gehoorsa= men, en onderdanigen dienaar (: wasgeteekent:)
Barth: Aukema, (: ter zijde stond:)
Hoogly den 11. Obr: A°. 1750.

Memorie van het gene den ondergeteekende aan desselfs Crediteuren schuldig is te weeten.

	In't geheel	De helft
Nend persaat en Seeuwekram	r/s 70000. — —	r/s 35000. — —
Hettudsjent en Heerpersaat	40000. — —	20000. — —
Bissanat en Conje beherry	40000. — —	20000. — —
Broekendas en Birdinaat	35000. — —	17500. — —
Hergdeen en Kissendsjent	20000. — —	10000. — —
Manikdsjent, en Sitaram	12000. — —	6000. — —
Sieuw persaat, en Kadlinaat	2000. — —	1000. — —
Heemraad en Mitterdeen	2000. — —	1000. — —
Deenwading	58106. 4. —	29053. 2. —
Gopaal Das	27256. 11. $\frac{1}{2}$	13628. 5 $\frac{5}{8}$
Lakorie Mol	10044. 8 $\frac{3}{8}$	5022. 4 $\frac{3}{8}$
Lala Hansing	10000. — —	5000. — —
Porraan Skidden	4500. — —	2250. — —
Bally Ketma	7212. 10. —	3606. 5. —
Joegoe nendie	1444. — —	722. — —
Bindraban, en Goskalking	451. 11. $\frac{1}{2}$	225. 13. $\frac{3}{4}$
Somma	r/s 340015. 13 $\frac{1}{2}$	170007. 14. $\frac{3}{4}$

(: wasgeteekent:) Barth: Aukema.

Waarna

Van Bengale onderdato 31 January 1759

Waarna Zijn Achtb: vertoond dat deselve zodra deze onderhande= ling begonnen was, en Hettudsjent en Zijne naamen zig daar mede bemoeijd hadden, aanstonds van sentiment was geweest dat deselve ook moest door gezet wer= den, dewijl men daar mede uijtsteekende d'voorgem: vermogende wisselaars naar alle gedagten zoude irriteeren en misschien ver= oorsaken dat zij niet alleen de schulde= eijsschers zouden opstoken, omme aan het Nopudabaatse hof te klagen, maar ten ook met al hun credit en vermogen dat zeer groot is, ondersteunen, in welken gevalle deszelfs apparent het heele capitaal blijkende boven gem: memorie r/s 340015. 13½ bedragende, en daar en boven nog den negenjarigen interest zoude moeten betalen, t welk dan ook de reden was waarom Zijn Achtb: ziende dat de voorsz: crediteuren naar het gedane bod van

100000

Van Bengale Onder dato 21e Januarij 1749

100000. r/s 't welk maar 1/4 van de
hooftsomma bedroeg, absoluut niet
wilden luijsteren, Zijn E: geraden en
gequalificeert hadde het Zelve te vergro,
ten en 6 anes inde ropij ofte 3/8 van het
capitaal te offereeren: dog dat alle
aangewende moeyte daar omtrend
vrugteloos uijtgevallen Zijnde, en Fettud,
Jents erfgenamen positif verklaard heb,
bende dat de Zaak met niet minder als
de helft Zoude af te doen weezen, Zijn
achtb: niet hadde willen op Zig neemen,
omme Zonder het advis der leden een
stap verder in deeze affaire tedoen, re,
quireerende over Zulks deZelve hooft
voor hooft hun gevoelen naar
genoegen, en naar Zij in Conscientie
Zouden oordeelen met het ware en
weezentlijke belang van de maat,
schappij over een te komen, tegeven:
over welke Sujet dan gediscoureert
Zijnde Zoo quam eerstelijk in

aanmerking

Van Bengale Onder dato 21e Januarij 1749

aanmerking dat dit ministeerium
den Eijsch der Crediteuren inwilligende
ende helft 't capitaal betalende, ruijm
10000 ropijen boven haar Hoog Edelens
g'seide qualificatie verviel bij der,
selver Secrete missive aan den direc,
teur van Bengale sub dato 26. Julij
1747. Zoude treeden en Zig seer vrij grote
licentie aanmatigen. maar dat men
aan d'andere kant de grootste reden
hadde te vreezen dat de gomastos der
bovenlandsche kooplieden Zig inde
een door Fettudjents Erfgenamen
gegeevene hope bedrogen vindende recours
tot den Navab Zullen neemen, en hunne
klagten naar alle apparentie door de
voorsz: paisselaars g'appuijeert werden:
dat de Comp:, schoon de schulden van den
E: Sukema haar direct nog indirect
raken, en egter al Zoo wel weeder
over Zal aangesproken werden als
bevorens diverse reisen in patna geschied

is.

is: dat men zig tegens zulke eens onre-
delijke begeerte opposeerende, gelijk men
zekerlijk zal moeten doen, niet an-
ders te verwagten heeft als dat de
regeering, gelijk zij in diergelijke
gevallen altoos gewoon is te doen, den
handel verbieden, en men genoodzaakt
wezen zal de schulden te betalen
ofte stil te zitten: dat het te vergeefs
wezen zoude zig te blijven, om
het tegens de regenten uijt te houden
nademaal zij al te wel weeten dat
d' ingezetenen met 'slands producten,
in 't bijzonder in den tegenwoordigen
tijd dat deselve, mits de verwoesting
en ontvolking van zoo veele dis-
tricten door de marhattas, op verre
na zoo abundant niet vallen als
bevorens, niet beroeven te blijven zitten,
maar liefhebbers genoeg te Calcatta en
Chandernagor zullen vinden om hem
daar van t' ontlasten, buijten dien

behalven

behalven dat de presente hoofden en mindere
regenten eenlijk bedagt zijn om haar beurse
door allerhande vexatien en extorsien te vullen
zig weinig aan het welwesen off de ruine
van 't land storende, maar, gelijk het
spreekwoord zegt, denkende dat het hun
tijd wel uijthouden zal: dat dan de Comp:
om dese zaak uijt de wareld te helpen
en bevrijd te blijven van zodanige moeijelijk-
heden, als haar om de wille van dien
bevorens zijn overgekomen, vroeg of laat
geld moetende uijtstrieken, het indisputabel
beter is vroeg als laat daar toe te treden,
nademaal men deselve kans voortzettende
redelijker wijze vast stellen mag eensklaps
gedaan werk te krijgen, en daar entegen
met langer draalen niets winnen nog
de crediteuren bewegen kan zig met min-
der als de helft der hen competeerende capitalen
te vrede te houden: en dat men naar
beste kennisse en zoo als men uijt hoofde
van d' omstandigheden naar gemoede oordeelt

met

Van Bengale onderdato 31: Janua: 1757.

met het interest van de Comp: over een
te komen te werk gaande, reden heeft
zig te vleijen dat de hoge Indiasche re-
geering de verrigtingen van dit ministe-
rium in desen mede dit approbeeren, maar
niet der zelver gedesidereerde goedkeuring ver-
eeren zal: om alle welke redenen dan
is goedgevonden en over zulx geresolveert
den opperkoopman Bartholomeus Ankema,
te qualificeeren om zijne Crediteuren
met de betaling van rsp: 170007. 14 3/4 ofte
de helft der Capitalen die hij aan haar
schuldig is, te vrede te stellen. —

Wijders gaf de heer directeur te
kennen dat men alvorens tot d' afgave van
de voorsz: somme te treden volkomene
versekering hebben moest dat eensdeels den
debiteur mits de betaling van dien van
alle verdere aanmaning bevrijd
was, en ten anderen de Comp: om de vei-
ligheid van dien aan geene verdere moeijelijk-
heden konde subject raken, waar toe niet
dienstig scheen te wesen het voorgeslagene

middel

Van Bengale onderdato 31: Janua: 1757.

middel door de hoge Indiasche regeering
bij der zelver geaddresseerde missive van den
2: 8ber: 1749. luijdende;

Ingevalle hij kan uijtwerken dat zijne
Crediteuren zig in scriptis verbinden
hem in d' eerste tien jaren en de Comp:
nooijt direct of indirect tot voldoening
zijner schulden te zullen aanspreken,
op verbeurte eener swaren amende
ten behoeve der voorsz: regeering
en met het zegel van den cagie in
debita forma bekragtigt, werdende aan
ul: goed dunken gedefereert zulx
door den bazaarschen Nabib Souba alleen,
dan wel hem en den Nawab van Bengale
te zamen te doen ratificeeren, al was
het dat ter bereijking van dit oogmerk
ul: intercessien wierden vereijscht
zonder nogtans in 's Comps: beurs te
tasten, en met zodanige circum-
spectie en voorzigtigheid te werke gaande dat
voor die natie geen weg open blijve

de

Van Bengale onderdato 31: Janua: 1751.

de Comp: 't eeniger tyd over het debet
van die man te komen chicaneeren;
Overmits de nawab, zig min of meer
met die affaire bemoeijende, naar d' on-
regtvaardige gewoonte van dit land quart-
geld van de ged[ach]te penn: zoude pretendeeren
en de crediteuren van den E: Ankema;
die in zodanigen geval in stede van de belofte,
niet meer als 3/8 van hunne capitalen
stonden te bekomen het accoord weder om
verwerpen dat ook het gezag van den
viceroy dezer provintie niet toereikende
is, om hem daar aan te binden, dewijl de
meeste in de bovenlanden en dus buyten
Zijn Excellenties jurisdictie gezeten zijnde,
om zijne bevelen weinig geven, en door
zodanigen behandeling, waar op zij niet
gerekent hebben, geterght zijnde zig, sommig-
len aan het Dillijse hof zullen addres-
seeren, en eene perwane op den bengaal-
sen Nabab verkrijgen, om de Comp:
tot betaling te dwingen dat alle zodanige

ordres

Van Bengale onderdato 31: Janua: 1751.

ordres, schoon men juist geen grote
reden heeft voor derzelver letterlijke,
of immediaten uytvoer te vreesen,
egter de regeering meer als te veel
voet zullen geven, om ons te chagrinee-
ren en /: quasi om bij wijze van
gunst d' executie te surcheeren, geld af-
te persen. maar dat Zijn Achtb: een
ander expedient bedagt hadde 't welk
dezelve vermeende ruijm zoo seeker
te wezen, namelijk dat men voor eerst
het Cassimbazaars opperhoofd den E: Gerrard
Arnout de Leeuw bij een secrette brief
zoude gelasten en qualificeeren omme de
voorsz: r/s 170'000.- aan Fettuhsjents erfgenamen
af te geven, na dat hem alvorens zullen
ter hand gesteld wezen d' origineele obligaties
van alle de bij de voorsz: memorie bekent
gestelde crediteuren, door haar zelfs, ofte
in zoo verre niet present zijn, door hare
gemagtigde op d' allerbondigste wijze in soli-
dum g'equipeerd en in zodanigen maniere

dat

dat daar bij koomd te blyken dat zij geen
de minste pretentie uyt dien hoofde op
den S: Aukema kunnen formeeren:
dat zijn Achtb: vervolgens de voorsz: wed„
delaard bij een brief zoude tekennen
geven dat zijn Achtb: tot vreugde verstaan
hadde dat haar Ed: zig zoo kragtig
voor deselfs vrinden ende behalve den
opperkoopman bartholomeus Aukema, g'inte„
resseert, en zijne Crediteuren bewogen hadden
de ptm:, maar mede zijne bloedverwanten,
en andere goede vrinden hem g'assisteert
hadden, schoon maar de helft van het
Capitaal dat hij aan haar schuldig
was bedragende, in voldoening van 't ge„
heel 't accepteeren, en dierhalven verzogt
te weten of die zaak als nu compleet
afgedaan was en zijn E: met gerust„
heijd weder in den dienst van de Comp:
konde g'employeert werden: en dat
eene positive verzekering van die
vermogende heeren, dat de Crediteuren

van

van den opperkoopman Aukema niets meer
op hem te pretendeeren hadden, maar zijn Agtb:
Sustenue volkomen toereykende was, om zo
wel zijn E: als de Comp: voor alle Eilands,
die uyt hoofde van de voorsz: schulden na
dato zouw wylen mogten gemaakt werden,
te dekken: 't welk door de gezamentlyke
leden mede indienvoegen begrepen zijnde,
zoo is g'arresteert den heer directeur te ver„
zoeken en qualificeeren de zaak naar
dezen voorstel van zijn Achtb: te tratteeren„
ren en ten uytvoer te brengen,

Aldus gedaan en geresolveert te Hougly
in 't fort Gustavus ten dage voorschreven
/: wasgeteekent :/ J.n Kersseboom, A.n Bis„
dom, - - - - - - - „ C.e Pyhl, A: Tabuteau,
L.s Zuijdland, A.m D'Arnaud, G.r van
dere Beeks, A.m Coffer en D.k Verbeek
secretaris /: onderstond :/ Accordeert /: geteekent :/
D.k Verbeek secretaris;

Dingsdag

Van Bengale onder dato 31. Januarij A° 1751.

Dingsdag den 8. december 1750,
voor de middag ordinaire verga,,
dering alle present, Dempto
de Colonel Bernard Macaffrij,
de Capitain Lieutenant ter Zee
Lucas Zuijdland, en de onderkoopm:
Gualter van der Beets, Zijnde
d' eerste en laaste onpasselijk,
en d' andere in officio na
beneden

Na dat ten op Zigte van de pointen
bij de publique resolutie van heijdigen da,,
tum versat, het nodige was g'arres,,
teerd, getreden Zijnde ter besoigne over
een en secrete brief van het opperhoofd
ten Comptoire Cassimbazaar den E:
Gerard Arnout de Leeuw, in substantie
behelsende dat diverse gomastos der
crediteuren van den opperkoopman Bar,
tolomeus Aukema, dewelke om die
verdrietige affaire te termineeren uijt de
bovenlanden tot Patna gekomen waren,
aldaar

Van Bengale onder dato 31. Januarij 1751.

aldaar midsdien Buijt veele voor de mar,,
hettas vertoefden, Zonder hunne reise na
Mooxudabaath voort te Zetten: Dewijl de
geene die Zig ten laastgem: plaats bevon,,
den, en genegen waren van hunne preten,,
tien voor de helft afstand te doen, Zeer sterk
aanrielden dat een einde van die Zaak
mogt gemaakt worden: en dat inhou,,
derheijd de gomasto van twee voorna,,
me te Dhilly demoreerende wisselaars
in name Tjoeramen en Fettusjent op
het kragtigste daar op aandrong, onder,,
betuijging dat hij onmogelijk langer konde Staeven
niet spielijk geholpen werdende,
onverrigter Zake Zoude vertrekken waar
van Fittusjents erfgenamen het gedte:
opperhoofde hadden laten kennisse geven
en teffens vertoonen dat deze man,
die Zelfs d' eerste geweest was dewel,,
ke hunne propositie om de Zaak
voor de helft af te doen, g'ampleckteerd
hadde, noodZakelyk diende en moest

geholpen

Van Bengale onderdato 31: Janua: 1752,

geholpen werden, dewijl ingevalle zij onver„
rigter zake quamen te vertrekken, d'andere
die nog niet g'arriveert waren, als dan
in 't geheel zouden weg blijven, en
dus het gantsche werk verbrod raken;
Zo is over dit onderwerp gedelibereert
en in aanmerking gekomen dat schoon
het wel te wenschen ware dat men
het arrivement van alle de Crediteuren
dan wel hunne gemagtigde te Moxudabaath
konde afwagten, en dus een belaps met
deselve afspraken, het egter ten eenemaal
ongeraden is de geene die op aanzoeking
Fettusjents erfgenamen ende hen gegevene
hope dat zij naar derzelver propositie
luijsterende de Edelh: van het geen haar
competeerde, spoedig zouden ontfangen,
zulke een verre weg gereijst zijn, langer
op te houden, om de wille van de zulke die
uijt vreese voor de marhattas of om
andere redenen onderwege blijven, en 'er
wel nog lange kunnen slijteren, terwijl

d'

Van Bengale onderdato 31: Januarij 1752,

d'eerstgem: intusschen hunne eigene affaires zouden
moeten verzuijmen, mitsgaders tijd en geld
nodeloos te Moxudabaath verspillen: dat het
gantsch niet vreemt wesen zoude ingevalle
die menschen in het denkbeeld gebragt wier„
den, dat men hen zogt te misleijden, en
dit langdralen te noodzaken zig niet min„
der als de Edelh: te vrede te houden als van„
neer zij zekerlijk onverrigter zake weder
zouden keeren, en niet meer gehouden
wezen aan de gemaakte compositie met
Fettusjents erfgenamen, maar hun vorig
regt in solidum behouden, ende Comp: door
behulp van de regeering vroeg of laat tot
betaling van alle de schulden van den E:
Aukema met d'excessive interessen, welke
in den tijd van 10. jaren daar op verlopen
zijn, dwingen: dat het alsdan te vergeefs
wezen zal regt en billijkheijd t'allegee„
ren, of te vertonen, dat de schulden
van den voorsz: Aukema de Comp: in
geenen dele raken, dewijl de regeering

in

in dergelijke gevallen weijnig reflexie
slaat op de regtmatigheijd maar de geene
aanspreekt die betalen kan, gelijk niet
heel lang geleden d' engelsche Compagnie
is te beurt gevallen, die eene fraaije som,
na van in de 60000 ropijen, welke
een geweezen opperhoofd te Cassimbazaar de
heer Russell, aan de familie van
Fettussjents schuldig was, en insolvent
gestorven is, heeft moeten voldoen, om
niet te spreeken van de grote spendatien
welke de Nederlandsche maatschappije
reeds om de wille der voorsz: affaire
van den D: Aukema heeft moeten doen;
en die tot een overtuygend bewijs van
het hier voren aangehaalde kunnen strek,,
ken: dat men daarentegen de te mogu,,
dabaath zijnde schuldeijschers te vreede
stellende, en dus voldoende aan het
requisit van Fettussjents erfgenamen,
reeden heeft zig te flatteeren die vermogende
wisselaars, in gevolge hare gedane beloften

aan

aan den E: Aukema, wel middel zullen weeten
om de zaak met d' overige Crediteuren die
absent zijn of tot de compositie op den
voorsz: voet nog niet volkomen genegen wesen mogten,
af te maken, te meer daar zij blijkens d' in den beginne deses
geciteerde brief van het opperhoofd De Leeuw
zijn E: bij continuatie laten verzekeren
dat men zig ten vollen kan gerust houden
op de nakoming van hun gegeven woord:
en dat, schoon het al eens tegens verwagting
anders quam uyt te vallen en Fettussjents erfge,,
namen onvermogend, of niet volkomen bereidvaardig
wezen mogten om hunne voorsz: belofte na te
komen, men egter de geene die thans te Moxudabaath
zijn te vrede stellende bij provisie van haar zal
ontslagen wezen en dus, bij aldien d'overige
quaadaardig genoeg wezen mogten om zig aan
den Durbaar t' addresseeren, zoo veel minder
werk op den hals hebben zoo is over zulks
voor het belang van de maatschappij dienbaar
gevonden: en als zulk met eenparigheijd van
stemmen besloten, het opperhoofd te Cassim,,
bazaar den D: gerard Ewout de Leeuw tot

d'

Van Bengale onderdato 31: Janua: 1751,

d' afbetaling van de gunten present zijnde gemaktos der crediteuren van den D: Aukema te qualifi,, ceeren, mits die luijden alvorens te rug geven d'obligaties, met eene behoorlijke door haar getekende quitantie in dorso, waar bij zij verklaren ten vollen van den inhoud voldaan te wezen;

Laatstelijk is geresolveerd den E: De Leeuw te re,, commandeeren, om, als E: zouden aanstoot of muis,, moeten te geven geschrieden kan de zaken zodanig te schicken, dat settelments erfgenaamen hunne zoo 't schijnt, door deze of gene ED: mondeling gedane verzekering, omtrent de nakoming van hun woord schriftelijk of bij een briefje komen te geven, dog dien aangaande geen positive order te stellen, maar aan zijn D: over te laten omme zulx te dirigeeren zoo als hij voor ED: ~~[illegible]~~ interest van de Comp: zal oordeelen voorsigtigst te wezen,

Aldus gedaan en geresolveert te hougly in 't fort Gustavus ten dage voorschreven (: was getekent:) J:n Kersseboom, A:n Bisdom, ... ; C:s pijhl, A: Tabiteau, A:n d'Arnoud, ... ; A:n Coffer en D:k Verbeek secretaris (onderstond) Accordeert (: getekent:) D:k Verbeek secretaris.

Ceylon

Van Ceijlon Den 28: Februarij A:o 1751;

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd, den hoog Edelen heere,

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele Heeren raden van Nederlands India

Aan

Hoog Edele, Groot Agtbare, en Wijdgebiedende heeren;

In eerbiedig antwoord op uw hoog Edele Groot agtb: hoog gerespecteerde aparte missive gedateert 27: october 1750. dient dat de verstrekking van oorlogs behoeftens door de Fransche natie aan ragia Trevandoor gedurende den J:o oorlog gedaan, bij verscheidene olas door zijn hoogheijd aan 's Comps: ministers aldaan geschz: komt te blijken, alzo gem: vorst zig daar van

bedient

bedient om de E: Compagnie te overtuigen,
dat deszelfs engagementen met die natie ver,
schoonbaar en zelfs noodzaakelijk zijn,

Voorts zo heeft zijn hoogheijd 's Comps:
bedienden aldaar ter kust laten aanzeggen,
dat hij binnen kort stond op te trekken,
om den koning van Cochim te kastijden;

welke laatste dan eindelijk heeft geresol,
veert, om de koningen van Tekkencoer en
Calicoilan uijt 't zijn land tedoen ver,
trekken en van zijn regt op verscheijdene
pagoden; waar op die ragia pretentie
maakt, af te stappen, ten einde hem
alle exceptie te benemen, willende lieven
een kleen ongelijk verdragen, als zig
door deze weigering een groten op den hals
te halen, of dat nu voldoen zal aan
dien heerschzugtigen vorst, zal den tijd leeren,

Intusschen heeft de signattij verzogt, om
zig na Ceilon te mogen retireeren, dog
de bedienden aldaar hebben het zelve van
de hand gewezen, dog beloofd, om het

zelve

zelve uwe hoog Ed: te zullen voordragen,

Voor het overige schoon deze ragia
tot nog niets tegen de E: Comp: heeft onder,
nomen, zo begint de Samorijn egter daar
en tegen openbare hostiliteiten tegen de E:
Comp: te pleegen, hebbende deszelfs nairos
niet alleen 's Comps: volk op poele Carro
digt bij Chettua lelijk mishandelt van
hunne geweeren berooft, maar ook door slagen
genoodzaakt, om die post te verlaten, mits,
gaders vervolgens een paar honderd man
na 's Comps: conquest Paponetti gezonden,
en alle die landen in beslag te laten
neemen. –

Wij hebben ten eersten op 't versoek
dier ministers een detachement van een
vaandrig 2. sergeants, een gelijk getal
corporaals hebbende 60. gemeene derwaarts
gezonden, die het voorm: conquest wederom
in bezit hebben genomen, na dat de
Samorijnse nairos op de tijding van hunne
komst zig hadden geretireert. –

egter

Van Ceijlon Den 28: February 1727,

Agter schrijft hij ons toe, dat hij daar bij niet zal blijven, maar dat de Zamorijn niet tegenstaande alle ge,, nomene inschikkingen en precautien van onze kant de E: Comp: den oorlog wil aandoen, de voorm: ministers hebben ons om 400. militairen verzogt, maar wij hebben wegens de swakheijd van ons guar,, nisoen niet meer als het bovengem: getal konnen missen, alzo volgens algemeene /: hoewel zo wij hopen ongefondeerde:/ geruchten de Franschen het oog op Trinconomale hebben,

Middlerwijlen heeft men Chettua en Cranganoor van een behoorlijk guarnisoen en verder als alles wat tot een vigou,, reuse defensie nodig is, laten voorzien, in hope, dat hij zijn hooft daar voor zal stoten zo hij eerstgem: plaats mogte willen belegeren, zo als hij voorgeeft en waar toe ook volgens de Mallabaarse be,, rigten veele preparaties worden gemaakt;

voorts

Van Ceijlon Den 28: February Ao 1727.

Voorts wat aangaat de prijs van de peeper ter Cust Malabaar en welken aangaande wij bij onze eerbiedige voor,, gaande letteren de vrijheijd hadden gebruikt, om uw hoog Ed:s te berigten, dat de bediendens de 100. lb niet minder als tegen f 25: konden bemagtigen, dewijl de engelsche 85: ropias of f 127: 10. – en de Franschen 130. d:os of f 195: – – voor het candel op Colicoet had,, den besteet, zo hebben wij de eere om uw hoog Ed:e te bedeelen, dat een candijl aldaar ter Cust 500. lb bedraagt, verzoekende nedrig excuse, dat het zelve door de vermenging van Inlandsche met Hollandsche munten en gewigten obscuur en onverstaanbaar geworden is,

Terwijl wij voorts niet manquee,, ren zullen in voldoening van uw hoog Ed: geerde orders voortaan de aripose paerel en Chiancos rheeven tegelijk aan een en dezelve perzoon te laten verpagten en alleen de vrijheid gebruiken, om uw hoog Ed: in eerbied te vragen, of wij jaarlijks de paerel

banken

banken ten dien eijnde Zullen laten
visiteeren, en of men deZelve alleen
Zal verpagten, wanneer volgens het
rapport der gecommitteerdens daar op
een halve of heele visserije kan gehouden
worden, dan wel als 'er maar voor
eenige dagen met 600: duikers Zoude
konnen gedoken worden; Zijnde Zeker,
dat de pagter wel Zal Zorge dragen, dat
'er gedurende Zijn pagt jaar niet gesto=
len word, of dat de banken niet berooft
worden, dog na het aflopen der duijkerijë
is het niet te denken, dat hij daar op Zal
laten passen; alZo het onZeker is, dat
hij deZelve het jaar daar aan wederom
Zal krijgen, vermids deZelve den meestbie=
dende te beurt valt. –

Wijders wat aangaat de gevlugte
kanneel schillers, Zo hopen wij met met
uw hoog Ed: dat deZelve na het vertrek
van den afgaanden gouverneur wel meest
wederom te rug Zullen komen te meer

om

om dat wij ter sessie van den 23: deZer
hebben gearresteert, om een algemeene
vergiffenisse wegens haare desertie. door den
aankomenden gouverneur aan haar te laten
beloven, dewijl de meeste van die latitanten
subjecten Zijn, die buiten dat al vrij veel
op haar reek: hebben. –

Dog wat het wederom invoeren
van het doen robbe en koeandiram aan=
gaat, Zo Zijn wij bijde van gevoelen,
dat het Zelve Zeer nodig en nut is voor
'sCoomp: dienst, dog dat het Zelve met goed
overleg Zal dienen werkstellig gemaakt te
worden om dat weerbarstig volk niet wederom
aan 't hollen te brengen;

Ook heeft de eerstgetekende niet geman=
queert, om aan het hoff per een ola bekend
te maken, uw hoog Ed: gunstige dispositie
ten opsigte van den gevlugten maturelsen
Modliaar Lenewiratne ten respecte van het
verzoek door het opperste grote hoff derwegen
gedaan; –

waar

Van Ceijlon Den 28: February A° 1751,

Waar op de Ed: grooten volgens hunne gewoone trotsheijd hebben ge-antwoord, dat Ed: wel was, maar dewijl de afgaande gou- verneur had derven bestaan, Ed: voorm: Zoek, schoon uit naam van Zijne majesteit ge- daan, te weijgeren, dat daar thans geen haast bij was en dat Ed: Zelve op Zijn tijd wel Zoude schrijven,

Zo dat deZelve waarschijnlijk na desselfs vertrek wel dit keer Zal afko- men, Zullende den laatsten teekenaar deZes niet verZuijmen, om uw hoog Ed: gerespecteerde ordres aangaande deZes modliaar gegeeven, schuldpligtig te observeeren,

Wij hebbende eere, ons in schuldige eer- bied te noemen /: onderstond :/ Hoog Edele, Groot Agtbare, Wijdgebiedende Heeren /: lager :/ uw hoog Edelheedens, onderdanige dienaren /: was geteekent :/ J.s V.r Stein V.n Gollenesse en G: J.n Vreeland, /: in margine :/ Colombo Den 28: February Anno 1751,

Cormandel

Van Cormandel Den 9: February A° 1751,

Op Batavia

Aan Zijn Excellentie, den hoog Edelen Groot Agtb: Wel Gebooren Heer

Gustaaff Willem Baron van Imhoff,

Generaal over de Infanterie ten dienste van den Staat der vereenigde Nederlanden, mitsgaders weegens deselve en de oost-Indische Compagnie, Gouverneur Generaal en de Edele heeren raden van Nederlands India,

Uw Hoog Edele Groot Agtb: Wel gebooren, en hoog gebiedende, Heer en Edele Heeren,

Door de Palliacatse bedienden, bij brieve van den 9:de Januarij p:o bedeeld geworden sijnde, hoe aldaar een braminde

Ste

Van Cormandel Den 9e: February 1757,

Sjinaija genaamd, met 20 pions ver,,
zeld, uijt naam van den door den nabab
Sanda Saheb aangestelden Triwaloerden
Gaudaar Wenketrauw, die als Havildaar
mede de regeering van Ponerij, Paliatatta
en Sirecodij opgedragen was, gearriveert,
instanties gedaan hadde, tot de affgave
der in beslag genomene Hollen, off
Duans aandeel uijt de inkomsten aldaar,
weegens de bij letteren dier bedienden
in dato 3e: augustus 1749. door den in laast,,
gemelde district zig onthoudende rover, de
E: Maatschappije ontroofde 2000. pag:n, welke
geregtigheeden het opperhoofd, ingevolge de
van hier gesondene ordres onder dato 23ste:
augustus des gemelden, en 21e: maart 21ste: maij,
21ste augustus en 17e: november des voorleeden
jaars, als nog ingehouden, genoemde bra,,
mine de reedenen van dien gesuppediteert,
en heulijk aan hem maar geaccordeerd
had, uijt deselve, tot sulke zijn princi,,
paal bedeeld, en almede nadere beveelen

van

Van Cormandel Den 9e: February 1757,

van hier zoude bekomen hebben, voormelde
pions het nodige onderhoud te verschaf,,
fen, ten welken eijnde versogt, de
intentie deeser regeering, hoedanig zig
zoude hebben te gedragen, wanneer gemelde
Havildaar op de largatie van 's Duans
aandeel mogte blijven urgeeren, waar
op wij ten besluite van den 21ste daar aan
goedgevonden hebben, gemelde opperhoofd als
nog te ordonneeren, bij de inhouding
van voorsz: Hol te blijven persisteeren,
tot soo lange 's Comps: belangen daar
door niet werde geprejudiceert, in
welke cas wij hem gequalificeert heb,,
ben, van dat beslag te resilieeren, on,,
der protestatie nogtans de E: Maatschap,,
pij op den wettigen pagter van Sicre,,
codij, onder wien den rover sorteert,
zijn regres blijft behouden. Inmiddels
hebben wij, tot voorkoming der In,,
landers van dit ons besluijt eenige
elucidatie krijgt, het opperhoofd gelast,

deese

Per Van Cormandel den 9: February 1751,

deeze affaire in den aenstaande appart te verhandelen. –

Waarmede deeze besluytende, uw hoog Edelens dierbare persoonen, en 's Comps. swaarwigtigen ombslag in de bescherminge des Allerhoogsten beveelen, en met alle ootmoed verblijven (: onderstond:) Hoog Edele Groot agtb: wel gebooren en hoog gebiedende heer en Edele Heeren, (: lager:) uw hoog Edelens onderdanige en gehoorsame dienaren (: was geteekent:) L: Hooreman, Pr van Son, C: L: Vn drentelen, Fk du Bon, Dd Cs Vrick, Jan Marten, J: van Teylingen, Ns de Conchee, en Ps Js Cort (: in margine:) Nagapatnam, In 't Casteel den 9: February 1751,

Mallabaar

Per Van Mallabaar den 7: maart 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheyd den hoog Edelen Gestrengen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de Edele Heeren Raaden van Nederlands India

Aan

Hoog Edele Gestrenge Groot Agtbaare en Wijdgebiedende Heeren. –

Wij hebben d'eer gehad te ontfangen uw hoog Edelheedens secrete missive van den 18: september 1750, welke wij thans na vereyschte beantwoorden en in desen behoorde stellen zullen zodanige Zakelijkheeden, als onder de secretesse en tot uw hoog Edelheedens kennisse gehooren, Excu„ seerende alle omstandigheeden en incidenten, die van geen belang zijn en desen maar noodeloos zouden uytbreyden. –

aangaande de peper als het voornaamste

poinct

point Zal men Eerstelijk annoteeren
dat den Commandeur Stevens Zal: al voor
dato blijkens d' ola van den 16. 7ber: anno
pass: getragt heeft een vermindering
in dies prijs te wege te brengen, dog
Zijn E: heeft daar in niet mogen
reussceeren, alzo Trevancoor in 't geheel
van geen vermindering hooren wilde en
bij Zijn ola van den 4. october deeden copiee
lijk verzellende rond in 't tekennen
gaf, dat de Comp: als dan van dien
Corl Zoude verstoken blijven Zo als
daar op ook de leverantie gecesseert en geen
Corl meer bij de Comp: gebragt is dat niet
te verwonderen was, als men considereert
hoe greetig de peper bij iederen gezogt
en rijkelijk betaalt werd, inwege
Trevancoor daar mede niet behoeft verlegen
te Zijn,

Dog dewijl Zulks met het interest
van de Comp: niet over een kwam
en 'er geen apparentie was, dat Trevancoor

Zijn

Zijn peper voor een minder prijs Zoude
afstaan, Zo vond men goed onzen tolk na
Zijn hoogheijd te Zenden, om de leverantie
weder aan de gang te helpen en teffens te
bewerken, dat deselve tot een vermindering
geliefde te verstaan, het geen van, dat gevolg
was, dat Zijn hoogheijd wel betuijgde ge
negen te Zijn, om de prijs te verlagen,
dog begeerde teffens, dat die verlaging door
den wel Edelen heer van Gollenesse Zoude
moeten voorgeslagen en bepaalt werden,

Waarop goedgevonden wierd Zijn hoogh:t
bij ola van 11: Xber: 1750 in copia hier
bezijden leggende, te antwoorden, dat men
welgem: Zijn Edele daar van Zoude
kennisse geven en Zijn hoogheijd intusschen
bedankte voor deszelfs genegentheijd tot een
vermindering in de prijs met verzoek,
om Zo lange de peper te laten leveren
voor de presente hooge prijs tot dat
het antwoord van Ceylon Zoude gekomen
Zijn, tot welk besluijt men trad om de

peper

peper inteschen in geen vreemde Landen
te zien vallen, en dewijl men buijten des
apprehendeerde, dat zijn Hoogh: ongeagt desselfs
belofte geen vermindering zoude toestaan.

Na den ontfangst van voorm: uwe
Hoog Edelheedens geeerde missive en op de
consideratien van zijn wel Edele Van Golle,,
nesse, dat men alles behoorde werkstellig
te maken, om dien corl tegens een
minder prijs te bedingen, hebben wij zijn
Hoogheijd onder meerderen weder versogt,
dat de prijs ten minsten tot op 65. ropijen
het candijl mogte gestelt werden, uijtwijsende
de nevensgaande ola van den 6. Febr: dog
zijn Hoogheijd geliefde daar op te antwoorden,
dat men malkanderen eerst diende te
ontmoeten en het bevaste contract ratifi,,
ceeren, om over de prijs van de peper te spre,,
ken, zo als kan gesien werden uijt des,,
selfs ola van den 27: en de notitie van
den 28: der voorm: maand desen in
afschrifte bijgevoegt, duijdelijk genoeg aan,,

toonende

,,toonende, dat het zijn Hoogheijd alleen om
het tekenen van dat contract te doen
is en buijten dat niet zal te bewegen
zijn, om een vermindering te accordeeren,
en geloof te slaan aan onse betuigingen,
dat de Comp: niet anders betragt als een
vaste en geduursaam vriendschap met
zijn Hoogheijd te onderhouden; het blijkt
klaar genoeg, dat desen vorst bij zon,,
ders voordeelen met dat contract moet
in 't oog hebben, dewijl hij anders zo sterk
op dies ratificatie niet zoude staan
blijven,

Ons oogmerk is om de peper voor een
minder prijs te bemagtigen en het meerm:
contract om redenen ongeteekent te laten,
en Trevancoor is niet genegen het
eerste toe te staan, bij aldien het laatste
niet werd ingewilligt, zo dat wij
tusschen twee extremiteijten staan en
geen ander middel weten, dat uwe Hoog
Edelheedens nadere goedvinding en ordre

te

Van Mallabaar den 7: maart Ao 1751;

te versoeken en af te wagten, hoe wij ons
zullen hebben te gedragen, bij aldien Tre„
vancoor op geenderleij wijse daar toe mogte
te brengen zijn, om zonder d' ondertekening
van het contract de prijs van de peper
te verminderen, terwijl wij ons uiterste
best doen zullen, om eenige afslag te be„
dingen en zulks niet kunnende obtineeren
egter liever zo lange de presente hooge
prijs zullen besteden, dan met goede oogen
aansien, dat een ander met de peper door„
gaat in begrijp, dat het selve met uw hoog
Edelheeds: intentie zal over een komen;

D' ontmoeting hebben wij, om dat
daar mede bij Trevancoor niet anders als
de tekening van gedagt contract bedoelt
werd, best gedagt te excuseeren en zijn
hoogheijd nogmalen te versoeken, dat de„
selve onse billyken voorslag omtrent de
verlaging van de prijs gelieft in
consideratie te nemen, als een point,
dat de moeijte van een ernstig tentamen

welwaardig

Van Mallabaar den 7:de Maart 1751

welwaardig is conform de neevens leg„
gende ola van den 6. courant, waar op het
verwagt werdende omtrent uw hoog
Edelheedens nadere zal werden gecom„
municeert. —

Nopens de agterstallige peper en
dies prijs heeft zijn hoogheijd niets geres„
cribeert, zo dat wij deselve daar over
bij laastgem: ola andermaal onderhouden
en zullen de remarques van uw hoog
Edelheedens ten desen reguarde of eijgent
lijk de prijs voor d' agterstallige peper
tot onse narigt strekken laten. —

Wij hopen met de gedane aanbidding van
kruijt en lood, na mate uijt eijgen voor„
raad te missen is, niet misdaan te
hebben dewijl anders zijn hoogheijd tog daar mede
voorsien;

Het considerable overlopen van ons
volk uijt het coilans guarnisoen na de
landen van zijn hoogheijd, heeft ons genood„
saakt daar over te doleeren, dog dat is

mede

niet onbeantwoord gelaten, zo dat wij
noodig gedagt hebben dienwegens voor de tweede
maal te schrijven, hoewel het eerder te
wenschen als te verwagten is, tot Zijn
Hoogheijd onse overlopers niet admitteeren
veel min weder uijtleveren zal;

Het is die vielten niet genoeg, dat se
selfs kunne betaald heeren ontraaken worden,
maar derven buijten dat nog onderstaan
door brieven als anderszints hunne maats
tot de desertie te nodigen en tot zich
te lokken gelijk uwe Hoog Edelheedens kunnen
zien uijt de nevensleggende copia van
een brief, die eenige van die overlopers
aan hunne confraters tot Coilam beschreijden
geschreeven hebben;

Ten gelegentheijt, dat ons jongst kennisse
gegeven wierd van Zijn Hoogheijds dessein
in voornemen, om in het rijk van
Cochim te vallen ende Tambans tegens
den koning te mainteneeren, hebben wij
aanleijding gekregen, om conform uwe
Hoog

uwe Hoog Edelheedens ordre en intentie deden
vorst in voorstl: ola van den 6e febr: te verstaan
tegeven, dat de Comp: met geen goede oogen
zoude kunnen aanzien, dat het rijk van Cochim
wierd ontrust, en dierhalven verzogte, dat
Zijn Hoogheijd daar tegens niets vijandelijks
zoude ondernemen, maar op deselve blijkens
bevestigende notitie van den 20e februarij
kannte te antwoorden, daar over sengsints
bedroeft te zijn, om dat, toen Cochim zou
der regt of reden in Zijn landen gevallen
was de Comp: zich nergens aangesteurt
hadde en thans de neutraliteijt niet houden
wilde merkende zulks aan als een
blijk, dat de vriendschap tusschen hem ende
Comp: niet volkomen hersteld is. dog wij
meenen ook wel te mogen vast stellen,
dat Zijn Hoogheijd, hoe wel deselve zulke
taal voert, een heel ander denkbeeld
van onse intentie geformeert heeft,

Ingevolge uwe Hoog Edelheedens recom-
mandatie zullen wij sorge dragen,
dat

dat wij altijd deese en geene kleijne grief,,
lijk hebben, waarmede de Inlandsche vorsten
gedient zijn, aan houden hebben, en geen na,,
dere aansoek doen tot het verkrijgen van
permissie tot de verplaatsing van de Ten,,
gapatnamse logie na Coltetse, maar dese
post bij occasie nu en dan levendig houden
en bij toestemming van Trevancoor uw
hoog Edelheedens daar van alvoorens kede,,
nisse geven. —

om de wille van d' ontstaande troubles
om de noord hebben wij op het advis van
Zijn wel Edele van Gollenesse nog niet
mogen procederen tot het in beslag nemen
van de vaartuijgen der onderdanen van
den Sammorijn, maar het selve liever
uijtgestelt tot een nader opportuniteijt,
zo den Sammorijn het gestrande goed uijt
't Scheepje De Willem intusschen niet komt
te restitueeren ;

Den bekende rover Cottaca marcaar
is thans een wegens den Sammorijn

geprivilegeert,

geprivilegeert, om alle vaartuigen aan,,
tedoen en des mogelijk wegtenemen
excepto die van de Franschen en Engelschen,
welke natiën deesen zeerovers voor desen
zo een geweldigen neep gegeven hebben, dat
hij geen lust meer heeft hunne vaartuijgen
te attacqueeren; wel te wenschen zijnde,
dat wij occasie hadden het selve te kunnen
doen niet alleen tot maintenie 's Comps.
respect en agting, maar ook tot meerder
beveijliging onser vaartuijgen die continu,,
eelijk de kust besteevenen moeten en gevaar
lopen van in de magt van dat gespuis
te raken, dat in tegenstelling van angrea
juist van geen bijsondere consideratie, eg,,
ter sterk genoeg is, om zich van kraije
inlandsche vaartuigen meester te maken
en van tijd tot tijd gradatim nog wel
kan accresseeren tot een grooter bequaam,
om de vaart voor zwaarden kielen gevaar,,
lijk en onveilig te maken, en wij denken,
dat desen Cottaca marcaar, zo het de

gelegentheijd

gelegentheijd van de Comp: toeliet gemak„
kelijk door twee à drie wel g'armeerde vaar„
tuijgen zoodanige in 't naauw zoude kunnen
gebragt off beteugelt werden, dat hij in 't
vervolg wat meerder respect zoude toonen
voor onse vlagge, als hij tegenswoordig doet,
gewis zoude, dat hij het vaartuig, waar van
de gemeene brieff mentie maakt, niet
zoude geattaqueert hebben, zo het van wegens
d' engelschen op het versoek van den eigenaar
onsen Cananoorsen pakhuijsmeester willem
Lucass: niet was gereclameert geworden,

Van het voornemen der franschen,
om zich tot colletje neder te setten, is
het thans ten eenemaal stil, dog parti„
culiere berigten willen, dat zij op de
kust der Nabab Naserien zouden overwon„
nen en verslagen hebben en door die over„
winning opgeblasen over al veel bravadds
maken —

Op de menigvuldige instantien van
den koning van Cochim is tusschen zijn hoogheijd

en

en ons een ontmoeting voorgevallen het
voornaamste onderwerp van die conferentie
was zijn hooghds: doleantie over de wid„
spannigheijd der Tambaans en desselfs
bedugting voor een visite van Ragia Tre„
vancoor met de gewoonlijke aantoning
van zijn onvermogen om dien overwin„
naar te kunnen wederstaan en de daar
uijt volgende aansoeking om de hulpe
en bijstand van de Comp: de ordinaire en
bekende taal van Cochim, die wij indier„
voege b'antwoord hebben dat wanneer de Comp:
genoodsaakt was in 't jaar 1740 voorm:
koning van Trevancoor den oorlog aan te
doen zijn hoogheijd voorzaten en d' overige
mallabaarse vorsten het selve niet alleen
goedgekeurt maar ook kragtige beloften
hebben gedaan om de Comp: te zullen
adsisteeren, dog dat in plaatse van zulks
na te komen deselve zich niet alleen
stil te huijs gehouden, maar zelfs gedagte
koning van Trevancoor onder de hand met

kruijt

krijgt en loot geholpen hebben, zo dat
de Comp:, die toenmaals op meer andere
plaatsen met swaare oorlogen belemmert
had, zig met groote schade en nadeel
alleen heeft moeten zoeken te redderen,
zo goed zij konde, met een vast voorne„
„men om zich verder niet meer met de
zaken der mallabaarsche vorsten te bemoe„
„ijen, dewijl zij de Comp: op zulke eenschan„
„delijke wijse in een dringende nood hadden
verlaten zonder eens te denken, dat de
Comp: haare schatten en het bloed van haare
onderdanen had verspilt alleen met dat
oogmerk, om te beletten, dat de koning
van Trevancoor zich geen meester van
geheel Mallabaar zoude maken, en
dewijl de Comp: zedert geen meer soldaten
op Mallabaar aanhoud, als nodig is om
haare sterkten te beschermen, en wij ook
buyten dies met den koning van Trevancoor
vrede gemaakt hebben, zijn hoogheijd
van desen jaare geen assistentie van de
Comp:

Comp: te wagten heeft, dat wij egter
niet manqueeren zouden haar hoog Edelheed:
het stock van zijn hoogheijd en de gestel„
tenis der zaken op Mallabaar bekend te
maken en niet twijffelende, of het mag„
tige cochimse rijk zou volkomen in staat
zijn, om in tusschen alleen zonder tegen
tegaan en te verdrijven
Voorts hebben wij zijn hoogheijd duijdelijk
voorgehouden en te verstaan gegeven, dat
uw hoog Edelheedens zeer ongenoegt waren
over deszelfs gedrag zo ten opsigte van d'
ayroerde en Triporattijse zaken, als ten
regueerde van Trevancoor en de slegte
regime van zaken in 't generaal
en dat het hoog tijd geworden was uit
dien zorgeloosen staat te ontwaken en het
oor te leenen aan den goeden en welmeenen„
de raad van de Comp:, zo zijn hoogh:d uw
hoog Edelheedens niet wilde noodzaken,
om de handen van het Cochimse rijk
aftrekkende deselve op eygen wieken drijven
te laten. –

Zijn

Zijn Hoogheijd deed veel moeyte om zich te verhouden, dog verzekerd ook, dat hij alles ten genoegen van de Comp: zoude tragten te behandelen en te dirigeeren. —

Wij zijn die goede beloften gewoon en twijffelen sterk, dat Cochim oijt de nodige middelen tot desselfs welstand zal bij der hand nemen doordien het rijk bereets zodanig verwart en swaar, loopt is, dat 'er meer dan buijten gewoone hoedanigheden indien vorst vereijscht worden, om alles te redresseeren en in zijn voorige plooij te brengen, en hoe zal men die moet en dat beleijd kunnen verwagten van den præsenten koning, die het waar interest van zijn rijk niet kent en onbequaam is, om eenig voordeel te doen met de vrolmee, neutheijd en goeden raad van zijn pro, tecteur

Zo dra d' onlusten om de noord

begonnen

begonnen en men klaarblijkelijk zag, dat den Sammorijn niets goeds in den zin had, zo wel ten aanzien van de Comp: als van Cochim, deed men alles wat mogelijk was om den koning aan te zetten, dat hij ten minsten de pagger Innemaka en de 18½ dorpen tegens d' aan= en invallen van den Sammorijn dekken en verzekeren wilde, dog zijn hoogh: bleijft als nog even indolent zitten als of de zaak hem in 't geheel niet aanging denkende, dat de Comp: wel zo complaisant zijn zal, om de baan alleen schoon te maken en die ongelegentheden op te redden waar uijt ligtelijk te besluijten is, zorgloos zijn hoogheijd zich comporteert omtrent min, dere swarigheden die d' inwendige constitutie van het rijk betreffen en min of meer op ons hinnid invloed hebben ten zake van de naauwe connexie, die 'er tusschen beijde is, dog om alles met weijnige woorden

te vatten

te vatten, wij meenen te mogen
vast stellen, gelijk het niet onwaar,
schijnlijk is, dat Cochim door zijn magti,
viteyt en stil zitten niet anders bedoelt,
als om de Comp: uyt te lokken en in 't
harnas te brengen en onder dat faveur
verschoont en gedekt te worden tegens
de gevaarlijke en hem dreygende magt
van een vorst, die bereets eenige zijner
nabuuren uyt hunne kroonen en rijken
verjaagt heeft zich niet kunnende over,,
reden of inbeelden, dat de Comp: den
ondergang van het Cochimse rijk met
goede oogen zoude kunnen aanzien, want
het is anders onmogelijk te begrijpen,
dat Cochim, zo het zich op den arm
van de Comp: niet geruststelijk ver,,
liet, met de handen in de schoot zoude
zitten blijven op het gesigt van soveele
swaare onheylen, als anderen overgekomen
zijn en hem van gelijken treffen kunnen,
hoe wel wij ons hier in onderwerpen

aan

aan het wijzen en doordringenden
oordeel van uw Hoog Edelheedens, den
Tambaan van het Cochimse rijk
is van een onrustigen aart en schijnt
zich door het formeeren van dese en
geene preetentien van 's konings slegt
temperament te willen bedienen,
dat meenigmaal klagten en versoeken
veroorsaakt, om 's Comp:s wegen onder,,
steunt te werden, hoe wel het de
pligt van Zijn Hoogheyd was, gelijk wij
hem diverse keeren gecommandeert hebben,
om de nodige middelen tot beteugeling
van zulke kwalijk gesinde onderzaten
in 't werk te stellen, dog gelijk in
alle voorvallen, zo kreunt Zijn Hoogh:
zich in dit geval ook nergens aan en
vergenoegt zich met ons door gedurige
klagten lastig te vallen. —

'T is een oud oogmerk des vermeenden
van desen tambaan, om in 't rijk van Man,,
gattij te geraken, en ziende, dat hem in

voor

voor hem door de bijstand van de Comp:
niets te doen valt, heeft hij Teravancoor in
Zijn armen genomen en langs deen weg
getragt Zijn But. of doelwit te bereijken,
dog wij Zullen Zorge dragen, Zo veel in
ons vermogen is, om hem die pad af te snij,
den en Teravancoor, gelijk blijkens voorm:
ola van den 6. febr: gereets geschiedt is, tragten
te bewegen, om Zich in die Zaak niet
te engageeren en den Tambaan met Zijn
hoog vliegende Concepten van de hand te wijsen,
waar in wij hopen tot rust en tranquiliteijt
van het Cochimse rijk te Zullen mogen
reusseeren —

Het andere point van remarque bij voorsz:
ontmoeting waren de koningen van Tekkencoer
en Signattij twee steenen des aanstoots voor
den Teravancoorsen koning, die om de wille
van der Zelver opontrouding in het Cochimse
rijk voornemens Zoude Zijn het selve
met de wapenen aan te tasten, was Zijn
hoogheijd Zo wel als wij ook van gevoelen

was,

was, dat het niet onraadsaam Zoude
Zijn, dat die ragias Zijn rijk quamen te ruijmen,
en Zich elders in veijligheijd begaven,
gelijk gem: koningen en aan het huijs van
den koopm: Ezechiel Rabbij ook beloofd
en versekert hebben dat Zij om het rijk
van Cochim harent halven niet te Zien
ontrusten het besluijt genomen hadden, om
een veijlige schuilplaats op te soeken,
in welk goed voornemen wij hen sterkten
en den Signatten apart verzekerden, dat hij volgens
Zijn Sloek van het toegelegt onderhoud des onvermin,,
dert Zoude blijven jouisseeren, Zo hij het selve door
een Stroman en geheim persoon liet afhalen, maar
deselve Zijn tot à present van daar niet vertrokken,

Den toestand van Saken om de noord met
betrekking tot den Sammorijn en de pagood van
Triparattij Zijn bij de gemeene brief Zo largo ver,,
,,handelt, dat deselve in desen geen nadere erinnering
vereijsschen, egter Zullen wij wegens het Tri,,
porattijs netelig historiaal nog Zeggen, dat het
van alle kanten toeschijnt dat, dat different Zo
gemakkelijk niet Zal te vereffenen Zijn, ten

Zij

Zij den Sammorijn en Cochim beyde de handen daar van aftrekken en ons alleen laten gaan, maar het is daar nog zo verre van daan, dat beyde die vorsten even sterk hunne factien ondersteunen, en na geen bemiddeling of accommodement luysteren willen om de waarheyd te zeggen, de gantsche zaak is het papier niet waardig, dat 'er om beklad word, en zo het niet te dugten was, dat Cochim en Sammorijn feytelijk stonden aan malkanderen te rakes, zouden wij uwe hoog Edelheedens wel willen voorslaan en versoeken, om ons regt over dien tempel indul„ gerenden wijse aan een ander te mogen overlaten, dog zulks voortz: bedenkelijkheyd daar tegens militeert, zullen wij onse gecommitteerdens op Triporatty laten continueeren en van den tijd blijven te gemoed zien, hoe lang dat spel in spijt van alle de goede devoiren en offitien, die men aanwend, om ten einde te geraken, nog zal werden gaande gehouden,

De Chettuase bediendens zijn van gevoelen, dat het land daar om het voor de stroperijen en geweldenarijen van de Sammorijnsche mooren en nairos

„Nairos zoude kunnen gedekt en bereyd werden, indien men de post Poelicarro wilde versterken, en met canons en andere nood„ wendigheden voorsien, dog het komt ons zo noodsakelijk en ook zo practicable niet te vooren, om redden het Sammorijns volk in het district van Chittua willende over„ komen Poelicarro vergenoeg kunnen mijden en zo al eens daar passeeren moetten, zoude het mede geen kleenigheyd te doen zijn, om haar de passagie te beletten, maar men zoude daar al een taamelijk getal van manschappen en andere militaire behoeftens moeten klaar houden, om menigmaal 500, ja 1000: moores en nairos te wederstaan, het geen in desen tijd voor ons onmtvoerlijk is, des niet te min hebben wij dit hier wel willen annoteeren tot speculatie van uwe hoog Edelheedens,

dat de heeren Franschen ons mede kragt en geweld in de cardamon handel zoeken te traverseeren zal uwe hoog Edelheed: uit de gemeenen brieve omstandig blijken, het moet noodwendig van zeer groote en nadeelige gevolgen zijn voor het interest van de comp: dat wij zo

opentlijk

opentlijk en in 't gesigt van de kooplieden
daar ontreeckts, welke op die wijse swarigheijd
Zullen maken om werden met ons te contracteeren,
in de negotie werden geturbeert: de geleegentheijd
Zal Zich Zekerlijk aanbieden, om haar met
gelijke munt te kunnen betalen en te doen
arresteeren eenige dienaaren, die hier nu en
dan aankomen en voet aanland Zetten, dog het
is ook Zeker dat Zulke brouillerien van groote
nasleep Zijn en Zelfs meenigmaal in europa
een onaangenaame geur geven, Zo dat wij in
stede van al te schielijk den weg van
represailles in te slaan eerst afwagten
Zullen, wat uijtwerking en gevolg onse præ-
sentatiën bij de fransche regeering tot pondicherij
Zij Zullen

Dese heeren en vrienden engageeren Zich ook
meer met den Sammorijn en schijnen onder de
hand sterk te werken om dit hof tot nadeelige
ondernemingen aante Zetten, hoe wel Zo heij-
melijk toegaat, dat men nog met geen Zeker-
heijd Zeggen kan, waar eenige desseinen gerigt
Zijn, dog meer als openbaar, Zo den resident

van

van pannanij bij brief van den 3: courant
berigt, dat een 45. inlandsche ambagtslieden
onder een fransch-europees officier op Tricolt,
/: een plaats van den Sammorijn :/ gekomen, en
dagelijks besig Zijn met allerhande gereetschap-
pen van oorlog en buskruijt te maken,
om Zo het Zeggen is, tegens den Balnoor
van Cargard te ageren, om reeden denselven
Zich den titel van koning heeft aangematigt
en daar voor wilt erkent Zijn, welk berigt
ons egter niet al te waarschijnlijk voorkomt,
doordien men niet weet, dat de franschen, die
in het land van den balnoor geseten Zijn in
oneenigheijd of verwijdering met dien landheer
geraakt Zijn, het Zij daar mede Zo het wil,
de tijd Zal ons ontrent dese duijsterheijd wel ver-
ligten, en wij Zullen intusschen wel op hoede
Zijn, om van die kant niet onverhoeds besprongen
te werden, of het Zaake waare, dat den Sam-
morijn door de franschen aangehitst ondersteunt
Zijnde iets groots tegens ons of onse fortessen Zoude
willen ondernemen, 't geen hier wel alleen

bij

Van Mallabaar den 7: maart 1751

bij wege van apprehensie of voor uit Zigt werd bekend gestelt dog ons teffens tot des te meer voorsigtig en waaksaamheijt strekken sal,

Verders Zaken reden tot de secrete behandeling gehoorende hebben wij tegenwoordig niet en wat na desen mogte komen voortevallen Zullen wij uw hoog Edelheeds: per eerste occasie ter kennisse brengen blijvende inmiddels met alle eerbied, hoog agting en veneratie /:onderstond:/ Hoog Edele Gestrenge gr: Agtb: en wijdgebiedende heeren /:lager:/ uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsame dienaaren /:was geteekent:/ A.n C: d'Laraije en C.n B.n J.k van Wrisberg, /:in margine:/ Cochim den 7: maart A.o 1751,

Van Bantam

Van Bantam den 17: April A.o 1751

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele Heeren Raden van Nederlands India

Aan

Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebieden, de Heere en wel Edele heeren,

Heden morgen hier aangebragt zijnde uw hoog Edelheedens gerespecteerde letteren van den 10: desen, Zo hebben de ~~Eer~~ daar op nodig tot res,, criptie te dienen, dat wat aangaat de besen,, ding na de revier van Lampong Toelang bauwang door de Adriana ende Kaaskooper dan wel de vrindschap, reeds op den 6: desen de Eer gehad hebben uw hoog Edelheedens te beveelen dat de Adriana door gebrek aan de nodige equipagie

goederen

goederen, nog de Dubbelden armd door
swaar leckagie tot de togt niet in staat
is, ende Chaloup De hartloper reeds op den
4:e Ruijsis na derwaarts gesonden om de barkq
de Vriendschap op te Soeken en te rug
te ontbieden, dewelke tot heden nog niet
geretourneert Zijn, Dog hoopen de Edele Raadt
Zullen opdragen, en er dus niets over,
schiet als de kaadkoopen die alleen tot geen
der eijndens door uw hoog Edelheedens bepaalt
capabel is, alzo den Lamponder 't af,,
Zakken van diverse vaartuijgen met
volk genoeg consteert, behalven dien wer,,
meenden (: onder Correctie van uw hoog Edel,
heedens wijzer oordeel:) aan uw hoog Edel,,
heedens in Consideratie te moeten geven of
Soolang bainjang wel meriteert dat daar ex,,
pres twee vaartuijgen ter versamling van
de peper leggen, wijl die plaats in 't Jaar
1748. niet meer als 124. 't Jaar daar aan 205.
en 't laastgepasseerde Jaar 141. baaren
heeft uijtgelevert, behalven dat de daar

in

in voorraad Zijnde peper met het af,,
branden van eenige negorijen, volgens
mondeling berigt van den resident
mede in de asche is gelegt; daar in
tegendeel andere Lampons in die Jaren
wij meer hebben uijtgelevert, gelijk uw
hoog Edelheedens uijt de op den 20. december
A° 1749. overgesondene 't Plumentrekking (: des
betragende:) kunnen beoogen, en waar
aan ons hortheijts halven eerbiddig gedragen,

Aangaande 't door uw hoog
Edelheedens geproponeerde ontrent de vijanden,
hebben heden morgen goedgevonden (: wijl door
't Continueel Ziek worden van ons volk,
behalven de geene die met accidenten
behept Zijn, den eenen dag voor den anderen
bij na niet kunnen weeten hoe veel
volk in staat is om de wapenen te dragen,
eerst een exacte monstering te doen
van alle de manschappen die gesont en
in staat Zijn mede uijt te trekken,

en

en als dan met de hoofd en andere
officieren overleggen of er iets met
hoop van succes tegen de
rebellen te ondernemen
is, 't welk uw Hoog
Edelheedens als dan
nedrig staan te be,,
deelen;

Na dat deesen dus verre
in gereedheijd gebragt was, is de
bovengemelde barq de vriendschap
verselt van de chaloups de hartloper
te desen rhede gearriveert, dog wij
hebben omtrent de besending na de
rivier van Toelang bawang om
bovenvermelde redenen bij ons besluijt van
heden morgen gepersisteert, en intusschen
uw hoog Edelheedens te eerend bevelen
te versoeken en af te wagten,
en onderwijlen op morgen of zo
dra weer en wind zulx toelaat

de,

de contanten en het buskruijt
van dien kiel te ligten en
aan de wal laten brengen;

Waar mede de
Eere hebben ons met diep ont,,
sag te noemen (:onderstond:)
Hoog Edele Groot Achtbare
wijdgebiedende heere en wel Edele
heeren (:lager:) uw hoog
Edelheedens ootmoedige en
gehoorsame dienaren (:was,,
geteekent:) Gl. Ts. Falck,
C: B: Rhener, Mr. Ws.
Bleeker, Jacob van Rijn,
Fs. Heller, C: de Vries en
B: Switser, (:in margine:) Ban,,
tam den 17: April 1772 (: en
daar onder:) P: S: 't sedert de
princes Carolina is, mits
verlies van een touw en an,,
ker weder bij de hoek van bantam

ten,

Van Bantam den 17: april 1757;

ten anker gekomen Edbeende Zo even een brief voor Zijn hoog Edelheyt na Eerwaarts gehouden, die desen verbied verzelt, zijnde volgens zo illico ingekomen berigt de gesagebber van de vriendschap gisteren morgen overleden; —

Javas oosthukt

Van Javas oosthukt den 30. maart 1757;

Batavia

Aan den hoog Edelen, hoog Achtbaeren, Gestrengen en wijdgebiedenden Heere Zijn hoog Edelheyd Jacob Mossel, Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India &c. &c. &c.

Hoog Edelen, hoog Achtbaeren, Gestrengen, wijdgebiedende heere en wel Edele Heeren —

Hoewel den ondergetekende geensints twijffeld, of uw hoog Edelheedens zal voor parthe van deese door den oversten Lieutenant Collonel van ossenberg bereets van desselfs verrigtinge en gestelde ordre ontrent de in het baggaleensch en Pomarbeensche gecampeerd

gebleevend

gebleevene troupes schuldig verslag gedaan
weesen, kan Hij egter bij deese zeer
submisse en ödrige, volgens schuldige
plicht en gehoorsaamheid; niet af zijn,
alle de voormelde nagelatene or,,
dres van opgem: overste lieutenant, nee,,
vens desselfs briefje van den 28: febru,,
arij passato van Pomardeen ten dien
gelijde geschreepen uw hoog Edelens op
het onderdanigste in copia aan te bieden,
en gebruijkt vijders met de diepste re,,
verentie de vrijheijt uw hoog Edelheedens
zeer ödrige te melden, dat Hij zeedert na
tijds geleegentheijd nodig g'oordeelt heeft
om daar omtrend deese veranderinge te
maken, met naamentlijk de uijtgezette
de tachementjes aan de kanten van
Lebock en Adilangoe in te trekken, en
vervolgens de twee cantonnementen
in het Baggaleensche en Pomardeensche
met den anderen op de welgeleegenste
plaats te doen conjungeeren, mitsgaders

te

mitsgaders te stellen onder commando van
den Lieutenant Vorster, en hier na de
gesamentlijke strand- regenten neevens
den bansoemaas tommongong Indanagara
binnen af (?) te laten neemen na
derselver regentschappen, met last aan de
laastgem:, om ingevolge de ordre van
den soesoehoenang, ten eersten na Tagal
af te zakken, ten eijnde met den radeen
Adipattij Pringalaija welken neffens
de verdere zendelingen hier bereeds is g'
arriveert als keijzers gezanten tot uw hoog
Edelens te komen afgaan, voorts ook niet
meer als 2. à 3. regenten met haare volkeren
bij 's Comp:s dienaren om haar van 't nodige
te voorsien te laten campeeren, een regent
in de baggaleen eenlijk verblijf te laten
houden, mitsg: voorts den Jongsten daar van
neffens zijne volkeren ter aflossing der strand
regenten na Djocdjo te detacheeren en met
de Mattaramse regenten te doen conjungeeren,
om het leger aldaar mede van het nodige

te

te voorsien, vermeenende onder uw hoog
Edelreedens gunstig welneemen, dewijl de
geheele west door de troupes in evengem:
landschap ende in de Caddoe gecampeerd
leggende, genoeg gedekt is, en volgens
de Jongste berigten in de baggaleen en elders
om dien oird ook niets tedoen valt, dat
het daar mede wel te stellen zal zijn,
en dat dus dese nadere schikkingen qua
deerende zullen bevonden werden met
uw hoog Edelens veel wijzen oordeel
het welk mij met diepe eerbied onderwer,
pe, en voorts de eer geeve uw hoog Edel,
heedens ook die schuldige kennis te komen
geeven dat zig alles meede aan 't Hoff,
hier en elders langs den strand, mitsg:
den oosthoek in een redelijke rust is be,
vindende, houdende zig, thans Mankoeboemie
neffens marta Poera en zijn verdere geringe
aanhang schuijl in 't Lawoes gebergte,
en Mankoenagara mitsgaders Rongo
in teegen in het gebergte om de Zuijd, welke

twee

twee laastgem: nu en dan wel eens een
stroop in de nabijheijd van Soeracarta komen
te doen dog op de minste beweeging ten eersten
de vlugt neemen, makende van de twee
eerstgeciteerde rebellen Marta Poera thans
eenlijke zijn toeleg om met deselfs val,
sche correspondentie alles in de, [Strand Regentsch: in de] war te bren,
gen, ende regenten verdagt te maken,
hebbende in dat snood dessein ook voor eeni,
ge dagen in zo verre gereusseert dat de
volkeren van de Caddoese regenten tegens
den anderen opgestaan waren en ik dus ge,
noodzaakt geweest tot beslissinge van die
brouillerie derwaarts een officier met 30.
europeesen en een compagnie Inlanders te
expedieeren, en hier door zijn dan ook ten
eersten de geschende gemoederen weeder tot
bedaren gebragt en alle de onder hare
ontstaande brouilje verdweenen. Zijnde mij
evenwel seedert van Sourabaya nog
voorgekoomen een zaak van die zelfde
natuur en door de ministers aldaar bij een

secreet

secreet briefje, hier neevens tot uw hoog Edelens in copia overgaand gecommuniceerd dat ze niet alleen in 't opgemelde re, gentschap hebben agterhaald de neevens leg, gende Javaanse brieven door voormelden zwerver aan de pepattijs van dat land gesz: maar ook dat zij over dies vreemden inhoud zeer g' allarmeerd wezende, zig ten eersten van opgem: beijde pepattijs en aangezien derzelver protestation en betuijginge van onkunde, hadden verzeekerd, doende verzoek g' informeerd te werden hoe zig in die zaak werden zouden hebben te gedraagen dan dewijl mij bevorens aan 't hoff zijnde, meen diergelijke gefingeerde brieven waren ter hand gekomen en ik na een nauw onderzoek bij onder, vinding hadde, dat aan derzelven frivoolen inhoud, geen de minste geloof konde gede, fereert werden, zoo heb onder uw hoog Edelreedens gunstig welneemen, de ministers voormeld bij 't antwoord briefje hier neevens in

in copia gaande, over 't onnodig allarm be, strafte, en opgem: beijde pepattijs tot onderzoek eerwaarts ontbooden, staande hier na uw hoog Edelens, alwoewel die ministers van uu af aan bij haar replica op mijn schrijvens de opgem: beijde pepattijs komen vrij te spreeken, in alle eerbied kennisse te geven wat eijgentlijk van die zaak zijn;

Inmiddels, van gedagten wee, zende, dat in voldoening aan uw hoog Edelreedens geveneerde ordre, ver, meld bij g' eerbiedigde apparte mis, sive van den 20. January ind de door uw hoog Edelens benoemde regen, ten van Sumanap en Pamacassang hier persoonlijk de beste conditien te maken zullen weesen, heb onder uw hoog Edelreedens gunstigen wel, duijding na eerwaarts ontboden den Su, manaps pepattij Poelang Djiwa nevens de zoon van den gesuspendeelden

regent

regent Aria Adicara en dies voogde,
de pepattijs Maas pringa, Sritjitra mitsg:s
ongo Miedja; en na beleggingde den
conditien uit dezelve, Zal als dan
niet in gebreeken blijven uw hoog Edelens
de origineele documenten in alle eerbied
te doen geworden, verzeekerende onder,
tusschen uw hoog Edelreedens
eerbiedigtlijk, dat de twee tot voogden
over den Zoon van den gemelden
regent benoemde pamacasangse pepattijs
de Eerste en getrouwste van dit land
Zijn, en dat van dezelve dus geen
andere dan goede gedagten kan voeden,

Voor de mij door uw hoog Edelens
gunstig g'accordeerde aflossinge der
dragonders uijt den oosthoek /: waar toe
bereets de nodige in gesteld :/ betuijge
seer nedrig mijn onderdanigste dank,
vaarteijt, en Ede voorts de eer
eerbiedig te melden, dat in

voldoeninge

voldoeninge van uw hoog Edel,
reedens hoog geveneerde ordre,
ook Zoo gelijk bij mijn te
rug koumst Kruijs vier
g'armeerde pantjallangs
ter bekruijsinge ter Zee
op de Solosrede vaar,
tuijgen Ede uijtgeZonden,
en wijders dat uw
hoog Edelens teegens de
gestipuleerde tijdt teffens
ook de op g'Eijschte
Inlandse militairen, staan
toegeshand en te worden
door den geenen die
ondertusschen deese dus
bekortende de
Eere heeft met de
diepste reverentie
alle trouwe en onder,
danigheijd te blijven

onderstond

Van Javas o:Kust den 30. maart 1751.

/: onderstond:/ uwe hoog Edelens gantsch onderdanigen, Zeer gehoor, Samen en trouwschuldigen dienaar /: was geteekent:/ J.n A: van hohendorff /: in margine:/ Samarang den 30. maart A.o 1751.

Bantam

Van Bantam den 20.e April 1751.

Batavia
Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Achtb.e
Wijdgebiedende Heere
en wel Edele Heeren,

Eum De chaloup de Hartloper met Zijn te rug komst van de Lamponse rivier bevonden Zijnde Zodanig lek en gebrekkelijk dat hier Zo door man, quement aen de nodige materialen als plaats waar Zoude kunnen opgekalefaat worden niet kan worden verstelt, laten wij onder geleijde deses, en 't opsigt van den Lieutenant D'wilde, aen wien uwe hoog Edelheedens

dit

dit togtje geaccordeerd hebben, tot uw hoog Edelheedens overkomen, met eerbiedig verzoek uw hoog Edelheedens gemt. krieltje Zo ras van Zijne gebreken is herstelt, weeder gelieven herwaarts te Zenden, wijl het Zelve door Zijn volle Zeijlkrijgt alleen van veel nut is,

Wijders laten desen eerbiedig ver, tellen van Zodanige resolutie als gisteren morgen in onse bij een komst genomen is, waar op verzoeken uw hoog Edelhee, dens een gunstige reflexie Zullen gelieven te slaan, en naar aan ons kortelijk hebben ordrig gedragen de door uw hoog Edelheedens bevorderde persoonen betuijgen alle te Zamen en een ieder hoofd voor hoofd Eumme ootmoedige dank, baarheijt met belofte Zig dese hooge gunst door een Dubbelden ijver in den dienst te Zullen waardig-maken;

Met dit bodemtje komt ook in

arrest Batavia waarts over den door uw hoog Edelheedens gepardonneerden sol, daat Jan Francois guijarden, gelijk ook nog den soldaat Cornelis Joosten dewelke wij mede om Zijn Zinneloosheijt eenigen tijd hebben moeten arrestee, ren, en welkers gesloten soldij reekeningen desen eerbiedig verzellen

En terwijl door de aan de noordkant van dit fortres bij na volmaakte linie gelijk ook tot het pleijsteren derselve, mits, gaders het aan de Zt. O: kant begonnen baston, de door uw hoog Edelheedens gesonden kalk reets over de helft verbruijkt is, Zo verzoeken onderdanig uw hoog Edel heedens ons Zo spoedig mooglijk met meerder kalk gelieven te ad, sisteeren, alZo anders het heele werk bij gebreke van metsel stoffen Zoude moeten stil staan;

Van Bantam den 20: April 1757;

'T schip D' getrouwigheijt is tot heden
nog niet te deser rhede gearriveert,
dog legt egter al binnen de hoek
van Pontang;

Voorts gaat nog met dit
brieftje weder tot uw hoog Edelheedens
te rug de met de barcq De
vriendschap over Lampong na pa,,
lembang gedestineerde missive;

Wij hebben op evengem: barcq
ingevolge ons besluijt hier vooren
aangehaalt sub: als gesaghebber
geplaatst den onderstuurman Gillis
Pietersz Verle dewelke gedurende
zijn kruijsen alhier met de chaloup
de hartlooper verscheijde preuves
van een bequaam Zeeman gegeven
heeft, en waarom nederig ver,,
soeken uw hoog Edelens op gem: besluijt
gelieven te approbeeren ons geveelde

van

Van Bantam Den 20: April 1757,

van de Palembangers is dat deselve
wel geducht en magtig genoeg zijn
tegen de Lamponders dog sustineeren
te gelijk wanneer hem 't geluk had,,
den in dit rijk een voordeel op
de rebellen te behalen dit gerugt wel
haest over zoude waaijen na die kusten
waar door zij van zelve zig wel
zouden tot reden schicken wijl het een
zeer variabele natie welke altijd de
grootste hoop volgt, en wat aengaet 't aen
houden van schepen zouden nooijt hier
toe hebben durven treden; ten
ware uw hoog Edelheedens bij missive
van den 16. Februarij een ampele quali,,
ficatie hadden gelieven te geven om
niet alleen de europeesche, maar
ook alleen de Europeese, maar
ook alle andere scheepen te mogen
aanhouden, excepto dat waar mede den
wel Edelen groot Achtb: heer directeur
generaal over gekomen is. –

waar

Van Bantam den 20. april 1757,

waar mede de eer hebben ons met schuldig respect te noemen /: onderstond:/ Hoog Edele groot Achtbare wijdgebiedende heere en wel Edele heeren /: laagerstond:/ uw hoog Edelheedens onderdanige en gehoorsame dienaren /: was geteekent:/ G.r F.s Falck, C: B: Rhener, M.s W.s Blecher, Jacob van Rijn, F.s Heller, C. de Vries en B. Switser, /: inmargine:/ Bantam Den 20. April Anno 1757,

Maandag

Van Bantam onder dato 20. april 1757,

Maandag den 12. April 1757,

Vergadering van Politie

alle præsent

Ingevolge 't geresolveerde op den 17:de, deser bij elkanderen gekomen zijnde om te overweegen of iets met vrugt zoude kunnen onderneemen tegen de rebellen, en hier op in aanmerking genomen zijnde dat het g'heele getal koppen, waar onder de verwagt werdende suldaten mede gerekent zijn bestaat in - - - - - - - - - 1294

waar onder zo aan zieken als impotenten - - - - 367

Zo dat er nog maar resteert een getal van 927. koppen waar van de 3. forteressen mede moeten beset worden en waar onder nog een gedeelte gevonden werd, die naauwelijks in staat zijn zo lang op de been te blijven dat een schildwagt kunnen waarneemen laat staan om mede uijt te trekken, en dat, schoon

't

Van Bantam onderd.to 20: april 1757,

'T gerugt loopt de rebellen een deta,,
chement na de kant van Tangerang
gesonden hebben, Zy eyten in hun sterktens
een besetting in 't overige volk digt by de
hand houden, welkers getal men by ge,,
brek van spions niet regt kan weeten,
ongerekent dat het te veel gevidiqueert
zoude weesen met dit kleen troepje
welke caracters levendig zyn afgemaalt
by de resolutie deser tafel van den 14: decemb:r
a:o p:o uyt te trekken, alzo 's Comp:s res,,
pect daar aan te veel gelegen en van
dese eerste actie te veel afhangende is,
alwaar omme goedgevonden en verstaan is
alvorens tot een actie te treeden het
voorenstaande haar hoog Edelheedens nedrig
voor te dragen en op 't eerbiedigste te
versoeken hoog gem: haar hoog Edelheedens
ons dog, al was 't maar voor een
korte tydt met zo veel volk ge,,
lieven te adsisteeren als haar hoog
Edelheedens na derselver doorsigtig oordeel

Zullen

Van Bantam onderdato 20: April 1757,

Zullen gelieven goedvinden, ten eynde
dese eerste actie met meerder magt en
gerustheyt kan ondernomen werden,
alzo al op genoemde datum gelyk uyt
gewagde resolutie blykt, is geoordeelt dat
een wilde hoop van 1000: koppen in
verre na niet sufficant genoeg is tegen
dese verwoede menigte, die 't zedert dien
tydt nog veel vaster gemaakt hebben,

Nog is goedgevonden en verstaan
de chaloup De hartloper die zoo
door swaare lekage als andere gebreken,
niet langer bequaam is zee te houden
en hier niet kan geholpen worden, na
Batavia te zenden om aldaar gere,,
pareert te werden dog den selven
van haar hoog Edelheedens zo ras moog,,
lyk te rug te versoeken, en dies
gesaghebber daar van te ligten en
als een heel vigilant persoon zynde
wederom p:s als gesaghebber te plaatsen

op/

Per

Van Bantam onderdato 20: april 1757,

op de barcq De vriendschap in stede van den overledenen Blommert, en voorders gem: Chaloup na Batavia te laten over brengen door den Luitenant ter Zee Jan Fredk D'wilde aen deselve Eden: Hoog Edelheedens dit togtje geaccordeert hebben. —

Aldus Geresolveert tot Bantam

voorsz: / was geteekent / Gs Fs Falck, C: B: Rhener, M: W: Blecker, F: houtschild, Pr Pr weijtman, Jacob van Rijn, Fs Heller, C: D: vries, B: Switser / onderstond / Accordeert / geteekent / Fs Groen geswo: scriba,

Batavia

Per

Van Tangarang den 24: april Ao 1757,

Batavia

Aan Zijn Hoog Edelheijd den wel Edele Groot Agtbaare Heere den hoog Edelen

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &a: &a: &a:

Hoog Edelen Groot Agtbaer heer,

Uwe hoog Edelen Gr: agtb: gerespecteerde missive van den 22: op den 23: do: mijn wel aenlanden gebragt en daer uijt uwe hoog Edelen Gr: agtb: gelieffde ordre ontvangen sal niet manqueeren om desselve stipt te observeeren,

vervolgens rapporteeren uwe hoog Edelen Gr: Agtb: als dat onse aria Sonta delaga met Zijn onderhebbende manschappen ontfouden alle de opperhoofden van den ingezeten langs dese rivier aen de bantamsche kant gisteren

agtermiddag

agtermiddag alhier zijn wedergecomen en mijn rapport gebragt als dat de pattroullie van de rebellen op de negrij Tjoerong is geweest bestaande uijt 75 koppen onder comando van den Aria Somboe maar dat den selven ontwaart heeft: als dat onse aria met 1000 koppen op de negrij Sampang was en door die tijding aanstonds geretireert naar de vijandt,

Vervolgens rapporteeren uwe hoog Edelen gr: agtb: als dat ik alle de opperhoofden uwe hoog Edelen gr: agtb: ordre heb bekent gemaakt en haer voor een ondervraegt en mijn alle geantwoordt dat sij met hart en ziel genegen zijn bij d'E:Comp: te blijven en soo daar weder een patroullie van de rebellen komt tegenstandt te bieden en 't mijn ten eersten bekent maken, waarop ik haar heb geantwoord dat ik dan haarlieden secours sal verleenen nevens wat kruijt en loot, waarop sij als verheugd een ider naar huijs is gekeert=, hopende dat dit na uwe hoog Edelen gr: agtb: welbehaagen zal zijn ~~[illegible]~~ waarmede dese afbrekende naar alvorens uwe hoog Edelen gr: agtb: in de beschermingen van de almoogende te hebben bevolen verblijve met alle eerbiedt /:onderstond:/ hoog Edelen gr: Agtbaer Heer /:lager:/ uwe hoog Edelen gantsch onderdanigen Dienst W:dienaer /:was geteekent:/ Js: verkolen /:in margine:/ Tangarang den 24 april Ao. 1757.

batavia

Batavia

Aan Den wel Edelen Mans: en Gestrengen Heer De Heer Jan Cornelis Conserts Brigadier en Chef over H: Comp: alomme uijtgestreckte Militie

Wel Edelen Mans: gestr: Heer,

Met alle nodige eerbied werd uwe wel Edele gestr: gerapp: als dat op gisteren morgen bij mijn is gekomen onse aria en aan mijn gerapporteert als dat een kiemaes van de negrij Sampang aan d'E:Comp: kant bij hem was gekomen en gerapp: als dat aan de overkant op de Negrij Toerong circa 4. uren van de berg Monorra van de vijant soude campeeren 75 koppen met intentie om de berg Monorra in 't besit te neemen en vervolgens om alle de hoofden langs dese rivier aan de overkant te vragen of zij genegen zijn met haare onderdanen d'E:Comp: te helpen

soo

Per Van Tangarang den 20: april A°. 1757

soo Jaa, dan haard nogdrije in de brandt te
steeken in alles wat zij bekoomen kunnen
mathaczeeren,

Waar op ik Immed[iaete]: onse aria deudgerij
Jampang Ede gesonden gedetacheert met een
lieutenant twee sergeants twee corp[ora]ls: en
twintig gemeene Inlandse militairen om
sulx nader te informeeren, en is heeden
agtermiddag te 5. uuren een sergt: van
den Aria terug gekomen en de bovenstaande
tijding gebragt verwagtende Eiden op uw wel
Edele gestr: ordre waar mede verblijve
na onderige dienst presentatie met alle
agting /: onderstond :/ wel Edelen manh:
gestr: heer /: lager :/ uwe Ed: onderdanigen
Dw: Wel. dienaar /: geteekent :/ J: verkolen
/: in margine :/ Tangarang den 20: april 1757,

bantam

Per Van Bantam den 5: maij 1757,

Batavia
Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen heere
Jacob Mossel
Gouverneur generaal en de wel Edele
Heeren Raden van Nederlands India

U
Hoog Edele Groot Achtb:
Wijdgebiedende heere en wel
Edele Heeren ;

Wij hebben de eer uw hoog Edelheedens
schuldpligtig ter kennisse te brengen dat
het schip Zuijderburg thans van zijne mede-
gebragte carga ten eenemaal ontlost
is, en 't selve tien Eedele uijtgeleevert, excepto
't geene op nevensleggende bevinding genoteert is,
waar onder speciaal de tarwe van soda-
nige slegte gesteldheijd bevonden is, dat de
Eiden aan Landen zijnde backer verklaart
heeft daar van geen goed brood te kunnen

formeeren

Per
Van Bantam Den 5. maij Ao 1751,

formeeren, waarom wij de vrijheijd
zullen gebruijken 't zelve bij eerste scheeps
gelegentheijd tot uw hoog Edelheedens terug
te zenden

Den staat der vijanden aan de lant,
kant betreffende, zo hebben onze houzaren,
die heden morgen uijt recognosceeren zijn
geweest, ondervonden, dat deselve aan de
westkant van de weg na Grobbesak, we
derom een nieuwe benting gemaakt en
daar uijt niet alleen op de houzaren ge
schoten hebben, maar waar mede ook
uijt 't daar op geplaatste canon, volgens
hun rapport bij na de heele weg van
Grobbesak kunnen bestrieken; gisteren heeft
een corporael der houssaren op zijde der
weg van grobbesak, mede een gemeen
Javaan, welke wilde gaan padij snijden
overrompeld en gevangen op gebragt, welke
gevangene verhaalde dat de presente magt
der vijanden om en bij marquedane
ontrent bestond in 4000. koppen, en dat

den

Per
Van Bantam Den 5. maij Anno 1751,

den vijand, buijten de werken bij ons te
zien nog en groote benting waar op elf
stukken in soort geplant agter de negorij
marquesane gemaakt hadden, zo mede dat
de rijstvelden agter de bentings nog met
Jonge paddij beplant en dus zeer modderig
waren: aan de zee kant is gisteren een
groot vaartuijg na gissing een gonting
uijt 't oosten gekomen, dewelke zig
in den beginne aanstelde of deselve reede
wilde bezeijlen, dog de hoogte van de
Sts madijs bereijkt hebbende, heeft den
selve zig direct gewend na de oostelijke
bogt, alwaar vervolgens ook is aangeland,
zonder dat wij alsdoen zulx zagen, bij ge
brek van vaartuijgen en mits de
doorwaijende zeewind staat waren
zulx te konnen beletten, hebbende de
rebellen aldaar 't zedert zijn arrivé ge
stadig besig geweest met 't ontlossen,
zonder dat weeten van wat goederen,
waarom wij gisteren avond twee gewapende

vaartuijgen

vaartuigen onder den mandareesen kadn,
drig Samil derwaarts hebben gesonden
om gemt: vaartuig des mooglijk zijnde te
overmeesteren dan wel te ruineeren, dog
dewelke reeds voordemiddag hebben moeten
te rug keeren, doordien den vijand niet
alleen aan dien oirt met een groot getal
wel bemande vaartuigen is uijtgekomen, maar
ook om dat gemt: vaartuig op zig selve sterk
bemand en gemonteert was, waarom deselve
na eenige charges over en weder zijn te
rug gekomen, onder verder berigt dat die
gonting hen toescheen een Javaas vaartuig
met graanen beladen te zijn;

Met 't Fregat De Adriana zijn
bezig den selve tod te takelen, dog hebben,
dewijl hem alles manqueert tot heden nog
niet zeijl reede kunnen krijgen, waar bij
gekomen is, dat 't op zijn eijsch behoude stel
zeijlen in geenen deelen is aangebragt,
behalven dat zijn voor marsz: en bram
zeijl bij gedane visiteering door zee Standige

is

is onbequaam geoordeelt, waarom wij wel
genoodsaakt zijn geweest een marsz: van
de getrouwigheijd en een voor bramzeijl
van Zuijderburg voor hem te ligten, waar
mede hij thans bezig is om 't selve op de
maat te maken, dat egter zeer gebrek„
kig gaat, mits gebrek aan een zeijlmaa„
ker, boven dit alles hebben ons zeer verle„
gen gevonden met 't anker 't welk op
den eijsch van dien kiel heeft bekent ge„
staan en dat behoorde te wegen circum
circa 1800. ℔ in welkers steede een on„
gestokt anker van wel 2445. ℔. is aange„
bragt en 't welk dies Capitain Lieutenant
tot ons leedweesen verklaard heeft niet
te kunnen employeeren, waarom wel zullen
moeten treeden, indien wij dien kiel eenmaal
gereed willen hebben om een anker, schoon
wat te ligt, van den dubbelden aroud te
ligten, zo wel als een anker touw in
steede van het zoogt gebrokene, wijl 't
bij ons in 't pakhuijs leggende, door langheijt

des

vaartuijgen onder den mandareesen vadu,
drig Samil derwaarts hebben gehouden
om gem.t vaartuijg des mooglijk zijnde te
overmeesteren dan wel te ruineeren, dog
dewelke reeds voordemiddag hebben moeten
te rug keeren, door dien den vijand niet
alleen aan dien oirt met een groot getal
wel bemande vaartuijgen is uijtgekomen, maar
ook om dat gem.t vaartuijg op zig selve sterk
bemand en gemonteert was, waarom deselve
na eenige charges over en weder zijn te
rug gekomen, onder verder berigt dat die
gouting hen toescheen een Javaas vaartuijg
met granen beladen te zijn;

Met 't Fregat De Adriana zijn
bezig den selve tod te takelen, dog hebben,
dewijl hem alles manqueert tot heden nog
niet zeijl reede kunnen krijgen, waar bij
gekomen is, dat 't op zijn eijsch behoorde stel
zeijlen in geenen deelen is aangebragt,
behalven dat zijn voor mars: en bram
zeijl bij gedane visiteering door zee Standige

is

is onbequaam geoordeelt, waarom wij wel
genoodsaakt zijn geweest een mars: van
de getrouwigheijd en een voor bramzeijl
van Zuijderburg voor hem te ligten, waar
mede hij thans bezig is om 't selve op de
maat te maken, dat egter zeer gebrec,
kig gaat, mits gebrek aan een zeijlmaa,
ker, boven dit alles hebben ons zeer verle,
gen gevonden met 't anker 't welk op
den eijsch van dien kiel heeft behoort ge,
staan en dat behoorde te weegen circum
circa 1800. ℔ in welkers steede een on,
gestokt anker van wel 2445. ℔: is aange,
bragt en 't welk dies capitain lieutenant
tot ons leedweesen verklaard heeft niet
te kunnen employeeren, waarom wel zullen
moeten treeden, indien wij dien kiel eenmaal
reed willen hebben om een anker, schoon
zat te ligt, van den dubbelden arend te
ligten, zo wel als een anker touw in
steede van het Jongst gebrokene, wijl 't
bij ons in 't pakhuijs leggende, door lankheijt

des

vaartuijgen onder den mandareesen kadu,
drig Samil derwaarts hebben gesonden
om gem.t vaartuijg des mogelijk zijnde te
overmeesteren dan wel te ruineeren, dog
dewelke reeds voordemiddag hebben moeten
te rug keeren, door dien den vijand niet
alleen aan dien oirt met een groot getal
wel bemande vaartuijgen is uijtgekomen, maar
ook om dat gem.t vaartuijg op zig selve sterk
bemand en gemonteert was, waarom deselve
na eenige charges over en weder zijn te
rug gekomen, onder verder berigt dat die
gonting hem toescheen een Javaas vaartuijg
met graanen beladen te zijn;

Met 't fregat de Adriana zijn
bezig den selve toe te takelen, dog hebben,
dewijl hem alles manqueert tot heden nog
niet zeijl reede kunnen krijgen, waar bij
gekomen is, dat 't op zijn eijsch bekende stel
zeijlen in geenen deelen is aangebragt,
behalven dat zijn voor mars: en bram
zeijl bij gedane visiteering door zee standige

is

is onbequaam geoordeelt, waarom wij wel
genoodsaakt zijn geweest een mars: van
de getrouwigheijd en een voor bramzeijl
van Zuijderburg voor hem te ligten, waar
mede hij thans bezig is om 't selve op de
maat te maken, dat egter zeer gebrec,
kig gaat, mits gebrek aan een zeijlmaa,
ker, boven dit alles hebben ons zeer verle,
gen gevonden met 't anker 't welk op
den eijsch van dien kiel heeft bekent ge,
staan en dat behoorde te wegen circum
circa 1800. lb in welkers steede een on,
gestokt anker van wel 2445. lb: is aange,
bragt en 't welk dies capitain lieutenant
tot ons leedweesen verklaard heeft niet
te kunnen employeeren, waarom wel zullen
moeten treeden, indien wij dien kiel eenmaal
gereed willen hebben om een anker, schoon
wat te ligt, van den Dubbelden arend te
ligten, zo wel als een anker touw in
steede van het jongst gebrokene, wijl 't
bij ons in 't pakhuijs leggende, door lankheijt

des

des tijds ten eenemaal in verschrikt, 't
welk na gedagten aan 't exangesiteer,
de mede Zal gemanqueert hebben, wijl
't Selve is gebrooken op een tijdt dat
'er genoegsaam weijnig of geen wind was;

De chaloup de Kaatkoper hier
't Sedert eenige dagen uitt
gedien en volgens berigt der aan,,
komende vaartuijgen hier ontrent
niet te vinden Zijnde, Zo moe,,
ten daar uijt Sustineeren, dezelve op
de hoogte van Batavia Zal wesen, 't
welk van ons pligt geoordeelt hebben
uw hoog Edelheedens bekent te
moeten maaken, ten eijn,,
de uw hoog Edelheedens aan dies ge,,
lag hebben tot de geprojecteerde reijse
de nodige order Zoude kunnen
ten hand stellen —

Nog moeten uw hoog Edelheedens

mede

mede leedweesen bedeelen dat giste,,
ren hier weder vermist is den
soldaat Dirk Fieris van Cranenburg

Voorts gebruijken de vrijheijt
desen te laten verselen een factuurtje
van de mede de princes Carolina
herwaarts en weder te rug
gebragte 20'000 realen, gelijk ook
nog een memorietje wegens
de door den overledene gesag
hebber van de Cereda de
Vriendschap te kort uijt ge,,
leverde viers granadiers geweiren
mede hun toebehooren —

Waar mede de
heere hebben desen te
fineeren onder betuijging
dat wij mede de hoogste
agting en Eerbied Zijn /: onderstond:/
Hoog Edele Groot Achtbare

wijdg:

Van Bantam den 5 Mey Ao 1751,

Wijdgebiedende heere en wel Edele heeren /: lager :/ uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsame dienaren /: was geteekent :/ Gs Fs Falck, C. B. Rhener, Ms Ws Bleeker, Jacob van Rijn, Fs heller, C. D. Vries, en B. Writser, /: in margine :/ Bantam den 5 Mey Ao 1751,

Van Tangarang Den 11 Mey Ao 1751

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den wel Edelen Groot Agtb: Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoog Edelen Groot Agtb: Heer

Met alle nedrige Eerbied rapporteeren uw hoog Edelen Groot agtb: als dat Eeden agtermiddag bij mijn Zijn gekomen de twee Ingebays van de negorij Grending en aan mijn gerapporteerd als dat de Ingebaij van de negorij boetong aan den rading van de grending heeft laaten weeten, als dat hij tijding heeft bekomen van een Zijner vrienden tot bantam als dat Kee Tappa met Zijn onderhebbende magt en 3. stukken Canon

voorsiende

Van Bantam den 5. mey Ao. 1751,

Wydgebiedende heere en wel Edele
heeren /: lager :/ uw hoog Edelheedens
ootmoedige en gehoorsame dienaren
/: was geteekent :/ Gs. Fs. Falck; C. B.
Rhener, Ms. Ws. Bleeker, Jacob
van Rijn, F. heller, C. d. Vries,
en B. Writser, /: in margine :/
Bantam den 5 Mey Ao. 1751,

Batavia

Van Tangarang Den 11. Mey Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den wel Edelen
Groot Agtb: Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van
Nederlands India &c. &c. &c.

Hoog Edelen Groot Agtb: Heer

Met alle nedrige Eerbied rapporteeren
uw hoog Edelen Groot agtb: als dat Eeden
agtermiddag bij mijn Zijn gekomen de twee
Ingebaijs van de negrij Grending en aan
mijn gerapporteerd als dat de Ingebaij van
de negrij boetong aan den rading van
de grending heeft laaten weeten, als dat hij
tijding heeft bekomen van een Zijnde vrienden
tot bantam als dat Kee Tappa met Zijn
onderhebbende magt en 3. stukken canon

Re
Van Tangarang Den 11: Mey Ao. 1751,

voornemend is van bantam op te breken en op den 15. do. de berg monarra in 't bezit te neemen en daar toe all veerdigt de weg van bantam tot aen de negrij Jessinga, en soo breet laten maken dat deselve met 3 stukken na malkanderen kan gebruijkt werden, waar op ik Immediaat twee spions na de negrij Jessinga heb gesonden om daar nader te Informeeren, waar mede deese afbreekende en blijve na nedrige dienst presentatie met de uijterste agting (: onderstond:) uwe hoog Edelen groot agtbaar Heer (: lager:) uwe hoog Edelen Gants onderdaenigen D. W. Dienaar (: was geteekent:) S. Verkolen (: in margine:) Tangarang den 11: mey Ao. 1751,

bantam

Re
Van Bantam Den 10. Mey Ao. 1751,

Batavia
Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Achtbare
Wydgebiedende heere en wel Edele Heeren,

Desen laten Eerbiedig dienen ter geleyde van 't Jagt den dubbelden Arend, als ook om met diep respect ter kennisse van uwe hoog Edeleedens te brengen dat 't fregat d' Adriana op den 8. desen van hier zijn depeche bekomen heeft, Zijnde vervolgens, na dat de papieren van de princes Carolina zo ook de sick van 's kroon prinsen volk, op dien kiel

waren

Van Bantam den 10. Meij 1751,

waren overgegeven, gisteren morgen
agter 't Hooge land uijt het gesigt geraakt
de barkentijn Jaccatra over twee dagen
hier weder ter reede gekomen zijnde
om water en vijff gesonde mattroosen
in ruijling voor zo veel zieken, heeft
het zelve mede gisteren ontfangen en
op den avond zijn affscheijd bekomen, zijnde
heden morgen mede om de hoek gezeijld,

De vijanden zijn aen de landkant
sterk bezig een nieuwe benting te versterken, en hebben heden morgen op de
weg van Grobbejak door een bamboes
een brieff opgehangen, die wij van daar
hebben laten halen, dog terwijl na gedane
translatie bevonden is deselve niet anders te behelsen dan een fameuse uijtdaging verselt van indecente expressien en scheldwoorden zo op de
illustre persoonen van uw hoog Edelheedens
als op ons, zo hebben in hoope van uw hoog
Edelheedens welduijding best geoordeelt dit
compt geschrift maar hier te houden;

den

Van Bantam den 10. Meij 1751

Den opperstuurman Jan Veltman
't sedert zijn arrivé alhier met 't schip
Schoonauwen ziek en sukkelgerig geweest
zijnde, laten wij met dit kieltje tot
uw hoog Edelheedens overvaaren, wijl hier
weijnig hoop voor zijn herstelling is, en 't hier
omtrent de siektens meeden verslimmert
als beterd, wijl sedert primo tot den
8. meij reets een considerabel getal van 64.
sieken in 't hospitaal gekomen en 17. persoonen gestorven zijn, waer omtrent hoope dat
den Hemel haast een verandering ten goede gelieve
te verleenen,

Voorts versoeken gedienstig dat uw hoog Edelheedens ons bij geleegentheijt gelieven te voorsien
met de volgende zegels als.

Drie hondert van 24 stuijvers
twee hondert „ 12 st.
Een hondert „ 6 st.

Na dat deesen dus verre in gereedheijt
was gebragt is hier g'arriveert de boot van
Onrust, mede brengende een anker en touw
voor de Adriana, dan terwijl dien brief zo wel

als

Per van Bantam den 10. maij Ao. 1751,

als de Jaccatra reets van hier vertrocken is, gelijk de eerste gelaad hebben hier voo„ rende te melden, zo hebben 't selve hier aan„ gehouden, versoekende eerbiedig, in dien uw hoog Edelheedens de tradskoopen naderwaarts gelieven te zenden, hem eerst hier te laten aan„ gieren die als dan anker en touw gemackelijk voor gem.t fregat mede nemen kan, hebbende gemelde boot ook nog heden avond van hier zijnde depe„ che bekomen —

Nog laaten desen zelve twee aankomst rekenin„ gen wegens het versterkte aan 't fregat d'Adriana ten brengen, dedes te zamen groot ƒ 1526: 18.— het welke eerbiedig versoeken bij onse handel boekjes te mogen afschrijven;

Waar mede dese eindigen onder betuijging dat met de hoogste achting en meeste eerbied zijn /: onderstond:/ hoog Edele groot Achtbare wijdgebiedende heere en wel Edele heeren /: lager:/ uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsame dienaaren /: was geteekent:/

Gue. T.s Falck, C: B: Kriener, M.s W.s Bleeker, Jacob van Rijn, P.s heller, C: d'vries, en B: Writser, /: in margine:/ Bantam den 10. May Ao. 1751.

Sumatras W.t Kust

163.

Per van Sumatras Westkust den 2. Meij Ao. 1751.

Batavia

Aan Zijn Excellentie, den hoog Edelen Groot Agtbare Hoog welgeboren Heere
Gustaaf Willem Baron van Imhoff
Generaal over d'infanterie ten dienste van den Staat der vereenigde Nederlanden, mitsgaders wegens deselve en de Nederl: oost Indische Comp: Gouver„ neur Generaal

benevens

De verdere wel Edele Heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edelen Groot Agtb:
Hoog welgeboren Heere, en wel Edele Heeren —

'T present 't welk voor de hoge vorsten in 't Gebergte aldaar van atchin tot natter is over„ gebragt, en waar van in onse vroegere ge„ meende brieven reeds d' eer hebben gehad aan uw hoog Edelens communicatie te geven, maakt thans zo veel opschudding, dat den vorst van

Van Sumatras Westkust den 2 Meij Ao. 1751,

Paggeroeijlang /: so als g' informeert werde:/
tegens de moderate sentimenten van
de van Souronabba en Songitrap, niet
een magt van volk uijt dat rijk
vertrokken, en zo als op 't moment
door een briefje van den priamangh
Commandant Kemisse bekomen, tot
op vier mijlen die post genadert is, zon-
der dat aan ons nog iets anders bewust is,
dan dat alleen 't oogmerk zoude wesen,
om in persoon dat geschenk van natten
te willen gaan afhalen, alhoewel aan
de ~~den~~ andere kant ook redenen hebben
te denken dat onder die de Krimantel
wel een ander oogmerk en vijandelykheden
tegens d'E Comp: in desselfs districten
verborgen leggen, door dien de seer sieke,
en bij sulke, geldgierigheden altoos muijtende
tigablas Cottas de selve almede capteeren
om, zo veel in hun vermogen is, door
't sluijten der wegen voor de passeerende
koopliedén, den handel te belemmeren

om

Van Sumatras Westkust den 2. meij Ao. 1751,

om voorm: ~~vorst~~ van paggeroeijang, van
zijn voornemen te diverteeren, en de
verder, beijde bovengem: twee huijsen
in hunne goede gedagten en vriendschap
te doen continueeren, hebben wij daar
een briefje aan allen in 't bijzonder
in zo verre den dienst van d'E Comp:
aangeboden, om wanneer te samen zouden
kunnen goedvinden hunne gedeelingen
aan ons Edels: te zenden, deselve gecon-
signeert nader ter afhaling van 't voorm:
geschenk te doen transporteeren en voorts
zullen wij niet nalaten om op morgen
den Commandant ten voorm: poste, boven
de krans aldaar, zijnde ord: besetting nog
eenige manschap uijt ons guarnisoen, ter ver-
sterking toe te schicken, en met den gecon-
cineerden landraad verder sodanige middelen
te beramen als ter onderhouding van een
goede harmonie tusschen de hier omstreeks leg-
gende negorijen dan welder selven defensie
in cas van geweld nodig mogte gevonden

werden

werden van welken ik voor 2. tegenswoor,
digh alleen de vrijheijd neme uw hoog Edelens
dan praalabel /: zuiks staand nog een na
batavia stevenende gouting alvier in ons ge,
zigt is: / kennisse te geven, en teffens verbiddig
te zoeken, dat aan ons bij eerste geldgenkeeden
de door ons g' eijschte mants: mogen werden
toegezonden, zo wel om deze opkomende onlusten
ten spoedigsten uijt den weg te ruijmig, als om
in den tijd de meergem: negorij natten die zig
nog al Eatterrig toont, eens tot rede te brengen,
in ootmoedige verzekering dat niet zal nalaten
inmissen om zo veel mij mogelijk op alle zaken
gedurigheijt denodige attentie te houden en te
tonen dat altoos ben /: onderstond: / hoog Edelen
groot Agtb: hoog welgeboren heere en wel
Edele heeren /: lager / uw Excellenties en uw
hoog Edelheedens onderdanige dienaer /: was geteekent /
Mr: J: vr: Idsinga /: inmargine: / Padang op
Sumatras west kust in 't fort binnen den
2. maij Ao: 1751,

woensdag

Woensdag den 6.e Januarij

Ao: 1751, Nademiddag vergadering
van Politie, absent den
Capitain Lieutenant militair
Jan Jansz: Visboom en onder,
coopman en fiscaal Hendrik
Clarer, beijde in Commissie na
Natter.

Door den Ed: Agtb: Heer Commandeur
gecommuniceert zijnde, den ontfangst hebben
deen na de middag eener missive, van
de na Natter en verdere 'Comps: noorder dis,
tricten dezer kuste gecommitteerdens, den Capi,
tain Lieutenant militair Visboom en fiscaal
Clarer, gedateert 24. december des voor,
verleden jaars, uijt welkers inhoud onder
anderen, niet dan met verwondering, en
geheel tegen verwagting ontwaard wierd,
zoo welk vreemde rencontre die gemelde
heeren gecommitteerdens bij derzelver aankomst
ter rede van Natter gehad hadden, met

zoo veel

Zekere aldaar dien tijd ten anker gelegen
hebbende gouting, als het die respectieve ont-
haal, dat de, in die commissie almede
zijnde padangse panghulus Barbangsa diradja
en Radja boeijang nevens den maleijds-koop-
man malim Sontkan hadden aangetroffen,
bij het overbrengen van de door dezen raad
aan de gezamentlijke hoofden panghulus dier
negorije geschrevene missive, mitsgaders
Zijn Ed. Agtb. de vergadering in serieuse
overweging gaff, wat, zo tot maintien van
's Comps. eer en respect ten aanzien van
hare zig stand aldaar gevondende en wel
vast nedergezet hebbende hoop atchinders, onder
't gezag van hare der panghoulous dato bazaar,
als ten aanzien van de wel geintentioneerde
ten prestatie van de door de Ed: Comp: met
hun aangegane contracten dienende gedaante
worden, wijl die een en andere procedures,
die het verdere bij gemte. missive berigte, ge-
noegsaam quamen aan te tonen, dat de
gemoederen der nattaresen verdeelt, off te

zamen

zamen, zoo niet tot de Comp: maar in
tegendeel eenigzints strijdig waren, tegens
de goede verwagting die men daar van bij
ontfangst hunner missive, blijkens reso-
lutie van den 29e november jongstl: gehad
heeft, waar over dan gebesoigneert en dom-
standigheden dezer zake, zo wel als de
in dat subject door meermelde heeren
gecommitteerdens genomene maatregulen
en resolutien, in aandagtige overweginge
genomen zijnde, wierd eenpariglijk
goedgevonden en verstaan haar Eds. bij een
secreet briefje te qualificeeren, om ten
spoedigsten zig met alle de om de noord
strand kruijsende magt en vaartuijgen
(excepto den hoeker donquichot die met
alle verlangen ter depeche van het
alhier ter reede leggende schip De
Herstelling na de Indiase hoofd
plaats als nog verwagt werd) te conjun-
geeren, en sodanig andermaal ter reede
van Natter te verschijnen, om in den

eersten

Berigt Van Sumatras W: Cust onderdato 2. meij 1757

Eersten uijt gemeen behoorlijke satisfactie te
eijsschen, over de veragting en 'smaad die
de Comp: aldaar door den Hoop Muijtsvet,
tend gebroedte, heeft moeten ondergaan, en
voorts om alle atchinders off andere vreem,
de volkeren die zig aldaar op houden
te delogeeren, en over Zee na hare negorijen
te doen vertrekken; en alle hunne wonin,
gen aan het vuur op te offeren als mede
om bij eene hardnekkige weijgering off
verdere stoutmoedige procedures met alle
voorsigtigheijd en zonder hunne bij hebbende
magt te ligtvaardig in de waagschaal
te stellen daar toe na 't aanwenden van
alle zagte, de nodige middelen van dwang
te gebruijken, met speciale order om in
zulken gevalle, en bij overmeestering,
alle atchinders, en andere daar met huijs
horende volkeren, die onder de wa,
penen, off andersints tot eenige offensive,
zaken gevonden mogte werden, de
handen te keeren, in goede verzekering

Herwaarts

Berigt Van Sumatras West Cust onderdato 2. maij 1757,

herwaarts over te zenden, mitsgaders
d' aanvoerders off hoofden van zodanig
een vijandelijke troup, en wel
insonderheijt den hun allen gewraakten
protector, en hooft rebel dato bazaar,
de facto zonder forma van processen
exempel en afschrik van andere te
laten ophangen, na dat alvorens genoeg,
zame blijken zullen zijn voorgekomen,
dat in dier voegen vijandelijk onder de wa,
penen geageert hebben.—

Ten welken fijnde, en om in dat
eene noodzakelijke actie, voornoemde heeren
gecommitteerdens na vermogen van hier te
adsisteeren, en des te zekerder off min pe,
riculeuser uijtvoering dezer zake in
staat te stellen, alwerden goedgevonden
wierd, den lieutenant der bouginesen
onKong Batavia, nevens alle d' onder
hem aldier beschrijvende minderen van zijne
natie, ten getalle van 24: koppen, ten
allerspoedigsten derwaarts te zenden

mets

met een Kaad op vertrek na nias
gereed leggende gonting van den Capitein
der Chineesen alhier Loussoangko, om
op de Nattarse reede voormelde Heeren
gecommitteerdens te vinden off aff te
wagten, en ten dienste waar noodzake,
lijk geëmploijeert te kunnen werden,
mitsg: om in voornoemde Gonting ten
dien eijnde insgelijks mede 200: ₶ buskruijt
600 p: scherpe patroonen 2. p: mortiertjes
50. p: mortier granaten en 10. p: snap,
hanen met communicatie aan haar Ed:
dat volgens ten deze gelegentheijt op den
11.de deser almede voortgang zal mo,
men de teken resolutie van den 29. no,
vember jongstl: vastgestelde commissie
na 't hoff van minangkabo, om
die vorst, boven Ed: dies ~~tijds~~ gere,
solveerde ~~teffens~~ van alle deze om,
standigheden, waar inne zig thans de
negorije op natter bevind in so verre
te informeeren, dat men om 's Comp:

gesag

gesag aldaar staande te houden, ende wel,
geintentioneerde minangcabose volkeren
van de geweldenarijen van een hoop
samen gerotten schelmente bevrijden genood,
zaakt is door 's Comp: vermogen daar in
verdeste maken;

Laatstelijk wierd goedgevonden een
van daar door meermelde gecommitteerdens
herwaards overgezonden en uijt zekere voor
aijen banges gevisiteerde jalloon aangehaald
patsje lijwaten, so wel aan te houden;
tot tijd en wijse men zal zien off de
eijgenaars daar van ook pretentie mog,
ten komen te formeeren, als den daar
op als passagier gevonden en insgelijks her,
waarts overgezondenen maleijdsche paap
malim pandjang die zig na eijgen
bekentenis ruijm 5. jaren in de stad
Atchin heeft opgehouden, bij provisie on,
der de inlandsche regenten in bewaringe en
in 't oge te laten houden, tot dat men
occasie zal hebben gehad, deenige informatie

ontvanst

Per
Van Sumatras westkust onderdato 2. maij 1751,

ontrent Zijn gedrag in de negorij Oulallan van waar verklaarde geboortigst te wesen te hebben kunnen wenen /: onderstond:/ Aldus gedaan geresolveert en g'arresteert ten Nederlandse hoofd comptoire Padang op Sumatras westkust, dato voorsz: /: was geteek: M: J: v: Jobsinga, Christiaan Elsevier, T: P: v: Herzeele, _ _ _ _, _ _ _ _, _ _ _ _ _ _, en f:r van de wall, wesende f:r de valbert, secretaris /: lager:/ Accordeert /: geteekent:/ f:r de valbert secretaris,

Bantam

Per
Van Bantam Den 22: Mey A:o 1751;

Batavia
Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen Heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Achtbare Wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren

Wij hebben de eer schuldpligtig ter kennisse van uw hoog Edelheedens te brengen dat de barcq de koopman gisteren middag te deden rede gekomen is, zijnde zo lek dat alle uuren 13. duijm water bij de pomp komt, en hebbende gebrek aan randsoen middelijnden en meer andere zaaken, waar van wij Edeen, voor zo verre Eidn aan handen is zullen voorsien, en als dan ten spoedigsten volgens uw hoog Edelheed: ordre

order depecheeren om over Lampong Samanka
en Langs de west bogt weder te rug
te komen welke togt den gedagtebben
met tegenstaande de bockighijt
gedaen mede nog wel denkt te kunnen
afleggen, indien Edt water maar
met Zeer hoden is. –

De vijanden Zijn nog al sterk
besig om nieuwe werken te maken,
ende oude te versterken, hebbende
deselve 't Zedert de gepasseerde nagt tot
heden 21. schooten meest uijt de laatste
gemaakte benting, aan 't eijnde der weg
van grobjak, of tegens de noord oost
hoek den tank aen gedaen op 't fort
den Diamant, Zonder egter dat Zij
eenige schade veroorsaakt of een koegel
daer ingebragt hebben, Zijnde egter een
3. ℔. koegel over ged: fort en passebaden
heen gegaen, en een eindweegs over
ofte beoorden de rivier nedergevallen,
en door de onse opgeraapt, Zijnde een

nieuwe

nieuwe gladde kogel 't welke ons Zo
wel als 't veelvuldig schieten, geheel con-
traire hunne vorige gewoonte, doet den-
ken dat van de een ofte andere kant
eenige voorraad van ammunitie beko-
men hebben Zo mede hebben de vijanden
heden morgen op onse kondaren, welke
na die kant uijt recognoseeren waren,
6. schooten uijt laastgem: benting gedaen,
Zonder daer door iemand, niet tegen-
staande twee koegels midden tusschen hen
door gingen, geraakt is, Zijnde de padij
velden, mits de Jongst gevallene regen
weder Zo modderig bevonden, dat 'er bij-
kans niet geen paard door te komen is
gisteren wederom een schip uijt het westen
gekomen Zijnde, Zo hebben wij het selve
niet aengehouden, maer Zijn reijse laten
vervorderen, doch legt des niet tegen-
staande op heden met sons ondergang
op dese hoogte ten anker voorts laten desen
eerbiddig stellen een requeste van den

Eide

Van Bantam den 22. Meij Ao. 1751,

Eind in den vrijen dienst varende opperchirurgijn willem Augúst Hommel tendeerende om op zijn praesente be, diening zodanige vermeerdering van gagie te genieten als uw hoog Edelreedens Eden gunstig zullen gelieven toe te leggen, en dewijl deze persoon in zijn dienst volkomen genoegen geeft zo versoeken wij gansch eer, biedig uw hoog Edelreedens Edt. gem: requeste met een favorabel appostil gelieven te gratificeeren;

Eind met deze sinceeren onder betuijging dat wij met alle achting en diep schuldig respect zijn /: onderstond:/ Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele heeren /: lager:/ uw hoog Edelreedens ootmoedige en gehoorsame dienaren /: nadgeteekent:/ Gr. Fr. Falck, C: B: Krener, Ms. Ws. Bleeker Jacob van Rijn, Fr. Heller, C: d: vries, Br. Switser /: inmargine:/ Bantam den 22. Maij 1751,

Batavia

Van Timor den 24: meij Ao. 1751

Batavia

Aan zijn Hoog Edelheijt den hoog Edele Groot Agtbare Heere.
Den heere Jacob Mossel
Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raaden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Acht, bare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren

Bij mijne jongste zeer eerbiedige van 15: september jongstl: uw hoog Edelreedens omstandig verslag hebbende gedaan, wegens den staat der Timoresche zaken naa de bevogtene zege op den tenderij of hoofd der Toepassen, en de overkomste tot d' Comps.e van verstroijde regenten naa dat gelukkig geval, gelijk mede, dat alle mogelijk voordeel te doen, door Edt. aanspo, ren van onse Timoresen, om haaren

algemeenen

algemeenen vijand geen tijd te gunnen
zig weder te herstellen, maar deselve
alle sins te vervolgen, en ten dien eijnde
zijne Sterkste binnelandsche vastigheijd
Naaij Moetie met alle magt te bespring,,
gen, edog dat zulks, om verscheijdene re,,
denen daar bij vermeld, geen ander effect
hadde gehad, dan dat de onse eenige
meenig te kunnen onde onderdanen her,,
wonnen en herwaarts gebragt hadden, zonder
courage genoeg te hebben gehad geene
plaats te attacqueeren, maar zig meest
hadden opgehouden om de weer Inlanden
te plonderen, welk laatste bedrijf de
voornaame oorsaak was dat de overige
Timoresche koningsijs, welke als nog onder
het geweld den Topassen staen, niet bereeds
alle uijt eijgen beweging tot ons zijn over,,
gekomen om welke reedenen de vrijheijt
naam te zeggen, dat hij aldien het
uw hoog Edelheedens mogte behagen ons
te laaten toekomen, teminste vijftig
europesche

Europesche en honderd Balij of maccassaarsche
militairen, daar mede verhoopte in staat
te zullen zijn gansch Timor de wet
voor te schrijven, en deze manschappen
nog in de maand september weder
te rug te zenden † sedert hadde het
geluk op den 14. February te ontfangen
uw hoog Edelheedens hoog geëerde aparte
missive van ult: december, met ordre omme
het geproponeerde werkstellig te maaken,
ten dien einde vijftig europesche militairen
herwaarts sendende in welkers ordering ant,,
woord dient, dat niet meer dan 24. man
tot ons zijn overkomen, dicterende de naam
rolle ook niet meer dan 1. corporaal
en 25. gemeene militairen, waar van
den Corporaal en 1. gemeene op de rijse
overleden zijn, ende overige zig meest
in zeer slegten staat bevonden;

De zaaken met den Toepas nog meest
in den zelven toestant zijnde /: uijtgenomen
dat den koning van Ambeno welke in
onse

onse voorige vermelde hadden nog bij deselve
te zijn, 't sedert almede tot de Comp:
is overgekomen :/ resolveerde wij egter zo
spoedig als mogelijk zoude zijn, alle hedens
hulpige magt bij den andere te zamelen,
en ten dien eijnde een goed aantal
rottinesen herwaarts te ontbieden, terwijl de
opgeroepene Savonesen dagelijks verwagt
wierden, omme dus gesamentlijk met zo
veele Europeers als genoegzaam konden gemist
werden, zo haast de regen mouson zoude
cesseeren, den vijand op Naaij mottie te
gaan opsoeken zijnde het plan, om
naar verovering dier plaats naar het strant
van Toelanjkan te trekken, om aldaar
waar het mogelijk, de laatste hand te
leggen aan de verdrijving der swarte
portugesen op Toepassen, en vervolgens
nog in maij in gevolge uw hoog Edelheed:
gevenereerde ordre de overige militie naar
Maccasser te despecheeren gelijk dan ook een
goed aantal der op gemelde hulpelingen hier

tijdig

tijdig aangekomen zijnde, wij in een alge,,
meene land vergadering besloten, gesa,,
,,mender hand den Koning van Coupang te,,
geven zijnen en haar alle vijand te assis
teeren, en de marsch :/ vermits doen de
regen begon op te houden :/ op den 27: april
aantenemen, naar op de vlakte van babau
:/ omtrent 8 uuren van hier gelegen :/ onse
magt bij een vergadert te hebben, intusschen,
de Amarasiers welke anno passato nieu,,
welings tot ons zijn overgekomen hebbende
doen aanzeggen, dat zij almede tegens dien
tijd aldaar met alle haare magt moest
laaten vinden, om nevens de andere nieu,,
welingen voor uijt te marcheeren terwijl
den Koning en rijksbestierders (zo lange de
expeditie zoude duuren) haare zoons als
hier zouden doen verblijven houden aangezien
onse vrienden niet zonder veel grond, ver,,
meijnde deselve niet te veel te kunnen
werden vertrouwt, als meer door vreese van
wedervraak, als uijt eijgene beweging

den

den Toepas verlaten hebbende, en derhalve deselve voorbij te marcheeren, ten uyter/ste gevaarlijk zoude zijn zodanige menigte in haare sterke plaatse agter de rugge te laaten gelijk dan ook de Ammarassiers zulks aannamen mij met de uytland/sche hulpelingen op den gestelden dag naar de versamelplaats begeeven hebbende, duurde het een geheele week eer wij in staat bevond de marsch aantenemen, aangesien aan de eene kant, zig in al dien tijd geen vierdendeel onser Timoreesen aldaar lieten vinden, vermits haare gewoone traagheyt, en slegte commando hunner regenten, welke niet verder werden gehoorsaamt als haar onderdanen goed vinden, en aan de andere kant zig niet alleen aldaar geene amarassiers ofte de zoons dier regenten vertoonden, maar dagelijk nieuwe geruchten hoorden, dat dit volk voornemens zouden zijn zig stil te houden tot onse voor/bijtogt, om ons als dan van agteren

intesluyten

intesluyten; dat hij onse vervaarde in/landers /: wiens geessel zij altoos voordesen geweest zijn :/ veel vrees veroor/saakte, hoewijl waarschijnelijk wijt zulks ook had, zijnde het naderhand gebleeken, dat deselve eenelijk hadden getragt zig buyten het spel te houden hier quam bij dat syndelijk den rijx/bestierders van dat land geensins alleen bij mij quam, met versekering, dat het volk geneet stout om van daar voor/uyt te trekken, en de 2. zoons reets op Coupang zig bevonden, welk een ander onwaaragtig bleek te zijn en aangesien dit trotse volk /: het eenigste dat altoos door den Toepas ontsien is :/ wel eens wat tot vernedering mogte gebragt werden, en onse Troepen absolut weygerde op te trekken voor en ~~[illegible]~~ al eer den Amarassiers voortrok, resolveerde ik, met de gansche magt haar eene visite te geven gelijk wij dan op den 4de

desen

deze opgebroken zijnde, naar twee
dagen marcherens aldaar bequamen
niet weijnig was derselver verbaast,
heijt over dit onverwagt besoek, zijnde
reets de negorijen voor het meestendeel
verlaten, en het volk in de bosschen
gevlugt, terwijl de op ontbodene regen„
ten met veel ontsteltenis quamen
smeeken, dat haar en haar volk
dog geen leed mogte geschieden, bereijt
zijnde alles te doen wat gehoorsame
onderdanen van d'E:Comp: schuldig waren

onse Inlanders haare oude hoogmoedige
vijand dus vernedert ziende, hielden
niet op te versoeken, dat nu op haar
beurt haarlieden het geledenen eens
mogten betaalt zetten, en zoude niet
magtig geweest zijn haar met de kragtig„
ste redenen, te wederhouden van het tot
aal ruineeren derselver, indien niet
terstond de emediate doodstraffe had
gestelt op zodanige welke in het

minste

minste deel eenige Amarassiers zoude
komen te beschadigen en alhoewel de
excusen der regenten wegens hunne straf„
bare nalatigheijt in het opvolgen van
onse [struck through] orders, weijnig aanneemelijk
waren, als leggende de schult daar
van op haar traag en talmagtig volk,
haaren hoogen ouderdom welke oorsaak
was dat haar zoonen meerder dan zijlieden
wierden ontsien, te meer wijl den te„
menty dese Jongelingen bij zijnde her„
waarts komst beloften had gedaan, dat
deselve bij goed succes zijner expeditie
haarlieden vaders plaatsen zouden be„
kleeden, en over 't quaat gevolg derselve
juijst niet zeer vergenoegt waren
dagte egter best uijt aanmerking der
tijds omstandigheden, ons voldaan te
houden met haarlieden te hebben
doen zien wat haar, bij aldien we„
derom ter quaden trouwe mogte han„
delen te wagten stont. waarom dan

ook

ook naar alles aldaar in goede orde
gebragt te hebben, ten versoeke van
den ouden en gebrekkelijken Koning, en
hoog bejaarden rijxbestierder, haarlieden
oudste zoons /: op aprobatie van uw hoog
Edelheid:/ in derselver plaatse met de
vereijschte plegtigheijt hebbe aan en voor„
gestelt, onder het afleggen van den eed
van trouwe en gehoorsaamheijt, tot
een ongemeene satisfactie zo den oude
regenten als alle derselver onderdanen,
welke eerste, bij het aanvaarden van
'Comp^s: vlag en rotting, de vlag en trom
der topassen te voorschreijn bragten en met
de voet wegschopten Immiddels deselve
zig met alle mogelijke spoet tot den
verderen optogt gereet maakten de
dag tot deselve gestelt zijnde op den 10:
maij quamen gansch onverwagt, daags
bevorens, de rotinesche en andere hulpelingen,
wij klagen, dat voor geen dagleeftogt
meer hadden, wijl de Timoresche regenten,

welke

welke vervolgens mijne verdeling
aangenomen hadden deselve daar van
te voorsien, haare belofte niet hielden
en zelve bereets gebrek begonden
te hebben, dede bij den anderen ge„
roepen en naar de redden van dit
onverantwoordelijk bedrijf, tegens haare
herhaalde beloften en versekeringen,
gevraagt hebbende, verontschuldigde
zig niet te seggen, dat zij naar
uijterste vermogen het haare hadden gedaan,
wijl alle voorhanden en van het velt
't huijs zijnde voorraad hadden omge„
deelt, en staat hadden gemaakt om binnen
7. à 8. dagen op Naaij Moetie te
zijn, daar nu wegens der
Amarassieren bedrijf, reets 13. dagen
verlopen waren waarom deselve
alle te samen versogten te rug
te mogen keren, om zig aan
nieuwe proviant te voorsien, waar
in mij hoe ongaarne ook, genood„

saakt

„saakt vond te bewilligen Zijnde
Amarassie niet in staad deze
menigte te spijsigen, wijl het gewas
aldaar nog op 't veldstond, en het
land uitgeboren dat en den vijand
't sedert den oorlog gansch woest
Zijnde, niets konde uijtleveren
gelijk wij dan ook te rug gekomen,
op den 17:e dezer in een algemeene
landvergadering hebben besloten den
optogt weder te doen hervatten
op het Eijnde van deze of wel het
beginder aanstaande maand, als
wanneer naar vermogen de Timoreses
in het spijsigen der hulptroepen
Zullen te gemoet komen maar
aangezien als dan niet in staat
Zal Zijn, vermits ingevolge uw
hoog Edelheedens bevel de barca
de Spion met 21. militairen naar
Macassaar hebbe de rijst aanmeent
wij weinig voorsien wat effecte
Zulks

Zulks Zal hebben het succes Zullen
het gelukt hebben uw hoog Edelheedens
in september bij de afvaardiging van
de pantjallang de Loper met de
boeken en papieren te melden staand
hier nog bij voegende dat den
gouverneur hiphao: overleden
Zijnde den Tenentij der Topassen Juan
Hornaij en Zekeren pater Fr:
Hyacintho de Concencao: ons Zulks
hebben bedeelt, met Communicatie
Zijlieden het gouverno hadden
aanvaart, en in die qualiteijt
klagen wegens de gepasseerde
en nog duurende onlusten, welke
missive, wij op den 16:e april aan
den pater Hyacintho hebben be„
„antwoord in voegen als bij de
nevensgaande Copia blijkt 't Zedert
is p:r het macaosche schip op den
26. pass:o op Lifao: aangeland den gouver„
„neur Manuel Dautel, welke ons

daar

Van Timor den 24: Meij Ao 1751,

daar van Communicatie en verdere klagts heeft gedaan welke misschien al mede de eere hebbe hier nevens te voegen ter speculatie. —

waar mede met diepe Eerbied Eer geluk hebbe te zijn /: onderstond :/ Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende heeren /: lager :/ uw hoog Edel Groot Achtbaar Edelens onderdanig en gehoorsaamste dienaar /: geteekent :/ D: Nr Dr Brugh /: in margine :/ Timor in Castteel Concordia den 24. maij Ao 1751,

Bantam

Van Bantam den 24 meij 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den Hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur generael en de wel Edele Heeren Raden van Nederland India

Hoog Edele Groot Acht, bare wijdgebiedende Heere; en wel Edele Heeren.

Deese weijnige letteren zijn in alle eerbied eniglyk gerigt om met schuldig respect ter kennisse van uw hoog Edelee, Edens te brengen, dat Eeden 't schip Noord, Nieuwland uijt 't westen in 't gesigt gekomen en met sons ondergang tot digt bij de hoek van pontang geavanceert, mitsgs. dat 't schip Sparenrijk gisteren morgen uijt 't gesigt van deese vesting geraakt is. —

na

Van Timor Den 24. Mey Ao. 1751,

daar van Communicatie en verdere klagten heeft gedaan welke mishien al mede de eerc hebbe hier nevens te voegen ter speculatie. —

waar mede met diepe eerbied Ed: geluk hebbe te zijn /: onderstond:/ Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende heere /: lager:/ uw hoog Edel Groot Achtbaar Edens onderdanig en gehoorsaamste dienaar /: geteekent D: Nic. Dr. Brugh /: in margine:/ Timor in Casteel Concordia den 24. may Ao. 1751,

Bantam

Van Bantam den 24 mey 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den Hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur generael en de wel Edele Heeren Raden van Nederland India

Hoog Edele Groot Acht, bare wijdgebiedende Heere; en wel Edele Heeren.

Deese weijnige letteren zijn in alle eerbied eeniglyk gerigt om met schuldig respect ter kennisse van uw hoog Edelee, Edens te brengen, dat heden 't schip Noord, Nieuwland uijt 't westen in 't gesigt gekomen en met sons ondergang tot digt bij de hoek van pontang geavanceert, mitsg. dat 't schip Sparenrijk gisteren morgen uijt 't gesigt van deese reeding geraakt is. —

na

Van Timor den 24. Meij Ao. 1751,

daar van Communicatie en verdere klagte heeft gedaan welke missive al mede de eere hebbe Ued. nevens te voegen ter speculatie. —

waar mede met diepe Eerbied Ed. geluk hebbe te zijn /: onderstond :/ Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende heere. /: lager :/ uw hoog Edel Groot Achtbaar Edens onderdanig en gehoorsaamste dienaar /: geteekent D: Nr. Dr. Brugh /: in margine :/ Timor in Casteel Concordia den 24. maij Ao. 1751,

Bantam

Van Bantam den 24 meij 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den Hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur generael en de wel Edele Heeren Raden van Nederland India

Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende Heere; en wel Edele Heeren.

Deese weijnige letteren zijn in alle eerbied eeniglyk gerigt om met schuldig respect ter kennisse van uw hoog Edelee, nevens te brengen, dat Eden 't schip Noord, Nieuwland uijt 't westen in 't gesigt gekomen en met sons ondergang tot digt bij de hoek van pontang geavanceert, mitsgs. dat 't schip Sparenrijk gisteren morgen uijt 't gesigt van deese vesting geraakt is. —

na

Van Timor Den 24. Meij Ao. 1751,

daar van Communicatie en verdere klagte heeft gedaan welke missive al mede de eere hebbe Eden nevens te voegen ter speculatie. —

waar mede met diepe Eerbied Ede geluk hebbe te Zijn (: onderstond:) Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende heeren (: lager:) uw hoog Edel Groot Achtbaar Edens onderdanig en gehoorsaamste dienaar (: geteken) D: Nr. Dr. Brugh (: in margine:) Timor in Casteel Concordia den 24. maij Ao. 1751,

Bantam

193

Van Bantam den 24. meij 1751,

Batavia
Aan Zijn Edelheijt den Hoog Edelen heere
Jacob Mossel
Gouverneur generael en de wel Edele Heeren Raden van Nederland India

Hoog Edele Groot Acht-
bare wijdgebiedende Heere ;
en wel Edele Heeren.

Dese weijnige letteren Zijn in alle eerbied eeniglyk gerigt om met schuldig respect ter kennisse van uw hoog Edelee,, Dens te brengen, dat Eden 't schip Noord,, Nieuwland uijt 't westen in 't gesigt gekomen en met sons ondergang tot digt bij de hoek van pontang geavanceert, mitsg.s dat 't schip Sparenrijk gisteren morgen uijt 't gesigt van dese vesting geraekt is. —

na

Bantam den 24. meij 1751,

Na eerbiedige communicatie dat de vijanden zig 't sedert het jongst bedeelde bij eedrige letteren van den 22: deser stil gehouden en niet weder uijt hun geschut geschooten hebben, gelijk ook dat de parta d' kaeskoper heden avond zijn depesche bekomen heeft, zo hebbe de eere mij met dese ontslag te noemen /:onderstond:/ Hoog Edele groot Achtbare, wijdgebie„ dende Heere, en wel Edele Heeren, /:lager:/ uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsame Dinaer /:was geteekent:/ Gue. Tc. Falck, /:inmargine:/ Bantam den 24: Meij Ao. 1751,

Batavia

Van Bantam den 29: maij 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal en de wel Edele heeren raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren;

Ingevolge uw hoog Edelhedens gerespecteert bevel, zo laten desen eerbied dienen ten geleijde van d. p. korte sterktens zo van de oude militie als varen gelijk ook die van de marine en waar aan ons eerbiedig gedragen. —

De vijanden, voor zo verre met 't oog kunnen zien, zijn nog algestadig besig aan hunne werken om deselve te sgroo„ ten en te verbeteren, en hebben heden weder op de weg van Grobbejak aan

een

een staak een brief gevangen, die door ons
volk afgehaalt en getranslateert, zijnde
bevonden is van sodanigen inhoud als
nevens leggend translaat komt te die,,
neren —

Voorts gebruijken op 't onderdanigste
de vrijheijt deeze te laten verzellen een
eijsch van benodigt goederen 't welk gantsch
eerbiedig verzoeken dat ons door de goed,,
heijd van uw hoog Edelheedens zo spoedig
mooglijk mag werden voldaan,

Nog dient ter g'eerden aandagt van
uw hoog Edelheedens dat heden namiddag
een schip uijt 't oosten in 't gesigt van
setting gekomen is. —

Waar mede de eer hebben ons met
alle hoog agting en eerbied te noemen
/: onderstond :/ Hoog Edele groot Agtbare, wijd,,
gebiedende heere en wel Edele Heeren /:lager:/
uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsame
dienaeren /: was geteekent :/ Gs. Ts. Falck, C: B:
Kriener, Ms. Ws. Bleeker, Jacob van Rijn, Ts.
Heller, C: de vries, B: swister, /:in margine:/ Bantam
den 29: Maij 1751

Translaat

Translaat malaijs brief
geschreven door den Heer Tapa,
regter aan alle 's Comps. bedien,,
dens van 't fortres Speelwijk en
van 't Casteel den diamant,
ontfangen den 29: mey Ao. 1751,

Dese brief komt van den heer
Tapa, regter aan alle de bediendens
zoo van het fortres Speelwijk alle die
van het Casteel den Diamant.

Dewijl door de on ophoudelijk
vuuren uijt het land geweir en grof
geschut, mij voorgekomen, is, of
gijlieden het gehoorden lieden opge,,
wekt, want de slapende worden daar
door uijt hun rust gestoort, gijlieden
schieten immers menigvuldig kruijt
en kogels onnuttig zonder nogtans een
van mijn volk te raaken, nog veel
min mijn front, en indien gijlieden

moet

Van Bantam onderdato 29: meij 1752,

moet en couragie hebbe, komt dan
maar haastelijk naar marquisand af,
en indien gijlieden bevreest ben ver„
trekt dan maar van hier /: want
dit land nooijt door eenige mijner
voorvaderen in d'E: Comp:s besit heeft :/
naar Batavia en verhandelen aldaar
met den generaal als dan sal ik komen
en voorm: land regeeren, waar toe
ik vereenigt ben met mijne vrienden
op de oosthoek Java, om in dese maand
ook ter uijtvoer te brengen; weest dan
maar niet te gerust; gijlieden sullen
er wel gevoelen van krijgen. d'reeden
waar omme ik met 't Casteel den
diamant wil verdistrueeren, is om
dat ik nog medelijden hebbe met die
volkeren om datse aan mij gehooren
schadelijk soude wesen te verderven.
/: onderstond:/ voor de oversetting /: geteekent:/
D: Sr. peper gesw: tolk

Batavia

Van Bantam den 31: maij 1752,

Batavia
Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal en de wel Edele
Heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Achtb:e
Wijdgebiedende Heere en
wel Edele Heeren

Bij deses hebben de hooge eer uwe hoog
Edelheedens schuldpligtigt te communiceeren
het arrivement te deser reede op
gisteren van 't schip 't huijs te Spijk,
doch hebben mits 't regenagtig weir,
nog geen occagie gehad met het ont„
losschen van zijn mede gebragte goede„
ren veel te vorderen. —

voorts gebruijken de vrijheijd uwe
hoog Edelheedens nedrig te bedeelen,

dat

Per Van Bantam den 31: mey Ao 1751,

Dat opgisteren de pantchiallang ont,,
bekent te deser reede gekomen is,
van welkers Zeevarende berigt hebben
verlangt dat des quartiermeester
met een mattroos en twee Bougineesen
met een kleene kanoa van Zijn
kiel afgevaren en eenige tijd langs
de wal gevaren zijnde op 't laest in een
spruijt geloopen is zonder dat zij lieden
agter weeten waar den selven geble,,
vene is hebbende alleenig in den agter,,
middag een snaphaan schoot aan de wal
en daar op een groot geschreeuw op de sa,,
vaende wijse gehoort waar na eenige
vaartuijgen uijt die spruijtjes zijn gekomen,
dog dewelke na dat eenige schooten op hun
gedaan waaren, weder terug gekeert
zijn, zo dat tot ons leedweesen geloven
den selven in handen geraakt is

Nog dient ter geeerde aandagt
van uw hoog Edelheedens dat de slavinne
van den Capitain luijtenant Pietersz,
dewelke

Per Van Bantam den 31: Meij 1751,

dewelke voor eenige tijd op zee genomen,
gisteren morgen weder uijt 't leger
gereverteerd is, van haar gevende zo,,
danigen relaas als de Ferd hebben
uw hoog Edelheedens nevens desen in
copia aan te bieden en waar aan ons
eerbied gedragen,

En dewijl uw hoog Edelheedens hebben
gelieven te ordonneeren, dat aan 't
volk alrien des weeks tweemaal
vers vleesch zoude verstrekt worden, zo
gebruijken op 't onderdanigst de vrijheid
hier omtrent uw hoog Edelheedens hoog
wijse dilucidatie te imploreeren, of dese
meerdere toegelegt werden tot een extra
of douceur dan wel in stede van een
Eagye sout vleesch of spek;

Waarmede de Ferd hebbe,
ons met diepschuldig respect
te noemen /: onderstond:/ Hoog
Edele groot Achtbare wijtgebiedende
heere en wel Edele Heeren /: lager:/

uw

van Bantam den 31: meij 1751,

uw hoog Edelreedens ootmoedige en
gehoorsame dienaren (: waslgeteekent:)
G: F: Falck, C: B: Rhener, M:
W: Bleeker, Jacob van Rijn,
F: Heller, C: d: vries, B: Switter,
(: innargiud:) Bantam den 3: meij 1751,

Relaas

van Bantam onderdato 31: meij Ao 1751,

Relaas gedaan door Tisa
van boegis slavinne van
den Capitain Lieutenant
ter Zee Pieter Pietersz:,

Dat Zij relatante voor circa
twee maanden, met een Chineese
praauw derwaarts komende ontrent
Pontang door vier vijandlijke praauws
majangs geattacqueerd, overmeestert
en gevanckelijk opgebragt was, wesend
een europeese Jonge genaamt Klaas,
en twee Inlandse praauwvoerders, Zijnde
eene bij de overmeestering ondergemaakt
Dat den vijand een weijnig
tevorens nog een Chineese praauw
waar in de vrouw van de Eidn quar„
tier meester vandrig der manda„
reeden wesend drie bijsijgenden, na
alvoorens vier praauws luijden gemaakt,
dadreerd te hebben, overmeestert hadde,
en dus die twee prijsen dien selven
dag

dag in dese oost oogt of de rievier
van Chiboento opgebragt had, alwaar
dien nagt geslapen, en 's anderen mor=
gens na marquesane opgebragt had,
alwaar dien nagt geslapen, en 's anderen
morgens na marquesane opgevoerd
en daar tegens Elff uuren arriveerde
bij kee Taffa gebragt wierden die haar
als mede voorgemelde vaandrigs vrouw
in zijne woning hielden de Europees
na de mahometaanse tempel zond
om in dat geloof te laaten onderwijsen,
dog dat gem: Klaas zig daar toe zo wel
als de besnijdenis, ten eenemaal onwillig
toonde omtrent een maand na hunne
gevangenis ter ordre van kee Taffa ver=
moord was,

Dat zij relatante omtrent een week
ten huyse van kee Taffa gebleven zijnde
zij tot een bij zit gegeven was aan kiey
Aria Somboe zijnde den geene welke
de voorengemelde prijsen genomen
hadde —

Dat

Dat zij tot den 28: deser bij dien Aria
verbleven zijnde om de quade behandeling
van hem van daan en in het logement
van kee Taffa bij de meergeciteerde
vaandrigs vrouw gegaan was, en aldaar
verbleven tot Saturdag of 's anderen dags
wanneer omtrent de klokke 9 uuren
's avonds stillitjes weg gepakt en door
de rijst velden hier in de negorij gekomen
was —

Dat geduurende haar aanwesen
bij den vijand 7: europeesen daar onder
den jonge Klaas mede gerekent, gekomen
en geweest zijn en op marquesane
was namentlijk den gewesen Cossrieter
Jacob Booms welcke ook met een
Javaanse vrouw getrouwt en staande als
Constabel in de groote benting waar,
die zo als bekend, voeden herwaarts ge=
loopen, twee om reden haar onbewust
na het gebergte gesonden, en drie, daar onder
Klaas, om het leven gebragt, onder het

laatste

laatste getal was ook geweest den canno=
nier Claude Chantery op den 4. april van
hier geloopen, die nog den selven avond
van Zuyd front, wanneer verstonden
dat hij de constabel van de Zuyd front
des casteels den diamant geweest was
en dien volgens aan hem veel quaadt
met het geschuyt gedaan had, onderge=
nomen wierd,

Dat geduurende haar aanwesen
verscheyde malen volk van de kant van
Tangerang, die zij gedeeltelijk voor weg
geloopen slaven aansag overgekomen en in
dienst gegaan waren en dat door diergelijk
zoort van volk als boeginesen, maleyers,
baliers &c. hunne voorste en voornaamste
benting die jongst aan dese zijde grobsak [?]
gemaakt, bewaard wierde en het grootste
geschut ook aldaar geplaatst,

Dat diergelijke overgekomene volkeren
de vijand veel verhaalden van de swakheyd
zo van Tangerang als Batavia en

dat

dat deselve maar met eenige weynige
inlanders beset waaren waarom dan
de vijanden onder elkanderen besloten hadden,
dat kiey Aria Soemboe tangerang, kee Tappa
Batavia, en Ratoe Bagoes Boeang of de nieuw
backen Sultan, Bantam overmeesteren
en in eygendom besitten zoude, hebbende
hij haar aanwesen de spraak gegaan dat Aria
Somboe te dien eynde eerstdags op marsch
zoude gaan en kee Tappa hem kort stond
te volgen

Dat vyands dagelykx onder hun niet
anders gesproken wierd als om den het eene
dan het andere fort alhier te attacqueeren,
en dat ten dien eynde tusschen den 21. en
22: des nagts vaste afspraak genomen
was, Carangantoe te bestormen en reets
een groote menigte volk uytgetrocken
was, dog dat om reden haar onbekend 't
selve niet ondernomen was, en dat zulx
de oorsaak van hun cannoneeren gelijk de eerw.
gelat bij onse eerbiedige van den 22: desen

te

Per van Bantam onderdato 31: meij Ao 1757,

te bedeelen, geweest was om ons daar door
was het mogelijk te dupeeren en doen denken
dat het op 't oude ofte Konings fort gemunt
hadden,

Dat voorts dagelijks door een Chinees
welke daar van fabricq was een partij bus
poeder gemaakt, wierde en gemeenelijk tien perdo,,
men gantschen dag door, aan de speelie moesten
~~[illegible]~~ stampen zijnde de regte naam van de
Chinees hem onbekend dog wierd door de wandeling
toeckau wajang genoemt dat verders gedurig
Chineesen van panara en oostelijker op, overland
de een en ander benodigtheden van tabak en
amphioen aanbragten, en alles wat voor nieuws
rapporteerden;

Laatstelijk dat mits de rijsprijs der padij, ofschoon
aan rijst, en deselve goed koop waren eindelijk
was de voorschr. wis wat sterker,,

Aldus Gerelateerd tot Bantam den 31: meij
Ao 1757 / was getekent: / G: F: Falck / onderstond: /
Accordeert / getekent: / F.k Groen gesw: scriba

Banjermassing

Per van Banjermassing den 13: maij 1757.

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijt den hoog Edelen Groot Achtbaren heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal en de wel Edele heeren
Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Acht,
bare heere en wel Edele
Heeren,

't is mij leed niet eerder occasie te hebben
kunnen vinden om uwe hoog Edeleedens te
berigten het voorgevallene wegens eene engelsche
twee mast hoeker en chialoep welke eenigen
tijd alhier doorgebragt hebben, te meer alzoo hun
gedoente een meer dan gemeene beweging
aan groten en kleinen heeft gegeven, en waa,
rom eerbiedig verlof verzoek eenigzins in het
verhaal omstandig te mogen zijn;

't

Van Banjermassing den 13 maij 1757,

't Was op 21en november des geeindigden Jaars
dat tijding bekwam van derzelver komst in de
mond der rivier, en dat bereeds een voor
heenen meermalen ter deser plaatse geweest
zijnde door den capitein na Tatas opgehouden
was, die zich bij pangerang maas, en den
Tommongong had geaddresseert, zeggende expres,,
selijk afgestuurt te zijn om den Sultan te
spreken, zonder zich over de intentie van
zijn komst uijt te laten, dan voor zoo verre
gaarne de reden wilde vernemen, waar
omme de laast alhier geweest zijnde engel,,
sche schepen onverrichter zaken hadden moe,,
ten vertrekken en inzonderheijt voor twee
Jaren Capiteijn Stevens, die genoegzaam
de vlucht had genomen;

Beide die grooten kwamen vervolgens
ieder bijzonder mij een visite en communi,,
catie geven, ook mede eenen te komen kennen
verlegentheijt, om de absentie van den Sultan,
die zich met zijn gantsche familie zedert eeni,,
ge maanden in de bovenlanden ophieldt en

bij

Van Banjermassing den 13 maij 1757,

bijna niemant tot zich naderen liet om
de sterke op Tajoetangie en grasserende kinder
pokjes: dat de engelsche Cappitain niet veel
goeds in 't zin scheen te hebben, zoo om de
breede opgave van noch meer verwacht wordende
schepen en macht, als andere gasconnaden
en lasterlijke redenen die vermelden engelsen
afgezant zoude hebben gevoert, inzonderheijt
ook dat met mij niets wilde te doen hebben &a.

om dat nu die hoeker volgens alle be,,
richten extra ten oorlog toegerust was, meer
dan 150. europesche troppen ophebbende, ook geene
Bandjaresche prauwen aan boord komen
liet, dan met grote precautie niet na
Tatas kwam maar de grote rivier opvarende
bij poelo Tambang, tusschen de Tatas spruijt
en oud Bandjar bleef leggen, vermeerderde
zulks de vrees die men voor hem had
niet weijnig;

Inmiddels wijl ter dier tijd noch schip
noch chialoep aan handen was, en de parti,,
culiere tijdingen wilden dat bij verbodene waren

in

in hand, meende ik geene andere middelen
in 't werk te kunnen stellen dan den sulthan
en ratoe Anum een maleijts brief,
te, 't welk den 24e der zelver maand deed
afgaan, het nodige te verwittigen, en te
verzoeken zich te gedragen na den inhoud
der contracten, ten einde deze negocianten
geenen handel te vergunnen doch kunne hoog,
heden als gezegt, wat ver van de hand
zijnde, ontfing ik geene tijding van ant,
woord voor den 6e december, wanneer pange,
rang maas mij wederom in persoon kwam
kennisse geven van den sulthan order te
hebben ontfangen om alle bandjarezen te
waarschouwen op straffe des doods af geenen
handel met de engelsen te drijven, ja
zelfs geene prauwtjes aanboord te gedoogen.
wijders in alles wat 'er mogt voorvallen
niets te doen zonder mijn voorkennis
en raad—

De pangerang om zijne vigilantie te betoonen,
durfde mij zelfs de propositie doen om den

engelsman

Van Banjermassing den 13. maij 1757,

engelsman te attaqueren, mits order daar
toe geven wilde doch ik antwoorde niet an,
ders te begeeren dan de opvolging der bevee,
len van zijnen vorst. en dewijle mij ter
dien tijd wel verre van zoo afkeerig van de
engelsen te zijn onder de hand voorzeker
bericht was, dat de pangerang meerm:
moor aan zijn huijs logeerde en wel onthaalde,
ook bereeds amphioen en geweiren had
ontfangen, om met slaven en andere waren
te betalen; heb ik mij ter dien occasie al vrij
wat ernstig in presentie van veele bandjareses
uitgelaten, en belooft ten allen tijde te zullen
ressenteren in dien de orderen des sulthans
te buiten ging doch hij deed de grootste betui,
gingen van zijne oprechtheijt, en verzeke,
ring zich na mijnen raad te zullen schikken

Eenige dagen daar na kwam ook van
de Ratoe Anum een maleijtsche brief
direct aan den engelse Capiteijn
geschreven van inhoud dat uijt hoofde

der

der Contracten met de Hollandsche Compagnie
geene andere natien ten handel zouden
geadmitteerd worden, en hij derhalven
gelast wierd te vertrekken. de Zendelingen
brengers der missive hadden order de zelve
mij eerst ter lecture te presenteeren, en
vervolgens te bestellen, ook van het antwoord
mij raport te doen, luijdende volgens hun
bericht, dat hij capitein vertrekken zoude
wanneer zulks geraden vond, en eerder
niet. maar mij wierd teffens in stilte gezegt,
dat eerst betaling pretendeerde van 't geene
men hem en de engelschen schuldig was.

Men zag ondertusschen d' engelsche schuit
met den tweeden luijtenant, en vol volk
wel voorzien van allerhande geweir, bijna
dagelijks door de spruijt van bandjar na
pangerang Maas vaaren, en deze liet
mij dan telkens d' eene of andere klaaglijke
boodschap doen, om geld te leenen als
verstaan hebbende dat contanten uit gaf om
goud in te koopen Sr: doch alzo om boven

gemelde

gemelde dubbelzinnige behandeling met de
engelsen geen geld bij mij te vinden was,
en de Capiteijn echter 200 Sp: realen te rug
wilde hebben, die men zeijde dat de
pangerang genoten had voor vier slaven,
welke hij terug niet leveren wilde, is
het eijndelijk zoo ver gekomen dat de
luijtenant op zekerdag de voor, om die slaven
insterende, de moor, die voor tolk ageerde,
en op order mogelijk scherp in 't maleijts
vertalende, door den pangerang in het
aangezicht was geslagen 't welk de
Luijtenant zoo euvel opnam, dat hij het
affront aan zijn bediende gepleegt aanstonds
had betaalt gezet door den pangerang
een onzachte slag met de snaphaan van
een zijner oppassers toe te brengen, zoodanig
dat de pangerang aan den arm
nog eenigzins van de bajonet was gequetst
geraakt, zijnde daar op de Luitenant zich
genoeg gewroken achtende geretireert.

terstond

Aerstond was de gantsche negorij in
rep en roer en 's pangerangs onderlingen
kwamen met d' uiterste verslagenheijt mij van
deze historie verwittigen, meenende even
gelijk kunnen leer, dat ik verplicht was
hem assistentie te bieden, doch ik antwoorde
met zoo veele tranquiliteijt als mij moge-
lijk was, dat van 's pangerangs uijtstaande
zaken met de engelsen gantsch onkundig zijnde
en hij zich na mijnen raad niet hebbende
gelieven te gedragen nu zien moest hoe uijt
dat labirinth te geraken: dat wat mij
aanging noch niemand der engelsen gezien,
veel min zij mij beledigt hadden.

Want off schoon op 5. december
het schip Sijbekarspel hier wel gearriveert
was, had ik om de toen reeds verloopene
tijd, en de afzonderlijke gehoudenis ~~der~~
der engelsen, waar van zich niemant
bij mij vervoegt had, mij mede ten
eenemalen stil gehouden, zonder eenig
protest te doen: niet alleen dewijle, ~~...~~

verzekert

verzekert was, dat alhier geen naam-
waardigen handel konden drijven, veel min
peper bemachtigen, en de protesten in
vroeger tijden gedaan dezen wel bekend
dienden te zijn, zonder dat die van eeni-
ge vrucht waren geweest, behalven nog
de vermeetele discourssen welke pange-
rang maas voorgaf dat de engelsen van
de nederlandse Comp: hadden gehouden, en
die mij bedukt deeden zijn, dat mij altemet
vergeefs zoude kunnen blootstellen aan
een affront voor den Inlanden

Maar op laatsten december des gepasseer-
den Jaars kwam eindelijk de luijtenant meerm:
met het vallen van den avond een visite
bij mij afleggen, zijn leedwezen uijt naame
van den kapitein betuijgende, dat zich
niet eer aan mij geadresseert had.
waar van principaal de oorzaak
verwekte de zeer kwaadsprekende ver-
tellingen, welke pangerang maas we-
gens mij en den Capiteijn luijtenant

de

Van Banjermassing den 13 maij 1757,

de Jong zoude genegen hebben behalven dat de
orderen van hem Capiteijn dicteerden zijn
schip niet te mogen verlaten: zeggende de
brigantijns naam de Zwaluw, en die des Capi,
teins Henrij Spoke, wijders een konings kruisschen
en afgesonden te zijn op versoek der negoti,
anten van madras en bengale, om zoo
hier als elders uitstaande schulden der ma,
kelijers te innen. dat laatstelijk op batavia
was geweest en zich geplijt had dat iemant
mijnentwegen bij hem zoude gekomen zijn:
eindelijk dat thans met niemant der
bandjarezen iets meer willende te doen
hebben, en eerstdaags genegen te ver,
trekken, versoek kwam doen om eenige
leggers arak indien die te missen waren
waar op na eenige gehoudene discoursen
over het voorgevallene dus verre, en mijne
verzekering dat van die dranke onvoorzien
was, doch echter wel eens vernemen wilde,
of 'er zich elders op deed vertrokken is:
gelijk dan ook drie leggers voor hem van

de

Van Banjermassing den 13. maij Ao. 1757,

Chinezen opgekogt heb, en is het schreepje aan,
stonds naden ontfangst der zelve de grote ri,
vier afgezakt tot voor den mond, zeggende
aldaar nog wat te willen vertoeven na
een prauw van pangerang maas welke
hem geadverteert was dat van batavia stond
te komen dan vermits deze niet ~~niet~~
kwam opdagen alzoo weinig als de vier
slaven voor de meergem: 200. sp: realen,
heeft de engelsche kapiteijn begonnen al de
praauwen, die de rivier in of uijt wilden,
aan te houden, laatende echter de bood van
't schip, en een gonting die bij gebrek van
een chialoep tot ontlossing van 't zelve
in gehuurt heb gehad ongemoeit passeren:
Ja zelfs alle vaartuijgen van Java
of elders komende en geen bandjarezen
toebehorende, of die naar zeiden Comp:
volk te zijn. doch een praauw van
den Sultan met paarden van Soerabaija
komende, heeft hij eenige dagen bij zich
gehouden, en niet eer losgelaten. dan na

de

de opvarende van eenige terug gebragte
diamantjes ontlast 100. picols peper van
malacka komende heeft hij mede aangeslagen,
om dat het praauws volk zeide dese peper
van den Sultaan te wezen, meenende
onder protectie van dien hoogen naam vrij te zullen
wezen: doch de Capitein heeft om die reden
zelve, en om den vorst, zoo hij zeijde betere
manieren te leeren, ook zijne onderdanen
tot naarkoming hunner plicht en betaling
hunner schulden beter aan te zetten, van
contrarie gevoelen geweest, en de peper gewogen
hebbende, overgenomen wijders de opvarende
met de ledige praauw laten vertrekken,
onder verdere schrikkelijke dreigementen dat
~~...~~ Zoo wanneer het vaartuig van pangerang
Maas kwam te bemagtigen, hij niet alleen
alles daar uijt rooven en het zelve rui-
neren zou, maar ook bij aldien die pan-
gerang of iemant van zijn volk, in zijne
handen viel deselve aan de nok van de raa
doen ophangen alle welke gevallen zoo veel

ellat

ellat en opschudding veroorzaakt hebben
dat de Sultaan eijndelijk als uijt den slaap
ontwaakt is, ordonneerende pangerang
maas zonder langer vertoef, de
zoo dikwerf gemelde vierslaven na boord
te zenden, gelijk geschied is, onaangezien
deze wilde wijs maken de gepretendeerde
200. Spaansche realen bereeds terug gegeven
te hebben: zijnde daar op de engelsche hoeker
met zijne verzellende chialoep den 20 Januarij
dezes Jaars van de rhede onder zeil gegaan,
de wil hebbende zoo hij voorgaf na malacca

Dewijle nu niet zonder genoegen
aangezien had hoe de slinkse behandelingen
van pangerang maas hem op zijn hooft
waren thuis gekomen, en daar door eens
voor al gelegentheit gegeven is, om aan
te toonen van wat gevolgen voor den
Sultaan en het gantsche land kan zijn, dat
de onderhoorige met zijne orderen spotten,
moetende zulks ongetwijffelt strekken
tot bevestiging van 's Comp.s gezag ter dezer

plaatse:

Van Banjermassing den 13.e maart A.o 1757,

plaatse om dese reden zoude is mij in deze
geheele engelsche historie, daar gantsch Bandjar
geen deurkomen aan zag, verder gaarn als
een enkele toekyker gedragen, en mij derzelve
niet gemoeijt hebben, ten ware gemeent
hadde wegens de aangeslagene peper als
Comp.s privative handelwaar ter dezer plaat„
se zynde niet af te kunnen zijn, den engelsen
Capiteijn bij protest te moeten aanmanen tot
dies restitutie, te meer om dat deselve
bereeds gedeeltelijk door mij voor af betaalt
was, Ik heb de eere het protest copielijk
uwe hoog Edelheden aan te bieden, benevens
het antwoord van den capiteijn, zoo in de
engelsche als fransche tale, om dat op zijn ver„
zoek ook een vertaling van mijn protest
in die taal had overgegeven. Dan alzoo
dezelve dag van d' overgave van zijn antwoort
onderzeijl gegaan is, namelijk op 20.en Januarij,
heeft hij aan den Capiteijn Luitenant de Jong,
die ik om eenige kundigheijt der engelsche
taal verzogt had zich met die commissie

te

Van Banjermassing den 13.e maart 1757,

te belasten noch mondeling gezegt, dat
hij een kruijsser van konings wegen zijnde
het hem geenzins om peper te doen was,
alzoo tot dies inkoop geene order had,
maar dat geene andere satisfactie van
de bandjarezen kunnende neemen van
dese eenige had moeten profiteeren, en dat
bij vermindering van alle zijne voorraad,
niet langer kunnende vertoeven, de occasie
benomen was op eene andere wijze aan
zijn quarand te komen &c. hij flatteerde
zich toen dat door de bezeijltheijt van zijn
scheepje in weerwil aan de mousson, ma„
lakka zoude kunnen beloopen, of ten
minsten zulks was zijn voorgeeven, doch
hij is na vijf weken tegen wind en
stroomen geworstelt te hebben, op 28.e februa:
in een slegte toestant, en van rijst
en waten gantsch destituut, nochmaals
ter reede verscheenen. maar nu in
geenerlei maniere volgens zijne betuiging
eenige verdere ommegang met de bandjaresen

willende

willende aangaan, heeft hij mij bij een
zeer beleefd briefje verzocht om van het
laastgem: nodige voedzel eenige hoijangs
en verdere verversching te laten inkopen,
't welk om de occasie van alle morsbrijen
weg te neemen met raadzaam geoordeelt
heb af te slaan. Zoo dat in zijnen opzichte
verder niet merkwaardigs gepasseert
is, zijnde zelfs niet in de rivier ge-
weest, en meende ook met den eersten
te vertrekken. Doch wegens de schaars-
heijt van rijst ter dezer plaatse, en zich
te voorzien van water brandhout &c: mitsg:
het aanhoudende slegte weder is hij den
22en maart eerst wederom onder zeijl gegaan.
In die tusschen tijd is de luijtenant eens
bij mij geweest, en ten zelven occasie
ook een Juragan wiens peper aangeslagen
is, die sterk om mijne voorspraak tot
restitutie insteerde, waaromme die luij-
tenant des wegen onderhouden heb, maar
de Capiteijn heeft goedgevonden bij zijn

vorige

vorige antwoord te persisteeren, onder
protestatie hem zeer leed te zijn, ter oor-
zake der door mij benaedeelde hulpe, in
mijn verzoek niet te kunnen treden,
met herhaling van zijn gezegde dat deze
d'eenige satisfactie was, die van de land-
zaten had kunnen verkrijgen wegens
hare schulden, zoo aan hem als aan zijne
Natie, en zich bij zijne heeren en meesters
niet ten minsten deze enkele blyk zijner
vigilantie vertoonde: dat de situatie waar-
in zich bevond belemmerdt met veele
zieken, en gebrek aan alles hebbende, hem
niet toeliet een oogenblik langer te ver-
toeven &c:

Het eenigste dat bij dit onbewimpelt ver-
haal noch te noteeren heb, is mijn vast ver-
trouwen dat niet veele dergelijke bezendin-
gen meer te verwachten zijn en dat de
engelsen alzo ongaarne de togt na her-
waarts zullen herhatten, als de landsaard zou
hun zien wederkomen. onderwijlen is mijne

hoop

Van Banjermassing den 13 Maart 1757,

hoop dat de behandeling in hunnen opzigt gehouden, waar in mij naar de tyden om, standigheyd gedragen, en om de absentie van den Sultan en Ratoe Anum, waarom het meeste voor mijn rekening zoude ge, lopen hebben, alles in stilte behandelt heb, door uwe hoog Edelhedens met een gunstig oog aangezien, en met dezelve goedkeuring zal vereert worden,

Ik heb de eere met diep ontzag te zijn
/: onderstond :/ hoog Edele Groot Achtbare heere en wel Edele heeren /: lager :/ uw hoog Edel, heden gehoorzaamste en onderdanigste dienaar
/: was geteekent :/ Jn. van Suchtelen,
/: in margine :/ Datas den 13. Maij 1757

Mijn heer

Van Banjermassing onder dato 13. maart 1757,

Mijn Heer

Door de verschyde advertissementen, die zoo van wegen den Sultan dezes lands, als van wegen de hoog^e Indiasche re, geering tot batavia, aan de capiteinen der engelsche schepen zedert eenige Jaeren zijn gedaan, zoo aan de geme^e # die de reis na alhier selve geweest zijn, als aan de gene herwaarts hebbende op gedaan vertoog van zijn Excellentie de heer baron van Imhoff van de reize na bandjar zijn gedivertert geworden; heb ik mij bij den aanvang van UEd^s komst alhier genoegzaam gemeent geëxcuseert te zijn om nader of op nieuw te herhaalen,

dat de nederlandsche compagnie in 't begin des Jaars 1747 wederom vernieuwt heeft gehad, de oude contracten, dewelke zedert meer dan eene eeuw bestaan hebben tusschen haar en de vorsten dezes lands, en waar bij de Sultan zich verplicht heeft al de peper welke bandjar uitlevert privatieveljk aan de hollandsche Compagnie af te staan, zonder eenige andere

europesche

Brieven van Banjermassing onderdato 13 maart 1757,

europesche natie aldaar ten trafique te ge-
doogen, maar dewijle ik verneem dat wegens ontstaan
geschil tusschen UEd: en pangerang Maas
door UEd: eenige bandjaresche vaartuijgen
worden aangehouden, waar onder een met peper
beladen, die door mij bereeds gedeeltelijk
voor af betaalt was, acht ik mij ver
plicht in faveur van dezen Juragan of hooft
des vaartuijgs te spreeken, ten einde UEd: gelieve
zijne peper te ontslaan, te meer alzoo dezelve
gelijk bereeds gezegt is de nederlandsche
Comp: onwedersprekelijk, en met goed regt
toebehoorende, uijt hoofde mijnen dienst verplicht
ben die te reclameeren en te protesteeren tegen
alle gedoenten, welke strekken zouden kunnen
tot haare prejuditie. Ik hebbe de eere met veel
achting te zijn /: onderstont :/ mijnheer UEd:
ootmoedige Dienaar /: nadgeteekent :/ I: V: Suchte-
len /: inmargine :/ Tatas den 18. Januarij N:S: 1757.
/: lager :/ Accordeert /: geteek: :/ I: V:n Suchtelen

Bengale

Brieven van Bengale den 20: maart 1757.

Batavia

Aan Zijn Excellentie
Den hoog Edelen Groot Achtbare, welgeboren heere
Gustaaf Willem Baron van Imhoff &c
Generaal van d' Infanterij onder de troupes van
den Staat der vereenigde Nederlanden mitsg:
Gouverneur generaal benevens d' Edele Heeren
Raden van Nederlands India.

Hoog Edele Groot Achtb:
Welgeboren Heere en heeren

Met het arrivement van den in margine
genoemden bodem het geluk gehad hebbende
te recipieeren uw hoog Edelens gehonoreerde
secrete missive van den 17 october jongstleden,
zullen wij ons d'eere geven in antwoord
van dezelve te berigten dat schoon het gedrag
van den moorse koopm: Chosja Wazit ten
onsen opzigte zodanig verandert is, dat

hij

bij occasie scheijnt te zoeken, om ons plai,
sier te bewijsen en dienst te doen, egter de
continueele troubles den Nawab zoo veel
werk verschaft hebben, dat het t'eenemaal
ongeraden zoude zijn geweest, zijne Excel,
lentie met eene propositie van zulken
aangelegentheijd als de verplaatsing der
munt van Fariemabaadh naar hougly
lastig te vallen, die dezelve als
bij continuatie met krijgszaken g'occupeerd
geweest zijnde, zekerlijk of van de hand
gewezen of aan zijnen Diwan Raaij
Raaijaan overgegeven hebben zoude, welke
ministers in alle gevallen zo veel
deferentie toond voor Fettiusjents Erfgenamen,
welkers belang mede brengt ons de ver,
munting naar uijterste vermogen difficiel
te maken, dat men zig geen favorabel
apostil konde beloven, weshalven het best
scheijnt te wesen omtrent die affaire geene
beweging te maken tot dat eene gewenschte
verandering van tijden reden geeft te

denken

denken dat zulks met hope van succes
kan geschieden. —

Bij onse reverentie jongste secrete
letteren sub dato ult.o January passo:
mentie gemaakt zijnde hoe verre men
te dien tijd met de crediteuren van
den E: Aukema gevordert was, zullen
wij ten vervolge dezer materie d'
eere hebben te melden dat reets de pre,
tensies van agt derzelve groot sicc:
r/s: 185245: 4.-- voor de helft ofte
sicc: r/s: 92622: 10.-. afgelost en daarvan
suffisante quitantien verleend zijn, mitsgaders
de bemiddelaars volgens een dienaangaande wegen
geschreven brief [illegible] door Cummer hoofd go,
masto Reenwadas aan het Cassimba,
zaars opperhoofd den E: de Leeuw bij,
kend zijn E: schrijvens van den 10: courant
staat maken die zaak in den tijd van
een maand haar beslag te doen erlan,
gen, excepto de pretensie van 's Comp:s
wackiel in Patna Mier afzel, die

onder

onder de naam van Deewsing onder
van den schuldeijsschers van den opperkoopm:
Ankema is, nademaal dien man
op de gereitereerde adhortatien van het,
tusschents erfgenamen om, zo wel
als de overige crediteuren, de zaak
aftemaken, daar op wel telkens
g' andwoord hadde dat hij een dienaar
van onze zijnde, zig aan onze ordres
ten dien opzigte zoude onwerpen:
dog dat hij tot nog toe niemand ten
voordz: eind gezonden, nog gequali,
ficeert hadde,/

Waar uijt de gedte. recusradas
concludeerde dat mierafzel maar uijt,
vlugten zogt, en dierhalven raadsaam
oordeelden door dreigementen te nood,
zaken om het voorbeeld der overige
schuldeijsschers te volgen, maar dewijl
dien man, blijkens Patnas schrijvens
van den 9: der voorl: maand verklaart
heeft de comp: voor de gage te bedanken,

quasi

quasi om dat den dienst hem
mits zijne hoge jaren te zwaar
viel, die hij egter tot de komst
van een ander opperhoofd nog zoude
waarneemen, en hij zig dus aan
dreijgementen van onze kant niet
veel zoude storen, zo denken wij
dat de zagtste weg de beste is, en
zullen dierhalven de Patnase bed:
aanschrijven den voorm: Mier Afzel
des mogelijk op eene minsame wijse
te bewegen, omme de complete afd:,
doening der schulden van den E:
Ankema niet langer door zijne
hardnekkigheid tegen te houden, egter
kunnen wij daar in zulks een groote
zwarigheid niet zien, en zullen
dierhalven, schoon hij al onverzettelijk
blijven mogt, den E: Ankema vast
naar Patna laten vertrekken, zoo
dra men met alle d'andere credi,
teuren geliquideert heeft, eensdeels

om

om dat wij vast stellen dat Zijn E: gunten
Zelfs present Zijnde, door d' adsyde en tusschen
spraken Zijnde onze bekenden vrijmeer Zal
uijtregten als door brieven kan geschieden,
en ten anderen, dewijl Zijn E: tegenwoor,,
digheijd ten voorsz: Comptoire, daar de derde
persoon van den berg, blijkens schrijvens
van den secunde Winck van eene gevaarlijke
ziekte labourerende, den Edelen omslag
op desen laatsten alleen aankomt, absolut
noodzakelijk is. —

Uw hoog Edelens g' Eerde ordre ten belange van
den salpeter insaam, zullen wij ons ten strik,,
stige narigt laten strekken, en den voorsz: Au,,
kema op Zijn depart de behertiging van dat
point met ernst aanbevelen, zullende de
bereiking van uw hoog Edelens oogmerk daar
omtrent grotelijks gefaciliteert werden, door
eene gewenschte herstelling der rusten in de
bovenlanden, gelijk daar en tegen de verwarde ge,,
steldheijd van Zaken in die contreijen de zelve
notoir veragteren moet, dewijl de kooplieden
uijt Benaris, die anders gewoon Zijn

een

een groot gedeelte van 's Comp: opgevoerde ver,,
dende koopmanschappen aan te slaan, mits
de verovering van genoegsaam heel Ansrt
door de Patnanders, meest naar Patna
gevlugt Zijn, en die plaats door eenige
zwaarmoedige berigten van de roverijen
van dat volk in rep en roer gebragt
hebben, invoegen den vertrekke, daar men
de benodigde penningen tot d' insamen
uijt Zoude moeten vinden, aldaar thans stil
staat, 't geen t' ongelegener komt omdat wij
mits eigen gebrek buijten staat Zijn dat
Comptoir met contanten te voorzien egter
verzoeken wij dat uw hoog Edelens Zig gepersu,,
adeert gelieven te houden dat het aan ons
niet manqueeren Zal om aan derzelver
intentie dezen aangaande te voldoen.

Van de drie Livornose schepen, bij onze secrete
advisen van den 20: maart d'anno passato vermeld,
heeft men zedert niets meer vernomen, maar
wel dat over vijf maanden een schip met eene
keijserlijke vlagge ter Souratse reede
Zoude verschenen wezen, 't geen zoo Zijnde

uw

uw hoog Edelens Zekerlijk door de minis„
ters dier directie Zal bedeelt weezen,

Zijnde wijders alhier eenlijk nog te berigten,
dat van uw hoog Edelens gunstige quijtschelding
van de Edl. Heer belasting van d' in ao. 1747,
gespendeerde r/s 5000. tot loslating van
'sCompe: aangehouden geweest Zijnde vaartuijgen,
aan de g' interesseerdens is kennisse gegeven,
en dezelve ons verZogt hebben uw
hoog Edelens haren ootmoedigen dank
te betuijgen

Hier mede besluijtende hebben wij de
Eere met het diepste respect te Zijn /:onderst:/
Hoog Edele, Groot Achtbare wel geboren
Heer en heeren /: lager:/ uw hoog Edelens
onderdanige Zeer gehoorsame dienaren
/: was geteekent:/ Jn. Kersseboom, Ar. Bisdom,
Cs. Pijl, A: Tabuteau, Ls. Zuijdland,
Ay. de Arnaud, G: v: d: Beets, Ar.
Cooper, en Dk. Verbeek, secretaris
/: in margine:/ Hougly in 't fort Gustavus den 20 maart Ao. 1751,

Saturdag

Saturdag voor de middag den 13:
February 1751, secrete vergadering
alle present behalven de Colonel
Bernard Maccaffrij

Gereassumeert Zijnde eene secrete missive
van haar hoog Edelens de hoge Indiase rege„
ring gedateert den 17. october passato,
Zoo is verstaan d' g' interesseerdens bij de
gunstige relaxatie van de Edl. Heer der
den geweezen Capitain lieutenant De
Lelij opgelegde vergoeding van d'
in ao. 1747. gespendeerde r/s 5000.
tot largatie der Patnase vloot,
van haar hoog Edelens favorable
dispositie kennisse te geven, ten
einde de geene die eenige portie in
de gedte. belasting aan den voorsz:
De Lelij in contanten geld mog„
ten afgegeven hebben hun garant
op hem zouden kunnen zoeken,
en Zig de verdere contenue van

de

de voorsz: missive naar gehoudenis, se ter narigt en observantie te laten strecken

Aldus Gedaan en Geresolveert te Hougly int fort Gustavus ten dage voorsz: /: was geteekent :/
Jn Kersseboom, Ar Bisdom,
- - - - - - - - , Cl Pijhl,
A Tabuteau, Ls Zuijdland,
Ay D' Arnaud, G: v: dr Beets,
Ar Copper, en Dk Verbeek,
Secretaris —

Donderdag voor de middag den 25en Febr: 1751. Extraordinaire vergadering alle present, behalven de Collonel Bernard Maccaffrij en de Capn Lieutt ter Zee Lucas Zuijdland, Zijnde dese laatste in officio naar de legplaats der schepen

Bij een secrete brief van 't opperhooft ten Comptoire

Comptoire Cassimbazaar den E: Gerard Ewout de Leeuw sub dato 19. Courant gezien zijnde dat de gomasto van te benaris re„moreerend wisselaar goaldas, aan wien d' opperkoopman Bartholomeus Aukema 35000 r/s schuldig is en daar voor drie wissels verleent heeft, al over eenigen tijd hadde te kennen gegeven, dat twee van die traitos nevens een persiaans verband schrift, dat zijn E: bij gebrek van betaling op den vervaldag hadde moeten passeeren als of dezelve de voorsz: somma van r: 35000 aan den heer Nabab Aliwirdekan schul„dig was, verloren geraakt waren weshalven hij niet meer als een van de origineele wissels konde te rug geven en voor het heele bedragen een kondige quitantie zoude verleenen;

't welk Fettusjents erfgenamen in
den beginne als een pretext hadden
aangezien, om de pieren te rug
te houden en er zig in 't ver,,
volg van tijd van te bedienen
om eene nieuwe pretentie te formee,,
ren, dog thans door de bij brieve
gedane verzekering van den voorn:
Goaldas ontrent de waarheid van
het gezegde door zijnen gemaakte,
daar aan geloof debereerden
en van sentiment waren
dat men die zaak maar ten
spoedigsten afdeed, nademaal men
precautie genoeg konde gebruijken
om alle zwarigheden, welke uit
hoofde van het vermissen der ged:
pieren zouden kunnen resulteeren,
voor te komen, weshalven den
E: De Leeuw order daar ontrent quam
te verzoeken, teffens overzendende de
formulieren van twee quitantien

of

of acten van indemnisatie, die
in cas van afdoening door den voorn:
Goaldas zouden verleent werden: welke
stukken met attentie geexamineert en in
zuldige bondige termen ingesteld
bevonden zijnde dat daar door alle
capitien welke zouden kunnen gefor,,
meert werden, ingevalle de vermiste pie,,
ren in den tijd weeder voor den dag
kwamen, volkomen kunnen wederlegt wer,,
den: Zoo is verstaan den E: De Leeuw
te qualificeeren om die zaak mede
maar ten eersten haar beslag
te doen erlangen, en wijders
te gelasten op te geven met hoe veel
en welke der Crediteuren van
den E: Aukema bij reeds heeft ge,,
liquideert —

Nademaal de opperkoopman
Drabbe den ommeslag in Patna
reeds aan den secunde Sinck
en derde persoon van den Bergh

heeft

heeft overgegeven, en het belang van de Comp: noodzakelijk vereijsste dat d'E: Ankema zig zoo spoedig mo,, gelijk derwaards begave, is geresolveert Tettussents Erfgenamen op eene polite wijze door het Cassimbazaars opperhooft den E: De Leeuw te laten te kennen geven dat zij door eene spoedig terminatie dier affaire de waarde van den dienst, die zij aan den E: Anke,, ma doen, zullen verdubbelen, ten einde hen daar door desmogelijk aan te moedigen om daar om,, trent des te meer ijveren.—

Laatstelijk is nog goedgevonden den E: De Leeuw te recom,, manderen omme te tragten uit te vorsschen en aan dezen rade, te bedeelen of alle de Crediteurs, van den E: Ankema luijden

van aanzien en vermogen zijn, dan wel of 'er zig ook andere van geringe staat onder bevinden;

Aldus gedaan en gere,, solveert te Hougly in 't Fort Gustavus ten dage voorsz: /: was geteekent :/ J:r Kers,, seboom; A:n Bisdom,- - - - - - -, L:e Pyhl, A: Tabu,, teauw, - - - - -, A:r D' Arnaud, G: van d' Beets A:n Copper en D:k Verbeek, Secretaris.—

Extraordinaire verga,, dering gehouden op maandag den 15: maart A:o 1757. voor de middag

Van Bengale onderdato 20. maart 1751,

alle present behalven
de Collonel Bernard
Macassrij

Bij schrijvens van het Cassim-
bazaars opperhoofd den E: Gerard Ernst
de Leeuw gedateert den 10.
dezer gezien zijnde hoe zijn E.
voor adsisde van Fettuhsents
erfgenamen reeds met het meer
en gedeelte der Crediteuren van
den E. Aukema, bij de gem:
brief genominatien beschreven,
het accoord getroffen, en in
voldoening van R:s 185245: 4. 6 helfte
of R:s 92622. 10.- afbetaalt, mitsgaders
bij den hoofd gomasto van gedt: Fet-
tuhsents Erfgenamen, genoemd
Ramwadas, om de finale afdoening
van die affaire aangehouden hadde, zoo is
verstaan de verrigting van zijn E: daar
omtrend t' approbeeren. –

Een

Van Bengale onderdato 20. maart 1751.

Een van de gemte: Crediteuren,
namentlijk de Patnase wakhiel
Mier af Zel, onder den naam van
Deenrsing omtrend de voldoening
van ons oogmerk belofte gedaan
hebbende maar ten opzigte de
volbrenging derzelve in gebreke
blijvende, zoo is in d' onbeg-
-taamheijd van zoo een persoon
juist zoo veel zwarigheijd niet gezien,
maar goedgevonden de bedt: in Patna
bij een secrete brief aan te schrijven om
hem des mogelijk in den minne tot de
bevredigentheid der overige Crediteuren te
zien te bewegen, en zulx gelukkende
of niet, zoo dra men met de
verdere schuldeischers geliquideert zal
hebben, 't geen de voorm:
Ramwadas hope geeft binnen een
maand te zullen gelukken,

den

Van Bengale onderdato 20: maart 1751,

Den E: Ankema na Patna te laten vertrekken. —

Aldus gedaan en geresolveert te hougly in 't fort Gustavus ten dage voorsz. /: was geteekent :/ J.s Kersseboom, A.n Bisdom, - - - - , C: Pijhl, A: Tabiteau, L.s Zuijdland, A.s D'Arnaud, G: v: d: Beets, A.n Copper, en D.k Verbeek secretaris /: onderstond :/ Accordeert /: geteekend :/ D.k Verbeek secret.s

Batavia

Van Bantam den 7: Junij 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd, den hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India,

Hoog Edelen Groot Achtbare wijdgebiedende heere en Wel Edele Heeren,

Bij desen hebbe de hooge eer uw hoog Edel. heedens aan te bied een copia relaas van den Javaen Kamat, dewelke heden middag door de Rondaren, die op een gerugt, dat zig eenige Javanen ontrent 't nieuwe gebouw ophouden, benevens eenige inlanders uyt recognosceeren zijn geweest, is opgepakt, en waar aan mij eerbiedig gedrage, gedagte Rondsaren hebben hebben te dier dagen een kleene rencontre met den vijand gehad, want op hunne aankomst eerst stand hielden, en met snaphaanen op de onse vuurden, dog wanneer deselve daar

op

op in rijden, begaven Zig de vijanden op de vlugt, waarvan nog eenige van hun gequetst Zijn

Nog dient ter g'eerder aandagt van uw hoog Edelheedens dat gisteren avond door den ingenieur Swift Zijn vijff van Zijne koelijs alle baliers en boeginezen, gelijk mede uijt 't oude fort twee balijse soldaten, Zijnde te Zaamen seven koppen, die Zig na alle gedagten bij den vijand begeven hebben, 't welk onder onse inlanders al vrij wat klaadvaerdigheijd maakt, en te vreesen is, dat sommige bloodaerts mede in twijffeling Zal brengen, om Zig uijt vrese voor den vijand bij hem te retireeren, immers heeft Zulx reets Zo veel bij de koelijs te wege gebragt, dat niet meer Zo als bevorens na het boog gebouw te gaan om quaten steenen te halen, wijl vreesen dat hunne weggelopene makkers hen met een troep vijandlijk volk overvallen Zullen;

waar mede de Eere hebbe mij met de hoog"ste agting en eerbied te noemen /: onderstond: / hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende heere en wel Edele heeren /: lager: / uw hoog Edelheedens ootmoedigen en gehoorsaamen dienaar /: was geteekent: / Gs: F: Falck, /: in margine: / Bantam den 7: Junij Ao. 1751,

relaas

Relaas gedaen door den Javaen kamat;

Den relatant Zegd een inwoonder geweest te Zijn op tammogocan digt passoan"rang, en dat Zig nooijt met den krijg heeft bemoeijt, nog niemand van die daar woonen om dat het een kleen negorije is, dat ook nooijt gedurende den oorlog op marqnesane is geweest, en dierhalven van 't geene daar voorvalt niets weet als van hooren Zeggen, hem in bestaande,

Dat den vijand omme en bij grobbejack vier bentings heeft en daar op vijff groote en vijfften twintig kleendere stuk"ks leggen, waar toe 't kruijt op marqne"sane getabriceerd werd door eenige man"schappen waar over hooft is, een Prince van Cattappang, door de wandeling genaamt Toekan wijang. —

Dat in het geheel in 't leger op marquesane geweest Zijn ses europeesen die daar weijnig of niets uijtgevoert hebben dog dat hij niet

weet

Van Bantam onderdato 7: Junij 1757,

weet hoe veel en sterk Zijn,

dat de magt der vijanden 't sedert eenigen tijdt bestaan heeft in 20000. koppen, waar onder allerlije slag van natien, dog dat daar-staande niet meer waren dan 20000, alzo er over ses dagen na de goenong manara onder commando van kiej Aria Simboe vertroc„ken waren 10000. koppen, ten eijnde eerst te slaan tegen 't volk van een negorij genaamt Jelinge, en dan voort te trekken na bogor, 't welk hij die magt Zoude ver„meesteren. —

Wijders segt hij nog van Zijn woonplaats weg gegaan te Zijn, om Zig onder de gebo„dsanheijt van de Comp: te begeeven, en dat reets tot aan 't midwod gebouw geavanceerd was, wanneer de hondaren Zijn aangekomen die hem hebben opgepakt,

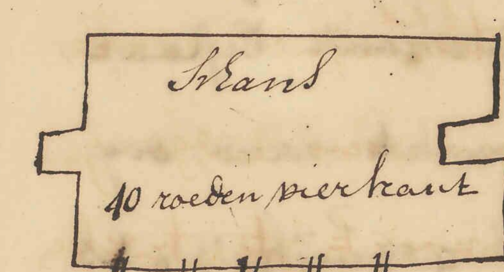
Aldus gerelateerd tot bantam in Speelwijk den 7. Junij Ao 1757. /: was geteekent:/ Fk. An. Groen gezw: scriba /:onderstond:/ Accordeert: geteekt:/ Fk. An. Groen gezw: scriba.

Twee Javanen

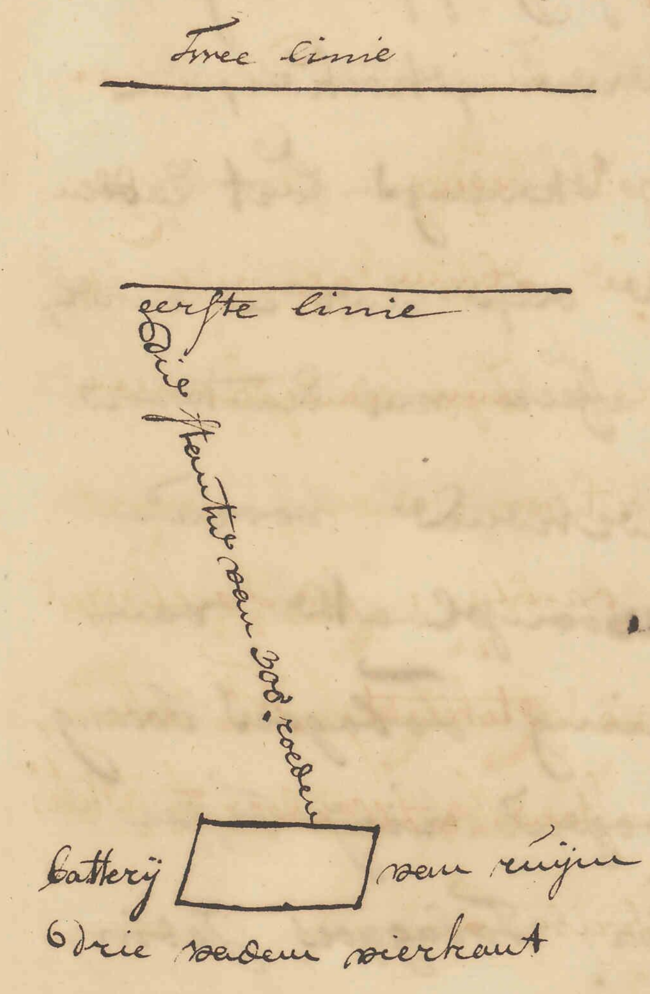
Van Bantam onderdato 7: Junij 1757,

Twee Javanen in naeme bappa Sapia en mas Camil, door: den Tangerangse Aria Soeta de Laga na het vij„andlijke Leger in het bantamse gebied overgesonden, relateeren met haar terug komst

Dat de bantammers hunne vastigheden Zouden bestaan, eerstelijk in een vierkant van aarde opgeworpene schans, ruijm twee vadem hoog, en deselve dikte, mitsg: in Zijn ontrek wel 40 vadem vierkant, hebbende ter Zijde oosten west twee poorten, insgelijks sulx hier is ter nedergesteld. —

Zijnde wijders dese schans van vooren na de Zeekant gesterkt met twee fortificatie linies op de hoogte van een halve man, hebbende de dikte van ruijm een vadem, waar op 100 bassen in soort /: tenwelken iden linie 50. p:s/ geplant staan, daar agter de voorn: schans maar van 4. stuks vier en ses ponden geschut voorsien is, dog„gende agter de eerste linie als hoofd den radeen Soera patalla, gesterkt met ontrent 1500 man, waar onder na gissing maar 50. met snaphaanen gewapent Zijn,

de

De tweede linie werd gecommandeert door
den tommogon Sebatan, mede bezet van om,,
trent 1500. koppen alle gewapent met pieken
en lange parrangs.,

voorts bevint men omtrent 200. roeden
van de eerste linie, na de kant van 't oude
konings fort, een opgeworpen battery die
mede ruijm 3. roeden vierkant beslaat,
egter zo men zegt niet bewaakt werd, dog
zomwijlen tot des vijands gebruijk is als
op zekere zaturdag, thans ses weeken geleeden,
zoude zijn gebleeken, wanneer de rebellen
met een vijf stukken grof geschut uijt de
strand derwaarts waaren getrokken, en
meer dan tien schooten op 't konings fort hadden
gedaan, 't geen door de onse met een enkel,
de canon schoot zonder effect was beantwoord.

Inmiddels strekkende voorts
strand tot en woonplaatse van
den opgeworpen koning Tobagoes boeang,
verselt van den hoogend: Kiaij Tappa,
item pangerang Saija, Tobaggoes Jedin,

Tobaggoes

Tobaggoes Kidin, radeen Gembong, pangerang
mandoera, en radeen Dermer, welkers
grootste geselschap werlijk bestaat in ruijm 50.
vrouwlieden, 't geen de relatanten zijn gewaar
geworden ten occasie der ses buffelskarren met
rijs van de campong Seran wierden aange,,
bragt die zij mede moesten helpen binnen
dragen, getuijgende geen meer man volk
binnen dese strand te hebben gezien dan
aan ieder poorte waar van die aan de
oostkant wierd bewaakt door den tommogon
Pagon, en aan de westzijde door Aria
Sango, ieder met ruijm 10. koppen, zijnde buijten
en behalven dese aangebragte rijst
ook geen meerder voorraat van le,,
vensmiddelen ontdekt, moetende de
besettelinge der linies zig zelfs spijsen,
brengende hen ieglijk tot zijn onder,,
houd telkens 2. à 3. gantings rijst
mede, en wanneer zulx geconsumeert
zijnde, wierden dezelve wederom door
anderen volckeren/: van een nodige

mondkost

mondkost voorsien / afgelost

Hebbende in desen gemt: relatanten
wijders ontwaard zeker Chinees door
de wandeling gent: Toekan Wajang /
die met nog tien zijnde medemakers.
gestadig aan 't kruytmaken bedig was,
dog de voorraat van dese brandstoffe
is mede van geen belang geweest, zijnde
zulx de reede dat rebellen volgens
haar eygen zeggen het kan,,
nonneeren op 'sKonings forte zo
vroegtijdig hebben moeten staken

Middelerwijl vernamen en
relatanten bij haar aanwesen, dat
den Kiaij Tappa met eenige manschap
voorsien van 20. snaphaanen na
het geberegte stond te vertrekken
alwaar hij op de negorij Satinga /: zijnde
een dorp dat begroot werd op 1000 huijs,,
gesindens, gelegen ontrent vier uuren

gaand

gaand van Panjarrongang: / bij provisie zoude
post vatten, om vervolgens zijnde marsche over
't Siampia na Puijte borg te neemen, ten
welken eijnde ook bereets de weg tot aan
het voornd: dorp Satinga op de breedte van
3. vadem was opengekapt, uitbeg: de modde,,
rige rivieren en sprungten met bamboesse
satacken belegt, edog de relatanten na
dese opmarsche een langen tijd gewagt heb,,
bende, zagen eijndelijk in steede: van Kiaij
Tappa, zeker Mas Bansie met eenige
manschap na het meerent: dorp Satinga
optrecken ten fine als men toen voorgaf
aldaar een groote bazaar op te rigten, bij
welke gelegentheijd de relatanten haar re,,
traite na herwaarts hadden gesogt;

Van Tangerang dato 7. Junij 1751,

Den Tangerangsen aria Soeta de Laga, laat door zijn Zendeling den Javaan Mail mondelijk rapporteeren

Dat Eenen door den Ingebij Tanoe dinata uijt de grendeng gisteren nagt te 11. uuren was berigt gege= ven, dat er op de Campong Beton gelegen ontrent een uure gaans westwaarts van de seld. schans Tangarang beoosten de rivier Tjemanderij Zijnde op 's Comp.s Juris= dictie, uijt 't vijandelijke Legen Landen Zijn gearriveert, den Tommogon Soeta gattie, en Sapattalla, mitsgaders Demang Lantsjar, Kiaij bappa, en Kijmas doekon, gesterkt met 500 koppen, gewapent van pieken,

critsen

257

Van Tangerang dato 7. Junij 1751,

critsen, en parrangs mitsg.s twee Cossen,

Op welk berigt gem.t Tangerangse Aria Zonder tijd verspijun Zoken spioen gen.t Sera daarnaarts quam te Senden, die met zijn terug komste niet alleen het voor verhaalde heeft geconfirmeert, maar nog daar en bo= ven wist te Zeggen dat 'er buijten en behalven voorsz. 500 man nog andere 500 koppen onder commando van den aria Soemba bereits tot digt aan de west kant van voorn.e rivier Tjemanderij waaren gevordert, en die Zig met de vorige op Beton stonden te conjungeeren, ten Einde Zo men spargeerde met de geheele magt van daar na Boejonglarrang /: dat ontrent een groot uur gaans boven de post Tangarang vlak over den boerd plunt Adam Dufstan gelegen is:/ op te trekken,

Wijders dient den meerm.t Aria

Soeta

Per Van Bantam dato 7: Junij 1751,

Soeta de Laga van berigt, als dat door den sergiant van panjarongang was gerapporteert, hoe zig op de Campong Sa Lienga ruijm 1000. koppen hadden vergadert, die volgens geruchten voorneemens waaren zijn post af te lopen, hebbende hier op dik geropten aria na de ordre van de heer Verstoolen 50. Javanen met pieken tot versterking van gedt: post pan, jarongang na boven gedepesjeert,

Tangarang

Per Van Tangarang den 10: Junij Ao 1751,

Batavia

Aan den wel Edelen mant: en Gestrengen heer De Heer Jan Cornelis Convert brigadier en Chef over H: Comp: alomme uytgestreckte krijgsmagt,

Welld: Manh: en Gestr: Heer

Deser mijne nedrige letteren zijn eenlijk gerigt om uwelEd: gestr: te rapporteeren als dat soo Immediat 2. mijner uytgesondene spions zijn aangeko, men en mijn berigt gebragt als dat op de negrij Boetong (circa 3½ uur van dese post in 't bantamnser) 500 man van de rebellen Campeeren alle voor, zien met pieken en dat alle uuren nog aldaar te verwagten zijn 500 man nevens 2 draaij bassen vervolgens versoeke uwel Ed: gestr: onderdanigst om 100. Ps. goede mindquetiers snaphaan in reserve te hebben door dien de loop van de wapen

Cammande

Van Tangarang Den 10: Junij 1751,

kunnende de baaren niet onbequaam ge,
weerd uijtgerust hebben, waar mede
verblijvend na nedrig dienst presentatie
~~zijt~~ met uijterst agting /:onderstond:/
uwelEd:e Mant:e en Gestr: Heer /:lager:/
onderdanige D:w:e Dienaer /:was geteekent:/
J:s Vertholen /:in margine:/ Tangerang
den 10. Junij A:o 1751,

Ceijlon

Uijt Van Ceijlon Den 3:e Maij A:o 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd, den hoog Edelen
Groot Achtbaren Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal, benevens
de wel Edele Heeren Raaden
van Nederlands India

Aan

Hoog Edele, Groot Achtb:
Gebiedende Heeren!

Alhoewel meer kans van de prin,
cipaalste Zaken, die tot uw hoog Edelhee,
dens kennisse behoren, en Zedert het
afgaan onzer Jongste nedrig schrijvens
ten desen gouvernemente Zijn voorgevallen,
de derde heeft aan uw hoog Edelhedens
schuldpligtig en omstandig verslag te
laaten toekoomen, Zo neem ik egter
de vrijheijt bij dese mijn onderdanige

letteren

letteren uw hoog Edel nog in alle eerbied
te berigten, dat. –

Het Hof van Candia, van waar
onsen gezant den Capitain Arnoldus
van Sprang, naar alvorens op een on,,
gemeen vriendelijke wijse onthaalt, en
met een alia Elephant extra vereerd
te zijn, op den 14: april jongst weder
geretourneert is, tegenwoordig in een
goeden luijm en dus met d'E Comp.e in
een goede harmonie zig bevind, zonder
dat men voor als nog eenige reden
heeft van klagen, te wenschen zijnde,
dat het zelve indiervoegen lange mag
blijven continueeren, en waar toe ik,
met behoudt nogthans van 's Comp.s wel
verkregen regt, alles wat immers mogelijk
zij, zal tragten te contribueeren, en zulx ter
voldoeninge aan de g'eerde intentie van uw
hoog Edelheedens, door welkers goedheijt men
teffens wenscht, dat de ter afhaal der ~~[illegible]~~
boedoese priesters naar ~~Siam~~ vertrokkene

hovelinge,

hovelingen, spoedig alhier mogen terug
keeren, wesens die geestelijke, alzo het
verlangen om dezelve van de candiaanse
zeer groot is, zo als uw hoog Edelheedens
des gelievende zulx zal kounen teblijken,
niet alleen bij het rapport van onsen voorn:
gezant, maar ook bij de gehoudene conferentie
met de jongst alhier geweest zijnde drie
hofs groten ter gelukwenschinge van den
ondergetekenden met het aangevaard bestier
deses Eylands, beijde thans in copia overgaande
ter g'eerde speculatie uwe hoog Edelheedens,
waar aan ik mij eerbiedig gedrage.

Terwijl ik aangaande de verpligting
van Doerocrobe en Hoeandirain, welke uw
hoog Edelheedens hebben geliefen te ordonneeren
om weder intevoeren, en de Chialiassen
daarmede als van ouds te beswaren, mij
verpligt vinde in eerbied te noteeren
dat men daar over delibereerende, best
g'oordeelt en goedgevonden heeft, om dat
kregelig en onbandig volk geen reeden

van

van misnoegen te geeven, die bezwaaring
voor eerst nog wat te surcheeren, en daar,,
meede nog een jaar in te zien, mitsgaders
egter dat volk bij de paresse op het ernst,,
tigste dientwegen onderhoudende, te waar,,
schouwen en te verzekeren, dat bij altoos
dezelve aan haar belofte, gedaan aan Zijn
excellentie den hoog Edelen heer Baron
van Imhoff /: Z: M: / om haren ver,,
pligten hanneel tapt zonder het minste
manquement te leveren, niet quamen
te voldoen, en daar van ten eersten
ofte desen jaare genoegsaame blijken te
geeven, men als dan, zonder eenige
verdere insghikkelijkheijt te gebruijken,
die verpligting van Doerorobe en Locan,
dienam gelijke van ouds haar weder zal
opleggen,

En dewijl die hanneel schillers
op die ernstige adhortatie en dreijgingen,
bij de paresse ons goede belofte en verzeke,,
ringe gedaan hebben, zo zal men van

den

den tijd moeten blijven afwagten wat daar
van worden zal, hopende ondertusschen dat
deze behandelinge van uw hoog Edelheedens
g'eerde goedkeuringe zal weesen,

Zoude wijders, dat men op de geda,,
ne kragtige en aanhoudende instantien den
in het landias gebied latiteerende hanneel
schillers, ten beste van d'E Comp:e dit maal
heeft goedgevonden, haar bij een ola pardon
te verleenen wegens haare begaane dis,
obedientie en ontvlugte, het welk ook van
zodanigen effecte is geweest, dat er van
dezelve reets ruijm 138 koppen weder
dit heen zijn afgedaalt en terug gekomen,
mitsgad:s tot hun verpligten dienst zig
weder begeeven hadden,

Voorts dewijl de meeste inwoonders
onder het Colitureel en Nigombos distrikt,
ong'agt alle moeijte, die men ook heeft
aangewend ter invordering van
haar der schoolboetens agtervolgens
uw hoog Edelheedens hoog g'eerd bevel,

als

Van Ceijlon Den 3: Meij Ao. 1751,

als nu bij olas, waar van de
translaten ter g' eerde speculatie
van uw hoog Edelheedens deze bij,,
gevoegd zijn, hebbende gegeven
hebben haar onwilligheijt ten
dien belange, als durvende positivelijk
zig declareeren, dat zij daar
toe niet zouden treeden, vermits
dezelve geensints onze gere,,
formeerde,

maar daarentegen de paapsche
off roomsche religie toegedaan zijn,
en daarinne ook leeven en
sterven willen, zo is 't dat ik
bij desen uw hoog Edelheedens oot,,
moedig insteere, met derzelver
g' agte ordre gemunieert te mogen
zijn, hoedanig men zig hier
ontrent best zal dienen te gedragen,
dewijl ik onder submissie van uw hoog
Edelheedens wijzen oordeel van gedagten
ben, dat met geweld ontrent dat

hardnekkig

Van Ceijlon Den 3: Meij Ao. 1751,

hardnekkig volk niets uijtvoeren zal
weesen, en alle de kosten die d'Comp:
aanwend, maar vrugteloos zullen
zijn, want indien men haar
daar toe wilde constringeeren, zo ben ik
grotelijks bedugt, dat de meeste van dat
volk haar den verpligten 'sComp: dienst
onttrekken, en daar door eenig opstand
in 't land zoude verwekken, 't welk
naderhand niet dan moeijte en kosten
zal veroorsaken; dog ik zal mij eg,,
ter ten desen belange onderwerpen 't
wijsen oordeel van uw hoog Edelheedens,
zodanig als dezelve dat zullen gelieven
goed te vinden;

Voorders gebruijk ik de vrijheijt uw:
hoog Edelheedens andermaal onderdanigst
te versoeken, dat door derzelver goedheijt
zo spoedig als immers doenlijk is men
geassisteert mag werden met een brave
quantiteijt contanten, alzoo wij tegenwoor,
dig daaromme grotelijks verlegen zijn,

tot

Van Ceijlon. Den 3. Mey A:o 1751,

tot voortsetting inzonderheijt van den lijwat handel op de overwal, tenneer Ed: Zilver geld anno Jongstl: van Batavia successive gesonden, zo hoog in prijs is aangerekent, dat men Ed: zelve zo min tot Tutucorijn als hier in staat is te kunnen ansetten, waar door men bedugt is, dat ged:e handel niet naar wensch zal kunnen aan de gang gehouden werden, maar de wevers haar zullen komen te verlopen.

deezen hiermede besluijtende, geeve ik mij de hoge Eere, met diep respect en alle hoog agting mij te noemen /: onderstond:/ Hoog Edele Groot Achtb: wijd, gebiedende heeren /: lager:/ uw hoog Edel, hedens ootmoedigen en gehoorsamen dienaar /: was geteekent/ G:s J:n Vree, landt, /: in margine/ Colombo den 3:e Mey A:o 1751

Van Tangarang Den 12 Junij A:o 1751,

Batavia
Aan Zijn Edelheijd den Hoog Edelen Groot Agtbaeren Heer den hoog Edelen heer
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands India Etc: Etc: Etc:

Hoog Edelen Groot Agt, baeren Heer

Hoe mijne vorige Letteren zijnd heelijk gerigt, om uw hoog Edele gr: Agtb: te rapporteeren als dat op heeden morgen bij mijn is gekomen, onse aria Sacta Delaga en aen mijn gerapp: als dat den Jugebaij van de negerij Grending, bij hem is geweest, en hem bekent gemaakt, als dat hij tijding heeft ontfangen van bantam, dat hoetappa van Raeto baegus was ver, trocken met 20. man en 12 snaphaenen, om voor eenige dagen te gaan na de Zeekant,

maar

Van Tangarang Den 12e Junij 1751,

maar na verloop van drie dagen heeft Rato Baegus ontwaart dat Kee Tappa was aan de rivier Pontan agter bantam, en dat hij van daar was getrocken na de negrij Tjesienga en op gisteren van Tjesienga na de negrij Kadoewan getrocken met 300 man en 6. draaij=bassen deese tijding heeft onse aria Soeta Delaga heeden morgen te 4. uuren bekomen van den rading Pistool woonende digt aan de berg monarra op de negrij Tan Lappa, en dat Keetappa van voorneemen is om voor eerst de berg monorra in 't bezit te neemen, en daar soo lang te vertoeven, om soo veel volk te vergaderen als hij oordeelt nodig te hebben, om daar mede overtevaaren aan de negrij Coriepan om een invall in onse ommelanden te doen en te vertrecken na Buytenzorg waar op ik aanstonds 2. Javaanen van onse aria Soeta Delaga na de berg monarra heb gesonden om sulx nader te informeeren waar mede deese afbreekende nader alvoorens uw hoog Edele groot agtb: in de bescherminge van den almoogende te hebben bevolen verblijve met diep schuldig eerbied -/: onderstond:/ hoog Edelen Groot Agtbaeren Heer /: lager:/ uw hoog Edelens Gants onderdanigen Dw. Dienaar /: was geteekent:/ S: vertbolen /: in margine:/ Tangarang den 12. Junij 1751.

batavia

Van Tangarang Den 13e Junij Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den Hoog Edelen Groot Agtbaeren Heer Den Hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c. &c. &c.

Hoog Edelen Groot Agt, baaren Heer

Met alle nedrige eerbied rapporteeren uw hoog Edelen Gr: agtb: als dat op heeden mor=gen te 7 uuren wederom zijn aangekomen de 2. uytgesonden spions die tot aan de voet van de berg Monarra zijn geweest, en mijn berigt gebragt, als dat op gemelde berg heden nagt is gekomen, Kee Tappa met 800 koppen nevens 30. St: paarden en 6. St: draaijbassen, als mede nog van hun uytgesonden op gisteren 300 man agter de negrij boejong Larrang,

Zijnde

Brieff van Tangarang den 13: Junij A° 1751,

Zijnde 2 uren van deze post, met order
alle de hoofden neffens haeren onderhebben,
de Javaenen langs deze rivier aen de
bantammerkant bij hem te ontbieden,
en so sij daer in onwillig zijn, alles
in den brandt te steeken, en vermoorden,
waer mede affbrekende na uw hoog
Edelen Groot agtb: in de bescherminge
van den almogende te hebben bevolen
verblijve met diep schuldig eerbied /:onderstond:/
Hoog Edelen Gr: agtbaaren Heer /:lager:/
uw hoog Edelens gantsz onderdaenigen
D: W: Dienaar /:was geteekent:/ J: Verkolen,
/:in margine:/ Tangarang den 13: Junij 1751,

Batavia

Brieff van Tangarang den 14: Junij A° 1751,

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot
Agtbaeren Heer Den hoog Edelen heer
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands
India &c: &c: &c:

Wel
Hoog Edelen Groot Agtb:
Heer,

Uw hoog Ed: groot agtb: missive van den
13: D° mijn wel aen handen gebragt en den
inhoud ontwaert soo dient en antwoord, als
dat ik immediat onse Aria Santa delaga
heb laten roepen en met hem te raede
gegaen, soo bevinde wij met malkaer voor
goed dat Kee Tappa met gemelde manschap
op berg te attacqueeren en vinde goed
datze over tangarang koomen door dien deze
weg goed is, ~~en~~ ~~[illegible]~~ en d'andere onbekent, vervolgens versoeke dat de dragonders voor

Sien

Per

Van Tangarang Den 14: Junij Ao. 1751,

sien moge weesen met scherpe patroonen doordien ik geen pistools koogels hebbe waer mede verblijve na ned(e)rig dienst presentatie met veel agting /: onderstond:/ Hoog Edelen Groot agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Edelen onderdaenigen DW. Dienaar /: was geteekent:/ J.s Verkolen /: in margine:/ Tangarang Den 14: Junij Ao. 1751

Batavia

Per

Van Tangarang Den 14: Junij Ao. 1751

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen Groot Agtb: Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generael van Nederlands India Etc.a Etc.a Etc.

Den

Hoog Edelen Groot Agtb: Heer,

Met alle Eerbied werd uw hoog Ed: Groot Agtb: gerapporteert als dat den Aria bij mijn is gecoomen en mijn bekend gemaakt als dat Kee Tappa van de nogt selven met 1000. man op Coriepang is geweest en heeft daer 4. huijsen in den brand gestoken en toen is hij met sijn volk na Jampang gegaen en heeft daer 7. huijsen en 2. Lomb(ongs?) ook in den brand gestooken en van daer gegaen niet weetende waer na tot naer tusschen Coriepang en Tsiampia

Die

Brief van Tangarang Den 14: Junij A°1751,

Sien mogen weesen met Scherpe patroonen doordien ik geen pistools koogels hebbe waer mede verblijve na eerbiedig dienst presentatie met veel agting /: onderstond:/ Hoog Edelen Groot agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Edelen onderdaenigen DW: Dienaar /: was geteekent:/ J.s Verbolen /: in margine:/ Tangarang Den 14: Junij A°1751

Batavia

Brief van Tangarang Den 14: Junij A°1751

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot Agtb: Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generael van Nederlands India Etc.a Etc.a Etc.

Hoog Edelen Groot Agtb: Heer,

Met alle Eerbied werd uw hoog Ed: Groot Agtb: gerapporteert als dat den Aria bij mijn is gecoomen en mijn bekend gemaakt als dat Kee Tappa vande nogt selver met 1000. man op Coriepang is geweest en heeft daer 4. huijsen in den brand gestoken en toen is hij met sijn volk na Jampang gegaen en heeft daer 7. huijsen en 2. Lom-bons ook in den brand gestooken en van daer gegaen met weetende waer na toe maer tusschen Coriepang en Tsiampia

Die

Brief

Van Tangarang Den 14: Junij A° 1751,

Sien moge weesen met schrape patroons, door dien ik geen pistools kooge ls Edele waer mede verblijve na ordrig dienst presentatie met veel agting /: onderstond: / Hoog Edelen Groot agtb: Heer /: lager: / uw hoog Edelen onderdaenigen Dienstw: Dienaar /: was geteekent: / J:s Vert Eolen /: in margine: / Tangarang Den 14: Junij A° 1751

Batavia

Brief

Van Tangarang Den 14: Junij A° 1751

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen Groot Agtb: Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generael van Nederlands India Etc.a Etc.a Etc.

Hoog Edelen Groot Agtb: Heer,

Met alle Eerbied word uw hoog Ed: Groot Agtb: gerapporteert als dat den Aria bij mijn is gecoomen en mijn bekend gemaakt als dat Kee Tappa van de nogt selven met 1000. man op Coriepang is geweest en heeft daer 4. Huijsen in den brand gestooken, en toen is hij met sijn volk na Jampang gegaen en heeft daer 7. Huijsen en 2. Lom, bons ook in den brand gestooken en van daer gegaen met weetende waer na toe maer tusschen Coriepang en Tsiampia

De

Per

Van Tangarang den 14: Junij Ao. 1751,

de grote Sadak of de brug die tusschen beijde legt in de brand gestooken soo dat hij bang was dat hij mogt na gesett worden verbolgens rapporteerd uwe hoog Ed: Groot agtb: als dat de 2. negerije tegen over de boeren in 't bantammer van deese middag ook in de brand stonden, en die van Bootong hebbe die brand gestigt over de boeren en zijn daar tegenwoordig sterk meer als 600 man, sal niet manqueeren om goede wagt te houden waarmede na nedrig dienst presentatie verblijve met veel agting /:onderstond:/ Hoog Ed: Groot agtb: heer onderdaenigen D:W: Dienaar /: wadgeteekent:/ J: Verkolen /:inmargine:/ Tangarang den 14 Junij 1751

Batavia

Per

Van Tangarang den 14: Junij Ao. 1751,

Batavia

Aan den wel Edelen Groot Agtbaeren heer den wel Edelen Heer Julius Valentijn Stein van Gollenesse Eerste Raed en directeur Generael van Nederlands India

Wel Edelen Groot Agtbaeren Heer

Deese mijne nedrige en onderdanige Letteren zijnd in alle Eerbied gerigt om uwel Edele Gr: agtb: voortedragen dat de Consumtie van paddij ten getalle van 14000 bossen voor 1050 tegens 7 1/2 p:Cto tot voorleden Jaar onder schrijvers datum door mijn ingekogt soo op de hooft als boven posten tot desen maend eerlijk verstrekt en verantwoord mits dat nog onder ult.o meij deeses Jaars bij de Consumtie restant blijft een getal groot 2301 1/2 bossen aan dese hooftpost alles breeder en nader te sien bij de nieu Consumtie boeken 1750/51 ook in 't kort een reek: van 't selve bij dese gevoegt des gelievende te beoogen overmits egter gemelde restant de verstrekking der loopende Consumtie niet zal konnen bereijken soo versoeken uwel Edele Gr: agtb: seer onderdanigst tot den

Inkoop

Per Van Tangarang Den 14: Junij Ao. 1751,

Inkoop van 16000 bossen paddij tegens 7½ p: Cto een somma van Rds: 1200.- 't welk zal behoorlijk geadministreert en met paddij ver-antwoord werden tot 't ontfangen en ordon-nantie te quiteeren den voorschreeven pen-ningen qualificeeren den schrijver deeser comp: Pieter Coster dat aan denselven gemelde somma om boven te brengen mag werden uijtgekeert, waar mede deese affbreekende naar alvoorens uwel Edele Gr: agtb: in de bescherminge van den almogende te hebben bevolen verblijve met diep schuldig eerbied (:onderstond:/ Wel Edelen Groot Agtbaeren Heer (:lager:/ uwel Edelens Gantsz onderdae-nigen D.W. Dienaar (:was geteekent:/ P. Verkolen (:in margine:/ Tangarang den 14: Junij Ao. 1751,

Bantam

Per Van Bantam Den 15: Junij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de Wel Edele heeren Raden van Nederlands India

Uw Hoog Edele Groot Agtbe: Wijdgebiedende Heere en Wel Edele Heeren,

Uwer Hoog Edelheedens zeer gerespecteer-de letteren van den 12: deeser, gisteren avond, en een relaas van twee spions 's daags bevoorens ons wel toegebragt zijnde, zo dient ten dies nedrige rescriptie aanvankelijk dat wij onse ootmoedige dank betuijgt bij deese aan uw Hoog Edelheedens zijn op offerende voor de gunstige concessie om de overige baren nog alleen aan te houden, als om het Europeesche guarnisoen

van

van het nodige brood te voorsien heb,
bende reets 900 bollen ontfangen en
hebben ook uytgedeeld,

Insgelijks verzogen is den commandant
der Europeanen bleeker en den capitain Weijs,
,,maar uwe hoog Edelheedens intentie
te kennen gegeven om als buyten regenten
der hospitalen te fungeeren en goede agt
te geeven dat daar alles behoorlijk
gedirigeerd worde —

Heden morgen van bij den anderen
vergadert zijnde, om uwe hoog Edelheeds
altijdt te hebbende ordre ten opsigte
om de rebellen in hunne legerplaats
te attacqueeren, mede den anderen te
overwegen, wat daar omtrent ten meesten
nutte der E: maatschappij aan te vangen
zo is daar omtrent zodanigen besluijt ge,
vallen als in nevensgaande copia reso,
lutie vermeldt en waar aan ons ter
excuseering van redites ootmoediglijk
refereeren en ten overvloede nemen bij

deesen

deesen de vrijheijd gebruijken eerbiedigst
te poseeren, dat volgens, dat de
geretourneerde spions alle 's vijands wercken
zo min als den selven getal zullen gesien
hebben, wijl maar van eene aarde schans,
twee fortificatie linies en een kleene batterij
spreeken daar wij egter klaar voor ons oogen
drie gepallissadeerde schansen of bentings buyten
het kleene battareijtje en nog meer andere
werken, waar aan nog dagelijks arbeijden,
maar waar van nog geen regt concept
hebben konnen sien, zo ook dat op sekeren
saturdag voor omtrent ses weeken /: 't
welk den 22 meij is geweest :/ den vijand
na het battareijtje omtrent 200. roeden
van de eerste linie af, en na de kant
van 's Koningsfort gelegen, 5. stucken
grof geschut gevoerd, en daar mede meer dan
tien schooten op 's Konings Forte, dat egter
door de onse maar met een canon schoot,
zonder effect beantwoord, gedaan hebben, het
geene te dien stagie voorgevallen, hebben de

Heere

Dese geeft Uw hoog Edelheedens op voor-
melden ofte 22. maij schuldpligtig bekend
te maaken, waer aan ons ~~[illegible]~~ als nog re-
verentelijk gedragen, en staand, ten blijke
onser seltenheid, dat die spions niet alles
naeuwkeurig gesien hebben, Vruglijk sullen
van ruijm drie vadem vierkant, niet
wel vijff stucken grofs geschut en front
kunnen geplaatst worden, en boven dien, welke
onser selve gesien hebben dat de meeste schoo-
ten doorgaans uijt de laatst verwaerdigde
benting op de noord oosthoek van grobjak
gelegen en die uijt de grote bentings wegens
de wal van grobjak niet eens kan gesien
werden, behalven een à twee van het
kleen batterijtje, gedaan Zijn,

Zijnde anders de beschrijving der benting
volgens het geen de onse daar van gesien,
redelijk wel accordeerende, behalven dat ons
nog niet gerapporteert is, dat Kiej Tappa
en den opgeworpen koning in de benting
woonen, ~~[illegible]~~ maar wel in de negorij

marquesane

Marquesane in een huijs dat ompaggert
is, Zo als de meijd van den Capn. lieutenant
Pietersz:, welke eenige maanden daar
onder hen gewoond heeft, en voor weijnig
tijdt met het schip Getrouwigheyd overgevaren,
omstandig gerelateerd heeft tot nog toe
is ons onbekend en niet gebleken, dat
van Tjeringen ofte daar ontrent eenige
peper ten verkoop aangebragt is, ten Zij
Zulx ter sluijk en buijten het gesigt onser
voor dese bogt kruijssende vaartuijgen mogt
geschied Zijn,

ten verdere ootmoedige beantwoording
ten reguarde der bevolene onderhandeling
met de rebellen, Zo dienen dat 't ons
mede voorgekomen Zijnde, meest met
's Comp. respect compatibel te wesen, ge-
tragt hebben Zulx te doen door send-
lingen Zonder geschrift, dog daar na te
vergeefs een tijd lang onder de inlan-
ders, die Zulx uijt vreese voor tirannicque
behandelingen, niet wilden ondernemen,

gesogt

gesogt zijnde, quam en tusschen die insa,
me en onbetamelijke brieven, van welke
tevorens gewag gemaakt, dat niet over,
sonder, dog die hand ter uw Hoog Edelree,
dens speculatie desen doen versellen, om
welkers arrogante inhoud dan hebben
geoordeeld, dat men zig met diergelijke
infame schrijvers buijten laesie van het
dierbaar respect der E: maatschappij in
geen onderhandeling of brief wisseling
konde inlaten, zo wij hier en agter
tegens uw Hoog Edelheedens intentie mogten
gehandelt hebben, zo versoeken eerbiedig
excuse;

Op gisteren arriveerde alhier het Jagt
de Meermin, welke van zijne gebreken
van anderen gerepareerd, dog van boven
nog in deselve staat gekomen is, namentlijk
met een gekraagte boegspriet, waar aan
bij de minste wind geen zeijl kan gevoerd
werden, en verder slegt en oud zeijl en treijl,
wij betuijgen uw Hoog Edelheedens onse nederige

dankbaarheijd

dankbaarheijd zo wel voor de te rug
zending van dat kieltje als daar mede
bekomende provisien, schoon het nodigste
als medicamenten en dekens voor de
zieken daar mede niet bekomen hebben;

Dus ongevoelig op het capittel
der zieken geraakt zijnde, vinden wij
ons verpligt uw Hoog Edelheedens te
bedeelen dat het getal van dien nog
al dagelijks accresseerd, zonder dat wij
intusschen dies ware voorsake konnen
bevroeden, dikwils zijn de gedagten
gevallen op het drinkwater, dog wanneer
men wederom considereerd dat veele dat
eijgenste vogt nuttigende gesond zijn
en blijven, zo vervalt zulx en komen
dan de naaste gedagten op het voedsel
of spijse, dat buijten de drie [illegible]
dagen, als een zout en twee versch
vleijs ter week, weijnig om 't lijf
heeft, want als de groene cadjang
zo slegt is als mede deselve zedert

eenigen

eenigen tijd en principaal uit Jongst=
niet het huijs te Spijk ontfangen heeft, zo kan
den nuttigen daar van geen gesond voedsel
erlangen, want al kookt deselve nog
zo lang, zo is die om zijne ouderdom niet
week te krijgen, voorts oordeelen sommige
dat de tamarinde die thans gesouten in steede
van gesuijkerd overkomt, ongesond en den
buijkloop bevordert, waarom dan ook de
verstrekkingen van dien gemenageerd hebben,
intusschen sien de nog zo genaamde
gemeene gesonde, zo slegt uijt, als of zij
uijt eene swaare ziekte quamen, en vallen
er subiet op in, wij twijffelen selve of
uwe hoog edelheedens het door ons opgegevene
zo omtrent het een als ander wel zullen
konnen geloven, echter zijn wij teffens
overtuijgt, indien het uwe hoog edelheedens
behaagde enig gedistingueerd persoon
ter ondersoeking herwaards te senden, 't selve
eer slimmer dan beter soude bevinden,

onder 't schrijven deses bekomen

van

van de uijtgeraakt zijnde patrouille
houzaren raport dat beoosten
het nieuw gebouw enige weijnige Javanen
ontwaard hebbende, deselve waren
nagerend en daar van een
ingehaald, welke wederom van
de zijnen aangeboden, gratie van
quartier niet hebbe willen profiteeren,
maar zig op een verwoede
wijse met sijn kris ter
weer stellende, is door de
onse Neder gehouwen, welk gelijk
geval saturdag agtermiddag omtrent
een patrouille infanteristen mede
g'epteerd is, want een bantammer
door de onse een weijnig bewesten
dese negorij zonder enig bekomen
quetsuur ingehaald en gegrepen
zijnde, toonde zig wanneer over=
mand zo obstinaat, dat wat moeijte
men aanwende denselven niet overend
wilde staan, maar zig gestadig tegen

de

de groud voorp, zonder dat quartier be,,
geerden —

voorts laten deselve ter uwe Hoog Edel,,
Heedens speculatie accompagneeren een kleene
schets van 's vijands werken, zo als Edt
selve na gedane peyling van Edt fort
den Diamant is bevonden te leggen,

Na verdere communicatie dat Heden
een schip uijt 't westen in 't gesigt geko,,
men is, zo hebben de eere ons met
alle hoog agting en eerbied te noemen
/: onderstond:/ Hoog Edele Groot Achtbare wijd,,
gebiedende Heere en wel Edele Heeren
/: lager:/ uwe Hoog Edel Heedens ootmoedige
en gehoorsame Dienaren /: wasgeteekent:/
Gs. Fs. Falck, C: B: Krener, Ms.
Ws. Bleeker, Jacob van Rijn, Ts.
Heller, A: d'Vries, B: Switser,
/: in margine:/ Bantam den 15: Junij 1751,

Dingsdag

Dingsdag den 15: Junij Ao 1751
vergadering van Politie
alle Present

In vergadering geleesen zijnde
haar Hoog Edelheedens gerespecteerde
Letteren van den 12de deser, gelijk ook op
gisteren een berigt van twee uijtgesonden
spions, en gelet zijnde op de ordres
die haar Hoog Edelheedens bij gem: missive
hebben gelieven te geeven om den rebel
Ratoe bagoes boeang in zijn leger aan,,
tevallen, verselt van de gunstige li,,
centie om de swarigheeden, indien eenige
zijn, op te geven, zo wel als de mid,,
delen en zaken die er nodigst geoordeelt
en gerequireert werden om iets met
vrugt te beginnen, zo is daar op bij
de vergadering in overweeging genomen,
dat niet alleen tot als nog deselfde
reedenen en oorsaken komen te exteeren,
denwelke deser regering op den 19de december afgepasst en

19de

Van Bantam onderdato 15: Junij 1751,

19de april Jo. Leeden hebben gepermoveert te
besluyten geen principale actie tegen de rebellen
te ondernemen, en de motiven daar van aan
haar hoog Edelheedens voortestellen, gelijk geschiet
is bij letteren van den gem: 14de december en 20ste april
daar aen mitsg: dat om een en deselfde omstandigheyd
van zaken als nog werd vereyscht een sufficante
magt in 't veld van 2000, troppen om regts en
links te attacqueeren, en te verhoeden van mede
ingesloten te werden, alsoo den vijand die mede
gelijk in op gemeld berigt der spions werd gesegd,
sterk is 3020 troppen, maar die op 't slaan van
een enkele gom, volgens successive berigten
en nog jongst van een na 't konings fort overgeko,,
mene bantammen, capabel is in een quartier
uur van d' na bij gelegen negorijen alwaar
het volk rondom gecampeerd legt, 10000 en
meer troppen te zamen te brengen en welk
volk zodanig door de leeringen van den
Tappa verblint en verdart zijn dat wanneer
zij overmaand vinden, liepen op de plaats willen
sterven als zig levendig overgeven, gelijk reets te
meermalen en nog jongst de onder vinding

geleert,

Van Bantam onderdato 15: Junij A° 1751,

geleert, ja die met een troup van 17. troppen
waar van de ~~Eelf~~ Elfe met snaphanen
gewapend 't geheele corps bondaren gedesti,,
teerd met een de tachement caliers hebben
durven inwagten en daar op vuuren, gelijk zulx
gebleken en aan haar hoog Edelheedens bekent
gemaakt is op den 7. augustus maar dat ook
boven dien onse geele presente magt van
europeesen bestaat in 1050 troppen, waar
onder omtrend 200 sieken en impotenten,
behalven een groot getal die wegens
swakheyd en accidenten buyten staat zijn
in 't veld te trecken en waar van de
drie forten mede moeten werden beset behalven
dat de vijanden zig thans sterk begraven en
kunne bentings met divers geschut voor sien
hebben,

Om alle welke voorenstaande en meer
daar toe relative redenen voor namentlijk ook
de padij velden thans zo erg als in de quade mous,,
son met modder beset zijn en wel zodanig dat
een fris gesond persoon groote moeyte zoude hebben

om

Per Van Bantam onderdato 15: Juny Ao. 1751,

100. roeden verder door te komen en de meeste ver-
tingh der vijanden absolut niet anders dan door de rijst-
velden konnen genadert worden, ten zijnde een enkelde
smalle weg wilde verkiesen wanneer men regt
op te trekken van een canon zoude moeten aen
marcheeren als mede de onmogelijkheijd om iets
met succes te ondernemen, en dat selfs Ed:
welvaren van heel bantam van dese eerste actie
afhangt goedgevonden is haar hoog Edelheedens eerbie-,,
digst voor te dragen (?) [illegible] Ed: ons toeschrijft
met de aanhanden zijnde magt welke waarlijk
meer in schijn als inderdaad nog voorgestelde
konnen gedekt werden, want veelmalen op de
vuil plaatsen onder 't gewain komen neder te
storten, met de vijanden in een actie te treeden
voor en al eer daar toe met het benodigde volk
door haar hoog Edelheedens in staat gesteld werden en ten einde
vijande heden avond door te sending van copia deses
aan haar hoog Edelheedens zulx gaarne eerbiedig te verzoeken,
zo wel als nodig excuus over de gebruijkte vrijheijt
in het avanceeren deses,

Aldus geresolveert tot Bantam dato voorsz: /: was geteekent:/
G: F: Falck, C: B Krener, M: W: Bleeker, J: Hoffeld, P: P:
Weijtman Jacob van Rijn, T: Heller, C: de Vries en
B: Lutter, /: onderstond:/ Accordeert /: geteekent:/ F: A:
Groen gesw: scriba

Tangarang

Per Van Tangarang Den 15: Juny 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den Hoog Edelen Groot
Agtb: Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generael van Nederlands
India &c: &c: &c:

Hoog Edelen Groot agtb: Heer

Ik becom soo immediaat kennis als
dat Kee Tappa met 1000. man en 100. paarde,
den 13 d:r des nagt in over gekomen bij parong,,
botong met intentie om na bogger en na
pissing te gaan volgens gaat tot uw
hoog Ed: groot agtb: over de korte sterkte
en rapporteeren aan uw hoog Ed: groot
agtb: als dat Kademanan en Kalipatten
ontrent een uur van dese post in 't ban,,
tammer land op gisteren avond
heel afgebrand is door den vijand

waar

Van Tangarang Den 15: Junij Ao. 1751,

waar mede na eerbiedig dienst presentatie verblijve met veel agting /: onderstond:/ uw hoog Ed: Groot agtb: Heer onderdani,, gen D.W. Dienaar /: was geteekent :/ J.s Verstholen /: in margine:/ Tangarang den 15: Junij Ao. 1751,

Siampia

Van Siampia Den 15: Junij Ao. 1751,

Batavia
Aan Zijn Edelheijd, Den hoog Edelen Groot Agtbaare Heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands India &a. &a. –

Aan

Hoog Edele Groot Agtb:
Wijdgebiedende Heere

Met mijn koomst te Buytenzorg heb zonder tijd over buijten twee van mijn bij hebbende manschap /: om den vijand te bespieden:/ over 't Siampia na PanJassongang gezonden, middeler,, wijl dit gedaan zijnde, werd mij door den Sergeant op 't Siampia desen nevens geslotene brieffie toegezonden, die,, teerende dat de vijand ten getalle van 1000. coppen en 100 paarden

bij

bij parong bitong, zijnde een dorpje
gelegen ontrent de hoogte van
de berg manarra, was overgekomen,
ik heb diensvolgende mij geraadt, en
ben in geselschap van den mandadoor
Gardijn met hondert Javanen
waar van twintig met snaphanen,
en de rest met pieken gewapent,
opgetrocken tot aan de overvaart
van tsiampia, alwaar ik mijn
stand om de volgelegentheijt van
plaats geposteerd heb, hier komende
verneem ik dat den Kiaij Tap,
pa in persoon met 1500. coppen te
manarra was gearriveert, hebben,
de op gisteren nagt eenige van zijn
troupen na dese kant van de
Tangeranse rivier overgesonden en
aldaar de twee vermaarde nego,
rijen Jampang en Coripang,
sorteerende onder aria Soeta
delaga, in de brand laten steeken,

mitsg:s verscheijde wijven en kinderen
met zig overgesleept.—

De brug tusschen Coripang en Tsi,
ampia over de rivier tjebeutong gelegen,
is door haar lieden afgebroken, ze,
kerlijk dat zij gedrongt zijn geweest voor
de patrouille van Tsiampia dan wel om
de communicatie tusschen gem:t post
en Tangarang af te snijden.—

Wij zijn staand bezig om gem:t brug
wederom over de rivier tjebentong te laten
opslaan om zo veel mogelijk na de kant
van manarra te pattrouilleeren;

Van panjawongang krijg ik eenstonds
berigt als dat de vijand op Ja-Jinga ruijm
1500. coppen sterk, en van voornemens
was, eerst die post, en vervolgens tsiampia
af te lopen, dan schrijven deses sustineerd
diervalven onder gunstige verbetering dat
om dese limitie te bewaken wat meerden
volk, 't zij van Tangarang, dan wel

Per
Van Tsiampia den 15: Junij Ao. 1751,

batavia bedienst opgehouden te werden, te meer de twee posten Tsiampia en Pansarrongang ider maar met ruijm 60 coppen beset is;

Wij sullen inmiddels hier na ons uijtterste vermogen wagen, en zo veel doenlijk des vijands verder voorneemen, zoe, ken te verijdelen, terwijl wij met ver, eijschte ontdag de eere aenmatigen te onder, schrijven /: onderstond:/ Hoog Edele groot agtb: Heere, /: lager uwr hoog Edelheijts gantsche onderdanigste en trouwschuldige dienaar— /: wasgeteekent:/ Dk. Wl. Frijer /: inmargine:/ Tsiampia den 15: Junij Ao. 1751 —

Batavia

Per
Van Dregterland den 16: Junij Ao. 1751,

Batavia

Aan sijn hoog Edelheijd den hoog Edele wel geboorene Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &a. &a. &a.

Hoog Edele en wel Geboorene Heere;

Kan van mijn hoogste pligt niet man, keeren uwr hoog Edelheijd bekend te maaken, dat ik mij op gisteren avond teegens 6. uren heb gesteld, aan het hooft van het octacke, ment dragonders bijbragt van uwr hoog Edelheyd alhier, sijnde sterk 1. ritmeester 1. Lieutenant 2. Sous= lieutenant 4. cornet 1. Chirurgijn majoors 1. quartiermeester, 1. adjudant, 2. ondermeester 2. trompetters 5 wagtmeesters 1. tamboer majoor met 4 tam, boers, en 120 koppen in hij en gelederen, waar hij sig gisteren avond om 8. uuren heeft

gebragt

gevoegt het detachement Inlanders van Meester
Cornelis bestaande in 1. Capitain 2. Lieutenants
3. vaandrigs 8. Sergeants 14. Corporaals en 116
gemeene Sobaliers als malabaren aange-
bragt door den europeese sergeant der voorgem:
post tot op dit ogenblik kan ik uw hoog
Edelheijd raport doen geen de minste vijande-
lijkheden te verneemen in deese boven landen,
als ook nog niet te weeten waar sig
de schrijver van de commissaris onthout, 't
welk mij in veel verlegentheijd brengt
ten regaarde tot mijn volk, welk nog niet
anders hebbe genoten dan haar beete broot selfs
van Batavia mede gevoert, en een soopje
arack, als hebbende heeden morgen een loggen
in drie vaatjes ontfangen. –

Ik hebbe deese nagt nog een expresse
na buijtenzorg gesonden met een briefje
aan Freijer en na derwaarts ontboden
op naam van uw hoog Edelheijd, dog alsoo
nog onseeker is of die Javaan hem daar
sal vinden, en wanneer staat te

koomen

Van Dregterland Den 16: Junij A:o 1751,

koomen om ons te helpen als komende
hier geen de minste nodruft verkrijgen,
selfs de vrijheijd neemende te vorderen,
maar weijgeren als zijnde alles van u
hoog Edelheijd, Ja geen eene Javaanse
hattoors om ons te assisteeren, 't geene
mede nadeel is aan onse paarden,
tot het uijtvoeren van fatigues niet anders
in 24. uuren genoten dan per gratie 20.
bossen paddie;

Soo smeeke om uw hoog Edelheijds
Edelmoedige goedheijd en assistentie want
niet mogelijk is man nog paarden de
bequame bewegings uijtvoeren indien het
nodige nodruft niet in krijgen, maar
in staat voorsien soo lange nadere
ordere sal mogen verkrijgen van uw
hoog Edelheijd, dan wel dat de schrijver van
de commissaris aankomt, daar om de be-
veele gesteld om bij provisie alles in te
koopen wat maar nodig is, om soo de
goede eendracht onder mijn troupes te houden;

'T

'T welk facilder gedeeltelijk hebbe te kunnen doen met te senden een detachement paarden na pandock Poitsjou sterk 58 man, Schappe en paarden om aldaar ontrent post te houden onder de Commando van den ritmeester Roussel, soo lange tot ons nader bevel, met duydelijke order van, neen maar in 't minste vermeent van Eenig vijand, dat aanstons moet waar,, schouwe ganschelijk niet avanceeren en steeken in Geen onseekere gevegt, selfs een een weynigje retireeren tot dat wij met malkanderen sijn geconjugeert, om soo dan alle gesamentlijk op den vijand in te ruk,, ken met hoope onse pligt ons bloet niet sullen ontsien, om luijsten toe te brengen tot uw hoog Edelheyds regeeringe,

De nootsakelijkheyd van mij dan gevordert hebbende dit detachement van mij een weynig af te leggen, wil hoope sal sterkken moogen tot u hoog

Edelheyds

Edelheyds genoegen, dat ook mag soo gelukkig weesen te hooren hoe mij sal gedragen, want soo lange geen hulp ontfange van het volk van de Commissaris, sal volstrekt niet doenlijk weesen mijn marsch voort te setten, ten sij 't weijnige provisie dat nog hebbe blijve steeken, en naderhand ons in meerder bekommeringe brenge, want soo lange de hoofden der Javaanen geen speciale orders van uw hoog Edelheyd of door uw hoog Edelheyd van de Commissaris, sal ook geen een tot ons koome en den gemeene Javaans schroom die geen quaat word gedaan, vlieden, gelijk mij berigt is hier om streeks door Eenige al is geschied,

In afwagting van sijnde wat uw hoog Edelheyd sal welbehagen en gelieven te ordonneeren,

Heb ik d' Eer met de meeste sub,, missie mij te noemen (: onderstond:) Hoog

Edele

Van Dregterland den 16 Junij 1751,

Edele wel gebooren Heere /: lager :/ Uw hoog Edelheijds seer gehoorsame en Nedrige die, naer /: was geteekent :/ Wm Hk Vn Ossenberg, /: in margine :/ Dregterland den 16: Junij Ao 1751, /: en daaronder :/ den boekhouder Hoefman door een val van sijn paart agter gebleven sijnde als ook mijn broeder door ziekte versoeke vriendelijk uw hoog Edelheijd een ander schrijvent, tot welk wel gevolgen is den onderkoopman Bartels,

Batavia

Van Dregterland den 16: Junij Ao 1751,

Batavia

Aan Sijn hoog Edelheijd den hoog Edele wel Gebooren Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &a: &a: &a:

Hoog Edele wel Gebooren Heere

Ik hoope uw hoog Edelheijd mijne geringe Eerden morgen om 9. uren af te staan, den welk sal ontfangen hebbe;

Soo komt op dit ogenblick een oppassen van de Commissaris tot mij om uijt naam van uw hoog Edelheijd te vragen waar ik morgen na toe sal trekken, waar op di den hebbe u hoog Edelheijt met seer veel reverentie antwoord te dienen, schoon op dit moment nog niets gewaar worde van Eenig vijand, alsoo men weete nog

waar

waar de schrijver bij van den
Commissaris, daar door ontbloot van
eenige hulpe selfs genoodsaakt geweest
padie te koopen voor mijn paarden,
een boffel voor de Inlanders en wat
bokken voor de dragonders, dat niet
tegenstaande mijn bij hebbende bragt
en andere bagasie sonder assistentie
sal moeten laaten staan, en volgen,
soo heb bereets al de nodige ordre
gesteld, om morgen vroeg om vier
uren voort te rucken na Boedong
badak en aldaar af te wagten
de gesteldheijt der saaken waar
op uw hoog Edelheijd staat kan
maaken;

Blijve in de die verwag,
ting deese verkiesing uw hoog
Edelheijd sal behagen om provisioneel
Buijtensorg te decken en bij de
handt te weesen eenig vijande,
lijkheden omtrent Sampia sig

ontdeckte

ontdeckte, werwaerts als u hoog Edel,
heijd gelieft ten eersten mijn marsch
sal voortsetten maar sonder assistentie
is waarlijk hoog Edele gebooren Heere onmoge,
lijk om voort te koomen daar,
om neeme de vrijheijd ~~...~~ ons
alle nogmaals in u hoog Edelheijds
edelmoedige gunste aan
te beveelen. —

Nu na u hoog Edelheijt bedeelt
te hebben dat deese middag heb
verkregen 200. brooden voor mijn
volk dog daar teegen de klagten
van de Bougineese soldaten 40. koppen
sterk, dat van meester Cornelis zijn
versonden sonder kruijt of loot,
welk niet hebbe om haar te geeven
selfs mijn dragonders niet meer
voor sien sijn, dan van 12. carbijn
patroonen en 24. voor de pistolen
iden soo bidde ook u hoog Edelheijd

om

om wat amonitie van oorlog,

waar mede eijndige blijve met Edt. ontslag /: onderstond:/ Hoog Edele Wel ge, booren heer /: lager:/ uwe hoog Edelheijd zeer nedrige en gehoorsame dienaar /: wasgeteekent:/ Wm. Ht. van ossen, berch /: inmargine:/ Dregterlant den 16. Junij 1751. /: en daar onder:/ wij hebbe gisteren een Zwaarde reegen buij gehadt, en staand gaat deese aldoo af zijnde 4. uuren

Batavia

Batavia

Aan Zijn Edelheijt, den hoog Edelen Groot Agtbaar Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c. &c. &c.

Hoog Edele Groot Agtbr. wijdgebiedende heere. –

Wij hebben desen morgen met Eenige van ons volk na de kant van Coripang gepattrouilleert en aen dese Zijde van de rivier Lidanie geen de minste vijanden ontdekt, hebbende bij die occasie de afgebrookde pagar tusschen 't Siampia en Coripang over de

rivier

Van 't Siampia Den 16: Junij 1751,

rivier Tjebeateng gelegen, wederom in
gereetheijt gebragt, en voorts de overvaart
der vijanden na dese kant bespiedende,
't geen geweest is bij 't dorppe Nala wattie
ontrent twee uure gaans beneede de
post 't Siampia dan wel een half uur
boven de afgebrooke Sadak, alwaar deselve
tot haar gebruijk 15. bamboese gelteks of
vlotten, met twee prauwen in de rivier
gehad hebben, met deselve Zij gister avond
nog van voornemens Zijn geweest 1000.
koppen over te setten, om Zo vervolgens
als ons berigt is na buijte Sorg te ver„
trecken, edog de komste van ons aldaar,
dat na gedagten al wat breed aan haar
lieden Zal Zijn opgegeven, heeft niet alleen
haar voornemen verijdelt, maar ook
teffens bewogen datse alle bamboe vlotten
aen stucken hebbe gebrooke en na de
Campong boejong gelegen aen de voet
van de berg manarra geretereert Zijn,

haare

Van 't Siampia Den 16: Junij A:o 1751,

Haare magt is egter in ver„
scheijde partijen verdeelt en word Zeer
different opgegeven, op Coripang verstaat
men, Zijn maar 6, en op Jampang 5.
huijsen afgebrand, dog Zijn die plaatsen
tans ten eenemaal, van volk ontblood,
te meer de vijand aen de overkant van
die negorijen gedurig in de wapenen staat,
't geen mij ook als nog belet heeft met
ons kleine pattrouilles tot dus ver te
komen,

Op weg Zijnde, ontfang ik nevens geslote
brief, waar bij uw Hoog Edelheijt des gelie„
vende Zal kunnen beoogen, dat 'er bereijds
over de post panjarrongang 700. man g'arri„
veert Zijn, wader op Jundiaet nog 25. man
met pieken en 12. met snaphanen tot
versterking van die post Zijn opgemars„
cheert,

van Tangarang krijg wij aenstonds tijding
dat aldaar de bassaar was afgebrand, ook
is aldaar aen de overkant van Sallabanter

de

Van T Siampia den 16: Junij Ao. 1751,

de mooij Negorij Kademagongang door haar lieden in de asso. gelegt,

Zo aenstonds verneemt onder dat de Hr. Rossenberg de vorige nagt op Dregterland gecampeert heeft, dien ik Immediaet zal te gemoet rijden, terwijl mij voorts met vereijschte Hoog agting onderschrijve /: onderstond :/ Hoog Edele Groot agtb. wijdgebiedende Heere /: lager :/ uw hoog Edelheijds gansch onderdanigste en trouwschuldige dienaar /: was geteekent :/ Dr. wm. Frijer /: in margine :/ T Siampia den 16: Junij Ao. 1751,

Koedong badak

Van Koedongbadak den 16: Junij Ao. 1751,

Hoog Edele Groot Agtb: Heere

Zo op marsch zijnde om de Heer van ossenberg te gemoet te gaan, werd mij dit neevens leggende briefje van thiampia agter na gesonden, waar bij uw hoog Edelheijt des gelievende zal beoogen dat de vijand om panjarrongang te attacqueeren, bereets was overgekomen, dog het niet kunnende houden wederom geretireert, den brenger van dit briefje heeft mij mondelijks berigt dat de vijand thans beesig was om beneede gemt. post, bamboese wolken te maken, om zo de communicatie van thiampia af te sluijten, ik heb zo de facto van mijn 100 Javanen nog 50. koppen na panjarrongang gesonden in hoope het van een goed suksees

zal

341

Van Kordongbadak den 16: Junij Ao. 1751,

Zal Zijn, maatige mij inmiddelen d'eere aen met schuldig hoog agting te Zijn, /: onderstond:/ hoog Edele Groot agtb: heere /: lager:/ uw hoog Edelheijts onderdanige en trouwschuldige dienaer /: was geteekent:/ Ds. Wm. Freijer, /: in margine:/ Kordongbaddak den 16: Junij Ao. 1751,

Batavia

Van Sampia den 18: Junij Ao. 1751,

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edele en wel gebooren Heere Jacob Mossel Gouverneur generaal van Nederlands India &a. &a. &a.

Hoog Edele en Wel gebooren Heere.

Ik was gisteren morgen met den aenvang van marsch teegen 5. uren na Coudan badak dat ik de Eer hadde wel te ontfangen u hoog Edelheijds hoog geëhonoreerde missive gepaart met de nodige hulpe waar voor ik eer hebbe uw hoog Edelheijd ootmoedige dank te blijven in deese marsch tot pondok pontjon ontmoete ik de schrijver van de commissaris Freijer, met wien hebbe overlegt hoe te campeeren maar vernoomen hebben, de geen propetatie waare soo tot Ti„ lebout als Coudonbadak, ook dies Ja„ waaren na desen kant waare

opgetrokken

opgetrocken soo hebbe eenparig [besloten] ons campe,,
ment op Buijtenzorg neer te setten, van
waar op heeden morgen ten 5. uuren ver,,
trocken ben, en [om] 11. uuren wel hier aangekome,
met mijn baliers en bougneese aan de rivier
kort bij Siampia, welke posthouder heb
gesproken, en mij berigte soo wat stroopende
partijen hadde bij pajarwongang op houden,
waar door mij voorkomt bij soo veel
swarigheijd niet heeft, soo lange de post
pajarwongang wel gewaart wordt, maar
nogtans niet u hoog Edelheijd bequaam
oordeelende hem te versterken, om soo ook
pajarwongang te assisteeren, dus de passage
na buijtenzorg te dekken, sal ik mijn bou,,
geneese soldaaten sterk in alles 44. koppen
laten, denkelijk wel genoeg sal weesen dewijl
daar niet meer beloude dan de 100. man ba,,
liers onder de Cap:n Luijtent: ~~[illegible]~~ babandam,
met welke agte best op morgen te trecke,
na Jampang en Tripang, aan wiens over
kant der rivier de vijandt sig ophoudt,

dan

dan ook nader sijnde bij Tangarang
om de communicatie open te houden en
te verwagten van aldaar wat mij
helpen kan tot een gelukkig sijnde alwaar
ook nodig sal weesen gecampeert te
blijven tot uw hoog Edelheijd nadere hoge
ordre ter voijing uijt rusting van man,
schappe en paarden en dan om het werk
voort te setten na u hoog Edelheijds
behagen,

Soo als ik van de Javaanen verstaan
is de vijand verdeelt in verschijde hoopen
hier 50. daar 100. en op een [ander] plaats 500. man
en soo meer, met die geestigde intentie
wanneer wij koomen dat sullen over alle
wijken en op andere plaatse vallen, 't welk
soude weesen om onse paarden maer af
te matten, want de weegen sijn nog soo
hegedrabel huijt met modder met moeijte
daar door konnen door die aanhoudende
dagelijkse regen welk wij nu drie daage
agter malkanderen ontwaart hebben,

en

Per

Van Sampia den 18: Junij Ao. 1751.

en staan op heeden nog te verwagten, dat vrij veel arbeijt sal brengen, soo mag ons na de berg van manarang sullen moeten begeeven alvoorens ik denken de vijand ons niet sal staan, en welken hoge gebergte genoegsaam niet paarden niet is te booven te koomen,

Hu na u hoog Edelheijd bekent gemaakt te hebben met mijn volk nog alles wel is, dat ik ook bereets de Commandant van Tangarang een brieff[ie] Edb gesonden om te weeten waar ik met mijn troupes ben en sal blijven –

Soo hebbe de eer te blijven met alle schuldige gehoorsaamheijd /: onderstond / hoog Edele en wel gebooren heere /: lager / uw hoog Edelheijd Zeer Nedrige en gehoorsaame dienaar /: was geteekent / Wm. H: van Ossenberch /: in marg: / in mijn Campement aan de rivier kort bij Sampia, den 18: Junij 1751, /: en daar onder: / 's middags om 1. uur

Batavia

Per

Van Tangarang den 19: Junij 1751.

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen Groot Agtb.r Heer Den hoog Edelen heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generael van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoog Edelen Groot Agtbaeren Heere

Deese mijne nedrige letteren Zijn eerstelijk gerigt om Uwe Inleggende tot uw hoog Edele Groot agtb: over te senden een copia brieff van de E Er: lieut. Collonel van Ossenberg vervolgens rapporteerd uw hoog Edele groot agtb: als dat ik heeden agter middag na Zijn wel Ed: gestr: heb aff gedetacheert 1. vaandrig 1. Zergt: 1. ondermeester 2. Corporaels 1. tambour en 50. gemene europeesen alle voorZien

met

Per

Van Tangarang den 19: Junij 1751,

mede granadiers geweer en iden 24 scherpe patroonen als mede 47. koppen Inlanders als 1. capn: 1. lieutent: 2. sergts: 5. corporaals en 28. gemeene, en mede op gisteren middag een patrouille van Eider Stocken na de Negorij Jampang 1. vaandrig 4. Sergeants 4. Corporaals en 42. gemeene alle inlandse militairen als mede de vuurwerkers, bombardier en Konstabel, mede de artillerij goederen vervolgens versoeke met alle onderdanigheijd aan uw hoog Edele gr: agtb: om alsnu nog te mogen erlangen 200. koppen goede Inlandse militairen om met deese afbreekende naar alvoorens uw hoog Ed: groot agtb: in de bescherminge van den almoogenden te hebbe bevolen verblijve met diep schuldig eerbied (: onderstond:) hoog Edele groot agtb: Heer (: lager:) uw Edelen onderdanigen D: W: Dienaar (: was geteekent:) J:s Verkolen (: in margine:) Tangarang den 19 Junij A.o 1751,

Jampang

Per

Van Jampang den 19: Junij A.o 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edele en wel gebooren Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoog Edele en wel Gebooren Heere.

Gisteren middag mijne geringe missive aan u hoog Edelheijd gesonden hebbende van bij de post Sampia, sal ik over dies inhout u hoog Edelheijd niet wederom lastig vallen, maar voortgaan, en berigten u hoog Edelheijd dat op heeden morgen met het aankoomen des dageraats, den sergeant en posthouder van Panjassongang bij mij is gearriveert, met die tijding de vijandelijke magt sterk na die post was genadert dat hij geen kans had gesien deselve te

bewaren,

bewaaren, en daarom volgens order deselve
EdelE: hoeken in den brand te steeken,
en gisteren avond 9: uuren verlaaten,
welke tijdinge mij gansch niet aange,,
gaan was soo overmagt te verneemen,
dog hou die dag tot weijnige secours
gevraeght hebben, vermits eenparig voort
verseekert de weg daar ontrent ten eenemaal
onbruijkbaar is voor paarden ter minste
om de EdelE en meer daar van te ver,,
derven souden veel daar bij te winnen, ver,,
onderstellende gewisselijk haar retrait weer
soude neemen in 't Zwaar gebergte
voor ons ongenaakbaar;

Daar op hebbe die posthouder gelast
sig met al sijn volk bestaande in 12. Euro,,
peese en 50. inlandse militairen om
mede post te houden op 'tSampia, en
deselve tot het uijterste te defendeeren daarom
nog bij gevoegt mijn 44. bengaleesen gedas,,
sisteert met weijnig kruijt en loot bij provi,,
sie tot dat andere verkrijge,

Van Jampang den 19: Junij Ao. 1751,

In also niet kan insien van
eenig noodsakelijk te weesen mij ontrent
die post op te houden, alsoo getuijgenisse
wierd gegeven kee Tappa met sijn meeste
magt hier ontrent lag te weeten de
overkant deser rivier in de negorije
Catimorrongang en berg Monara, soo
ben, op heeden morgen bij 6. uuren van na
bij 'tSampia opgebroken met de Cavallarije
en baliers en ben om elf uuren in dit
Campement gearriveert, waar gevonden
hebbe een seer droevige bestellinge dewijl al
de Javaanen sijn verloopen en door de
vijand verjaagt, dus geen noothulp ver,,
kregen dan van de weijnige die Freijer
ontrent Buijtenzorg EdelE mede gevoert
dat in geen 30. koppen bestaat;

Dewijl bij mijn aankomst ook door een
Javaan kwam te verstaan dat kee Tappa
gisteren middag was geweesen van Cati,,
morrongang met drie duijsent man,
sijnen cours genomen na Panjarrongang en dat

hij Rato Titti met honderd koppen heeft ge-
laten op de berg Manara, soo heb ik de
facto bij deese nader aan den Commandant
van Tangerang geschreeven, dat mij in alles
ingevolge van hoog Edelheijds ordres spoedig
moet helpen, om de verderveende vijand
te agtervolgen, en uijt te roeijen, als
komende seekerlijk niet beeter gepast zijn,
dan op het heete spoor na te volgen,
want komt mij voor een weijnig bang
is, anders soude wel op Tatinowongang
komen geblieven hebben onse komst afwagte
die hem wel seekerlijk eenigsins bewust
is, en slag leeveren, maar neen hij is
vertrocken, sonder dat niemand regt weet
waar na toe, dan op het bloot seggen en
genoegsaam gissing van een Javaan heeft
nog geen de minste tijdinge van Tangerang
verkregen hebbe, hoope egter dien commandant
mij in voor waat sal helpen en spoedig
volk besorgen om voort te ageeren, want
sonder dies is mij niet doenlijk op te

gaan

gaan en is 's vijand land te rukken, laate
nu ondertusschen de gittik van bamboesen
klaar maaken, en wanneer verkrijge
gelijk ook verwagte de 200. oosterlinge,
om de rivier Zidanie te passeeren;

wil ook hoope dat het uw hoog Edel-
heijds welbehaagen sal zijn dat ik de post,
houders van Sampia hebbe last gegeeven,
wanneer zij in noot zijn, van geattaqueert
te worden dat mij spoedig van tijdinge gee-
ven om te ontsetten met een sterke com-
mando denwijl nog na bij den 4. uren, noodig
wagt om Buijtenzorg te bewaren, vermits
Sampia nu de eenigste postering is van
s: Ed: Compagnies militie die dat land deckt,
en aldoo aanstaande hier passeert een comman-
do van 50. Baliers met een europeed, die al-
daar moet brengen de Inlandse betalinge
met een vat patroonen heb ik haar
ook gelast niet te rugge te keeren, gelijk
haar ordres zijn, maar te blijven tot op nade-
re ordre waar door ik denke nu die post

voor

Van Jampang den 19: Junij Ao 1751,

voor een zwaar aanval kan bestaan, zijnde dessels bezetting in 24 europeesen en na bij de 200 Inlandse militairen behalven de Javaanen waar aan ook geen wel goet zoude doen, als u hoog Edelheyd geliefde daar een braaf officier te plaatsen want de sergeant van pantjarongang is een oudt afgeleeft man en die van Sampia schijnt mij de grootste couragie niet te besitten,

voor het overige niets weetende meer u hoog Edelheyd te konnen mede deelen, dan dat met mijn manschappe nog alles wel is maar de paarden zwoeijt door de quade weg, een à twee daagen rusten nodig, welke tijd ook wel hebbe eer mijn gittik klaar is, en tijdinge van Tangerang,

soo zijndige onder verseekeringe aan u hoog Edelheyd dat alles sullen aanwenden wat onse eer en pligt vordt, om de genege gratie van u hoog Edelheyd te behouden, en met een diep respect te verblijve /: onderstond: / hoog Edele en wel gebooren heere /: lager: / hoog Edelh: zeer nedrige dienaar /: geteke: / Wm Hk van Ossenberg /: in marge: / in mijn campement tot Jampang den 19 Junij 1751,

bantam

Van Bantam den 18: Junij 1751.

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generael en de wel Edele Heeren Raden van Nederlands India.

Hoog Edele Groot Achtbare Wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren,

Gisteren twee en heden weer twee schepen uijt de west in 't gesigt van dese vesting gekomen en met sons ondergang nog drie derselve in 't gesigt zijnde, zo hebbe de eer zulx gansch eerbiedig bij desen ter kennisse van uw hoog Edelheedens te brengen, gelijk ook dat de vijanden digt bij de negorijen de gepasseerde nagt een groot rumoer zo met geschreeuw, als slaen op trom en gom gemaakt hebben,

waar

Per Bantam den 18: Junij Ao. 1751,

waar op heden morgen een commando onder den majoor Kremer is uijt geweest tot boven 't Javaanse weeshuijs dewelke bij zijn retour rapporteerde dat aan de over zijde digt bij grobbejack een groot partij volk uijt gekomen was, zo dat gelo„ ven zig daar ontrent nog meer volk op„ houd als hiervoorens wel gedagt hadden,

voorts hebbe niet gemanqueerd ingevolge uw Hoog Edelheedens ordre, wijl 'er conform onse gemelde resolutie niets anders open was, met behulp van den kroon prins regent een brief aan de rebellen af te zenden, om te zien of tot eenige onderhandeling inclineeren, welkers uijtslag uw Hoog Edelheedens in den tijd schuldpligtig staan te bedeelen

waar mede de eere hebbe mij met deese ontslag te noemen /: onderstond:/ Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende heere, en wel Edele heeren /: lager/ uw Hoog Edel„ heedens ootmoedige en gehoorsamen dienaar /: was geteekent:/ Gr. Fs. Falck /: in margine:/ Bantam den 18: Junij Ao. 1751,

Batavia

Per Bantam den 19: Junij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen heere

Jacob Mossel,

Gouverneur Generael en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India

Aan

Hoog Edele Groot Achtbare
Wijdgebiedende Heere en
Wel Edele Heeren

Gisteren de eere gehad hebbende uw hoog Edelheedens te melden dat reets een brief na de rebellen was afgevaardigt, zo dient thans eerbiedig ten vervolge van dien, dat gem: brief gisteren en heden tot ontrent middag op de weg van grob„ bejack aan een bamboes is blijven hangen, zonder dat mogelijk van den vijand ge„ zien is, waar op den Captn. Weijtman deselve door een man nader aan hun

werden

Van Bantam den 19: Junij A:o 1751,

werken laten brengen, en daar op ge,,
zien heeft, dat deselve Eeden namiddag
ruijm half zes afgehaalt is

De scheepen bij onderdanige letteren
van gisteren vermelt, zijn alle gepas,,
seert, een genaeest een engelsman, 't
schip haerlem van de Cust Cormandel
't Casteel van Tilburg van Souratte en
Kasperkamp van de Caude hoorn,
voorts laat deesen eerbiedig vervollen
de weekelijkse korte sterktens van de
hier zijnde militairen, en zeevarende
hier mede de vrijheijd gebruijkende deesen
te fineeren, en met diep schuldig respect
te blijven (: onderstond :/ hoog Edele Grootachtbare
wijdgebiedende heere en wel Edele heeren
(: lager :/ uw hoog Edelheedens ootmoedige
en gehoorsamen dienaar (: was geteekent :/
G:s F: Falck, (: in margine :/ Bantam den
19: Junij A:o 1751,

Van Tangarang den 20: Junij A:o 1751,

2 Batavia
Aan Zijn hoog Edelheijt den hoog
Edel Geboren Heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van 't
Nederlands India

Hoog Edel welgeboren heere

Aan uwe hoog Edelheijt maake ik
door deese eerbiedigst bekent, dat
ik met mijne pietjallang gisteren
avonds om 9. uur van de pt:de quall
vertrokken ben, en bij de mondse ree,,
ten vijlandt deesen morgen om 5. uur,
7: vijandelijcke parmajangs gerencontreert
heb, daar van sig 6: weer naar Ten,,
narra geretereert maar de eene par,,
majang heeft sig onder de wall
tussen Zeradnat en Tanjonkaij soecken

de

de salveeren, alwaar ik hem door 't sterke
roeijen gevolgt ben op den eersten schoot
uijt mijne draaij bassen hebben de vijand
op haare drom of gongoem te slaen begon,
nen, ook sig aanstonds over de 600 man
waar onder eenige Chineesen ondergescheiden
aan de wall bij malkaar gevonden,
daar van de grootste deel in Zee gesprongen,
om haare parmajang te hulp te koomen,
sij sijnde alle met piqen bewapend gewee,
zen, ook hebben sij uijt 4. snaphaanen ver,
scheijdene keer op ons gevuurt, dog hebben van
mijn volck geraakt; ik heb 3. descharges
uijt de draaijbassen doen laden, waar door
ontrent bij de 10. man van haar,
lijf gesneuvelt, en veele gequetst
worden de parmajang, daar van sig 't
volk op de wal gesalveert, heb
ik gekrijgen en mee nae de post
de Quall gebragt ook heb ik
seekere Nagrigt ontfangen dat
hee Tappa aan de Inwoonds. van

Tradmat

Tradmat belaast heeft, dat ijder
voor sijn huijs een balle bale
of speelhuijs opregten sulle,
indien hij selfs daar
komen wil —

Verders versoeke ik aan
uwe hoog Edelheijd met de grootste
eerbied om voor de in de maend
maij 2. overleden en 11. naar 't hos,
pitaal gestuurde manschap, om
welk ik all verscheijdene keeren aan
d' heer overst de wendt versoekt heb,
maar nog niet verkrijgen kunnen, an,
dere manschap aan de plaats te
krijgen, indien sig in 't geheel maar
32. Europeese gemeene op de post bevinden
waar mede uwe hoogheijd hoogst
geeerdeerde ordres eerbiedigst
hier op de veldschans Tangarang
afwagtende, met de uijt,
terste respect en soumissie

altijds

Van Tangarang Den 20: Junij Ao 1751,

altijds verblijve /: onderstond :/ Hoog Edel wel gebooren Heer /: lager :/ uwe hoog Edelheijds onderdanigsten dienaar /: was geteekent :/ A: Gille /: in margine :/ De veldschands Tangarang den 20 Junij Anno 1751 —

Batavia

Van Buijtensorg Den 20: Junij Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edele en wel Gebooren heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal benevens de wel Edele Heere Raden van Ne-derlands India &c: &c: &c:

Hoog Edele wel Gebooren Heere, en Heeren;

Ik was heeden morgen circa 10. uuren wanneer een sterk geschreeuw vernam over de rivier Zedanie, welke mij vast deede denken de vijandelijke magt naderde, waarom aanstond mijn volk liet te paart sitten, en afvraagte wat dat voor d' alarm soude, maar niets vernemende voor soo verre dan dat de vijand was in de negorije Tatisrongang liet ik de troupes weer

komen

binnen rucken, en uijtgesonden piquet van 36. paarden om een wakent oog te houden dog was geen quart uur weg geweest of wiert geraporteert de vijand reets in en door de rivier was, aldaar wesende over alle boskasie was voor mijn cavallarije niet mogelijk daar te ageeren, 't welk mij deede besluijte ons in een kleijne vlakte in ordre van bataillie te rangeeren en daar als brave krijgslieden kloekmoedig de vijand af te wagten, welk kort daar op geschiede dat de attaque begon, die heevig heeft geduurt ander half uur, genoegsaam al ons kruijt en loot op was, maar de vijand niet een overmagt ons overvallende, en soo wij staand denke te weesen ses duijsent koppen, was niet mogelijk schoon drie maal had doen retireeren te wederstaan, maar genootsaakt te retireeren, het welke seekerlijk soo een half quartier langer hadde bewagt, geen

man

man van ons afgekoomen soude sijn, dewijl genoegsaam ons omsingelt hadde, door het boskasie, en bergen om dat land van Jampang,

Het smert mij u hoog Edelheedens soo een verlies te moeten bekent maaken, maar voor overmagt en dat en dat wij niet hadde vermagt moet alles wijcken,

Twijffele niet of de vijand sal seer veel volk verlooren hebbe gelijk wij verlooren hebbe niet de vermiste 16. dragonders waar onder den brave Lieutenant Kruijlenburg, die van sijn paart is geraakt, te voet willen retireeren maar van agteren aan stukken gekapt, en gequetste sijn 4 man waar onder een zwaar, de baliers daar van en hebbe . . . nog geen berigt, om dat bij afgaan deeses nog alle niet aangekoomen zijn.

Mijn retraite hebbe ik moeten neemen na buijtensorg dewijl niet mogelijk was

op

Van Buijtensorg den 20: Junij 1757,

op een ander plaats de hoog. nootsakelijk
nodruft te verkrijgen, en aldoo van geen
kruijt of loot meer voordien [illegible] was in
die Edele Castelle weegen voor ons mede
daadelijk assistentie te bidden;

wat naden Edt oogmerk van den vijand is
en weete wij! wij nog niet maar soo Sij komt
op te rucken, sal ik wederom moeten te
rugge keeren soo geen meerder magt krijge
vermits al te sterk en te aardachtig wegt
om te passeeren met een troep van cavallarije
sonder krijgs amonitie, en waar onder de Edele
onbedreven en baaren Zijn.—

Ingevolge mijn nedrige pligt afwagtende
wat U hoog Edel Eedens sal gelieven te
gebidden /: onderstond:/ Hoog Edele en wel
gebooren Heere, en heeren, /: lager/ U
hoog Edel Eedens seer gehoorsame en Nedrige
Dienaar /: wasgeteekent:/ Wm. Lt. van Ossenberck
/: inmargine:/ Buijtensorg den 20: Junij 1757,

batavia

Van Tangarang Den 21: Junij A° 1757,

Batavia
Aan Zijn Hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot
Agtb. Heer den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generael van Nederlands
India &a. &a. &a.

Hoog Edelen Groot Agtb. Heer

Rapporteeren uw hoog Edelen gr: agtb: als dat
op heden morgen te 9. uuren wederom alhier be,
koude Zijn aangekomen den europeesen vaandrig me,
teend Zijn onderhebbende 55. europeesen en 47. Inlandse
militairen en onse aria [illegible] delager [illegible] de ar,
tilleristen en artillerie goederen en Zijn geweest
tot aan de nogerije Salbanter maar ontwaart
hebbende dat de Ed. Lieut. Collonel van Ossenberg
was geretireert die weg na de post [illegible]
oordeelen de nodig [illegible] raadsaam
te wesen met hun kleijne magt verder
op te marcheeren;

vervolgens rapporteere uw hoog Edelen
gr: agtb: als dat op heeden morgen te 10.
uuren van batavia alhier heb becomen 6.
compagnien Inlandse militairen en Zijn te
samen sterk [illegible] plaren 325. koppen vervolgens
heeft op heeden den alhier Zijnde vuurwerker en

bombardier

Van Tangarang den 21: Junij 1751,

bombardier heen briefje geschreven aan de E: Paulusz en daarin verzogt om alhier te mogen erlangen 4. veldstuk-jes, 200. koogels, 200 schroot lantaarens, 100. stuks handgranaten en 4. à 5. vaatjes grof kruijt in zakdoeken nevens 4. cano-niers hoopende dat deese goederen ter ordre van uw hoog Edelen gr: agtb: door de E: major Paulusz ten eersten na herwaarts zullen werden bezorgt voor 't overige heb ik de europeesen en Inlandse militairen alle hier en sal deselve behouden tot nader ordre van uw hoog Edelen gr: agtb: gelijk mijn 2. uijtgesonden spions heden nagt tot na de negorij Jampang met ordre om de gantse weg ter deegen te ondersoeken off hier off daar nog iets vijandelijk volk hadde op houd als mede ~~[illegible]~~ om regt te mogen weeten waar na toe de vijand zijn retrett genoomen heeft, waarmede verblijve na aanbiedig dienst presentatie met diep schuldig eerbied /: onderstond:/ hoog Edelen groot agtb: heer /: lager:/ uw hoog Edelen onderdanigen Dienaar /: was geteekend:/ J: Vertholen, /: inmargine:/ Tangarang den 21: Junij Ao 1751. =

Batavia

Van Tangarang den 21: Junij 1751.

Batavia

Aan zijn Edelheijd den hoog Edelen gr: agtbaeren heere
Den hoog Edelen heer Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands
India &c: &c: &c:

Wel
Hoog Edelen Groot
Agtbaeren Heere

Alsoo gisteren middag alhier heb bekomen den Capt: Lieutenant Voltsz (nevens den Lieutenant Spandeil) mede brengende uw hoog Edele gr: agtb: ordre, waarop ik immediaat heb gecommandeert 100. koppen Europeesen ider voorzien met 24. scherpe patroonen, met wagting van de 500. koppen oosterlingen maar deselve tot heden hier niet verschenen, ben di europeesen marsch vaardig geweest om heden avond te 10. uuren van hier te vertrekken

maar

Van Tangarang den 21: Junij 1751,

maar alsoo gisteren avond te 9. uuren
bij mij is gekomen den Javaansche
Serg.t Macel onderhoorig van onse aria
Santa De Laga en mijn bedroefde
tijding gebragt, namentlijk dat de
rebellen gisteren op de middag te
12. uuren van de negerij Cattama,,
ganang zijn overgecomen na de
negerij Jampang aen onse zijde
daar de E: L.t Collonel van ossen,,
berg met zijn onderhebbende dra,,
gonders en Inlanders campeeren
en aenstonds aan de slag gegaan,
en van onse dragonders veele ge,,
sneuvelt, soo dat de Hr. L.t Collonel
van ossenberg genoodsaakt is geweest
te retireeren, maar niet weetende waar
na toe waar op ik met den Cap.n
L.t Voltz en den Lieutent: Spanseil
ben te rade gegaan, en alle voor
goed bevonden hier op Tangarang te
blijven tot nader ordre, vermits den

boven

Van Tangarang den 21: Junij A.o 1751,

boven gem: Serg.t nog de tijding bragt dat
onse kee Aaria met den europeesen vaan,,
drig en zijn onderhebbende 55 coppen europeesen
en 47 coppen europeesen en 47. coppen
Inlanders nevens de artilleristen
en de artillerie die op eergisteren
agtermiddag te 3. uuren van hier zijn
vertrocken tot aan de negerije
Lalbanter zijn geweest (zijnde circa 1/2
uur van de vijand) en genood,,
zaakt weder na herwaarts te keeren
tende uw hoog Edele Groot Agtbaar .
ordre vervolgens gaat hier ingeslooten
tot uw hoog Edele Gr: agtb: over een
copia brieff die de Hr. L.t Collonel van
ossenberg op gisteren na de middag
aen mijn geschreven heeft, waarmede
verblijve na eerbiedig dienst presentatie met diep
schuldig eerbied /: onderstond: / hoog Edele groot agtb:
Heer /: lager / uw hoog Edelen onderdanigen D.tssv.e
Dienaer /: was geteekent: / S. Verkolen /: in margine: /
Tangarang den 21: Junij A.o 1751,

M. Cornelis

Copia

Mr. Cornelis den 22: Junij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Hoog Edelheijd den wel Edele heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Geheel Nederlands India &a. &a. &a.

Uw Hoog Edelheijd

hebbe op gisteren den 21. desen ontfangen Zijn Zijn hoog Edelheijds orderen, en van desen morgen vroeg laten uijtmarcheeren, de Comp.: van den Lt. Holland van der Pol, omme daar Roerenbadak off buyten Zorg te marcheeren, hebben daar toe de Zelven een weg wijsen van mijn Maccasaren mede gesonden, de Zelve Zijn voor Zien met 36. scharpe patroone, waar van 24. Zien hebbe verstrekt, uijtgenomen 5. gemeene Jnfan„ tent Zien gebleken, en Zal verder Zijn hoog Edelheijds orders opserveeren en ten uijtvoer brengen, Zo veel in mijn Vermogen is, waar mede blijven :onderstond:/ Zijn hoog Edelheijds Dwr. Dienaar /: was geteekent:/ H: Robbers /:inmargine:/ veltschans mr. Cornelis den 22: Julij Ao. 1751

Macasser

Copia

van Macasser den 2: Julij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen Gestrengen, Groot Agtbaaren Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal, benevens de Edele Heeren Raaden van Nederlands India

Hoog Edele, Gestrenge, Groot agtb: Eerntfeste, Manhafte, wijse, Voorsienige, Zeer Genereuze en wijdgebiedende Heere en Heeren,

Met uwe hoog Edele Groot Agtbaere Zeer gerespecteerde letteren van den laatsten december des voorleden Jaars, beantwoord Zijnde de vorige aparte (Zeer eerbiedige advysen, Zo Zal thans schuldpligtig obedieeren uwe hoog Edel„ heedens verslag te doen, van het geene 't Zedert deze verzending of de laatste ses

maanden

maanden met de Inlandsche Koningen en
Bondgenooten, mitsgaders de onderdaanen is
voorgevallen /:onder het gewoon renvoi
Zo van het geene waar van in deesen
geen gewaage word gemaakt, als wel dat
daar in word aangehaalt:/ aan het dagregis„
ter dier tijd gehouden, en bijlagen die
in deesen zullen worden geciteerd,

beginnende met het hoff van —
Boni, moet voor af genoteerd dat den
op versoek en de klagten van gem: hoff
in militairen arrest gesaiseerd geweest
Zijn den geweesen tolk Fransz, zig op den
eersten november voorleede Jaar 'savonds uijt
dat arrest heeft weeten te absenteeren, waar
van Zijn Hoog Edelheijd ingevolge raads besluijt
'sdaags daar aan de nodige weet is gegeeven,
met verzeekering van onze bereijdwil„
ligheijd om alles mogelijk in het werk
te stellen tot ~~...~~ reapprehensie, Zijnde
de Zaake van dien tolk aan den raad
van Justitie overgegeeven als door deeze

aanhangig

aanhangig ten eenemaal crimineel geoordeelt,
bij tevens door deselve bij edictie geciteert met
intimatie van 14. tot 14. daagen, doch tot heeden
nog niet gecompareert, gaande alle papieren
relatie hebbende tot de Zaake van den zelven
hier nevens, waar aan ik bidde mij te
moogen gedraagen om uw Hoog Edelheedens
met geen wijdlopige verhalingen te ver„
moeijelijken;

Op den 26. october door gecommitteerdens
uijt Zijn Hoog Heijds naam bij wijlen den Heer
gouverneur Rosenboom /:Z:g:/ versoek gedaan
Zijnde, dat de padi velden onder de negorij
Bonto Loengoe in de noorder provintien
Siang ressorteerende, en de overleedene Konin„
gen toebehoorende, vrij van tiende mogte
weezen, alzoo deselve in vroegere tijden
nooijt gecontribueerd hadden, als 't zedert
eenigen Jaaren herwaards, te meer deeze
land als een erfdeel van de overleedene
Koningen den maden rang waaren toege„
vallen, heeft Zijn wel Ed: dat beleefd

gedeclineert,

gedeclineert, beducht zijnde dat dergelijke
verzoeken door meerdere opgevolgt worden,
egter aangenoomen bij eerste schrijven het
zelve uwe hoog Edelheedens voor te dragen,
ende dispositie derwegen af te wagten,
onder bekendstelling dezen aangaande dat
gem: velden weijnig en in de laatste
vier Jaaren maar 173. gantangs aan thiende
hebben uijtgelevert. Eenige pretensien van
Datoea Risopeeng uijt naame van Zijn Hoogheijd
Boni geschied, op landerijen van 's Comp:s on„
derdaanen in de noorder provintien is de
onderzoekinge om redenen bij dag register
van den 8. en 9. January item 4 en 9. Febr:e,
zo mede bij resolutie van den 2. maart
vermeld uijtgesteld, tot de aanstaande ver„
kiening zal gedaan weezen,

Bij occasie dat wijlen den Heer gouver„
neur Rosenboom den 8.e november den tolk
Muller bij Karaeng Madjennang zond,
ter informatie zijnde gezondheijd, wierd zijn
wel Ed: door gem: tolk bericht gegeven,

dat

dat den zelven gemijt had: de pongawa
/: rijks opperveld heer: / met zamen span„
ning der radjoreesen en Karaeng Tello
geinclineerd waaren Zijn Hoogheijd Boni
te detroneeren, en in desselfs plaats
weder aanstellen des eerstgemelden
susters, gesepareerde vrouw van gem:
Telloneess, en moeder van den tegenswoor„
digen koning van Goa, hebbende bij
brief van Maros resident Voll van
den 24. october mede gecommuniceert,
om deeze en meer andere redenen
die onder welduijdinge van uwe Hoog
Edelheedens onder het capittel van Goa
aan haale, zond zijn wel Ed: na aan
haale, zond zijn wel Ed: na voorgaande
communicatie aan den raad den secre„
taris Jacobs op den 2. november bij bonis
koning, met zodanige boodschap als bij
gemeen dagregister van gem: date,
benevens het rapport derwegen ingedient
is geinsereert, zullende ook het geene

tusschen

tusschen Zijn Hoogheyd en rijksgrooten
en Zijn wel Ed: dien avond in bij Zijn
van den secretaris is verhandeld geworden,
ende maatregulen derwegen genomen,
uwe Hoog Edelens te vooren koomen bij
de secrete aanteekening deezen annex,
aan welkers inhoud als ook aan het
gemeen dag verhaal mij reverentelijk
refereere 's daags daar aan door den
tweeden Tomilalang kennisse gegeven
zijnde van het aanstaande huwelijk
van Datoea Kisopeeng met de dogter
van den eersten Tomilalang van Goa,
wierd dat onder beleefde dank betuyginge
voor communicatie aangenomen, en
vervolgens heeft men ter sessie van
den 27. November goedgevonden die Hoogheyd
derwegen te laat vergelukken, het
welk ook op den 29: onder offerering
van een geschenk ter waarde van f 101: 13: 8.
door den oppertolk Muller is volbragt
geworden. —

Dat

Dat Zijn Bonise Hoogheyd in
de eerste jaaren zijner regeering veel
moeyte zal hebben, de landen onder
hem gehoorende in rust en vrede
te regeeren, en de gemoederen van
deszelfs onderdaanen tot veel mee-
genegenheyd voor den zelven over te
haalen, door toeleg voornamentlijk
van den tegens den zelven niet wel
gesinden rijks opperveldheer, en andere
makassaars geïntentioneerde boniers,
is af te leyden uyt de boodschappen den
gereezene geschilt en in Zijn Hoogheyds
binnen landen, dog aangezien dat om-
standig in 't dag verhaal voornament-
lijk van den 8. november voorlede en
28: January van dit jaar is aangeteekend,
zal mij meede eerbiedig daar aan ge-
dragen, en eyndelijk in deesen aanhaalen
de communicatie van Zijn Hoogheyd door
den tweeden Tomilalang en Aroe Mompoe
gedaan op den 16. Febr: courant, wegens

de

De gereesene oneenigheeden van die van
Sideenreng met die van Larritto te
Zamen, tegens die van Loepoe, die
geadsisteerd wierden door pake afgezette
maradia (: koning :) van Ballanipa,
waar omtrent de Tomilalang op den 24:
daar aan quam kennis geeven, dat Zijn
Hoogheijd van intentie was over eenige dagen,
hem na Sideenring te depecheeren, om,
mede was het doenlijk de twistende par„
tijen te vereenigen, met verdere ken„
nis geving dat de wadjoreesen tot om„
trent de negorij Rappang (: geleegen
ten noorden Loerang :) waaren genadert,
om die van Larritto te adsisteeren
en dat den adatoeang koning van
Sideenreng de volkeren van Barroe tot
hulp had geroepen, het welk door hun ook
was aangenomen, met versoek dat de
vorstin van Tanette 'sComp.s wegen magt
aangezegd worden die van Baroe bij absen„
tie in haar land geene vijandelijkheeden

aan

aan te doen, het een ander wierd door
wijlen den Heer gouverneur geaccordeert
doch Zijn wel Edele 'sdaags daar op het
tijdelijke afgelegd hebbende, is met goedvinden
van den aud p.t administrateur D.r E. Jan
Dirk van Clootwijk als toen het gezag heb„
bende communicatie met Zijn hoogheijd
te zamen, de tweede Tomilalang Aroe
Sedjoeng met een brief met 's konings
zegel voorzien na de in verschil
zijnde partijen afgevaardigt, om dezelve
was het doenlijk te vereenigen, gelijk
uw Hoog Edele Groot agtbaare het een
en ander buijten het bereets genoteerde
duijdelijker zal koomen consteeren, bij
dagregisters van den 1. 6. en 8. maart, item
de resolutie van laastgemelden dato en het
rapport van den onderkoopman Voll onder
de bijlaagen overgaande.

vervolgens nu Zijn bonise hoogheijd en
rijksgrooten op den 12: april bij mij ver„
scheenen zijnde om de rouw beklagte

af

af te leggen, wegens het overlijden
van wijlen den heere Gouverneur generaal
Gustaaff willem Baron van Imhoff, en
het compliment van felicitatie wegens
de optreding van den hoog Edelen groot
agtbaare heere Jacob Mossel als tegenswoordige gouverneur generaal, en wijdens
mij niet het overneemen van het gezag
te vergelukken, informeerde ik mij
na de omstandigheeden der vooren
geciteerde geschillen, waar op Zijn hoogheijd
in antwoord diende, dat berigt van den
Tomilalang had ingekregen dat er
hoop was dezelve te zullen vereffenen,
dat die van wadjo haare bentings hadden
verbrand en na haar waaren gedetourneerd en wegens den Zendeling door Zijn
hoogheijd uijtgezonden om Aroe Loelampe
op te zoeken, betuijgde hij nog geen zekere
kundschap te hebben, dog dat p:o gerugte vernoomen had Aroe Djampoe Zoude
geseeuveld weesen, intusschen al verder

discoureerende

discoureerende verklaarde die vorst de
Tomilalang zodra van Lideenreng her,
waarts quam, na de mandhar of Turatte
waar hulp 't eerst benodigd zijn, te willen
senden, om de twistende partijen aldaar te
vereenigen, waar van dus p:o naaste nader,
dit alles zijnde dat omtrend dit hoff weete
te bedeelen zo betuijgen voor 't verdere
dat na alle mogelijkheijd aan uw hoog
Edelheedens intentie zal tragten te voldoen,
zo om aan de eene kant Zijn hoogheijt
in alle voorvallende zaakelijkheeden met
raad te adsisteeren tegens de intrigues
van de niet wel geintentioneerde macas
saarse boniers, als om dezelve tegelijk door
complaiçances altoos in een lijnen te houden,
en te animeeren tot continueerende getrouwigheijd aan d'E: Comp:e, waar aan ik 't zedert
mijn aanweesen te dezer plaats nog geen
de minste twijffel hebbe gehad—

Goa en den rijksbestierder Caraeng Tello,
van welkers verregaande hostiliteijten

en

en 't Ed:e wergen van 's Comp:s magt en
en verradelijke ondernemingen tegens
de onze, beloofd hebbende ten dezen plaatze
melding te doen, moet ik aan uw Hoog
Edelheedens onder 't ooge brengen hoe dat
laatstgemelde zig na de binnen landen
van Boegis begeven, en aldaar den hoofd
koning den tot nog toe weder spannige
Wadjoreeden aroe Seengkang, door zendelingen
onder groote aanbiedinge dog te vergeefs
gedogt heeft over te haalen, tot adsistentie
van manschap en geweir, om in staat
te geraaken de wapenen tegens 's Ed: Comp:s
possessien te wenden, hier op te rug gekeerd
zijnde heeft den zelven vervolgens weg
genoomen over de parigie of bonto pa,,
rang zijnde de verblijf plaats van de
nog overige adherenten van den in
a:o 1739 onder de wapenen geswenvelden
bekenden Caraeeng Bonto Lancas, van
waar hij ontrent 't een duijsend gewa,,
penden onder de twee hoofden gen:d

Caraeeng boerisello en manoedjoe heeft mede
gevoerd en in Tello gelogeert, onder voor,,
geeven een groot festijn te willen aan,,
regten om deze manschappen deftig te
tracteeren, dog men segt dit festijn ten oog
wit had deze volkeren op de inlandsche
maniere in den oorlog gebruijkelijk den
eed van getrouwigheijd te doen presteeren,
om vervolgens desselfs vijandelijkheeden
ter uijtvoer te brengen, eerst in de ad,,
veinen van ons etablissement om aldaar
de massacre en invall zo verre te
poussseeren als doenlijk, en bij succes van
dien tot bontualla om den koning met
behulp van eenige suspecte rijksgrooten
gelijk bevoorens is gezegd te detthro,,
neeren, zijnde hier tegen door wijlen den
heer gouverneur Rosenboom zodanige
mesures beraamt als uw Hoog Edelheedens
duijdelijk kan te voorens koomen uijt onze
secrete aantekeningen van october en novem,,
ber, zo mede de resolutie van den 11. november

voorleeden

daar, Zijnde alles in dit kasteel in gereed,,
heijt gebragt geweest tot defensie, waar op
dan ook gevolgt is dat dien verraderlijke
macassaer, misschien Zijn doelwit te vroeg
ontdekt siende, de berg volkeren tot nader
order onverrigter Zaake weder na haar
land heeft laaten retourneeren,

ondertusschen kwam op Sondag den
15: november 's namiddags Zeer onverwagt
den Siabandhaar van Goa, Karaeng Dato
en Glarrang mangassa met gemaakte
ontsteltenis, als of de van het voor aange,,
haalde ten eenemaal onkundig waaren,
uijt haar meesters naam vragende na de
redenen waarom men in de Campongs
en Zelve tot aan de pitsjaarboom of
Jongkaij door 's Comps: onderdaanen liet pa,,
trouilleeren, met uijtingen dat haar mee,,
ster beduchte de Comp: met beroerde bevreed
te weesen /: woorden die meer na eene
uijtdaaging als ijetwes anders geleijken:/
het welk door wijlen den heere gouverneur

toepasselijk

toepasselijk met communicatie van het
geene men van de desseijnen van Karaeng
Tello weetende was, wierd beantwoord,
voorts niet tegenstaande men het Edle
verscheijde maalen heeft getragt te
overtuijgen, dat de binnen komst in het
kasteel van den koning en rijksgrooten
met een overtalrijke suite, strijdig was
tegen de contracten, heeft het Zelve bij
deese ouredelijke ende billijkheijd Zoo Zeer
haatende vereeselingen geen ingang konnen
krijgen, Zelve niet door aantooninge van
dien aan twee macassaarse heeren,
die op een Zeer tergende wijze wilden
beweeren het Zelve in haar boek niet te
konnen vinden, dog wanneer vervolgens
dat meede bragten en 't Contract dirictie,,
gen daar in hem duijdelijk wierd aangewe,,
sen, beloofde (als nu niet langer de on,,
wetende kunnende speelen) raport aan
hun meester daar van te Zullen doen,
die vervolgens op den 10. Januarij Courant

alles

alles liet vraagen voor het geheele Corps, dat wijl het Zelve punctueelijk na den inhoud van dit gem: Contract geaccordeert wierd, niet ten voorschijn kwam, maar den 26. daar op alles liet vragen voor twee gecommitteerden, die 's anderen daags verschenen haar ouden pretensie verhalende op het gelugt marisso, het welk als een reets gedebatteerde Zaak tot dus verre nog onbeantwoord is gebleven, en al weder alles versogten voor het geheele Corps, het welk na gewoonte beantwoord is, gelijk uw Hoog Edele groot agtb: niet believen het een en ander Duijdelijker kan consteeren uijt het gemeen dag verhaal van 26. november a 17. december voorlede, 10 en 27. Januarij deses Jaars, wijders hebbe men 's Comps. wegen na verkregene communicatie het Corps op den 30. Januarij door gecommitteerdens laaten vergelukken wegens het in de kraam bevallen van de koningin van een princes,

onder

onder offereering van een geschenk, ten bedragen van ƒ 107. 6.— waar voor het Corps als ook voor het bevoorens genoteerde paasse geschenk tot heeden /: hoewel van ouds gebruijkelijk:/ nog niet bedankt hebbe. —

Wat verraderlijke moord bedrijve aan eenen parnackang Eineel Antje made, op Samboeng Java is gepleegd door Daeng I: Lauw, Zoon van den van hem verzonden Aroe Teko en vaders van den in den Jaare 1749. over veele begaane feijtelijkheeden door de Justitie dienaren, ten onder gemaakte, Tjammas neeff van Karaeng Tello, item hoeda, nog hier over bij het Corps hoewel na gewoonte zonder satisfactie is geboleert geworden, zal uw hoog Edele consteeren uijt de derwegen genoomene resolutie van den 8. en 12, item het rapport der gecommitteerdens bij dag, register van den 10: maart geinsereert;

De koningin van Tanette de Edele Compagnie met getrou, wigheijd blijvende aankleeven, valt

wegens,

wegens deselve niets bij sonders te melden,
als eenelijk dat haar hoogheyd pretentie heeft
gemaakt op eenige goederen bestaande in
30. picols wax
20. — d° witte
5. — d° swarte en } taripangs
5. — d° batoe
dewelke door twee loewoenese gesanten Lajani
en ambo Salalo, beyde sendelingen van den
rijksbestierder aldaar patoerroe, alhier zijn
aangebragt, die zig ten contrario declaree,,
ren deeze goederen van hun meester
ontfangen te hebben, ten eynde bij arrivé
dezelve ten gelde te maken, en van het
bedragen voldoen, te weeten aan den
Capiteyn der Chineese Li Janko rd:s
een duysent en aan erven daeng Te Lauw
rd:s twee honderd, 't welk mij niet on,,
waarschijnelijk is te vooren gekoomen, waar
omme dan voor als nog haar hoogheyds
instantie beleefdelijk hebbe geexcuseert, dog
te gelijk gem: Cap:n doen stellen suffisante

cautie

Van Macasser den 2: Juny A° 1751,

cautie de restitueerde voor de gereelde la,,
ding, ingevalle die vorstinne de eygen,,
dom derwegen in tijd of wijlen mogt
koomen aan te toonen, van het welk aan
haar hoogheyd door Maros resident de
vereyschte kennisse is gegeeven. —

De gesant van
Boeton op den 23: november gearriveerd
en in gewoonlijke forma ingehaald zijnde,
heeft op den 4: maart uyt 's konings naam
verzoek gedaan om met eenige snaphaa,
nen, kruyd en lood geadsisteert te mogen
worden, het welk zijn hoogheyd ingevolge
besluyt van den 8: daar aan is geaccordeert
geworden, bestaande en ses snaphaanen
twee vaten buskruyd en vijff honderd stuks
loode kogels, zijnde dezelve benevens de
zergeant en twee gemeene militairen met de
ordinaire recognitie penningen op den 11: weder
vertrokken. —

Ook is zijn hoogheyd ingevolge uw hoog
edelgroot agtbaare seer gerespecteerde

intentie

intentie, door den ondergetekende, bij schrijven verzogt geworden om den Sergiant op dit eijland Laboean Bollanda te laaten brengen, en teffens de benodigde en gerequireerde werdende assistentie te bezorgen, waar omtrend dien extirpateur mede de nodige ordres gegeven,

wegens d'

Overwall liteere eenlijk de copia brieven door den resident aldaar Johan Banelius in dato 20. september 1750, en 23. Januarij courant geschreeven, waar omtrend gedagt dit best te weezende ordres voor als nog te reserveeren, vermits de gesandten van Bimas koningen, eenige dagen geleden benevens die van Lumbassa en pekat aan dit kasteel zijn gearriveert, en dus de occasie zig op doet om alvorens 't een en ander naauwkeuriger te onder, zoeken, 't welk niet in gebreeken zal blijven uw hoog Edele groot agtbaare g:r: naaste in alle eerbied onder 't oog te brengen, en voor 't verdere mij stiptelijk

gedragen

gedragen aan uw hoog Edele groot agtb. bevelen omtrent de te stellene orden, in 't van hand holpen van den aanhang van Caraeng Tassilo, zo bij aldien de koning van Tello tot volstrek, te dadelijkheeden veeder quam over te slaan, off wel /: 't welk tot heeden toe hem niet veel gelukt;/ een meerder aanhang verkrij, gen doog eerder niet, om zelfs geen aanleijding te geeven tot een zekere daar op te volgen resphine, waar mede men 't onderscheits nog al wat zal mogen aanzien en afwagten, dat de Comp:e van elders de band nuijmen heb, bende, niet magt de macassaren zal kunnen dwingen tot een exacte nakoming der Contracten,

D'onderdaanen concerneerende blijft nog overig aan uw hoog Edelheedens te ontleeden, dat de sa, luijereesche regenten benevens den resident op den resident op den 24. october na gewoonte zijn opgekoomen, en haaren tribuijt behoorlijk hebben uijtgeleverd, zijnde de geschillen die tusschen dezelve en den resident waaren gereesen meest in beuselingen bestaande

die

die weijnig reflectie meriteerden, door wijlen den Heere gouverneur Rosenboom /: z.g: / beslist, waar na dezelve op den 13e december bes, neffens den resident met gelijde schrijven ten zijnen observantie zijn vertrokken, dog de boeto Bango uijt naam van de gezamentlijke regenten den regent van opa opa vorwaarts hebbende gesolliciteerd, en dezelve op den 12 maart hier aangekomen zijnde met een brief aan wijlen den Heere gouverneur, inhoudende nieuwe doleantien over den resident, zo is 't onderzoek uijtgesteld geworden, tot de eerwaards komst van dezelve in 't aanstaande na jaar, zullende uwe Hoog Edelheedens des believende dit alles duijdelijker te voren komen koomen uijt ons dagregisten van den 5: 9 en 11. december, item de resolutie van den 8. dito en de bijlagen daar toe relatief, zo mede weegens laatstgem: onze afgaande brieven aan den regenten gez:; gedagteekend den 22: maart deeses jaars, waar aan wij ons kortheijds halven reverentelijk zullen gedragen, insgelijk ten opzigte van

de

de gedaane en afgemaakte pretentien van Lomo Maros Daeeng makana op Karaeeng Sinbang wegens 237. stuks padi velden, die Lomo na gedaan onderzoek zijn toegeweesen, aan 't dagregisten van den 22. en 28. october item afgaande en aankomende brieven van Maros resident gedagteekend den 22 en 27. do, eerstgemelde regent op den 18. January hier subiet overleeden zijnde, is na voorgaande communicatie aan de leeden door wijlen den Heere gouverneur deeze hoofdije 's volgenden daags weeder opgedragen aan Daeeng Nisona, zuster van den overleedene, zijnde dezelve tot hoele, watang of stede houden toegevoegd Daeeng Todjeeng des voorleedens swaager;

Sluijtelijk gekoomen zijnde tot onder dit kasteel woonagtige onderdaanen, is nog overig te melden dat den capitain maleijen Intje Cadir, om dat verscheijde reijsen aan wijlen den Heere gouverneur verzoek heeft gedaen, om desselfs ontslag uijt eijndelijk om redenen bij resolutien van den 16 en 17. november uijtgedrukt, daar in heeft geconde-scendeert, en in desselfs plaats weeder aangesteld den maleijer Intje Bongso, zo mede op verzoek, den parnackang Chineesen tot luijtenant dier natie de

perzoon

Van Macasser Den 2: Junij Ao 1751,

persoon van Intje Bitko om dat deselve na volgens den teneur der voorn: resolutien en de klagt schriften daar in geinsereert, niet onder de maleijers gelijk be,, voorens wilden ressorteeren;

Aldus verre het voorgevallene omtrend den inlanders Zeer eerbiedig verhaald hebbende, laat Eonijs Eroning mij kennis geeven van de te rug komst van de Tomilalang, en dat de verschillen tusschen die van Sideenreng en Baan na Keuren tot genoegen waaren beslist, te gelijk ontfangen schrijvens van boelecombas resident, dat hij op desselfs reijse na derwaards en passant op Turatte aangeweest zijnde, aldaar nog alles in rust en vreede had gevonden blijkende twee extract brieven te deser annexe, welk een en ander als gewenschte tijdinge zijnde niet hebbe kunnen nalaten ter deser plaatse mogte insereeren; hier mede besluijte en na uw hoog Edele Groot Agtb: benevens 's Comps: wigtige belangen, in gods veilige protectie bevoolen te hebben, neeme de vrij,, heijd met de meeste hoog agting te teekenen /: onderstond:/ hoog Edele, Gestrenge, Groot Agtbaare Erntfeste, manhafte, wijze, voorsienige, Zeer genereuse en wijdgebiedende Heere en heeren /: lager:/ uw hoog Edele groot agtb: Zeer gehoorsaeme en onderdanige dienaar /: wasgeteekent:/ L: Lepeltak /: in margine:/ Macasser In 't Casteel Rotterdam den 2: Junij Ao 1751,

Tangarang

Van Tangarang Den 22: Junij Ao 1751

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen Gr: Agtb: Heer
Den hoog Edelen Heer Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands India &c. &c. &c.

Hoog Edelen Groot Agtb: Heer

Met alle nedrige eerbied rapporteere uw hoog Edelen Gr: agtb: als dat op heden na middag 2. mij,, ne uijtgesondene spions wederom zijn gekomen en mijn berigt gebragt, als dat de vijant wede,, rom op de berg monarra is met voorneemens om over 5. daegen de sluijsen moolen Kricliedoek in te neemen waar mede deese aff brekende en verblijve na nedrige dienst presentatie met diep schuldig eerbied /: onderstond:/ hoog Edele Groot agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Ed: onderdaenigen Dw:, Dienaar /: geteekent:/ S: Verkolen /: in margine:/ Tangarang den 22. Junij 1751 /: en daar onder stond:/ Comp: Zegul:/ P: S: Na 't sluijte dees,, des komt de meester die mij rapporteert als dat sijn,, werkon impotent is, soo versoeke uw hoog Edele gr: agtb: om een goede andere suurwerken alhier te mogen ontfangen. —

Batavia

Van Tangarang Den 23: Junij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Hoog Edelheijd den Edelen groot agtb: Heer Den Hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoog Edele Groot agtb: Heer,

Op ontfangen ordre van uw hoog Edelen groot agtb: hebbe de Zuijkermoolenaars laten roepen en haar voorgeslagen van den kee Tappa dat die voornemens was om de Zuijkermoolen Kieliedoek in te neemen over drie dagen en hem belast daar goede wagt te houden en wou hem eenige manschappe met kruijt en loot bij setten, maar hij verseekerde mijn om goede wagt te houden en patrouillies uijt te senden soo bij daeg als bij nagt, en ver,, sogten mijn soo kee Tappa mogt koomen dat

hij

Van Tangarang Den 23: Junij Ao. 1751,

hij mijn bij tijts sou versoeken om volk het welk ik hem hebbe belooft te sullen geeven en vervolgens rapporteeren aan uw hoog Edelen groot agtb: als dat ik hier in geen gebreeken blijff om patroullies uijt te senden hebbe mede onsen Aria Sauta de Laga gelast om te sien of hij een man kan krijgen en den kee tappa op te vraagen wat hij van sins is, soo hij die niet kan krijgen sal hij dog sien of hij dan een brief kan na toe krijgen hier mede affbreekende en verblijve na nedrige dienst presentatie met alle agting

/:onderstond:/ hoog Edelen Groot agtb: Heer

/:lager/ uw hoog Edelen onderdaenigen D:t W:r Dienaar /:was geteekent:/ J:s Verkolen

/:inmargine:/ Tangarang Den 23: Junij 1751,

Batavia

Van Tangarang Den 24: Junij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen Groot agtb.re Heer
Den hoog Edelen Heer Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands India &a. &a. &a.

Hoog Edelen Gr: agtbaeren Heer

Met alle nedrige eerbied werd uwe Hoog Edelen groot agtb: gerapporteert als dat ik op ontfangende ordres van uwe Hoog Edelen groot agtb: heb gelargeert na de quall 15. koppen europeesen onder geleyde van Eeden vaandrig en Commandant Gille mede op gisteren den baliese Capitain abdul manab nevens 1. Lieutenant 1. vaandrig 2. Sergeants 4. Corporaels en 54. gemene te samen 64. koppen vervolgens werd uwe Hoog Edelen groot agtb: gerapporteert als dat ik op ontfangende ordres van uwe Hoog Edelen groot agtb: op heeden heb na de post ankee gecommandeert 2. Capitains 1. Lieutenant 2. vaandrigs 6. Sergeants 6 Corporaels en 83. gemene te saemen 100. koppen alle Inlandze militairen vervolgens gaat hier nevens inleggent tot uwe Hoog Edelen groot agtb: over een korte sterkte van de boven post Tsiampea waarmede verblijve na nedrige dienst presentatie met alle agting /: onderstond:/ Hoog Edelen groot agtb: heer /: lager:/ uwe Hoog Edelen onderd.e Dw. Dienaar /: geteekent:/ J. Verholen /: inmargine:/ Tangarang den 24. Junij Ao. 1751,

Batavia

Van D' Post De Quall den 24: Junij 1751,

Batavia

Aan Zijn Hoog Edelheijt den Hoog Edel en Welgebooren Heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van 't Nederlands India

Hoog Edel en Wel gebooren Heer,

De tijding welke ik gekrijgen en aan uwe hoog Edelheedens eerbiedigst overgeschreven heb, dat de vijande sig op Cradenat bij malkaar vergaderen, word mij door 2. van daar komende visschers geconfermeert, en nog daar bij verseekert, dat Aria Baar en Aria Soudadita ook daar gekomen sijnd, en sij verwagten nog het opperhooft van Basiliaen met nog meer volck, ook door alle Chineesen Inwoonders van Cradenat

met

Per

Van D: Post de Quall den 24: Junij 1751,

met den vijand, zij zijnd van zin om alle huijsen tusschen Cradenat en deeze post langst den zee strand gelegen, benevens de suijker moolens van Jan Cassier in brand te stekken, en so verders deese post met alle geweld te attaqueeren –

waer meede uw hoog Edelh.t aan de protectie des hoogsten aanbevoolen te hebben, met de diepste soubmissie en eerbied altijds verblijve /: onderstond:/ Hoog Edelen wel gebooren Heer /: lager:/ uw hoog Edelheijts onderdanigsten dienaer /: was geteekent:/ A: Gille /: in margine:/ De Post de Quall den 23: Junij A.o 1751,

Bantam

Van Bantam den 21: Junij A.o 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de Edele

Heeren Raeden van

Nederlands India

Hoog Edele Groot agtb.re

Weijdgebiedende Heere en

wel Edele Heeren,

Gisteren avond de hoog.e eere gehad hebbende te recipieeren uw hoog Edelheedens altoos geveneerde letteren van den 18. deser, ten welkers beantwoording strekt eerbiedig dient, dat daerd korte sterktens op saturdag laatstleden uw hoog Edelheedens ordre toe gesonden, te zamen getrokken en daer uijt bevonden is, dat alhier zo militaird als zeevaard is een getal van 974 koppen mitsg.s dat'er impotenten in de hospitalen zijn 286 d.o Zo dat

'en

'er nog als de dienstdoenders resteeren 688. koppen
de dienst doende inlanders hier bij gevoegt 347. do.
maaken tesamen uijt een gemengdemagt van 1035. koppen
onder welke gemengde magt zig
nog bevinden een aantal van ruijm 35 do.
die wel niet in 't hospitaal leggen
off impotenten zijn, dog die egter genoegsaam,
zo wegens accidentien aan de beenen,
manquementen' aen 't gesigt, als ouderdom en wel,
meer, tot geen de minste dienst=
instaad zijn en waardoor niet meer
overblijft als een aantal van 1000 koppen
waar van men tot defensie
van de drie Forten benodigt 200 do.
zo dat en van hier niet meer
kan uijttrecken als een
gemengde magt van . . . 800. koppen
en dus zoude 'er aan de gerequi„
reerde magt manqueeren een
gemengt getal van . . . . . in 1200. do.
om te zamen uijt te brengen
het getal van . . . . 2000. koppen

dog

Van Bantam den 21: Junij Ao. 1751,

Dog versoeken bij desen gantsch onderdanig
dat bij de oversending van de manqueerende
troupen daar uwe hoog Edelheedens te stellen
ordre, gelet mag worden, dat de daar
onder zijnde inlanders wat beter insoort
zijn de hier aanhanden zijnde, wijl dezelve
volgens 't getuijgenis van eenige capiteins
voor 't grootste gedeelte bestaan uijt een
hoop opgeraapt straat- en prauwe jongens,
koelijs &a. die veele van hun leven
geen piek off ander geweir gehandelt
hebben, en die daarom op de minste
beweging vertsaagd en bevreest zijn,
gelijk dit reets te meermalen bij
geringe voorvallen gebleken is. —

Wijders dient ter gelerde aandagt
van uwe hoog Edelheedens dat de
affgesonden brieff na den vijand
voor als nog onbeantwoord is, en
dat zij selfs op de geen die nader
waarts is geweest, om te vernemen

off

off ook eenig antwoord aan de Bamboes was
opgevangen gesmurd hebben zo dat hier
uijt opmaken deselve tot geen onderhan,,
deling zullen inclineeren,

Ingelijks voegen hebben de eere
uwe hoog Edelheedens te bedeelen dat uijt
't schip thuijs te Spijk strand gelast is honderd
coijangs off 300000 lb: rijst, mitsgs: dat
aan den kroon prins regent thuijs
deselve te koop gepresenteerd hebben,
en terwijl hij verklaart heeft voor 't
vertrek der verlangde prauwen van
hier, zig zodanig met rijst voorsien
te hebben dat deselve strand niet benodigt,
zo imploreeren eerbiedigst uwe hoog Edel,,
heedens te eerder bevelen off het
restand van dat voedsel met dien bodem
in der tijd zal werden terug gesonden,
dan wel zodanig hier mede te handelen,

Nog legt nevens desen een requeste
van den opperchirurgijn Jan Godliebe
hauck, houdende versoek om

verhoging

verhoging in gagie, en dewijl den selven
ons in zijnen dienst genoegen heeft,
zo kunnen niet af zijn ons versoek bij
't zijne te voegen ter obtentie van een
gunstige dispositie op dese zijne supplicatie

De door uwe hoog Edelheedens goedheijd
gesondene 300 bacijs kalk in twee prauwen,
uwe hoog Edelheedens onse nedrigste dankseg,,
ging daar omtrent, met eerbiedig versoek
u hoog Edelheedens met het senden van
dien geliven te continueeren;

verders hier niets van belang voor,,
gevallen zijnde als dat gisteren een schip
uijt 't westen gekomen en heden gepasseerd
is zijnde 't schip Brederoff welks: schippers
vriendlijk berigt heeft zo veel ziekten
te hebben dat niet degesonde nauwlijks
ankers kan ligten, zo hebben d' eere
desen te eijndigen onder betuijging dat
met alle hoog agting en eerbied zijn
:/onderstond:/ hoog Edele groot agtbare

vrijgebiedende

Van Bantam den 21. Junij 1751,

wijdgebiedende heere en wel Edele Heeren
/:lager:/ uwe hoog Edelheedens 's ootmoedigen
en gehoorsame dienaeren /:wadgeteekent:/
G. F. Falck, E. B. Kiener, M. W.
Bleeker, Jacob van Rijn F. Heller,
C. D. Vries en B. Sweder /:inmargine:/
Bantam den 21. Junij 1751,

Batavia

Van Bantam den 26. Junij 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den
Hoog Edelen Heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal en de
Wel Edele Heeren Raden
van Nederlands India

Aan

Hoog Edele Groot
Achtbare Wijdgebieden,
de Heere en Wel Edele
Heeren

Hiernevens hebbe de Eer, uwe Hoog
Edelheedens aan te bieden de weeke,
lijkse korte sterktens der aen landen
zijnde militairen en marinen, gelijk
ook schuldpligtig ter kennisse van
uwe Hoog Edelheedens te brengen, dat

gisteren

Van Bantam den 26: Junij 1751

gisteren avond van hier verwist is
den sergeant Jan Dult van brugge,
benevens een soldaat van 't schip
ostdorp dewelke zig beijde na gedag,
ten begeven hebben na den vijand,
dewelke considerabel voort vaart
hun jongst begonnen werk te
versterken en te vergrooten, en
die tegen noodig met de donkere
nagten een continueel geweld maken,
zo met 't slaan op gom en
trom als anders,

Nu dewijl de aan handen
zijnde medicijnen door de nog al aan,
houdende ziektens, ten eenemaal
geconsumeerd zijn, zo versoeke gansch
eerbiedig met de reets op den 26.
maij versogte medicijnen, door de
goedheijt van uw hoog Edelheedens
zo spoedig mooglijk geadsisteert
te werden, gelijk mede met de

lombardsen

Van Bantam den 26: Junij 1751

lombardsen voor de hospitalen,

De jongst met 't huijs
te Speijk ontfangene groene had,
jang zo considerabel slegt
zijnde dat dezelve, niet
te gebruijken en volgens
het getuijgenis der meesters, selfs
schadelijk is, zo versoeke gansch
eerbiedig met eenige andere
goede hadjang voorsien te werden
wijders niet van belang zijnde
voorgevallen als dat heden een
schip uijt 't oosten deese vesting
gepasseerd is, zo hebbe deese eer
deese te fineeren en mij met
alle marques van hoog achting
te onderschrijven /onderstond/

Hoog Edele Groot Acht,
bare wijdgebiedende Heere
en wel Edele Heeren

Lager

Van Bantam Den 26 Junij 1751

:lager: uwe hoog Edeleedens oot„
moedige en gehoorsamen dienaar
(: was geteekent:) G: F: Falck (: in margine:)
Bantam den 26: Junij a.o 1751.

Van Tangarang

Van Tangarang Den 3: July A.o 1751.

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen gr: agtb: Heer
Den Hoog Edelen Heer Jacob Mossel
Gouverneur generaal van Nederlands
India &c: &c: &c:

Den

Hoog Edele Groot Agtb. Heer

Met alle ootmoedige eerbied werd uwe hoog Edele groot agtb:
gerapporteert als dat op heeden morgen te 9. uuren
een mijner uijtgesondene spions is 't huijs gecomen
en mijn berigt gebragt als dat op gisteren morgen
de rebellen van de negerije Cattamongang zijn
opgebrooken en aan deese zijde op de negerij Sal„
banter aangecomen en van daar gemarcheert
na de negereij pondoek bonta zijnde aan de
overkant van de ankeede rivier onder 't oog
den Javaanse Capit.n Naiem vervolgens rap„
porteere uwe hoog Edele groot agtb: als dat op
heeden morgen meede bij mij is gecomen
den Ingebaij van de Negereij Sajegattie aan
de Bantammer kant en mijn berigt gebragt als
dat hij door eenige Javaanen van Eden is

gesegt

gesegt die rijst gebragt hebben op de berg Monarra en aldaar gekomen zijnde gemelde berg ledig bevonden neevens de negerij Tatta, mangonang en dat de gantsche magt der rebellen in 's E Comp.s land waren ingerukt waar op ik Immediaat heb gecommandeert den Capitain L.t Voltz den Lieut: Spandeil nevens 130. koppen europeesen en 307. koppen Inlanders te saamen soo van Europeesen als Inlanders 437. koppen nevens de bombar, dier en 2. constapel met 2. handmortiers en 126. st.s handgranaaden en zullen van hier vertrocken heden middag te 3. uuren tot na de Zuykermoolen Frieliedock om aldaar nadere ordre te ontfangen, verwagtende hier op uw hoog Edele groot agtb: ordre, waar mede verblijve met diep schuldig eerbied /: onderstond:/ Hoog Edele groot agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Edelen onder, daenigen D.r Dienaar /: was geteekent:/ J.s Vertholen /: in margine:/ Tangarang Den 3: Julij A.o 1751,

Batavia

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edele en Wel gebooren Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India Etc.a Etc.a Etc.a

Wel

Hoog Edele en Wel Gebooren Heere –

Heeden avont ruym ses uuren heb ik ageluk uw hoog Edelheyd hooge ordre te ontfangen, om na den vijand op te rukken, waar op de eer heb in antwoort uw hoog Edelheyd te dienen, dewijle de fataliteyt heb te zijn overlaaden met 12. dragonders ziekte bij de 40. Inlanders, en 4. paarden ge, storven zijnde nog ening door ouderdom zwak tot enig beweging, daar bij tot leetwesen desse middag ten 4. uuren door verloffing van koorts overleeden den cornet van uw

hoog

Van Tanjong Den 3e July A° 1751,

hoog Edelheijds Lijfwagt Stralkwijk die op
morgen eerlijk souw besorgen te grave, van
alle welke voorvallen mij verpligt agten
u Hoog Edelheijd te moeten kennisse geeven,

Mijne handen vol bezigheeden vindende
voor eerst hoog nodig de Zieke te besorgen
op Mr Cornelis provisioneel, de paarden
sodanig schikken dat die ik mede neeme
bequaam mogen zijn, 't begraven van
't lijk en eijndelijk besorgen alle goede prepa,,
ratien tot den opmarsch in 't op in halen
en leggen der brugjes op de wegen en
rivieren, gelijk ook van de amunitie dien,,
de noodsakelijk mede gevoert te worden,
soo wil hoope met uw hoog Edelheijd
genoegen mag zijn de tijd van morgen neemende
alles te besorgen, en dan vast gaan
over morgen vroeg op marsch mijn route
neemende op Campong Tjimangis zijnde 't land
van de Javasch Capitijn Baktoe, 2 uren
veerd, en circa omtrent de helfte van
Tanjong en Tjlidoek, alwaar kan koomen,

souden

Van Tanjong Den 3e July Anno 1751,

souden dat de vijand voor dat ik begin
meer avanceert, den geensins zal konnen
worden afgesneden van de stads batavia,
en vervolgens gemakkelijk konnen cours,
geeven, mits de troupes die van Tangerang
op marsch zijn;

De vijand soo stout weesende
treedende op S: Ed: Compagnies landen
moet u hoog Edelheijd vrij staat maken,
hij magtig is, mij met de versterking
van Tangerang veel werk geeven, Ja
voor mij waard te wenschen wat meer
secours, ook canon te mogen ontfangen
dog 't zij soo als u hoog Edelheijd
behaagt, wij sullen egter niet mankee,,
ren aan onse eer en pligt, en alsoo
min aan u hoog Edelheijd hooge ordre
off dapperheijd, om soo met hoope god wil
geeven, hem eens te wederstaan, en te
verslaan —

altoos uw hoog Edelheijd kan versoekert

zijn

Van Tanjong Den 3:e July 1751,

sijn aan mij niet Eaperen sal een
gewenste uijtslag van S:' Ed: compagnieds
wapenen, al soude 't mijn leeven kosten,

waarmede de eer heb met het
diepste respeckt mij te noemen /: onderstond:/
Hoog Edel en wel gebooren Heere /: lager:/
uw hoog Edelheyd seer Nedrige en gehoor,
same dienaar /: wasgeteekent:/ Wm: H:r
van Ossenberg /: inmargine:/ Tanjong
den 3:e July 1751, /: en daar onder:/ souden
meer assistentie dan twee oppassers, als
ook goede weg wijsers sal ik moeyte
hebbe voort te koomen ook mede te
voeren en vinde het benodigde waarom
oetmoedig versoeke uw hoog Edelheyd om
meerdere hulpe —

Batavia

Van Tangarang Den 4:e July A:o 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen
groot Agtb: Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands
India &:a &:a &:a

Hoog Edele Groot Agtb: Heer

Uw hoog Edele Groot agtb: ordre heden
avondt te 6. uuren mijn wel aan handen
gebragt soo dient in nedrig antwoort als
dat met het afsenden van 160. coppen Europeesen,
mag werden verexcuseert (door dien niet
sterker ben als 247. coppen waar onder
34. Impotenten en ruijm 50. met quade
beenen wat aanbelangt de 200 Inlanders
wil gaerne, off senden) door dien de rebel,
len hier rond swerven soo op de suijkermoolen
Kieliedoek als op 't land der landbouwers
en men haar alle uuren hier te verwagten

is

Den

Van Tangeran den 4: July 1751,

is verwagtende hier op uw hoog Ed: gr: agtb: geeerde ordre vervolgens rapporteerd uw hoog Ed: gr: Agtb: al verscheijden boeren wooninge heeft laten plunderen en den boer de Coning (: die staan hier binnen de post is) door zijn arm geschooten en den hollandse vrouw van den boer Harmen verbrugge deedlijk vermoort nefens nog 7. boeren die vermist worden als mede de Zoon van den boer de Coning en zijn hollandze vrouw wat aanbelangt de weg van hier na Batavia is nog tot heden veijlig geweest waarmede verblijve na needrige dienst presentatie met diepe schuldig eerbied /: onderstond :/ Hoog Edele groot agtb: Heer /: lager uw hoog Edele onderdaenig gen Dw: Dienaar /: was geteekent :/ J: Verkolen /: in margine :/ Tangarang den 4: July 1751,

Batavia

3

Van de Post de Qual den 4: July 1751,

Batavia

Aan zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen en Wel geb: Heer
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van 't Nederlands India

Den

Hoog Edel en Wel Geboorren Heer,

Vinde mij verpligt aan uw hoog Edelheijt eerbiddigst te berigten, dat ik door een na Craemat van mij gesondenen Chineesen, tot narigt gekreegen hebben, dat de vijand aldaar 4. of 500. man sterk is, sij hebben 3. draaij bassen bij sig 3/4 pond, welke voor 't huijs van de kearia staan, en 20. snaphaanen, de overige sijn met pieken en houwers bewaapend op de ree van Craemat hebben sij eene wagt, op lontaan lijnd 6. man van haar geposteert, op den weg langst de zijkant, ried tuijn een wagt van 20. man, sij houden alle de van onse negerijen bij haar komende an, en laaten niemand weerom keeren, sijnde van de 4. door mij uijtgestuurt spionen, maar boven genden: Chinees retourneerdt, die met thiens en ciri bladeren met een praauw daar na toe geweest, en waar de overige belant sijn, weet ik in 't geheel niet —

Dees

Mede van de Post de Qual den 4: July 1751,

Deese Chinees rapporteert mijn ook, dat dat rijst bij haar geheel goed koop is, sij hebben hem eeten laaten, so veel hem gelust heeft, maar niets mee neemen laaten;

Indien uw Hoog Edelheijt goed vinden mog„te, mijn met nog 50. dragonders en 50. euro„peesen te voet te versterken, so geloove ik haast te sien, selfs met de dragonders en de hier beschrijden sijnde Comp: kadiers over landt, en d' 50. europeesen te voet met nog een deel van de bezetting van deese post met Chineese prauwen over zee daar. na toe gaan, en op 't hooren van 't losse van mijne draijbassen van de piet Jallang de vijand van agteren en vooren attaqueeren, en als dan deselve te doen delogeeren, benevens haare draijbas„sen dien te vermeesteren;

Waarmeede uwe Hoog Edelheijd aan de protectie des Hoogsten aanbevoolen te hebben, met de grootste eerbied en soubmissie altijds verblijve /: onderstond:/ Hoog Edel, en Welgebooren Heer /: lager:/ uw Hoog Edelheijts onderdaenig„sten en gehoorsaamsten dienaar /: geteekent :/ A: Gille /: in margine:/ de post de Qual den 4: July A.° 1751,

Batavia

395

Mede van Tangarang den 4: July A.° 1751

Batavia

Aan Zijn Hoog Edelheijd den Hoog Edelen Groot agtb: Heer Den Hoog Edelen Heer Jacob Mossel Gouverneur Generaal van Nederlands India &:&:&:

Hoog Edele Groot agtb: Heer

Aldus onse rading Ariep heden agter„middag mijn berigt gebragt heeft, dat de gantze magt der rebellen hem thans bevinden op de Zuijkermoolen Kieliedoek, en den Cap:n Lieutenant Voltz neevens den Lieut:t Spanzeil met 130. koppen europeesen, en 207. koppen Inlandse militairen heden agtermiddag te 3. uuren van hier vertrokken, en de gekomen zijnde tot op 't land van den landbouwer Michiel Frederik, de Inlandse militairen baloorig zijn geworden /: na presumatie door haar eijgen officiers opgestookt.) en regt uijt„gesegt, sij niet verder wilde marcheeren voor en al eer zijn gagie en kostgeld hadde bekomen,

en

Van Tangarang Den 4: Julij Ao. 1751,

en mede niet wiste waar hij wat te eeten soude krijgen, waar op gemelde landboer Michiel Frederik haar Eedt: gepresenteert 2. buffels en 30. gantings rijst, maar daar mede nog niet te vreeden zijnde, is ge„ melde Capitain Lieutenant Voltz: genood„ zaakt geweest met zijn onderhebbende man„ schappen wederom herwaarts te keeren, en om 8. uuren gisteren avond alhier aangecomen, en gemelde Capn. Lt: Voltz: mijn berigt soo de Inlanders bereijdwillig waaren geweest op te marcheeren als de europeesen een goede hoop te verwagten zoude zijn geweest waar mede verblijve na nedrige dienstpresentatie met diep schuldig eerbied /: onderstond:/ Hoog Edele Gr: agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Edele onderdanigen D:w Dienaar /: wasgeteekent:/ J:s Verkolen /: inmargine:/ Tangarang den 4: Julij Ao. 1751,

Batavia

Van Tangarang Den 6: Julij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot Agtb: Heer den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c. &c. &c. —

Hoog Edele Groot agtb: Heer,

Met alle nedrige eerbied werd uw hoog Ed: Groot agtb: gerapporteert als dat den Capitain Lieutenant Voltz met zijne onder„ hebbende gecommandeerde 400 Inlandse mi„ litairen weder is te rug gekoomen en de tijding mede gebragt datse den vijandt tusschen de Zuijkermoolen Cekolkol en Bacbackan aangegrepen hebben, en hem ook aanstonds op de vlugt gebragt soo dat er 5. doode op de plaats gebleeven en 20. van de vijandt gequetst ~~ ~~ zijn, en hebben een vaandel een picque en een krist buijt

gemaakt

Van Tangarang Den 6: July Ao 1751,

gemaakt, een teegendeel een van onse volge, neesen in 't been gequetst, waar op hij na gedagten weder naar Frieliedoek door de Costraalsche geretireert is vervolgens werd uw hoog Edelen Groot agtb: gerapporteert als dat ik 's na middags te 4 uuren uw hoog Edelen Groot agtb: geeerde letteren ontfangen hebbe, werde niet manqueeren uw hoog Edelen Groot agtb: geeerde orders te observeeren. waar mede deese afbreekende en verblyve na diep schuldig eerbied met alle agting /: onderstond:/ Hoog Edele Groot agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Edelen onder„ daenigen D: W: Dienaar /: was geteekent:/ J: Verkolen; /: inmargine:/ Tangarang Den 6: July Ao 1751, —

Bantam

Van Bantam Den 30: Junij Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheyd den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generael en de wel Edele Heere Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Achtbare Wydgebiedende Heere en wel Edele Heeren,

Ingevolge uw hoog Edelheedens hoog gerespecteerde bevel bij letteren van den 25: deser, zo hebbe de van Lampong te rug gekomene manschappen op de bij gem: missive vermelde seeven arti„ culen door leeden uyt den raad van Justitie ten overstaan van den Fiscaal laten ondervragen, en dewelke daar op sodanig hebben geantwoord als uyt de

indeese

Van Bantam Den 30: Junij 1751,

nevens leggende E'edigde antwoorden
komt te konsteeren en waar aen mij
reverentelijk gedrage –

Waar mede de Eer hebbe mij met
diep ontsag te noemen /: onderstond:/ Hoog
Edele Groot Achtbare wijdgebiedende Heere
en wel Edele Heeren /: lager:/ uwe Hoog
Edelheedens ootmoedige en gehoorsame
dienaar /: wasgeteekent:/ Gs: Fs Falck,
/: in margine:/ Bantam Den Laetsten
Junij Ao 1751,

Batavia

Van Bantam Den 29: Junij Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen Heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generael en de wel Edele heeren
Raeden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Agtbare,
Weijtgebiedende Heere en wel
Edele Heeren,

Het fregat de Adriana hebben na„
demiddag te deser reede gearriveert zijnde,
Zo hebbe de eer zulx gantsch eerbiedig
ter kennisse te brengen van uwe Hoog
Edelheedens, en daar nevens onderdanig
dank te betuygen voor de daar mede
gesondene contanten en cadjang, dog neme
nogmaals, in hoope van uwe Hoog Edelheed:s
gunstig welduijden, de vrijheijd, het Stock
om medicamenten, gedaan bij brieven
van den 25: mij en 26. deser te repeteeren,

alzo

Van Bantam den 29: Juny 1751,

alzo wij mits de nog al tot heden duurende continueerende siektens om deselve ten uijterste verlegen zijn,

't Zedert gem: onderdanige letteren van den 26: Cujus van den 'sdaags bevorens vermisten sergiant Jan Dult van Brugge en soldaat Joseph gosens van brugge, de laatste jongst met 't schip Laam, slag hier aangeland, niets vernomen zijnde, zo moeten als nog supponeeren de, selve overgegaan zijn bij den vijand, dewelke zig nog al houden in den toestand als de Heer gerad hebbe bij evengem: missive te noteeren, waar mede de Heer hebbe mij met alle hoog agting en Verbiede te noemen, /: onderstond:/ hoog Edele Groot agtbare, wijdgebiedende Heere en wel Edele heeren /: lager/ uw hoog Edel, Heedens ootmoedigen en gehoorsame dienaar /: was geteekent:/ G: J: Falck /: in margine:/ Bantam den 29: Juny A:o 1751,

Batavia

Van Bantam den 2: July A:o 1751,

Batavia
Aan Zijn Hoog Edelheijd den hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India

Aan

Hoog Edele Groot Agtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele heeren,

De Chialoup de Kaeskoper zijnde reijse na 't princen eijland volbragt en over Lampong samanca te rug gekomen zijn, de, en van de gesagshebber op de Carcq Jaccatra voor zijn hoog Edelheijd, een missive mede gebragt hebbende, zo hebben de eere deselve zijn verder hoog gerespecteerd adres te verleenen bij desen, en daar nevens te voegen

de

de copia missive zo door
gem: gehaghebber als den gehaghebber
van de Chaloup d'Eenigheijd aen
den eerst geteekende geschreven bend,
vend het relaas van den lieutenant
Chevalier wegens zijn wedervaren
met eerst gemelt vieltje op gem:
zijn reijse, en waer aen ons
gansch eerbiedigt gedragen niet
onderdanig verzoek uw hoog
Edelheedens zo op het verzoek
van den gehaghebber Boekhout
om een kleenderen Carea
of Chaloup als Jaccatra
benamen om tusschen de klippen
en op de kleijne plaatsen
te voeren na de kej,
sers bogt te zenden, als
Bantam het gehandeerde bij
de brief van de gehag,
hebber op de Eenigheijd dat
het volk ziek en swack

en

en de Chaloup lek is, mits,
gaders dat zijn zeijlen out
en af zijn, de nodige
reflexie gelieven te slaen, te meer
wijl laest gem: het eijnde deses
maand zijn rantsoen verstreken
is, zijnde gem: terug gekomen
vieltje trans zo lek, dat niet
meer te vertrouwen is, en
waarom den selven na eenige
onbequame goederen ingeno,
men te hebben tot uw hoog Edel,
Eedens ter vertimmering staat
over gesonden te werden;

Waer mede de Eerd
hebben ons niet dies ontsag te
noemen /: onderstond:/ Hoog
Edele Groot Achtbare wijd,
gebiedende Heer en wel Edele
Heeren /: lager:/ uw hoog
Edelheedens onderdanige en gehoorsame

dienaren

dienaren (: was geteekent:) G:s F:s Falck, C: B: Rener, M:s W:s Bleeker, Jacob van Rijn, F:s Heller, C: d'Vries en B:s Switser (: in margine:) Bantam den 2: Julij 1751, (en daar onder:) P: S: alzo de aan Land zijnde kalk weder bij na gebruijkt is, zo versoe,, ken onderdanig uw Hoog Edelheedens om zo spoedig mooglijk met meerder gelieven te adsisteeren.

Batavia

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edele Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele Heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Achtbare Wijtgebiedende Heere en wel Edele Heeren,

Ingevolge het gepraeadverteerde bij onder,, danige letteren van den 2:de deser, zo komt de barcq de Kaaskoper thans tot uw Hoog Edelheedens over, van hier mede innemende zodanige onbequame goederen als op nevens leggende memorie gespecificeert is en waar mede ook tot uw Hoog Edelheedens overvaert den capitain luij,, tenant der artillerij Trommel Smit;

Edden

Heden twee Schepen en een Carcq uijt het westen in 't gesigt gekomen zijnde, zo hebben die eer Zulx geniffe eerbiedig ter kennisse te brengen van uw hoog Edelheedens, gelijk ook dat, omreedene vernoemen gem: Carcq de vriend, schap zal wesen 't fregat de Adriana, heden nog hebben aen gehouden om bij arrive ter reede van gem: Carcq des beter te kunnen vernemen na Lampons toestand, mitsgaders off daer door ook iets voor den Capitain Luijtenant Hasebroek te observeeren is nog moeten tot leedwesen uw hoog Edelheedens com, municeeren dat heeden alhier vermits zijn veertien 'Comps: slaven en twee kettingangers, ,

Voorts legt nog neevens desen een requeste van den adsistent Fredrik Adolph Walker ten deerende om desselfs

desselfs verlossing na 't Patria, en waer op versoeken uw hoog Edelheedens een gunstige reflexie gelieven te slaen,

Wijders accompagneert desen een rekeningetje van onkosten, wegens het genotene doorbrenger deses ten bedrage van f 927. 11. — twelke eerbiedig versoeken bij onse handel boekjes tenugen af te schrijven. —

Waermede de Eere hebben ons met diep ontsag te noemen /: onderstond:/ Hoog Edele groot Agtbaere weytgebiedende heere en wel Edele heeren /: lager:/ UWe Hoog Edelheedens ootmoedigen en gehoorsamen dienaren /: was geteekent:/ Ge: F: Falck, C: B: Rhener, Ht: Wl: Bleeker, Jacob van Rijn, Ts: Heller, C: Dr: Vrieden, B: Schrijver, /: in margine:/ Bantam den 4e July A° 1751. —

Batavia

Van Bantam Den 4.e July 1751

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den Hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India.

Hoog Edele groot achtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren.

Ingevolge het geprædverteerde bij onderdan: letteren van den 2.e deser Zo komt de barcq de Kaskoper thans tot uwe Hoog Edelheedens over, van hier mede nemen Zodanige onbequame goederen als op neven leggende memorie gespecificeert is, en waer mede ook tot uwe Hoog Edelheeden overvaert den Capiteijn lieut.t der artillerij Trommelsmit,

Deden

Van Bantam Den 2.e July A.o 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India

Aan Hoog Edele Groot Acht-bare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren,

Dezen een strip uijt 't water in 't gesigt van dese vesting gekomen en door den vijand weder een nieuw werk bewesten de weg van Grobjack agter 't tweede wegversijtse begonnen Zijnde Zo gebruijke de vrijheijd Zulx gantsch eerbiedig te kennisse te brengen van uwe hoog Edelheedens, en desen werden te laaten dienen ten geleijde van de ordinaire korte sterktens der aen handen Zijnde

militaire,

Van Bantam Den 4e July 1751.

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den Hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlandts India.

Hoog Edele groot achtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren.

~~Ingevolge tot gepraeadverteerde bij onderdanige letteren van den 2e deser zo komt de barcq de Kaskaper thans tot uwe Hoog Edelheedens over, van hier mede nemende zodanige onbequame goederen, als op neevens leggende memorie gespecificeert is, en waer mede ook tot uwe Hoog Edelheedens overvaert den Capiteijn lieut. der artillerij Trommelsmit,~~

Geden

Van Bantam Den 3e July Ao 1751.

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal en de wel Edele heeren Raden van Nederlandts India

Hoog Edele Groot Acht-bare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren,

Heeden een schip uijt 't westen in 't gebigt van dese vesting gekomen en door den vijand weder een nieuw werk bewesten de weg van Grobjack agter 't tweede negorijtje begonnen zijnde zo gebruijke de vrijheijd zulx gantsch eerbiedig te kennisse te brengen van uwe hoog Edelheedens, en dese werden te laten dienen ten geleijde van de ordinaire korte sterktens der aen landen zijnde

militairen

Van Bantam Den 3: July 1751,

militairen en Zeevarende, terwijl voor 't overige de eerd Edele mij uitdrukt ontsag te noemen /: onderstond :/ Hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren /: lager :/ uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsamen dienaar /: was geteekent :/ Gr: F: Falck, /in marge :/ Bantam den 3: July Ao 1751, –

Batavia

Van Bantam den 5: July 1751

Batavia

Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal ende wel Edele Heeren Raden van Nederlands India

Aan

Hoog Edele Groot agtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren

Nademalen den op gisteren in 't gesigt gekomen ~~Lang~~ Edele ter rheede gekomen ~~...~~ geweest is de gepresumeerde Carcq d' vriendschap komende mits gebrek aan provisie en ziekte onder 't volk van Lampong poetie, alwaar den selven in zijn vermeenen niet gereusseerd is wijl volgens voorgeven den Lamponders voor als nog geen peper aan landen was zo Edele de eer zulx eerbiddig ter kennisse te brengen van uw hoog Edelheedens,

gelijk

gelijk mede dat van de op gisteren geamfugeerde slaven en kettinggangers nog niets vernomen is, zo dat wij vast veronderstellen de selve na den vijand zijn overgegaan, zijnde onder deselve geweest een mandoor en elff slaven alle boeginesen, die door uw hoog Edelheedens goedkeijt jongst na Eormaarts gesond en zijn

Staande wijd ons eerst dags tot uw hoog Edelheedens overgesonden te werden het journaal van gem: kieltje op dese volbragte reijse —/

Waar mede de eer hebbe mij met diep ontsag te noemen. /: onderstond :/ hoog Edele Groot Achtbare wijdgebiedende heere, en wel Edele Heeren /: lager :/ uw hoog Edelheedens ootmoedige en

en gehoorsame dienaar /: was geteekent :/ G: F: Falck, /: inmargine :/ Bantam den 5: July 1751, /: en daar onder :/ P: S: na het schrijven dedes erlangt berigt dat de op gisteren in 't gesigt gekomende bodems zijn de schepen Giessenburg, Middelburg, Rosenburg en Bosbeek waar van er nog drie in 't gesigt leggen;

Batavia

Van Bantam den 6: Julij 1751,

Batavia

Aan Den Hoog Edelen Groot
achtbaren Wijdgebiedende Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal benevens
de verdere Raden van Ne=
derlands India &a.

Hoog Edele Groot Achtbare
Wijtgebiedende Heere en
Wel Edele Heeren,

Ingevolge mijne schuldige gehoudenis
hebbe de Eere ter kennisse van uw
Hoog Edelhedens te brengen, dat voor
weijnige tijd na veel aangewende
moeijte, een persoon, zijnde een
boeginees en lijfeijgenen van een inlands
officier, gepersuadeerd hebbe, zig onder

pretext

Van Bantam den 6: Julij Ao 1751

pretext van een wegloper
bij den vijand te begeven om hun=
ne verrigtingen en sterkte so veel
mogelijk te verspieden, gelijk dan
den selven zedert weijnige dagen
twee keeren hier is gekomen, de
eerstemaal eenelijk berigten.—

Dat des vijands werken in
agt zo genaamde bentingsen lienies
bestonden, hebbende de geene welke
uw hoog Edle bevorens gemeld, dat
aan de oostkant van grobjak maak=
ten, wederom geraseerd, en daar en=
tegen aan de westkant gelijk jongst
schuldpligtig bedeeld, agter het
tweede ingereijtse bewesten de weg
van Grobjak, weder een nieuwe
benting vervaardigt, waar op het swaar=
ste geschut zouden planten om onze sterktens
te beschieten, hebbende aldaar
groter geschut als een vier ponder

geschut

Van Bantam den 6e July Ao 1751,

gesien Edt welke hem gesegt was van Lampon gebragt te Zijn, —

Dat den vijand en magt in niet minder als 9000 koppen bestond, welke in Eenige diverse bentingh geposteerd, en om de 5. à 6. dagen ordinair door versch volk van de na bij gelegene negorijen wierden afgelost —

Dat de voorsz benting waar in de veroverde stukken geplant waren, alle door Baliers Bouginesen en maleijers, onder het gesag van den maleijers, onder het gesag van den maleijer Putje Sama bemaakt wierde. —

Dat den onlangs van hier gedeserteerde sergeant en soldaat, aldaar aangeland, reets besneden, en den sergeant wijl hem nog niet regt vertrouwden na het gebergte versonden was.

dat

Van Bantam den 6e July 1751,

Dat den vijand boven in de rivier ontrent Pangalnanchan, niet verre van Bantam lanarie een groote menigt arring arring, zijnde vrugten van een Zoort als wilde dadelboomen, geworpen hadde, om het water te infecteeren en gisteren wederom hier komende rapporteerde den selven. —

Dat de van hier gevangene 14 slaven onder Eenmen mandoor en twee kettinggangers, alle bij den vijand aangekomen en reets versonden waren, Zo men zeijde na Pontang, om daar eenige expeditie te doen. —

Wijders dat den vijand de geposteerde magt besloten hadde, Speelswijk eerstdaags te attacqueeren, en dat zulx aan drie kanten, onder Zo veel aanvoerders stond ondernomen te werden als eene aan de west eene aan de Zuijd en eene aan de oost Zijde

Wi

Per Van Bantam den 6: Julij 1751,

w' Zullen niet manqueeren
steets op hoede en waakzaam te Zijn,
om in Zodanigen geval een vigou=
reuse resistentie te doen, en hebbe niet
te min op het ernstigste aangedragen
Spion geredcommandeert niet in gebreke
te moeten blijven, ons, voor dat die
attacque ondernomen staat te werden,
de bepaalde tijd naderen te adverteeren,
't welke denselven aangenomen
heeft. De nieuw begonnen fortificatien
aan de Zuyd oostkant, Zijn ons thans
van veel embarras, wijl tot nog on=
mogelijk geperfectioneerd hebben konnen
werden, dog wij verstrecken deselve
Zo door pallissadering als onderstuts
na vermogen. —

De gepasseerde nagt hebben de vijanden
in hun campement groote vreugde, Zo
door gejoel afsteeken van lugtballen, als
ander inlands spel gemaakt —,

Indien

Per Van Bantam Den 6: Julij 1751,

Indien 't uw hoog Ed: behaagde
een schip alwaar het ook niet sterk
bemand, en het geen voor eerst nog geen
employ kan vinden, herwaarts te senden,
Zoude voor de ons eenig aansien en bij
den vijand het tegendeel verwekken,
want de vijandlijke prauwen op
hunne welbezijlde wijd stevenende tot digt
bij de rhede komen,

Om medicijnen en het nodige voor
het hospitaal werd uw hoog Ed: nogmaals
op het eerbiedigste gebeden, wijl veele
arme lijders uyt gebrek van middelen
Jammerlijk leggen te Zieltoogen, en
neemt het getal der Zieken eer toe
dan af, Zijnde in de gepasseerde maand
Junij 72. koppen europesen overleden,
en leggen thans buyten de impotenten
digt bij de 200. in de hospitalen, nog hebbe
de eere uw hoog Ed: reverentelijk te be=
deelen, dat het fregat Adriana nevens
prinsen bedienden gisteren gedespecheerd

is

Van Bantam Den 6: Julij 1751,

is, en de uijt de vastgekomene schepen boven deser bogt gepasseerd zijn,

Hier mede uw hoog Ed: dierbare persoonen en gewigtige belangen der Ed: maatschappij in godes genadige protectie bevelende, hebbe de eer mij met profund respect te onderschrijven /: onderstond:/ hoog Edele groot achtbare wijtgebiedende heere en wel Edele heeren /: lager:/ uw hoog Ed: gantsch onderdanigen dienaer /: was geteekent:/ G.e T: Falck /: in margine:/ Bantam den 6: Julij Ao 1751,

Tangarang

Van Tangarang Den 7: Julij 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen Groot agtb: heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &a: &a: &a:

Hoog Edele Groot agtb: Heer

Wij alle nedrige eerbied uw hoog Edelen groot agtb: gerapporteert als dat de geretireerde vijand na Kreliedoek is gevlugt, als mede rapporteerd dat sig Kee Taffa nu selfs op de Zuykermoolen Kreliedoek met zijn 'Eele magt bevind bestaande uijt 22. a 2300. koppen vervolgens werd uw hoog Edelen groot agtb: gerapporteert als dat immediaat bij mijn een overloopen is gekomen en mijn bekend gemaakt, als dat den bottia van Cekolkel op den Zuyker, moolen

moolen

Van Tangarang den 7. July 1751,

molen Trieliedoek is gekomen en daar brenckagie gedaen aen Kee Tappa, twee diamante ringe, 1. sack met geld, een Cos met tammers en 1 sack met koogels ontrent van 200. ℔ swaar, benevens een Cos kaersen en den selven vertoond sig Eider als een groote vriend van d'E Comp: verwagtende Eider op uw Hoog Ed: groot agtb: gesterde ordres, off ik Eider sal in arrest neemen en uw Hoog Edelen groot Agtb: toe senden want ik kan Eider alle uur van den dag bekomen waarmede deese afbreekende en ver,, blyve na diep schuldig eerbied met alle agting (:onderstond:) Hoog Edele groot agtb: Heer (:lager:) uw Hoog Edelen onderdaenigen D,,w,, Dienaar (:was geteekent:) J.s Verkolen, (:inmargine:) Tangarang den 7: July A.o 1751,

Batavia

925

Van Tangarang den 7. July A.o 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen groot agtb: Heere Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoog Edele Groot agtb: Heer

Met alle eedrige eerbied werd uw Hoog Edelen groot agtb: gerapporteert als dat ik op ontfangende ordres van uw Hoog Edelen Groot agtb: gecommandeert 100. Europesen 100. Inlanders en 50. Javanen nevens onsen aria Santa de Laga alle onder commando van den Capit.n Lieutenant Holtsz: om nogmaals te recognosceeren te laten van deese post aen tot aen de Suykermolen Sekolkel en amber tot aan de negrijen Jepite en Sipondong maar niets van den

vyandt

Van Tangarang Den 7: Julij Ao 1751,

vijandt ontwaardt vervolgens werd uw Hoog Edelen groot agtb: gerapporteert als dat ik op heden morgen weder narigt bekomen dat Kee Tappa met Zijne Eelde magt nog op Kieliebock legt waar mede verblijvende na Nedrige dienst presentatie met diep schuldig eerbied /:onderstond:/ Hoog Edele Groot agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Edelen onderdanigen DWr. Dienaar /: was geteekent:/ J: verstolen /: inmargine:/ Tangarang den 7e July 1751, /: en daar onder d'Eshondge Zegul:/
P: S: Zoo Immediaat komt de boer Beekman en berigt dat de vijandt met Zijne Eelde magt dien na toe wil gaan en is bereets op't lant van den Land bouwer Focke

Batavia

Van Tangararng den 8: Julij Ao 1751,

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheyt den hoog Edelen Groot agtb: Heer den hoog Edelen heer Jacob Mossel Gouverneur generael van Nederlands India &c: &c: &c: —

Mijn
Hoog Edele Groot agtb: Heer

Met alle nedrige eerbied werd uw hoog Edelen groot agtb: gerapporteert als dat ik, deniddags om 11 uuren den Captn. luijt: Volatz met 100 europeesen en 200. Inland, ze militairen ten tweedemaal heb gecom„mandeert om te recognosceeren waar de vijand beland is, zoo is hij 's na mid„dags te 5. uuren weder te rug gekomen en mijn gerapporteert als dat hij van deese post tot aan de Zuijkermoolen bekokel en over den landbouwer Laar lant heeft gerecognosceert maar niets ontwaardt van den vijandt als dat hem is een Javaen te gemoet gekomen dien hij gevragt heeft

waar

Van Tangarang den 8: July 1751,

vaan de vijand mogt weesen, hij heeft geantwoord als dat hij nu op de Zuydermoo,, len Trieliedoek sig bevind, en willens is van de aenstaande nagt met Zijne Eene magt na Jepite te marcheeren vervolgens werd uwe hoog Edelen groot agtb: geraport: als dat ik op ontfangene mondelijkse ordre van den E: commissaris Harting het den landbouwers 5: snaphanen nevens 6. patroontassen gegeeven en na den E: brigadier gecommandeert, hoopende dat sulx na uwe hoog Edelen groot agtb: wel,, behagen moge zijn waarmede deese af,, brekende en verblijve na ordrige dienst presentatie met diep schuldig eerbied (:onderstond:) hoog Edelen groot agtb: Heer (:lager:) uwe Edelen onderdanigen dienstw: Dienaar (:was geteek:) J: Verkolen, (:inmargine:) Tangarang den 8: July Ao 1751,

Van Bantam den 9: July Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generael en de wel Edele heeren Raden van Nederlands India,

Aan

Hoog Edele Groot Achtbare Wijdgebiedende Heere en Wel Edele Heeren,

Ingevolge het gepredadverteerde bij onderda,, nige letteren van den 5: deser, Zo lade desen eerbiedig dienen ten geleijde van het extract Journaal van de Carcq de vriendschap, verselt van dies bijlagen, en wijders ten ordrige advertentie aen uwe hoog Edelheedens dat heden een schip uijt 't westen in 't gesigt van dese vesting gekomen is.

De aan handen zijnde kalk, binnen korten verorbert staande te werden, Zo versoeke nogmaals onderdanig Zo spoedig

mooglijk

mooglijk met meerder dien stoffe voorsien te werden, wijl anders het werk zoude moeten stil staen,

aen de kant der vijanden niets merkabels zijnde voorgevallen, als dat deselve nog continueeren hun jongst begonne werk te voltoogen, zo hebbe de eer mij met diep ontsag te noemen

/: onderstond :/ Hoog Edele groot achtbare wijdgebiedende Heere, en wel Edele heeren /: lager :/ uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsame dienaar /: was geteekent :/ G:e F:s Falck, /: in margine :/ Bantam den 9: July 1751,

Resolutie genomen op donderdag den eersten July A:o 1751,

Nademaal door dagelijkse ondervinding ons bekent is geworden, dat de randsoenen so van spek vlees, tamarinde en vis, voor de schepelingen op dese bark in allen deele niet in voorraad is geweest, om een behoorlijke uijtdeeling, volgens 's Comp:s instructie, daar van te doen: maar in tegendeel op heden, voor dese lopende maand, met wiens uijtgangk, den tijd van 't randsoen, eerst komt te expireeren, geen de minste van opgemelde mondbehoeften meer voorhanden is, daar en boven thans ses impotenten hebbende, benevens nog zeng(?) welke aan dikke watersuchtige beenen laboreeren, dat te dugten is mogelijk het getal der siekken in 't kort te vermeenigvuldigen der hal ven hebben wij bij dese resolutie goedgevonden de

plaats te verlaaten en, ten spoedigsten
onse reijse na Bantam te stellen, omme
als 's Comp^s. goeden en Zielen /: veel ons
in ons pligt doenlijk is :/ voor d'ontreijlen,
die mogelijk door ondersteuts Langs^e tardance
konde veroorsaaken, te verhoeden,

Aldus Geresolveerd in de Bark de
vriendschap, ten daagen maand en Jaare,
ten hoofde deses gemeld /: was geteekent :/
J^s. P^r. Verlee, J: C: Serman,
Gerrit westerhoudt, vermits d'indispo,
sitie van den Quartier meester J:
m: Saleveld /: onderstond :/ Accordeert
/: was geteekent :/ F^k. Groen, gesw: scriba

Tangarang

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot
Agtb: heer Den Hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands
India Etc^a. Etc^a. Etc^a.

Hoog Edele Groot Agtb: Heer

Uw hoog Edelen Groot agtb: ordre hebben
nagt te 2: uuren door den Potia van
Cekolkel mijn wel aan Landen gebragt,
en den inhoud van den selven ontwaart,
heb geendins gemanqueert Immediaat te
commandeeren den Capitain Lieut^t. Voltz
den Luijtenant Spanzeil ind^ens 112.
europeesen ider voorzien met 24. scherpe
patroonen, en 272. Inlanders
idem 12 scherpe patroonen, 2. vaatjes
d^o. in reserve, De ammonitie

Van Tangarang Den 9: Julij 1751,

4. bombardiers 1. Constabel mede 2. Canonnieren
en 50. mortier granaden benevens 50. hand
granaden tot na de Zuijkermolen Krieldoek,
en aldaar gekomen hebben morgen te 7:
uuren maar niemant van ~~...~~ de rebellen
ontwaart en aldaar vertoeft hebbende
circa 4. uuren om wat te spijsen, is hee
Tappa mede zijn magt daar schielijk komen
besoeken, en aanstonds aan den slag geraakt,
waardoor aan onse Zijde is gesneuvelt onse
Aria Santa Delaga, nevens 3: Zijner Javaa-
nen, den Boetonger Lieutent: Bassa Kapon,
nevens 1. Zijner Sergeants en 2. gemeene nevens
1. europeese soldaat door zijn arm geschooten,
en aan de Zijde der rebellen ruijm 40.
gesneuvelt en 80 gequetst soo dat door
godts Zegen de vijant van ons is op de
vlugt gejaagt, en soo onse aria en den
Boetongse Lieutenant niet waaren gesneu-
veld geweest de rebellen wel door
onse europeesen en Inlanders souden
Zijn na gezet; maar door dien reeden

Zijn

Van Tangarang Den 9: Julij Ao 1751,

Zijn onse Inlanders neerslagtig
geworden en soo dat den Capitain
Lieutenant Voltz mede zijn
trouppes derwaarts moest keeren
alhier aangekomen hebben avond
te 6. uuren;

voor 't overige rapporteere uw
Hoog Edelen Groot agtb: als dat
op heeden en 3. Champans mede
provisie etc: voor de Hr: brigadier
Zijne trouppes alhier hebbe bekomen onder
besturing van den Lieutenant ter
Zee Coets —

Vervolgens weeten
tot heeden niet waar de Hr:
brigadier met zijn trouppes is
aangekomen, als mede Zende
hier inleggent tot uw hoog
Edele Groot agtb: over Eenige
papieren van een hoofd der re-
bellen die door den europeesen
Sergt: Francis Jansen is gemassacreert

waar

Van Tangarang den 9: July A° 1757,

wade mede deese affbreekende en Eblijve na wedrige diende presentatie mede diep schuldig eerbied (: onderstond:) Hoog Edele Groot agtb: Heer (: lager:) uw hoog Edelen onder,, daenigen D: w: Dienaar (: was geteekent:) J: s: Vertholen (: in margine:) Tangarang den 9: July A° 1757,

Batavia

Van Tjiledoek den 11: July A° 1757,

Aan Zijn hoogh Edelheit Jacob Mossel Gouverneur generaal van Nederlands India &c: &c:

Hoogh Edel, Groot agtbare en Wijtgebiedenden. —

Na bekomen narigten, dat de vijand op geene Zijde van 't Jilledoek na panigarang, so detacheerde op ontfangene ordres van uw hoogh Edelheijt den Collonel van Ossenbergh met 150. dragonders, 500 Inlanders, en den Capit:n lieut:t Voltsz: mede de militie en Inlanders van Tangerang om de vijant van die Zijde te atta,, queeren en Eerwaerts na mij toe te drijven, of so ik deselve eerst rencontreerde, ik op de, Zelve wijse Zoude handelen, tot dat einde begaven wij ons deesen morgen, na het volk te hebben laten schaffen, broot en een soopje uijtgedeelt te hebben, ten half seven op marsch, om den vijant optezoeken en aentasten,

Zijnde

Van Tjilledoek den 11: Julij Ao 1751,

Zijnde nu, tot op de hoogte van 't Tjilledoek geavan,, ceert, daar wij rondsom, so wel aan de bantamse Zijde als aan alle andere, swaare brant ontdekken, dat ik gelove Zijn teekenen onder de retireerende vijanden te Zijn uw hoog Edelheijt melde mij van een detachement dra,, gonders na passanagrang te Zenden, doch de Zelve gelieve te weeten, dat mijn corps dragonders maar 160 koppen sterk is, waar van de Coll: ossenberg E 150 heeft Zo dat wij alleenlijk tien, resteeren

Jk heb den Inlandsen Capt: abdulgani met Zijn Comp: reeds op 't Tjilledoek om de pakhuijsen so veel doenlijk te bluschen, ende Zijken &a te redden verders verzoeke Nevens uw hoog Edelheijts ordres te mogen ontfangen, en blijve met alle onderdanigheijt /: onderstond :/ Hoogh Edel, Groot agtbaere, wijdgebiedende Heer /: lager :/ uw hoogh Edelheijt onderdanigste dienaer /: was getekent :/ J: Convert /: in margine :/ op 't velt een quartier van de Tjilledoek de meulen den 11: Julij Ao 1751,

bantam

Van Bantam den 14: Julij Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd, den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de wel Edele Heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot achtbare
Wijdgebiedende Heere en
wel Edele Heeren.,

Op 6 den 6. deser de eere gehad hebbende uw hoog Edelheedens te onder,, rigten over den toestand der Zaaken alhier, heb Zedert welke tijdt tot op den 12: deser, den daar bij vermelde spion weder is geretourneert met berigt dat de vijanden als nog per,, sisteeren bij hun voornemen om speelwijk te attacqueeren, Zonder egter in staat te weeden de bepaalde tijdt

te

te noemen, sustineerende niet te min
Ed: nog wel eenige dagen Zoude aanlopen,
wijl de rebellen al verder hadden voor,,
genomen, terwijl niet Ed: veervaardigen van
Ed: nodige bezig waren, en ook
nog na donkere nagten moesten
wagten, een tentamen te doen op
Poulo Pandjang, om daar alles te
verwoesten en de weijnige manschappen
te massacreren, weshalven op Ed:
bekomen dier tyding hebben goedgevonden,
de Barcq de Vriendschap en de lands
boot na derwaarts te Zenden, om, indien
Zij Zulks mogten ondernemen, de overkomst
der vaartuygen te beletten, speciaal
van Pa: marak, Ed: welke
Zo gezegd wierd stond te geschieden
onder Commando van eenen
Tommogon Joemat Zijnde dit denzelven
die hier voor desen 's Comps: wegen sergeant
geweest is over de bougineesen gemelde
Spion hier op ten ernstigste vermaand

Zijnde

Zijnde, Zig weder na 't leger te begeven,
ende handelingen aldaar gade te slaan,
mitsgs: daar van alhier berigt te doen,
Zo heeft den Zelven Zulks ondernomen,
en is den selven dag weder vertrokken, dog
aldaar komende, door een der vijanden,
die hem van verre, werden als hunne or,,
dinaire wegen permitteeren, had zien komen,
geinspecteerd, en 't selve aan den opgeworpen
koning gerapporteert Zijnde, Zo heeft die
geordonneert desen verspieder in 't blok
te setten, dog dewelke door een persoon,
waar mede in 't leger vriendschap hadde
gemaakt, hier van gewaarschouwt Zijnde,
Zo heeft hij Zig terstond van daar gemaakt,
en is gelukkig weder herwaarts aangekomen,
Zonder te durven ondernemen weder der,,
waarts te gaan, Zo dat thans weder
geen een Spion aan handen is, om iets
van der vijanden onderneemingen te ontdekken,
't welk wel anders te wenschen waar;

Nog dient ter g'eerder aandagt van

uwe

Van Bantam den 14: Julij Ao.1751;

uwr hoog Edelheedens dat heden een schip uijt 't westen in 't gesigt van dese vesting gekomen is —

waarmede de eer hebbe mij met alle hoog agting en eerbied te noemen /:onderstond:/ Hoog Edele Groot achtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren /:lager:/ uwr hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsamen dienaer /:was geteekent:/ Gs. Fs. Falck /:in margine:/ bantam den 14: Julij Ao.1751, /:en daar onder:/ P.S. na het gereetmaken deser, ontfangen nog een brief van de desen vermelde bodem, zijnde het schip Lijcochton van de kamer Enk„huijsen, den 10. deser met 27. dooden en 5. Zieken in straat gekomen, meldende dat aan de caab gevonden heeft de scheepen D' Admiraal de Ruijter en de brouwer, mitsgs. dat den wel Edelen heer Huijgens op de reijse overleden is. —

Joerinmanges

Van Joerinmanges den 13 Julij Ao.1751,

Aan

Hoog Edele en wel gebooren Heere en Heeren

Het was heeden namiddag /:door de Zegen gods:/ om 4½ uur wij op de vijand naderde en behaalde een glorijse overwin„„ninge in den selve tot ..... te ver„„slaan, te vervolgens, een meenigte te dooden, welk getal nog onbekent is, ooke verovert een meenigte ammunitie 2. een ponders Canon en drie bassen;

Waar den rebel Kie Tappa is gebleven nog onbekend weet niets van vernemen mensch mag zijn onder de gesneuvelde —

Het verlies van onse kant be„staat in een stamheer van zijn hoog Edelheijts lijfwagt, benevens eenige gequetsten waar onder een Lieutenant Bortwig met een piek door stoken uwr

hoog

Brief

van Joerinmanges den 13: July 1751,

Hoog Edelheedens met deese overwinninge van harten te hebbe gefeliciteert hebbe ik de eer met de meeste submissie te verblijve (: onderstond :) Hoog Edele en wel gebooren heere en Heeren (: lager :) uw hoog Edelheedens zeer nedrigh en gehoorsame dienaar (: geteekent :) Wm. Hr. van Ossenbergh (: in margine :) op het veld van den vijand bij Joerimangas den 13: July 1751. 's avonds omtrent 6. uuren (: en daar onder :) van den heer Brigadier met zijn zeegen hebt ik niets vernomen;

Joerimangoe

Brief

van Joerimangoe den 13: July 1751,

Aan Zijn Hoog Edelheijd den hoog Edele en wel Gebooren Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal benevens de wel Edele agtbaare Heeren Raaden van Nederlands India &a. &a. &a.

Hoog Edele en wel gebooren Heere en Heeren

Tot deeze nadere confirmatie op mijne geringe aan u hoog Edelheedens wegens de overwinnin„ „ge op gisteren behaalt, hebbe ik de eer te melden den vijand sterk was ruijm 2000 troppen staande wel geporteert in een halve maan, met de linker vleugel agter een moerad ~~[illegible]~~ ons afwagtende en sogt te ~~ontwijken~~, dog mijn cavallarije in vier esca„ „drons op de regter deese vijandelijke magt agter het moerad teegen houden, en vervolgens

met

met geweld de overige attaqueeren met
sodanig succes dat in een ogenblik verslagen
waaren, waar op moest volgen den linker
vleugel ook verslagen wierd, alle soo
veel in het Cokradie vervolgt als mogelijk
was, moeste spatte den verlies aan
dooden op 150. koppen meest van die amokspeeders,
want de overige waaren al aan het
retireeren eerde attacque regt begon door
te setten —

per een Chineese vrouw verstaan
dat kee Tappa of anders radeen gusti mede
bij dese troep is geweest, als ook radeen
maas, en een Chinees tot hooft genaamt
Potia Ticous ook hebbe wij gesien eenige
Chineesen onder dese vijand geschat op 40.
à 50. stuks;

het getal onder dooden bestaat soo als
uw hoog Edelheedens hebbe bedeelt in den
stambadn, insgelijk sodanig ook met de
gequetste alle ligt; behalven den Lieutenant
Jacob Bortwig met een piek doorstoken

en

en heeden morgen . . . . 6. uren aan sijn
wonde overleden. —

al wat den vijand in sijn campement
heeft gehadt is Bovert bestaande het voornaamste in;

Twee stucken metaal Canon met
haar affuijten en toebehooren à 1. ℔: ider
S: Ed: Comp: waapen van de kamer hoorn
daar op,

Drie metaale draaijbassen met haar rol
waagens vijf vaatjes kruijt en een Chinees
kistje met Cardoesen voor het Canon,

28 Camboesen met kruijt, en een sakje
kogels een kruijthoorn, en een mande met
eenige rommeling van ijser werk,

werwaerts den vijant na toe is gevlugt
ben ik nog buijten staat u hoog Edelheedens
met seekerheijd te berigten, altoos niet na
Tilidoek want soo aanstonds krijge tijding
de brigadier daar gecampeert legt en niet
heeft vernoomen stelle ik vaste sijn retraite
heeft genoomen over de rivier Zidanie na de
negorije Cartimagonge en berg Manaro;

hoope

111

Pdl

Van Joerimangoe den 13: Julij Ao. 1751,

hoopende de gelukkige uijtslag van 'en batta,, illie u hoog Edelheedens seer sal moogen be,, hagen als ook het deftig gedroeg van al mijn onderhebbende troupes, een iders sig seer ge,, distingeert voornamentlijk de dragonders Lijfe,, „wagt van sijn hoog Edelheijd benevens den Capitn. Lieutenand Voltz: met zijn Infanterije,

De Venige agter een gedane marsen en contrae marschen hebbe mijn volk seer gefatigueert, den halven genootsaakt geweest heeden rust dag te houden, om ook in goede ordre werden te besorgen, dat hebbe u hoog EdelEd: mag welgevallen en voor mij te wenschen een nadere hoge ordre van u hoog Edelheedens of na de kant van bantam sal moeten voortrucken welk daar op morgen soude waarnemen;

hier bij voegen de venige brie,, ven van den vijand, door ons volk gevonden als ook een lijste voor mijn Inlanders —

Soo

Pdl

Van Joerimangoe den 13: Julij Ao. 1751,

soo recommandeerende ons alle in u hoog Edelheedens hoog vermogende gunste;

waarmede de Eer hebbe met het diepste respeckt te verblijve /:onder,, stond:/ Hoog Edele en wel geboore Heere en Heeren /:lager:/ uwe hoog Edelheedens seer nedrige en gehoorsame dienaer /:geteekent:/ Wm. Hk. van Ossenberch, /:inmargine:/ in mijn Campement tot Joerimangoe den 13: Julij Ao. 1751,

bantam

Van Bantam Den 15: Julij 1751,

Batavia
Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen heere,

Jacob Mossel

Gouverneur Generael en de wel Edele
Heeren Raden van Nederlands India;

Hoog Edele Groot Achtbare
wijdgebiedende Heere en
wel Edele Heeren.—

Dese dient om uwe hoog Edelheedens
reverentelijk te bedeelen dat de vijanden
hebben uijt hun Jongst voltooijde benting
hebben gecannoneert op 't Casteel den dia-
mant en daer op gedaen 20: schoten waer
van twee kogels zijnde vier ponders
in gemelt fort gebragt hebben, dog zonder
eenige schade te doen;

verder dient ter g'eerder aendagt
van uwe hoog Edelheedens dat gisteren

nademiddag

Van Bantam Den 15: Julij 1751,

nademiddag alhier nog even bij
tijds ontdekt is, een Conspiratie onder eenige
onder officieren, om na den vijand over
te loopen, en waer van de drie voornaamste
belhamels bij de kop gegrepen, en in hegtenis
geset zijnde reets een der selve in confessie,
en welkers uijtslag uwe hoog Edelheeds: in
der tijdt eerbiedig staat bedeelt te worden

Na dat desen dus verre
geconcipieert was komt hier een Chinees
uijt 't leger van marquedane aen
loopen, rapporteerende dat heden morgen
na 't Cannonneeren den vijanden, een
brief van kee Tappa aen den Sulthan
gekomen was, behelsende een order om
ten spoedigsten 1000. man, en eenige
stukken Canon tot secours op te senden,
en teffens last om de aen handen zijnde
Chineesen, wijl zij de Comp: getrouwer
dan de Javanen waeren, te massacreeren,
dat daer op ten ordre van den Sulthan

10.

Van Bantam den 15: Julij Ao 1751,

10. Chineesen bij de kop gevat waren, en
in 't rijstveld gebragt en daar van 9. md,
dergemaakt en de 10e occasie gekreegen om
zig door de vlugt te salveeren en na Edr,,
waarts te retireeren, en nademaal de kalk
ten eenemaal verbruijkt is, zo verzoeke
ganssch eerbiedig uw hoog Edelheedens om
zo spoedig mogelijk met meerder gelieven
te voorsien. —

waarmede de Heer Edele mij met
diep schuldig respect te noemen (:onderstond:)
Hoog Edele Groot achtbare wijdgebiedende
Heere en wel Edele Heeren (:lager:)
uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsamen
dienaar (:was geteekent:) Gs. Fs. Falck,
(:in margine:) Bantam den 15: Julij
Ao 1751,

Batavia

Van Bantam Den 16: Julij Ao 1751,

Batavia
Aan Zijn Edelheijt den hoog Edelen Heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal en de wel Edele heeren
Raden van Nederlands India

Hoog Edele Groot agtbare
wijdgebiedende Heere en wel
Edele Heeren —

Bij deese hebbe de Eer, ter kennisse
van uw hoog Edelheedens te brengen, dat gisteren
na 't cannonneeren door de rebelleerende
bandaren, ontwaard zijnde, dat in 't negorijtje
voor de benting beneeden de weg van Grobjak
zig weijnig volk vertoonde, zo hebben Eeden
met een detachement infanteristen onder com=
mando van den majoor Rener beneffens
alle de bandaren geprobeert dit negorijtje
en benting te overrompelen en zo mogelijk
te demolieeren, 't welk egter niet heeft
willen lukken aldoo, wanneer de onze
tot op een kleene distantie genadert waren,

de

de rijstvelden nog zo week en modderig bevonden, dat 't onmogelijk is met de paarden en door te komen, en dat den vijand uijt de kleene benting bij grobzak ten eersten schooten op de onse heeft gedaan behalven dat op 't stampen in de rijst blokken en 't slaan op de gommen, uijt de na bij gelegene negorijen en bentings eenige sterke partijen hebben onder zijn vandel qua=
=men aen rukken, weshalven de onse 't best geraden gevonden hebben, terug te keeren, en terwijl uijt gemelde benting bij 't cannoneeren van gisteren, zijn geschut daar weder van afgenomen heeft, –

Nog gebruijk de vrijheijd uwe hoog Edelheeds: te communi=
=ceeren dat de vijanden bij 't laatste waterhuijs weder een nieuwe benting gemaakt hebben als mede dat het schip Lijttelton hebben uijt 't gesigt van deese vesting geraakt en alreede meede Duinkerken is, den soldaat Gerrit van Israel van op osselt, jongst met 't schip saemslag hier aangek:d, souden egter te weten waarden selven gebleven is. –

waarmede de eere hebbe mij met diepe ontsag te noemen /:onderstond:/ hoog Edele Groot agtbare wijtgebiedende heere en wel Edele heeren /:lager:/ uwe hoog Edeleedens ootmoedige en gehoorsame dienaar /:geteekent:/ G: F: Falck, /:inmargine:/ Bantam den 16. July A:o 1751,

Aen

Aan Zijn hoogh Edelheijt
Jacob Mossel
Gouverneur Generael van
Nederlands India &c. &c. &c.

Den

Hoogh Edele Groot agtbaere
en Wijtgebiedende Heer,

Door deezen hebbe ik de eer uwe hoogh Edelheijt mijn arrivement alreede op bantam te communiceeren, zijn de hebben alleen het volk van middelburg, Toltduijn gelegt, Gus=
=taaf willem is deezen avond op de reede gekomen, komende morgen eerst gelost worden, als wanneer ik hoope, dat pola=
=nen en westhoven mede hier aangekomen zullen zijn, meenende als dan den vijand onder een biddinge van GODS zegen overmorgen te attaqueeren, en door

's

Per Bantam den 19: July 1751,

d'E: Comp: wapenen uijtgetrokken in den naam des Heeren der Heijrschaarden, die overwinningen hebt 't onder te brengen,

Ik heb aanstonds bij mijn arrivement volgens instructie van uw hoog Edelheyt een missive aan het hooft der rebellen gezonden, doch tot nogh toe geen antwoort bekomen,

Ik ging heeden de . . . der vijanden gerecognosceeren, om van het terreijn een weijnig geinformeert te wezen, ik ben met alle onderdanigheijt (: onderstond:) hoogh Edele groot agtbaere, wijtgebiedende Heer (: lager:) uw hoogh Edelheits onderdanigste en gehoorsaemste Dienaar (: was geteekent:) J:n Convert, (: in margine:) Bantam den 19: July 1751.

Per Batavia

Per Bantam den 21: July A:o 1751,

Per Batavia

Aan Zijn Edelheyd, den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generael en de wel Edele Heeren Raden van Nederlands India

Aan

Hoog Edele Groot achtbare Wijdgebiedende Heere en wel Edele heeren,

Bij deser hebbe de eer gantsch deemoedig ter kennisse van uw hoog Edelheedens te brengen dat heeden middag de scheepen Rosbeek en Westhoven en tegen den avond 't schip Polanen mede te deser reede gearriveerd zijnde, thans alle ses scheepen hier zijn, dog dat, alzoo de manschappen en ammonitie nog niet aan de wal heeft kunnen gebragt worden, op morgen door den heer brigadier nog niet kan ondernomen worden, 't geene wel

gewenscht

Pe
Van Bantam den 21: Julij Ao. 1751,

gewendt hadde te doen, nog dat egter, met gods hulp den naest volgend dag de rebellen hoopt te attacqueeren. —

Nog heeft de eer uw hoog Edelheeds dat heden een schip uijt 't westen na 't oosten gepasseert is, zijnde volgens zo even ingekomen berigt 't schip Nieuwstad uijt 't patria —

waar mede de eere hebbe mij met diep ontzag te noemen —/: onderstond:/ Hoog Edele groot achtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele Heeren /: lager:/ uw hoog Edelheedens ootmoedige en gehoorsamen dienaar /: was geteekent:/ Gs. F: Falck /: in margine:/ Bantam den 21: Julij Ao. 1751,

Tangarang

Pe
Van Tangarang den 20: Julij Ao. 1751

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen groot agtb. Heer Den Hoog Edelen Heer Jacob Mossel Gouverneur Generaal van Nederlands India &a. &a. &a.

Hoog Edele Groot agtb: Heer,

Met alle nodige eerbied werd uw hoog Edele groot agtb. gerapporteert, als dat op heden na de middag alhier zijn gekomen, de Lieutenant Chineesen Liem hienlo en Tanwangding, en mijn berigt gebragt, als dat all 't vijandelijk volk van 't Bontbos van de Eerw. wijss zijn gevlugt na Tramat, als mede dat de pardon brieven aen de Chineesen op Tramat is afgegeven, maar dat geen een Chinees van Tramat kan afkomen, vermits sij all te silnir bewaakt worde, maar dat gemelde Chineesen, soo dra sij ontwaaren dat d'E. Comp.s volkeren een aan= vall op Tramat wilde doen, sij sidden met hart en ziel genegen zijn de E. Comp: te helpen, vervolgens brengen gemelde Lieuts. Chineesen

mijn

Van Tangarang den 20: July A:o 1751

mijn berigt als dat alle de vrouwen en kinderen van de Prinsessen die woonagtig zijn op de negorij Carandierang in 't bantamse, ½ uur van Cramat, zijn overgekomen op de Zuijkermoolen Cadouwe, waer op ik heeden middag heb gecommandeert de Comp:nie van den Javaanse Cap:n Soeta wangsa, sterk 211. gemeend, met ordre aen gemelde Cap:n als hij is gekomen op de Zuijkermoolen Cadouwe, van zijn Comp:nie te detacheeren 55. koppen na Salpasang, als mede 55 d:o na Boesong Ringet, en 55. d:o na Tollakinaga, verwagtende hier op uw Hoog Edele groot agtb: geeerde ordre ——— vervolgens gaet hier ingeslooten tot uw Hoog Edele groot agtb: over een korte sterkte van alle 's E. Comp:s dienaren die op heeden hier in wesen zijn waer mede deese afbreekende en verblijve na wedrige dienst presentatie met diep schuldig eerbied /:onderstond:/ hoog Edele Groot agtb: Heer /:lager:/ uw Hoog Edelen onderdanigen Dw:n Dienaar /:wasgeteekent:/ J:s Verkolen /:in margine:/ Tangarang den 20:e July. A:o 1751,

Batavia

Van Pondok Binda den 21:e July 1751;

Batavia

Aan zijn Hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot agtb:re weijtgebiedende Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal van Nederlands India,

Hoog Edele Groot agtbaere Wijdgebiedende Heer,

Alsoo mijn soo aanstonds, door een uijtgesonden spion berigt word, dat Kie Tappa met drie pangerangs, twee stukken Canon en twee duijsent man ontrent Saldbanten wederom te rug gekoomen is, en dat hij nog door twee duijsent man versterkt sal werden, soo heb ik sonder vertoeven nadere spions uijtgesonden ten eijnde te ontdecken werwaarts hij marcheert als wanneer ik ben meening hem op te zoeken, en slag te leveren en derhalve heb ik hier dienstigst gragt uw Hoog Ed:e hier van de nodige kennis

te

Van Pondok Binda den 21: July A:o 1751,

te geeven, ik wenschte wel dat de Compagnie mariniers van d'Capiteyn Van der Lit sterk 141. man en de Compagnie Inlanders van 268 man, die Capitain Voltz mede genomen heeft mijn ten eersten mogte toegesonden werden, door dien mijn leger door de dagelijkse siekte merkelijk mindert, egter sal sulx het werk niet vertragen, dit is 't geen ik uw Hoog Edelens voor ditmaal kan melden, maar sal ten eersten bij erlangste van nadere kundschap uw Hoog Edel Ed: de beroor,, lijke komme doen erlangen, in tusschen besluyte deesen onder persuasie van mijne permanente agting soo neeme de vrijheid mijn met de uyterste eerbied te noemen /: onderstond:/ Hoog Edele Groot agtb: wijtgebiedende Heer /: lager:/ uw hoog Edelheyds onderdanigen en gehoorsamen dienaar /: was geteekent:/ Fr: A:r Gr: van Ranzouw /: in margine:/ In 't Kampement Pondok Binda den 21: July A:o 1751;

batavia

Van Tjoeroh den 22: July A:o 1751,

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen Groot agtb: wijtgebiedende Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India

Hoog Ed: Groot agtb: en wijtgebiedende Heere,

Gelijk ik op gisteren d'eer gehad uw Hoog Edelheyt te communiceeren, dat den vijand bij Salepanter wederom in dese landen was gekoomen, en mijn des avonds nader berigt wierd, dat hij sig op Sampan ter neder geslagen hadt, soo heb dienstig geagt geen tijt te versuymen, weshalve desen morgen om half ses opgebrooken ben ten eynde den vijand op te soeken, maar den weg onbruyk, baar vindende als voor een enkel mensch met groote en veel moeyte voor een paart,

maar

maar voor de bagagie ten eenemaal im,
posibel, soo ben tot mijn leetwesen gene,
cessiteert geweest wederom terug te keeren
na Tjoerok, leggende aan de rivier van
anke, alwaar om twaalf uuren ben aan,
gekoomen, sijnde mede tot voormelde
te rug marsch aangeset geworden door
het hooft van Jampan genaamt Abud
Cabil, die mijn onderwegens quam waarschu,
wen dat den vijand reets gisteren avond
van Jampan was opgebrooken en sijn
marsch over Coripan hadt genoomen, waar
uijt den Inlands Capitain Bakje soo wel
als genm: hooft van Jampan opmaken, als
dat des vijands intentie sij over Buijtenzorg
wederom in de Bataviasche landen te dringen,
en wijl den selve wel ruijm een dag
marscheerens voor uijt is, soo sou
het mijn onmogelijk sijn den selve 't
agter haalen, schoon ik de heele bagagie
had willen te rug laaten, om welke
reden, denke het beste te sijn mijn

altoos

altoos tusschen hem ende stadt Batavia te
houden, en soo veel mogelijk te beletten,
dat beijden landen niet g'invadeert worden,

Ik heb soo veel spions, als te bekoo,
men sijn uijtgesonden, om seekere tijdingen
t'erlangen en aan deselve belooft een premi
van hondert rijxdaalders uijt mijn eijgen sak
te sullen geven bij aldien sij mijn gelegent,
heijt aanwijsen om den vijand aan te treffen,
wanneer ik verhoope het geluk te sullen
hebben, denselve den lust te verdrijven,
om wederom in 't Comp: Directorium te
vallen, maar terwijl ik en alle die
geene die bij mijn heb, onkundig alhier
in het land sijn, en ik met mijn onderheb,
bende volk rondt swerven moet, soo als
het die geene beragt die voor wegwijsers
ageeren, en waar door maktelijk mijne
marschen niet na genoegen van uw hoog
Edelheijd konnen geschikt sijn; soo versoeke,
dat met uw hoog Edelheijds ordere te mogen
werden voorsien, om te weten wat

mijn

Van Tjoerok Den 22: July Ao. 1751;

mijn te doen, of te laaten staat, wijl mijn enigste betragting is aan uw hoog Edelens genoegen toe te brengen, waarmede bekorte, na uw hoog Edelheyds hoog g: agte persoon en familie in de protectie des alderhoogste verbeden hebbe, so blijve na submissie groete met alle hoog agting en respect /: onderstond:/ Hoog Ed: Groot agtb: en wijtgebiedende Heere /: lager:/ uw hoog Edelheyt gehoorsamen en onderdanigen dienaar /: was geteekent:/ Fd. Ar. Gr: van Rantzow, /: in margine:/ In t Kampement Tjoerok, dede 22: July Ao. 1751, /: en daar onder:/ P: S: na vervaardiging deses outfange berigt van den ~~vijand~~ vaandrig van S: Jampia, als dat den vijand daar aangenoomen, en reets Zijn brand wagt verslagen heeft, dienvolgende sta ik soo aenstonts op te breeken en des doenlijk der, waarts te marcheeren, ten eynde die besettelinge te assisteeren. —

Batavia

Van Tangarang Den 22: July Ao. 1751

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen Groot agtb: Heer Den hoog Edelen Heer Jacob Mossel Gouverneur generaal van Nederlands India &: &: &:

Hoog Edele Groot agtb: Heer

Met alle wedrige eerbied werd uw hoog Edelen Groot agtb: gerapporteert, als dat ik op den 20. deser 2. spions hebbe uijtgesonden, om te sien waar de vijand belandt is, soo Zijn deselve heeden avondt wederom te rug gekomen, en mijn berigt gebragt, als dat sig ke Tappa nog op den berg Monarra bevind, en is nog met 3. à 400. man gesterkt worden, maar van geperst en gedwongen volk, en bestaande Zijn magt niet meer dan uijt 900: koppen, waar op ik met mijn hier hebbende officiers ben te raad gegaan, en hebbe voor goed bevonden den Capitn. Holtz in Zijn expeditie voortvaaren te laaten, want

de

46

Van Tangarang Den 22: Julij 1751,

de Hr. overste Rantzouw is na ons gedagten wel in staat de rebellen affte wagten verwagtende tien op uw hoog Edele groot agtb: geeerde order, waarmede deese affbrekende en ver, bleijve na ordrige dienst presentatie met diep schuldig eerbied (:onderstond:) Hoog Edele groot agtb: Heer (:lager:) uw hoog Edelen onderdaenigen Dw: Dienaar (:was geteekent:) A: vertholen (:in margine:) Tangarang den 22: Julij Ao. 1751, —

Bantam

Bergh van Bantam Den 23: Julij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generael en de Wel Edele Heeren Raden van Nederlands India;

Hoog Edele Groot Achtbare Wijdgebiedende Heere en Wel Edele Heeren. —

Gisteren de eere gehad hebbende uw hoog Edelheedens te communiceeren dat in den krijgs raad besloten was, den vijand heden morgen met den dag te attacqueeren, ingevolge van 't welke dan heeden morgen, met de gecombineerde magt onder 't Commando van den eerstgetekende uijtgetrocken zijnde, en na een furieuse defendit, eijndelijk 't geluk gehad hebbende, de eerste benting den vijanden te veroveren, waar door

in

in de onse de couragie in zo verre is toe,,
genomen en in de vijanden verminderd,
dat ook 't geluk gehad hebben, de ver,,
dere bentings te veroveren, en daar in
te vinden 24: p.s Canon in zoort, waar onder
de bevorens op Grobjak verlorene ook te
vinden en verders een volkomen victorie
(waar voor de heere gedankt zij) te bevech,,
ten, 't welk thans 't genoegen hebben
uwe Hoog Edelheedens te kunnen bedeelen,
en teffens uwe hoog Edelheedens daar mede
van herten te feliciteeren, zijnde door
de onse een man en veertien vrouws
personen gevangen opgebragt, en die
om genade verzogt hebben, dewelke
zulx is geaccordeert en op conditie van
deselve voor eerst secuur te bewaren aen
den kroon prins regent zijn overgegeven,
kunnende onses dunkens deselve daar van
dienen tot overbrengers van brieven na
de rebellen om deselve weder tot
te rug keering en onderwerping te

vermanen

vermanen, die dan ook spoedigsten staan
gedepescheert te werden, om de geene
die zulx willen nakomen van 's Comp.s:
protectie te verzekeren, intusschen
verzoeken onderdanig om ten spoedigsten
met uwe Hoog Edelheedens altoos gevene,,
reerde ordre hier ontrent geminnieert te werden
zoodanig ons met deselve, in cas van
acceptatie, dan wel ter contrarie zul,,
len gedragen, zijnde onder alle in de
veroverde bentings, gevonden eenige
papieren en waar onder mede was,
zodanige origineele missive aen den
Hengelden Commandeur op Malla,,
bara /: zijnde ontrent Sillibar :/
waar aen ons, ter vermijding
van prolixiteyt eerbiedig
refereeren. —

Waar mede de eer hebben
ons met diep schuldig respect te
noemen /: onderstond:/ Hoog Edele

groot

Per Bantam den 23: July A:o 1751,

Groot Achtbare wijdgebiedende Heere en wel Edele heeren (:lager:) uw hoog Edelheedens onder= danige en gehoorsame dienaren (:was geteekent:) J: Convert, en G: F: Falck (:in margine:) Bantam den 23: July A:o 1751,

Aen

Per Bantam den 23: July A:o 1751,

Aan Zijn Hoog Edelheijt

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoog Edele, Groot agtbaare, wijdgebiedende Heer,

Door ordre van de Heer Brigadier So hebbe de eer uwe Edelheit te communiceeren, dat wij dezen morgen den vijand hebben geattaqueert, en uijt haere bentings bij Grobjack hebben uijtgeslagen, haere artille= rie verovert, en bevindt zigh het corps te markeland ik ben aenstonds hier gearri= veert om den Heer Commandeur van wegens den Brigadier verslagh van de actie te doen, daar de particulariteijten nog niet van gespe= cificeert konnen worden de majoor Kre= ner is door de hant geschoten, de Cornet

van

Per Van Bantam den 23: Julij 1751,

van de dragonders uitstaat gebleven,

Ik heb de eer uwe Hoog Edelheijt met deeze Zegen van Comp: wapenen te feliciteeren, in hope dat de Heere Zebaoth ons verder zal begeleijden.—

Ik gecommandeerd mij onderdanigst in uwe Edelheijds hoge protectie en ben met ontmoet /: onderstond:/ Hoog Edele, groot agtbaere wijtgebiedende Heer /:lager:/ uw Hoog Edelheits onderdanigste dienaar /:was geteekent:/ G: W: Laats secretaris /: in margine:/ Bantam den 23: Julij Ao 1751,

Salibanda

Per Van Salibanda den 23:e Julij Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheid den hoog Ed: Groot agtb: wijtgebiedende Heere Jacob Mossel Gouverneur Generaal van Nederlands India aldaar

Hoog Ed: Groot agtb: wijtgebiedende Heere;

Desen morgen ontrent vier uren kondschap er, langt hebbende, van den Commandt: van Tjampia dat die post door den vijand was g'attaqueert, waer bij de onse twee man verlooren hebben, waer onder een vaandrig, en twee gequetsten, aan de kant der vijanden zijn 'er ook verscheijde gesneuveld, den vijand de gemelde post niet konnende overrompelen gelijk hij wel voorgenoomen hadt, is afgeweeken ontrent een quartier uurs van gemelde post, of hij de post wederom sal attaqueeren, kon den vaandrig mij niet berigten, en zulks hij gisteren mijn adjudt: versogt heeft en ik reets dat heen op marsch was, soo heb ten hoogsten dienstig g'agt mijnen weg voort, setten, om is doenlijk die besetting van

drijgende

dreygende gevaar te verlossen, bij aldien het mogelijk is de revier over te koomen, alwaar den vijand de praauw, die tot d'over- vaart gebruijk is heeft laaten in stukken kappen, en bij onmogelijkheijt van 't passeeren der revier, sal ik egter tragten uit bestellin- gen van ammonitie te voorsien, soo sij daarom verlegen mogten sijn, en de weg van buijtenzorg over dregterland met kleijne marschen te rug neemen, wijl ik voor vierdagen van provisie voorsien ben, in hoope in die tussentijt. door uw hoog Edelens gunstige voorsorge met viwres en ordres voorsien sal werden, waerwaarts ik sal hebben te marcheeren, waar mede bekorte en met alle hoog agting en respect verblijven /:onderstond:/ hoog Ed: gr: agtb: wijtgebiedende Heere /:lager:/ uw hoog Edelheijds onderdaanige engehoorsame dienaar /:was geteekent:/ Fd Ar Gr: van Ranzow /:in margine:/ In 't Campement Sa- libanda den 23: July Ao 1751.

Batavia

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen Gr: agtb: Heer den hoog Edelen Heer Jacob Mossel Gouverneur Generael van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoog Edele Groot agtb: Heer

Deese mijne nedrige Letteren zijn dienelijk gerigt, om uw hoog Ed: groot agtb: te rapporteeren, als dat ik heeden nagt te 2. uuren een brieff van den Capn: Holtz heb ontfangen, waar in hij mijn melde, dat hij de gesteltheijd van kramat gesien, en daar bevonden, dat die op kramat ront om spaansche ruijters en voetangels hebben geleijt, en is 't vijandelijk volk aldaar 800. man sterk, soo is hij van Intentie, dat hij kramat met zijn bij sig hebbende kleijne magt will aan- doen hoopende dat sulx na uw hoog Edelen groot agtb: welbehaagen zijn mag, waarmede verblijve na nedrige dienst presentatie met diep schuldig eerbiede /:onderstond:/ hoog Edele groot agtb: Heer /:lager:/ uw hoog Edelen onderdaenigen Dienaar /:was geteekent:/ Js Verkolen, /:in margine:/ Tangarang den 23: July Ao 1751. –

batavia

Van Campong Malijo den 23: Julij A°1751,

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheijt den hoog Edelen
Wel gebooren en wijtgebiedende Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands
India &c: &c: &c: —

Sijn Hoog Edelheijt

Volgens u'r Hoog Edelens g'eerde ordres en
bekoomen Instructien, ben van deesen morgen
met mijn volk op de reevier getrokken, de
weg nemende van Tramat, en gemarscheert
zijnde tot op de halve weg naar de voor
genoemde plaats, hebben zij zelfs ons koomen
attakeeren, in de plaats dat zij zig
souden onderwerpen, waar op wij al braave
dienaaren van de Comp: haar met dees,,
selfde munt betaalt hebben, waar mee
zij ons eerst te gemoet quamen, doch dog

Zoo

Van Campong Malijo den 23: Julij 1751;

Zoo langsaam en voorsigtig dat zij tijd
genoeg hadden om te kunnen toonen, wan,
neer ~~zig~~ zij een vrag of eenig onderwerping
met de E: Comp: wilde aangaan, maar
in teegendeel hebben wij met geweld moe,,
ten tot Trammat in dringen, daar gekoomen
zijnde bevonden dat zij alle weg waren
en wat zij in de wareld mogte, gehad
hadden meede genoomen, ten blijken dat
zij de minsten geneegentheijd niet gehad hebben
om zig aan de E: Comp: te onderwerpen,
dierhalven wij niets vindende als begin
huijsen en hutten, deselve in den brand
gestooken hebben;

In deese bezigheijt zijnde gedurig
patroulles uijtsendende, hebben deselve eeni,,
ge Chineesen met haar vrouwen een kinderen
ontmoeten, dog op 't gesigt van de onse
haar wapens de werpende en pardon
versoekende, dewelke haar door ons gegunt
is, en laatende het selve over aan 't wijs
besluijt van uw Hoog Edelheijt —
De vijand heeft bij dit attack verlooren

ontrent

Van Campong maljo den 23: July 1751,

ontrent thien dooden en de gequetsten is bij ons
niet bekent, van de onse is gebleeven een Chris=
ten, gequetst vier Europesen, en twee Inlanders,

wij zoude op Crammat gebleeven zijn edog
uyt voorsigtigheyt om uwe Hoog Edelheyt geen
ongenoegen te geven ben weder herwaarts
afgetrokken, om nader ordre te verwagten
of wij weder over de revier na mabok
zullen trekken, zoo Ja versoek op 't alder=
needrigste dat men twee bakken mag werden
toegesonden benevens waat sloepjes voor
't volk. —

ondertusschen de Eer zal hebben met alle
onderdanigheyt te eyndigen /: onderstond :/ Sijn Hoog Edelt:
/: lager :/ uwe Hoog Heyt onderdanige gehoorsamen en
allerootmoedigsten dienaar /: geteekent :/ D: Voltz,
/: in margine :/ pr: de Suyker-molen Campong maljo
den 23: July 1751, /: en daar onder :/ P: S: op 't gedrag
van de Chineesen weet men niets te zeggen Ja
zelfs ben zig zoo flitte op de vijanden geweest
dat zij tot de Suykervelden in Cluys hebben in
brand gestooken, even wel zal een oog op haar
houden

batavia

Van Buytensorge den 24: July Ao 1751,

Batavia
Aan Zyn Hoog Edelheyd den Hoog Ed:
Groot agtb: wijtgebiedende Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal van Nederlands
India Aldaar

Hoog Edele Groot agtb:
Wijtgebiedende Heere,

Gisteren met geforceerde marschen, onse
reys na Tjampia voort gezet hebbende, zijn
wij ontrent half ses aan de revier aangekomen,
alwaar mij door den Commandant van gem:
besetting kond gedaan wiert, te weeten, dat
den vijand van daar ontrent een Canon schoot
geposteert lag, en vermits den overtog der
revier bij manquement van een vaartuyg
onmogelyk was, en niets aan handen hadt
waar uyt een vlot konde componeeren also
men van de Inlanders geen bamboese daar

toe

toe dienstig konde erlangen, soo heeft men 't meeste van de nagt doorgebragt met het maaken van een vlot, rijst eenige houtwerken den vertatene krijsen te saamen gevoegt, dog wanneer de vlot in gereet, wijt was soo erlange tijding van gemelde Commandant, dat den vijand gisteren avond om 7: uuren opgebrooken en vertrokken was, waar uijt blijkt, dat den vijand in alle plaatsen goede spions heeft en aanstonts van onse komst verwittigt wort, soo dat het voor ons imposibel is, een vlugtende vijand dus langer te vervolgen, gelet ons volk daar door afgemat wert soo mede d'opper en mindere officieren;

Belangende de qualificatie som in vijands land te trekken, die entwegen moet is seggen sulx onmoogelijk te sijn om de bagagie met buffels karren na te voeren, ten sij men voorsien wiert van een goet getal koelis, en ervarene wegwijsers als wanneer ik vrij lieven in vijands land wil intrekken

als

als langer in soo veel elend in dese landen om te swerven,

Den europese mandoor van Buijtensorg in dese nagt circum half een bij mijn gekoomen en rapporteerde mij uijt uw hoog Edelheijts naam dat ik mijn soo spoedig doenlijk na buijtensorg moeste begeven, dog vermits ik den vijand eerst meende aan te treffen en te begroeten welk geluk mij egter niet heeft mogen te beurt vallen gelijk ik dan ook na erlangde kennis van des vijands vertrek ook aanstonts.... dit heen vertrokken, alwaar ik dan ook ontrent half twee met veel sukkelens ben aangekoomen,

Dog vermits den vijand op de minste tijding van onse komst overal de vlugt neemt, en bij vervolgens van deselve, soo soude 't meeste van ons volk door fatigante marschen siek werden en sterven, gelijk men dagelijx doorgaans siet, dierhalve soo oordeele na mijn gering gevoele ten nutte van 't volk en observantie van den

vijand

vijand, raatsaam te wesen dat mijn onderheb„
bende magt in tween verdeelt wiert, als een
helfte hier, en d'andere helfte op pondok binda,
wanneer ik geloof hij soo ligt niet sal re„
solveren om in de boven lande of beneden in
te dringen, en vermits mijn volk seer
gefatigeert is soo ben van meening van
daag en morgen hier wat uijt te rusten,
verders niets wetende uwe Hoog Ed: attentie
waardig, soo besluijte na uwe Hoog Ed: seer
humble gegroet en van mijne duursame
agting te hebben versekert, soo blijf ik
in alle submissie /: onderstont :/ Hoog Edele
groot agtb: wijtgebiedende Heere /: lager :/
uwe Hoog Edelheijts gehoorsamen en onderdaa„
nigen dienaar /: was geteekent :/ Fr. An. Gr:
van Ranzow, /: in margine :/ In 't Campement
buijtensorge den 24: Julij 1751. /: en daar onder :/
P.S: de smits en timmerlieden van de artillerije
sijn op Tangarang gebleven

Bantam

Aen Zijn Hoogh Edelheijt
Jacob Mossel
Gouverneur Generael van Nederlands India &c. &c. &c.

Hoogh Edele Groot agtbaare &c.
wijtgebiedende Heer,

Uwe hoogh Edelheijts mij seer vereerende missive,
gedateert den 25: deeses, is mij heden wel geworden,
en hebbe aanstonds, volgens uwe Edelheids hooge
instructien, een groot detachement met de scheepen
na 't Zeringe, onder het oppergesagh van den Lt:
Collonel van Ossenberch gecommandeert om
ingevolge de orders van uwe Edelheids die
Lampon te straffen, ende peper, die daar
gevonden wert, besorgen zijnde, dit wees„
spannige volk aan de vernielende vlamme
over te geven ik hebbe deesen avond den kroon„
prins onderhouden, en hem versogt Imant
na Lampon te senden, die sulx op sigh genomen
heeft, bij aldien pontan sigh niet vrietlijk aen
de gehoorsaamheijd van de Ed: Comp: komt

onderwerpen

Van Bantam den 26: July 1751,

onderworpen, soo sal Ed: Zelve ras door
de Zegenpraalende wapenen t' onderbrengen;

De te vloet der onderworpene Campons
is ongemeen groot, Zien neffens gaat wederom
een lijst derzelve, en deesen avond is wederom
een groot getal gekomen, welker namen
mij nogh niet zijn overgelevert de consternatie
is aloomme so groot, dat alles in korte onder de
gehoorsaamheijt van de Ed: Comp: gebragt zal zijn,

De Heer Valck bevindt zigh niet welzijnde
door een swaare koortz aangetast, hope egter,
dat zulks van geen gevolgh zijn zal;

Ik weete voor Ed: tegenwoordige niets meerder,
uw Hoog Edelheijts attentie waerdig waarom
mij ootmoedigste in deselfs hooge en gunstige
protectie aanbevelende, mij levenslang met Ed:
diepste ontsagh teekene /:onderstond:/ Hoogh
Edele, groot agtbaere, wijtgebiedende Heer
/:lager:/ uw Hoogh Edelheijts onderdanigste en
gehoorsaemste dienaer /:was geteekent:/ J: Convert
/:in margine:/ Bantam den 26: July 1751,

Lijste

Van Bantam onderdato 26: Julij Ao 1751,

Lijste van gesubmitteerde Campons

Hoofden	Campons
Ingabij Comalo	wano Sabo
Sanith	wanagijrij
Tommangong Sadjith	Sariddan
Rackta	Tanjong
Basudding	Kepoe
Anga	pamengkang
Ingabij Sarassil	Karangoth
Tommangong wieradjaja	Tambackheloe
Tol Koeroe	Kalontjing
Banika	gerillaja
Carim	Kedoeng kamijree
Sana	Cassoebar
Soerakandam	Taratte
madjid	Tarate aursud
Saijipa	Tjililaija
dassij	Cassabandaram
Samoedin	Randja d'Jeroeck
Soera Tollor	T: Jibba
wajoed	waliekoekoen

Singa

Van Bantam onderdato 26: Julij 1751,

Aan

Hoofden	Campongs
Singa	Koebanjeroe
Bansoera	Kabaropan
Salila	Katilan
Santaka	Randjagellem
Maska	Randje Tolbed
umbij	Pambagoen
Jamijra	Toebasa
Lanang	margalangoen
Basoed	Tosa-martha

Saji Hooft van een visschers vaartuijgh

Bovenstaande hoofden, als ook die in vorige lijste vermeldt, hebben heden den eedt van getrouwigheijt na de mahummed/taansche wijze aan de Ed: Comp: en den Croonprins afgelegt /: was geteekent :/
G: W: Laats

Aan

Van Bantam den 27: Julij A°1751,

Aan Zijn hoogh Edelheijt
Jacob Mossel
Gouverneur generael van Nederlands India &c: &c: &c:

Aan

Hoogh Edele, Groot agtb^re: wijtgebiedend Heer,

Het is met het allerdiepste respect, en nedrige hoogh-agtinge, dat ik de vrijheijt neme, deeze letteren aan uwe Hoogh Edelheit te schrijven, om dezelve te informeeren van het voorgevallen zedert mijne, aan uw Hoogh Edelheijt, op gister toegezondene missive. —

In de eerste plaatze zende uwe Hoogh Edelheit de lijste van sterkte, so der Inlanders als europeesen, welke onder Commando van den Lt:

Hollandt

Collonel van ossenberch na 't Heringe Zijn vertrocken Ik hebbe dit detached, ment so swaar gemaakt, of 'er ikwils eenige vijandelijk tegen, stant mogte gedaan worden, niettegenstaande men mij van het tegendeel verzekert, en ook om de stranden aan die Zijde te suijveren de Croonprins heeft een getal sakken ge,, fourneert, om de peper (so daar eenige gevonden word) te laden so dra de Cam, pont en strande van pontan en Tenare sigh met kragtig koomen onderwerpen (: dat mij egter de Croonprins vast ver, sekert) so sal hij de te rugh komst van de overste van ossenberch de sloepen Zenden voor de bogt, en met mijn Corps te lande derwaarts marcheeren, om het Zelve tot gehoorsaamheijt te brein,, gen —

Heden hebben sigh wederom Eenige Campons onderworpen, ook hebben de moo,, ren eenige Sendelingen gezonden, verzoekende,

om

om weder in haare platsen te mogen trecke,, het geen geaccordeert hebbe, oordeelende (: aldo geen nadere instructie voor deeze Zijde hebbe:) best te weesen, de minsaamste wegen inteslaan —

De vijandt is nergens versamelt, maar alomme met de uijterste confuster,, natie verstroeijt, Zelfs ratoe Bagoes Boeang is met een Zeer kleijn gevolg in het gebergte gevlugt,

Heden heeft de Croonprins eenige sendelingen na Lampoen af,, geveerdigt, met een brief van hem, Zijnde tot dit transport de sloep de vriendschap geemploijeert, waar bij de Croonprins last, om al de daar Zijnde peper aen de Ed: Comp: aftebrengen,

De heer Commandeur valk is een weijnig beter, egter nogh met de koortz: Zijn Ed: gelijk is, recommandeeren ons

in

Van Bantam den 27: July anno 1751,

in uwe Edelheits hooge protectie, en verzeke„
ren deselve van ons onderdanigste respect
/: onderstond :/ Hoog Edele groot agtbaere,
wijtgebiedend Heer /: lager :/ uwe hoog
Edelheijts onderdanigste dienaar /: was geteekent :/
Ir Convert /: in margine :/ Bantam
den 27. July Ao 1751,

Buijtenzorge

Van Buijtenzorge den 26: July Ao 1751,

Batavia

Aan Sijne Hoog Edelheijd den hoog en welgeboore Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India

Hoog Edelen wel Geboore Heer,

Ik heb de eer gehad, naa mijne te rug
komst, en mijne conjongering met den Ed:
overste van Rantzouw, leegen een brief van
uE: hoog Edelheit te ontfangen, zeedert die
tijd ik heb mijn best gedaen om de ordres,
en bevelen van mijn commandant te
volgen, evenwel dat ik heel swak en ver„
moeijd was, en dat mij heen swaar veel
kom te volgen in de lange marsch dat
Zijn Ed: gedaen heeft om de vijanden aan te
treffen ik durf uE: Hoog Edelheijd verzee„
keren dat ik alree uw hoog Edelheijd
verzoeken zou om eenige rust, en middelen

voor

Copie
van Buijtenzorge den 25: Julij A°. 1751,

voor mijne gezondheijt te mogen gaan gebruij,,
ken als niet geroepen had dewijl ik geene te
ontmoeten, onder den Ed: overste die soo ijverig
was om Ue te mogen krijgen, dierhalve
ik sie dat tot nu toe geen vijand te vinden
is, en dat ik dagelijks verswakken versoek
ik uE: hoog Edelheijt niet qualijk te neemen
als voor eenige tijd eiddelen in rust te
gaan genieten. —

Ik heb vandag aan de Ed: overste het selve
voorgestelt, en dat ik daar over aan uw hoog
Edelheijd schrijven souw dat Zijn Ed: me
gepermitteert en heeft. —

Ik blijve met de hoogste respect (: onderstond:)
~~...~~ hoog Edele en wel-geboor Heer (: lager
uw hoog Edelheijd ootmoedige en gehoorsame
Dienaar (: was geteekent:) J.n Roussel (: in margine:)
Buijtenzorge den 25: Julij 1751,

batavia

Copie
van Tangarang den 26: Julij A°. 1751,

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheijd den Hoog Edelen
Groot agtb: Heer den hoog Edelen Heer
Jacob Mossel
Gouverneur Generael van Nederlands
India Etc.a Etc.a Etc.a –

Den
Hoog Edele Groot agtb: Heer

Uw hoog Edelen groot agtb: geeerde letteren
van gisteren Zijn mijn heeden morgen te
9: uuren wel aen handen gebragt, en
den Inhoud uijt den selven ontwaart, soo
dient in nedrig onwaart als dat ik Jn,,
mediat onsen Aria en den Jugdbaj van de
negorij grending heb laten roepen, en
haar voorgeslagen hoe dat 't aen bequaamsten
Zijn mag, den berg Monarra in den
brand te steeken, so hebben se mijn ter
antwoord gegeven, als datse selfs na ge,,
melde berg wouen toe gaen, en sien off

A

Van Tangarang Den 26: Julij A°. 1751,

't Sig soo bevind dat hee Tassa van den Berg
is vertrocken, en dan geleegentheijd neemen,
alle Huijsen en Bosweek soo Sig daar bevinde,
in den brand te steeken wat de plaats tot
een bequaam Fort aen belangt soo hebbe
all met den Hr. overste Rantzouw daar
van gesprooken, en hebben voor goed be„
vonden 't Fort bij de negereij Salbanten
aen te leggen vervolgens rapp: uw
hoog Edelen groot agtb: als dat ik aenstonds
na ontfangst deses den Capn. Voltz op uw
hoog Edelen groot agtb: ordre heb geschreven,
dat hij hem na toe sal komen en bij zijn
verdere ordres ontfangen als mede goet hem
Inleggent, een specificatie van all 't geene
soo uijtgegeven en wat nog in resto is,
tot uw hoog Edelen groot agtb: over weet
de ambagtlieden aengaet soo rapporteere
uw hoog Edelen groot agtb: als dat de
Capn. Trommelsmit, en twee timmerlieden
na den Hr. overste Rantzouw reeds
gecommandeert maar de twee smids hebbe

aenstonds

Van Tangarang Den 26: Julij A°. 1751,

aenstonds deeses laten roepen en beordert
in lag te gaan vervolgens rapportee„
re uw hoog Edelen groot agtb: als dat
ik heb vernomen, dat de twee opperhoofden
pangerangh Linat, en raeding Suratataila
bij de van Lampong voor 't overige
sal niet manqueeren al 't geene water
voorvalt van sadrou uw hoog Edelen groot
agtb: te rapporteeren en verblijve na we„
drige dienst presentatie met diep schuldig
eerbied /:onderstond:/ Hoog Edele groot agtb:
Heer /:lager:/ uw hoog Edelen onderdanigen
D„w„ Dienaar /:was geteekent:/ Js. Verkolen,
/:in margine:/ Tangarang den 26: Julij 1751,

Batavia

(170)

Ten Casteele Van Buijtensorge den 27: July 1751,

Batavia
Aan Zijn Hoog Edelheijd den hoog Ed: Groot
Agtb: weijtgebiedende Heere
Jacob Mossel
Gouverneur Generael van Neder„
„lands India aldaar

Hoog Ed: Groot agtb: Weijt„
gebiedende Heere.

Den Commandant van Tjam„
pia heeft mijn gisteren kennis gegeven Ed„
Hoog Ed: dat d' Inlanders bevreest sijnde,
dat den vijand wederom te rug soude
koomen, van sins waaren de post
te willen verlaten, want door den vaan„
drig commandant Jenig volk op de
brantwagt gestelt sijnde, soo quamen
sij lieden in stede van de wagt te houden
wederom te rug, onder bedreijging, bij

aldien

Ten Casteele Van Buijtensorge den 27: July 1751,

aldien sij in de post niet ingelaten
wierden, sij van sins waren het Casteel
te kiesen, en vermits ik bedugt was,
dat het bij geen dreijgement soude blijven,
maar dat sij lieden tot de daat souden
overgaan, en dat die Desertie sommijlen
van een schadelijken nasleep soude wesen,
soo heb ik dienstig g'oordeelt ter voorkoo„
ming van schadelijke gevolgen, de post
te versterken, met een Comp: europeesen,
waar bij een vaandrig 2. Sergeants en 48. ge„
meene benevens een Comp: Inlanders van 59
koppen, iden voorsien sijnde van ses en dertig
scherpe schooten als mede een vatje gevult
met 1200. patroonen, vermeenende dat door
dese versterking gem: besetting genoegsaam
in staat sal wesen, om een loff[?]er„
tigen en vlugtende vijand te resisteeren,
en d' opgevatte vrees daar door sal dimi„
nueren, in hoope verserende, dat dese
mijne behandeling uw hoog Ed: behaaglijk
mag wesen, Ick mede besluijte onder

betuijging

Van Buijtenzorge den 27: Julij 1751,

betuijging van mijne agting, soo hebbe d'eer mij met alle submissie te noemen
/: onderstond :/ Hoog Ed: groot agtb: wijtgebiedende Heere /: lager :/ uw hoog Edelheijds gehoorsaamen en onderdaanigen dienaar
/: was geteekent :/ Fr: Ar: Gr: van Ranzow
/: in margine :/ In 't Campement Buijtenzorge den 27: Julij 1751,

Batavia

Van Tangarang Den 27: Julij 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen gr: agtb: Heer
Den hoog Edelen heer Jacob Mossel
Gouverneur generael van Nederlands India Etc: Etc: Etc: –

Wel Hoog Edele Groot agtb: Heer

Met alle nedrige Eerbied werd uw hoog Edelen groot agtb: gerapporteert als dat de vaandrig van 't Siampia aen mijn Eed: gerapporteert, dat de E: overste van Rantzouw op den 23: d: 's avondts te 6. uuren aen de revier van d: post is gearriveert, en soo dra als de vijandt dit vernomen heeft is hij aenstonds vertrocken in 't bantamse, als mede dat kee Tappa met 600. man aldaer geweest was, en is de E: overste 's morgens vroeg daer op weder na buijtenzorg vertrocken werder berigt mijn Eerenged: vaandrig als dat kee Tappa

ten

Per

Van Tangarang Den 27: July Ao. 1751,

ten eersten will wederom komen en de post met Canon aangrijpen, en sal hee Tappa Zeen bedroeft Zijn over 't opperhoofd Aria Loera patalla die aldaar ge,sneuvelt is nevens nog 5. opperhoofden als mede dat de voorgenoemden Capn. Toisa heeft gesegt soo nu de Comp: de rebellen met wilde vervolgen en door slaen dat hij alsdan met Zijn onderhebbende inlands militairen van 't Lampia wil affgaan waarmede deese affbreekende en verbleij,ve na wedrige dienstpresentatie met diep schuldig Serbied /:onderstond:/ Hoog Edele groot agtb: Heer /:lager/ uw Hoog Edelen onderdae,nigen Dw. Dienaar /:was geteekent:/ J. Verstolen, /:in margine:/ Tangarang den 27: July Ao. 1751,

C. Batavia

Per

Van Cattapang Den 27: July Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijt den hoog Edelen welgebooren heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &a. &a. —

Hoogedelen en welgebooren Heere,

Bij deesen hebbe de eer uw Hoog Edele welge,boore te raporteeren dat heeden desen mor,gen voor den dag van de post de quall ben ver,trocken, met vaartuijgen na Tanjong kait en aldaar geen rebellen vindende Zijn ijden afge,trokken na de Suijkermoolen Catappang waar ook alles gesluijt was, alsdoen de marsch neemende na mabok met voornemen 't selve te atta,queeren, maar daar digte bij koomen de liet sig de vijandt sien verdeelt in drie porthen in Zijn doen op hem afgegaan, en hem naderende heeft de vlugt genomen en is geretireert en is door vervolgt geworden tot voor bij een negorij cay inkan geleegen boven mabok welke negorij was leedig van menschen vonden, dog egter wel voorsien van proviant, dierhalven hebbe goet gedagt deselve

in

Van Cattapang den 27: Julij Ao 1751,

in den brand te steeken dit verpligt sijnde was de tijd verloopen om mabok te kunnen aantasten dierhalven goed gedagt te rug te trekken, nae de suijkermoolen Catappang om aldaar deese nagt te campeeren en den morgen vroeg af te breeken en mabok te attaqueeren dit is alij geen dat ik uw hoog Ed: welgeb: voor desen kruijs can raporteeren en na iets anders verpligt te hebben op staande aan, stonds per Expresse bekend te stellen;

Hier mede ik d' eer heb desen te eyndigen na alvoorens mijn persoon en uwe Hoog Ed: wel geb: goede gedagten gerecommandeert te heb, ben mij noemende en met veel eerbiedenres, pect te zijn /: onderstond:/ wel Edele geboore Heer /: lager:/ uwe Ed: onderdanige en gehoorz: Dienaar /: was geteekent:/ A: Gille /: in margine:/ in de Campement Cattapang den 27: Julij 1751, /: en daar onder:/ NB: soo even na 't schrijven deses omtrent de klocque agt of negen uuren heeft de vijand onse brand wagt geallarmeert, en is door de onse op haar geschooten geworden om welken redenen wij ook allarm hebben latten slaan en tot nog toe in 't geweer om af te wagten wat hij mogt beginnen. —

Bantam

Van Bantam den 28: Julij 1751,

Aan Zijn Hoogh Edelheijt

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Neder, lands India &c. &c. &c. —

Hoog Edele, Groot agtb: Wijtgebiedende Heer,

Het is met het allerdiepste respect, dat ik uwe Hoogh Edelheit bij desen communiceere, dat ik heden na Toeks-molam ben ge, marcheert en het selve verbrant, hebbe, om dat het sigh, als een van de nabijgelegenste niet heeft koomen onderwerpen strekkende deeze straffe tot exempel van andere: Calijbontang een considerabel visschers Campon heb ik ge, spaart, om dat het selve belooft heeft zich heden onderwerpende, zulks morgen plegte, lijk te koomen doen te meer hebbe deese gunste geoeffent, wijl zulks de plaats

is

Van Bantam den 28: Julij Ao. 1751,

is van waar men van te voren de vis aldien ontfangen heeft,

Ik Zal van dage met mijn volk hijtrijden om de weerspannige tot gehoor,, Zaamheijt te brengen, waar toe egter niet veel moeyte denkt te Zullen hebben alzo Zij alle naar vrede wenschen. — ook Zijn Zedert gister wederom in de Setting hoofden van Campons opgedraagt, die pardon verZoekeden;

Ik hoop dat de heer ossenberch het Zelve om de west Zal ondervinden, daar de negerijen aan de stranden Tidenpaadt hij Zich reeds hebben ondergeven: nadien wij dus victorieuselijk naar pontang en Tenara Zouden kunnen gaan, om de Zelve tot gehoorZaamheijt te brengen; so Zulks in deze tusschen tijdt niet geschiet. — ons volk is vol lust en moet om rading Bagoes of Kraij Tappa nogh eenste ont,, moeten, van de eersten hebben wij narigt, dat met kleen man in de gebergte gevlugt

is.

Van Bantam den 28: Julij Ao. 1751,

is de laatste weten wij niets van ik ben in als onderdanigheid (: onderstond) Hoogh Edele Groot agtbaere wijtgebiedend Heer (: lager) uw hoogh Edelheijts onderdanigste dienaar (: was geteekent:) J. Convert (: inmargine) Bantam den 28: Julij 1751. (: en daar onder)

NB. Capit. Abdul gani met een praauw na Batavia van hier vertrocken Zijnde wegens swaare Ziekte Zijnde dags der activ Zeer veel is (: volgens ontfangen berigt:) voor pontang overleeden. —

Ik kan Zeggen, dat hij een man van de uijterste courage en bravoure is geweest, wiens gelijke mogt onde de Inlanders hebbe hooren genommeeren de weduwe beveelt Zigh in uwe Edelheits hooge gunste, gelijk ik met en voor haar als de weduwe van so een dappen soldaat ben smekende

, ten

Aan Zijn Hoog Edelheit

Jacob Mossel

Gouverneur generaal van Nederlands India &a. &a. &a.

Hoogh Edele, Groot agtbaere, Wijtgebiedende Heer,

De dagelijkse Zegenrijcke vrugt gevolgen van 's Ed: Compe: glorieuse overwinninge, Zijn veel te groot, dan dat ik een eenige dagh Zoude laten voorbijden, waar in ik niet Jets van een uwe Hoog Edelheits Zou mededeelen. —

Heden hebben sigh alle oost stranden, pontang, Tenara, Cramat en andere meer, aan de gehoorzaamheyd van de Ed: Comp: onderworpen, Zijnde reeds hoven pradinen mede vis hier gearriveert, ik gave hen alle

alle vrijgeleij-brieven, hebbende, die van Tanara belooft haare vis weder als voren na Batavia te Zullen voeren. —

Buijten de stranden hebben sigt heden nogh negentig campons komen onderwerpen, en den eedt van getrouwigheid aan de Ed: Comp:, en den Croonprins afgelegt; onder anderen heeft Toeka molam (dog gisteren hebbe laten verbranden) hem pardon komen vragen, dat haar ook is toegestaan,

Eenige, die uijt de gebergten gekomen Zijn, hebben tot blijcke van haare volkomentheid den olifant van den Ratoe bagoes Boeang mede gebragt. —

Ick hope, dat niet minder voorspoet aan de Zijde van de overste van ossenberch Zal bespeurt worden, als wanneer bantam haast geheel gesubjugeert Zal Zijn;

Ik neme onderdanig de vrijheijt van mij in den hooge protectie van uwe Edelheit aante bevelen, en levenslang, na onderdanigste respect

Van Bantam den 29: July A° 1751,

respect verzoeking van de Heer Commandeur Valk aen uwe Edelheyt, te blyven met het diepste respect /: onderstond:/ Hoogh Edele groot aghtbaere, wijtgebiedend Heer /: lager:/ uwe hoog Edelheits onderdanigste en gehoorsaemste dienaer /: was geteekent:/ J: Convert, /: in margine:/ Bantam den 29: July A° 1751. /: en daer onder:/ NB: ik en de Heer Commandeur Valck versoe„ken onderdanigst, dat de Jongst gedaene eysch van het comptoir alhier ten spoedigsten mogen werden voldoen.—

Tangarang

Van Tangarang den 28: July A° 1751,

Batavia

Aan Zijn Hoog Edelheyd den Hoog Edelen Groot agtb: Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur generael van Nederlands India &c: &c: &c: —

Hoog Edele Groot agt„baer Heer,

Heeft mijne vorige letteren Zijn Eendlijk gerigt om uw hoog Edelen groot agtb: te rapporteeren als dat mijne uytgesondene spions gisteren avondt wederom Zijn te rug gekomen, en mijn berigt ge„bragt, als dat sig Kee Tappa met ontrent groote 100 man weder op de berg Monarra bevind als mede dat hij heeft Zijne vrouwen na de negerij

Jessienga

Pe

van Tangarang den 28: July 1751

Jessienga gehouden waarmede verblijde
na wdrige dienst presentatie met diep
schuldig eerbied /: onderstond:/ Hoog Edele gr: agtb:
Heer /: lager:/ uw hoog Edelen onderdaenige
Dr.,, Wr, Dienaar /: getekent:/ Js. Vertkolen,
/: in margine:/ Tangarang den 28: July 1751,

Pr Batavia

Pe

van Cattappang den 28: July Ao 1751,

Pr Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen welgeboren Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &a. &a. &a.

Hoog Edelen wel Geboore Heere

Bij mijn rapport van gisteren avond hebbe de
eer gehad uw hoog Ed: geb: te communiceeren
de rebellen waarom mabok niet is aangetast en
daar bij ons voorneemen om het selve van dag
te ondernemen hebbe dan vervolgens de eer
uw hoog Ed: geboren te raporteeren dat wij desen
morgen zijn vertrokken tot voor de rebelen
en hebben mabok aan twee kanten geattaqueert
edog op de rebelen coomende tot in de negorij
bevonden de inwoonders alle gevlugt te weesen
wanneer deselve door de onse is in den brand
gestooken om reedenen dat de rebellen sig
daar niet bij den anderen mogten versamelen,
sijnde een negorij die sterk is door de rebelen
die sig om sig heeft, na dit verrigt hebbende

zijn

Brief van Catappang den 28: Julij Ao. 1751,

zijn wij weder afgetrokken na de Suijkermoolen Catappang mits hoord dat de vlugtende vijanden haar verder na 't bantamse gebied begeven, en soo oordeelen het goed te zijn deselve bij dese geleegentheijt te vervolgen na Tanara &a: dog egter sal daar meede niet voortevaaren sonder alvoorens nieuwe ordres van uw Hoog Ed: geb: gekoomen te hebben, men heeft van de re„ bellen nog niemant gevonden die zig wil onderwerpen, en sonde ook ijmand in stilligheijt voor uijt zenden na Tanara om te mogen weeten hoe sij g' intentioneert kan niemand krijgen die daar durft heen gaan;

Hiermeede de eer sal hebben desen met alle onderdanigheijt te eijndegen mij noemende met veel eerbied en respect te zijn en blijven /: onderstond: / Hoog Edele en Welgeebooren heere /: lager: / u hoog Ed: welgeb: onderdanigen gehoor„ saam en allerootmoedigste dienaar /: wasgeteekent: / A: gille /: inmargine: / op de Zuijkermoolen Catappang den 28 Julij Ao. 1751,

Brief van Bantam den 2: augustus 1751,

Aan Zijne Hoogh Edelheit

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c: &c: &c: –

Hoogh Edele Grootagtbaare, Wijdgebiedende Heer,

Ich hebbe de eer uwe Hoogh Edelheit te melden, dat Toekan of Kiai Wajang mede in onze handen gevallen is, zijnde hij die fameuse kruijtmaker en vuurwerker, die sig tegens de Comp: heeft: ik hebbe aan„ stonds aan de opbrengers de vijf honderd rijksdaalders premie, op zijn hooft gestelt laten betalen, het geen sodanig aanmoedigt, dat jder uijt wil, om meer anderen hoofden van rebellen te vangen, en herwaarts optebrengen, terwijl zeer goet zoude zijn, dat zij hun loon na verdiensten ontfingen, en anderen ten exempel

geprostitueert

geprostitueert wierden, blyvende dezelve
even hardnekkig, willende niets beloven,
so min van krijgmaken, als het navolgen
der vijanden, terwijl een gevangene aldien
aenstonds op zijn aenkomst zeyde, dat hij
hem in de bentings altijt gezien hadt.—

Alles gadt hier met ons naar wensch, wijl
Campons uijt de gebergtens, die meer als een dagh„
reijsens hier van daan leggen, herwaarts koomen,
om zich aan de gehoorzaamheijt van de Ed:
Comp: te onderwerpen, en, bij aldien de heer
ossenberch so veel staat in zijn expeditie, daar ik
nogh geen tijding van hebbe, maar zeer na
verlangende ben, so dunckt mij, dat duijzent man
Sufficant genoegh weezen zullen, om het overige,
dat nogh niet onderworpen is, tot gehoorsaamheijt
te dwingen: als vier hondert europeesen, waar
onder het Corps husaren, en ses hondert Inlan„
ders, alle onder Commando van den majoor Rijnders,
terwijl dan de lijfwagt en het overige zou konnen
na Batavia retourneeren: te meer: nadien
men hier verzeekert, dat Keaij Tappa niet
meer op de berg onara, maar zelfs voor zijn

eijgen

eijgen volk invisibel is: offentgaande, wat doet
men van hem, wanneer Keai Tappa de
tijding van de swaare neerlaagh van ratoe
bagoes boeang ~~[illegible]~~ kreegh, bleef hij eenige tijd
onbeweeglijk sitten, doch sig een weijnig her„
vattende, vloogh moedig op, en zeyde, dat hij
aanstonds herwaarts wilde marcheeren, gelijck
hij ook de marsch aennam, doch onderweegs
veel vlugtelingen van ratoe bagoes ontmoeten„
de, die hem slegte tijding bragten, onder an„
deren, dat ratoe Bagoes met een kleijn gevolg
in de bergen gevlugt was, veranderde hij
van gevoelen, en keerde weer te rugge,
op welke te rugh marsch hij van zijn eijgen
volk snagts geëclijpseert is, zodat niemant
weet hij gestoven of gevloogen is.—

Ick hebbe met den kroonprins over het
fort als het middelpunt, dat aen de mont
van de rivier Tenare sou moeten gelegt
worden, dat ik voor seer goet vinde,
gesprooken: en daar op tot antwoort verkreegen,
dat terwijl hij geen absolut vorst is, eerst
met de pangerangs dien aangaande zou moeten
raetplegen; doch dat hij alles aen het goetvinden
van de E. Comp: overlaat ook hebbe ik den kroon„
„prins gesprooken aengaande het slegten van
alle vijandelijcke werken op marquasana,
daar wel duijzent man toe verreijscht worden,

zijnde

Van Bantam den 2: Augustus 1751,

Zijnde zulks ten uijtersten nodig, en door den Croonprins reeds gelast geworden: wan, neer wij nu na Batavia te rugh zouden keeren, so kan de Ingenieur hergh gelast worden, om de bequaemste plaats met mij daer toe uijt te sien, en het bestek te formeeren: menende desselfs werken hier een seer goede voortgang, terwijl ik niemant capabel der kenne, als die heer om die zake te executeeren;

Hier nevens zende uwe hoogh Edelheit eenige bewijsen, om te toonen, dat de ver, klaring dienaengaen de niet ongegront is, hebbende mijn Secrets: reets drie brieven op mijn ordre aen Kleijnhoff geschreven, dogh nooijt een eenige letter antwoort ontfangen;

Na onderdanige offertes van schuldig res, pect, en onderdanige recommandatie in uwe Edelheits hooge protectie, so blijve leevenslang met alle onderdanigheijt /: onderstond:/ Hoogh Edele, groot agtbaere, wijtgebiedende Heer /: lager:/ uwe hoogh Edelheits onderdanigste en gehoorsaem, ste dienaer /: wasgeteekent:/ Jn: Convert, /: inmargine:/ Bantam den 2: augustus Ao 1751,

Aan

Van Bantam den 4 Augustus 1751,

Aan Zijn Hoogh Edelheit
Jacob Mossel
Gouverneur Generael van
Nederlants India &c: &c: &c:

Hoogh Edele Groot agtbe:
wijtgebiedende Heer,

Ik hebbe de Eer uwe hoogh Edelheit te communiceeren, dat wij als nogh geen nadere tijding van de heer Ossenberch hebben, als deeze heden avond is de pangerang van 't Jeringe met eenig gevolgh hier aengeko, men, om sigh aen de gehoorzaemheijt van de Comp: te onderwerpen, en ampon te versoeken, welke ons mededeelt, dat hij reeds op wegh herwaerts zijnde de schepen onder voorn heer overste op de reede heeft zien koomen, datter alleenlijk te Jeringe

tme

117

Van Bantam Den 4: Augustus 1751,

twee baaren peper zijn, en hij voor zijn ver,
trecke aan zijn Zoon bevoolen hadde, om, sodra 'er
Comp:s schepen in 't gezigt quamen, sigh met
buffelsen andere verversingen ad boort van de
zelve te begeven, om bij 't hooft ampon te vragen,
zo dat de expeditie van de heer Ottenberch
geavanceert zal zijn, en de gereede stranden aen
de westzijde gesubmitteert;

Ick weete voor Ed: tegenswoordige geen anders
nieuws uw hoogh Edelheijts attentie waerdig mede
te deelen, als datter een schip uijt de westen
in ons gezigt ten ~~anker~~ anker is, doch
niet wetende, welk schip Ed: is. —

Na onderdanige betuijging van mijn hooge agtinge en onderdanigheijt, so hebbe de
eer deese te sluijten /: onderstond:/ Hoogh Edele,
groot agtbaere, wijtgebiedende heer /: lager:/ uwe
hoogh Edelheits onderdanigste en gehoorsaemste
dienaar /: was geteekent:/ J: Convert, /: in margine:/
Bantam Den 4: augustus A:o 1751;

Batavia

519

Van Pondok Binda den 5: augustus A:o 1751,

Batavia

Aan zijn hoog Edelheijt den hoog Edelen wel geb:ren Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India

Zijn

Hoog Edelen wel Gebooren Heer

Naa wensching van alle prosperiteiten
en gesondheijd, ik neeme de vrijheijd uw
hoog Edelheijd dese brief te zenden in verwag,
ting van uw: hoog Edelheijt verders orders
en blijve met Ed: diepste respect en submissie
/: onderstond:/ Hoog Edelen wel gebooren
Heer /: lager:/ uw Hoog Edelheijt su mis
en gehoorsame Dienaar /: was geteekent:/
J:n Roussel /: in margine:/ In 't
Campement Pondok Binda den
5: Augustus A:o 1751; —

Pondok binda

Brief van Salbanten, den 4: augustus Ao 1751,

Pondok Binda

Aan den Ed: Manhaften Heer
Jean Babtist Roussel
Major van 't de tachement aldaar

Op heden hebben mij weder van geruste vertrouwelingen, rapport: dat Kee Taffa met ontrent 400. man op den berg monara is gearriveert, als mede dat hij thans verige van die volkeren die thans zig bij de Compagnie hebben vervoegt haar huyzen hebben laten verbranden, voort overige kan ik uEd: niet nader melden en blijff met de ver-dyste agting en schuldig respekt /: onderstond:/ Ed: manhaften heer (:lager uEd: Dw: Dienaar /: was geteekent:/ D: Voltz: /: in margine:/ In 't Campement den 4. augustus Ao 1751,

Bantam

Brief van Bantam den 5: augustus Ao 1751,

Batavia

Aan Zijne hoog Edelheit
Jacob Mossel
Gouverneur generael van Nederlands India Etc: Etc: Etc:

Den
Hoogh Edele Groot Agtb:ren
Wijtgebiedende Heer

Uwe hoog Edelheits mij zeer honoreerende missive, gedateert den 4. deeses is mij heeden wel geworden, zullende morgen aenstonds de volgens uwe Edelheits ordres met de beyde in handen zittende Princesen, Keaij wayang kruijtmaker, en Libalie Constapel, handelen, en executie over deselve doen laten terwijl ik alle mogelijke moeyte zal aenwenden; om de overige vijandelijke opperhoofden in handen te krijgen, zullende uwe hoog Edelheits daer opgestelde en verhoogde premie de vangers

zeer

Per Van Bantam den 5 augustus 1751,

Zeer ootmoedigen gebeurt Ende ons Ratoe Sitie
magtig te worden, so kan uwe Edelheits ver,,
Zekert wezen, dat deselve met de uyter,,
ste discretie sonder eenige mishandelinge
Zal bejegent worden —

uwe hoogh Edelheits verlangen, om tijding
van de heer van ossenberck te mogen
hebben hoope ik, dat door nevensgaande copia
deszelvs missive van Zijn Ed: eenigsins Zal
komen voldaan worden, terwijl ik ook
hope, dat de sagte behandeling omtrent
de inwoonders van 't Jeringe, (hoewel niet
- - - - - aan de straffe, die uwe Edelheits
haar oplijde) uwe Edelheijt niet onaange,,
naam Zal wesen, Zijnde de pangerang
't Jeringe reeds twee dagen voor de landing
van den overste ossenberck met de voor,,
naamste strand hoofden (gelijk ik in die
van gisteren aan uwe Edelheit melde) hier
aangekomen, om Zigh aan de gehoorsaam,,
heijt van de Ed: Comp: te onderwerpen, en
ampon te vragen, gelijk bij rapport

van

Per Van Bantam den 5: Augustus Ao 1751,

van deze pangerang, als ook bij missive
van den overste ossenberck, dat Zijn Zoon
met de voornaamste, die nog daar waare,
aanstonds met verzekeringen aan boort
gegaan was met de witten vlagge, om
ampon te smeeken, biddende Zigh met al
haar vermogens ten dienste van de Comp: aan
en Zullende bij hem Lt: hollandt de peper
ligten, en in de sloepen brengen laten, dien
ik heden ordres sende, om een sloep in de
bogt van 't Jeringe te laten, en met de
overige herwaarts te koomen. wil inmiddels
uwe Edelheit ondertusschen de straffe, ten
uytersten met den vaarde volbragt hebben,
so kan Zulks door dat daar blijvend
sloep genoegsaam geexecuteert worden den
olifant Zal volgens uwe hoogh Edelheits ordre
in den dallam bij de croonprins gelaten
worden, terwijl ik morgen de korte sterkte
Zal overZenden;

Na mij onderdanigst in uwe Edelheits
hoge protectie en gunste te hebben de

ede

Van Bantam den 5: September Ao 1751;

eer mij eeuwdlang met de uijterste hoogh
agting te betoonen /: onderstond :/ Hoogh Edele,
groot agtbaere, wijtgebiedend Heer /: lager :/
uwe hoogh Edelheits onderdanigste en gehoorsaem,
ste dienaar /: was geteekent :/ J:s Convert
/: in margine :/ Bantam den 5: augustus
Ao 1751, /: en daar onder :/ P.S. ik hebbe
uwe hoogh Edelheit te melden, dat ik
den pangerang 't Jdringo in de dallam
heb gevonden, wel niet direct als gevangen,
maar egter met verzoek aen den Croonprins,
om den zelven te observeeren tot dat ant,,
woort van uwe Edelheit zal ontfangen
hebben. —

Van Bantam den 6: augustus

Aan zijne Hoogh Edelheijd
Jacob Mossel
Gouverneur generaal van Nederlands India Etca Etca Etca

Mijn
Hoogh Edele, Groot agtbaere, wijtgeb: Heer,

Na toezending van ingesloten accurate korte sterk,,
teeu, so hebbe de eer, uwe hoogh Edelheijt te communi,,
ceeren, dat heden avond ten seven uren narigt
ontfange, dat eenige reeds aen de gehoorsaemheijt
van de Ed: Comp: onderworpene Javaenen een
slaven Jonge van Batavia hadden gevangen, en
herwaerts meend en te brengen, doch dat zij 's
nagts in een Campon, agt uren van hier, egter
mede in de bergen gelegen, sigh geattaqueert
hadden gevonden van een pattrouille, sterk houdent
troppen, die zijn, dat zij van de party van
Bagoes en Kee Tapa waren, welke mede
eenige uren daer van daen met een sterk
corps waren, en een armee in de bergen
sogten te formeeren: van onze eenige
man zijnde heb niet den slaven Jongen
vermist,

Van Bantam den 6. augustus 1751,

vermist, en drie zijn aangekomen, welke rapporteeren, dat de zien broeders van den pangerang zigh daar onder bevinden, doch niet zeeker weten of kei Tappa daar in perzoon bij is.

Ik heb niet willen manqueeren, om uwe hoogh Edelheits deeze tyding te communiceeren, terwijl ik morgen nader particulariteyten verwagte, zijnde meer als dertig Javaanen daar op uijt: en so dra ik weete, waar deeze party sigh ophoud, en de plaats genaakbaar is zo zal immediat alle nodige moeite in het werk stellen, om haar te kloppen, en de hoofden in handen te krijgen;

Na mij op het nedrigste in uwe Edelheits hooge gunste aanbevolen te hebben, so verblijve met het diepste respect (: onderstond:) Hoog Edele gr: agtb:re wijtgebiedende Heere (: lager:) uwe hoogh Edelheits onderdanigste en gehoorsaamste Dienaar (: wasgeteekent:) J: Convert, (: in margine:) Bantam den 6. augustus 1751,

Pondok

527

Van Pondok Binda den 6: aug.s 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheyt den hoog Edelen wel gebooren Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal, van Nederlands India

Hoog Edelen Wel gebooren Heer

Volgens uw hoog Edelheyt orders, ik heb alle de ambagtslieden, van de Comp: van Cap.n Hoen, met eenen off.r weg ge sonden sterk van 86. koppen, ik geloove dat niet meer, mist en kan of het gelieft uw hoog Edelheyd ouden te belasten, ik sal mijn best doen om de orders uw hoog Edelheyts te volgen en niet nalatig te vallen;

Ik heb de vrijheyd gebruijkt om 2. lijsten van ons sterkte te senden om kostgeld voor ons volk, uw hoog Edelheyts brief is van de morgen te 5. uuren naa Cap: Voltz weg gesonde, en de premie op de hoofden van

de

Berigt van Pondok Binda den 6. aug.s 1751,

de rebellen te 6. uren uytgesprooken;

Ik wenschte met all mijn Ed.t dat eenige dienst van consideratie aan de Comp.e zoude doen waarom ik t sed van uw Hoog Edelheyt maaken orders ge vraagd, om deese vreede. —

Daar mee gaan alle bij de brieven Jam,, pia en Salebantar waar over aan uw hoog Edelheyt beeter ordeelen;

Ik blijve met Ed.t diepste respect en submissie /: onderstond /: Hoog Edelen wel geboore Heer, /: lager :/ uw hoog Edel,, heyt onderdanigste dienaar /: wasgeteekent :/ J.n Roussel /: inmargine :/ int Campement van Pondok Binda den 6. augustus: 1751,

Pondok binda

Berigt van Salbanter den 5. augustus A.o 1751,

Pondok Binda

Aan Den Ed: Manhafften heer

Jean Batist Roussel

Major Commandant van de tacement aldaar

Wel Ed: Manhafften heer

Eiden morgens hebbe de eer uwel Ed.e toe te zen,, den en op in leggende brieff van den Command.t van Lampia waar bij uwel Ed. zien kan wat hij mij meldt —

Ik kan uwEd.e niets melden als dat van gisteren, dat hij met sterkte is als 4 à 500. man

waar mede de eer hebbe van te zijn /: onderstond :/ WEd.e Manhafften heer /: lager :/ uwEd: D.w.r Dienaar /: wasgeteekent :/ D.e Voltz,, P.r J.r Hagen /: inmargine :/ In t Campement Salbanter den 5. augustus A.o 1750 —

Salbanter

Van Tsiampia den 5: Augustus Ao 1751;

Salbanter

Aan den Manhafte Heer
DEd: Heer N: N: Voltz
Commandeerende Capiteyn aldaar

Manhafte Heer

Doen uEd: ten eersten rapporteeren als dat op den 5: do: hebbe na berigt gekreegen van de jugbe Estradoeta van de overkant van 't revier op de negrij Berlanjack als de vijant weder na de berg Monarra is getrocken met 2000. man en als dat hij zijn kanon heeft laten staan op de ne„grij tibodalande overkant versoekende aan uEd: doet ook ten eerst raport aan de Heer majoor op pondolk binda waer mede verblijve na groetenis /: onderstond:/ Mijn Heer /: lager:/ uEd: Dienaar /: was geteekent:/ Michiel Brandt, /: in margine:/ Tsiampia den 5: aug: 1751.

Aan

Van Salbanter den 6: aug: Ao 1751

Aan Zijn hoog Edelheyd den hoog Edelen Groot agtb: en wijtgebiedende Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van gereel Nederlands India &: &:

Hoog Edele Groot agtbr: en wijtgebiedende Heer

Heede morgen hebbe uE hoog Edelens ge„eerde orderen ontfangen waar uyt Zijn hoog Edelens begeeren verstaan, waar aan niets Zal mankeeren om 't Zelven door goodes hulpe na mijne vermoogen ten uyt„voer tebrengen hebben ten stont de ambagts gezellen volgens uE hoog Edelens geeerde orderen opgezonden Zoo veel onder mijn detachement Zijn geweest;

ook de opgeworpene hoofden van 't bantams, daar door uw hoog Edelheyts geld op is gestelt, aan mijne onder„hebbende voor geleesen, en gecommunideert,

met

Brief van Salbanter den 6: augustus Ao 1757,

niet twijffelende off 't Zal een goede aan moediging onder de Zelve verwekken;

Voor 't overige weet ik aan uwe hoog Edel Heijt niets temelden; aal dat ik Hand wee, den goede spioens op Loop van /dit/ voordelen in 't bantams na den berg monaaren Edele gezonden, niet welke haare weederkomst niet man keeren Zal, Zijn hoog Edelheijt niet alle eer, bied na den te rapporteeren;

Waarmeede de eer heeft van te Zijn / na uwe hoog Edelheijt een spoedige Jnlantsz: voordelige vreede te Edele toegewenst / niet alle ver, dijste agting en diep schuldig ontsag verblijven /: onderstond:/ Hoog Edele groot agtb: en wijtgebie, dende heer /: lager:/ uE hoog Edelheijts onderd: dienaar /: was geteekent:/ D: Voltz: /: inmargine:/ Jn 't Campement Salbanter Den 6: Augustus Ao 1757,

Batavia

Brief van Pondok binda Den 7 augustus Ao 1757,

Batavia

Aan Sijn hoog Edelheijt den hoog Edelen, wel geboore Heer

Jacob Mossel

Gouverneur generael van Nederlands India

&

Hoog Edelen, wel gebooren heer

Ik Edele Zints gisteren geen onder Berigt van den vijand, en van de morgen ik Edele aan den Heer Capitain Stromberh permissie gegeven om naar de stad te gaan dij is seer siek door den afgange, dat sikte schint de over hand in 't leegen te willen neemen van deze selfde morgen Zijn ook 't gemeene twee van munst, en 2. van walrasse om de selfde naar tangaran op de buffels karren gezonden, ik ben ook selfde seer sterk der van aangetaast, en niet alle Tijde binnen volle schepjes die mij een groot onrust veroorsaaken, daarom is versoekt uwe hoog Edelheijt niet qualijk te neemen als mogelijk

en

Van Pondok Binda den 7. augustus 1751,

en is voor eenige daagen naar huijs te laaten gaan om mij te laaten cureeren, en heeten in staat te weezen in cas of occasie van nood mijn dienst met een gesond lichaam te doen, immers ik versoek uw Hoog Edelheijt, daar over te oordeelen, en te ordonneeren voor Edt. best Zijnde altijd paraat in wat voor staat dat ik kan weezen uw Hoog Edel, heijt 's orders te volgen, soekende in alles mijn gehoorsaamheijt en submissie te betoonen en met hoe veel respect verblijve /:onderstond:/ Hoog Edelen wel gebooren Heer /:lager/ uw hoog Edelheijt 's onderdaanigste en submiss Dienaar /:was geteekent:/ Jn. Roussel /:in margine:/ In Kampement Pondok Binda den 7. augustus Ao. 1751,

Bantam

595

Van Bantam den 7. augustus 1751,

Batavia
Aan Zijne Hoog Edelheijt
Jacob Mossel
Gouverneur generaal van Nederlands India &a. &a. &a.,

Hoog Edele, Groot agtbaere wijd gebiedende Heer,

Ik hebbe bij deezen de eer uwe Hoog Edelheijt te communiceeren, dat de tijding in mijn voorige vermeld, wegens de plaats, waar de vijand ligt opreuw, hebben nader wort geconfirmeert: namentlijk, dat laat Jankadoelagoen, en Tjesollong, drie campons in 't gebergte, circa Kidu, dogh anders Zeggen meer binnen heden van daan, de platsen Zijn alwaar de rebellen wederom een leger formeeren, hebbende reeds wijftig hoofden van campons opgevat, om deselve

tot

Van Bantam den 7: aug: 1751,

tot het weeren van volk te dringen het
hooft van die Campong is onbekent, wijl men
vaste weet, dat Joerapattakka, anders genaamt
Nirmar, die bevorens haar hooft was, op
Joerimanga of 't Heledoek gesneuvelt is. —

Nu wenschte zeer geerne ordres van
uwe Edelheijt te ontfangen, of ik derwaarts
zal marscheeren, dewijl men zegt, dat
de wegen redelijk goet zijn en zo ja of
ik in cas, dat zij verder retireeren, haar
zal hebben te vervolgen: hebbende, den Croon-
prins gezegt, dat hij van zijn volk, dat zig
reeds onderworpen heeft, daar na toe moest
zenden, om haar te vermeesteren, en slagh
te leveren, maar zie niet datter veel
hulp van die kant te wagten is, zijnde,
dat hoff zeer traagh in het resolveeren, maar
nogh tragen in het uijtvoeren: weshalven
in alles eerst uwe hoogh Edelheijts ordres sal
afwagten;

Ik hebbe heden twee brieven van den
Lt: Collonel van Offenberch ontfangen, doch

Zonder

Van Bantam den 7: augustus Ao 1751,

Zonder niets, doende zijn Edele in de hand men-
tie van een missive, waar in hij mij een
breetvoerig relaas toezendt, welke ik egter
nogh niet ontfangen hebbe: zijnde zijn Ed:
alle ogenblick hier te verwagten, alzo onder
zijl herwaarts is, en de eene missive van den
5: gedateert, 't schip Middelburg zeijlende op de
hoogte van Zeritty, de andere van den 6.
gedateert, in het zelve schip ten anker
leggende onder het geertruyder eijlant
bij zijn aankomst zal uwe Edelheit alles
breetvoerig melden; Ik verblijve met
nedrige onderdanigheijt /: onderstond:/ Hoogh
Edele, groot agtbaere, wijtgebiedende Heer
/: lager:/ uwe hoogh Edelheits onderdanigste
en gehoorsaemste dienaar /: was geteekent:/
J: Convert /: in margine:/ Bantam
den 7: augustus Ao 1751,

Aan

Van Bantam den 8: Augustus 1751,

Aan Zijne Hoogh Edelheit

Jacob Mossel

Gouverneur generaal van Ne,,derlands India &c: &c: &c:

Hoogh Edele, Groot agt,,baere, wijtgebiedende Heer,

Na confirmatie van de op gisteren en eergisteren ingekoomen, en aen uwe Hoogh Edelheit bij missive van die datum reeds medegedeelde rapporten, so krijgh ik Edden narigt van den Croonprins door pan,,grang Lamile dat een voortocht van Ede tegen den rebellen, sterck drij Duijsent troppen en gecommandeert door pangrang Mandoera, broeders Zoon van den tegenswoordigen Croonprins, maas abdoella, gewesene oppas,,ten van den Croonprins, die staand op

Edam

Van Bantam den 8: augustus 1751,

Edam sit, tegebeij Lamma en Djasipa, Zijn genadert tot 't Jebodas, ses à seven uuren van hier, volgens Zeggen, voornemens Zijnde, om Serang te bemagtigen, als wanneer sij voorgeven de anders rampons wel te Zullen dwingen op ontfangst deezer tijding, heb ik den Croonprins laten Zeggen, dat hij een partij gewapent volk, van die welke hij Ede meeste durfde moest Zenden, om te beletten, dat dit rampon bij nagt niet overrompelt worde, komende Zijn volk wanneer de vijant hem te sterk is, herwaarts retireeren, Zullende ik (Zodra de vijand op Serang komt) derwaarts mar,,cheeren, om een slagh te leveren; waer uwe Edelheijt ligtelijk kan opmaken, dat ik voor als nogh geen Inlanders nadr Batavia durf Zenden, tot welke Zake ik des Croonprins Intentie Zeer genegen vinde, beloovende volk te Zullen opZoeken, en onder Commando van den pangrang Mous,,tafa derwaarts te Zullen Zenden volgens

een

een brieff, als ook het mondeling rapport
van den Lt: Hollandt ossenberch, die heden
hier gearriveert is, heeft Zijn Ed: alleenlijk
gevonden, drie en vijftig sacken peper, een
ijser Canon van twintig loot, een metale
draaijbas van een pond met het wapen
van Zeelant, een d:o Inlands. —

De Zoons van den pangerang, Zijn volgens
reeds voorheen aan uwe Edelheyt gezondene
tijdingen, aanstonds bij Zijn Ed: aanboort gekoo„
men om zigh te onderwerpen, en hebben,
benevens de andere Inwoonders met de
uijterste volveerdigheijt alle vivres en nodige
verversingen aangebragt, doch naderhant
(gelijk Zijn Ed: vast stelt) uijt vrees door
eenige gepleegde moetwilligheden van Zijn
volk, alle weder bergewaarts in gevlugt,
zo dat de Campons alle ledig gevonden
worden ondertusschen is de pange„
rang 't Jeringe hier in den dallum, hoewel
niet in arrest, egter altoos van eenige
vertrouwde des Troonprins die altijd

bij

bij heen zijn, naauwkeurig geob„
serveert, terwijl ik heden aan den
Troonprins hebbe laten zeggen, dat
pangerang 't Jeringe aan Zijn Zoons moet
schrijven, dat zij herwaarts komen,
daar hij zigh zeer genegen toe toont,
en getrouw aan de Ed: Comp: sweert
te sullen blijven: komende tot het
vlugten van Zijn Zoons en volk
veel hebben gecontribueert het
branden van een deel van
haar Campon. —

Hier nevens gaande Copia
translatie cum suis originalibus,
die de heer van ossenberch op 't Je„
ringe heeft gezonden, nodig oordeelende,
deselve aan uwe Edelheyt over te senden,

Na onderdanige aanbeveelinge
in uwe hoogh Edelheyts hoge gunste
en protectie, so hebbe de eer, mij
levenslang met het diepste respect te

noemen

Per Van Bantam den 8: aug: A:o 1751.

Getekend /: onderstond:/ Hoog Edele, groot agtbaere en wijtgebiedend Heer /: lager:/ uwe Hoog Edelheijts onderdanigste en gehoor, saamste dienaar /: was geteekent:/ J: Conrerf /: in margine:/ Bantam den 8: augustus 1751. /: en daar onder:/ P:S: betreffende de twee gebroeders roudjes, so hebbe op versoek van Juffrouw mol al over lange ondersoek daarna laten doen, en het volk monsteren, doch deselve zijn geensints bekent, ook hebbe de Soldijboeken bij den fiscaal laten op slaan, alwaar een sout gevonden heb, die sich bij mij kwamen, dog de verkeerde was. —

Hoog

Per Van Bantam den 31: Julij A:o 1751,

Aan

Hoog Edele wijtgebiedende en Gestrenge Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal Etc: Etc:

Ik uwe Edele onderdaanige en geringe dienst van de mij verpligt met schul, dige eerbiedt ter kennis, te bringen dat mede den 8: Julij gearriveert was met 't Fregat Adriana: toet de also genaamt verkens hoek alldaar ge, ,ankert leggende stuurden d' barcas met een van d' stokken aan d' wall dewelke des anderen daags weder aanboort kan met een kleene kroij en verstonden van den selven: als dat daar d' kinderen potten sterk in swange waren: en dat derhalven veel volk uit 't land gevlugt en sie met in staad waren om peper off te komen scheepen en

den

den tolk versogt om weder nae d'wall
te mogen gaan om 't land daer wat
door te spioneeren en over land bij ons soude
komen op Lampong Samanka 't welk de,,
selven toegestaan opdato stelden ons koers
nae Samanka all waar wie den 14: d°:
gearriveert sijnde en all daer geankert
d' barck Jaccatra en verstonden als dat hee
nog eerste 50. baar peper inn hadde:
en dat d' peer buijl niet en wil steene
waar genaest en den gesaghebber sie
weder nae de wall gestuurd
verders bevonden den Inlanden en
nog seer beleeft opdato kan bij ons
anboort den aldaar begeerenden pangeran:
benffens den twede en versogten
mijn om drie à vier hondert
spaansche matten inn voorschot te
mogen geven vermits sie geen geld haden
om inkoop van peper te komen doen
versoekende der halven aen sijn hoog
Edelens, off sulx mag geschieden verders
word nog van den Inlanden versogt

om

om vierkante spaansche matten
en halve ook quartjes en duijten; den
28: d°: kregen wat per anboort

Weten niets meer om sijn
hoog Edelens te communiceeren
sullen deeses onder uw: Edelens goed
vinden sluijten.

Waer mede ik blijve en altijd met
groot respek en behoorlijke eerbied sal
toonen dat ik ben /: onderstond:/ uw:
Edelen Hoog agtbaren, verpligt en geringe
dienst /: wasgeteekent:/ Pieter Haadenbroeck
/: inmargine:/ In 't fregat Adriana leggende
voor Lampon Samanka den 21: Julij 1751,
/: en daar onder:/ Nota versoekende ootmoedig
om een kleen vaartuijg om al hier onder
d' wall te kruijsen dewijl sie geen per
komen krijgen en d' vijand sie sulx belet

Pondok Lunda

Van Pondok Binda den 10: aug.s 1751,

Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog wel geboren groot agtbare en gestrenge Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal van Nederlands India Etc: Etc: Etc:

Hoog wel geboren Groot agtbare en Gestrenge Heere

Na dat gisteren morgen alhier ariveerde en met den Tkerungjn majoor hadde gesproken waren wij beijde van meninge dat den afgangh die eenigsints onder het gemeen regeerd, anders geene oorsaakt heeft dan de Jongst gedane marsschen, waar bij het volk seer verscheijde koren doorgenat te Zijn geweest, 't welke daar bij de koude nagten die men hier heeft, daar toe soo veel te meer oorsaak gegeven heeft, en soo wij vermeenden binnen korte wel beteren sal; van dese morgen heb ik een tour na

Salabander

Van Pondok Binda den 10. aug.s 1751,

Salabander gedaan en den Capit.n Voltz in goede staat gevonden behoudens Zijn onderhebbende magt al mede aen voorsz: quaal laboreert, en sal uw Edelheijd voorts kleinig erinneren, dat onse Campon drie goede uuren van voorsz: Camp: afligt /: derhalve bij eenen plotselijk aenval der rebellen niet wel te adsisteren: / en dat al te maal bos en alling alling, whoon de weg daar na toe sien veel in opgeruijmt, dog wij dachten niet dus te leggen als wij hand doen de Jacca trade boven landen seer wel, maar sie ook niet dus te Camperen geen uit einde van de saak, terwijl niet gelove dat de rebel het dus gesteld oit sal wagen aen over de rivier Tangerang te komen voor eerst, maar vervolgens als hij door tijd aanhang sal gemaakt hebben, sou ik 'er niet voor in staan, bij rebel heeft thans Zijn grootste sterk aen de negorie Jeblinga leggende twee marsschen van de berg Monara, welken men, schappe men teld op twee duijsent koppen, na mijn gedagte ses honderd te veel gesteldt, welke

veel

Van Pondok Binda den 10. Augustus 1751;

veel ligt tot redenen, souden zijn te brengen,
indien uw Edelheijd soude kunnen resolveeren
om ons gesamentlijk over de rievier Tangerang
te doen trekken, en ons troep aldaar te
verdelen soo als ik bevorens in de maant
novemb: gedaan hebbe als de eene gelegerd onder
de berg monara in de negorie, ende andere op Latte„
„magongan, terwijl dog de rebel soo men segt
niet boven de ses honderd koppen sterk is, veel ligt
verliet hij de berg wel, en wij hadden als dan
deselve in besit, 't welke aen onse kant grote avan„
tagie, en veel discouragie aen de ~~rebellen~~ rebellen
geven soude, en onse kouvoer hoit aldaar te water
aengebragt worden in stede dat wij die thans met
veel moeite te land per koelie ontfangen,
Dit het geene zijnde dat uw Edelheijds gehoorsame
dienaar onder de vereijste submisse hadde voor
te dragen, heeft hij de eere van onder verseekeringe
van zijn respect te blijven die met alle hoogagting
de eere heeft van te zijn (:onderstond:) Hoog
wel gebooren groot agtbaere en gestrenge Heere
(: lager :) uw Edelheijds gehoorsame en onderdanige
dienaar (:geteekent:) G: B: de Wendt (:inmargine:) Pondok binda
den 10. aug.s 1751.

Batavia

Van Tangerang den 11: Augustus 1751,

Batavia
Aan Zijn hoog Edelheijd den hoog Edelen
Groot agtb: Heer den hoog Edelen Heer
Jacob Mossel
Gouverneur generael van Nederlands
India Etca Etca Etca

Den

Hoog Edele Groot agtb: Heer,

Met alle vedrige eerbied werd uwe
hoog Edelen Groot agtb: gerapporteert als dat
op heeden middag den Kee Aria van de
negorij grending is bij mijn gekomen
en berigt gebragt, als dat Kee Tappa een
dag op de berg monarra in den andere„
dag op de negerij Cadouwe en Jesinga sig
ophoud en hij aan zijn volk belast heeft,
soo 't Comp.s volk komt en haer lieden
te vragen, waar sig Kee Tappa mogt
ophouden, sij maar sullen seggen als
dat hij op den berg monarra is, want

hij

Van Tangarang den 11: aug.s A:o 1751,

hij sig niet meer onder Zijne Javaenen
betrouwt vervolgens hebbe vernomen
als dat den Kee aria Soengoe bij de E: Comp:e
op bantam is gekomen en om pardon
versogt heeft dat Kee Taffa tegenwoordig
nu seer voor gemelde Kee aria Soengoe
bevreest is want hij samen riedig geraed
hebben waarmede verblijve na eerbiedige
dienst presentatie met diepe schuldig eerbied
/: onderstond:/ Hoog Edele Groot agtb: Heer
/: lager:/ uw hoog Edelen onderdaenigen
D:w Dienaar /: wasgeteekent:/ J: Verkolen
/: inmargine:/ Tangarang den 11: Augustus
A:o 1751, /: en daar onder /: P: S: /Kee Taffa
sal sig nu niet meer dan ontrent 200
koppen sterk bevinden ;

bantam

Van Bantam den 10: Augustus 1751,

Aan Zijn hoog Edelheijt den Groot
agtbare en Wijtgebiedende Heere
Jacob Mossel
Gouverneur generael van Nederlands
India Etc:a Etc:a Etc:a

Hoog Edele Groot agtbare
en Wijdgebiedende Heere

uwe Ed: groot agtbaere geerde missive, en
orders van den 9: deses heb ik van deese
namiddag ontfangen, waar mij d'Eer
geeve van te berigten als dat volgens
het geen ik in mijn vorige d'eer heb
gehadt van te melden d'h:r ossenberch
hier weeder met zijn onderhebbende schepen
gedeserteert is, uijtgenomt het schip Wett,
koren 't welck te thering is blijve
leggen om te belette dat geen vreemde
vaartuijgen aldaar de peeper quamen

haalt

Van Bantam den 10: augustus 1751,

'tafslaen, die nog uijt de Gebergtens aldaer
stondt aangebragt te werden, volgens haar Zeggen,
en dat, de reeden was dat so weijnig daar
gevonden wierdt, dat d'E: Ossenberch vandaar
getrocken was hebbende mijn brief hadt
ontfangen waar in Zijn E: schreef van
het schip Westhoven herwaarts te senden
om volgens uw Ed: ge: ordres na
Batavia te senden, en also die volckeren
op Jeringe d' E: Comp: heen toegedaan schreenen
volgens rapport van de L: Hollandt
Ossenberch so hebbe met sijn komst aldaer
de barck de meerman, dog wel bemant,
naar te Jeringe gesonden, om het schip
Westhoven af te lossen en herwaarts te doen
koomen om dan na Batavia te
senden, en also dat schip daar ook
maar was blijven leggen om hem
oog in 't Zeijl houden so dagt ick
dat die barck suffisant daar toe
sou Zijn, te meer wijl de pangerang
van 't Jeringe genaamt Soeda Naara,
hier is, en belooft Zijn kinders hier te

laaten

Van Bantam den 10: Augustus 1751

laaten kommen en dat hij dan teegen
de met Zijn volck en dat van de kroon,,
prins te velde sal trecken dat geen
kleijn secours sou Zijn, dewijl hij de mag,,
tigste pangerang is die in 't bantamsche
rijck is, wandt Zijn gebiedt strekt van
hier tot 't prinsen eijlandt, en ook daarom
niet bevreest behoeft Zijn, dat de rebel
Zijn volck teegens haar wil met hem
sou doen gaan, dog so uw: Ed: behaagt
so sal ick in plaats van de barck der
een schip naar toe senden, dog nogmaals
uw Ed: ge: ordres op af wagten, ook hebb d'eer
uw Ed: agtb: te berigten als dat de vijandt
sig nog op Lantiar ophoudt, sterk volgens rap,,
porten twee duijsent vijfhondert man,
dog Zijn voorhoede die hij op 't Sebodas lijd,
heeft hij weederom in getrocken op het
versamelen van heelig volck van
den kroon prins op Serang, en onse
continueele patrouilles van de husaren
en dragonders, so uw hoog E: grootagtbaare

Het

Van Bantam den 10: Augustus 1751,

Ed: voor goedt wilde houren dunckt
mijn dat het nuttig sou zijn van
daar naar toe te marcheeren, en hem
nog eens slag te leeveren, te meer
wijl men verseekert dat de weg goedt
is, en maar twaalf mijlen van hier is
also de pangerang Mustapha, met
zijn onderhebbende volck van den kroonprins
met ons wilt marcheeren, so twijffel
niet off onse magt sal nog aangroeijen in
de optogt, also die pangerang seer bemint is,
want so men der niet naar toe en gaat,
vrees ik dat hij weer sal branden en
stroopen, langs de oosten stranden tot aan pontan,
en Tenare wandt daar veel toe gepostert
leijt, wandt banjar leijt zuijden, ten oos-
te van hier, en het is te denken dat hij veel
vreedheijt sal oeffenen tegens die geene die
sig hebben onderworpen, wandt sulcks
reets aan de berg volckeren gedeclareert
heeft, die hier waaren geweest, ook
denck ik dat de kroonprins zijn volck

kasie

Van Bantam den 10: Aug.s 1751,

kasie daar sou hebben, als wij hem
op de vlugt drijven van hem te
kunnen vervolgen, en op so een
wijs hem in onse hande
krijgen, wandt so lang
als dat niet is, vrees ick
dat der oorlog geen einde
sal hebben, ook souden wij der
kasie hebben als wij maar vier,
à vijf uren oostelijken mar-
cheerde om de nooten die
daar groeijen te distrueeren
so veel als men maar kost dog
denck dat de kroonprins
daar van dienende kennis
te hebben en verwag-
ting van uw Ed: g'eerde
ordres so hebbe d'eer van
mij te recommandeeren en
uw Ed: goede protectie en te
blijve met een onderdanig en

ijverig

Van Bantam den 10: aug.s 1751,

ÿverig, respect /: onderstond:/ Hoog Edele groot agtbaar en wijdgebiedende Heere /:lager:/ uwe hoog Edele groot agtbare onderdanige en zeer gehoorsamen en getrou,, we dienaar /: wasgeteekent:/ J: Consert, /: inmargine:/ Bantam den 10. augustus Ao 1751.

Macasser

Van Macasser den 21. Julij Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd Den hoog Edelen gestrengen Groot Agtbaaren Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal, benessens De wel Edele Heeren Raaden van Nederlands India

Aan

Hoog Edele, Gestrenge, Groot agtbaare, Eentfeste, manhaf,, te wijse, voorsienige, Zeer genereuse en wijdgebiedende Heere en Heeren.

Bij mijn onderdanige aparte Schrijven gedagteekend den 2. Junij courant de Zaakelijkheeden concerneerende. D'overwall tot nader uijtgestelt Eds,, Eende, Zal staand ten desse in alle eerbied noteeren dat Zo bij Edt

Stok

vertrek van het schip Eijndhoff als ook
bij retour der bimaneese gezanten op
den eersten July aan den resident
Banelius de nodige orders hebbe gegee„
ven die mij dagt in deze critique
omstandigheijt met de hoven van Goa en
Tello te sullen trekken tot conservatie
van vrede, en dus ten dezen tijd ook
hebt over een quamen met 's Comps: in„
teresse blijkens de nevens gevoegde copia
brieven, waar aan ik bid mij in alle
eerbied te moogen gedraagen; kort na
de depeche der selve kreeg men met
een inlands vaartuijgh particuliere tijding
dat de koningin van bima was gedetro„
neerd en benevens haar man Crain
Candjilo en moeder Caraeng Tomilanga,
dit leven stond op te koomen, waar aan ik
voor eerst nog weijnig geloof deferreerde
als niet kunnende begrijpen de resident
Banelius bij soo een groote verandering
Zoo nalatig zoude zijn mij al ten eerste

de

de vereijschte kennisse derwegen te laate
toekoomen, dog het hoff van Goa sijnde
ten selven tijd off op den 13: July versoek
latende doen om eenige passen na derwaarts
om de koninginne moeder voorm: herwaards
te geleijden, onder voorgeeven haare dog„
ter de koningin van goa belust was
dezelve te zien, scheen mij sulx daar
door al vrij geconfirmeerd, waar omme
dan ook geraden vond 't selve ter
vergadering te communiceeren zijnde daar over
in deze onsekerheijd een besluijt genoomen soda„
nig uw hoog Edelheedens zal te voorên
koomen uijt het extract resolutie van den
14 July hier bij gevoegd, het welk hoope
dat met de approbatie van uw hoog
Edelheedens zal werden vereerd, vervolgens
zijn op den 23: July deze geruchten„ waar
al te zeer bewaarheijd door schrijvens
van den resident gedagteekend den 25: Junij,
verhelt van een resolutie ter zo genaamde
gecombineerde vergadering op een zoeken

van

van voorm: resident genoomen en desen bij gevoegd, ten eenemaal strijdig tegens uwe hoog Edelheeds: intentie en mijne gegeevene ordres, Zijnde ter selver dage de gedetroneerde koningin, haare moeder en Caraeng Landjilo: met eenige vaartuijgen de rivier van Goa binnen geloopen en 's daags daaraan 't Ed: kasteel voor bij gezeijld na de rivier van Tello, wordende gezegd deselve zeer statieus en minnelijk door bijde de broen verwelle, komst te wesen dog dat Caraeng Landjilo gevaarlijk ziek zoude leggen;

voorts berigt den resident bij sijn naderen brieff gedagteekend den 7. Julij dat de prince Sirnasra in de regeering is gesucce, deert ende rijks ornamenten heeft overgenomen, ook de voorstelling van Zijn vorstelijk Doorlugtigheijd den heere Prince van Orange en Nassau Willem Carel Hendrik Friso Etc: Etc: Etc: als ousen oppergouverneur generaal, in de waardigheijd als binnas koning had bijgewoond en dat hem de

onderdaanen

onderdaanen bereets koninglijke eere bewesen, verwege ik Ed: gesandschap tot communicatie van Ed: Zelve nog te gemoet zie, intusschen sijn hun bereeds eenige sendelingen der rijksgrooten ten verschreenen ter bekent making van de affsetting van hun koningen sonder meer blijkens translaat neede ten deze annex,

aangaande nu de gevolgen die men daer van te wagten heeft; 't hoff van goa houd sig wel voor als nog gerust en stille, egter twijffel ik seer off dese groote omkeering in de overwalsche regeering /: so ontijdig aangestookt en ondernoomen:/ in 't vervolg niet de mallassaaren, op gehitst door Crain Tello, (: die nu een schoon voorwendsel heeft:) niet wel op een lang verschoovene ruptuure sal koomen uijt teloopen, waar tegens ik altoos zal op hoede weesen, om al hun dessijnen in de eerste geboorte, is Ed: mogelijk te doen smooren, en ook niet ingebreeke blijven uwe hoog Edele

groot

Van Macasser den 31: July Ao. 1751,

groot agtb: van al 't voorvallende ten spoedigste verhaal te geeven;

Sumbawa betreffende en het aanleggen van een post aldaar, derwegen hebbe ik den resident Banelius (: wiens voorslag dit is:) aangeschreeven al vrij accurater op te geven 't nut dat daar uyt voor d'Comp: Zoude profiteeren, wijl het mij (: onder gunstige welduijding gesegd:) voorkomt dat altans de moshandel (: als 't principaalste point:) niet door een besetting van 12. à 16. man op een land vol spruyten en kreeken maar veel eer door een Jaarlijksche kruijsbesending is te verhinderen en te stremmen;

Dit het geene Zijnde wat ik nodig geoordeeld hebbe uwe hoog Edelheedens bij dese occasie te bedeelen neem de vrijheijd met diepschuldig respect te teekenen (: onderstond:) Hoog Edele, gestrenge, groot agtbaare, Eerntfeste, manhafte, wijse voorsienige, Zeer genereuse en wijdgebiedende Heere en Heeren (: lager:) uwe hoog Edele groot agtb: Zeer gehoorsame en onderdanige dienaar (: was geteekent:) L: Zepeltak, (: in margine:) Macasser in 't Fort Rotterdam den 21: July Ao. 1751. —

Bantam

Van Bantam den 15: augustus 1751,

Aan Zijne Hoogh Edelheit

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India Etc: Etc: Etc:

Hoogh Edele, Groot agtbaare, wijt, gebiedende Heer,

Ingevolge uwe Hoogh Edelheits order Zal ik morgen met mijn onderhebbende Corps naar Landjan op marsch gaan, Zullende inmiddels een goede besetting in de beyde Forten, Speelwijk, en de Diamant laten terwijl uwe Hoogh Edelheit niet bedugt hoeft te wesen, de de vijandt, terwijl ik op Landjan wad, strandwaerts naar Pontang en Tenara Zou rucken, nadien ik als dan immediaat van Landjan der- waerts Zou trecken, ten welken eijnde

ik

Van Macasser den 21: July Ao 1751,

groot agtb: van al 't voorvallende ten
spoedigste verhaal te geeven;

Sumbawa betreffende en het aanleggen van
een post aldaar, overwegen hebbe ik den resident
Bancelius (: wiens voorslag dit is :) aangeschreeven
al vrij accurater op te geeven 't nut dat daar uyt
voor d'E Comp: zoude profiteeren, vermits het mij (: onder
gunstige welduyding gezegd :) voorkomt dat altans
de morshandel (: als 't principaalste point :)
niet door een besetting van 12. à 16. man
op een land vol spruyten en kreeken maar
veel eer door een Jaarlijksche kruysbesending
is te verhinderen en te stremmen;

Dit het geene zijnde wat ik nodig geoordeeld hebbe
uwe hoog Edelheedens by deze occasie te bedeelen
neem de vrijheid met diepschuldig respect te
teekenen (: onderstond :) Hoog Edele, gestrenge, groot agtbaare,
Eerentfeste, manhafte, wijse voorsienige, zeer
generende en wijdgebiedende Heere en Heeren (: lag
uwe hoog Edele groot agtb: zeer gehoorsame en
onderdanige dienaar (: was geteekent :) L: Zepeltak,
(: in margine :) Maccasser in 't Fort Rotterdam
den 21: July Ao 1751.

bantam

Van Bantam den 15: augustus 1751,

Aan Zijne Hoogh Edelheit
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands
India Etc: Etc: Etc:

Hoogh Edele, Groot agtbaare, wijd
gebiedende Heer,

Ingevolge uwe Hoogh Edelheits ordre zal
ik morgen met mijn onderhebbende Corps
naar Landsak op marsch gaan, zullende
inmiddels een goede bezetting in de beyde
forten, Speelwijk, en de Diamant laten
terwijl uwe Hoogh Edelheit niet bedugt hoeft
te weesen, de de vijandt, terwijl
ik op Landsak vaar, strandwaarts naar
Pontang en Tenara zou rucken, nadien
ik als dan immediaat van Landsak der-
waarts zou trecken, ten welken eynde

ik

ik een wakend oogh zal laten houden,
om alle bewegingen der vijanden nauwkeurig
doen observeeren, terwijl ik van gedagten
ben, dat den vijandt veel eer en lieve
de bergen als de stranden zal kiesen;

Ondertusschen zal ik een posteering
op grobiacq laten, zijnde die plaats daar
toe door haare situatie ten uijtersten
bequaam, en word zulks door den croonprins
grotelijck geapprobeert, komende daar in
vervolgh eenige stucken canon geleegt worden,
om den vijandt te beletten dat hij so min
op marqueslane, als op de grote wegh
van grobiacq tot ontruttinge van
ons zal komen of durven
komen doch. —

betreffende het extirpeeren der
noten-boomen, met den croonprins
gesprooken hebbende, so betuijgt deselve
daer in volkoomen maar genoegen
van uwe Edelheit te zullen handelen,

doch

doch verzoekt teffens met de uijtvoering
van dien tot mijne te rugkomst
van landjan te wagten, eensdeels,
om dat het niet verder van hier
als van landjan is, maar integendeel
van daar wijders, zijnde van hier maar
vier uren, andersdeels dugt hij croonprins,
dat ik met al mijn volk derwaarts
marcheerende, den inwoonders tot grote
last zoude zijn, en zij sonwijlen uijt
vrees wederom berghwaarts in zouden
vlugten, biddende hem zelfs aen, om
bij mijne te rugkomst, in zijgen
perzoon met mij derwaarts te gaen,
en zulks te laten uijtvoeren;

wij hebben geen nadere rapporten
van den vijant, als dat deselve nog
op landjan is, en dat bagoes boeang
mede met Ratoe bitie daer zijn, hebben
de de vijant bij zigh twee stucken
metaale draaijbassen, gelijk in die
van gisteren gemelt is —

behalvende

Gecop: van Bantam den 15: augustus 1751,

Behalvende rading darna, broeder van den meergemelden croonprins, die voor vier à vijf dagen sigh ligt. koomen onderwerpen, Zo Zijn ook nogh drie susters van den Croonprins gisteren alhier gear, riveert, waar onder Een, die met de panabaen, die te batavia is overleden, getrouwt geweest is,

wy in de hooge protectie van uwe Edelheit op Ed: onderdanigste aenbeve, lende, so hebbe de Eer, mij met Ed: diepste respect te tekenen /: onderstond:/ Hoogh Edele, groot agtbaere, wijtgebiedende Heer /: lager:/ uwe hoogh Edelheits onderda, nigste en gehoorsaemste dienaar /: wasgeteekent:/ J: Convert /: in margine:/ Bantam den 15: Augustus 1751,

Aan

Van Berg Monara den 15: augustus 1751,

Aan Zijn hoog Edelheijd den Hoogwel geboren Groot agtbare en gestrenge Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &a: &a: &a:

Ingevolge na uwe hoog Edelheijds gelerde ordre, ben ik gisteren morgen ten twee uuren van Pondok binda opgebroken en ten negen uuren op Salabanter gearriveert, en ben, volgens over de rivier in de negori katemagonang post gevat, na bevorens mij te hebben ontdaan van eenige weijnige sieken, en den vaandrig Praal benevens Eenige manschappe die niet wel tot de marsch in staat waren en genoegsaam met bijvoeginge van eenige inlandse militie bequaam de post Salabanter te diffenderen terwijl ook aldaar al onse bagagie die niet

mede

Van Berg monara den 15: aug: 1751,

niets hebben mogen nemen hebben
gelaten en vervolgens van
desen morgen ten ses uuren
opgebroken en na den Berg
Monara gemarcheert en na mijn
onder hebbende magt in drie delen te hebben
gedeelt en op alles goede ordre gegeven, gaff
ik ordre om op drie plaatsen deselve
te beklimmen, terwijl ik met geringste
magt bleven op een onverhoeden aanval
van den rebel passen, en de beklimmers
hadden het geluk van boven te komen,
sonder dat de rebellen die het op deselve
hielden tot onse magt quaam aenmarcheeren
een eenige schoot off worp met stenen
hebben gedaan, met agterlatinge van vijff
nieuwe roopaarden en twee die nog niet
in elkanderen geslooten waren benevens circa
seven last witte rijst à welk na dat
een ider soo veel hij wilde genomen
hadde het vuur wierde opgeoffert ons
volk heeft veel moeite gedaan om na

de

Van Berg Monara den 15: aug: 1751,

de stukjes canon te soeken maar niet
gevonden voorts gedenke ik op morgen
vroeg ten half sesse van hier te vertrekken
om waar het mogelijk Cadouang
te bereijken en soo vervolgens Jessinga
op te soeken alwaar men segt dat
Kee Tappa sig soude ophouden,

wij hebben aen de voet van desen
Berg een nieuwe negorie gevonden
die door de rebellen in gestigt als
zijnde bevorens hier niet geweest, en in
deselve genoegsame onderhoud voor alle
onse paarden gevonden, en sullen
niet mankeren dat niet mede
kunnen nemen met huijs er al te
verbranden, als wanneer wij opbreken;

Waar mede mij bebe„
„vende in uwe Hoog Edelheijds dierbare
protectie ik de eere van
onder versekeringe van mijn ne„
derig respect te zijn met alle

Hoog

Van Berg Monara den 15: aug: 1751,

hoog agting (: onderstond:) Hoog wel geboren groot agtbare en gestrenge Heere (: lager:) uwe hoog Edelheyd onderdanige en gehoorsame Dienaar (: was geteekent:) G: B: de Wendt, (: in margine:) aan de voet van de berg Monara den 15: augustus 1751, (: en daar onder:) P.S: wij schatten de rebellen sterkt geweest te zijn bij off omtrent een hondert vijftig coppen. /

Bantam

Van Bantam den 16: Augustus 1751,

Aan Zijne Hoogh Edelheyt
Jacob Mossel
Gouverneur generael, van Nederlandts India &c: &c: &c:

Hoog Edele Groot agtb:e en wijdgebiedende heer

Ik hebbe de eer uwe Hoog Edelheit te communiceeren, dat wij deeze morgen in marsch zijnde, en na bij het campon 't Jebodas komende, den vijant op de hoogte van gemelde campon ontdekte, ten na onze gissing sterk vijf hondert, doch na naderhant ingekoomene berigten van opgebragte Javanen sterk duijzent koppen: een breede en vrij diepe rivier, separeerde ons die door de dragonders onder den L: collonel ossenberch in alle haast gepasseert wiert, en dus immediaat de vijanden attaqueerde, wordende door de escadren die mede in alle haast de rivier passeer, den, gesoutineert, ik gaf ordres om de infanterie te doen oprucken, doch eer deselve de rivier konden passeeren, nadien

de

Van Bantam den 16: Augustus 1751,

de smalte van het front, en de diepte hen opriedd, was de vijant reeds geslagen, en in alle confusie gevlugt. van onze zijde is de vendrig Sebold alleen ongeluckig gequetst, door een der vijanden, die zigh in de alling en struijken verholen hadt, en hem met de kris meende te doorsteeken, doch de hant door en door quam te booren.–

van de zijde der vijanden zijn ten minsten veertig of vijftig dooden, terwijl er zekerlijk nog veele gequetste mede gevlugt zullen zijn hare commandanten waren aria Sam, boe, en mas doela.–

Wij zullen morgen verder op marsh gaen naer Sandjar, alwaer men zegt, dat de vijandt 2200. man sterk legt, in deese gebergtens hebben wij dagelijks zwaere regenbuijen;

verders nieuws zijnde, so beveele mij in de gunstrijkste protectie van uwe Hoogh Edelheijt, en blijve met het diepste respect (:onderstond:) Hoogh: Ed: groot agtb:, vrijdgeb: Heer (:lager:) uwe hoogh Edelheits onderdanigste dienaar (:was geteekent:) J. Conwert (:inmarg:) bantam den 16: augustus 1751,

Tangarang

Van Tangarang den 18: augustus Ao 1751,

Batavia

Aan zijn hoog Edelheijt den hoog Edelen Groot agtb: Heer
Den hoog Edelen heer Jacob Mossel
Gouverneur generaal van Nederlands
India Etc: Etc: Etc:

Hoog Edele Groot agtb: Heer

Met alle nedrige eerbied werd uwe hoog Edelen agtb: gerapporteert als dat heeden morgen te 8. uuren 2. mijnder uijtgesonden Spions zijn te huijs gecommen en mijn berigt gebragt, als dat Kee Tappa en Ratus Boeange de negerij Santjar hebben verlaeten, en zijn vertrocken na de negerij Catoe Lejong een daeg rijs van Bantam, en heeft de E: Comp:nie den sondag tegen boven gemelde Kee Tappa en Ratus boeang geslagen en dat de E: Comp: deselve heeft op de vlugt gebragt, soo dat de rebellen na 't

gebergte

Van Tangarang den 18: Augustus Ao 1751,

gebergte Saijira (2. dagh rijse van Bantam) hebben vlugten moeten, en is de vijand al, daar 2000. koppen sterk vervolgend werd uw hoog Edelen Groot agtb: gerapporteert als dat ik de Er: overste de Wendt op order van uw hoog Edelen Groot agtb: heb geschreven, dat hij de ambagts-lieden nevens twee officieren soude afstuuren voor 't overige weeten uw hoog Edelheijds niets te rappor, en verblijve na nedrige dienst presentatie met diep schuldig eerbied (: onderstond:) Hoog Edele groot agtb: Heer (: lager:) uw hoog Edelen onderdanigen dw: Dienaar (: was geteekent:) J: Verkolen, (: in margine:) Tangarang den 18: augs: Ao 1751,

Bantam

575

Van Bantam, den 19: augs: 1751,

Aan Zijne Hoogh Edelheit

Jacob Mossel

Gouverneur generael van Nederlands India &c: &c: &c:

Wel Edele Hoogh Edele, Groot agtbaere en Wijtgebiedend Heer

Na dat ik de Eere gehad hebbe uwe Hoogh Edelheit onze actie van den 17. deeses te communiceeren, so vinde mij verpligt te melden, dat wij den 18. smorgens, wanneer wij reets tot Lampora, daar ons campement gedestineert was, genadert waren, ontdekken wij den vijant, die met slaende trom en vliegende vendels in marsch was: juijst waren wij bezig met opmarcheeren, om ons camp te betrekken; de vijant dit ziende, maakte

halte

Van Bantam den 19: Augustus 1751,

halte op een breede wegh, die na een rivier
toeliep, hebbende ter regter en linker zijde
het campon, en de rivier voor zig, doende
egter een gedeelte van zijn volk de
rivier, die zeer breet en steijl was, over-
trekken, terwijl ik regts en lings hoorende
zouden mijn schikkingen daar na maakte,
en ondertusschen deede troup den vijanden
door de Lt. Collonel ossenberch met
de dragonders en husaren laat attaquee-
ren, terwijl ik aenstonds met de Infan-
terie in orden van battaille oprukte, doch
de vijant deedt weijnig tegenstand, latende
eenige dooden, alle bagagie en krijgt agter
terwijl van ons de Lt. Collonel van ossenberch
met een musquet kogel, die zeker verslagen
was, getroffen wierd boven aende linker
schouder, rijtende kamisool en hembt, ver-
oorzaakte dezelve een zwaare contusie en
blauwe plek, doch zonder open wonde.
ook is een serjant van de Inlanders ge-
sneuvelt, die egter na gissing bij ongeluk
van de husaren is doodgeschooten;

bij

Van Bantam den 19: Augusti 1751,

Bij het leger der vijanden bevond
zig Kiaij Tappa en bagoes boeang, met circa
(zo men verzekert) drie duijsent koppen
na gissing van Landjar, op het hooren,
dat pangerang mandoera bij 't Jebodas
geslopt was, derwaarts op marsch, om
dezelve te secondeeren, en te verrangeeren,
daar hij het nogtans veel slegter als de
vorige reijs laten leggen, zijnde zo
confuus en so verre bergwaarts in ge-
vlugt, dat men van hem niet meer
hoort of ziet, sommige zeggen, dat hij
weder na monara andere na de
zuijder gebergtens gevlugt is, zijnde van
al zijn volk verlaten, en alleen
van vijf honderd gevolgt deeze actie
quam ons dette onverwagter voor, als wij
die morgen in onze marsch hem meenden
op calacan ontmoeten, daar volgens alle rap-
porten, en ook daar gevonden wagthuijsen;
confirmeerden van daer gevlugt te zijn,
op het hooren, dat aria soimboe bij 't Jebodas

geslage

geslagen was. —

Niets quam ons beter te passe aff agt buffels karren met rijst geladen, daer wij hier in de gebergtens zeer om verlegen waren die de vijant ons tot present heeft agtergelaten;

pangerang moestafa bevind sigh bij ons met duijzent Javaenen, waar onder ontrent vijf hondert met lange, hondert met korte pieken, en de andere als pitolancies om te dragen: de pangerang was seer pragtig op zijn turcas gekleet met een kostbaere tulbant met pluijmage, toonende sigh steeds voor aen in 't gesigte der vijanden, die hem klaer genoeg hebben konnen kennen, terwijl wij deeze even van Kiaij Tappa of boeang niet hebben mogen genieten. hij is zeer gesien onder de Javaenen, en heeft eer eenige bergewaerts ingesonden, om regt te informeeren, waer hij sigh heen gewent heeft. —

wij zijn staende op landjar, daer wij alles leegh en uijtgeplundert gevonden

hebben

hebben, ik zal hier egter morgen een rustdagh houden om ons volk wat uijtterusten, zijnde de wegen hier even so goet, als die na het warme badt, zullende dan volgens uwe Hoogh Edelheits ordres weder naer Bantam te rug gekeeren, zijnde alle mijne offi„cieren en gemeend nog welvarende;

Ik ben met alle onderdanigheijt

/: onderstond :/ Hoogh Edele, Groot agtbare wijtgebiedende Heer /: lager :/ uwe Hoogh Edelheits onderdanigste dienaar /: was geteekent :/ J: Convert /: in margine :/ Landjar den 19: Augustus A:o 1751;

Van

Aan Zijn hoogh Edelheijt
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoogh Edele, Grootagtbaar en wijtgebiedend Heer

Jk agte het van mijne schuldigheijt, uwe Hoogh Edelheijt het dagelijkx aanwassen van de zegenrijke vrugtgevolgen van 's E. Comp:s triompheerende wapenen mede te deelen, verzekert zijnde, dat dezelve niet onaengenaem zullen wezen. —

Het aanwezen van den jongen pangerang Moustapha is hier in de geberg„tens van de uijterste nuttigheijt geweest, eensdeels, wijl hij in deze landstreeke meer geweest is, en hier ook goederen heeft

leggen

leggen, anderdeels, wijl de liefde van den inlanden tot hem ongemeen groot is, zijnde een jonge pangerang van groote genie, en die ontzagh en eerbied met liefde in de gemoederen weet te ver„wecken, en egter met authoriteyt te matigen, het geen ook van zo goede effec„ten geweest is, dat er dagelijks hon„derden berg Javanen toevloeyen, dat ook de reden geweest is, dat ik, op verzoek dit pangerangs, hier aen de voet van den bergh Karang, daer Landjan gelegen is, een dagh langer ben blijven leggen: ook ben ik wat hoogh bergwaerts ingemarscheert, zijnde maer een halve dagreyse van den top des voornoemden berghs, om den bergman te gemakke„lijker uijt te locken;

De pangerang heeft alle onderworpene (die ontelbaer zijn) den eedt van getrouwigheijt aen de Ed. Comp. en den pangerang aria afgenomen,

hebbende

Van Bantam den 21: aug: 1751,

hebbende zij alle sigh vrijwillig aengeboden
en gesworen een leger te willen formeeren,
om Kiaij Tappa en Bagoes Boeang in de
gebergtens te vervolgen en optebrengen, sulks
haer alle de premien, op de hooffden gestelt,
hebbe laten voorleesen, terwijl de Jonge
pangerang haer geschencken van kleederen
en gelt uijtdeelde. –

Deselve heeft reeds een leger hier
vergadert van over de twee duijsent koppen,
daer 'er, behalven de van Bantam gekoome,,
ne, dagelijcks bijkomen, en 't samen op
vier duijsent koppen mogen gerekent worden,
met welke de pangerang versoekt den
vijant in de bergen te mogen vervolgen;
niet tegenstaande ik deese saeke seer
approbeere, en aenmerke als het eenige
middel om den oorlog hier schielijk te doen
een eijnde nemen, so heb ik sulks
egter sonder approbatie van uwe hoogh
Edelheijt op mij niet durven nemen,
weshalven, dienaengaende ten

Spoedigsten

Van Bantam den 21: Aug: 1751,

spoedigsten uwe hoogh Edelheits ordres
versoeke te mogen ontfangen: Sullen,,
de inmiddels een leger van de ondervor,,
,,pene Javaenen, met de Bantammers
hier laten, die dagelijks in de bergen patrou,,
illes senden, terwijl ik den pangerang
mede naer Bantam sal nemen tot
dat nader ordres sal ontfangen hebben
deese saak sal (so ik vertrouwe) van
goede uijtwerkinge weesen, indien de pan,,
gerang in eijgen persoon het gesagh voert,
sijnde de E: Comp: ten uijtersten toegedaan,
en een gesworen vijant van Bagoes boeang;
Sijn vader was een eijgen broeder
van de Sultan, die op Ambon
gebannen is, uijt een wettig huwelijck,
met de suster van den
Panengban; die op Batavia gestorven
is, geteelt, hij besit veel moet en
genegentheit voor de europeesen, lo,,
geerende en etende altijt met ons:
so uwe hoogh Edelheit dit approbeert,

Versoekt

verzoekt de pangerang alleen om twee Comp: Inlanders met snaphaenen bij zigh te mogen hebben, wijl de bergh Javaenen voor spietgeweer rillen en beven,

Heden hebben de bergh Javaenen monsters van peper hier gebragt, met verzoek om dezelve naer Bantam te mogen brengen: ook hebben zij drie parnakk Chineesen opgebragt, die altoos de party van de vijanden gehouden hebben, waerom dezelve aen de volkeren des Croonprins hebbe overgegeven, om na krijgsgebruick gehandelt te worden volgens rapporten bevinden sigh nog veel Chineesen en seven Europeeden bij den vijant,

Ik heb heden zelfs bergwaerts op weeden recognosceeren, en op een uer of drie na aen den top van den bergh Caran geweest. —

verwolk

Vervolg van de missive aen Zijn Hoogh Edelheit

ook heeft zigh een halve broeder van den pangerang komen onderwerpen, zo dat onze marsch (of schoon wat fatiguant) egter niet zonder vrugt ge„ weest is terwijl nogtans de officieren, en gemeenen alle welvarende zijn;

Wij gaan morgen van hier op marsch naer Bantam, alwaer ordres van uwe Hoogh Edelheyt zal verwagten. —

De schradelijke brant op batavia in de westzijds packhuysen ontstaen heb ik uijt particuliere brieven met veel aendoeninge verstaan, waer over ik uwe Hoogh Edelheit condoleere, veel deel nemende in dit groote verlies van de Ed: Comp:;

wete

Van Bantam den 21: aug:s 1751,

Wete voor het overige than niets maar uwe Hoog Edelheit mede te deelen, waerom met nedrig respect dijndige en verblijve (: onderstond:) Hoog Edele, Groot agtbaere, wijtgebiedend Heer (: lager:) uwe hoog Edelheits onderdanigste dienaar (: wasgetekent :) J:n Convert (: inmargine:) In ons Camp: op Landjav den 21: Aug:s 1751,

Van Salbanter den 28: aug:s A:o 1751,

Batavia

Aan Zijn Hoog Edelheijt den Groot Agtbaaren en wijtgebiedende Heer De Heer Jacob Mossel Gouverneur Generaal van 't geheel Nederlands India &c: &c: &c:

Wel Hoog Edele Groot agtbaa„ „re en wijtgebiedende Heer

Met allen Eerbied rapporteere ik dat ik op den 27. deses heen over gegaan naa den bergh monara om te sien op den vijand volgens rapport van den spion derwaerts het welk ik in der daat so bevonden heb en twee maalen attaqueert heb in welke eerste reijs in de Campong beneeden de bergh geen grooten tegen stand van de vijand gedaan is maar doen ik den bergh monara attaqueerte

so

Van Salbanter den 28: Aug.s 1751,

so schoten sij met haare Cadsen met steenen en kogels daar uijt dat ik twee dode kreeg en ses die gequest sijn so dat mijn volk met mijn den storm niet eijndigen konte om de engte den passage en door smijte den steenen van de vijant kan ik niet weeten wat gebleven is;

So versoeke ik seer instandig aan sijn hoog Edelreijt dat ik Et volk nog be,, nimmen houden dat de Inlanders haart gagie mogten kreijgen en Continueel tegen mijn op staan en willen niet marcheeren so ik haar ordeneer en daar is Capt. Groede sijn Compi een van die geweijgert heeft om meede te treeken en seggen dat sij eerst gagie willen hebben en anders niet staan tegen de vijand waermeede ver,, bleijve met alle ontsag en Eerbied: onderstond: uwe hoog Edelreijts onderdaanigen dienaar (: wasgeteekent:) D: Voltz (: inmargine:) Salbanter den 28: Augustus 1751,

Bantam

Van Bantam den 29: Aug.s 1751,

Batavia

Aan Zijne Hoogh Edelheit

Jacob Mossel

Gouverneur Generael van Nederlands India &c. &c. &c.

Hoogh Edele, Groot agtb.e wijdgebiedende Heer,

Uwe Hoogh Edelheits mij zeer missive, gedateert den 25: deezes is mij eeden wel geworden: betreffende de troupes, zo heb ik de Eer uwe Hoogh Edelheit te melden, dat den inhoud van uitgezegde nevens korte sterkte deezes morgen bereijts met de schepen middelburg, Bosbeek Polaenen en Brederoff naer Batavia is vertrocken, welke ik hope, dat uwe Hoogh Edelheit in weijnig dagen aldaer zal ontfangen,

nopens

Nopens het verblijf van Kee Tappa
met de prinsen op den bergh Monara,
zo heb ik de zelve tijding ook alreede
hier gehad, doch konde daer weijnig geloof
aen geven, alzo niet kan bedenken, van
waer hij volk gehaelt zoude hebben, ter"
wijl al de bergh Javaenen zigh zeer
genegen en getrouw aen onzen ~~prinsen~~ kroon"
prins toonen blijven, en vrijwillig een
leger geformeert hebben, om onder den pan"
gerang moestafa. Jaja mangala, die
deezen namiddag derwaerts vertrokken
is, den vijant allomme op te zoeken
en te vervolgen, hebbende reeds een
parnack Chinees, en eenige Javaenen,
die zig te weer stelden, "gevangen" genoomen en
doot geslagen, ook hebben sij op landjan
drie hondert en dertig baeren peper ver"
"gadert, die herwaarts gebragt zullen
worden: van de zijde van 't Jeringe
is mede geen quaet te vreesen,
hebbende de pangerang van die plaats

een

een groote gedeelte van zijn volk bij
het leger van onze Javaenen gezonden,
dus het alleenlijk van de kant van
pontang en Tenara, of langs Tan"
"gerang zou konnen koomen, waerna hij
zeer stiptelijck zal laten informee"
"ren terwijl uwe hoogh Edelheit aen deeze
zijde geen quaat behoeft te dugten,
eensdeels, wijl het leger van den
kroonprins op landjan legt, en dus
die zijde gedekt is, en anderdeels,
wijl ik (so dra de vijant maer eenig"
"sins af komt sacken) hem zonder
uijtstel op het lijf zal vallen, en slagh
leeveren. –

Ick ben gisteren in gezelschap van den
kroonprins en de pangerangs, alleenlijck
onder een escorte van een officier
en vieren twintig husaeren naer
't Chiasahan gereden, zijnde dit de
plaats, alwaar de nooten boomen groeijen:
al de Inwoonders so onder weegs, als

op

Van Bantam den 29: augustus 1751,

op die plaats gevonden, toonden de uijterste
genegentheid en liefde voor den croonprins,
die daags te vooren alles bereijts in gereet=
heit hadt laten brengen, en aenstonds geboodt
aen het werk te gaan ik heb wel
anderhalf uur in de ronde gereeden,
doch niet meer als agt en tagtentig groote
boomen, benevens eenige kleyne uijtspruijt
sels konnen vinden, die alle uijtgeroeijen
en geruïneert zijn, de plaats is vier uuren
hier van daan gelegen, zijnde een zeer
dick en zwaere bosch, daer de nooten
boomen, so hier en daer tusschen ander
geboomte en bamboes verspreijt stonden,
en meest voor ijder negrij een.

De Croonprins betoonde de uijterste
bereitwilligheijt, en betuijgde nooijt iets
tegens de belangens van de Ed: Comp:e te
zullen ondernemen of tollereeren, doch (om
aen de intentie van uwe hoogh Edelheit
te voldoen) so oordeele ik seer dienstig
te zullen zijn, datter van tijt tot tijt

na

Van Bantam den 29: aug.s 1751,

na die plaats gezonden moet worden,
om naukeurig inspectie te nemen
voor derzelver aenwas in het toekoomende,
eensdeels, wijl op de plaats, daer maer
een rijpe noot gevallen is, weder een
boom opgroeijt, en anderdeels, wijl onder
dat prætext veel clandeering van den
inwoonders van dat campon zou konnen
worden, het geene ik ook den croonprins
gezegt hebbe die mij als een man van eer
belooft heeft, daer zelfs mede agt op te
zullen laten geven;

wijl het geschut in de actien op den
vijant verovert nogh hier is, als ook veel
artillerij en artilleristen, die hier gemist
konnen worden, so verzoeke uwe hoogh
Edelheijt, of ik het met de hier te
veel zijnde artilleristen naer batavia
zal mogen zenden: zijnde de velt
artillerie hier van geen nutte, waer=
om ik ook in geene van onze ondernemingen,
zelfs niet op marquassana, bij het veroveren

den

Van Bantam den 29: aug: 1751,

der vijandelijke bentings gestut hebbe mede geboort
En nadien 'er sigh hier een groote meenigte verlosters bevindt, die alle (hoewel Sommige maer even haer tijt uijtgedient hebbe) verzoecken naer Batavia gezonden te worden, en ik niet gelove, dat het de intentie is van uwe hoogh Edelheit, om in deese conjunctures van tijt so veel volck te verlossen, so versoecke mede dien aengaende uwe hoogh Edelheits ordre, om te weten, hoe veel die geene over haer tijt gedient zullen moeten hebben, welke ik zal mogen naer batavia zenden,

Ick ben met alle ootmoedige onderdanigheit /: onderstond:/ hoogh Edele, Groot agtbaere, wijtgebiende Heer /: lager:/ uwe hoog Edelheits onderdanigste dienaar /: was geteekent:/ J:n Convert /: in margine:/ Bantam den 29: Augustus 1751,

Specificatie

Van Bantam onderdato 29: aug: 1751.

Specificatie van de Stukken die van de vijand zijn verovert

1.	metaal Canon	4. ponden
2.	Dito d°.	3. d°.
5.	Draaijbassen metaal	1. d°.
5.	d°. d°.	20. Loots
3.	ijzere Stukke	4. pondens
2.	d°. d°.	2. d°.
3.	d°. d°.	1. d°.
4.	d°. d°.	24. Loots
9.	d°. d°.	15. d°.
4.	Inlandsche draaijbassen sonder proportie	

Salbanten

Van Salbanter Den 20. aug.s A.o 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edele Groot agtb: Heer
Den hoog Edelen Heer Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands
India &c: &c: &c:

Hoog Edele Groot agtb.re Heer

Met alle eerbied doe ik rapporteeren dat ik uwe hoog Edelheijds Hoog geEerde ordres op den 20. ont,,fange heb beneevens de bleijde teijding dat de bantammers teruwaerds koomen het welk nieuws van mijn volk is ontwaart van de bantamers dat sij tegenwoordig op Jessinga sullen sijn in twee detachemente verdeelt 't welk mijn seer verblijdt en ik haar met groot verlange wagt,

volgens rapporteere dat ik van Tangarang gekreege heb 40. koppen europeeden en volgens uw hoog Edelens ordres niet manqueeren sal om andere in plaats te senden van dese middag heb ik 30. Julanders na Sampia gesonden en daar voor Europeese in plaatsz te verwagte,

Ik weet tegenwoordig niets dat merkelijk te rapporteeren als dat de vijand nog op den berg monara is en houd sig stil ik hoope dat godt almachtig ons mag Zeegenen met seijnen bijstand —

waar mede blijve met agting en uijterste ontsag en eerbied /:onderstond:/ uw hoog Edelheijds Needrige dienaar /:getekent:/ D.l Voltz /:inmargine:/ Salbanter den 20. aug.s 1751,

van macasser

Van Macasser Den 25. Aug.s 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd
Den hoog Edelen, Gestrengen, groot agtb: Heere
Jacob Mossel
Gouverneur generaal, beneffens de Edele heeren Raaden van Nederlands India

Hoog Edele Gestrenge, Groot Agtbaare, Erntfeste Man, hafte wijse, voorZienige, Zeer genereuze en Wijdge, biedende Heere en Heeren

'T schip Ruttenwerk bereeds onder Zijl gegaan Zijnde, laat Karaeng Massennang door sijn sendeling mij berigten dat de koningen van Goar en Tello deZe morgen groote vergadering gehouden hebben na 't Eijndigen van deZelve hem toegestaan en geordonneert hadden de gerequireerde

volkeren

Van Salbanter Den 30. aug.s A.o 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edele Groot agtb: Heer
Den hoog Edelen Heer Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands
India &c. &c. &c.

Hoog Edele Groot agtb.re Heer

Met alle eerbied doe ik rapporteeren dat ik uwe
hoog Edelheijds Hoog geEerde ordres op den 30. ont„
fange heb benevens de blijde teijding dat de
bantammers heerwaerds koomen het welk
niemant van mijn volk is ontwaart van de bantamers
dat sij tegenswoordig op Jessinga sullen sijn in twee
detachemende verdeelt 't welk mijn seer verblijdt
en ik haar met groot verlange wagt,

volgens rapporteere dat ik van Tangarang
gekreege heb 40. koppen europeesen en volgens
uw hoog Edelens ordres niet manqueeren sal om
andere in plaats te senden van dese middag
heb ik 20. Julanders na Sampia gesonden en daar voor
Europeese in plaatse te verwagte,

Ik weet tegenswoordig niets dat merkelijk te
rapporteeren als dat de vijand nog op den berge monara
is en houd sig stil ik hoope dat godt almachtig ons
mag Zeegenen met Zeijnen bijstand —

waar meede blijve met agting en uijterste ontsag
en eerbied /: onderstond: / uw hoog Edelheijds Needrige dienaar
/: getekent: / D.s Voltz /: in margine Salbanter
den 30. aug.s 1751,

van macasser

Van Macasser Den 25. Aug.s 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd
Den hoog Edelen, Gestrengen, Groot agtb: Heere
Jacob Mossel
Gouverneur generaal, benessens de Edele
heeren Raaden van Nederlands India

Hoog Edele Gestrenge, Groot
Agtbaare, Erntfeste Man,
hafte wijse, voorzienige,
zeer genereuze en wijdge„
biedende Heere en Heeren

'T Schip Ruttenwerk bereeds onder Zijl
gegaan Zijnde, laat Caraeeng Masennang
door sijn Sendeling mij berigten dat de
koningen van Goa en Tello deze morgen
groote vergadering gehoudenhen na 't
Eijndigen van dezelve hem toegestaan
en geordonneert hadden de gerequireerde

volkeren

Van Macasser den 25. aug.s 1751,

volkeren af te zenden, des Zijn Excellentie tans ook van meening was sulx met den eersten effect te laaten sorteeren, van welke tijding ik hebbe gedagt uw hoog Edelheedens nog bij deze mijn geringe letteren kennis te moeten geven, en hier mede neemd de vrijheyd mij met diep schuldig respect te teekenen (:onderstond:) Hoog Edele gestrenge, groot agtb: Erntfeste, Manhafte, wijze, voorzienige, zeer Genereuze en wijdgebiedende Heere, en Heeren (:lager:) uw hoog Edele Groot Agtb: zeer gehoorsamen en onder, daanige dienaar (:wasgeteekent:) L: Lepel, tak (:in margine:) Macasser in 't Casteel Rotterdam den 25.e Aug.s 1751;

Salbanter

Van Salbanter den 8.e september 1751,

Buytensorg

Aan Sijn Edelheyt den hoog Edele groot agtb: Heer
Den hoog Edelen Heer Jacob Mossel
Gouverneur generaal van Nederlands
India &c: &c: &c:

Hoog Edele Groot agtb.e heere

Met aller Eerbied doe ik rapporteeren als dat den vijand voorlede avond om 9 uur onder sadack heeft wellen af dreijven laaten en het touw instikken gekapt heeft en de palen aan de kant van Cattamangonang verbrand en de Campong Catta, mangonang in brandgestooken en weer op de vlugt zijn gegaan volgens rapport van mijn volk dat over de revier is geweest, de touwen en paelen van de sadack kunnen in korten tijd herstelt worden, zoeke gunstig uw hoog Edelh.ts gunstige hoog geerde ordres om den vejandt aan te tasten en te volgen op de overkant in 't bantamde soo veel mogelijk is;

Waar mede blijve met vereijste agting en uyterste ont, sag en eerbied (:onderstond:) uw hoog Edelheyds neederigen dienaar (:geteekent:) D: Voltz (:in marg:) Salbanter den 8.e Sept: 1751,

Bantam

Van Bantam den 9: September 1751,

Aan Zijne Hoogh Edelheijt

Jacob Mossel

Gouverneur generaal van Nederlandts India &c: &c: &c:

Hoogh Edele, Groot agtbaere wijtgebiedend Heer,

Ick hebbe de Eer uwe hoogh Edelheijt te communiceeren, dat de Ed: heer Commandeur George Tamo Falck deesen avond van hier na boort van het schip 't huijs te Spijck is vertrocken, om ten Eersten naer Batavia onder Zeijl te gaen, hebbende de heer Van Rijn de administratie van het Comptoir, ingevolge de Instructien van uwe hoogh Edelheit, overgenomen, terwijl ik met alle vlijt zal tragten, uwe Hoogh Edelheit in het geene mij aenvertrouwt wort, vol„doeninge te geven. —

Wijders is hier, als ook in het leger van

pangerang

Van Bantam den 9: September 1751,

pangerang Jaja mangala, alles in goede welstant, Zijnde het Zelve na de kant van den berg monara opgerukt, Zo dat ik durve vertrouwen, dat de vijand daer van twee Zijden benauwt wordende, de Zaak van een gewenschte uijtslag zal Zijn. —

Met 't huijs te Spijck vertrekt mede de Lt: van de artillerie Beeckeraat met de veroverde artillerie in Caliber, als bij nevens gaende lijstjen blijckt, houdende alleen hier drie ijsere drie ponders, die op Lampong verovert Zijn, en een metaele vierponder, waer van de weerga hier bij 't Comptoir is berustende. —

De klock, die eertijds op Lampong was, en door ons op marquasanna ver„overt is, zal ik de heer van de werf, resident van die plaats op Zijn verZoek weder derwaerts mede geven Zijn Ed: Zal eerstdaegs naer Lampong vertrecken onder geleijde van de Chaloupe de

meermin

Van Bantam den 9 Sept: 1751,

meermin, die van 't geringe geren„
verteert is, rapporteerende, dat alles daer
zeer ruhstigt en vreedig is en dat den
pangerang van die plaats een goet gedeelte
volk bij het legen van den Croonprins
gevoegt heeft: bij voorm: Chaloupe zal den
Croonprins twee prauwen als mede
twee zendelingen voegen, terwijl ik nogh
een kleijn vaartuijgh van batavia ben
verwagtende, dat mede daer toe gebruijkt
zou kunnen worden;

Mij beveelende in de protectie van
uwe hoogh Edelheit, zo hebbe de Eer mij
met alle respect te noemen (: onderstond:)
Hoogh Edele, Groot agtbaere, wijtgebiedend
Heer! (lager:) uwe hoogh Edelheijts onn„
derdanigste dienaar (: was geteekent:) J:
Convert, (in margine:) Bantam den
9: September Ao 1751,

C. Buijtensorg

Van Salbanter den 14 September 1751,

C Buijtensorg

Aan Sijn Edelheijd den hoog Edelen
Groot agtb: Heer den hoog Edelen heer
Jacob Mossel
Gouverneur generaal van Nederlands
India Etc: Etc: Etc:

Hoog Edele Groot agtb:e Heere

Met aller eerbied doe rapporteeren als
dat ik weer op Salbanter ben gekomen
en van dagh niets anders ondernom als
met den vijandt bij nooden geheele dag
geattacqueert op drie plaatse maar gunong
monara niet meester worde kunnen
en door gebrek van Leijfberging en levens
middelen en den inlanders is onmogelijk
te houde so het ten tegen heet word maar
onsere kleijne mortiers sijn van geen grooten

dienst

dienst geweest om dat den kinden of Edt
lontje te kort is en geen vuur tot de
dooden zijn bij mijen 4. So ik tot nog toe
ontwaart Edt en 10. gequesten de is sterk
600. waar onder en europeesen en 15. Chineesen

waar mede Altijd met de uijterste
ontsag en eerbied gonderstond:/ uwe hoog Edel,
heijds nederigen dienaar /: was getekent:/
D:e Voltz /: inmargine:/ Salbanter
den 10:e September A:o 1751,

Batavia
Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen Groot
agtbaeren heer Den hoog Edelen heer
Jacob Mossel
Gouverneur Generaal van Nederlands
India Etc.a Etc.a Etc.a

Wel Edele
Hoog Edele Groot agtb:e Heer

Met allen Eerbied dat ik rapporteeren als
dat Jampan van desen morgen in brand
gestooken is aan de overkant van de
revier maar niet gehoort hebbende dat
een mensch gedoot is dat te verwonderen
is Edt welk van gelijks geschiet is op Latte,,
mangonang en tot nog toe niet overhoomen
op ons kant maar op linerangie zijn gevlugt;
volgens rapporteere ik van mijn
dooden en gequesten en impotenten 24. koppen
Europeesen 18. koppen Inlanders te saamen

Van Salbanter Den 10 September 1751,

42. / waar onder 13. gequetst europeesen / en 5. Inlanders, gebleven 2. Europeese 1. Inlander 3 dooden te saamen volgens versoeke onderdaanigst dat ik mag hebben Ed: amo„nitie volgens de binnen leggende lijst dat mijn den ordinair vuurwercker gegeven heeft van de bommen en het benoodigte volk daar toe, de weyl ik anders niet sie dat doen op te doen staat en veijandt dagelijks meer aangroejen kan en de bergh te besitten gloov ik niet dat men in staat is met drie duijsent man te besetten; waar mede verblijve met de uijterste ontsage en diepsten eerbied /: onderstond:/ uwe hoog Edelheijts Nedrigen dienaar /: was geteekent :/ D: Volaz /: in margine: / Salbanter den 10. September 1751. ——

Van Monara Den 22 September 1751,

Batavia

Hoog Edelen wel Gebooren Heer:

Ik maake uE. hoog Edelheijdt bekend als dat mij van deze morgen om alf ses gereede stonde, en ons troupes dragonders Infanterie so wel als de Inlanders binnarius in 2. deelen gepartageerd had, en volgens de uijt spraake, met den pangerang mustafa op het sijnde van drie posten uijt de mortiers geattac„queerd hebben, dog den avond bevoorens den pangaran agter den bergh gemarcheert was om de derde pasagie te besetten; neeme dierhalven de vrijpostheijd ons sijn hoog Edelheijt te feliciteeren met den berg monara naa en swaare attaque van en uuren, en hebben aan ons kant niet meer als een dood en 10: ofte 12. gequeeste de welke ik god de heer geeve dat ons soo gelukkelijk uijt gevallen is; wij hebben mede verovert 6. koffis en 2. gongons, 2. of drie vendels

Impshan

Van Monara Den 22: Septemb:r 1751.

knapken, en andere geroert genoeg, hebben ook op de berg post op gevat die gecomman„ deert word: door neven Gilles, en Delombes met 60. infanteristen, benevens 200. Sterlingse en 200. van den pangerang mustafa, oordele dat de selve den berg zeer gemackelijk en besetting van bouwen, sullen dan uwe hoog Edelheens respectives ordres af wagten hier meede als, nu. i neeme de vrijheijd van mijn en al mijne officiers en voltz in uwe hoog Edelens goed gunst gerecommandeert te hebben te blijven met diep respect /: onderstond:/ Hoog Edelen wel gebooren heer /:lager:/ uwe hoog Edelheijts onderda„ nigste dienaar /: wadgetekent/ Jn Roussel, /: inmargine:/ monara den 22. September 1751,

Monara

6W.

Van Monara den 26. september 1751

Batavia

Aan Zijn Edelheijdt den hoog Edelen Groot agtb:r Heer Den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &a &a &a

Den Hoog Edele en wijtge„ „biedende Heer

Met aller Eerbiedt werd uwe Hoog Edelheijdt gerapporteert als dat wij door ons volk een europeer gekreegen hebben met naame Abdul Slam - maar bij d'Comp: genaemde Jacob boom de welke Jk onder het Comando van den vaendrig gravensteijn overzend.

Onsere patroljes zijn nog niet weerom gekoomen en de prins mustaffa laat zijn respect vermelde aan uwe hoog Edelens

en

en dat hij zijn uijterste devoor sal doen om de vijand te vervolgen wil hopen dat Ed. Eindo spoedig sal gedaan zijn met nicts naders te melden als aan uw Hoog Edelens te rapporteeren.

Verblijve met veel agting en uijterste ontzag en diepsten eerbied /: onderstond:/ uwe Hoog Edelheijts needrig Dienaar /: wasgeteekent :/ Ds. Voltz /: in margine:/ Monara den 26 September 1751,

Batavia

Aan den wel Edelen Manhaften en gestrenge Heer den wel Edelen heer Gerardus Bilanus de Wendt Lieutenant Collonel mitsg. groot Major van 'tE Compagnies uijt„ gestreckte Militie,

Wel Edele Mant: en Gestr: Heer

Deese mijne nedrige letteren zijn eend„ lijk gerigt om uwel Ed: gestr: te rap„ porteeren als dat ik gisteren na middag te 4. uuren den Corporaal Jacob boom gevlugelt hebt gekomen (onder geleyde van den vaendrig graevenstijn) die volgend berigt op den berg Monara van de E. Comp. dienaeren is opgevat vervolgens gaet hier inleggent tot uwel Ed: gestr: oven een korte sterkte van alle militairen die hier

inweesen

Van Tangarang Den 28: September 1751,

inweesen sijn, soo van gesonden als siecken, waer mede verbleyve na ne,, drige dienst presentatie met alle agting :/onderstond:/ wel Edele Mant: en gestr: Heer /:lager:/ uwel Edele onderdaenige, D:w: Dienaar /:getekent:/ Jn. Verkolen. /:inmargine:/ Tangarang Den 28: Sept: 1751,

Salbanten

Van Salbanter Den 30: September 1751,

Batavia

Aan Sijn Edelheijt den hoog Edelen Groot agtb: Heer Den Hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Neder,, lands India Etc: Etc: Etc:

Hoog Edele Groot agtb: weijt, gebiedende Heer;

Met alle eerbied doe ik rapporteeren als dat ik op den 29: op Salbanter arriveert ben met mij onderhebbende manschap en den prins Mustaffa op Cattamangonang en so veel besetting gelaaten op den bergh als benoodigt is van manschappe en den overige sijn bij sestendert manschappen op uijt om ke Taffa op te soeken en al

reeds

Van Salbanter Den 30: September 1751,

reeds in de midele hebbe in de Campong
Tijabott twee daag reijsde boven Jessinga
het volk niet ver van de Zeekant off
is volgens seggen van de pangerang en wij
verwagte alle uuren teijding hoe het uijt,,
gevallen is de Campons hebben overal
rondom gehoorren om tegens hie Tappa te
... en van dese dagh heb ik rading
Zapul na boven gesonde naa pangasri,,
,,nang om te ~~kijken~~ Zien op het sig so
aan laat als Zij belooft hebben en aan den
bergh heeft den Inlanden van gelijks versoekt
dat wij dog moode vertrekken om dat sij
bang voor ons sijn om in de Campons
te blijven waar op ik de prins na
gemelde plaatse sijn toevertrocke om te
Zien hoe 't Staadt houdt off niet, het
volk van de battalJon volgens de ver,,
kreegen ordres sal ik niet manqueren
aen te senden bendvens haare off:rs die bij
mijn op Salbanter sijn wat aangaande
op den bergh so leggen altemaal volk

die

Van Salbanter Den 30: September 1751,

die nog lang te dienen hebben en wat
aangaet seevaerende versoeken aen uwe
Hoog Edelens dat Zij mogen op Batavia
te koome en het is geen een onder die
aan de pending werke wil so wel onder
de europeese als van ons Inlanders,

Ik weet niets meeder te rapporteere
als dat de prins tegen mijn gesegt als dat
ik en hij niet moeten te slielijk sijn en nog
wat moeten afwagten om de vijandt daar
tegen te verspieden so hij sijn volk met
den onden weer ontgaet —

Waarmeede verblijve met de uijterste
agting en ontsag met diepsten eerbied /: onderstond:/
uwe hoog Edelheijds Needrigen Dienaar
/: was geteekent:/ D:s Voltz, /: in margine:/
Salbanter Den 20: September 1751,

Batavia

Van Salbanter Den 1e october Ao 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen Groot agtb: Heer
Den hoog Edelen heer Jacob Mossel
Gouverneur Generaal over 't geheele Nederlands India

Hoog Edele Groot agtbe Heer

Met alle Eerbiedt doe ik rapporteeren als dat prins Mustaffa heeft een brief gekreegen van Zijn luijt gedoudeu hoofden dat Zij Kee Tappa met Bagus boeang en pangerang Mantura agter het gebergte Lae Rilo met naame Buckit vervolgen en een paar van Ke Tappa Zijn volk gedoot hebben ende vijandt soekt naar panser Eijer Zijn luijt kompst te soeken en de prins heeft aanstonds ordres gegeeven aan Zijn bergh landlieden dat Zij den vijandt op soeken en verdelgen vermits geen Comps: dienaar onmogelijk Sal in staut Zijn om Sulke berghen te beklimmen en den prins hoopt dat van den vijandt 't meeste smelten Sal door gebreck en door Zijn volk. —

waar meede verblijve met uijterste outsag en diepten eerbiedt /:onderstond:/ uwe hoog Edelheijds Nederigen dienaar /:geteekent:/ Dc Volts /:in margine:/ Salbanter den 1e october 1751,

Batavia

Van Salbanter Den 2e october 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijdt den hoog Edelen Groot agtb: Heer
Den hoog Edelen heer Jacob Mossel
Gouverneur generaal van Nederlands
India Etc: Etc: Etc:

Hoog Edele Groot agtb: Heer

Met alle eerbied doe ik rapporteeren als dat het volk weerom gekoomen is, dat Ke Tappa vervolgt heeft met Zijn aanhang en heeft anders niet meede gebragt als een Vrouwpersoon of meijd van Ke Tappa en 8 carbous en ver„ „streijde van haar gedoot en vervolgt So veel in haar vermoogen is geweest maar de steijlte van het gebergte heeft haar belet om nog verder naa te volgen de bergh boeren Zijnd agter den vijandt aan om hem te vervolgen pangerang Mantura heeft Sig gescheijden van Ke Tappa en den pangerang Mustaffa heeft nog goede hoop en hoopt dat Zijn volk nog veel Sal opbrengen en heeft

ordres

ordres uijt gegeven aan al de hoofden van de campongs die zijn ordres niet observeeren sullen sal hij tot slaven maaken en is van sints om weer een comando na Jessinga te senden om de hoofde op te senden daar hij quaad vermoeden op heeft. —

Waar mede verblijve met den uijtersten ontsag en diepster eerbied /: onderstond :/ uwe hoog Edelheijts Neederigen Dienaar /: wasgeteekent :/ Ds. Voltz /: inmargine :/ Salbanter den 2: october 1751,

Aan

Aan Zijne Hoogh Edelheijt

Jacob Mossel

Gouverneur generaal en de Hoogh Edele Heeren Raden van Nederlands India Etca. Etca. Etca.

Wel

Hoog Edele Groot agtbaere, wijt, gebiedende Heeren

Het is met alle schuldige respect en onderdanigheijt, dat ik de eere hebbe, om uwe hoogh Edelens hier nevens toe te zenden de stukken van procedures, en de daer op uijtgesprooken sententien van den Ed: krijgs raadt, met der zelver differente resteeringen, tegens de perzoonen van de sergeanten Steven Brakel, Francois de Roole, den corporaal Sebastiaan van der Kaa, den tambour Frederick frolick,

Van Bantam den 2: october Ao 1751,

frolick, en den soldaat Casper Conds, alle gevangen aldien om dadn. over de hooge approbatie van uw Hoog Edelens affewagte,,

het schip D'getrouwigheijt is gisten na middag en hedden in ond ge„ Zigt geweest;

waar meede de Heere hebbe mij met alle onderdanigheijt en diep ontZag te tekenen /: onderstont :/ Hoog Edele, Groot agtb: wijtgebiedende Heeren, /: lager :/ uwe hoogh Edelens onderdanig„ „ste dienaar /: waagteekent :/ J: Conwert /: inmargine :/ Bantam den 2: october Ao 1751,

Amboina

6.23

Van Amboina den 25: Sept: 1751

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edele Groot agtb: Heere

Den Heere Jacob Mossel gouverneur Generaal, en de wel Edele Heeren Raden van Nederlands India;

Hoog Edele Groot agtb: Heere en Wijdgebiedende Heeren,

Men is hier by continuatie door de hand des Heeren besogt met algemeene, Zware, langdurige en gevaarlyke siektens, ook veele sterfens; sodanig dat Zulx het guarnisoen en de Zeevaard seer verswakt, en mij die mijn aandeel vrij veel gehad heb, genoegsaam buyten staat gestelt heeft, en door 't verval van kragten en verdriet mogelijk nog wel een geruijmen tijd stellen sal, 't werk na mijn genoegen, en ten beste voor de Comp: aen de gang te houden. —

't

Van Amboina Den 25: September 1757,

'T troostelijkste in allen desen is, dat ons gemeen schrijven van den 28: mey passo: wegens een zeer gewenschte Nagul-oost nu geensints als voorbarig, maar voor een iwerige sorgvuldigheyd, en blydschap in het Communiceeren van goede en dienstige tij„dingen mag gehouden werden. —

Immers heb ik thans het geluk, en onuijtsprekelijk vergenoegen, niet alleen uw hoog Edelens te adviseeren de confer„matie van het expectatijffe van een zeer opulent Nagul gewas door de finale cal„culatie der Inlanders van wel 2218. baaren ofte Een millioen Twee honderd Negentien duijsent en Negenhondert lb segge 1219900. lb maar ook op een ongewone en nooijt gepractiseerde tijd- en wijse per Crenger deses toetesenden de eerstelingen van dat gewasch ten bedrage van ruijm 90 baaren ofte lb 50000. &c: na volgens en met dat oogmerk, als bij de resolutie genomen in rade van politie op 23: aug.s passo:, bij

de bijlage

Van Amboina den 25: September 1757

de bijlagen deses te vinden, zal kunnen beoogd werden: behalven dat ik vast gelo„ve, dat 'er boven de voorsz: quantiteijt van 2218. baaren nog wel een halve scheeps„ladinge te voorschijn zal komen, en afgesonden kunnen werden, indien maer tijdig genoeg schepen en chialoupen krijgen, om deselve van de buijten comptoiren af te„ doen halen of van daer gedeeltelijk direct met een of twee der schepen na Batavia te depecheeren;

So dat 'er hoog Edele heeren, nu niet anders manqueert, om de aengelegent„heijt deser provintie wederom te ondervin„den, en te smaken, als drie kloeke en wel bezeylde schepen, complete voldoeninge van den geld eysch, ambagtslieden, matrosen en voor al militairen, van welke laetste hier beneden staat gesproken te worden;

Hoe aengenaem nu het verrassen met, en het versenden van voorsz: partijtje

Nagulen

Nagulen bij uw hoog Edelens en buyten
twijfel ook bij haar Ed: hoog agtb: de
heeren bewindhebberen sal weesen, so
moet ik hier tot mijn leedweesen
bijvoegen eene opmerkelijke attestatie, die
ik eerst op den 6. deser maand ben mag,
,tig geworden, item twee diverse extracten
der gewisselde brieven tusschen mij ende
opperhoofden van Saparoua en Hila,
Cornelis Sinkelaer en Fredrik gronard,
met eenige remarques in margine,
ende verdere bijlagen daar bij g'allegeert
ofte gehoorende, ten blijke met welk
eene renitentie hoe stroorwoetende, en
met wat moeyte en het uijt de weg
ruijmen van zwarigheden en misleijdinge,
dit heijlsaem oogmerk nog eijndelijk en
ten lange laetsten zijn beslag heeft
gekregen ten opsigte van Hila, en hoe
seker en vast ik gefundeert ben in
mijne opinie, dat het opperhoofd Sinkelaer
oorsaek is, dat mijn vrij groten en favorablen

projekt

project deesen aengaende niet gereusseerd
is, maer dat deselve in stede van daer
toe de hand te leenen als uijt desperatie,
de party gekosen heeft, sij men sieken
en swakken gebieden door allerlije sub,,
,,terfugien te misleijden, en selfs bij lette,,
,,ren van den 6.e en 26. aug.s item 5. 7ber
anno courant op eene ongehoorde wijse
te attaqueeren en te insulteeren met
saken die geen de minste relatie, tot het
poinct in quæstie, dat is tot 't aller
voornaamste articul der nagulen hebben,
en daer en boven gepractiseerd, hoosaerdig
en valsch zijn, so als ook de remarques
in margine van de laetste brief te vinden,
sullen aantoonen, en nog vrij wat klaar,,
der souden hebben aangetoont, indien
den ondergetekende tijd, kragten en gesondheijd
genoeg gehad hadde. –

Ik versekere uw hoog Edelens, dat
indien 'er geen twee hinderpalen
tegelijk waren geweest, namentlijk

de formele

de formele misleijding van dat opperhoofde
aen den Heer, en mijne indispositie, die
reeds lange geduurt heefte, aan de andere kant,
Uw hoog Edelens een halve schepps lading, ten minste
2. chialoupen, tesamen met 3. à 400 baren,
zou al souden gekregen hebben. —

Belangende 't eerste so blijkt de
misleijding opentlijk telaat, en is selfs
de oorsaak dat ik niet het eene van beijde
scheepen heb aangehouden, en ook niet heb
kunnen aanhouden, om dat bij 't gemeen
schrijven van den 28. meij passo: de vroegere ver,
sendinge als infaisabel gerekent is, schoon
ik toen al 't werk suspecteerde, maer
niet konde bewijsen, om daer op door tegaan:
ondervindende dus dat 'er waerlijk veele zaken
in 't politicque zijn, die men wel van
verre ontdekken en aennemen, maer dikwils
in de beginne niet klaer genoeg aantonen kan;

Ten tweeden is deze mislukking door,
saakt door mijne siekte die mijne al voorlange

voorgenomen

voorgenomen reijse en persoonele verschijninge
tegens medio aug: op Laparona belet heeft,
om het selve aldaer klaerder te ontdekken,
ende nagulen onder mijn ook en toesigt
na Batavia te senden direct van Laparona,
alwaer sekerlijk boven de bij mij, hoe hoog
ook, gesuspecteerd werdende opgave van
110 baren, nog een considerable meerdere
leverantie sal wesen, en alwaar in medio
dier selve maand aug: al 500. baren droog
en leverbaar moeten geweest zijn, als men
maer ten halven rekent, dat een van de 20:
baren droog, en leverbaar hadde: gelijk
dat laeste consteert bij de voorsz: opmerkelijke
attestatie met No: 2. die ik op Amboina eerst
gevallig ingenomen heb op den 6: deser, ter
occasie dat het inlandsche hoofd of orangkaij
met 2. der oudsten van het beste Nagul
dorp Hierquamen, en welke attestatie
hier nevens gaat, alzo dezelve de waerheijd
is, en die ik mij onder verbeurte van
mijn goed en bloed sterk make met

100:

100:s getuijgen in der tijd te corroboreeren, wat bewijsen daer tegens ook bij anticipatie door voorsz: Sinkelaar in de wereld gebragt en nevens de impertinente brief van den 5. deser, die ik den 7. ontfing overgesonden mogen sijn: want die moeten ten eenemael gesubor„ „neerd en falsch en door de bang, tirany of bedrog verwoort gekomen sijn, ongerekent de mislijke en wonderlijke behandelinge van die stukken, die nooijt door de so genaemde declaranten getekent sijn en dat sal bij mijn komst met de bangy in de aanstaande maand of buijten twijffel no wel eerder en ten overvloede klaarder ontdekt, en ik dan apparent genoodsaakt werden met voorsz: Sinkelaer rigaureuser middelen in 't werk te stellen, en een bewys van auctoriteijt te vertoonen niet soo seer wegens zijn openbare insultes en calamnien tegens mij in sijne voorsz: brieven van den 6 en 26. aug:s voor al die van 4. sept: en andere te vinden (: dat ook denk ik alleen genoeg soude zijn:) als wel wegens sijn trouwloose

opgave

opgave en misleydinge van 't nagul gewas, item de mishandelinge tegens de armen inlanden wiens schrik en geesel hij gesegt werd te wesen, en van welk een en ander ik op den 8: deser eijndelijk wel voorgenomen had te spreeken in vergadering, die ik voor de eerste maal in 3. maanden hebbe kunnen adsisteeren en aen mijn huijs, en in mijn ziek gewaed gedonvoceerd en bij gewoont, maar door zwakheijd na 't afdoen van eenige saken bij de resolutie te vinden dat noteliges stukjes hebbe moeten agterlaten: en welke fatigante vergadering mij ook soodanig weder buijten staat gesteld heeft, dat ik de volgende nagt geen anderdood, gelijk men segt, meende te zullen sterven, hoe wel zedert wederom wat bekomen en door God Almagtig onderstennd ben /: behalven dat de opgevatte ombrage en timiditeijt van veele leeden waar bij nog koomt haare surprise over de stout moedige en ongehoorde conduites van voorsz: subjecten gelijk uijt de saak

van

van de koopman Gronard, die mij buyten desen
en overgeheel andere Zaken, op een ongehoorde
wijse geinsulteert heeft, so als blijken sal,
bij den ontfangst der gemeene brieven en een
bijlagen geintituleerd papieren concernerende
het perversent gedrag van den koopman
Gronard, N:a zal komen te consteeren,
dat sig ik mij Zulx belet om iets van gewigt
huyt te voeren of dat ik iets dat so heden
is bij na niet voor mijn conscientie en reke,
„ning durf noemen en egter ook niet sal
kunnen nalaten om mij niet aen verantwoor„
dinge schuldig ofte suspect te maken aen de
vreeselijke en ongehoorde verwijtingen van
die buyten sporige en trotse opperhoofden, dog
ik sal niets ondernemen tot praejuditie van
de nagul leverantie, waer aen ik alles, gelijk
gebleken is in 't geval van gronardt en aen„
„de menagementen die ik nog met hem hebbe
moeten gebruyken tot voorsettinge so van
den afschreep van voorsz partijtje nagulen
als van 's Comp.s dierbare belangen, waer

aen

aen ik intusschen mijn gesondheyd en kragten
Zelfs bij na mijn eer en fatsoen, dat seer
hardt valt, resigneer, en opoffere, in een vast
vertrouwen van uw hoog Edelens eclatante
maintenue en volkomen satisfactie. —

Ik vinde mij dan ook geperst en
genoodrongen uw hoog Edelens bij desen als
voor het alsiende ooge gods te verklaren
dat het langer verblijff van voorsz: 2 bose
subjecten Sinkelaar en gronardt (: ik beroep
mij op hare eijgen openbare geschriften:) sal
strekken tot irriparabele inconvenienten
voor de hooghnodige harmonie en ruste en
perconsequens voor de belangen van d'E Comp:
ook tot een voor mij onttwijffelbaar dodelijk
chagrijn, indien nog eenige tijd door Gods
goedheyd in 't leven en in dit bestier mogte
blijven en dat ik (: het zij met een diep
respect en onderwerpinge gesegt:) veel lieven
als met die menschen langer opgescheept
te blijven na Nederland soude vertrecken
met afgeschreeven gagie, hoe wel ik dit laeste

niet

niet veel hoopen om de wille van mijne aenge,
„wende devoiren, lange diensten, veele weder,
„waardigheden, en de smaad die mij daar door
soude overkomen, na dat so veel gedult g'oeffend
heb. schoon mijn verlossinge na Nederland (al
was 't ook maer na Batavia) behoudens
fatsoen staat sal aendien al de grootste gunst
en genade die uw hoog Edel.s mij souden
kunnen bewijsen tot een eeuwige erkentenis
en dankbaerheijd, sonder eens onstandig
temelden dat ook mijne verdere absentie uijt het
vaderland door 't stertgeval van mijne eenigste
kint en om meer andere gewigtige redenen
voor mij, en mijne familie ten uijttersten
schadelijk en so nadelig is, dat selfs een
voordeelige post hier te lande het selve
niet kan recompenseeren ofte vergoeden. —

Dog hier van aftredende, om nog
een woord temelden, van het hier boven
gereserveerde articul der defensie, en van de
militie, so meen ik ten beste van d'Comp.e
en tot mijne en ook uw hoog Edelens decharge

de

de eerbiedige taerdiesse, alhier ter neder te
stellen dat dese provintie sonder een
considerabel renfort buijten alle staat van
defensie en absolut onmagtig soude sijn
om, ingevalle waar de een of andere stout,
„moedige vijand de courage had hier ook
maar met een paer goede schepen en volk te stooven,
haere ondernemingen en in sultes aftekeeren, want
waar mede dog soude sulks geschieden: niet
den Inlanden! die is, buijten sijne aangeboorene
lafheijt en armoede, de Comp: of liever
sommige haerer schraap sugtige en hoogmoedige
dienaeren al lange moede, en dit ook de
veritable causa malorum, hier vorens ge
allegueerd, ende oorsake dat wanneer man
eenigsints aen die snaer begin te trekken
en de klagten van die menschen aen
hoore of maar seijnige schijn make om
haer te mainteneeren, men sulken op het
macht en so veel affronten aen mij durft
betoonen als d'Comp.s papieren ondermende de
voortz: koopluiden en opperhoofden van Saparoua en

Hila

Hila, Sinkelaar en Gronardt tot mijne onuijtsprekelyke droefheijd en buijten twijffel tot uw hoog Edelens bijsonder onge noegen duijdelijk aantoonen want niet particulier schrijven en geschriften bemoeij ik mij weijnig of niet, in hope dat uw hoog Edelens op die van anderen, ten minsten niet sonder mijne verantwoordinge, geene re„ „flexie sullen slaen, dog hier van reeds genoeg gesegt sijnde sal om niet tijt hier ogte ver„ „lieben de voorm: swakheijd omtrend de defensie hier bij voegen, dat wel waer is, dat de fortressen en vastigheeden in eentamelijk getal en toestand dog op dit laeste ook mits gebrek aan ambagtlieden en materialen weijnig teroemen, en dat deselve nog weijnig beter zijn als in ao 1748 al bedeelt is. maer wat sijn deselve, al warense nog so compleet sonder militie! en wat soude men dog uijt voeren met 141 blanke koppen, waer van 67. aen 't hooft casteel, en daar onder nog so veel diverse dienten

doende,

doende, meerendeels gedebaucheerd of afgeleeft want op de inlandse schoon ik deselve voor 't uijterlijke en ten accompleteringe van het gebrekkelijke getal en om de schildwagten tehelpen waarnemen, nu en dan alsoo tebekos„ men sijn, aennem is weijnig staat temaken: ik heb de militie nu wel verdeelt in drie Comp:, dog daer onder gerekent die op de buijten posten leggen, anders konden het geen Comp: genaemt werden, ook heeft men voorde swakheijd so door continueele ziektens als sterftens sedert 4 à 5. maenden niet so veel volk bij malkan„ deren kunnen krijgen om de gewoonlijke exertien tedoen, ende schikking eens ter dege in train tebrengen, dat ik egter bij reconvalescentie van mij selfs, en 't volk so verre als doenlijk is, zal effectueeren, want wat is en dog uijt tevoeren als de soldaten niet de koorts op het lijf en niet dorten om haer hoofd op schildwagt staen, dikwils so lang, datse ter neder leegen, en gebragt moesten

werden

werden in het hospitaal, dat sedert 5 à 6. maenden
bij continuatie is opgepropt geweest met een
getal sieken zonder voorbeeld, selfs met
vergelijkingen van vorige tijden, wanneer
'er eens so veel gemeene militairen
en viermaal so veel europeanen waren
betragten [?] en de werkn buijten dien met impo„
„tenten vervult, en dat heeft sedert february
geduurt tot medio deser wanneer 'er nog
in 't hospitael, 57. europianen meest militaire
en een goed getal impotenten boven dien waren;

Van dese en meer andere elenden
en fataliteijten is ook toe te schrijven het
verval der domeijnen, als sijnde in de laetste
verpagting bij na 1/3 gemindert hebbende dat men
nog werk genoeg heeft gehad, om deselve sodanigh
aendeman te helpen: die van de Arak en Saguweer
is van 5000. gedaelt op 3600, en die van de
topbaanen [?] van 1000. tot 450. van de laetste
is de pagter van a:o p:t geheel geruineerd, en d'
eerste heeft ook door de siektens en sterftens
considerable schade gehad, en soude ook dat

Zelve

zelve lot getroffen hebben, indien ik hem
niet gesoutineerd had met rd: 1500, waar
voor pas een hypotheek van 600. heb: die
van de in en uijtgaande regten, schoon ik
niet geloove dat verlies gehad heeft, is
egter zodanig gedecourageerd door de fatale
tijds omstandigheeden, door het ongenoegen
dat die heffinge en voornamentlijk de uijt„
gaende en dan bij nou verkoop weer in„
„komende regten allerwegen veroorsaakt,
en door de weijnige aanbreng van ge„
„permitteerde goederen met 's Comp:s scheepen
desen jare enz:; dat ingevalle ik 'er
niet nog in tijds agter gekomen was,
en de eijgenste pagten niet sterk ge„
„persuadeert hadde, nietmant deselve gemeijnt,
en het als op Banda daer mede gegaen
zoude hebben ik voor mijn aandeel diederand [?]
aen de ordres ende ingestelde pagten houde
so veel als maar mogelijk is, geloove
dat het afschaffen van die pagt de Comp:
op dese off geene wijse wel dubbeld wederom

Soude

soude inkomen door den verthen in sijwaten als andersints, maar dit sal apparent uijt van het welbehagen van uw hoog Edelens Zijn en daarom Zal ik daer aftreden, om ook uw hoog Edelens Zijn en daarom Zal ik daer aftreden, om ook uw hoog Edelens in haare hoog wigtige occupatien uijt verder te interrum„ „peeren als ik gemeent hebbe dat de belangen van de Comp: in 't generael en die van dit dierbare Amboina, het allervoornaemste steunsel van d' Comp: in 't bijsonder, en absoluit vereijschten, dus hier mede eijndige en terwijl uw hoog Edel: nevens haare Illustre persoonen in de veijlige hoede Godes aanbeveele blijve ik (: onderstond:) hoog Edele Groot agtb: Heere en wijdgebiedende Heeren (: lager:) uw hoog Edelens Zeer oodmoedige en gehoorsame dienaar (: was geteekent:) N:s Jongsma, (: in margine:) Amboina victoria den 25: September A:o 1751,

Extract

Extract uijt de Resolutie Genomen in Raade van Politie tot Amboina

op Maandag den 23: augustus 1751,

Vermids de indispositie van den gou„ neur nog in so verre continueerd dat het den selve ondoenlijk is de vergaderinge bij te woonen soo werd den secretaris van politie Daniel Lalase gelast, sig bij de aanwesende leeden den S:r hoofd admini„ „strateur van Beusechem, de capiteins Gernits en Marshal, d' coopliede Gronardt en Freno, mitsgaders de onderkoopliede Gledstein, Win„ „kelman, Villeneuve en Olivier te verwoegen, en aan deselve te herinneren en voortedragen,

1:o het al voorlange bij den gouverneur geconcipieerdt project om haar Edelens en de Ed: hoog agtb: heeren Majores, niet tegenstaande bij de afgegane advisen in meij pass:o daar

toe

toe nog weijnige apparentie scheen te wesen,
al egter op hend aangenaamd avantageuse
wijse te verrasschen door eene in dese
tijd van 't jaar buijten gewoond en vroegtijdige
afsending van een partijtje garioffel Nagulen,
uijt het voor en onderhanden sijnde opulente
gewas, dat andersints te samen niet
eerder als aanstaande maij of junij na
gewoonte versonden werd, dien haar Ed:
hoog agtb: en haar Edelens ontrent
de reeds gedaanen geringen versoek,
in 't laatste van mei pass: van maar 216.
baren, eenigsints te soulageeren, mitsg:
daar door in staat te stellen den handel
in dat allerdierbaarste articul nog wat
gaande en staande te houden, tot dat 'er aan,,
staande jaare, gelijk na alle mensche,,
,,lijke apparentie sekerlijk staat te geschieden
een considerabel ontset zal komen;
2°. dat den gouverneur dien aangaande
offe tot het bemagtigen en het so vroeg
afsenden van dat gewas eerst sijnd gedagten

hebbende

hebbende laten gaan ontrent het comptoir
van Saparoua, daar ontrent blijkens de
gewisselde brieven van den 24. maart 28.
april en 20. julij aan dat opperhoofden
van den selve in dato 24. april en
23 julij a: c: niets, so het schijnd, heeft
kunnen vallen, bij eijndelijk gemeent heeft
nog iets ontrent het na bijgelegene Hila te
zullen kunnen uijt werken, schoon het sel,,
,,ve daar van in 't eerst immers soo weenig
scheen als de anderen, en selfs door het
over en weder schrijven van en na laastgem:
comptoir principalijk bij aankomende Hilase
van den 18. april 24. junij 10. en 20. augustus item
na derwaerds afgegaane van den 24. maart, sijnde
circulair, item 6. 18. en 21. augustus a: courant
alles door allerlije zwarigheden en exceptien
nog even onseker zijnde, goedgevonden hadde
dat opperhoofd opreden in persoon te doen
opkomen, en met hem ernstig te abouchee,,
welk geschied zijnde deselve na lang discou,,
,,reeren, aanmoediging van den gouverneur

en

en het uijt de weg ruijmen van swarigheden
die niets om het lijf hadden, verklaarden
aangenomen heeft dat hij zonder enige
contrainte tegens den inlanderen of eenige
nadeel ontrent het overige gewas sig in
staat bevond om den 18. off uijterlijk den
20: der aanstaande maand September,
ten minste hondert en misschien wel
130. lb: te ontfangen en afschepen, ten ware
zonder intermissie tot die tijd mogte regenen,
dog dat dierwegens bij den gouverneur g'oordeeld sijnde
geen de minste swarigheijd te redideren, om dat
volgens eijge schrijve van dat voorsz: Hilas
hoofd in dato 10. deser maand augustus reeds
toen al 100. lb: geplukt worde,
en men niet alleen diverse dagen
sonder regen geweest was, maar
ook in tegendeel aangenaam zonne
schijn gehad hadde, en door het sigtbaar
veranderen en versogten Lugt, en
het wein van dag tot dag wel
konde afnemen dat daar voor

niet

niet te vreesen was, so proponeerde den
gouverneur dierhalven off men die aan,
,neminge niet soude ampleceeren, en
ten dien eijnde de barca De Carolina
van hier op den 8. off 10. der maand
September in Hila afsenden, en van
daar direct na Batavia depecheren
met de voorsz: 100. lb: of nog soo
veel te meer als in tusschen be,
hoorlijkt, gedroogd en gelevert kun,
,nen werden, mids nogtans de beta,
,linge voor deselve na gedane leve,
,rantie geschiede, tot recompens en, en contra
gent: van de Inlanders: Sustineerende
de gouverneur dat de onge,
,woonheijt en het weijnige dog
ook maar ordinaire habaerd van
de Zee, uijt zulke een groote quanti,
,teijt als men hoop aanstaande
Jaar te sullen bevoeren niet aequi,
,parabel is met het sonderlinge
gerieff bij behouden varen van die

Barca

Barca die op reijse niet alleen op de ordinaire tijt maar selfs vroeger als de ordinair depeche van chialou, pen met Comp:s papieren van hier sal kunnen vertrek souden dat men weet dat Zulke reijsen van hier ooijt qualijk uijtgevallen zijn beralven dat het dus van den lieutenant ter Zee en equipagie meester Hans cooij hier over door den gouverneur voor af ingenomen zijnde, duijdelijk mede brengt dat het niet alleen met die van het Jaar ende mousson niet strijdig is een chialoup en lading Nagulen na Batavia te senden, maar ook dat hij voor zijn aandeel lieven in 't laatste van 7ber: als in 't laatste van Meij derwaards zoude wille vertrecken om de wille van de veel sekerder

doorstaande

doorstaande en vasten oosterwind in deeze als in die tijd. —

Waar op alle de Leden, op een na, zig met de voorenstaande propositie volcomen geconformeerd, en dienvolgende goedgevonden en verstaan hebben de barca de carolina al op den 8. of 10. der aanstaande maand van hier na Hila te depecheeren, en van daer na den quantiteijt van 100. Bharen Nagulen en soo veel meer als te krijgen zijn ingeladen te hebben op den 20. off wat later na Batavia aan haar Hoog Edelhedens te zenden, 't zij met of zonder de ordinaire Comp:s papieren, in dien deselve niet gereed mogte zijn dewijl het beter is Nagulen sonder papieren als papieren sonder Nagulen te ontfangen voorts deselve te hine als

boven

Van Amboina onderdato 25: September 1751,

tesen na gedane leverantie en verzending ook te laten afbetalen dog den onder, koopman Winkelman verklaarde van gevoelen te zijn dat het te veel geridiqueerd was, en men de Nagulen tot de aanstaande maand mey alvoren diende aante houden. –

Aldus Gadviseert en gearresteert Amboina victoria dato voorsz. /onderstond:/ Accordeert /: was getekent:/ D. Lacase secr.

Op

Van Amboina onderdato 25: September 1751,

Op huijden den 6: September 1751,

Compareerde voor mij Daniel Lacaze, se, cretaris van politie present de getuijgen na genoemd. –

Pieter Alij orangkaij van de negorij Nollet, Samuel Metekolij, en Pieter Pattij Toca, oudstens van die negorij, dewelke ter requisitie van den Ed: agtb: Heer gouverneur en directeur deser provintie Mr. Nicolaal Jongsma en ten faveur der opregte en sincere waarheid ver, klaarde, nu ruijm twee maanden geleeden besig geweest zijn met het plukken van haar Nagulen, en dat zij comparanten voor haar aandeel maar drie haaren droog hebben, dog dat de geheele negorij al over de 20. daagen geleeden instaat is geweest, om tusschen de 40. à 50. haaren droog en leeverbaare Nagulen gemakkelijk en, sonder nadeel van 't verder gewassch terspraal te brengen, maar dat haar opperhoofd haar nooijt gevraagt of te gesegt heeft, dat se de die droog Nagulen in het laatste van de gepasseerde, of het begint van deese maand mogte of moeste leveren;

wijders

Van Amboina onderdato 25: September 1751,

Wijders dat zij de voorsz: 40 à 50 Baaren Nagulen in de Zonne zeijn en op de zolders van haar huijzen door de wint gedroogt hebben, Verklaarende zij voorts dat de overige negorijen zoo van Honimoa als Nussalaut d'eene meer d'andere min, alle drooge en zeer haare Nagulen moeten hebben, als hebbende alle haar nagulen te gelijk met die van de compa- =ranten ende verdere ingezetene van haar negorij geplukt en gedroogt;

Waar mede de Comparanten deeze haare Verklaring quamen te eijndigen, bereijd blijvende deselve des vereijsht werdende met Eede te sterken.—

Aldus Gedaan ende gepasseerd tot Amboina in 't Casteel Victoria dato voorsz: ter presentie van Hendrik Jacobsz: en Jacob Rihata Clericquen ter Secretarij van Politie die de minute deses nevens de Comparanten en mij Secretaris hebben ondertekent /:onderstond/ Dit getuijgd /:wasgetekent:/ D: Lacaze Secret: /:lager:/ Accordeert /:getekent:/ D: Lacaze Secretaris.—

Extract

Van Amboina onderdato 25: Sept: 1751,

Extract uijt de gewis- =selde brieven tussen den Gouverneur van Amboina Mr. Nicolaas Jongsma en den koopman en opper- =hoofd van Hila Frederik Gronardt

Ao. 1751

Amboina den 24: Maart

UE: werd gelast zig van tijd tot tijd te informeeren en tegens den 25: of 26. april aan- =staande omstandig op te geven hoe het met het na of zoogenaamde vroeg gewas der Nagulen in dit extraordinair en ongewoon saijsoen gelegen is, en in wat maniere en hoe veel den Inlanden na rijpe deliberatie en calculatie vermeent off met fun- =dament hoopt te kunnen leveren, mitsgaders hoe groot zij presu- =meeren, dat die leverantie na menschen gedagten en zonder extraordinair ongelukken zal bedragen;

Hila den 18: April

Den 14: deeden heb ik de inland- =se hoofden afgevraagt wat voor gedagten zij hadden, van 't aanstaande Nagul gewat

off

Van Amboina onderdato 25: September 1751,

Hoe kan 't mogelijk zijn dat als een inlander reeds 18. april op 250. ha: Nagulen calculeerd dat hij die zerst over 8. of 9. maenden sal kunnen leveren, dewijl er tusschen, het duijdelijk ontdekken van nagulen en dies vol, , kome rijpheijd naamelijks vier maenden gerequireerd werd ergo bij des leur en na de sleuder opgegeven sonder eenige reflexie te slaen op de speciale requisitie van voorst: circulaire ordres;

of de jonge vrugten, de welke zig reeds aan de boomen vertoonden en wanneer sij vermeenden deselve te sullen kunnen moegten waar op sij een parig verklaarden, dat wanneer meer voor swaare stort regens en storm winden bevrijd mag blijven sij in de maand van Januarij of februarij futuro en groten oogst verhoopten ten staal te sullen brengen Namentlijk

Den radja en den orangk: ps: Eitoelamma ca: op			ha: 15.
" orangkaij	van Hila	- - - - "	25.
" radja	" Mamala	- - - "	45.
" orangkaij	" Wackal	- - - "	10.
——— d°	" Zeijth	- - - "	45.
" ——— d°	" Caytetto	- - - "	40.
" ——— d°	" Lima	- - - "	50.
" ——— d°	" Liang	- - - "	20.
		Saemen ha:	250.

Hila den 24: Junij

Dese vergroting of nieuwe ps: opgaaf is buijten ordre en qualificatie geschied als aen de ordres van den 24: maart tegens den 27. april en niet verder moeste voldaen werden en het project van den gouverneur daer mede schreen te vallen te zijn so als ook bij gemeen schrijvens van den 20. meij haar hoog Edelens bedeelt is maar 't schijnt en 't lijkt klaar uijt het

Mijdens heb ik d' eer aan uwel Edele agtbare eerbiedig te communi, ceeren, dat de Inlandse hoofden haare calculatie van 't gewas den Nagulen bekend bij mijn vorig briefje van de 18. april jongst, leden thans koomen te ver, grooten met 150. baaren Namentlijk —

gevolg

Eitoelama

Van Amboina onderdato 25: September 1751,

gevolg dat het opperhoofde wel bemerkende dat ook hij bij sijn briefje van den 18. april niet behoorlijk voldaan hadde het selve heeft willen redresseeren of de zaak wederom wat levendig maken om ingevalle den gouverneur daar op geen reflectie sloeg sig daar van tot desselfs nadeel te bedienen, maar dat het heeft hem gemist, de gouverneur heeft hem op sijn schrijvens gevat en het duijdelijck soo verre gebragt dat hij bongre malgre . . . . ha: Nagulen van sijn comptoir heeft moeten despe, ,cheeren na Batavia gelijk 't vervolg aantoont . —

Hitoelamma in april opgegeven ha: 15.			pers:	ha: 15.
Hila	——— d°.	——— d°	" 25: a d°	" 25
Mamala	——— d°	——— d°	" 45. thans	" 80
Wackal	——— d°	——— d°	" 10.	——— d° " 40.
Zeijth	——— d°	——— d°	" 45.	——— d° " 70.
Cayteto	——— d°	——— d°	" 40.	——— d° " 50
Lima	——— d°	——— d°	" 50	——— d° " 100.
Liang	——— d°	——— d°	" 20 pers:	" 20
		in april 250.	thans	400
		Dus nu	meer 150.	
		S: ha: 400		

Nu sij vermeenen sonder toe vallen daar van een groot ge, deelte in de maand 7ber: te sullen kunnen ter staal brengen, in dien zulx door uwel Edele agtba, re mogte werden goed gekeurd, dog op haare gissing geen vaste staat te maken zijnde, sullen sij mij een maand bevorens nader kennisse dien aangaande geven, als wanneer ik het geluk ver, hoope te hebben van haar bevinding aan uwel Edele agtbare ver, schuldigt verslag te doen. —

Amboina den 6. Augustus

De tijdinge van Saparoua we, gens het Nagul gewas, niet tegen, staande de swaare regen en winden nog favorabel, dog op Haroeko dierwegens al wat swarigheijt

gemaakt

gemaakt zijnde, so ben ik nieuws,
„gierig hoe Ed: stand daar ontrent
à losty gesteld is en verwagte daar
om te spoedigste mede verlangde
informatie dienvolgens &c.a ·⁊

Hila den 10. augustus

Tot schuldige nakoming van uwel Edele Agtbaare hoogst gerespecteerde ordre vervat bij missive van den 24. maart deses Jaars, ben ik niet in gebreke gebleven mij van tijd tot tijd 't Informeeren na de Nagul gewas, uijtwijsende mijne onderdanige letteren van den 18. april en 24. Junij jongslee„den, en heden morgen, Ingevolge uwel Edele Agtbaare nadere g'eerde aanschrijvinge van den 6: deser alle de Inlandse hoofden deser kust Hitoe in vergadering door mij afgevraagt zijnde na den tegenwoordigen staat van't selve, so hebben zijlieden verklaard dat 'er haare gissing wel een vierde part of een hondert baren van de op gaaf bereets Ingesamelt is, maar dat zij deselve wegens de aanhoudende swaare regen voor eerst nog niet konden heel droog krijgen, denkende daar toe niet eerder geld, gentheijt te zullen wesen als na de hooge togt in de maanden 9ber: en xber: als wanneer zij verkoopen den geheelen oegst te kunnen

So dra den gouverneur bij zijn even voren„staende briefje van 6. deser maar van't Nagul gewas eenigsints aenroert begint Ed: opperhoofd al te aerselen, dog hij contra„diceerd sig, want hoe kan dat samen gaan dat de Nagulen die den 10. aug: ten bedrage van 100. Ct: reeds geplukt waren en per consequens moeten ondersteld worden in Ed: laetste van July of 't eerste begin van aug: reeds geborgen en ingedrumt te zijn en die nog niet heel ergo al gedeeltelijk gedroogt zijn nu nog niet voor 9ber: en xber: dat is 4. à 5 maanden daar na eerst volkomen droog souden werden, maar dog souden die half droge nagulen solange blijve, en is'er sed: medio July overvloedig sonne„schijn geweest gelijk er waeragtig geweest is om de Nagulen drie maal droog te krijgen waerom werd 'er dan nog na sonne schijnt gewagt in 't laetste van aug: en selfs nog den 11: 7ber: en is'er geen sonneschijn geweest wadr zijn dog die 100. Ct: die den 10. aug: al geplukt waren gebleven ·⁊

leveren

Leveren dog bij aldien er bevorens maar 6. à 7. dagen sterke sonne„schijn mogte wesen, dat zij dan de reets ingesamelde quantiteijt souden kunnen ter Straat bren„gen, Zoo dat men voor als nog op geen preciesen tijd van eene vroege leverantie vaste staat maken kan ·⁊

Amboina den 18: aug:

Vermits door de ongelijkheijt en tegenstrijdigheijt die 'er nopens een extraordinaire en vroege leveran„tie van garioffel nagulen gevonden werd bij u Ed: letteren van 18. april en 24. Junij passato Item 10. deser maand, tot nog toe geen de minste staet of sekerheijt schijnt geformeert te kunnen werden, ende tijd tot eene ongewone en overlange bij mij geprojecteerde of gedespicieerde versendinge so Ed: selve dienstig en verantwoordelijk bij de verga„dering mogte geoordeelt werden, al vrij sterk en verre begint in te schieten, so werdt u Ed: bij desen ernstig gelast, om ten aller„spoedigsten op te geven die tijd en den bepaalden datum, onbegrepen drie à vier dagen, wanneer en hoe spoedig u Ed: een partij Nagulen souden manquement zal kunnen leveren, en afschepen, wel te staan

na

na dat deselve door den Inlanden
aangebragt en behoorlijk kunnen
en zullen gelevert sijn, en of
hem so vroege leverantie
door den inlanden, kan geschieden
sonder eenig nadeel en verslijm
voor UEd verdere geval, item hoe
veel UEd: sodanig vroege leverantie
ten naasten bij sal uijtleveren,
ik ~~heb~~ ben tot UEd schrijven van dese
orders soo veel te meer aangemoe-
digt om dat men hier aan 't hoofd
Comptoir sedert 3. à 4. dagen weijnig
regen en redelijk goed weer gehad
heeft.

Dat is ook waaragtig en is in dese maend aug: na veel veel regen gevallen, maer egter en misschien dit maal meer sonne schijn geweest als er gereg: werd om even gepluckte so veel te meer heel droge nagulen volkomen droog te krijgen

Tot verpligte nakoming van
uwel Ed: agtb: hoogst g'eerd order
vervat bij missive van den 18. deser
gisteren tegens de middag eerst alhier
aangebragt, heb ik alle d' Inlandse
hoofden der nagul negorijen met
eenige der oudstens op ontbooden en
aan haar lieden, excepto den orangkaij
van de negorij Liang, dewelke wegens
de verheijd sijnde negorij nog niet
g'arriveert was, heden morgen den
inhoud van veel gem: letteren
voorgehouden, waar op sij volgens
haaren wel pelthurigen aard, na
ruijm drie uuren over en weder

g'

g'raisonneerd te hebben, eijnde-
lijk tot besluijt gekomen sijnde
aangenoomen hebben tegens
den 18. of uijterlijk den 20. d'
aanstaande maand 7ber: eene
quantiteijt van 100. baren
ten straal te brengen op hoop
nogthans dat een continueele
of dagelijkse regen hun daar
in niet verhinderen sal,
want een à twee dagige sonne
schijn niet veel helpen konde, tot
eene volstaande drooging door dien
de nagulen, als deselve weder
omtrent eenige dagen moesten
geborgen blijven aan het broeijen
raakten dog sij hoofden en
oudstens beweerens nog eenige weij-
nige want gemeen sterker als
een en twee kroppen in een dati
zijnde, konden niet alleen de
sonne schijn telkens te baat
neemen, maar ook nog volk
over hebben om d'andere te gaan
plukken en dus tot de gedagte
leverantie belofte doen, maar de
gemeene man of enkele dati
houden ontbloot sijnde van ver-
dere assistentie was daar toe
niet in staat, als moetende eerst
den geheelen oegst van sijne boo-
men versamelen, al eer hij deselve
bij partijtjes konde droogen, of hij

Daar is dan gelijk gesegt is sonne schijn genoeg geweest of de nagulen sijn aan 't broeijen en bederven geraakt, van het laatste heeft men nooijt gehoort en dus is het eerste waaragtig behalven de sekerheijd die men daar in heeft. —

soude

Deze Zwarigheyd is al uyt de weggeruijmt bij letteren van den 8: 7ber: maar bij g'ordonneerd is de boegseer orembayen des doenlyk te senden alsoo men al ordre gesteld had om deselve op de reede van Hila buyten adjude van die, van die plaats te boegseere dog blykens het onderstaende extract van den 11: 7ber: sijn de orembayen gesonden selfs tot aen de drie gebroeders eens so verre als haer Vpligting is namentlyk tot aen negory Lima

soude d'andere verwaarloosen, en vermits een ijegelijk nog dagelijks bedig was sijne nagulen van het verafgelegene hoge gebergte te haalen, en daar mede nog wel twee maanden werk soude hebben, soo versogten de hoofden dat haare volkeren bevrijd mogten wesen van het boegseeren der tot den afhaal van de vroege leverantie verwagt werdende chialoup, uyt vreese, dat de nog aan de boomen hangende vrugten in den tijd van 9. à 10. dagen dewelke sij dierwegens en met het afpluken der speceryen van haare negorij moes,,ten absent wesen, tot ~~[illegible]~~ polongs vrieten, off afgevallen en door een swaare regen weg,,spoelen mogten soo dat, wanneer uwel Edele agtb: een vaartuyg het welke, onder correctie van uwel Ed: agtb: veel wijser ge,,voelen door het volk van Ira en Loelor sorteerende onder Loeloe in steede van met de sloot te sleppen, te desen reede geboeg,,seert en geladen konde werden op de geproponeerde tyd geliefde dit heenen te senden, ik alsdan d'Inlandse hoofden en onderstens gedurig tot het droogen van haare reets versamelde speceryen sterk aanmoedigen sal. —

ik

Amboina den 21. augustus

Het opperhoofd is tegens den gestipuleerde tijd gekomen en daer op is de resolutie van den 23: so als bij de gemeene brief over,,gaet gevallen op een komende met sijn advis en dat van alle de leden except den onderkoopman Winkelman maar de moeyte die den gouverneur bij abon,,nement met dat opperhoofd gehad de Zwarigheyd die hij uyt de weg ge,,ruijmt heeft en het doen prætereeren van Comp:s belange voor particuliere Zaken en oogmerken is, onuytspreekelijk lastig en sweetende geweest en men heeft alle moeyte patientie en moderatie moeten gebruyken om dat opperhoofd tot reden te,,brengen waer toe de voorgaande broullerije veel hindernis gebragt hebben

Ik heb HEd: letteren van 20. desen maand augustus wegens de reets gedaene moegstinge en aanstaande leverantie der Nagulen, op heden wel ontfangen dog ben daar door weynig verligt, en nog minder ~~bekort omtrent~~ het geene mij te doen staat, en dewijl ik niet kan sien dat door al dat op en weder schrijven iets anders als tyd verloren werd, en ik boven dien wegens mijne aanhoudende swakheyd en indispositie weynig lust en nog minder vermogen heb gedurig de pen op het papier te stellen, en op die wyse nieuwe objectien, of swarigheeden vang een complete voldoening aan het gevraegde te maken, of ook nader elu,,cidatie te vragen waer ~~omtrent~~ men door schrijven en dikwils qualijk verstaan weynig kan winnen, so heb ik om dese en meer andere redenen, en voor al om de importantie van het project goedgedagt, HEd: te gelaste gelijk geschied bij desen, om sig, opsigt deses na her,,waards en bij mij in persoon te komen begeven, en het selve so spoedig werkstellig te maken dat HEd: ten uyterste op maandag

avond

avond sullende sijn den 23. deser aldier wesen, en sig over de in kam transporteeren kan per de Compe. schuijt die ten dien fine en tot uEd. dienst des smorgens tusschen 7. à 8. uuren aan de drie Kruijsen gereed sal leggen

Hila den 28. augustus

Na mijne terug komst aldier heb ik ingevolge uwel Edele agtb: hoogst g'eerde ordre d'Inlandse hoofden laten weeten, dat sij haare ingesamelde nagulen en die van't gemeene volk, soo spoedig als mogelijk is droogen en ter schaal brengen moeten, als ook dat de selve aan haar lieden na de leverantie sullen voldaan werden, waar op ik heden morgen tot gescheid gekreegen hebbe, dat sij geen tijt verduijmen sullen, als sijnde eindelijk het wagten en slangen maar na sterke sonne schijn.

Nog al sonneschijn ja sterke sonneschijn maar deselve is en geweest vide het bijleggende dag of weer register

Hila den 1. 7ber.

Laastelijk dient in opvolging van uwel Ed: agtb: hoog gerespecteerde aanschrijvinge sub dato 28. Julij deses Jaars, tot schuldige communicatie dat de Inlandse hoofden bij haare calculatie van't tegenwoordige specerij gewas, op vierhonderd

haaren

haaren na den inhoud van mijne onderdanige letteren gedagtekend den 24. Junij hiervoorend als nog blijve persisteeren, hoopende egter dat deese aanstaande vroege en de naderhand volgende leverantie meerder bedragen sal,

Hila den 4. September

Zedert mijn retour van de hoofd plaats heeft men aldier nog maar twee halve dagen of voormiddags taamelijke sonne schijn gehad, op welke tijd ik selfs d'Inlanders in beide naast bij gelegene negorijen heel vroeg aangeset hebbe haare nagulen te droogen te leggen, waar van ik bescheijde deese eenige aan uwel Edele agtbre. oversende, om te kunnen sien, dat deselve rijp genoeg zijn en teffens dat'er tot de vroege leverantie maar eenige dage sterke sonne schijn van nooden is waar toe ik goed succes wensche en met de meeste veneratie blijve;

Schoon men die nagulen van laateren plukking sijn geweest so waeren se in die staat dat in een halve dag sonne schijn konde gedroogt wesen

Hila den 7. September

Waar op deese geringe tot schuldig rescriptie dient dat dewijl de vroege leverantie wegens de aanhoudende regen nog maar

Hier word de leverantie op 100 th. gegist om van geen sonne schijn gesproken dogt mag men voor onderstellen dat se niet tegenstaande er geen sonneschijn komt

(pluksmans)

kont ten minsten 100 baaren
soud en leveren,

/plusminus:/ gegist werd op 100:
en de volgende op 200. baaren,
ik voor eerst met 7. à 8000. en
voor de geheele leverantie, in
verwagting van 500 baaren met
28000: en met de dagelijkse uijtgift,
ten soo aan gagies als andere
ongelden jaarlijks ten bedrage
van circa 6000. in 't geheel met
34000. rd: zal toekomen, en
onder deselve wel 12 tot 15000 rd:
aan duijten uijtgeven konnen,

Hila den 11. September

Eergisteren middag ontfangen
hebbende uwel Edele agtb: veel
geeerde missive van den 8. deser
verseld van een factuur der
in de barcq De Carolina
afgescheepte duijten ten bedrage van
rd: 2100: soo ben ik niet ingebreeke
gebleeven de boegseer orembaijen
van Wijff negorijen :/ alsoo die
van Liang nog niet hier konde
weesen :/ ten eersten te stuuren na
de drie gebroeders eijlandjes, alwaar
sij gisteren morgen heel vroeg
gem: bodem aangetroffen en des
agtermiddags omtrent drie uuren
op dese reede geboegseerd hebben,
dies gedagte barcq voorsz: duijten
benevens een ledige boeger uijt,
,,gelevert. —

wijders

:'t is om de gedulldigste mens ongedulldig te maken
nu nog sonne schijn, en nog maar
8. baaren droog, daar 'er volgens gem:
dag off weer register genoeg geweest is om
de 100. baaren nagulen die al in julij
en aug: en al waren se in 't begin van
7ber: geplukt te drogen so te doe
nog nat waren geweest

wijders dient tot schuldige com,,
municatie, dat d' inlanders nog
maar agt baaren nagulen
ten staal gebragt hebben, d' overige
sullen sij droogen soo dra de regen
op houd en profiteeren mogen
van twee à drie dagen sterke
sonne schijn. —

Hila den 15. 7ber:

op den 11 Sept: waren 'er nog maar
8. Bh: gelevert en de overige volgens dat
extract nog niet droog en benodigde
nog wel 2. à 3. dagen sterke sonne schijn
die 'er in al die tusschen tijd benoten
tusschen den 11. en 15. deser maand of niet
geweest is vide 't voorsz: weer register, en
egter sijn 'er in dese vier regenagtige dagen nog 47.
baaren gelevert ergo ook voor af gedroogt en
afgescheept en betaald: maar de tijd van de g'arres
teerden depeche van d' barcq De Carolina begon
te naderen dit opperhoofd wierden het vuur
aan de teenen gelegt en hij moette in sijn groote
maat van Saparoua om vriend wield en ook
om de gouverneur moedeloos te maken
maken men sig verseekerd houd dat sig
so schoorsoetende nolens volens tot de vol,,
doeninge van de orders gedragen heeft, hij
moeste dan gem: opperhoofd wel in de
pekel laten en sig selfs voor een onfaut,,
woordelijke gedaante dekken want niets
soude gemakkelijker sijn geweest als ook
hem te bewijsen dat hij op den eersten deser
maand ja al was het 14 dagen vroeger
200. Bh: nagulen droog en wel gecondit,,
ioneerd hadde kunnen ontfangen en
afleveren dog alvorens hier af te stroijden
ontdekt sig nog een contradictie en
gedagte /: uijtvlugt als hij nu nog 2. à drie
dagen sterke sonne schijn verlangt om de
chialoup te kunnen volladen dat is
de resteerende 50 Bh:, hoe 'er van de 100
die in 't begin van aug: reeds geplukt

waren

Bij dese heb ik d' eer aan uwel
Ed: agtb: te communiceeren,
dat 'er reets 55. Bh: en 25. lb: nagulen
gelevert afgescheept en betaalt sijn,
en dat het wagten en ver
langen nu maar is na twee
à drie dagen sterke sonne schijn
om de chialoup te kunnen
volladen. en dewijl gem: quantiteyt
ruijm 2080. rd: bedraagt en ik
volgens de boeken niet meer
als rd: 1810: onder ult: aug: per
restant gehad, en daar bij rd:
2100. ontfangen hebbe, makende
te samen rd: 3910. waar van
afgerekend werdende rd: 400: onder
den sergeant van Loehoe en
50. onder die van Hitoelamma,
benevens de vertreching in
dese maand van circa rd: 150.
met eerstgem: somma van
rd: 3080. soo sal consteeren,
dat 'er alrieu, maar rd: 230.

overschiets

Van Amboina onderdato 25: november 1751,

waren al 55. gelevert en gedroogd zijn, hoe kunnen van de rest van die hondert nog wagte na sterke sound schijn

overschieten; ofsulx versoek ik de mogen g'assisteerd werden met nog soo veel contanten als 'er tot de afbetaaling van nog ruijm 50. @l: de welke hoopentlijk over eenige dagen staan ter schaal gebragt te werden:/ als ook tot de verstrekking van gagie onder ult.o desen en meer andere on,, gelden benoodigt,

Amboina den 16. Xber:

alschoon 't opperhoofd in de afbetaling van maer een gedeelte van de vroeg te leverende nagulen gegaen is buijten qualificatie dewijl volgens reßot: eerst na de afsending moeste geschieden te gelijk soo heeft men dat maar gepasseerd . . . . . . en de maat vol gegeven om op 't laatste nog geen meer leeuwen op de weg te ontmoeten

Ter afhaal van de door ueld: bij lette,, ren van gister g'eijschte contanten moet volgens usantie, een corporaal en ses zoldaaten voorsien van haar volle geweer, nevens genoegsame inlanders om 't selve te dragen na de drie huijsen gesonden werden, waar van de tijding wagte te verstaan, om voorts (?) penn: per de land schuijt na derwaards te doen transporteeren, hoe wel sulx misschien gevoegelijker en gemakkelijker soude kunnen ge,, schieden na de de pedro van de chialoups, dogals ue. denkt het eerden beter te zijn, sal men daer aen voldoen 't overige van ueld: schrijvens werd voor gecom,, municeert gehouden en het volle beslag van 't een en ander te gemoet gesien. —

Van Amboina onderdato 25: november 1751,

Hila den 17. Xber:

Op uwel Edele agtbares hoog g'eerde letteren van gisteren, dient tot eerbiedige rescriptie dat de leveranciers der reets afgeschreepte nagulen door den spoedigen ontfangst van haar geld, voor de selve, tot het besorgen van de gerequireerde quantiteyt of eene volle lading voor de barcq de Carolina sterk g'encourageerd sijnde ook zeer voor de nog man,, queerende /:de welke hoopentlijk op morgen of over morgen ter schaal gebragt sullen werden:/ haare betaling soude willen hebben, en dierhalven gaat den constabels maat Simon Gla,, semaker onder geleijde deses na de hoofd plaats tot den ontfangst van vier duijsent rd.s silver geld in soort, om voor eerst te strekken tot voldoening soo van gedagte speceijen als,

Werd anderen daags 's morgens de g'eijschte 4000 rd.s afgesonden vide afg: briefje van den 18. d.o

Amboina den 18. Septemb.

Blijkens inleggende recognitie: hebt ue. bekomt ueld: 4000. rd.s silver geld, en moet door ueld: na 't laaden van de bark, aan de daar op bescheijdene stuurlieden in presentie der

nagul

Van Amboina onder dato 25: nov: 1751,

Nagul gecommitteerdens werden afgevraagt, of hij haar lading droog en wel geconditioneert ont,,fangen hebben, en Zij gewaar,,schout dat hij overmindert den led van purge de te kort komende Nagulen uijtkoops prijs zullen moeten betaalen, mitsgad: daar van bij N: attegand letters kennisse gegeve en een lognois, seement door haar beijde geteekend dit heen gesonden werden, om wegens de brief aan haar hoog Edelhed: te kunnen depecheeren en van het een en ander kundschap te geeven, terwijl mede slange dat swagte, soo wel als de advertentie van de precise tijd wanneer de voorn: bark sal kunnen strekken, dewijl de tijd bij 't besluit bepaald so goed als g'expireert is. –

Hila den 21: 7ber:

Men heeft hier aen ook al immediatt voldaen met dubbeltjes en schellingen om al weder uijt den weg te ruijmen de scepsie die men in 't gemoed sag, dat de inlanders anders geen meer nagulen souden willen leveren schoon 't onbegrijpelijk is dat men den inlanders die in 't geheel maar 5 à 6000 rd: moeste ontfange voor ruijm 100 bh: met de reeds gesonden 2. duij,,sent rd: aen duijte niet heeft kunnen redden alschoon 'er ook sommige minder als 20. bh: somtijds aenbrengen, ziet hier bove het extract van den 16: deses

Bij deese heb ik d'eer aan uwel Edele agtb:re in alle onderdanigheijt te communiceeren dat den constabels ,,maat Simon Glasemaker wel overgebragt heeft hond: s:a van rd: 4000. aan ducatons waar van ik genoodsaakt ben rd: 2000. terug te senden, alsoo ik on,,moogelijk in staat ben de kleene partijtjes nagulen daar mede te voldoen, en daarom versoek

ik

voor vier dagen ofte op den 17. deses / vide dus extract hier voren / was het ook al hoop van morgen of overmorgen dat men de barcq soude vol krijgen

ik p:r brenger deses te mogen ontvangen rd: 2000 aen halve ropije, schellingen en dubbeltjes. –

Wijders breng ik ter veel g'eerde kennisse van uwel Edele agtb: dat er reets 97. baaren nagulen ruijm ingewoogen, afgescheept en betaald sijn, en dat ik hoope morgen of over morgen avond de barck haare volle lading te kunnen besorgen mitsg: dat ik den inhoud van uwel Edele agtbares veel g'eerde missive van den 18. deser gerespecteerd observeeren sal als ook dat den soldaat Hendrik Hogervos van gouda op den 17. Julius sonder testament gemaakt nog te eenige goederen nagelaten te hebben aan de heete koorts overleeden is, wiens volle gewin bewesend de ledige kist hier nevens overgaat. –

ontwaar' want die belofte souden moeten geschiet sijn mondeling of schriftelijk, schriftelijk sijn se niet en de wereld niet blijkt ook uijt de soldaatie dat hij geen antwoord heeft ontfangen op sijn partic: en andere brieven dienwegen geschr: mon,,deling is het volstrekt onmogelijk de,,wijl dat opperhoofd sed:t den 14. meij tot den 23 niet op Amboina aen den gouverneur sedert 7ber: a:o pass:o tot dato deses niet op Hila geweest is en ander ult:o Junij ofte het sluijten der soldij boeken alhier is die

belasting

En vermits ik nog geen res,,criptie op mijne seer nedrige letteren van den 21. Junij deses Jaars en mijn particulier ootmoedig briefken van den 17. augustus daar aang:g obtineerd, maar daar en tegen verstaen hebbe, dat mijne soldijreekening tegens uwel Edele Agtbares

belofte

belasting geschied en moeste geschieden volgens het besluijt van den 14: dier maand

belofte of presentatie belast is met de soo genaamde boete van 6. maanden gagie soo versoek ik als nog om met voorm: vaartuijg ter hoog g'eerde dispositie van haar hoog Edelens na Batavia gesonden te werden. —

'T schijnt het werk van een disperaat man te wesen om met de barcq die volgens de minste bepaalde tijd op heden al hadde moeten vertrokken sijn een dag of anderhalf uijt sijn hooft na Batavia te gaen, sonder behoorlijke tijd om het selve

In welke zeer aangename verwagting ik met het meesto respect verblijve. —

Amboina den 22. 9ber:

Niet twijffelende aan de receptie van mijne soo even voor dese op heden morgen afgesonden ten geleijde van Rds: 2000. Contant volgens Cognoissement, soo dient dat dese morgen in vergadering van politie verstaan is, U Ed: te gelasten, gelijk deselve gelast werd, niets dese om op morgen na de middag of tegens den avond 't Cognossement en factuur van de als dan in de barck De Carolina afgescheepte nagulen, herwaards te zenden, al was het ook dat aan dies volle lading man, queerde, dat men egter alleen op fundament van sijne letteren van gisteren niet wil hoopen, of te naauwelijks kan denken, wijders moet U E: voorm: Cognoissement met een expresse herwaards senden,

soo

soo tijdig dat deselve alhier 's morgens tusschen 6. en 7. uuren op den 24. deser kan arriveeren, ten eijnde men hier instaat is nog dienselven dag U Ed: de Comps: brief te rug te senden om daar mede voorm: barck op den 25. deser ingevolge voorm: besluijt sonder eenig uijtstel te depescheeren en weg te senden;

In U Ed: versoek bij evengem: letteren om nog met die barck na Batavia versonden te werden, heeft de vergadering niet kunnen condescendeeren (onderst:) Accordeert (: was geteekent:) D: Lacaze secret: —

In Hila den 23: September

Dat dese brief gedt: 23. en op den 24. des middags de klocke 12. uuren behoorlijk spoedig besteld eerst den 24. 's morgens ten 5. uuren g'absolveerd en weg gesonden blijkt bij de hier nevensgaende attestatie van den brenger Isack Paul dus ook tussens dat deselve geretrodateert of bedriegelijk een dag te rug gedagteekent is als mede dat de schrijver moet willens gecontraveneerd heeft d'ordre van den 22. deser om deselve den 23 's namiddags of tegen den avond so vroeg af te senden en dat op Amboina des anderen daags morgens tusschen ses en seven uuren konde wesen waar door apparent d'chialoup niet op den 25. precis ten minste niet voor 's avonds sal vertrokken zijn. —

De soldaat Isack Paul heeft de twee duijsent rds: aan paije, ment in ruijling voor de du, catons wel opgebragt, en gaat straks na hottij om volgens uwel Ed: agtb: veel g'eerde ordre behijden dese geringe lette, ren op te brengen het Cognois, sement en factuur der in de barcq De Carolina afge, scheepte garioffel nagulen, ter quantiteyt van lb: 49946.

of

hondert hoaren waren er al geplukt den 10 aug.s vide supra dat extract en nu kan men nog maar 90 levere, en afspreppen ô trouwlose die „naer —

of hoaren 90 446/550. indien gen: boden nog maar twee daagen langer had mogen blijven zoo sou deselve na alle gedagten hebben volgeraekt;

van alle dese benodigtheden is in de gehele tijd van 14 dagen dat d' chialoup op Hila gelegen heeft geen woord gesprooken maar op het laeste in het bij na te laat is dewijl de absoluijte en allerlaeste zeijldag van de Carolina op den 25 moeste geschieden volg.s uijtstel genomen bij resolutie van den 22: deser dog volgens die van den 23: aug.s op den 20: of iets later, welke laeste resol: met adsistentie van het opperhoofd Gronard zelfs geno„men is

De stuurlieden versoeken seer ootmoe„dig om haar afgeslootene soldij reeke: benevens die van haar volck als ook tot de hensie te mogen erlangen 6. p.s bequaame snaphaanen 6. d.o pistoolen 2. d.o donderbossen 6. pattroon tassen 20. lb snaphaan koogels 10. lb pistool koogels 50. p.s handgranaden 50. druijven tot 4. ponden gesnut 200 lb buskruijt en 10. boeken kardoes papier, tot welkers ongetwijffelde overbrenging ik 20 Inlanders na boord sende. —

Dat direct schrijven aen haer Ed.s is ongepermitteerd en hem bij adgegane brief ook gewaerschauwt en g' interdiceerd, dog apparent getransgrediëerd.

Sluijtelijk communiceeres ik aan uwel Edele Agtbare dat ik niets de door uwel Edele agtbare en rade gedaan weijgering van mij ootmoedig wel gegrond, en dien volgende regtmatig versoek om na Batavia gesonden te werden mij nopens alle mij aangedaane ongelucken g' addresseert. hebbe aan haar hoog Edelheedens, geensints twijfelende of daar op zal een edelmoedig en billick besluijt vallen /:onderstond:/ Accordeert /:was geteekent:/ D.l Lacaze Secretaris —

Op Huijden Den 24: Sept: 1751

Compareerde voor mij Daniël Lacaze ondercoopman en secretaris van Politie, present de getuijgen nagenoemd. —

Isaac Paul zoldaat in 's Comp.s dienst en ten Comptoir hila beschreijden, dewelke ten faveure der opregte en sincere waar„heijd; verklaarde dat op gisteren zijnde den 23: deser des avonds ontrent agt uure door zijn opperhoofd Frederik Gronardt g' ordonneerd is, zig klaar te houden om een Comp.s brief na Amboina te brengen, waar op hij gewagt heeft tot dese morgen ten vijf uuren, als wanneer hem eerst een Comp.s brief overhandigt is, die hij hier op heeden ontrent op de middag besteld heeft betuijgende hij Comparant dat selfs gesien heeft dat meermeld zijn opperhoofd neevens de nagul gecommitteerde Johannes Westplate en den aldaar beschreijde mede adsistent Adriaan Schreuder, den

geheelen gepasseerde nagt hebben zitten schrijven;

Waarmede den Comparant deese zijn verklaaring kwam te eyndigen bereyd blijvende deselve des noods zijnde met eede te sterken

Aldus gedaan, ende gedeclareerd tot Amboina in 't Casteel Vitoria dato voorsz: ter presentie van Hendrik Jacobsz: en Daniel van Loenen, Clercqen ter Secretarije van Politie, die de minute deses nevens den declarant, ende mij Secretaris hebben onderteekend /:onderstond:/ dit getuijgd /:wasgeteekent:/ D: Lacaze Secretaris.

Extract uyt een part: brief gesz: aan den wel Edele agtb: Heer Mr: Nicolaas Jongsma gouverneur en directeur deser Provintie, door den coopman en hoofd tot Saparaoua Cornelis Sinkelaar de dato 28: Janiarij Anno 1751,

Ik Cannplecteerd voorts deeze geldigentreid omme UWel Edele gestr: schuldpligtig te Communiceeren, dat zedert het begin der voorige maand december, de nagul boomen, zoo sterk hebben beginnen te draagen, en nog dagelijx nagulen uytschieten, dat ingevalle deselve tot perfectie komen /: het geend ik wensche dat god zal geeven /: meer als 1000: baaren zullen kunnen ingezameld worden, Ja als ik den inlander wilde gelooven zoude geen twee schepen deselve kunnen wegsleepen; de voornaamste vreeze is dat ze door sterke win,, den ofte slagt reegens zullen afgeworpen werden, dat na mijn geringe kennisse niet veel swarigheyd heeft /: om dat men in deeze tijd van het Jaar nog het een, nog het ander niet te wagten heeft /: maar wel, hoe alles ingezameld en gedroogd zal raaken, in zeen tijd dat de reegen mousson

op

op zijn begin, en door den bank het hoogste is, als zullende niet voor de maand Maij of te Junij kunnen geplukt worden, dog ten opzigte der laatste objectie breek ik het minste mijn hoofd en verbeelde mij daar toe een middel zal kunnen uijtgevonden werden, als het maar eerst tot zodanigen point komt, daar op niet funda„ ment kan werden gedelibereerd, wanneer ik mij ook nader over het een en ander zal expliceeren als verhopende in die tusschen tijd wel d'eere te zullen hebben UWel Edele gestr: mondeling te kunnen spreeken, Ik hebbe dit alleen, voor tegenswoordig maar ter nedergestelt, om dat het eens al te gewenschte en voor d'Comp: voordeelige zaak is, dat ik de kennisse UWel Edele gestr: daar van langer zoude ont„ houden, egter heb ik niet raadsaam kunnen oordeelen voor als nog dierwegens in Comps: brief mentie te maken, maar /: onder gunstige correctie:/ zulx gesurcheerd, tot ik met seekerheid, en apparentie van succes, het zelve konde brengen, want het veel gegoutant is, als het hinkende paard agteraan komt,

Ik recommandeerd mij op het eerbiedigste in uwel Edele gestr. gunstige gedagten, en blijven met profont respect /:onderstond:/ Accordeerd /:was geteekent:/ Ds. Lacaze secretaris

Extracten

Extracten uijt de gewisselde brieven tussen den gouverneur van Amboina Mr. Nicolaas Jongsma en den koopman en opperhoofd van Saparoua Cornelis Sinkelaer

Ao. 1751

Amboina den 24. Maart

Tot het uijtschrijven van dese ordre die circulair naar alle nagul comptoiren gegaan is heeft den koopman Sinkelaar aan den gouverneur aanleijdinge gegeven bij een particulier brief van den 28. diermaand vermeld bij het hier navolgende extract van den 28. april en hiernevens besorens g'exhibeert

Hij werd gelast sig van tijd te informeeren en tegens den 25. of 26. April aanstaande omstandig op te geven hoe het na of soo genaemde vroeg gewas der Nagulen in dit extraordinair en onge„ „woon saijsoen gelegen is, en in wat maend en hoe veel den inlanders na rijpe deliberatie, en calculatie vermeent of met fundament hoopt te kunnen le„ „veren, mitsgaders hoe groot sij pre„ „sumeeren dat die leverantie na menschen gedagten en sonder extraordr: ongeluckten zal bedragen

Saparoua den 24. april

Gantsch niet behoorlijk so als blijkt uijt 't volgende extract van de 28. april en uijt tegenstrijdigheijd die 'er gevonden werd met de opgave bij particuliere schrijven met dat selve extract van 28: april dat hij dat van den 3: maij geavoueerd g'exhi„ „beert werd want in de voorsz:

Vertonende dat uwel Edele agtb: ordre van den 13 der Jo: verwekte maand door mij al so behoorlijk geobserveerd is, als die van den 24.e daer aen, waer van de neventleggende Nagul opgaave

particulier

getuijgenis

op Zijn begin, en door den baak het swigste is, als Zullende niet voor de maand Maij of te Junij kunnen geplukt worden, dog ten opzigte der laatste objectie breek ik het minste mijn hoofd en verbeelde mij daar toe een middel Zal kunnen uijtgevonden werden, als het maar eerst tot Zodanigen point komt, daar op met funda„ment kan werden gedelibereerd, wanneer ik mij ook nader over het een en ander Zal expliceeren als verhopende in die tusschen tijd wel d'eere te Zullen hebben uWel Edele gestr: mondeling te kunnen spreeken, Ik hebbe dit alleen, voor tegenswoordig maar ter nadergifteid, om dat het eens al te gewenschte en voor d'Comp: voordeele ge Zaak is, dat ik de kennisse uWel Edele gestr: daar van langer Zoude ont„houden, egter heb ik niet raadsaam kunnen oordeelen voor als nog hierwegens in Comp: brief mentie te maken, maar /: onder gunstige correctie:/ Zulx geseureerd, tot ik met securiteid, en apparentie van succes, het Zelve konde brigte, want het wat gegontant is, als het hinkende paard agteraan komt,

Ik recommandeerd mij op het eerbiedigste in uwel Edele gestr. gunstige gedagten, en blijwe met profont respect /:onderstond:/ Accordeerd /:wasgeteekent:/ D: Lacaze secretaris

Extracten

Extracten uijt de gewisselde brieven tusschen den gouverneur van Amboina Mr. Nicolaas Jongsma en den koopman en opperhoofd van Saparoua Cornelis Sinkelaer

A:o 1751

Amboina den 24. Maart

Tot het uijtschrijven van dese ordre die circulair naalle nagul Comptoiren gegaen is heeft den koopman Sinkelaar aan den gouverneur aenlijdinge gegeven bij een particulier brief van den 28. diermaand vermeld bij het hier naavolgende Extract van den 28: april en hier neven behoorens g'exhibeert

M: werd gelast sig van tijd te informeeren en tegens den 25 of 26. April aanstaande omstandig op te geven hoe het na of soo genaemde vroeg gewas der Nagulen in dit extraordinair en onge„woon saijboen gelogen is, en in wat maend en hoe veel den inlanden na rijpe deliberatie, en calculatie meent of met fundament hoopt te kunnen le„veren, mitsgaders hoe groot sij pre„sumeeren dat die leverantie na menschen gedagten en sonder extraord: ongeluckten Zal bedragen

Saparoua den 24. april

Gantsch niet behoorlijk so als blijkt uijt 't volgende extract van de 28. april en uijt tegenstrijdigheijd die 'er gevonden werd met de opgave bij particuliere schrijven met dat selve Extract van 28: april dat hij dat van den 3: maij geavoueerd g'exhi„beert werd want in de voorsz.

partikulier

Vertonende dat uwel Edele agtb: ordre van den 13 der J:o verwacke maand door mij al so behoorlijk geobserveerd is, als die van den 24.e daer aen, waer van de nevensleggende Nagul opgaave

getuijgenis

partic[ulie]r. brief werd gesegd dat de nagulen in mey en Juny soude kunnen geplukt en gedraagt wer„ den en bij dese van den 24. april sonder enig omdenken en als bij de roes datse in aanstaande dat g. maend en latten is Zillen gelevert werden. –

getuygenis draagd, sullende tegens aanstaande September werden gevolgd van eene nog waarschijnelijk grooter tal„ sulatie; waar toe den inlanden /: ongeagt de considerable apparentie :/ nog niet wil resolveeren, uijt vreese door eenige on„ verwagte toevallen altemets een sheerde reek: te maken. –

NB

Specifique opgaave van sodanige quantiteijt gariofel Nagulen als den inlander deses districts in anno aanstaande ten minsten gedenkt aen de Comp: te sullen kunnen leveren

Honimoa

Oelat	Bh.	25.	
Paperoe	„	20.	
Sirrij Sorrij	„	70.	
Ouw	„	90.	
Hario	„	90.	
Tiouw	„	30.	
Hawaka	„	45.	
Poorto	„	45.	
Noltot	„	100.	
Ihamahoe	„	30.	
Saparoua	„	10.	
Tuhaha	„	80.	
Booij	„	20.	Bh. 655.

Nussalaut

Sila	Bh.	30.	
Leinitoe	„	30.	
Titaway	„	70.	
Abobo	„	50.	
Akoon	„	30.	
Ameth	„	90.	
Nalahia	„	45.	345.
		Bh.	1000.

/:onderget[eken]t:/ C. Sinkelaar

Amboina den 28. April

Na dat UE: mij in UE laetste van Januarij deses Jaars tot mijne bijsondere blijdschap in 't particulier gecommuniceerd hadde, dat sedert het begin van de voorafgegaene maend December 1750 de nagul boomen à lootij en op Nussalaut so sterk hadden beginnen te dragen, en nog dagelijks nieuwe nagulen uijt schoten, dat 'er apparentie was 'er meer als duijsent baren souden kunnen werden ingesamelt en dat selfs den inlanden meende dat geen twee schepen deselve soude kunnen wegsleepen, Ja wat nog aenmerkelijker is, dat NB die na„ gulen in de maend van Meij of uijterlijk Junij soude kunnen geplukt worden, so heb ik daer uijt kunnen en ook moeten abnee„ men, dat sodanigen ongewoond oogst moeste gehouden werden voor een extraordinair nagewas van het nu gepasseerde, of voor een extraordinair vroeg gewas van het aenstaande dat mij aen„ leijdinge gegeven heeft om UE: en de andere hoofden der nagul comp„ toir bij circulair briefje van 24. maart pass: te gelasten sig van tot tijd te informeeren en tegens den 25. of 26. deser maend april

aenstandig

onstandig op te geven hoe het niet
t na of laagvallende vroeg gewas in
dit extraordinaire en ongewoon saijsoen
gelegen is, en in wat maend en
hoe veel den inlanden na rijpe deli,
beratie der calculatien niet fundament
hoopt te kunnen leveren sonder extraord:
ongelukken, alles niet intentie om
ingevalle dat gehoopte vroeg plukken
in mey en Junij maar gedeeltelijk
succedeerde een schip, Ja al was
het ook de beijde schepen aentehouden,
ter versendinge na Batavia, ende
geringe aenkomende zijnde oogst
vroegtijdig met chialoupe,
te depecheeren, en hoe wel ik ter
beantwoordinge van die order uijt
UE: briefje van den 24. dezes, offe
eigentlijk maer uijt de bijgelegde no,
titie niet veel genoegen het antwoord
dat den inlanden nu bereets opgeeft
1000. Bh: so moet ik egter mijne
verwondering en ontstigting betuijgen
dat UE: daer bij niet alleen geen
woord rept van de voorsz: appa,
rentie oogst in mey of Junij, dat
ik aen deselfs getoonde voorba,
righeijd en losigheijd sal attribueeren,
maar ook dat bij volgens sijne
indispensable pligt nog niet
eens voldoet aen de duijdelijke
requisiten en orders bij meergem:
circulair schrijvens woordelijk

vervat

vervat, alsoo daar bij geen een
woord gem: werd hoe het met
dat gehoopte na of vroeg gewasch
gelegen is, nogte ook eenige
redenen gesuppediteert hoe dat
het saemen kan gaen dat in
December 1750. de nagul boomen
sterk hebben beginnen te dragen,
en dat die nagulen volgens
de voorsz: bijlage niet voor
de ordinaire tijd maer in 't aan,
staande Jaar 1752. eerst staan gele,
vert te werden, behalven dat
het mij die niet beter weete
of de tijd tusschen het begin van
het dragen of den ligtbare uijt
botten en het rijpen is niet langer
als 3. à 4. maenden, dat seg ik het
mij, ongedenkend het verdwijnen
van 't apparente vroegtijdig plukken
in Junij nog al onbegrijpelijk te
voren komt hoe dat selfs den
inlanden nu in april al calcu,
leerd ende naderen en selfs hogere
opgave eerst tegens 7ber: aan,
staende, dat is nog een tijd van
4. maenden volgens UE: letteren
staet te doen al het welke saken
zijnde die in een point van het
allerdierbaerste belang van de Comp:
en waer aen UE: bij uijtstek bewust
is, hoe zeer ik mij volgens schul,
dige pligt laat gelegen leggen

niet

niet kunnen gepasseerd naar hier op antwoord en satisfactie redenen ten spoedigsten sullen verwagt werden,

Saparoua den 3. maij

Particuliere communicatie 't is geweest bij een particuliere brief van den 28. January onder den gouverneur berustende er een copia ondt. supra geexhibeert en opgeseyt

Ik hebbe de eere gehad UE. wel Edele agtb. geresp[ec]teerde brief van den 28:e Jongstleeden te ont fangen, waar op ik niet hoogagting bij deese antwoorde.

Dat 't voor eerst wel waar is dat ik UE: wel Edele agtb: om trent het eijnde van January particuliere communicatie hebbe gegeeven, van de favorale verwag ting van 't aanstaande nagul gewasch: maar ook heb ik UE: wel Edele agtb: in Febr: daer aen, mondeling geseyd, dat de pluktijd niet wel te bepaalen maar het beginsel van deselve tegens aanstaande aug.s te verwagten was, want anders zoude ik UE. wel Edele agtb. dierwegens wel 's Comp.s wegen en bijsonderlijk den 24: Jongstleeden geschreeven hebben

onwaer nooyt gebeurd, maer wel dat het gewas nog eeven extraordinaire en voorspoedig was

Zulke extraord: zaak is geen onderwerp van part: schrijvens behalven dat een gebie der zulx raedsaam oordelende daar af voor de Comp: gebruijk kan maken

Ten anderen soo heeft den geest des menschen meerder wakkerheijd en werksaemheijd dan voorsigtigheijd waar door ik alsoo weijnig UE: wel Ed: agtb: intentie om voor 't

vroeg

vroeg gewasch schreepen aan te hou den uijt die brief heb kunnen penetreeren als men in staat is redenen te kunnen suppedi teeren van de nature der nagul boomen; ook geloove ik dat men veel moeyte hebben soude om iemand te vinden onder alle de geenen die van de nature der planten schrijven en spreeken die zijnd vervan, delde stoffe ten regte schaat: en voornamentlijk in deze extraordinaire veranderlijke gelegentheijd en immers bekoor ik niet hog, sequentie daar van niet meerder te schrijven als de inlandschgeloof, den mij seggen, en ik selve be grijpen kan. want ik neem de vrijheijd nogmaals onder reverentie te allegueeren dat ik anders daar over wel publicq en niet particulier soude geschreeven hebben, maar in versoek UE wel Edele agtb: oodmoedig dat het als een waerschijnlijkheijd mag werden geconsidereert, die ik de vrijheijd genomen hebbe UE wel Edele agtb: in een particuliere en confidente brief mede te deelen, om niet te verbergen de groote blijd schap die ik had wegens de apparentie van de Comp: eer lange soo wel te sien waaren —

de kennis van die intentie wel onno, dig maer de schrijver deser brief ver pligt op de circulaire brief ordentelijk en specifice te antwoorden —

ten

Ten derden sal ik met mijne geringe kennisse de Zwarigheijd tragten op te lossen die 'er tot mijn leet wesen gevonden werd in die vroege calculatie van duijsend baren ende apparentie tot nog meerder benevens het vier maandige beraad 't welk tot een waarschijnelijker opgaave werd verdijscht, Zulks komt door dien het toekomende met een dikke duijsternis omtoogen is, waar inne de menschelijke voorsienigheijd meerendeels mistast, so dat het bijvoeging van gods Zeegen wel soude kunnen gebeuren dat het bij deese opgaave bleef: want schoon de toppen van de takken sig zwanger stoonden, so is het wel eer gebeurd: dat de vrugt niet opdaagde. –

van het Zigtbaare nu valt te seggen dat de meening niet is op eenmael geheele duijsend baren te sullen kunnen plukken, maar soetjes aan en van tijd tot tijt, alsoo 'er wel vijf of sesderly soorten aan de boomen zijn en waarlijk werd hier de voorsienigheijd en hulpe gods in erkend, want al hoewel ik van harte wenschte dat de omstandigheeden UwelEdele agtb: intentie wilden faciliteeren soo

Toppen van de boomen 't is Zeker dat in het allereerste begin de beste kenner meent dat 'er nagultjes voor den dag sullen koomen en 't egter opbla„ dertjes uijt draeijd dog Zulks openbaart zig heel schielijk na verloop van eenige weijnige dagen ten uijterste 2. à 3. weken en konde derhalve in april dat is 3. à 4. maanden na dato niet meer getwijffelt werden ook heeft de uijtkomst ende p:t opgave van 1000. bt: op den 24. aangetoond dat het geen bladertjes maar veritable nagulen zijn geweest driederlije gewassen voordeele de kundigste en dat de nagulen. –

Niet te gelijk maar van tijd tot tijd uijt„ „komen en rijp werden swaer maar die in [illegible]: en Jann:: gesien en gecalculeert zijn op een scheeps ladingen meer konden om„ „mogelijk so lange agter blijven of sende tot polongs of nog verder tot bassen„ moeten groeijen en daar hoord men niet of. –

Heb ik gereflecteerd dat ingevolg„ „en door de groote sterfte die hier geweest is, een uijt wijking van een groote menigte volks welke zig op ambon en elders als moerittes heeft in den dienst begeven te zwak geworden zijn, om veel nagulen teffens te plukken en als het gewas dan bij soo groote partijen rijpte, so zoude het te vreesen zijn, dat 't aan de boomen verderff, afviel en en verrotte: dierhalven ben ik onder correctie van gevoelen dat alles in voege voorsz: beter geschikt is, als wij wenschen kun„ „nen en persisteeren voor 't overi„ „ge ten aspectie deser materie bij een goede verwagting. –

waer na H:C: mijne finale or„ „dres sal laten toekomen in tusschen wat nieuws en wat goeds te gemoed siende nopens de toestand van het dierbare nagulgewas, waar omtrend die van Hila H:C: schijnt te willen verklaekken volgens desselfs schrij„ „ve dat de inlanders apparent in September aanstaende in staat souden zijn een groot gedeelte te bevereren, 't heeft hier wat sterk gewaaijt en nog sterker

Sedt

hier van is nooijt iets gesegt ook geen een die tot nagul doesongs behoort in mijn tijd in den dienst genomen behal„ „ven dat het aen geen plukkers sal manqueeren als de Heere 't gewas zegent

Amboina den 20. July

Dit heeft den gouverneur in sijn siekte„ „expres geschreeven vreesende dat dit opperhoofd Sinkelaar door sijn obstinaatheijd niet ligt van concept en voorigschrijven van den 23: meij soude afstaen, om hem ward het hoenlijk door Jalousie of emulatie daer toe te brengen en occasie te geven om op 't een of ander pretext nog aen de Land te komen en van toon te veranderen.

sedert eenige tyd gebroken, god geve dat het niet of al so gebeurt ten minste niet zeer nadeelig zij voor dat gewas. –

Saparouwa den 23 Julij

Voorts staat het volgens de getuygenis der inlande hoofden die ik deze dat dit allemaal blaeuw blommetjes sackten het laten hier komen, niet de nagulen so favorabel, dat apparent in September een goede partij ja wel tot 150. baaren min ofte meerder souden kun nen werden ingesamelt, doch niet zonder prejuditie voor 't vervolg der insaam;

Dat dit allemael blaeuw blommetjes zijn blijkt uyt de hiers agter gevoegde remarquable attestatie van den 6: 7ber: a: c: gepasseerd bij den orangkaay van 't dorp Nollot genl: Pieter Alij c: s:

Alsoo den inlander tot het ter straal brengen van deselve niet plukken uyt schrijden, en intusschen 'er veel vrugten tot polongs souden kunnen schieten. ook soude die insaam seer langsaem gaan. en soveel tyd weg neemen, dat ze niet de sloep niet geslonden soude kunnen werden; en alsoo, een en het selve wezen, of ze in 7ber: endus een weynig vroeger in october, wanneer men destineerd een generaal begin te zullen kunnen maken, en ook aan de gang blijven tot alles gedaen is, werden terstraal gebragt ofte niet. maar het is zeeker, dat er een grooter quantiteyt

sal

sal wassen, als er is opgegeven, dewijl er kortelings nog jonge nagulletjes zijn voortgekomen. dog hier over hoop ik in de aanstaende maand nader te schrijven

Saparouwa den 26. aug:

Hier werd alleen genoteerd dat dese brief juyst ged: en gesz: is drie dagen na het besluyt dat den 23. bevoren op de sending van hila en dus en juyst tyd genoeg geweest is om daar van kennis te krijgen en de schrij ver wat in de voorbaat te doen zijn niet hoe "vr vrogen toen 'er 14. dagen bevorens al 500 bh: na gissing ingesamelt en gedroogt waren mitsgad: souden prejuditie geleverd konden werden, want saparoua krielt van ingesetenen en de bovenantie en plukking kan daer seer gemackelijker als ergens te gelijk geschieden vide voor aangehaalde attestatie. –

Ook heeft het hier al 't sedert eenige dagen soo sterk geregend dat 'er veel nagulen afgevalle, bedorven en in zee gespoeld zijn, dog als 't wein wat tot bedaaren komt sal sulx niet verhinderen, dat 'er nog meer nagulen sul len wassen als den inlanden uyt den goede zal kunnen pluk ken etc: etc:

voor 't overige ~~tot~~ die geheelen brief die hier agter volgt om dat solang en extravacant is genoeg "saam aen d' g' affecteerde doleantie van dat opperhoofd d' bitterheyd die op 't concept van den gouverneur heeft opgevat ende moeijelijkheed en die hij bij den selve daar over heeft soeken aantedaen. –

Amboina den 28. augustus

Veel liever / als het eesen van geschriften als de langdradige let "teren van eergisteren / was ik door de: geadverteerd, dat hij, contrarie zyn iterative schrijvens in staat was geweest een hondert, of drie baaren garioffel nagulen son der eenige exceptie, zwarigheyd, of nadeel op de eerste ordre te kunnen leveren en afschepen, gelijk nu omtrend Hila, soals

de:

Van Amboina onderdato 25: Sept: 1751.

UE: met een Salutair oogmerk
bij mijne letteren van den 20. Julij
passo: al geprognosticeerd hebbe, die
mogelijkheijd kont te blijken, dewijl
deser dage bij de raed van politie na
een personeele oproepinge en een
vooringenomen advis of declaratie
vant opperhoofd aldaer Hondert
en misschien 150. Baren Nagulen,
den 18: September aanstaande sonder
manquement of exceptie staan
afgescheept, en haar hoog Edelens
toegehouden te worden, sodat ik die
saak, sijnde soo als sea costij is,
of mag wesen, aan UE: Swaere,
en misschien onverantwoordelijke ver,
,antwoordelijke moet oplaaten,
in een point dat mij aan mijn
Ziele gaet, en dat ik selfs in
mijne praesente siekte en gevaer,
,lijke accidenten, uijt het oog niet
kan verliesen, want dat articul is
gelijk men segt de Ziel en het leven
van de saak, het is 'sComps: oog
appel, moerbalk, en beroudenisse,
en daar mede moet men sig
bemoeijen en geensints met prullige
schrijfkunst en irreverentie
insimulatien nogte parthije
gesogte independentien en ongemakke,
,lijkheeden omtrend de soo hoognodige
subordinatie dog om soo veel als
mogelijk is ook te beantwoorden

de

Van Amboina onderdato 25: September 1751,

Eijgentlijk bij de bijlage van die brief sijnde
een voorlopig rapport alwaer dese woorden
gevonden werden welkers ondersoeking mij
bij eijgenhandig renvoij van uwel Ed: agtb: op
den 6 Junij is gedemandeert, en volgens
Simon Tipatiwa en pieter Alydie uwel
Ed: agtb: met het selve bij mij gestuurt
heeft. –

Wat uijt werking dese ernstige brief op dit
weerbarstig opperhoofd gehad heeft blijkt
maer al te klaer bij de hier agter vol,
,gende saparouase brief van den 5: dese
maand September die dus wel 6. à 7. dagen
in sijne geboorte geweest is en die alle respect
alle ondertelijkheijd en alle subordinatie
met voeten ten treed en noodsakelijk
gelesen dient te worden. –

de voorsz: letteren so dient
dat de inlanders uijt sig selfs
bij mij komt en ik hen gelijk
UE: selfs bij die brief schrijft
aan UE: renvoijeer, die geensints
van intentie ben hem tegens
billijkheijd tegens UE: te mainte,
,neeren, en daar om werd
UE: ook bij desen gelast de
beschuldigde van Ihamahoe
en den inlander Thomas Tes,
,siwaij, die mijn naam Zoude
misbruijkt hebben, mitsgaders
de getuijgen in die Zaak dit
heen tesenden, ten eijnde
deselve te laten ondersoeken
en de schuldige straf te doen
erlangen /: onderstond:/ de vooren,
,staande Extracten accordeeren
/: wasgeteekent:/ Dl: Lacaze secret:

Dag of weer Registers

Dag of weer Register gehouden door den ondergete,kende Secretaris van den E: agtb: Raad van Politie tot Amboina Danil Lacaze.

Saturdag den 28: Augustus Sonne schijn en weinig reegen

Sondag " 29: d° den geelen dag sterke sonne schijn

Maendag " 30: d° in de vroege morgen, voor den dag reegen en voorts den geheelen dag, mooij weer met sterke sonne schijn.

Dingsdag " 31. d° voor de middag betrokke Lugt sonder reegen, nademiddag betrokke lugt met een weinig reegen

Woensdag den 1. September, 'smorgens van seven tot Negen uuren reegen, en voorts de geheelen dag mooij weer met tamelijke sonne schijn,

Donderdag 2 d° mooij weer met sonne schijn en wei,nig of geen reegen.

Vrijdag den 3. d° 'smorgens tot ½. 8. uure mooij weer en sterke sonne schijn, voorts den geheelen dag variabel weer met sterke wint en reegen.

Saturdag " 4. d° den geheelen dag swaare reegen

Sondag " 5. d° den geheelen dag swaare reegen

Maandag

Maandag den 6. September ~~voor~~ voor de middag va,riabel weer met reegen, nademid,dag mooij weer met sonne ~~schijn~~ schijn.

Dingsdag den 7. d° mooij weer met sterke sonne schijn.

Woensdag " 8. d° mooij weer met sterke sonne schijn

Donderdag " 9. d° ——— d° ——— d° ——— d°

Vrijdag " 10. d° swaare reegen

Zaturdag " 11. d° ——— d° ——— d°

Sondag " 12: d° betrokke Lugt en wint sonder reegen

Maandag " 13. d° variabel weer, reegen en ~~met~~ weinig sonne schijn, 's avonds en in de na-nagt ster,ke reegen.

Dingsdag " 14. d° variabel weer met weinig sonne schijn dog meest reegen

Woensdag " 15. d° voor de middag reegnagtig weer, na de middag sterke sonne schijn.

Donderdag " 16. d° voor en op middag reegen nademiddag sonne schijn,

Vrijdag

Van Amboina onderdato 25: September 1751,

Vrijdag den 17: September 's morgens sterke reegen op den na
demiddag variabel weer dog meest reegen;

Saturdag den 18. do: variabel weer met weijnig reegen.—
/: onderstond Accordeert /: geteek: / Dl Lacaze secretaris —

Extract

Van Amboina onderdato 26: September 1751,

Extract uijt een Brief geschr: aan den E.E. Agtb: Heer Mr. Nicolaas Jongsma Gouverneur en Directeur deser provintie, door den coopman en hoofd tot Saparoua Cornelis Sinkelaar, de dato 6. Augustus Ao. 1751,

De klagten der orangkaija van Ihamahu bij uwel Ed: agtb: waar toe zij in 't geheel geene de minste reeden gehad hebbende, na mijn gevallen correctie meriteeren om het wel„
„te aan te toonen ik genoodsaakt ben een koopen papier te beslaan, en sulx sal nooijt, en voorna„
„mentlijk staand geen eijnde neemen, als ik van alle diergelijke zaaken, die hier dagelijks werk zijn, uwel Edele agtb: moet kennisse geeven en klagt doen.—

Die menschen expres na Ambon gegaan zijnde, om de koopbrief van hun land te ligten, hebben het dessin verandert en alsoo door hunne klagten aangetoond, dat se valsch hertig zijn, en mij niet en agten: ten minste niet vreedend gesind zijn: alsoo dat papier soude hebben gedient om hun geschil bij te leggen, als mij daar uijt soude gebleeken zijn, de situatie en circum ferentie der landen in quaestij.—

En wat betreft de merites der desobedientie

van

van hunne pattij deselve stel ik al mede in con,,
sideratie van UEdele agtb: schoon zijn bij,,
,,wesen tot geen ander eynde als 't ligten van
voorsz: acte, en niet om te klagen en UEdel
Ed: agtb: te vermoeyelyken soude zijn geweest.
eyndelijk heb ik gezegde koop brief van den
pattij gekreegen, die deselve, almede misschien
tot geen goed eynde, dus lange gesegd hadde
niet magtig te zijn zoo dat ik nu eenlyk
na 't retour van de oudstens, die tegens mijn
ordre zijn vertrokken wagt om die zaak nader
te ondersoeken

Ik soude van die geheele zaak geene
de minste kennisse hebben gekreegen, ten waare
op den 19: Junij jl: leeden twee onderstelde orangtu,,
,,was van nollot mij eenige nagul takken hadden
vertoond, met bekend making dat sekere
Inlander van Ihamahoe genaamt Thomas Tahsiway
in een dousong wayhoekoe geplant hadde agtien
st: nagul boomen, waar van 'er twee reeds
vrugten gaeven. En mits het saturdag was,
appointeerde ik ze op de volgende maandag, om
met den corporaal van hatuwano en den
beschuldigde Tahsiway hier te koomen om die
zaak te ondersoeken. Zylieden quamen dan
den 21: wederom en zijden mij behalven de
voorsz: aanklagte, dat den beschuldigde, ontrent
een maand geleeden in geselschap van eenen
Isaac Silappa, wiens broeder thans wederom
questij moveert wegens hatala onlangs eerst
gedecideert bij de politicque vergadering ten
tijde van D'Ed: heer Rosenboom /: Z:/ en van

welkers

welkers gevallene onkosten pas weynig of
eygentlijk vijftig rd: betaald zijn, waar uijt
men sien kan hoe temirain dat volkje is,
Ja daar soude geen eynde zijn aan den draad
kunnen geschillen, als men alle dingen niet in
de beste vouw sloeg, en accommodeerde, want se
liegen zonder weergae, en hunne voortaande
verschijnende behoorlijke kenteekenen te
maken om, de waarheyd aan den dag
te ~~[illegible]~~ brengen, of ze: verbergen ze tot
facilitatie hunner heylloose oogmerken of
dwaarsboomense door een reeks van valsche
getuygen, die ze wel honderd voor eene maal,
,,tijd eeten kunnen krijgen zij zijden, dan
dat Tahsiway na amboina geweest was 't
welke ook door den corporaal wierd
bevestigd, die daar nog bij voegde dat die
kerel zig daar op beroemde bekend makende
in de negorij, dat hij bij D'Ed: heer gouverneur
geweest zijnde, om over den pattij te klaagen,
UEd: agtb: soude gesegd hebben haarlieden
te sullen regt doen, als met de coningij hier
quam, en dat wanneer hem Tahsiway over of
wegens dit gedoente iets gedaan wierd, hij dan
maar weder op ambon moest komen klagen,
Ik vroeg aan hem selve of sulx waarheyd
was; en hij antwoorde in zeer brutaele termen
Jae! dog negeerde het om verhaffen der nagul
boomen, en vroeg: waarom de aanklagers hem
dan niet gevat hadden dewelke antwoorden sulx
niet te hebben dersen doen, om dat hij met een

goede

goede parring gewapend, en een desperaete vent zijnde niet te goed soude zyn geweest daar van gebruijk te maken. vijders hebbe ik van dat omverkappen der boomen een verklaring gegeven, die tot speculatie en verder gebruijk voor uwel Ed: agtb: hiernevens legd in origineel. voorts committeerde ik den corporaal van hatoewano, en den soldaat frans hijmans: om de omver gekapte boomen, en de plaats te gaan besien, ook naauwe informatie te neemen, als mede van hunne bevindingen mij te berigten.—

Zij quamen op den 23. wederom, seggende: dat ze met groote moeyte door de bij nae ontoegankelyke wegen geweest waaren ter plaatse daar de ger: nagul boomen waaren omgekapt dat den orangkay Nollot, hebbende een nieuw sipat laten maken, daar binne seekere douslag van boven gem.de Tassiwaij getrokken had, zijnde dit 't selve stukje lands daar ik hem, omtrent over ses maanden als possesseur ingesteld hadde, dat vijders daarinne was gemaakt een wegh over dewelke ~~voort~~ omverkapte nagul boomen gelegen waaren, dat de geenen die, die wegh gemaakt hadden van 't feit weeten mosten; 't welke ik egter op den 24: d.o: wanneer ik alle de bosmarinjos, orangtuwas en hoofden van Nollot en Ihamahoe en ook Tassiwaij bij den anderen hadde niet verder heb kunnen ontdekken, als de gegevene verklaring doed, aan dewelke ik juijst het grootste geloof niet kan defereeren, om dat er op hunne depositien weijnig staat te maken is.—

Den

Den orangkay Nollot zeyde onder anderen: dat het wel zijn konde dat zijn volk door onweetenheijd eenig land binnen haar sipat van Ihamahoe getrokken hadden; dog dat de verongelijkte, hem sulx moesten gesegd en aangetoond hebben, als wanneer hij haar voldoening soude hebben gegeeven, soo als hij ook nog bereijd was te doen, sonder dat het van noode was geweest, daar over aanstonds zig bij hoger regter te addresseeren, en den nieuwe ~~rogteer~~ met klin te rejecteeren.—

Vervolgens ben ik, vermits bij na in deese galimathias van verantwoordinge verdwaalde, te raede geworden in persoon derwaards te gaan, om oculaire inspectie te neemen, en mij na alle omstandigheeden soo veel mogelijk te informeeren, en alsoo te eviteeren 't verder gevolg van dese quaestij dog het slegte weêr en eenige affaires tot Nussa laut hebben dit gesurcheert tot den 7.e July, wanneer ik derwaarts ging, dog konde die dag door de sterke reegen niet verrigten, maar des anderen daags 's morgens in 't bosch gegaan zijnde, met alle de litiganten soo bragt men mij door een bij nae ontoegankelyke, en de swaare reegen nog slimmer gewordene wegh ter plaatse alwaar die van Ihamahoe sustineerden het sipat te zijn, 't welk haar land van 't Nollotse separeerde; ik vroeg aan den orangkay Nollot of dat het oude sipat was, en hij antwoorde jae, van daar ging ik verder,

alwaar

alwaar de voorn: nagul boomen, omgekapt
waren, Zijnde op de kant van Tassiraij
Zijn Dorpshoog aft de nieuwe wegh die voltot"
"ters volgens 't Zeggen der Ikamauwers
gemaakt hadden. Informeerde mij al"
"daar na de Saak, en Zeijde tegens
partijen, dat zes anderen daags met hunne
papieren en bescheijden souden bij mij
komen om die Zaak bij te leggen, en
verder daar omtrent 't noodige
te verrigten. —

Zij quamen dan den 9. bij mij mede
brengende een Afschr. en rapport van den
fiscaal Beernink d' anno 1692: dewelke
mij tot seekere /: zijnde de voor"
"gewaegde :/ koop brieff leyden, dog
hebbe deselve niet eerder kunnen
magtig werden, gelijk bevorens reeds is
gesegd, als even voor 't vertrek der
accusanten, dewelke om Copia, en tot
geen ander eijnde na Lostij sullende ver"
"trokken, door mij als doe gecontramandeert
zijn, dog egter zijnde tegens mijn ordre ver"
"trokken, en hebben nog met sig genomen
den voorn: Tassiraij, die immers voor
al geen reeden heeft uwel Ed: agtb: lastig
te vallen dewijl ik hem bereeds bij pro"
"visie wederom heb in possessie gesteld van 't land,
't welk hij pretendeert en waar inne
hij bij retour, en nader bevinding

van

van saaken ook sal bevestigd werden. —

Ik versoek uwel Edele agtb: dier"
"halven maintenue! tegens die, en gelijk"
"soortige desobedientien 't is geensints niet plaisirig,
dat ik hier soo veel gezag niet heb, om
soo'n vil keerel als die Tassiraij is, en
tegens dewelke soo veele misdrijven zijn in
te brengen, dat ik beschaamd ben onse hier
in te stellen, te beletten, uwel Ed: agtb: te
vermoeijelijken. En wat sal ik doen als
uwel Ed: agtb: haar telkens admitteerd, Ze
stooren zig bij na in 't geheel niet aan mij!
en gebruijken de moderatie van uwel Ed: agtb:
om mijn persoon en bediening te bespotten,
seggende na Lostij te willen gaan, al was
't ook met praauwen en sonder pas, alsoo
ze wel weeten dat uwel Ed: agtb: haar
sulks niet qualijk sal neemen. —

Sied daar uwel Ed: agtb: heer! een
staaltje van de dagelijkse voorvallen
alhier; Ik houde mij versekerd dat uwel
Ed: agtb: al lange sal verbeeld hebben; waar
uijt uwel Ed: agtb: dan kan besluijten, hoe
groote moeyte 'er aan de behandeling van
dat quastiga volk vast is, en hoe seer
deselve vergrooten soude als ik uwel Ed: agtb:
daar telkens het verhaal van deede; aldoe ik
als dan geen kans sie alle 't selve met een
pennist te beschrijven;

voorts

Voorts hebbe ik de uitrecking van den Zoldij boekhouden bij de boeken enquitan„ tie rolle geaddresseert, en de wed.e van den op den 10. maij J:l.eden overleden quartiermee„ ster Hendrik Wouterszz: laet uwel Ed: agtb: ootmoedig versoeken, om 't tegoed staande saldo van haar man /: Z: /:- /: onderstond: / Accordeert, /: nagetekent: / D:l Lacaze sec:s,

Extract

Extract uijt een brief ge gesz: aan den E: E: Agtb: heer, Mr: Nicolaas Jongsma, gouverneur en directeur deser Provintie, door den coopman en hoofd. tot Saparoua, Cornelis Sinkelaar, de dato 26. Augustus 1751,

Den tenuer van het nevensleggende rapport sal uwel Edele agtb: des gelievende doen zien, hoe weijnig mijn persoon en caracter gerespecteerd word, en hoe nodig het is, dat dienwegens door sterpe middelen in werd voorsien, want het anders te vreesen staat, dat de soo hoognodige subordi„ natie sonder dewelke geene regeering kan staande blijven niet voeten getreeden sal worden, tot schae„ de van denatie en prejuditie van d'E Comp:e want het is, soo makkelijk niet als men zig de ver„ beelding maakt van eene zo considerable nombreuse en onbaadige gemeente, als waar uijt dit districkt is gecomponeerd binnen de paalen van haar pligt te houden, en niemand kan daar ook niet fundament over oirdeelen als de geene die door eene daaglijkse ondervinding deselve heeft geprendkeerd: Ik selve door ingenomen zijnde, door de gemeene geruchten van de vreedelievendheijd der Ingesetenen deser provincie, ben daar door niet mijne komst alleen bedroogen geweest, tot dat de tijd mij de schillen van voor oirdeel van de oogen geligt en klaarlijk doen sien heeft, haare waardgeftelheijd

niet

niet welke te beschrijven, ik geensints van intentie ben uwel Ed: agtb: te vermoeijelyken het sal voor eerst genoeg zijn, maar alleen te zeggen dat wat moeijte en kosten d'E: Comp: ook nog aanwenden het door den bank menschen zijn waar by den gods dienst, een voornamentlijk die geene dewelke wij belijden om zoo te spreeken, niet in aanmerking komt, waar uijt genoegsaam volgd datze voor allerlij ondeugden vatbaar en bequaam zijn als mede dat de tijdelijke straffe en een gestrenge tucht de middelen zijn om haar in bedwang te houden, en een ider, tot selfs de slegt„ „ste sorteering in cluijs voor uwel Edele agtb: fa„ „vorabel ontfangen en haare klagten gehoord, ja selfs geloofd werden, zo is het geen wonder, dat ik hier weijnig meer heb in te brengen, 't welke meer als eenmaal, en nu wederom de nooe blijkt, in 't tegenwoordige geval met de Nolloters geattaqueert door die van Thama„ „hoe, als mede uijt de klagten tegens haar eijgen hoofd. en ik kan mij niet begrijpen datze thans meerder geloof meriteeren als voor heen, als zijnde nog in 't minste van gestelt niet veranderd, en immers is al 't volk 't geen ik hier onder mij heb van ouds her bij alle d'E: Comp: en andere papieren voor een seer quaatig uijtschot bekend, voornamentlijk de Thamahoers! en niet= tegenstaande mijne vijffjaarige ondervinding mij precise genoeg verschaft, om origineel en sonder behulp van andere dingen van haar te schrijven, soo sal ik egter een staaltje van

voor mijn tijd, dog 't welk nog versch en levendig is, aanroeren; want 't is d'eerste maal niet dat quaestij moveeren over het land 't geen„ „ze tegens de order bezitten, maar hebben succes„ „sivelijk nog meer daar bij gestoolen, als onder anderen in a:o 1742. een stukje van paperoe 't welk aan de andere kant tegens 't haare aanlegd, en schoon die van Paperoe daar over geklaagd, en door den Ed: agtb: raad van politie zijn in 't gelijk gesteld, soo is tot den huijdigen dag door die van Thamahoe, dat stukje nog niet afgestaan, want sterker zijnde als paperoe plukken ze de vrugten maar wegsonder sig aan ijmand te steuren; al 't welke mij on„ „standig door den radja van 't laatstgem:t dorp is verteld, den welken ook geintentioneerd is bij bequame gelegentheyd zig daar over andermaal te beklaagen, waar uijt uwel Ed: agtb: dan, soo wel uijt mijn rapport makkelijk kan affneemen, hoe vreedsaam datze gesind zijn. —

Daar was wel een middel te vinden geloove ik, om de disputen over haare landen voor altijd uijt de wereld te helpen, maar agt mij niet capabel uwel Ed: agtb: sulx na den eijsch voor te draagen of over de absolute nuttigheyd voor als nog te oirdeelen egter zoo hebbe ik nodige g'agt uwel Edele agtb: be„ „kend te maken, dat den orangkaij Nollot 't land wel niet een capitaal winst van haar wil overneemen, ook heb ik hem permissie verleend, om uwel Ed: agtb: die voorslag in persoon te doen, op dat die

disputen, 't Zij op de eene of andere wijze een eijnde mogen neemen. —

'T Komt mij voor, dat den hoog Edele heer superintendent en groot Commissaris Arnold de Vlamming van outshoorn /:Z: g:/ Ze beter gekent heeft, wanneer hoog gem: /:L: M:/ bij acte van den 16: aug: 1653. Zeg de en Zijne naavolgers recommandeerd geensints te dulden, of toe te staan, dat de vlugtelingen van Ihamahoe, ooijt ofte ooijt Sullen mogen spreeken, of de minste mentie maken van de voorz: landerijen en plantagien, of derselver eijgendom, al Zoo Zij deselve nooijt meer in eeuwigheijd met voeten Sullen mogen betreeden; dat Zegge ik Zijn hoog Ed: Ze wel beeter moet gekend hebben, als de opgevolgde regeerders, die hun Ed: selve wederom hebben geaccordeert, niet tegenstaande ik wel geloove, daar voor egter eenige reedenen gegeven te Zijn, die ik tot preventie van alle proligi„ „teit, soo veel mij moogelijk is, sal onaange„ „roerd laaten, dog Ed: is Zeeker dat die reso„ „lutie strijdig genomen te Zijn, om den twist tusschen de andere negorijen uijt den weg te ruijmen, terwijl men die van Ihamahoe ondertusschen geconsenteerd heeft in troubel water te mogen vissen. en aldus hebbende van tijd tot tijd meer en meer voet gekreegen en Zijn eijndelijk tot groote buijten spoorigheeden, als dieverije en on„ „dersints uijtgeborsten, en selfs Vrans tot de uijtterste excessen, teweesen bespotting van mij

hun

hun vottig opperhoofde, en teffens in mijn res„ „pect van uwel Ed: agtb: en den geheelen staat met voeten getreeden. Ik Stelle Ed: Seer gaarne aan Ed: wijze oirdeel van uwel Ed: agtb: of alsulken gedoente wel straffeloos te passeeren is, en off dit niet de waaragtige beginselen Zijn, van de ondergang van een regeering ten koste van soo veel bloed en goed verkregen, ten minste ik houde mij vatelijk ver„ „seekerd, en durf niet gelooven, dat uwel Ed: agtb: mij volkomene satisfactie sal weijge„ „ren, in welk vertrouwen ik uwel Ed: agtb: ootmoedig versoek mij te willen herstellen in mijne voorige eer en fatsoen: bij den inlander want ik sal anders incapabel weesen, langer te supporteeren den hoon en den smaad, die mij, en in mij de geheele E: Comp:e werd aangedaan, en geliefd ook als dan soo goed te weesen een eijnde van Zaaken tusschen die van Nollot en Ihama„ „hoe te maaken, 't Zij mij te ordonneeren, hun sipat na de billijkheijd en derselver behoeftes te maaken, of wel Ed: selve te laaten verrig„ „ten door Commissarissen uijt den Ed: agtb: raad van [doorgehaald] politie! op dat alle moeite wille werden voorgekomen, want ik vreese dat Ze den anderen vermoorden Sullen, als 't niet spoedig beslist werd, daar de tegenwoordige gesteldheijd der vrugten geen uijtstel lijdt te geven. —

wijders

Wijders sal den uijtslag van't onderzoek
der klagten tegens hunne pattij uwel Ed: agtb:
sonneklaar doen zien, hoe weijnig staat op de
beschuldigingen der inlanders tegens hunne supe„
„rieuren is te maken, gelijk behalven veele
exempelen in dese provincie onder andren,
al voor lange seer wel begreepe heeft
gehad, Den hoog Edelen Heer groot commis„
saris Hendrik Adriaan van Reede, g: g:
bij zijne antwoordige op seekere vroege der
Ceijlonse regeering gedagt: binnen Nagapatnam
op den 6: Junij 1687. waar zijn Hoog Ed:
zegd begrijpen de zaaken ten dienste der
E. Comp: daar in te bestaan: niet, dat
de Inlanders geklaagd hebben, maar of
deselve tot die klagten geregtig, of gefun„
deert zijn, soo dat het niet aankomt
op het bloote zeggen van menschen, ge„
dreeven door zoo'n boosaardige en twist
zieke geest, dat ze allerleij middelen tot
prostitutie van haar overigheijd aanwenden,
maar op de waarheijd der zaake. want
schoon het wel geoorloofd is, alles te
doen want men tot eijgen welstand dien„
„stig agt, so moet 't selve agter binnen
de wetten bepaald blijven, en mij staat
niet voor, dat'er een wet is, die haar
toelaat mij voor bij, en direct na uwel
Ed: agtb: te gaan, om aldaar hunne zaak

ten

ten hooghste niet alleen voor te doen maar uwel
Ed: agtb: selfs door longens te misleijden, te
minder daar ik 't aller beste en grondigste van
haar zaaken onderrigt zijnde, het mij incum„
beerde om uwel Ed: agtb: daar van verslag
te doen, als ik mij niet capabel agte, om
hunne differenten te rigten, dog die deur
is mij bereeds door successive gehoorgeving
van uwel Edele agtb: toegesloten ten waare
ik wederom in mijne oude luijster herstelt, en
't hefft inhouden gegeeven worde, om volgens mijn
Eed, en pligt voor d'E Comp: te desen plaatse alles
te doen, wat nodig, en mijne bediening buijten soo
stricte bepaling en verantwoording van bagatellen
subject is. —

Maar veronderstelt al eens eenig
fundament /: des niet te vinden is :/ zoo kunnen
dog de tweede en vijffde stem, die aanleggers
van't heele werk zijn, den pattij niet reg„
vaerdiglijk beschuldigen van hem te moeten
lijden geweld of onregt 't welke ze selfs
in hunne eijgene soa as en wel over de geheele
negorij gebruijken. en indien uwel Ed: agtb:
mogt twijffelen, soo versoek ik dat maar nau„
„keurig de fundamenten van hunne klagten geliefde
te ondersoeken. en ik twijffel geenszints, of
zij zullen selve ten hooghste schuldig worden
bevonden. —

Ook is het de eerste maal niet dat op
dese wijse te werk gaan, maar nog jongst
in ao 1748. heeft er zig eenen Laurens Hehanussa
als mede sekere Lilipalij met een klagt
schrift over den pattij bij d'Ed: heer Rosenboom /: Z :/

opgedaan

opgedaan 't welke nog van diverse andere geteekend
zijnde bij ondersoeking egter valsch is bevonden,
want d'andere menschen konden leesen nog
schrijven; dog 't selve wierd bij welgem: zijn
Ed: niet aanstonds g'accrediteerd, maar ik ben
daar particulierlijk over onderhouden geworden,
sodanig ik uwel Ed: agtb: nog eygen handig
soude kunnen vertoonen, sonder dat daar over
eenige andere blijken aan de vertoonders is gegeeven
geworden, als datse weggejaegd en na mij toe
gesonden zijn 't is ook in den Jaare 1743. in
de maand van 7ber: gebeurd, dat er drie
Inlanders met naame Nicolaas Augustus,
Jonas Marlatoe en Marcus Maradjagoena,
over den pattij bij d'Ed: heer Steinmetz: hebben
gedoleert, zeggende dat hij besneeden was. dat
waeren immers affaires, die haar niet raekte;
dog 't is contrarie bevonden, en ze zijn
tot loon in de boeijen geslagen, en haar goederen
geconfisqueerd, gelijk omstandig, soo bij d'aanko„
„mende en afgaande brieven, als bijlagen kan
werden gesien dat selve voltje uit ten minsten
de twee eerstgem:te onlangs uijt de ijsers geslaakt
zijnde, houden thans met en benevens de zoon
van voorsz: Lilipalij, die in sevende stem is
de geheele negorije op en roer, en roepen
hun heele familie, om die voorsz: straffe we„
derom aan den pattij te verhaalen; en dit zijn,
welke voornaamste oirsaken hunner misnoegd
heid, ook hebben ze zig versterkt met die schurk
der schurken Thomas Tassiwaij dat een kerel
is, waar aan in 't geheel geen zalf te strijken is,

want

want hoe meerder men hem, en ook de heele
partij inwillig, hoe meer deze verergeeren;
dierhalven ben ik /: onder correctie:/ nedrig van
gevoelen, dat, dat geheele dorp beswaarlijk
sal in rust komen, zoo lange de tweede, vijffde
en sevende stem, als mede de voorsz: twee
kerels Jonas Marlatoe en Nicolaas Augustus
L:a A:, insgelijks den vermaarden Tassiwaij niet
werden gekort wiekt, en voornamentlijk ik in mijn
caracter door uwel Ed: agtb: gemainctineerd en
herstelt, want ander onmiddelijk volgen, en van
dag tot dag verergeeren. —

Ik versoek uwel Ed: agtb: dan nogmaals
instantig om 't een en andere, als mede om 't een
en andere, als mede om redengevende wegens het
ongelijk mij nu soo lange door soort gelijken ge„
doente aangedaan, want ik zeg nog, dat als het
ider gemeen kerel soo maar vrij staed, om mij
die hier als opperhoofd door haar hoog Edelens gelegd
ben, voor bij en met veragting van mijn per„
„soon en bediening na uwel Edele Agtb: te gaan,
ik mij niet begrijpen kan, hier benodigt te
zijn; immers ik twijffel niet, of uwel Ed: agtb:
sal mij wel in staat kunnen, voor 't geene mij
door haar hoog Edelens is toevertrouwd. en
ik kan hier het beste over dat voltje oirdeelen,
't welke gelijk hier bevorens reeds gesegd heb,
soo makkelijk niet te regeeren is, als men zig
wel inbeeld, en voor al niet als mij de hand
niet werd boven 't hooft gehouden; want hoe
kan ik van alles na den eysch aan uwel Edele
agtb: verslag doen: daar 't hier dagelijks werk

is,

is, en de gevallen ontelbaar en telkens weder
nieuw en van anderen aanstonds zijn ik wil wel
bekennen sulx alleen niet te kunnen beheeren,
als 't op dien voet gaat, alsoo die zaaken nu
„eendeels tegenwoordig de plans vereijsschen
gedecideert te werden want de nagulen anders tot
poloengs souden spieten buyten en behalven dat ze
feytelijkheeden op den anderen souden entameeren,
en hoe sal ik dat doen als mij de handen ge„
„bonden zijn daar vallen zoo veel zaaken voor
dat ik van den ogtend tot den avond geen rust
heb, soodanig dat ik ze om de menigte on„
„mogelijk kan onthouden; en hoe sal ik uwel Ed:
agtb: verslag doen van alle dierglijke zaken,
en andere handelingen, alze mij vergeeten zijn
want alle gelijkstandige voorvallen, zijn nooyt
hoger te boek gestelt, soo als uwel Ed: agtb: om„
„standig uyt de oude papieren kan sien; en ook
altijd aan 't opperhoofd gelaten, en als die dan
geen kans zag en door te komen, soo gaf hij 'er
communicatie of met versoek, om ordre,
hoedanig te handelen, want het is wel waar„
„agtig, dat die dingen van ongevallige gevolgen
kunnen zijn, maar een gevreesd quaad is slimmer
als een tegenwoordig door eene ontijdige bekomme„
„ring, en niet mij te dicineeren gebruijkende
geene regtmagtige preventie, maar ze mislijden
uwel Ed: agtb: daar door en denken, onder„
„tusschen de voorbaat is den anderen goed, sluij„
„tende door 't gehoor, dat ze bij uwel Ed: agtb:
krijgen, dus de deur toe, voor een ander,
die vrij meerder regt tot klagen heeft. maar

voor

voor ik het mijn pligt agt na vermogen zorge te
draagen en sulks heb ik altijd getragt niet tegenstaande
't goede vertrouwen, dat uwel Ed: agtb: tot dus„
lange van desen Inlanders gehad heeft, mij
daar inne altijd heeft verhindert, egter zoo
agte ik nu uwel Ed: agtb: zonneklaar gedemon„
streerd te hebben, dat ze in 't generaal niet en
sluyten, en dat 't schelmen zijn die geklaagd hebben,
versoekende oversulx nogmaals dat uwel Ed: agtb:
haar na behooren gelieft te tuchtigen, en
mijn eere te herstellen, en te wreeken de beleedi„
„gingen die de geheele E: Comp: in mijn persoon
zijn aangedaan. —

En nademaal ik dog hier zijnde goede geleegent„
„heyd meende te hebben, na Latoe en Hoealooij
over te steeken, soo hebbe ik sulx op den
21:e desen geprobeert, dog ben door het rencontre
van een stijve Noorde wint wederom moeten
keeren, en 't slegte weir hier nog continueerende,
soo hebbe ik die voijagie met permissie van
uwel Ed: agtb: tot bequamer gelegentheyd uytgesteld,
als wanneer ik uwel Ed: agtb: eerbiedig sal rapport
doen. —

Ook heeft het hier al 't sedert eenige dagen
soo sterk gereegend dat 'er veel nagulen afgevallen,
verdorven, en in zee gespoeld zijn, dog als 't weir
wat tot bedaaren komt, sal sulx niet verhin„
„deren, dat 'er nog meer nagulen sullen wassen
als den Inlanders uyt den goede zal kunnen
plukken over sulx versoek ik, dat alle ledig„
gangers 't zij tot Lostij als moeritten in dienst,

of

of vagabondeerende Zijn, mogen werden opge,,
sonden, om te helpen tot den insaam. —

Wijders heeft mij den Schoolmeester van Amahey gecommuniceerd, dat de negorijen Amahey, Sonhoko, Makariky, Elipapooty en Pulohy, niet kunnen stellen met de corre corre, vermits de weglopend van Sawahoko, nog niet wederom gekomen zijn, maar dsoekey g'excuseerd te wesen. —

En den Corporaal die tot poorto beschreijden is, een sirrij sorrijs briefje opgebragt hebbende in naam Pieter Makoera, om dat den selven sonder pas quam van amboin, alwaar hij onlangs nog als Soldaat is in dienst geseen, niet tegenstaande hij voorgeeftme, in rade van politie ontslagen te wesen, maar dat den E: Secretaris hem zijn vrij brief gewey,, gerd, of geen tijd gehad heeft, om af te geeven soo heb ik het van mijn pligt geagt, uwel Edele agtb: daar van Communicatie te geven, met versoek te mogen weten, of denselven Zijnd demissie heeft van de militie, of te niet. /: onderstond:/ Accordeert /: wasgeteekent:/ D: Lacaze Secretaris. —

Op huijden

Op huijden den 31: Augustus 1751.

Ben ik Mattheys hogrere, Zergeant in dienst der E:Comp: bij de regeering deser provintie gead,, mitteerd tot gesvoorren Scriba van dit Comptoir, ter orde van den Coopman en hoofdadministrateur Corne,, lis Sinkelaar geroepen geworden in 't fortres Duurstede, alwaar in 't opperhoofds wooning waren bij een gekomen alle de Inlandse hoofden van honimoa, excepto den orangkay Nollot Pieter aly, als zijnde na Amboin, en den patty van Ihamahoe Domingos Abraham Mayahhang mits indispositie, dewelke in presentie van mij en de nagenoemde getuijgen door het opperhoofd gemeld, zijn gevraagd: of ze hem in de maand July niet gezegd hebben, tegen de maand September geene Nagulen te kunnen leeveren! waar op door haer geantwoord is: Jae! vervolgens heeft het opperhoofd weder gevraagd: of ze dan thans, of eerstdaags niet in staat waaren Nagulen ter schaal te brengen! waar op ze antwoorden: neen! om de volgende reedenen: eerstlijk vermits het daagelijks reegend, waar door ze de geplukte Nagulen onmoogelijk kunnen droog krijgen: ten tweede: is 't bereeds geplukte soo weijnig, dat het niet de peijnwaardig is, ten derde: soo soude den insaam daar door grootelijks verhinderd werden, soo tot nadeel der E:Comp: als van den Inlanden, dewijl ze tot het ter schaal brengen, in en uijtwegen, afstreepen enz: met pluckers souden moeten uijtscheijden, in welke tusschen tijd de Nagulen die aan de boomen bleeven zitten tot polongs

Zouden

Zouden kunnen schieten, buyten behalve de
Spooreloosheyd der onderhoorige, als se daagelijks
vrijheyd kreegen, om uyt de negorij na 't
Fortres te gaan. Soo dat Ze om alle voorschree,
vene reedenen, eenpaarig verklaarden daar
toe niet in staat te weesen.

Actum Saparoea Duurstede dato voorschreeven
ter presentie van den vendrig militair otto van
Rijswijk en den onderchirurgijn Bartho,
lomeus Jans als getuygen hier toe versogt,
de minute deses is behoorlijk geteekend, en
berust ten protocolle in 't Fortres duurstede,
dog is op geen Zeegul geschreeven, om de
wille dat deese acte s'Compagnies wegen
verleeden is /: onderstond:/ dit getuygd /:was ge,
„teekend:/ Matth: hogreve /: lager:/ Accordeert
/: geteekent:/ D: Lacaze secretaris

'T Zij

'T Zij openbaar dat Ik Mattheijs hogreve,
Sergeant in 's Comp:s dienst en geswooren scriba
alhier, mij op Sondag den derden September
in 't Jaar Een duysent seeven honderd een
en vijftig, heb begeeven in de Fortresse
Duurstede, alwaar bij een bekomen waaren
alle de Inlandsche hoofden van 't Eyland Nussa,
„laut. En Ik hebbe met de nagenoemde
getuygen duydelijk en klaar gehoord en gesien,
dat den koopman en opperhoofd Cornelis
Sinkelaar haar gevraagd heeft: of Ze
niet binnen eenige daagen in staat waeren,
een partij Nagulen aen d' Comp:e te Leeveren!
waar op Ze antwoorde die daar voor in geender
deele te willen instaan, gemerkt de daagelijksen
reegen haar belet sulx te belooven, buyten
en behalven de moeyte en schade die Ze daar
uyt presumeerden. wel Zeij 't opperhoofd!
waerom hebben ulieden dan aan den
Sergeant Isaac Robbert opgegeeven vier
en twintig baaren eerstdaegs te sullen
kunnen te staal brengen! waer op Ze ant,
„woorden: dat Ze op de communicatie van
den gem: Sergeant, dat 't selve een absolute
ordre was, hadden gedaan, maar hem ook
tessens de swaarigheeden van 't succes des
insaam hadden voorgehouden, en versogt dat hij
dog Zoo goed wilde weesen haar een papier op te ma,
„ken, 't welke Ze niet hem alleen wilde tekenen,
en in 't welke Ze bekend wilden stellen en duij,
„delijk aantoonen de schade en prejuditie die daar
niet niet alleen voor haar en haar arme

onderdaanen

onderdaanen, maar ook voor d'Comp: resideere, want dat alle de menschen, die tot 't overhaeren van die nagulen souden moeten werden geemploij„ eert, en die om de wille van 't slegte weir meer, „den als op andere tijden zoude moeten weesen intuss„ „sen gevaar souden loopen; de aan de boomen gebleeven vrugten te sien bederven, als mede de bereeds geplukt, dog nog ongedroogde. waer uijt makkelijk af te neemen is, dat haar sulx niet wel te bergen was. dog dat ze egter tot preventie van een quaade naam bereijd waaren hun uijtterste devoir te doen, om zoo veel te leeveren als in haar vermogen was, en als 't soo hoognoodsaakelijk voor 't wel zijn van de Compagnie mogt werden geoordeeld, en dat ze hun zorgvuldig over sulx dubieus hebben opgege„ „ven een quantiteijt van vier en twintig baaren eerstdaags te sullen leeveren met haar allen ——

Hier op zeijde Edt: opperhoofd: vrienden gijlieden hoord dit alles ongemeerd, en ik ben van gevoelen dat de menschen gelijk hebben, draag 'er dierhalven getuijgenisse af, als 't uw believe. wel nu! voor zijn E: tegens de Inlandse hoofden voort: wanneer maken umlieden staat een begin te sullen maken! en ze antwoorden: wij soeken op de ordinaire tijd, dog bij noodsaakelijkheijd geloven wij, wel in de aanstaande maand 9ber: te sullen kunnen beginnen;

Actum Saparoua Duurstede dato voorz: in presentie van den vendrig militair Otto van Rijswijk en Chirurgijn Bartho„ „lomeus Jans: als getuijgen hier toe versogt, de minute deses is behoorlijk geteekend, dog op geen zegul geschreeven om dat dese acte 's Comps: wegen verleeden is, /: onderstond:/ Dit getuijgd /: was geteekent:/ Matth: hogrese, /: lager:/ Accordeert /: geteekent:/ D: Lacaze secretaris ——

Extract

Extract uijt de Resolutie genomen in Raade van Politie tot Amboina — op

Woensdag den 22: September Ao 1751;

aanvankelijk geleeden zijnde een brief van den koopman en hoofd tot Hila Frederik gronardt gedt: op gisteren ofte den 21. deses waar bij tot de uijtterste ergernis en ontstigtinge is komen te blijken, dat hij nu nog niet meer als 87. Bs: nagulen in de barcq Carolina hadde afgescheept, maar hoopte op morgen of over morgen dat is thans heden of morgen sijne volle lading die men schat op 130. à 140. Bs: te sullen krijgen, en sulx niet tegenstaande hij bij die van 17e: deser ofte vier dagen bevorens deselve termen gebruijkt heeft, namentlijk dat Edt mangqueerende aan een volle lading morgen of over morgen hopentlijk ter schaal soude gebragt worden, waar bij niet ten principalen aangemerkt dient te werden dat bij confrontatie van alle sijne andere advisen van den 18: april 24: Junij 10:, 20. en 28: augs: 1.4.7.11.15. en voorz: 17: 7ber:, mitsgs: de aan hem gesondene Letteren van den 24: maart /: zijnde circulair:/ 6: 18: en 21: augs: en 16: en 18: deser maand 7ber: blijkt dat die depeche hem inderdaad om de wille van sekere bedekte redenen tegens de borst is, en hij daar toe als met geweld wil gedwongen sijn practiseerende en fingerende intusschen een menigte swarigheden en eijsschen die men namelijks so wegens de kort„ „heijd des tijds als aanhoudende swakheijd van

den

den gouverneur uijt de weg ruijmen, en voldoen kan,
onder anderen door het pressante eijsschen van contanten
onder het ontfangen der nagulen, het onbesonnen
of malitieuselijk uijt geven eerst van de 2000 rd:
aan duijten alleen, en dan 't wederom senden
van 2000: ofte de helfte van 4000. rd: aan
Sro: geld op praetext dat hij de kleijne partijtjes
van den inlanden anders niet konde betalen, daar
het van selfs spreekt dat men niet de
geheele benodigde summa van rd: 5000: ruijm en
daar onder 2000: aan duijten den inlander ge,
makkelijk kan voldoen en helpen al was het ook
dat er door dese of geene geldwert weinden kleijne
partijtjes onder de 20: rd: die egter in dit opulente
gewas weijnig voorvallen, en so dra daar
boven sijn niet het employ van een en meer duca,
tons kunnen voldaan werden; behalven dat dese
geheele afbetalinge niet onder de inweging, maar
na den afscheeping en versending van de barcq moeste,
en moette geschieden volgens het geresolveerde
op den 23: aug: passato waar toe dat opperhoofd selfs,
expresselijk aan het hoofd Casteel ten dien fine ont,
boden, heeft helpen delibereeren, en adviseeren
so wel als om de Zeijldag tegens den 20: deses
vast te stellen, dog waarmede men nog een of
twee dagen getardeert heeft volgens de sin van
dat besluijt en ten beste van de Comp: so tot genoeg
koninge en het uijt de weg ruijmen van alle die
gesogte uijtstellen en praetexten, als ook om dat 't
schriftelijk berigt van den Lieutenant en equipagie
meester aldien Hans Cooij mede brengt dat de
reijse van Hila na Batavia met een lading

nagulen

nagulen met gerustheid kan geschieden, dog ook
niet later als den 25: deser dien de ondernomen
te worden, al waarom goedgevonden en verstaan
is, voorsz: hilas hoofd nog staande dese vergade,
ring pr. missive door een expresse te gelasten
om op morgen den 23: deses 't cognoissement en
facture van de als dan in de barcq Carolina
afgescheepte nagulen 's namiddags ofte tegens
den avond nog so vroeg af en herwaarts te senden,
dat 't selve des anderen daags ofte den 24: deser
des morgens vroeg tusschen 6: en 7. uuren kan besteld
sijn ten einde men hier aan 't hoofd Casteel in staat
werde gesteld nog die selve 24: dag deser maand de
Comp: brief te rug te senden, en daar mede voorsz:
barcq op den 25: deser sonder uijtstel te laten voort
Zeijlen, en dat ook de afsending van 't cognoissement
des namiddag den 23 sal moeten geschieden al wat
't ook dat aan die volle lading, dan nog man,
queerde, schoon men daar aan voor al niet wilde
of konde twijffelen op fundament van sijne voorsz:
adviesen van den 17: en 21:en deses om dus aan de
eene kant te voldoen aan de gerustheijd van dese
behoorlijke versending en om aan de andere kant
eenmaal een einde te maken van alle dese
strubbelinge in sulken dierbare articul en nog
so veel als het mogelijk is coute qui coute te doen
reussееren het project van dese vroeg tijdige afsendinge
hoewel sommige der leden nog al vreesden dat
'er of door gesogte nieuwe eijsschen of swarigheden, dan
wel obstinaatheijt van dat opperhoofd de een of ander
nieuwe hinderpaal of obstacul, tot het depescheeren
soude uijtgevonden en dat nog erger soude wesen
misschen niet veel meer als voorsz: 87: [illegible] afgescheept

werden

werden, niet tegenstaande 'er in 't begin van Aug.s vide Hilale brief van 10. d.o al 100. lb. geplukt en half gedroogt waren ongerekent die verder in die gehele maend en het begin van deese onfeylbaar geplukt en gedroogt zullen zijn dog dat men dat sal moeten afwagten en sig so veel doenlijk na tijds gelegentheijd schikken gelijk de gouver„ „neur om geen occasie te geven tot eene nieuwe ex„ „ceptie dat de Inlander nu niet meer zoude willen leveren zonder betalinge reeds in de vroege morgen„ stond al weder gedaan heeft met het geeijschte silver paeijement derwaarts te senden en daar toe alles te employeeren wat men daar van voor handen hadde, 't welke bij de vergadering voor wel gedaan aangesien is, dog geensints het ongerijmde en genoegsaam desperate versoek van gem.e opperhoofd bij sijn meer gem.te letteren van gisteren, om selfs nog met voorsz. barcq na Batavia versonden te werden ten eijnde zig op de gouverneur en raad bij haar Hoog Ed.s te beklagen 't welke versoek is plat af te slaan niet alleen om dat sijne al lang versogte versendinge of vertrek na Batavia en het geene daar toe occasie gegeven of de betrekkinge heeft bij resolutie van den 8.en desen aan haar hoog Ed.s decisie gerenvoijeert is, maar ook om dat sulx een absolute onmogelijkheit zoude includeeren om het Comptoir behoorlijk van een ander te voor„ sien, transport te late doen en de barcq die op 't point staat van sijn vertrek te laten reijsvorderen /:onderstond:/ Accordeerd /:was geteekent:/ D.l Lacaze Secretaris. —

Javas oostkust

Batavia

Aan den hoog Edelen, hoog Agtbaren, gestrengen en wijdgeb.e Heere

Zijn hoog Edelheijd Jacob Mossel

Gouverneur, Generael, ende wel Edele heeren Raden, van Nederlands India &.a &.a &.a —

Hoog Edelen, hoog Agtbaren gestrengen wijdgebiedende heere, en wel Edele Heeren

Op uw hoog Edelens hoogst gerespecteerde secreete missive van den 29. Julij, en een na„ dere aparte van den 25. pass.o, met welke laat„ ste, op den 6. desen de heer en het geluk heb gehad, mij vereert te vinden, neem met diepe eerbied de vrijheijd eene reverentelyk te res„ „cribeeren, en tot beantwoordinge van de eerstgeciteerde praalabel ter neder te stellen, dat de daan bij vermelde seer gereneerde ordre en het geene uw hoog Edelens mij met relatie tot het koff, en de bovenlanden hebben gelieven

te

te Insinueeren, en aan te beveelen, bereids behoorlijk en schuldpligtig ter uytvoer is gelegt dan dewijl tot voorkominge van alle misverstand, en moeijelijkheeden die uijt een verkeerd begrip van uw hoog Edelens gemaakte schicking, en splissinge, den bovenlanden zomtijds zouden konnen resulteeren, mij onvermijdelijk te per, pligt geoordeelt, den Soesoehoenang hiervan, "hend voor af selfs mondeling te moeten onderhouden, mitsgaders ampele informatie te geven, gelijk zulks voor eenige weinige dagen, ook in een met zijn hoogheijd tot Salatiga gehouden abouchement, gevolg heeft gehad, en geeffectueerd is zo hoop en vertrouwe, dat uw hoog Edelens gunstiglijk zullen gelieven in te schicken de tardante rescriptie, eenlijk voortgevloeijt uijt de noodzakelijke verrigtinge voormeld, zo als zulks ook nader te zien en af te leyden is, uijt den inhoud der hier bezijden uw hoog Edelheedens aangeboden, wordende missive van den Soesoehoenang, wel principaal gerigt, in schuldigen antwoord, op uw hoog Edelens veel gevenereerde Jongste ontfangene, en om

uw

uw hoog Edelens zijne verpligte dankbaar, heijt te konnen betuygen, voor de hem toege, zondene presenten, mitsgad. de schickinge voornoemt, die hij allesints als wijlzaam, en bevorderlijk aanmerkt, maar dewijl hij bij voor, "schreeve missive, daar en boven ook nog bij uw hoog Edelheedens dit verzoek komt te doen, dat hem door de groote goedheijt van uw hoog Edelheedens mag te rug gezonden worden, de nagelaten vrouw, met de kinderen, van den pangerang Aria porbaija, met en beneffens het dodelijk van die prins, en dat van Aria mankoenagara, en ik op deselfs instandigst aanhouden, bij voormelde ontmoeting heb moeten aanneemen, om deese zijne instantie, bij uw hoog Edelens met mijn geringe voorspraak te ondersteunen, zo neeme met diepe eerbied die vrijheijd, om die hier bij dan uw Hoog Edelheed. voor te dragen, onder seer ootmoedige bede, dat het uw hoog Edelens gunstiglijk behagen mag, daar inne te condescendeeren,

Inmiddels overgaande tot schuldigen beantwoording, van uw hoog Edelheed.

hooren

boven vermelde tweede veel geeerde missive,
hebbe de eere zeer nodig te melden, dat zo
gelijk op den ontfangst, van deselve, niet alleen
alomme in de districten om de west, zo boven,
als beneden lande, een ijder de nodige infor„
„matie van Kiaij Tappas vlugt door het Zuijder
gebergte heb gegeeven, maar daar en boven, na
publicatie van de op zijn hoofd gestelde premie,
de nodige ordre gesteld, tot dies agterhalinge
bij verschijn, dan dewijl meest alle de wegen,
en passagien, door het Zuijder gebergte, na de
Javase bovenlanden toe toegekapt zijn, en de overige
volgens gegeevene ordre nu bereets toegekapt
worden, zo zal die zwerver, niet denkelijk
zo ligt in het banjoemase binnen dringen,
dewijl hij in die contreijen, buijten het deta„
„chement van 250. koppen, zo europeesen, als
comp: Inlanders, welk daar nog schoon alleen
uijt precautie, en in hope van uw hoog Edelheeds
gunstig welneemen laat blijven cantonneeren,
aan den inwoonderen zelfs, een goede resistentie
zoude vinden, gelijk zulks voor eenige wij„
„nige dagen ook heeft ondervonden, den zwerver

adij

Adij Widjaja, die met ontrent 300 koppen
van aanhang, door de beneeden cadoe, tot op
den grensen van die landen ward afgezakt,
dog weder gelijk voorgezegt, met verlies
van de helfte zijner volkeren te rug de
vlugt moest neemen, werdende nu volgens
schrijvens van den major Hoff, door een deta„
„chement compagnies dienaren, en mattaramse
Javanen, verder in het Zuijder gebergte vervolgt

Voor eenige weijnige dagen, heeft
den hoofd rebel mancoeboemie, ook met een
bende van 4 à 500. man de beneeden cadoe soeken
te invadeeren, dan dewijl ik op den selven van
hier ten eersten een detachement dragonders, en
huzaren, met een goede partij Inlanders uijtzond,
en ordre gaf tot dies opsoekinge, so heeft
denselve van daar, so gelijk weder de retraite,
na de Zuijdkant moeten neemen, houdende hem
thans schuijl, dan eens in het rotsig Zuijder
gebergte, en dan eens weder op de mattaramse
brandende berg zelfs, en alhoewel niet vermoede„
„lijk is, dat die zwerver, met de geheele rest,
iets meer van belang op dit landje zal

derven,

deren, en anders konnen ondernemen, Edb even, wel sedert den in de cadoe gecantonneerd ledgende major De Clercq, al ten eersten op Ed gerugt van Mancoeboemis aentogt, een groot opstoff van zijn magt begon te maken, en mij quam verzoeken, om Edm ten spoedigsten zelfs in persoon, met een goed secours te hulp te komen; moeten resolveeren, om Ed voormeld uijtgezet detachement, niet alleen, schoon na de vlugt van Mancoeboemie, met Edm te laten conjungeeren, maar daar en boven ook agd te sien, van de togt na den oosthoek, hoe noodzakelijk die anders ook tot volbrenging der verdere uw hoog Edelens seer gerespecteerde ordres, voortgang hadden behoren te hebben.

Ik bidde dus, dat uw hoog Edelens mij dit verzuijm niet gelieven te imputeeren; en hoop inmiddels dewijl den even geciteerden hoofd officier niet alleen, maar ook den majoor hoff, de verdere vervolginge, en opzoekinge, van voormelde swerver, ernstig aenbevolen heb, uw hoog Edelens eerstdaags

een nadere tijding te sullen kunnen suppe, diteeren ondertusschen is mij thans, wegens alle de swervers Ed Soera Cartas hoff, mitsgs, Eeuwe bovenlanden nijt, dewelke aen nog den outbodene parrazagas regent, radeen adipattij Soeradiningrat hen verwagtende, geen andere stoffe uw Hoog Edelheedens ~~[illegible]~~ geeerde aendagt waerdig, meer aankomende

dus overgaande tot de beneeden, of standlanden, heb voor agd de eer, eerbiedig te melden dat alrede voor enige tijd is komen te overlijden, den Samarangs regent, adipattij Soera adimangila, en op Sourabaija den tweeden regent, genaamt Pandje Soeringrana, en dewijl bij ingeslotene requesten, de voorschreeve vacant geraakte bedieninge, wederom bij uw hoog Edelens komen te sollicitteeren, den Ingabaaij Soema dipoera, nagelaten oudsten zoon van den overleeden Samarangs regent, en radeen Indra, nato fiscael van den landraad, beijde mannen van goed gedrag, en conduite, soo gebruijke in alle nedrige, de wijsheijd uw hoog Edelens, hier bij onder toesending van derselven suplicatie,

Van Javas oostkust den 18: october 1751,

Daar ootmoedige verzoeken voor te dragen, onder zeer ootmoedige beide, dat hier op een gunstige effectie mag gevolgen worden, bij uw hoog Edelheedens, van wien ik voor het overige met de diepste reverentie en onderdanigheijd, betuijge te verblijve /: onderstond /: hoog Edelen, hoog agtbaren, gestrengen, wijdgebiedende Heere, en wel Edele heeren /: lager :/ uw hoog Edelens gantsch onderdanige, zeer gehoorsame, en Trouwschuldigen dienaer /: was geteekent :/ Jn. As. van hohendorff /: in margine :/ Samarang den 18 october Ao. 1751,

Van Maccasser den 20. october Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd Den hoog Edelen, Gestrengen Groot Agtbaare Heere,

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal, beneffens de Edele Heeren Raaden van Nederlands India

Hoog Edele, Gestrenge Groot Agtb., Erntfeste Manhafte, Wijze voorzienige Zeer Genereuze en Wijdgebiedende Heere, en Heeren,

Den 2. Junij Jongstleden de eere gehad hebben, de uw hoog Edelheedens berigt te geven, wegens het voorgevallene betreffende de inlandse bondgenooten en d'Ed. Comp. onderdaanen, zal thans weder eerbiedig verslag doen van 't geene zig vervolgens met dezelve heeft toegedragen,

Dus het rijk van Boni na gewoonte de voorrang gevende, moet noteeren dat op de klagten van Caraeng

Tondankoera

Van Macasser den 20: october A° 1751,

Tondankoera over de Zoon van den bonis prins Aroe Backa, wegens 't vermoorden van twee en het wegvoeren van nog drie onderhoorige onderdaanen, voorgevallen in de provintie Ziang (waar heen zij zig vervoegd hadden ter inkoping van eenige nooddruft, gelijk mij dat bij schrijven van Maros resident Voll gedagteekend den 14: april wierd berigt) den 16: daar aan den oppertolk Muller na de pongarra, /: rijks opperveld heer:/ (zijnde de koning van Tanette) hebbe gesonden omme over 't een en ander satis, factie te eijsschen, 't welk belooft wierd aan de koning te rapporteeren; zijn hoogheijd geretourneert zijnde liet ik op den 20. meij andermaal der, wegen aanzoek doen waar opgevolgd is dat dezelve mij eijndelijk op den 4. september door den oppertolk voormelt bekentmaakt, dat deze zaak had onderzogt, de daders agterhaald en dezelve ijder gecondemneert ter betaaling van rd:s 30. paijement na 's lands gebruijk; de geschillen op Turatte die volgens schrijvens van de Boelicombas resident Schreenen te zullen smooren 't sedert weder toegenomen

zijnde,

Van Macasser den 20: october 1751,

Zijnde, liet zijn hoogheijd mij op den 3. Junij communiceeren genegen te zijn een zendeling derwaarts te depecheeren en partijen te ordonneeren de wapenen neder te leggen en zig te vereenigen, dog deeze ouverrig, ter zaake weder keerende is de eerste Tomilalang /: gelijcks raad:/ communicatief naderwaards afgezonden ten zelven eijnde dog met gelijke uijtkomst, zijnde partijen te weeten Lataurie (afkomstig van den over lange overleden caraeng Binamoe Daeng Malewoen, gan, die een soon was van den oude coning Daeng Madjiko en getrouwt met een Bonische princes genaamt Aroe Toeroengan in welk huwelijk dese Lataurie is geteelt) en de tegen, woordige caraeng Binamoe genaamt Daeng Malalangi (: wiens groot vader en broeder is geweest van voorm: Madjiko) vervolgens na herwaards opgekoomen met een tal rijke suite, waar op zijn hoogheijd mij verzoek deed gecommitteerdens na Bontnala te schikken om de geschillen aldaar op te neemen het welk ik beleefdelijk gedeclineert hebbe, laatende

door

door den oppertolk verder in antwoord dienen
dat de Ed: Compe: geen disputen met de Turatters
hadde, maar Zij wel onder den anderen,
waaromme Zig bij de Ed: Comp: houden addres„
seeren navolgens de contracten wanneer men
Zorge Zoud dragen hen goed regt te doen
verkrijgen, de Koning hier tegen niets weetende
inte brengen Zeijde eenlijk het Casteel is veel
te klijn om de opgekomene Turatters daar
in te kunnen aanhooren † Zal derhalven
best weesen in 's Compe: groote thuijn in prezen„
tie van 's Ed: Compe: en mijne gecommitteerdens,
intragueerende den tolk daar op een
boeginees geschrift inhoudende de klagten
weder Zijds, na welkers translaat mij met
het Concept van Zijn Hoogheijd geconfirmeert
en ter sessie van den 12.e deezer hier van
opening hebbe gegeven aan de vergadering, die
deeze schikkinge mede avoueerde, Zijnde over
Zulks als gecommitteerdens benoemt geworden
den Coopman en Fiscaal Lamerling en
den onderkoopman Voll, intusschen behoorende deze
Zaak dus beslag had gekregen Zond ik den

maros

maros residerende voorn: gesterkt met een
schriftelijke instructie na de Koninginne van
Tanette om bij forma van particulier
discours bij haar Hoogheijd te informeeren
watte van de geschillen van de tegenwoor„
dige Caraeng Binamoe en den prins La„
tanrie dagt, om dat haar Hoogheijd met de
Tamilalang voorn: mede gecommitteerdens
na Turatte had gedepecheerd en ook de Zelve
was, dog scheen geen smaak te hebben Zig al
te veel daar over uijt te laaten eenlijk had Zij
betuijgd (dog al overschillig) dat de regeerende
Caraeng Binamoe wel mogte blijven en het
best was hoe eerder hoe liever deze Zaak af te„
handelen wegens de gevolgen, gelijk uw hoog
Edelheedens dit omstandiger Zullen gelieven
te hoogen bij dagregisters van 3. Junij 2. Julij
2 en 25. September translaat aankomende van
evengem: dato en extract resolutie van den
12. deezer. —

De in voorleede najaar na Cotti ver„
trokkene gezandt den Kieshéer Aroe Tjina
is op den 10. Junij geretourneert, de brieff en

schenkagie

schenkagie op den 12 daar aan in behoorlijke forme in het kasteel ontfangen en 14. met de gewoone plegtigheijd afgehaald, Zijn hoogheijd Zelve en het geheele hoff Zijn daar op den 3. Julij binnen geweest om de brief ter lecture te presenteeren, waar na hij door mij en de geheele vergadering wegens de approbatie vergelukt wierd, en is na gehouden middag maal met het gewoon cerimonieel weder na bontuala vertrokken;

Den 20. Mij communicatie gegeven zijnde van het in de kraam bevallen van Zijn Hoogheijds gemalin van een Zoon, is hij door de ord:e gecommitteerdens ingevolge besluijt van daar aan op den 24: daar mede gefeliciteert en op den 21. aug:s wegens 't uijt zijnde van de vasten, zijnde bij dese gelegentheden afgegeven een geschenk van ƒ 120: 13. 8 en een d:o van ƒ 89: 7– 't welk hoop dat met uw hoog Edelheedens approbatie zal werden vereert;

Bij schrijven van Boeloecombas resident Hodenpijl gedagteekend den 2. feb:y courant bericht zijnde dat Zijn hoogheijd had restitutie

verzogt van de negorij Teko en de onleggende padi velden, heeft wijlen den heere gouverneur Rosenboom (: Zg:) bij missive van den 13. daar aan orders gegeven alle presentien der bonieers direct aan wijlen Zijn Ed: over te wijsen, waar op gevolgd is dat het hoff zig een tijd lang derwegen heeft stil gehouden, doch op den 11. deezer herhaalde de Tomilalang het zelve met veel nadruk uijt naam van de koning en rijksgrooten waar omme ik 's anderen dags derwegen communicatie ter vergadering heb gegeven, zijnde besloten het zelve te renvoijeeren aan uw hoog Edelheed:s gelijk dit duijdelijker zal blijken bij extract resolutie voorm: waar in deze zaak wijdluftig staat aangeteekend, zijnde een rapport mede dien aangaande van den resident Hodenpijl deze bijgevoegd, dus mij aan 't een en ander eerbiedigtlijk gedragen onder nedrige instantie nog voor de maand april met uw hoog Edele groot agtb: schikkinge in deezen vereert te mogen worden, aangezien Zijn hoogheijd na het besluijt verzoek

heeft laaten doen, ingevalle 't antwoord voor die tijd van uw Hoog Edelheedens nog niet mogt ingekomen weezen, deeze velden (als in questie leggende) door niemand mogten bewerkt worden waar door de Comp: dan zoude verstekes blijven van haare gewigte vrugte; hier mede deze zaak afgehandelt zijnde kan ik mij niet onthouden onder gunstige welduijding deze eene aanmerking te maaken, dat 't mij toeschijnt, dat niets 't geval van van Tjalla panekie, dat de hofgrooten off wel de koning op 't aanstooken van dezelve, nog levendig houd, meer tijt een geringen soude wissen als even de herstel„ ling van alles in voorige staat, waar bij de Comp: door een beter bebouwing der bonijers als onderdanen, of wel door deze vermeerde„ ring van bebouwers aan de vertriende al mede nog al voordeel konden vinden; op den 25. 7ber. kwam de Tomilalang uijt zijn hoogheijds naam mij verwittigen dat 'er zendelingen van Loewoe bij hem waaren gezonden ter bekendmaaking dat de goederen die den capitain Chinees Li Janko voor eenige maanden

onder

onder zig had geslagen, door den rijksbe„ stierder aldaar, expres waaren gezonden in voldoeninge der schuld aan gem: Li„ Janko, waar van hij hoff mede niet on„ „kundig was en derhalven met groote ver„ „wondering ontwaard hadde koninges van Tanette daar op pretentie maakten, terwijl dezelve dat direct off indirect niet aanging; waar ik den Tomilalang heb geantwoord dat de penn: bij den capitain Chinees voorn: onder cautie de restituendo waaren berustende, dat de koninges van Tanette zig derwegs Batavia waarts had geaddresseert en derhal„ „ven de decisie off aanschrijving van uw hoog Edele groot Agtb: moest werden afgewagt,

Nog is overig onder dit Capittel eerbiediglijk te noteeren dat op 't ontfangen schrij„ „vens van Ternaats ministerie gedagteekend den 12: Junij en een translaat van het koningsje van Bira maeroe dicteerende dat de hoofd koning van de mandhar den Maradia Balanipa den zelven van deszelfs landen had verjaagt ende onderdaanen

geroofd

geroofd, mitsg: zodanig op gesloten dat desselfs belangen aan deeze regeering direct niet had konnen inbrengen), ter vergadering van den 27. 7ber: propositie gedaan hebbe 't Conincks Hoff door gecommitteerdens hier van kennis te geven, met versoek iemand benevens 's Comp: Zendeling na derwaards te depecheeren, om den maradia Balanipa uijt naam van de Comp: en het Hoffe aan te zeggen, gem: landreetje hem zijnd wederom te geven, dog vermeenende verongelijkt te zijn desselfs belangen te komen opgeven, ende uijtspraak afte wagten na den inhoud der contracten, deeze Commissie is door den coopman en Fiscaal Camerling en Siabandaar Stampeel gesterkt met een instructie op den 28. 7ber: ter uijtvoer gebragt, hebbende zijn hoogheijt zig vol„ „komen met deeze mijne schikkinge als met de contracten accordeerende geconformeert, zijnde ingev„ „volge van dien de zendelingen met een instruc„ „tie en brieff aan den Maradia bereeds aff gedepecheerd, dit alles zijnde dat omtrent dit Hoffe weeten te bedeelen zal eenlijk nog maar bijvoegen dat de koning verscheijdemaal

mijn

mijn verwondering hebbe laaten betuijgen over 't lang weg blijven van zijn gesant, afgezonden om Aroe Soelampe op te soe„ „ken, dog zijn hoogheijd speelt voor als nog den onweetende, houdende egter voor 't overige een gedrag dat men geen de minste reden heeft om aan zijn getrouwigheijd aan d'E Comp: te twijffelen!

Het Hoff van Goa betreffende, 't zelve heeft zig zedert mijn laatste tamelijk stil en handsaam gehouden dog Caraeng Tello kan (zo 't schijnt) zig tot geen rust begeeven, en woelt al staag onder de hand om d' een off ander op zijn zijde te krijgen dog tot nog vergeefs, volgens ingekoomene berigten ende boodschappen overwegen gedaan denwelke ik liever naauwkeurig in een secreete aanteekening uwe Hoog Edel„ „heedens hier nevens onder het ooge brenge, ter vermijding van wijdlopige uijtbreij„ „dinge, vallende wegens dit Hoff anders niets, de reflectie van uwe Hoog Edelheedens meriteerende, te berigten, eenelijk ~~[illegible]~~

is

is nagebruijk het pocassa geschenk door de onderkooplieden den winkelier Ravensberg en Soldij boekhouder Hoedenpijl op de 24. aug.s afgegeven, deese bewegingen bij voorm: aanteekeningen ontvond, zijn ook de wesentlijk redenen dat het hoff van Boni en andere bondgenoote geen meerdere manschappen durven afgeeven en na Costij senden, niet tegenstaande hen daar toe op 't minsaamte bij herhaling animeere. –

De gezandten van

Soping op den 24: 7ber: ter reede gearriveert, is de brief en schenkagie op den 27. met gewoon,, lijke statie in het kasteel gerecipieert, en den eersten deezen door gecommitteerdens afge,, haald en na contubla ter bestellinge gebragt, zijnde deselve op den 9. deezen ter lectuare ge,, presenteerd, op den 13. 7ber zijn hoogheijd com,, municatie hebbende gegeven van het overlijden van desselfs gemalinne is hij door den oppertolk Muller ingevolge besluijt dien dag genoomen gecondoleert geworden, onder bestelling van een geschenk ter waarde van ƒ 102: 15: 8.

wegens

Wegens de pretensie der koning van **Tanette** op eenige van Lessoe aangebragte goederen, zou mij zeer gaarn enkel gedrage aan 't ter nedergestelde onder 't capittel van Boni en mijn eerbiedige van den 2: Junij dog wijl verstaan hebbe dat haar hoog Edel.s heeft geaddresseert zo vinde mij verpligt dit voorval uwe hoog Edele groot agtb: in zijn volle omstandig,, heijd onder 't oog te brengen bij deze, 't vaartuijg dan ten deze in questie is na een omzwervens van ruijm 1½ jaar eijn,, delijk met eenige picols was en tripangs ter deezer reeden gearriveert, hebbende de hoofden zig al aanstonds aangegeeven aan de Cap.n Chinees Li Jauko die dan ook de lading heeft overgenoomen zonder tegen zeggen van imand veertien dage [illegible] intusschen verloopende ende lading voor 't grootste gedeelte al van de hand gezet zijnde, liet haar hoogheijd door een zendeling mij haar pretensie bekent

maaken,

maaken, eyschende te gelijk dat ik de capitain
Chinees zou ordonneeren ilico 't een en ander
over te geeven, waar tegen gem: Lijanko ten
zelve dagen heeft geproduceert twee verklarin„
„gen van de hoofden van dit vaartuig, behel„
„sende dat zij van hun meesters (den zedert
overleeden Loewoesche rijksbestierder patoenro)
waren gesonden na de eylanden om hier en
daar eenige handel te drijven met order
om na bekoomen lading direct na Ma„
„casser te stevenen en als dan te voldoen
aan den gem: Chinees 1000. rd:s in afdoening
van schult off zo veel meer off men
na rato de lading sou koomen te montee„
ren, hier door de waarschijnlijkheyd aan
de kant van den gem: Capitain, dog aan
de andere zijde de koningin een wonderlijke
gehumeurde vrouw zijnde, zo heb ik de
middelweg voor eerst gevonden, en gem:
Chinees die dog niet in staat was de
Lading, als bereets (gelijk hier boven gezegt)
gedeeltelijk verkogt, in sequestratie te brengen,

doen

doen passeeren een sufficante cautie de
restituendo, van 't welk terstond haar
hoogheyd ter haerer gerust stelling kennis
is gegeeven door den resident van Maros
met verzoek dat gezanten na herwaarts
wilde senden om die zaak als dan ten
eynde te brengen, denkende dus dezelve
altans bij provisie genoegen te geeven, dog
kreeg na etelijke dagen tot heer berigt
dat zij niet van meening was verder
in deze zaak te treeden, dat haar
koninglijke woord genoeg was, en dat
daar over bereets hadde geschreeven om
uwel Ed: gr: agtb:, van wien ik dierhalven
op 't eerbiedigste verzoeken deze questie van
de hand en herwaarts over te wijsen, altans
mijn provisioneele schikking gratieuslijk te
approbeeren als zijnde gefundeert gemaekt
op dese twee reedenen, eerstelijk dat Edt
hard zoude zijn een onderdaan van de
Compagnie en die zelfs de presumptie nog
voor hem heeft te condemneeren en finaal

Van Macasser Den 20.e october A.o 1751,

in 't ongelijk te stellen op 't enkel seggen
van die vorstin; ten anderen ook insonderheyd
in aanmerkening van de gevolgen, die daar
uyt te wagten waaren nadien zo dit
eens bij instrikkelijkheyd wierd toegegeeven,
men wel haast een meenigte pretensies
voor den dag sou sien koomen, als
wanneer 't een uyt 't ander volgende
in cas van disputen over onderdaanen
en landerijen zo wel gem: coningin
als dan ook bij consequentie de koningen
van Boni en Goa mede wel souden
tragten haar koninglijke conden correctie
van uw Hoog Edelens hoogwijser
oordeel gesegd) een reeks: van inconve„
„nienten na zig zoude koomen te slepen
en oorsaak sijn van veel verwerringen

Van Bouton is op den 24. Junij een gesand gearriveerd
dewelke op den 26. daar aan ingewoonelijke
maniere is ingehaald, brengende een brieff
mede van deszelfs meester eenlijk ter

informatie

Van Macasser Den 20.e october A.o 1751,

informatie na Ed. verblijff van zijn hoogheyds
in a.o pass: na Batavia gedepecheerde gesanten,
zijnde den zelven op den 1. Julij met ge„
leyde schrijven dien aangaande weder
vertrokken, voorts Ed. op den 15. Junij
betreffende 't requisiet van uw Hoog
Edelheedens antwoord ontfangen inwoegen
als nevensleggende translaat komt te
dicteeren. –

De overwaal aangaande zal eenelijk
aanhaalen een copia brieff ende beantwoor„
dinge van den resident op de tegens den
zelven door de gedetroneerde koninginne
en rijksgrootes ingebragte klagten, en,
en dat Laraeeng Landzilo na de depech
van mijn laatste tot Eden zig nog
stil heeft gehouden, mitsgaders ook dat
de vaartuygen der kruysbesending op den
3. dezen alhier zijn te rug gekoomen, gedra„
„gende voor 't overige mij eerbiediglijk aan Ed. door
deselve gehoudene Journaal. –

Tot slot dezes zal nog voortgaan van
's Comp:s –

onderdaane

Van Macasser den 20: october Ao. 1751,

onderdaanen te melden, dat boelecombas resident ter sessie van den 12. dezer op de gedaane instanties van die van Bira, Lemo lemo en Tanaberoe versoek heeft gedaan dezelve in dezen Jaare geexcuseerd mogten wesen van de Leverantie der diensten in 't verschaffen van vaartuijgen ter overbreng der door uw hoog Edelheedens gerequireerde man, schappen, het welk ter sessie voornoemd is geaccordeert onder deeze precautie nogtans indien uw hoog Edelheedens het zelve buijten verwagting mogte komen te disapprobeeren, als dan gehouden zullen zijn in het aanstaande Jaare die bleeden dubbeld te leeveren,

waar mede deeze besluijt en uw hoog Edel, heedens in de protectie Gods bevoolen hebbende met de meeste veneratie en getrouwigheijd tekene te zijn (:onderstond:) Hoog Edele Groot agtb:, Erntfeste, man, hafte, wijze, voorzienige zeer genereuse en wijdgebiedende Heere, en heeren (:lager:) uw hoog Edele, Groot agtb: zeer gehoorzaame en onderdanige Dienaar (:was geteekent:) L: Lepeltak (:in margine:) Macasser in 't Casteel rotter, dam den 20: october Ao. 1751

Van Mallabaar den 6. maij Ao. 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen gestrengen heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal en de Edele Heeren Raaden van Nederlands India

Den

Hoog Edele, Gestrenge, Groot Agtbaare, wijdgebie, dende Heere,

Kort na d'afzending onser Jongste secrete missive van den 7. maart passi: kwam den koning van Travancoor in geselschap van zijn voornaamste Rijksgrooten op amballapallij een plaats int's benoorden Porca met een getal van 500. koeijs (?) soetans om den tambraan onder de veldheer Dellawa in 't rijk van Cochim te brengen en vervolgens in 't rijk van Mangattij te stellen, zo als den resident van Porca ons dat communiceerde en den koning van Cochim door olas en

dessels

Van Mallabaar den 6: maij 1751,

desselfs ragiadoors weten lid: ander hebb

naderen omstandigheijd, dat Trevancoor nog

3000: nairos in de rijken van Berkencoer

en Tekkencoer klaar hield en dat de nodige

wierde voor 3. à 4000: soldaaten in gereetheijd

op bragt wierden, waar door den cochinse

koning thien radeloos geworden zijnde posi„

tivelijk van ons begeerde te weeten, of

hij zich aan Trevancoor zou gaan submit„

teeren dan wel met goede oogen aanzien,

dat hij in 't zijn rijk verstoten wierd; om

welke constitutie van zaken wij dan op

den 16. der gem: maand in een gereijnde bij-

eenkomst na een ampele raisonnement

goedvonden den oppertolk van der Linde ten

eersten tot den trevancoorsen koning af te„

„senden met een loos compliment en bekend„

„making onser genegentheijd tot een ontmoe„

„ting volgens zijn hoogh.ts gedaan versoek

mitsgaders om zich na de ware

intentie van zijn hoogheijd, zo naauw

doenlijk, te informeeren, conform

welk

Van Mallabaar den 6: maij 1751,

welk besluijt den tolk immediaat na

voorsz: Amballapallij gesonden en met

het bijleggend schriftelijk berigt voornament„

lijk behelsende, dat zijn hoogheijd op het

verzoek van porca om zeker feest te

bijtewoonen, aldaar gekomen was en nog„

„maals versogt, dat den gezaghebber, dewijl

hij zo na bij gekomen was, hem geliefde te

ontmoeten, om met den anderen over de

gesteltheijd der zaken te spreken, schoon

het benaamste contract buijten haar hoog edelheeds

qualificatie met koude geteekend werden,

waar op dan ten voorm: dage of den

19: maart blijkens overkomende secreete

resolutie de ontmoeting met zijn hoog„

„heijd wierd vastgestelt en g'arresteert

te meer om dat zijn hoogheijd door desselfs

sendeling Pokoe moessa marcaar, die op co„

chim gekomen was om eenige saakelijkheeden,

die ter evengem: resolutie zijn ingeschreeven,

bekend te maken om die ontmoeting nader

rad versoeken laten,

ingevolge

Van Mallabaar Den 6. maij A° 1751,

Ingevolgen die gemelde resolutie is den g:e Zaghebber op den 21. maart in gezelschap van den fiscaal Borrijn en secretaris van Necken na voorsz: ambal„lapallij vertrokken en heeft aldaar zodani„ge zaken met zijn hoogheijd verhandelt als in 't de bijgevoegde conferentie largo kunnen beschouwt werden. en dewelke ook sal aantoonen, dat zijn hoogheijd zich in 't geheel met geen beloften en versekk„ringes wilt paaijen laten, maar absolut het bewuste contract wilt geratificeert en geteekend hebben en dat zelfs d'aangh„badene ammonitie van oorlog gedekent met een capitale afwans niets tot een ver„mindering in de peper prijs heeft kunnen te wege brengen zeker en gewis zijnde, dat zijn hoogheijd buyten de tekening van voorm: contract nooit tot geen ver„mindering zal willen verstaan wat middelen men van onse kant tot bereijking van dien ook mag komen in 't werk

te

Van Mallabaar Den 6. Maij A° 1751,

testellen. zo sterk hij in blijft, zo zeer dringt hij ook daar op aan, dat de koningen van Signattij en Tekkencoor met hun aanhang uit het cochimse rijk moeten verdreven werden, zo als uw hoog edelheedens uijt gem: confe„rentie nader zien kunnen en het is te vreesen, dat het cochimse rijk om de wille van die twee personagien nog veele moeijelijkheden zal moeten ondergaan, alzo Trevancoor nog onderdaags door gem: Pokoe mootsa, gelijk dat bij secreete resolutie van den 23. passo is bekend gestelt, heeft doe„ten laten, dat bij aldien die twee koningen niet buyten Cochim bleven, hij deselve van daar zelfs zoude verdrijven laten: op onse menigvuldige versoeke en waarschou„wingen zijn ze bijde wel na de noord ver„trokken dog hunne familien blijven uijt cochimse nog al continueeren en den Tekkencoorder dwaalt als een dolende ridder allerwegen, dan is hij op Carracattij, dan op Triporattij en eenige dagen geleden

wat

Van Mallabaar den 6. maij 1751,

was hij weder op Paloertij en angicaijmaal,
zonder dat den Cochimder, dien het voor al
aangaat, het minste werk daar van
maakt om dien ragia buyten zijn rijk te
houden, zo als daar van ingem: secrete
resolutie van den 23e april passo breeder
gesproken werd:

Over den Cochimsen Tambaan heeft den
gezaghebber zijn hoogheyd blijkens de conferentie
duidelijk onderhouden en getragt zijn hoogheyds
meening diensweegens te verstaan, dog deselve
van niets willende weten, gaf eenelijk
te kennen, dat den Tambaan zich bij
zijn hoogheyd over eenige huyshelijke geschillen
tusschen hem ende zijne g'addresseert hadde
en dat nu alles door bemiddeling van
zijn hoogh: in der minne was bijgelegt,
even eens als of wij niet beter van de
zaak onderrigt waren en wel wisten,
dat zijn hoogheyd den Tambaan in zijn
protectie genomen en besloten heeft den
selven in zijne pretensien te ondersteunen

en

Van Mallabaar den 6. maij 1751,

en zelfs aan de kroon van mangattij
te helpen, niet tegenstaande wij zijn hoogh:
al een en andermaal 's Comp: meening
daar omtrent te verstaan gegeven en
voorgehouden hebben, dat haar Edele niet
geen goede oogen zoude kunnen aanzien, dat
het rijk van cochim ontrust wierd: dog om
kort tegaan en alle uijtweijdinge te mijden,
vermeenen wij kortelijk te mogen zeggen, dat
trevancoor niet de fraaije benamingen
van goede vriendschap en harmonie spelende
ondertusschen niet anders soekt, als om
de Comp: de peper op het duurste aante-
smeeren, zijn gebiedsgrensen hoe langer hoe
meer uijttebreiden en teffens te versekeren
tegens den geenen, die hem in der tijd een
onaangenaame visite zoude geven willen, want
als een wantrouwig mallabaar zal hij
/: onder correctie gesproken :/ nooit zoverre te
brengen zijn van niet te vreesen, dat
de Comp: van daag of morgen weder een
heel anderen weg met hem zou kunnen inslaan;

omtrent

Van Mallabaar den 6: maij A.o 1751,

Omtrent den Lijnwaat handel belooft
Zijn hoogheijd ons de behulpsaame hand te
zullen bieden, maar ontkend, dat onse
deserteurs bij hem werden aangehouden,
hoewel het tegendeel bij ieder een meer
als te veel bekend is,

Op het continueel en sterke aanhouden,
hebben wij volgens secreete resolutie van
den 23: april passo twee peper pachten van
een hondert candijlen ider aan Zijn hoogheijd
afgelangt in hoope, dat uwe hoog Edelheedens
het zullen goedkeuren zo wel als het ge=
schenk, dat bij dese ontmoeting ten bedrage
van f 2469: 14. – uitkoops aan Zijn hoogheijd
ten respecte van de Comp.e is afgegeven;

Ter gelegentheijd, dat den g.e Zaghebber
op porca was, heeft den ragia van dat
rijk hem mede om een ontmoeting ver=
soeken laten, 't welk om de nabijheijd niet
wel kunnende ontlegt werden, is 't selve
toegestaan en g'accordeert blijkend de nevens=
leggende conferentie, welke principaal

over

Van Mallabaar den 6: maij A.o 1751,

over den Cochimsen Tambaan gehouden
is, en klaar genoeg aantoont wat Trevancoor
met den selven voor heeft, schoon den
Porcader die zaak zo verbloemt, als hem
mogelijk was, heeft op 't tapijt gebragt
met intentie om ons den pols te voelen
en te ervaren, ~~[illegible]~~ hoe de Comp.e omtrent
dit poinct mogte gesint zijn, om vervol=
gens den Trevancoor daar van verslag
te doen, want het zeker is dat porca met
voorkennis en toestemming van Tre=
=vancoor die ontmoeting versogt en imme=
=diaat na ons vertrek het verhandelde aan
denselven gecommuniceert heeft, wes men
ook van onse kant op hoede geweest is en
den Porcader zodanig op zijn voorstellen
gedient heeft, als uwe hoog Edelheedens
bij de overkomende conferentie, waar
aan wij ons om repetitiën te snijden re=
=verentlijk gedragen, des behagende omstandig=
=lijk kunnen b'oogen, 't is ligt te begrijpen,
dat den ragia van Porca met Trevancoor ten

uijtersten

uijtersten verlegen zit, dog hij derft zulks
in 't minste niet blijken laten zijnde als
een muijs /: zo men diergelijke comparatie
gebruijken mag :/ in de klaauwen van
Trevancoor, die daarmede zo lang spelen
kan, als hem behaagt, in welker voege
het ook gesteld is met Berkenkoer, dat
hier zodra zal overgeven, als het Tre=
vancoor zal gelieven in bezit te nemen
en niemand der Mallaarse vorsten,
Cochim niet ingesloten, heeft moed en
beleijd om desen overwinnaar te kunnen
wederstaen, werdende thans volgens spreijde=
nde geloofwaardige berigten een groote weg
na het rijk van Mangattij gebaant,
dat Trevancoor dus waarschijnlijk voorne=
mens is mede te overheeren het zij voor hem
of gem: cochimsen Tambaan, zo als de gerugten
ten voordeele van laastgem: al over
lang geloopen hebben

d'ontfangene ola van den wel Edelen
Heer Directeur Generaal van Gollenesse

voor

voor Trevancoor heeft den gezagshebber im=
mediaat door den tolk afgesonden en daar
bij nog een ola gevoegt, dewelke sub dato
1: april jongstleden desen copielijk accompagneert,
waar op zijn hoogheijd de nevens leggende
ola van den 21: der gem: maand gerescribeert
en in geselschap van onsen tolk den beraad=
ten moor Pokoe moessa marcaar dit
heen gesonden heeft, om met ons over zoda=
nige pointen, als door dien sendeling
uijt naam van zijn meester opgegeven
en ter resolutie van den 23: april g'inse=
reert zijn, te handelen en 't besluijt ver=
volgens zijn hoogheijd te communiceeren
om daar na den brieve van welgem: zijn Edele
van Gollenesse te kunnen b'antwoorden; alle
welke pointen ter secrete sessie evengem:
onder besoigne en deliberatie geweest zijnde,
heeft men na rijp overleg goedgevonden en
g'arresteert de nevensleggende ola van de
24: passo aan zijn hoogheijd over het een en
ander te rescribeeren vertrouwende, dat het

met

met uw hoog Edelheedens intentie zal mogen over eenkomen, want wij hebben om geen redenen op ons derven nemen om de versogte ammonitie goederen tegens inkoops prijs af te staan en dat nog in zodanige quantiteijt als Trevancoor op ons komt te versoeken, egter hebben wij gedagt zijn hoogheijd wel te kunnen beloven, dat wij deselfs versoek uw hoog Edelheedens zouden voordragen, en deweijl deselve buijten de tekening van 't bewuste contract anders op geenerleij wijse de peper prijs verminderen wilt, zo hebben wij van ons niet kunnen verkrijgen, om de peper zo lang onder zijn hoogheijd te laten of liever en ander daar mede te zien doorgaan, maar het dienstig ste g'oordeelt, om de leverantie te laten voordstaan in deser voege, dat zijn hoogheijd de peper aan ons leverende, wij bij conti nuatie de waarde van dien zullen voldoen laten zonder een vaste prijs te be palen voor en al eer het antwoord van

Batavia

Batavia binnen komt, welke betaling dan soude geschieden na proportie van de waarde der geleverde peper zonder juist zo net agt te slaan of zijn hoogheijd 5000: of 10000, ropias aan peper meer mogte komen te leveren of wij zo veel geld meer mogten verstrekken, als er reets peper gelevert was en dat met insigt, om geen prijs te bepalen voor en al eer uw Hoog Edelheedens ons met derselver nader bevelen komen te sterken, deweijl wij egter wel zorge zullen dragen, dat er geen meer geld betaalt werde, als de geleverd peper tegens de presente prijs gerekent komt te importeeren, om vervolgens de verevening te maken en het meerder of minder ontfangene uit te keeren of te suppleeren, na dat als dan de prijs zal werden gefixeert, welke behandeling wij hoopen dat van uw Hoog Edelheedens approbatie wesen zal.

Het antwoord op die ola werd nog te gemoed gesien, dog wij hebben de schepen daar

na

na niet derven laten wagten, maar
Zullen het Zelve bij eerste occasie na-Senden

Den ontfangen brief van welgem:
Zijn Edele Van Gollenesse voor den
Sammorijn is door Capitain Mendes
bestelt geworden, dewijl Zijn hoogheijd
ongenegen was, om nader Zuidwaarts
ofte komen gelijk hij versogt was, om
hem als dan door gecommitteerdens
nader te kunnen laten onderhouden, Zo
als dat volgens gemeene resolutie van
den 7: april besloten was, maar het
antwoord is ook nog niet binnen ge,,
komen, Zo dat het eerste bij nader
gelegentheijd Zal volgen kunnen,
dewijl wij, Zo als even is gesegt
groote swarigheijd hebben gemaakt
om de schepen dienthalven in
desen tijd op te houden, daar het
nog onseker is, wanneer
gem: haar hoog Edelens ons die

antwoorde

antwoorden Zullen Laten toekomen

Het antwoord van Zijn Trevancoorse
Hoogheijd op onse bereets overgesonden
ola van den 6: maart legt hier
nevens en is gedateert 18: derselve
maand vervattende een versoek om
ammonitie van oorlog en bekendma,,
king dat de peper prijs, wanneer
het contract geteekend is, Zal vermindert
werden, Zo als hier vooren al een en ander,,
,,maal is gesegt geworden. —

Waarmede voor ditmaal beslui,,
ten en met alle eerbied en hoog agting verblijven
/: onderstond: / Hoog Edele Gestrenge groot agtbaare
en wijdgebiedende Heere /: lager: / uwe hoog
Edelheedens onderdanige en gehoorsame dienaren
/: was geteekent: / A:m Corn:s d'lahaije,
/:fr: B:n F:k van Wrisberg /: in margine: / Cochim
den 6. Maij Anno 1751,

Batavia

Van Mallabaar den 4. Junij 1751,

Batavia
Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen gestr: heere

Jacob Mossel,

Gouverneur Generaal en de Edele Heeren
Raaden van Nederlands India

Hoog Edele, Gestrenge,
Groot Agtbaare en Wijd
Gebiedende Heere,

Onse Jongste eenmaele secreete Letteren van
den 6. der voorleden maand maij over
Ceijlon en Malacca afgevaardigt hopen
wij, dat bereets lange bij uw Hoog Edel„
heedens zullen ontfangen wesen: wij hebben
daar bij onder meerderen bekend gestelt, dat het
antwoord van Trevancoor op onse voorige
ola van den 24: april als toen nog wierd
ingewagt en per nader occasie stond te volgen,

op

Van Mallabaar den 4. Junij A°. 1751,

Op den 9. maij passt: heeft Zijn hoogheijt
ons gem: antwoord laten toekomen versoeken,
de om de waarde van 100. candijlen
peper aan ammonitie, wanneer hij de
prijs van de peper zoude verminderen
tot 75: ropias het candijl ende leverantie
doen voortgaan, tot tijd en wijlen uw
hoog Edelheedens ons met derselver ordres na„
pens de tekening van 't bewust contract
voorsien zouden, bij welke ola Zijn hoogheijd
nog gevoegt heeft een project of opstel
eener ola, om wederzijds alvoorens ondertekend,
te werden, behelsende, dat wij uw hoog Edel,
heedens versoeken zouden om de ratificatie
en tekening van 't bewuste contract, en
dat tegens aanstaande maart 1752; mitsgaders
derselver qualificatie om voor den tijd
van 2: Jaaren de waarde van 200: candijlen
peper aan oorlogs ammonitie en vervolgens
alle Jaaren 100: candijlen tegens inkoops prijs
aan deselve te mogen verstrekken;

Dat dus lange de peper tegens 75. ropias

zoude

Van Mallabaar den 4: Junij 1751,

Zoude gelevert en betaalt werden.

Dog van Batavia geen ordre komende om het Contract te sluyten en te ratificeeren, Dat als dan de peper tegen de prijs van verleeden Jaar moest aangerekent en betaalt werden, en dat Zijn hoogheyd dan ook uitkoops prijs zoude voldoen de Kranß verhogte 100: Candijlen aan ammonitie.

Op den 10: maij Zijn wij dierhalven bij een gekomen en hebben eenpariglijk goedgevonden, De gem: Conditien te accepteeren en Zodanige ola van verzekering te passeeren, gelijk deselve bereets gepasseert en door Trevancoor en den gezaghebber over en weder ondertekent is, Zo dat de verhogte 100: Candijlen aan ammoni„tie van oorlog door ons Zullen werden verstrekt en de Trevancoorse Leveranciers een beginmaken met de peper bij de Comp: aantebrengen tegens 75: ropias het Candijl, onder Conditie, als voren gesegt is; welke behandeling wij hoopen, dat van uw hoog Edelheedens goedkeuring Zijn Zal te meer men Ziet van geen andere

middelen

middelen heeft weten te bedienen, om aan de peper te geraken;

gem: antwoord van Trevancoor met de gepas„seerde ola van verzekering als mede het antwoord van den gezaghebber aan Zijn Hoogheyd over voorn: poincten gescribeert is ingelijft bij d' overkomende secreete resolutie van den 10: maij voorn:, waar aan wij ons tot vermijding van repetitien Zullen gedragen, dewijl alle de Zaken in dat besluyt kort en beknopt vervat staan.

Wij versoeken nu eenelijk op het instantigste, dat uw hoog Edelheedens ons Zo spoedig mogelijk en nog voor maart aanstaande betreffende de verhogte ammonitie Jaarlijks en de tekening van het meergem: Contract met derselver ordres en bevelen gelieven te munieeren, en teffens derselven intentie te laten toekomen wegens de bewuste veranderingen, die Trevancoor in dat Contract begeert gemaakt te hebben, dewijl wij door manquement van een op„heldering ten belange van die door Zijn

hoogheyd

hoogheijd veranderde poincten verlegen
zijn zouden zo uw hoog Edelheedens ons al
tot de tekening van het Contract mogten
komen te qualificeeren, want Trevancoor zoude
van zijn kant daar opstaan blijven en wij
mits gebrek aan de nodige Elucidatie niets
kunnen bij derhand nemen

De prijsen van de ammonitie goederen,
die men gestaan heeft thans aan zijn hoogheijd
af te langen, zijn door malkanderen indier,
voege genomen, dat 'er 152: percentos op waarde,
g'advanceert blijkens voorm: resolutie, waar,
nede wij vertrouwen dat uw hoog Edelhee,
dens zich wel zullen gelieven te conformeeren;

Wij zijn van den beginne al in 't
onseker geweest en twijffelen nog, of uw hoog
Edelheedens het bekend Contract wel zullen
willen ratificeeren en schikken na de
veranderingen, die Trevancoor van zijn
zijde heeft opgegeven, dog om dat 'er anders
voor ons niets te doen viel en Trevancoor
even sterk op de tekening van dien

bleev

bleev aandringen, zo hebben wij na zo veel
andere middelen vrugteloos getenteert en
zo veel over en weder geschreeven te hebben
om de peper prijs vermindert te krijgen,
eindelijk deze partije gekosen, denkende,
dat wij /: op zijn ergste genomen :/ niet dan
tot de voorige omstandigheijd kunnen
vervallen, van namentlijk de peper
tegens de hooge prijs van 83 1/3 — ropias
het candijl te moeten betalen ingevalle
uw hoog Edelheedens niet mogten kun,
nen goedvinden het Contract te ratificeeren,
dat ons nog amplectabler is voorgekomen,
dan met de Contanten en zonder peper zitten
te blijven,

Een spoedig antwoord van uw hoog Edel,
heedens zal ons in dese constitutie verdien,
gen, voornamentlijk zo onse directiën der,
selver intentie en verwagting mogen kont
worden. –

Het antwoord op den brieve van den
wel Edelen Heer van Gollenesse heeft

Zijn

Zijn Trevancoorse hoogheijd ons niet gecom„
„municeert maar direct over Tutucorijn
weg gesonden

Om de laatheijd des tijds Zal 'er na
alle gedagten op Ceylon geen occasie meer
Zijn, om dese voort te porten, dierhalven
hebben wij het origineel na Cormandel
gesonden en de ministers aldaar om een
Secuure en Spoedige bestelling na batavia
op het aller vriendelijkste versogt; gemerkt
het van veel aangelegentheijd is, dat dit
berigt uw hoog Edelheedens bij tijds ter handen
kome, om ons het nodige daar op te kunnen
rescribeeren;

Uijt de bijleggende Copia Cannanoorse
brief van den 13: maij Zullen uw hoog Edel„
heedens uitvoeriglijk Zien, hoe de heeren
Engelschen in 't rijk van Colastrij bezig Zijn,
een verandering in de regeering begeert,
en den bejaarden koning geweldadiglijk na
Tallicherij weggevoert hebben, een daad,
die ten opsigte van de Heeren Engelschen

van

van veel kwade gevolgen Zijn kan, door
dien de Mallabaarse vorsten Zig daar aan
ten hoogsten moeten ergeren, en Trevancoor Zelve,
die uit den huijse van Colastrij herkomstig
is, dat ongehoort bestaan der engelschen Zeer
kwalijk Zal opnemen;

Wij Zullen Zijn hoogheijds meening daar
over eens bedektelijk tragten te doorgronden,
en Zijn ongenoegen voeden, Zo de Engelschen
het door dese hunne demarches bij hem
mogten verkorven hebben. de Cannanoorse
bediendens hebben aan de regeerende princen
van Colastrij op hun gedaan versoek eenige
ammonitie van oorlog bijgeset, dat wij hebben
g'approbeert en hen voorts gelast, die prin„
„cen Zo veel hulp en bijstand voor betaling
te bewijsen, als buijten eijgen ongerief en bedekte„
„lijk geschieden kan, waar in wij hopen niet
misdaan te hebben.–

Capitain Mendes is onderdaags van den
Sammorijn gedeserteert en heeft van Zijn
hoogheijd de nevensgaande ola in antwoord

op

op die van den wel Edelen Heer van Gollenesse mede gebragt, behelsende zulke flauwe stellingen en uitvlugten, dat wij ons daar over in 't geheel niet mogen uitlaten, aangesien uw hoog Edelheedens genoegsaam bekend is, hoe Zijn hoogheijd zich ontrent de Comp: gedragen heeft, de„ selve wilt in 't geheel van geen gecom„ „mitteerdens horen, maar begeert de Joodse koopman Ezechiel Rhabbij te ontmoeten en te spreken, wanneer alle zaken en bijzon„ „der die van de Triporattijse pagood hun beslag erlangen zouden, wes wij den koopman Rhabbij dan ook bewogen hebben om zich binnen weijnige dagen nevens Capitain Mendes na den Sammorijnen te begeven, om te vernemen, wat Zijn hoogheijd te zeggen heeft en eijgentlijk met de zending van gem: koopm: voor heeft, waar van wij vervolgens bij eerste occasie uw hoog Edelheedens den uitslag zullen bekend maken;

de

De Sammorijnse mooren en Naijros besoeken inmiddels nu en dan het Conquest en plagen d' inwoonders met arresten, die door d' onsen bij continuatie geligt werden, zij hebben het Conquest nu ~~[illegible]~~ weder geruimt en zijn sterk bezig met de goederen op te visschen, die van twee vreemde verongelukte schepen een Macauws vaarder en Engelsman, den eerste gedestineert na Macau en de laatste na Bengalen waar van het waar berigt eerst per naasten zal kunnen volgen op de stranden van den Sammorijn komen aandrijven.

Den koning van Porca is onderdaags aan het hoff van Cochim gekomen en heeft den gezaghebber twee malen ontmoet, om over de offerenten tusschen den Cochimsen koning en Tambaan te spreken en deselve des doenlijk bij te leggen, dog dewijl den Tambaan even stijfhoofdig bleev, na geen billijke voorslagen wilde luisteren of zich aan de uitspraak van goede

mannen

mannen onderworpen, zo is den porcader onverrigter zaak vertrokken, om den Trevancoor van zijn verrigting kennisse te geven, wij kennen de persoonen, waarmede wij te doen hebben, en daarom hebben wij met den porcader voorsigtiglijk gehandelt en Trevancoor de koppigheijd van den Zambaan op 't ergste voorgehouden, met insigt om hem van desselfs partije te diverteeren, wanneer den Zambaan wel genoodsaakt zoude zijn alle de groote pretensiën varen te laten, die hij thans door d' ondersteuning van Trevancoor ten nadeele van 't Cochimse rijk wilt staande houden;

De conferentie over dese zakelijkheden met Porca en Cochim 't zamen gehouden gaat besijden dese over, wesens het rapport van Mendes wegens zijn ontmoeting met gem: Zambaan tot Baijkam, hoewel desen alleen en principaal gerigt is om uw Hoog Edele heedens kennisse te doen hebben van de aangelegend peper negotie met Trevancoor en de pointen daar toe relatief, op dat wij vroegtijdig mogen gesterkt werden met uw Hoog Edeldens goedvinding en bevelen;

Voorts zijn desen nog bijgevoegt twee ola's, die tussen Trevancoor en den gezaghebber in datis 29: maij en 2: courant gewisselt zijn en waar bij ook onder anderen blijkt, wat den gezaghebber over het historiaal van den koning van Trevancoor geschreeven heeft,

Waarmede in alle eerbied en hoog agting onderdaniglijk verblijven (:onderstond:/ Hoog Edele Gestrenge groot agtbaare en wijdgebiedende Heere (:lager:/ uw Hoog Edele heedens gehoorsame en trouwschuldige dienaaren (:was geteekent:/ A:m C:s D' Lahaije, C:n B:n F:k van Wrisberg (:in margine:/ Cochim den 4: Junij 1751,

Secreete Resolutie

Genomen in Rade van Mallabaar ter Steede Cochim,

Op Maandag den 10: Maij 1751,

Present

D' E: E: Heer Abraham Cornelis De Lahaije opperkoopman en P:e gesaghebber

" Heer Christiaan Baldewijn Fredrik van Wrisberg major en hoofd der militie mitsgaders P:e hoofd administrateur

" E: Daniel Bos Capitain militair

" " Nicolaas Bowijn Coopman en Fiscaal

" " Gijsbert Jan Feijts onderkoopm: en Pakhuijsmeester

" " Mattheus Hendrik Beijts onderkoopm: en Soldij boekhouder

" " Anthonij van Vechten d:o Secret:s van Politie, absent

" " Harmanus van der Steeg d:o en winkelier door indispositie

aanwandelijk

Aanvankelijk wierd door den heer
gesaghebber geproduceert en gelesen Ed: antwoord
dat op onse jongste ola van den koning van
Trevancoor onder gisterigen dato ontfangen is,
waar bij sijn hoogheijd te kennen geeft genegen
te zijn de peper prijs tot op 75 ropias candijl
te verminderen, mits deselve door ons in sijn
preesente verlegentheijd wierd geadsisteert
met ammonitie van oorlog ter waardijen
peper, voor sodanige prijsen als den heer
gesaghebber ter gelegentheijd van de jongste
ontmoeting op Amballapallij heeft opgegeven,
nogthans bij provisie en tot Ed: antwoord
van Batavia komt wegens de ratificatie
en tekening van Ed: door den wel edelen
heer van Gollenesse ontworpen contract,
onder dese voorwaarde, dat wanneer
tegens maart 1752 dien aangaande geen
positieve tijding van Batavia werd erlangt
men als dan de geleverde peper tegens
de voorjarige prijs sal moeten verekenen
en voldoen, en zijn hoogheijd uijt koos prijs

vergoeden

vergoeden de ammonitie goederen, die nu
mogten werden afgegeven, soo als nader en
omstandiger uijt de ola selvs, die hier
onder is ingelast kan werden beschouwt

Translaat ola door den koning van Trevancoor aan d'E:E: heer gesaghebber Abra,,ham Cornelis de Lahaije gesz: ontvangen den 9: Maij 1751,

De gesondene ola hebben wij ontfangen gelesen
en den inhoud verstaan, alle Ed: geene UEd:
aan Lokoe Moessa macaar gesegt heeft
hij ons bij ola bedeelt UEd: schrijft ons dat UEd:
sonder expresse last van Batavia de ammo,,
nitie van oorlog tegens inkoops prijs aan
ons niet konde oplaten, maar dat UEd:
dienwegens naar Batavia ten onsen voordeele
soude schrijven en benodigde orders versoeken, aldoo
de ammonitie van oorlog, die uijt Ed: vaderland
afgebragt werd groote onkosten en risico belopen,

ongerekent

ongerekent het inkost van het geld wij
hebben niet versogt voor reeck: van de
E: Comp: ons te gerieven in onse presente
verlegentheijd, maar ons versoek beheltst
niet anders, als dat de ammonitie goederen
tegens incoops prijs aan ons mogte overlaten
welkers kostende wij behoorlijk aan haar
E: soude voldoen, derhalven versoeken
wij U.E. nogmaals dat U.E: zijn uijtterste
best wilde aanwenden, dat wij de gem:
ammonitie van oorlog mogten genieten
toen de ontmoeting op Amballapallij
is voorgevallen, heeft U.E: ons beloofd
dat U.E. de waarde van 100: candijlen
peper aan ammonitie van oorlog thans
op de prijs van deselve, waar voor dat
d'E Comp: die soude overlaten, maar nu
schrijft U.E. dat d'Comp: geen 50. candijlen
aan ammonitie goederen in voor raad
heeft daar om hebben wij groote reeden
om ... dien aangaande ons wat twijffelagtig
te houden, het is noodsakelijk, dat wij thans

100:

100: Cand: aan ammonitie van oorlog krijgen,
want onsen vijand van het oosten sal zig
thans tegelde trecken, daar om sal
U.E: ons in 100. candijlen aan ammonitie
van oorlog moeten geeven tweeten 500: snap,
hanen ende rest aan andere ammonitie van
oorlog de waarde van deselve sal men laten
afbetalen tegens de prijs, die U.E: ons op
Amballapallij opgegeven heeft, en wanneer
de prijs naderhand van Batavia komt, dan sal
men over en weder nader afreeq: konnen
houden, maar U.E: kunt verzekert zijn
dat wij niet souden sien, dat U.E: eenige schade
of reporche van Batavia komt te krijgen,
wij versoeken nogmaals ons in dese
verlegentheijt met 500: snaphanen en de
rest aan andere ammonitie van oorlog
te willen bijspringen dit ons gedaan versoek
en andere ~~...~~ saeken meer gelieve
U.E. naar Batavia te schrijven en
te besorgen, dat daar op een goet antwoord
komt te erlangen, en ondertusschen sal U.E:

Zig

Zig bij een ola soodanig moeten verbinde,
als bij het Concept dat hier nevens gaat,
komt te blyken, en soodra wij die ola
ontfange, als dan sullen wij ordre stellen
om de peper op Calicoilan en Coilan te leveren,
de betaling sal dienen te geschieden in goud
als dan den aanstaande inkoop van peper hoe
eer hoe lievers sal geschieden wijders hebben
wij alles aan pokoe moetta maarhaar
gesz: om UE: bekent te maken gesz: bij
Canaka maderea Sirradana, en
getekent bij Zijn hoogheyd (: onderstond:) voor de transla,
tie Cochim dato als boven (: was geteekent :) S: V:
Tongeaen gez: translateur

En nademaal de gantsche vergadering van
gevoelen was, dat men de aanbieding van
Trevancoor als niet verwerpelijk behoorde
te aanvaarden, dewijl echtog, om aan desser
te geraken, voor eerst geen voordeliger
Conditien sullen te treffen zijn, soo is met
unanime stemmen goedgevonden en verstaan,
de versogte ammonitie van oorlog ter

waardije

waardije van 100: ropias het landyl afgere,,
kent te werden aan Zijn hoogheyd verstre,,
ken te laten in sodanige quant qualiteyt
en prijsen als hier onder volgt namentlijke

400: p:s snaphanen à re: 9: stp:s mae,,
ken - - - - - - rop:s 3760: geo: de 161 p:s winst
5000: // vuursteenen à rd: 2: d:o
100. stp:s - - - - - - - - // 160. // 343 // d:o
6000: lb buskruijt // // 5 fan:s 4 lb // 1500 // 130 // d:o
300: // kogels // // 5 1/2 // d:o // 82 1/2 // 106. // d:o
tesamen R:o 7502 1/2 d:o 102. p:s p:to
winst door den anderen

Voorts wierd gelegen een project of geconcipi,,
,,eert opstel van een ola, die den koning
van Trevancoor na herwaarts gesonden en ver,,
sogt heeft, dat tot versekering van voorsz
poincten door den heer gebieder en raad
mogt werden goedgekeurt en onder,,
tekent luijdende dit geschrifte aldus

Project of geconcipieert opstel
van ola die den Koning van

Trevancoor

Ferancoor na Cochim gesonden en versogt heeft dat door de E.E. heer gesaghebber Abraham Cornelis de Lahaije bene, vens den E: politicquen raad mogt werden goedgekeurt en ondertekend. —

Wij beloven aan u hoogheijd, dat wij naar Batavia aan haar hoog Edelheedens sullen schrijven en versoeken, om het Contract, dat den Ed: heer Ceijlons gouverneur in het concept gebragt heeft, te onderteykenen en ratificeeren en dat binnen den tijd van aanstaande maart 1752,

Ook Zullen wij aan haar hoog Edelheeds schrijven en versoeken derselver qualificatie om aan uw hoogheijt voor den tijd van 2. Jaren de waarde van 200: candijlen peper aan ammonitie van oorlog te strecken tegens incoops prijs en vervolgens alle Jaaren 100: Candijlen. —

Tot dus lange sal de peper, die op

Coilan

Van Mallabaar onderdato 4: Junij 1751,

Coilan en Calicoilan geleevert werd tegens 75. ropias het candijl volgens afspraek met packoemoetha martaan betaalt werden

Doog soo van batavia geen ordre komt, om het Contract te sluijten en te ratificeeren, als dan sal de peper tegens tegens de prijs van verleeden Jaar aangerekent en betaalt werden. —

De waarde van de 100: candijlen peper aan ammonitie van oorlog, die nu aan Ued! verstrekt werd, sal u hoogheijt soo het Contract niet gesloten werd tegens uijtkoops prijs aan de Comp: moeten betalen. —

In gemerkt sijnde, dat men Zich door het tekenen van sodanige schrifture tot geen nadelige conditien komt te verbinden, dewijl Zijn hoogheijt al een en andermaal bij olas belooft heeft en seekert is, dat die Zakelijk heeden haar hoog Edelheedens souden werden voorgedragen, en wij buijten dat geresolveert sijn de versogte ammonitie goederen ter waarde van 100. candijlen peper aan Zijn hoogheijd af te langen, soo is op

den

den voorstel van den heer gesaghebber verstaan, sodanig papier te passeeren met de weynige van„ deringen, die Zijn E: goedgevonden heeft daar omtrent te maken; blijkende het navolgende concept,

Ola van versekering gemaakt
en gepasseert tussen Zijn hoogheyt
den koning van Trevancoor
en d'Ed: Heer gesaghebber
Abraham Cornelis de Lahaije

Wij beloven aan u hoogheyd, dat wij naar
„ Batavia aan haar hoog Edelheedens sullen
„ schrijven en versoeken, om het contract, dat Ed,
„ heer Ceylons gouverneur in het concept gebragt heeft,
„ te onderteikenen en ratificeeren, en dat binnen den
„ tijd van aanstaande april 1752. —

Ook sullen wij aan haar hoog Edelheedens
„ schrijven en versoeken derselver qualificatie
„ om aan u hoogheyt voor den tijd van 2 jaren
„ de waarde van 200: candijlen peper aan ammoni„
„ tie van oorlog te verstrecken, tegens inkoops prijs,
„ en vervolgens alle jaren 100. candijlen —

Tot

Tot dus lange sal de peper, die op Coilan
„ Calicoilan en peza gelevert werd, tegens 75. ropias het
„ candijl volgens afspraak met packoe moetha marcaan
„ betaalt werden, en dat in silvere souratse ropias,
„ dewijl d'E Comp: van geen goud versien is, en belooft Zijn
„ hoogheyd verder dat de peper in naamwaardige en
„ opulente quantiteyten bij de Comp: sal aangebragt en
„ gelevert werden. —

Dog so van batavia geen order komt om de
„ contract te sluyten en te ratificeeren, als dan sal
„ de peper tegens de prijs van verlede jaar sijnde 83⅓
„ rop: aangerekent en betaalt te werden. —

De waarde van de 100. candijlen peper aan ammo„
„ nitie van oorlog, die nu aan Zijn hoogheyd voor de
„ ondervolgende prijsen gelevert werd, namentlijk,

400:	st. snaphaanen à 9. rijd: ider komt	rop:	5760: —
5000:	„ vuursteenen „ 2. „ de 100. stux . .	„	160: —
6000:	lb buskruijt „ 5 fanum: A lb: — —	„	1500: —
300:	„ snaphaan kogels	„	82½
	tesamen	rop:	7502½

sal Zijn hoogheyd, soo het contract niet geteekend werd, tegens uytkoops prijs aan d'E Comp: moeten

voldaen

„voldoen dog het Contract gesloten werdende,
„sal Zijn hoogheijd de 100. Candijlen ammonitie
„betaalen tegens de prijs, die van batavia werd
„aangeschreeven. —

D'ola door den heer gesaghebber in antwoord aan
„Teravancoor toegepast wierd mede geleesen g'approbeert
„en verstaan op morgen tot Zijn hoogheijt aftesenden,
„mitsg: in desen te doen insereeren. —

Concept ola door den E: E opper koopm:
en ps: gesaghebber Abraham Cornelis
de Lahaije aan den koning van
Teravancoor geslt:

„De gesondene ola hebben wij ontfangen geleesen en den
„Inhoud verstaan, omtrent de ammonitie goederen
„hadden wij de meening van u ho: inder voegen
„begreepen, dat deselve door ons tegens inkoops
„prijs aan u hoogheijt voor tegenwoordig soude
„gelevert werden en waar omme wij ook bij
„voorige ola quamen te antwoorden, dat wij
„als daar toe geen qualificatie hebbende het
„selve haar hoog Edelheedens souden voordragen

en

„en Dierttegens benodigde ordre versoeken, gelijk
„dat op u hoogheijt versoek sonder manquement geschieden
„sal, en dewijl wij, soo als even gesegt is, opons niet
„derven neemen de ammonitie van oorlog tegens inkoops
„prijs aftestaan, daar om hebben wij bij Jongste ola geschreeven
„niet instaat te sijn 50. Candijlen aan ammonitie goederen
„namentlijk op dien voet te leveren, dog dewijl uw
„hoogheijd ons thans bekent maakt om ammonitie
„van oorlog seer verlegen te Zijn, en genegen is
„deselve te accepteeren en aftebetaalen tegens de prijsen
„door ons bij de Jongste ontmoeting op Amballapallij
„opgegeven, soo hebben wij goedgevonden u hoogt:
„met de versogte ammonitie ter waarde van honderd
„Candijlen peper tegens gem: prijsen en om op de peper
„afgerekent te werden, te assisteeren namentlijk —

400: Snaphaanen à ps: 9. rds: . . .	rds:	5760: —
5000: ps: vuursteenen de 100. stux 2. rds: . .	„	160. —
6000. lb: buskruijt 5. fanu: ℔:	„	1500. —
300. Snaphaan koegels - - - - - - - - -	„	82½
tesamen	rds:	7502½

„welke prijsen door ons nog veel lager, genomen
„sijn, als waar voor d' E Comp: nog ooit geweest

is

„is haare ammonitie goederen te verkopen, soo
„dat wij koopen moeten, dat haar hoog Edelheedens
„Ed: approbeeren sullen, teffens vertrouwende, dat
„u hoogheijt nu ook de peper in naamwaerdige
„quantiteijten tegens 75. r:as 't Candijlen op Coilan,
„Calicoilan en peZa sal leveren laten tot dat
„de ordre van batavia wegens 't een en ander ontfangen Ed:;

„De betaling sal in silvere Souratse ropias
„moeten geschieden, dewijl wij tegendwoordig van geen
„goud voorsien zijn en ook geen middelen weeten,
„om Ed: selve magtig te werden, sodat wij niet denken
„willen, of u hoogheijt sal de rop: wel accepteeren,
„alsoo de betaling van de peper anders niet soude
„geschieden kunnen, en dus al Ed: vast gestelde door
„die swarighijd komen te vervallen,

„wij hebben u hoogheijt bij de Jongste ola
„beloofte en Zeker nogmaels bij deze, dat
„wij alle poincten volgens u hoogheijd versoek
„na batavia schrijven en ons best doen sullen,
„dat haar hoog Edelheedens ons niet een spoedig
„en voordeelig antwoord komen te voorsien vermenende, dat Ed: dierhalven aanmodig schriftelijke
„

Zekering

„versekering temaken, als waar van u hoogheijt
„Ed: concept heeft gelieven overtesenden, dat
„ongeagt, dewijl u hoogheijt daar op staat en
„Ed: selve op ons komt te versoeken, soo hebben
„wij daar toe wel willen treeden en eenelijk
„sodanige veranderingen gemaekt, als u hoogheijt
„bij Ed: overkomende papier sal gelieven te beschou„
„wen, om door u hoogheijt ondertekent en per„
„volgens dit heen gesonden te werden, wanneer
„wij Ed: selve mede sullen ondertekenen ende
„wedergade uw hoogheijt terug senden, soo
„als dat altoos gebruijkelijk is, en aangesien den tijd sterk
„genadert is ende gelegentheeden ligtelijk soude kunnen
„ver bijgaan om de papieren weg tekrijgen, soo werd
„u hoogheijd vriendelijk versogt ons Ed: antwoord ten aller„
„spoedigsten telaten toekomen en een vast besluijt tenemen,
„om daar Ed: heen en weder schrijven tijd niet te slieden;

„Wij hebben met u hoogh:t sendeling pockoe„
„moessa een Contract van 3000. st:s Lijwaten in soort
„geslooten, om op Tengapatnam aan de Comp:e gele„
„vert te werden, wedersalven u hoogh:t versogt werd
„gem: pockoe moessa en ons omtrent dat Contract
„behulpsaam en voordeelig te willen zijn, op dat

de

Van Mallabaar onderdato 4. Junij 1751,

„de vriendschap en het intrest van beyde bestaaten,
„meer en meer floreeren mag. —

In dewijl den onderkoopman leverancier
„Tannoewren Chettij op de Contracten, die hij met
„d'E. Comp: geslooten heeft, nog een bragtgetal doeken
„in soort ten agteren staat, en bereets meer geld
„voor uijt ontfangen heeft, sonder dat hij
„eenig werk daar van maakt, om aan zijn
„Contracten te voldoen, soo versoeken wij dat
„den selven door u hoogheijt daar toe mag werden
„geconstringeert gelijk u hoogheijd ons ter geleegend
„heijd van de ontmoeting op amballapallij wel
„heeft geliefen te belooven van ons ontrent
„den lijwaat handel behulpsame hand te sullen
„bieden god bewaart u hoogheijt. —

Laatstelijk proponeerde den heer gebiedder,
„of men aan den tendeling van zijn bevoorde
„hoogheijd Poekoemoeha gen: op zijn gedaan versoek
„iets soude toeleggen tot de vrijement van gedane
„ongelden sedert zijn aanwesen alhier, waar op
„gedelibereert zijnde, wierd goedgevonden, en verstaan
„het versoek van dien sendeling van de hand te schuijven,
„also hem het nodige door den koopm: Ezechiel
„Rabbij besorgt werd, maar den selven bij zijn vertrek
„met een geschenkje te regaleeren tot recompens voor
„zijn moeite werking ten onsen faveure en om hem teffens
„aan te moedigen tot een spoedige en compte vol„
„doening van het lijwaat contract, dat hij jongst met
„de Comp: gesloten heeft. —

Cochim dato voorsz: /: was geteekent :/ A. Cornelis de Lahaije,
C: B: van Wrisberg, D: Bos, N: Bowijn G: J: Feith,
M: A: Beijts, A: v: vechten, ‒ ‒ ‒ ‒ , /: in margine :/
Accordeert /: geteekent :/ A: v: vechten secretaris

Cormandel

Van. Cormandel den 15. october 1751,

Batavia

Aan den hoog Edelen Heer

Jacob Mossel

Gouverneur generaal, benevens de wel
Edele Heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edele groot agtb:
gebiedende Heer, en wel
Edele Heeren;

Nademaal het uw hoog Edelheedens behaagd
heeft, ons bij derselver hoog gerespecteerde generale
missive van den 9. Julij lestleeden volgens het
geresolveerde in raade van India op den 20. meij
bevoorens, te demandeeren de uijtvoeringe van
het voorgestelde door Zijn hoog Edelheijd, den
heere gouverneur generaal van Nederlands
India Jacob Mossel, vervat bij deszelfs
schriftelijke Consideratien over de staat van Zaaken,
Zoo op noorder Cormandel in 't generaal, als

te

te Mazulipatnam in 't bijzonder, gedateerd
14: der laastgemelde maand, zoo hebben wij
d'eere daar op bij dezen in alle eerbied te dienen,
dat men niet heeft konnen treeden ter oproe,
pinge van alle de mazulipatnamse bedien,
,dens, om die elders te plaatsen, alzoo men
niet weeten kan, of d' E Comp: 't zij door perdua,
sien van de regenten, dan wel wanneer
de franssen dies districten quamen te ontruijmen,
niet genoodzaakt zoude weesen, onse logie &a:
ter gemelde plaats weder in possessie te nemen,
want in dat geval zoude men alle de bediendens
die daar bevoorens hebben geleegen, wel konnen
te benodigen, om den dienst te konnen doen voorstaan,
en als dezelve opgeroepen en verplaatst zijn,
dan zoude men daaromme seer verleegen weezen,
nadien diergelijke subjecten eensklaps van hier niet
zouden konnen werden dat heen gezonden, wijle
men te dezer plaatze niet meer als het bepaalde
getal is hebbende, om welke reeden wij ook
ter sessie van den 24: augustus goed gevonden
en ordre g'expedieerd hebben, alle en te mazulipatnam

geweest

geweest zijnde en zig naderhand naar madra,
,palem begeeven hebbende 's Comps: dienaren,
met en benevens het palicols opperhoofd stepra,
,nus Rinck, naar dat dezen een liquid trans,
,port van het noorder Cormandel opperhoofd
Lons en secunde Teekman zoude hebben
overgenomen, naar Palicol te doen ver,
trekken, om aldaar haare respective diens,
ten waarteneemen, even als te mazulipat,
,nam was geschied, gelijk het opperhoofd Rinck
ook is gelast geworden, 's Comps: zaaken en
belangen mede indiervoegen te tracteeren
en behandelen, omstandiger vermeld bij onse
Hand afgaande gemeene advijsen, waar
aan wij ter vermijding van een dubbeld
verhaal, ons in alle ootmoed refereeren,
en wat aangaat het doen van verslag van
zaaken door de opperhoofden van palicol,
Jaggernaijkpoeram en bimilipatnam direct
naar herwaarts, en het afzenden der nodige
ordres van hier, zulx zoude ook niet wel
konnen gepractiseerd werden, uijt hoofde

van

van de verre afgelegendheyd Bimilipatnam,
waardoor de bediendens niet spoedig genoeg zouden
konnen werden geminneerd met de vereyschende
beveelen, principaal in zaaken, daar haast
bij mogte wezen, weshalven zoude ons bedunkens
raadsaamst en noodzakelijk zijn, dat 'er een
hoofd met de qualiteyt van koopman gesteld
wierd 't zij te palicol, of, als de zaaken
ten goeden veranderen, op Mazulipatnam
dan wel, te Jaggernaijkpoeram, als de beste
gelegene zee plaats zijnde en den zelven zou„
de als secunde met de qualiteyt van onderkoop„
„man konnen toegevoegd werden, den in 's Comp:s
dienst, principaal om de noord, zeer ervaren boek„
„houder Jacob van der Dorst, benevens den eerste
clercq of factuurhouder, om dus een raad te kon„
„nen uijtmaaken, en alles op een man alleen
niet te laaten aankomen, aan dewelke dan de
residenten van Bimilipatnam en Jaggernaijk„
poeram van de voorvallende kennisse zouden moe„
„ten geeven en van haar ordres afwagten, want
anderzints, als de opperhoofden van die drie

Factorijen

factorijen ondercoopliedens blijven, zoo is 't wel te denken, dat ze, als gelijkstandig in qualiteyt zijnde, niet na den anderen zouden willen luijsteren, maar een ieder naar zijn caprice te werk gaan, en daardoor zoude de belangen van d' E: Comp: groote last konnen komen te lijden. —

Hoewel wij tot nadere ordre van uw hoog Edelheedens aan 't palicols opperhoofd Rinck geordonneerd hebben, dat die van bimilipatnam en Jaggernaijkpoeram aan hem en gemelde van der Dorst zouden communiceeren, alle 't geene op gemelde twee residentien mogten konnen voortevallen, om door dezelve weder herwaards te werden bedeeld, dog op de affairs, die geen uijtstel konden lijden, door hem naar voor„
„gaande raadpleginge met ged:te van der Dorst, de nodige beveelen uijt onsen naame te laaten afzenden en haar beslag doen erlangen;

De Inlandse bediendens, namentlijk de tolk, bramine en molla, benevens de koop„
lieden, hebben wij laten persuadeeren, omde

naar

naar palicol tegaan, ten Eijnd wanneer
men weder bezit van mazulipatnam mog„
„te komen neemen, om dezelve mede niet
verleegen te weezen, insonderheijd niet
om de handelaars, ten gevalle der gezaaijde
kleeden, welkers inzaam te pettapoelij,
volgens erlangd berigt van madnapalem,
en naar Ed: aangehaalde bij onze thans
afgaande adsijsen, onder de materie van
den lijnwaathandel, ondoenlijk zijnde; zoo zal
men voor eerst en tot de tijden zig ten
goeden schikken, afzien van eene nadere
diesweegens te doene tentamen, te meer
wijl zulx ondertusschen te palicol zal
konnen geschieden, zullende voorsz: bedien„
„dens te palicol voormeld konnen werden aan„
„gehouden, om de zaaken, die eenige relatie
tot mazulipatnam mogten hebben, door
haar als behoorens te werden waargenomen,
alzoo de affairs van palicol door de geene,
die aldaar daar toe gesteld zijn, zouden konnen
werden verrigt, maar de overtollige pious

dienden

dienden gecasseerd en dus niet meer in dienst
gehouden te werden, als men noodzakelijk
komt te benodigen,

Den vertier der handelwaaren heeft
men ook te palicol laten introduceeren,
maar dewijl de gerequireerd werdende koopman„
„schappen derwaards zullen moeten werden gezonde„
door de rivier van narsapour, en de francen,
voor alles, dat daarin en uijtgevoerd werd,
tol pretendeeren, zoo maakt ons zulx wat
verleegen, te meer wijl men daar omtrent
geen ander expedient weet uijttevinden
dan de handelwaaren, per chialoupen
naar Jaggernaijkpoeram te zenden, en van
daar over land op palicol te laaten bestellen,
dat veele ongelden wegens koelijloon etc:a naar
zig zal sleepen, derhalven verzoeken wij
dien aangaande te mogen bekomen uw hoog Edel„
„heedens t'eerder orders, insonderheijd om dat
men Ed: tegemoet ziet, dat de inlandse re„
„genten omtrend de invordering der tollen,
als anderzints ons veele traverssen zullen
toebrengen —

tot

Van Chormandel Den 15: october A:o 1751,

Tot het intrekken en afschaffen van de kopere munt, is het opperhoofd Rinck in alle secretesse gelast geworden, van geensints te moeten laten blijken, eenig koper onder zig te hebben, en den landregent, wanneer die om zijn aandeel uijt de munt aanzoek mogte komen te doen, tekunnen tegeven, dat 'er geen koper is, en daar omme het stempelen van dabboesen moet werden gestaakt, en als dit bij continu,,atie werd voorgewend, zoo twijffelen niet, of den regent zal zijn pretentie ook laten varen

In ontrent de vertrecking van dabboesen aan 's Comp:s dienaaren, hebben wij het opperhoofd Rinck geordonneerd, daar toe temoeten employeeren de balken met dat brokkel geld, onder de Cooplieden be,,rustende, dog daarmeede op de zuijnigste wijze

tewerk

Van Cormandel Den 15 october 1751,

te werk tegaan en sorge tedragen, dat dien aangaande geen excessen werden gepleegd, mitsg:s bij die opraaking 't zelve te doen inwisselen, en voor de prijs, waar voor het opgedaan is, weder uijttegeven,

Voorts de munters, ingevalle genegen zijn, voor pions te dienen, als dan daar voor in 's Comp:s dienst aanteronde, dog anders haar s weegs te laaten gaan.

Dit is alles hoog Edele agtbaare gebiedende heeren, wat naar onse geringe erach,,tens dienen kan, om de belangen van d'Comp:e op noorden Chormandel tebevorderen, zoo in den presenten [illegible], als den volg tijd, wanneer de zaaken ten goeden komen te veranderen; onderwerpende ons nogtans uw hoog Edelheedens hoog wijzen sentiment dien aangaande, terwijl voor het overige na uw hoog Edelheedens Illustre perzoonen met den staat der generaale Nederlandsche maatschappije in de

veijlige

Van Chormadel den 15. october 1751,

veiligs Hoede des Allerhoogsten verbeeden te hebben, ons met diep respect noemen /: onderstond:/ hoog Edele groot agtb: gebiedende Heer, en wel Edele Heeren! /:lager:/ uw hoog Edelheedens onderdanige dienaren /:was geteekent:/ L. Hooreman, en Pr. van Son /:in margine:/ Nagapatnam int Casteel den 15. october 1751,

Van Mallabaar ult:mo September 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheyd den hoog Edelen gestrengen Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal ende wel Edele Heeren Raaden van Nederlands India

Hoog Edele Gestrenge, Groot agtbaare, wijdge" biedende Heeren,

Men heeft al een en andermaal uw hoog Edelheedens derbiedigliyk ter kennisse gebragt, dat den Tambaan van Cochim verscheyde pratensien op dit rijk formeerde, na de kroon van mangatty stond en om tot zijn oogmerk te geraken, den koning van Travancoor in d' armen genomen had, nu zullen wij uw hoog Edelheedens die gantsche zaak met de fatale gevolgen van dien wider moeten voor oogen brengen en voor of tot meerder klaarheyt hier annoteeren, dat den Tambaan of liever de Tambaans, want

daar

daan 'er twee, die hier inconsideratie komen namentlijk
belta Tambaan en carta Tambaan, zijnde twee broeders
en ooms van den praesenten regeerende koning, door
dien ze d' oudste van 't stamhuijs zijn, die Moepas
of hoofden bij de mallabaaren genaamt werden,
gepraetendeert hebben, dat belta Tambaan als d'
oudste broeder en diensvolgende moepa zoude gestelt
werden in de volle besitting van zodanige
landerijen, geregtigheeden praerogativen en regalia,
als zijn voorgeven, dat de voorige moepas zouden
genoten hebben, dog welke privilegien nog
niemand uit de antiquiteijt heeft konnen bijbrengen
en bewijsen, zo dat den Tambaan onder de voorige
ministerie niet al die hooge praetense voorregten
en privilegiën is van der hand gewesen, dewijl de
selve aan den Tambaan toegestaan werdende, den
koning niet meer als de bloote naam en titul zoude
behouden, werdende tot speculatie van uw hoog Edel
heedens hier nevens gevogt copia van d' ola, waar
bij den Tambaan die breede opgave aan de heer
Commandeur Stevens zal.r gedaan heeft, zijnde
gedateert 3: September anno 1750. —

Schoon

Schoon nu belta Tambaan den oudsten
broeder en moepa is, zo heeft egter altoos carta
Tambaan, die de gemeen is, die regt meent
te hebben tot de kroon van mangatty, die zaak
willen doordringen en zich eijndelijk geworpen
in d' armen van den koning van Trevancoor,
dewijl hij zag, dat zijne praetensiën bij de Comp.
niet geldig waren, den derden prins van
Cochim Wirola gen.t die voegde zich ook aan
de zijde van den Tambaan en begaf zich
mede onder de protectie van Trevancoor, die
zo fraaij niet die personagiën heeft weten
te spelen, als hier onder zal werden aangetoont;

Zedert d' afsending van onse laatste secrete
brief de dato 4. Junij deses Jaars kregen wij bij
continuatie tijdingen en berigten, dat den Tambaan
meer als oijt bij Trevancoor aanhielt, om hem
aan zijn goed regt te helpen en dien ragia
ook zijne gedagten meer en meer daar heenen
liet gaan, om handen aan 't werk te slaan inspijt
van onse vertogen en declaratiën, dat de Comp:
het niet geen onverschillige oogen zoude kunnen

aanzien

aandien, dat het rijk van Cochim dierhalven vijandelijk wierd aangetast, niet lang na date wierden wij geinformeert van het voornemen van Trevancoor en de preparatiën, die hij maken liet, om den Tambaan in't bezit te stellen van zijne pretense geregtigheeden, zo dat wij op allerhande middelen bedagt waren, om den Tambaan tot inkeer te brengen en hem met den koning te vereenigen, gelijk uwe hoog Edelheedens onder anderen zien kunnen uit de bijgevoegde concept ola van den 8e augustij jongstleden, op de welke hij betuijgde genegen te zijn geschillen niet zijn neef den koning van Cochim door regtsgeleerde bramineden te laten ondersoeken, mits de koningen van Trevancoor en porca nevens den prins regent van Berkencoer of derselver ragiadoors daar moesten present zijn, niet tegenstaande wij in desen voorstel, om de pretensiën van den Tambaan te stellen aan d' uitspraak van goede mannen, reets hadden gedaan, dog vrugteloos toen den koning van porca zelfs om dien wille hier gekomen was, zo als uwe hoog Edelheedens dat met korte woorden bij onse laatste secreete brief ter kennisse

gebragt

gebragt is, zo souden wij egter met voorkennisse en toestemming van den Cochimsen koning als belang hebbende partije goed, d'aanbieding van den Tambaan te accepteeren en de verschillen te deffereeren aan d' Examinatie en uijtspraak van regtsgeleerde bramineesen invoege als dat bij de mallabaaren in gebruijk is wij maakten ook dit ons besluijt aan den koning van Trevancoor als protecteur van den Tambaan bekend, met versoek dat zijn hoogheijt het zijne mede wilde contribueeren en vertoonden hoe dat d'E Comp: niet zoude kunnen toesien, dat het cochimse rijk wierd ontrust blijkend de nevensgaande concept ola, die aan zijn hoogheijd van Trevancoor geschreeven en gedateert is 7. augustij even gem: —

Den koning van porca wierd door ons ook versogt om zijne goede offitiën te willen aanwenden, zelfs aan de tweede prinsesse van Cochim die de moeder is van den derden prins Mirola genaamt die van de factie van den Tambaan is, schreeven wij een vriendelijke ola, en hielden haar den bekommerlijken toestand van 't rijk voor, ten einde haar zoon en den Tambaan

van

van alle verdere nadelige ondernemingen te
diverteeren, dog die onverstandige vrouwe liet
ons weeten, dat men van den koning van Cochim
over eenige gepleegde onbeleefdheeden wraake
moest neemen en daaromme iemand, die magtig
was, te hulp roepen, en den koning van Tre,
vancoor schreef ons, op voorschr: ola, dat
den koning van Cochim een bondgenoot van 't
Trevancoorse rijk was, en dat zo hij Trevancoor
dat rijk had willen invadeeren, zulks zoude
geschiet zijn, toen 'er zo veel onbeleefdheeden
tegens hem gepleegt wierden, voorts dat hij Tre„
vancoorden, den Tambaan en den derden prins
van Cochim besloten hadden goed en kwaad met
malkanderen te ondergaan, vermaagtende dat wij
in die zaak geen partije kiesen zouden vide
ola van den 22: augustij desen copiëlijk bijge„
voegt, op welk dubbelsinnig antwoord wij
zijn hoogheid weder dienden, dat wij dese
manier van schrijven niet konden over een
brengen met het geen, dat bij de jongste ont„
„moeting op amballapallij was voorgevallen,
alzo zijn hoogheid ons toen te verstaan gegeven
had,

had, dat den Tambaan en prins Zidr over
eenige huijshelijke zaken bij zijn hoogheid
g'addresseert hadden en dat zij voortaan in„
vreede en vriendschap leven zouden dat
zijn hoogheid ons dier halven wat duijdelijker
van zijn meening wilde onderregten vide
ola van den 27: der voorm: maand aug:

Intusschen dat wij geen moeyte, nog
arbeijd spaarden, maar alles deeden wat
maar immers mogelijk was, om de
questiën in der minne te laten afmaken
en den tambaan met den koning van Cochim
te vereenigen, kregen wij van alle kanten
notitiën en rapporten, dat ragia Trevancoor bin„
„nen weijnige dagen met een groote magt
stond at te komen, om den koning van Cochim te
b'oorlogen, en dat trevancoor al kruijt en loot
aan zijn naijros had laten uitdeelen en schreijde
vaartuijgen in gereetheijd brengen met anders in
gereetheijd brengen met anders noodwendigheden
voor zijne zoldaaten en den ondertolk Simon
van Tongeren, die met d' ola van Trevancoor
was afgesonden, schreev van Mawillicarre, daar

den

den koning was en nog is, een heel omstan„
„digen brief van alle de toebereydselen, die 'er
tot den oorlog gemaakt wierden, dat alle de
Trevancoorse, ragiadoors van Tovalla af tot attinga
toe ordre gekregen hadden, om ieder in zijn
provintie manschappen op de been te brengen,
dat den bekende pockoe moetha marlaar met
ruyters en Elephanten op marwillicarre stond
te komen, dat er dagelijks allerley vivres
van de zuyd na de noord afgevoert wierden,
dat 'er omtrent marwellicarre een generale ordre
was uitgegaan, dat ieder huysgesin 2. à 3. toet„
„tos of olafakkels zoude klaar maken, om
in 't leger bij nagt in den opmarsch te branden,
dat 'er in de revieren van oemaloer, ara„
„molom en wallicotta omtrent drie duysent
groote en kleyne vaartuigen zouden klaar
leggen, om te dienen tot transport van
de nayros en allerley provisiën voor het
leger en andere berigten meer, die door
de residenten van porca en callicoilan
geconfirmeert wierden tot dat op den 14:
deser den ondertolk hier voren gem: van

marwillicarre

Marwellicarre te rug kwam, met een ola van
Ragia Trevancoor deser, sub date 14: courant
bijgevoegt en behelsende, dat den Tambaan
en den derden prins van cochim hem
Trevancoor versogt hadden de zaak in der min„
„ne bij te leggen volgens d' uytspraak van
goede mannen, en dat zijn hoogheyd den
zulks g'accordeert en ingewilligt hadde,
hebbende ons verder door den tolk mon„
„deling laten weten, dat den Tambaan
met zijn hoogheyd gekomen was, en dat
zijn hoogheyd in voldoening aan desselfs
beloften van hem Tambaan na regt en bil„
„lijkheyd te zullen maintineeren nu ook
besloten had denselven met eenig volk
in 't rijk van Cochim te brengen en te
stellen in 't besit van zijne voorregten
en prærogativen, dog zo den Tambaan
zich in der minne met den koning van
Cochim konde verdraagen, hem Trevancoor
zulks lief en aangenaam zijn zoude, also
hij in die affaire geen voordeel of insigt
hadde; en den Tambaan liet ons door den selven

tolk

tolk, die hem uit onsen naam mede ontmoet
hadde, weeten, dat den heer geZaghebber Zijn
uiterste best geliefde tedoen, om het geschil
tusschen hem en den koning van Cochim
door minnelijke wegen te termineeren volgens
d' uijtspraake van regtsgeleerde braminesen
en dat de nodige persoonen op Arigattij
of elders in 't Cochimse rijk dan wel in dat
van Trevancoor mogten geconvoceert werden,
aangesien hij niet konde toestemmen, dat die
examinatie en uitspraak op Baykam of am„
„ballapallij, zo als wij voorgeslagen hadden,
geschiede, en dat hij Tambaan, zo de Comp:
hem versekering wilde geven, dat hem
van wegens den koning van Cochim
geen leed zoude werden aangedaan, gaarne
dit hem wilde komen, mits wij hem door
200: militairen lieten afhaalen, 't geen schielijk
moest bewerkstelligt werden, om dat hij
geen tijd konde bepalen en alles van den
koning van Trevancoor afhing, wijders.
dat de Comp: zich bij een geschrift moest
verbinden, dat haar Edele d' onwillige

partije

partije door de wapenen zoude constringeeren,
om aan de uijtspraak van de goede mannen
te voldoen; schoon men nu genoegsaam merkte
dat zij door alle die exceptiën en misselijke
conditiës niets anders voor hadden, als onse goede
diensten die wij aanwendeden; vrugteloos te houden,
tijd te winnen en den Cochimder plotseling
op het lijf te vallen, zo vonden wij egter goed,
om hem alle excusen te benemen, den
majoor van Wrisberg en secretaris van
Vechten na Mavellicaar te committeeren,
ten eijnde in 't rijk van Cochim dan
wel in dat van Trevancoor hoe eer hoe
liever met d' examinatie door regtsgeleerde
bramineden telaten voortvaren, van welk
ons besluijt wij ten eersten aan den Trevancoor„
der en den Tambaan kennisse gaven met
versekering, dat onse gecommitteerdens door
ons met de nodige bevelen zouden voorsien
werden, om partijen tot volkomen contenta„
„ment te kunnen vereenigen, welke versekering
men van onse kant des te eer geven konde,

om

om dat den koning van Cochim Zijn on„dergang ziende naderen bereijd was alles aan den Tambaan aftestaan en Zich schrittelijk ver„binden wilde, gelijk hij ook gedaan heeft, van Zich na de uitspraak der Braminen stip„telijk te zullen gedragen met ons van een gevoelen zijnde, dat het beter was iets van zijn goed regt te verlieren, dan alles te verliesen. —

Nu sag het besluijt wel, om onse gecom„mitteerdens niet telaten stekken, als dat wij het antwoord van den Trevancoorder en den Tambaan zouden ontfangen hebben op onse olas, waar bij zij van de vastgestelde deputatie der genoemde gecommitteerdens geprœadverteert wierden, maar op d' ingekregend vatte berigten van porca, dat het Trevancoor Leger tusschen den 13.e en 14. deser des nagts was opgebroken, en nog de volgende middag onder den velt overste Dellawa de porcase residentie stond te passeeren, om een inval tedoen in 't rijk van Cochim, dat door het gebergte 2000. man gemarcheert waren en dat 'er nog een

grooten

grooten getal per vaartuigen stond afte komen, om den Cochimder tegelijk te water en te land aantetasten, Zo resolveerden wij de voornoe„de gecommitteerdens ten eersten stekken telaten, dat geweest is, op den 16.e deser om den koning van Trevancoor onse verwondering te betuigen over deszelfs aannadering na de landen van 't Cochimse rijk en tessens nog„maalen mondeling voortestaan de middelen, om de pretensiën van den Tambaan door onpartijdige mannen te laten ondersoeken en langs dien weg een minnelijk accoord tusschen den Tambaan en den Cochimsen koning uitte werken. —

Tot dus verre hebben uw hoog Edel„heedens vertoont den oorsprong van dese verschillen en onlusten, en de middelen en wegen, die wij in weerwil van de kwaade trouwe zo wel van den Tambaan als den Tre„vancoorder gebruijkt en g' emploijeert hebben, om het rijk van Cochim van de gevreesde slagen te bevrijden en partijen, des mogelijk te ver„eenigen, nu zullen wij uw hoog Edelheedens

voor

voor oogen brengen, van wat uitwerking die
middelen geweest zijn, in wat toestand het
rijk van Cochim gebragt is, waar wij voor
vreesen, en wat wij tot versekering en de-
fensie van dese stad gedaan hebben. —

Na 't vertrek der gecommitteerdens
vleyden wij ons, dat den Trevancoor ten
minsten halt te houden en na onse billijke
propositien luisteren zoude, te meer, daar
hem zelfs uit naam en van wegen uw
hoog Edelheedens een en andermaal voorige
houden was, dat d' Comp:ie met geen on-
verschillige oogen d' ontrusting van Cochimse
rijk zoude kunnen aanzien en dat zijn hoog-
heyd dierhalven om de wille van onse
onderlinge goede vriendschap het ongemolesteert
laten wilde, maar wij maakten tot ons
leetwesen een zeer scheerde reekening, want
de gecommitteerdens waren den 18. courant
al weder geretourneert en dienden van
berigt, dat zij met hunne komst tusschen
moettingel en arrigattij leggende omtrent 2.
mijlen bezuijden 's Comp:s post Cheremagalam

alles

alles op arigattij zagen in den brand staan,
dat het volk van Trevancoor te water en
te land in 't rijk van Cochim gevallen
was, en dat alle d' inwoonders met vrou-
wen en kinderen wegvlugteden zodat zij
terade waren geworden te retourneeren om
zodanige redenen als bij hun schriftelijk rapport,
dat hier nevens legt, staan aangehaalt; immid-
dels kregen wij van den koning van Cochim
en van 's Comp:s posten om de zuijd berigten
op berigten, dat den Trevancoorder in 't rijk
van Cochim gevallen en met den laatstgem:
slaags geweest was, dat op aripattij en moetingel
voorm: alles in den brand gestoken en het
Cochimse volk aan 't vlugten was, den 19.
desen des zondags kwamen op Calwettij op 's Comp:s
timmerwerf en op mattancherij bij duijsenden
van nairos, chegos en andere geslagten,
die met vrouwen en kinderen over revier
de vlugt namen na baijpin en elders,
zo dat wij de chialoup maria Laurentia,
het particulier jagt maria Louisa en de boods,

die

Van Mallabaar ult.o September 1751,

die al in de rivier op brandwagt geleyt waren, bij een instructie ordre gaven, om d'overvaart van die vaartuigen na baypin te beletten, dewijl de meeste vlugtelingen zich daar meenden te begee„ ren met gedagten van zo na onder 's Comp.s ge„ schut voor de vervolging van den vijand gedekt te zijn, de vrees en consternatie onder d' inlanders is onbeschrijffelijke, zo wel als het getal ongeloofelijk is van de geenen, die met man„ en muys na Repolim, Cranganoor en verder noordwaarts gevlugt zijn, de heele Canarijnsche bazaar is leeg, en den koopman Ezechiel Rhabbij en meest alle de blanke Jooden hebben hunne persoonen en goederen in dese stad gesecu„ reert, alsoo die menschen zo min zeker zijn voor de nairos van Cochim, die in dese consternatie en verwarring alles plunderen en roven, wat zij krijgen kunnen, als voor het volk van Trevancoor, dat thans hier en daar geposteert legt, omtrent 5000: zijn 'er met Delawa en pockoe moetsa op Chertallij,

dat

Van Mallabaar ult.o September 1751,

dat 5. uuren van hier legt, 4000: tusschen porca en Cochim 1000: min of meer op allepe en S.t andries, en op dese en geene plaatsen komen zich ook verscheijdene Trevancoorse volkeren op, ma„ kende circum circa een getal uijt van 30000: koppen, die na verdere ordres wagten, terwijl zij alles roven en plunderen wat hen voorkomt, zonder de pagters van de Comp: te ontsien, die ze op S.t andries uit hunne besittingen gejaagt en voorts de vlaggen van de Comp:, die 'er opgeheesen waren, aan stukken gescheurt hebben. —

In dese situatie van zaken zit den koning van Cochim aan 't ordinaire hoff op Cochim aan 't ordinaire hoff op Cochim desima verlaten van zijn eijgen volk en van alle zijne Inlandsche landgrooten; de koningen van paroe en mangattij, moerianattij Nambiaar, belosta Nambiaar, aynicottij Nambeddij en andere meer hebben hem hunne hulp en bijstand wel aangeboden en zelv een

voorslag

voorslag gedaan, om op Cochim-Desima
een sterkte temaken, ten einde den Tresvan,,
coorder aldaar het hoofd te kunnen bieden,,
maar Zodra was den Tresvancoor uit
op arigatty ingevallen en het Cochimse
volk geretireert, of voorsz: koningen
en vorsten vertrokken met hunne mede
gebragte nayros ieder na Zijn land be,,
waarheidende daarmede, dat men noit
te verwagten heeft dat de mallabaarse
vorsten Zo een cordate resolutie Zullen
nemen om gesamen der hand en met een
gecombineerde magt den algemeenen vijand
tegen tegaan. —

Eer de Zaken nog Zo verre gekomen
waren, heeft den koning van Cochim Zijne
ragiadoors na de noord gesonden, om aldaar
de middelen tot een versoening en vereniging
met den Sammorijn te concerteeren,
ten einde vervolgens met Zamengevoegde
kragten Zich tegens de magt van
Tresvancoor aantekanten, waar toe den

Sammorijn

Sammorijn wel g'inclineert scheen, maar
daar haperde eenelijk dit aan, dat de Comp:
het Harnas mede moest aanschieten, Zoals
evengem: koningen en landvorsten Zich
ook daar mede behielpen, dat Zij tegens
den Tresvancoor niets konden ondernemen —
ten waare de Comp: in de ten velde
trok, Zo dat den koning van Cochim
genoegsaam van ider een verlaten is
en mogelijk eerstdaags het lot van den
Signatter en Tekkencoorder Zal moeten
ondergaan. —

Den Signatter is door den koning van
Cochim wel versogt geworden om het com,,
,,mando over Zijn nairos te willen aan,,
,,nemen, maar den selven was al te
voorsigtig om Zich te stellen aan het
hoofd van Zo een gering getal volks,
dat van alles onvoorsien en noit in den
oorlog g'oeffent was. —

Des om g'agt hebben wij van onse Zijde
voor Zijn hoogheijd gedaan, wat mogelijk

was

was en deselve met kruijd, lood, rijst en
contanten g'adsisteerd, dat ooke alles
was, wat hij van ons begeeren konde,
als wel wetende dat het waar en
waaragtig is, dat wij geen volk mis,,
sen kunnen, nogtans schijnt men Zijn
hoogheijd niet voldaan te hebben,
alsoo hij roept en klaagt, dat hem Zijn
eerste en beste bontgenoot verlaten heeft
en dat 'er nu voor hem niets meer
over is als Zich aan Teravancoor te
onderwerpen, of Zijn veijligheijd in de vlugt
te Zoeken; 't is ongeloofelijk, wat hoofden
brekens wij met desen koning hebben, dan
wilt hij dat, Zonder te weten wat partije
te kiesen, dan laat hij door Zijne ragiadoors
weten, dat hij voorgenomen heeft, om de
noord een goed heen komen te Zoeken, dan
laat hij versoeken, of hij bij een schielijke
overrompeling Zijn retraite in de stad
Zou nemen mogen, 't geen wij Zijn hoog,,
heijd egter niet g'accordeert maar

hem

hem integendeel aangeraden hebben om
Zich met de nayros, die nog bij hem
Zijn gebleven, Zo lang te verweeren
als hij konde en vervolgens te doen,
wat hem het veijligste dunken Zoude, in
desen staat is nu het Cochimse rijk, Zo dat
wij nu gekomen Zijn tot van ons Zelfs ge,,
daan hebben. —

Wij hebben op d' eerste ontfangene
berigten, dat den Teravancoorder Zijn magt
begon op de been te brengen, de manschap,,
pen, die in de voorschreve troublen
na Cranganoor en Chettua gecommand:
waren, tot versterking van dese stad op ont,,
boden nevens Capitain Bulkens, om hier
guarnisoen te houden en den onderlieutenant
der artillerije met Zijn mortier en connes,,
voorts de chialoupen en mindere vaar,,
tuijgen in de revier op brandwagt gelegt,
de burgerije, pennisten en ambagtsgeselle,
onder de wapenen gebragt, mitsgaders
180. lascorijns met hunne craatjes in dienst

aangenomen

aangenomen en voorts alles zodanig in staat en ordre gestelt, als de præsente om„
„standigheeden van tyden en zaken vereyschen; leggende tot speculatie van uw hoog Edelhee„
dens hier besyden een korte van het Cochim„
„se guarnisoen en artillerys gasten, welke papier uw hoog Edelheedens zal doen zien, hoe sober het met ons gestelt is ten aansien van den vyand, die zo na by is en men niet weet, tegens wien hy zyn wapenen verder wenden zal, dog het mag gaan, zo het wilt, wy weeten, dat Trevancoor niet te betrouwen is, en dat den staat van Comp.s belangens te deser custe thans gevaarlyker is als ooit, en wy vertrouwen, dat uw hoog Edelheedens het insgelyks indierwoegen aanmer„
„kende ons zo spoedig moglyk met een braav getal europese militairen en artillerys gasten mitsgaders met thien duysent ℔ fyn buskruyd voor de mortiers secundeeren zullen gelyk wy zeer instantiglyk versoeken teneer wy van de Ceylonse ministers op onse ernstige instantied

geen

geen ontset te verwagten hebben, wy komen niet geen vergrootgemaekte historialen, maar zonder het minste te exaggereren maken wy uw hoog Edel„
heedens de zaken een rondiglyk bekend, zo als deselve wesentlyk zyn voorgevallen, en zich nog bevinden zeker zynde, dat zo de Comp.e in desen tyd, dat Trevancoor genoeg„
saam meester is geworden van geheel zuyder mallabaar, zich niet in staat stelt ten minsten van defensie, wy meer te vresen hebben, als zich iemand moglyk zoude kunnen inbeelden. —

De politicque middelen en raissonne„
„menten zyn uyt, den Trevancoor komt niet zakelykheden ten voorschyn, waar tegens weder zakelykheden moeten gebruykt werden, of wy zullen, daar hy het Cochimse ryk reets zo goed als in zyne handen heeft, in stede van wetten te geven, wetten moeten ontfangen, dan wel met een woord gesegt, van hem delogeeren moeten. —

Uw hoog Edelheedens gelieven ons te verschoonen,

dat

Dat wij ons indiervoege moeten uitdrukken,
want daar 's Comp.s magt en authoriteijt zo
zeer op dese kust vermindert en gedeclineerd
is, wat hebben wij nog te verwagten van
een vorst, die van dag tot dag ontzagelijker
word en door een genoegsame overheering
van 't Cochimse rijk zijn troupen schier
voor de poorten van onse stad geplant heeft,
zich aan 's Comp.s versoeken, klagten en pro„
testatiën niet kreunt en in den koning van
Cochim genoegsaam de Comp: zelv aandoet, om
nu niet largo te spreken van alle de
vijandelijkheden, smaat, en hoon, die on„
derdaags 's Comp.s pagters en vasalen toen
men 's Comp.s vlaggens scheurde en daar van,
met respect gesprooken, mallabaarse kleedjes
maakte, hebben ondergaan en lijden moeten,
voorboden, die waarlijk niets goeds beloven
voor het vervolg, dat god bevolen blijfte,
een grooter extensie in desen is onnodig, door
dien uw hoog Edelheedens genoeg weten, wie
hiervandoor is, wij zullen uw hoog hoog Edelheed.s

alleen

alleen bij herhaling versoeken, dat wij,
des doenlijk, nog voor de kwade mousson
mogen werden g' adsisteert met zo veel
manschappen beijde van de militie en artil„
„lerije, als uw hoog Edelheedens na den præsente
situatie van zaken en na proportie van
onse alte geringe besetting ten dienste van
de Comp: zullen bevinden te behooren, om
nu uw hoog Edelheedens van dese schrielijke
omwenteling van zaken op mallabaar, een
spoedige kennisse te doen hebben en daar en
tegens bij tijds uit ons verlegentheijd geret
te kunnen werden, hebben wij goedgevonden desen
brief af te senden per brenger het particuliere
jagt de maria Louisa, dat tot de reijs na
Batavia bekwamer g' oordeelt is, als 's Comp.s chia„
„loup de Maria Laurentia, en dat den koopman
Ezechiel Rabbij en de verdere reeders ons
hebben bijgeset, mits de zeevarende door de Comp:,
gelijk geschiet, betaalt en geprovandeert wierden,
latende voorts aan uw Hoog Edelheedens,
wat deselve aan de reeders voor de

sleijtagie

sleijtagie van den boom Zullen gelieven toe,
te leggen, wij hebben dit Jagt, om niet ledig
te strekken, een lading van 107664: — ponden
peper ingegeven in vertrouwen, dat wij daar
inne niet kwalijk Zullen gehandelt hebben;
terwijl wij hier van de peper spreken, Zo
moeten wij uw hoog Edelheedens berigten dat
dies in daaren bereets een goeden aanvang genomen
had, maar dat door d' opgeresene troublen de
leverantie staand slegt in Zijn werk gaat en
Zeer weijnig door de Treevancoorse kooplieden,
want anders wert niemand hier peper werd
aangebragt, dog vermits wij in october in 't
breede na Nederland schrijven moeten, Zullen
wij dit articul tot dies lange gereserveert houden,
dewijl wij nog al meer van onlusten onrust
te schrijven hebben — —

Na voorts: digressie gelieven uw hoog
Edelheedens weeten te weeten, dat onsen poli,
ticquen koning van Treevancoor kort na d' invasie
van 't Cochimse rijk ons een ola schreef tot be,
kendmaking, dat hij die van Cochim meenende

daar

daar hij den Tambaan en koning van
Cochim Zich over hunne onderlinge geschillen
sterk gemaakt en bereets begonnen hadden, en
dewijl wij besloten hadden gecommitteerdens
te Zenden, ten eijnde die Zaak door vier
regtsgeleerde braminessen te laten ondersoeken,
Zijn hoogheijd ontrent alles genegen was,
Zo als den Tambaan, en den Tambaan
schrijft, Zo onse ola, namentlijk dien, waar
bij hij van de voorgenomene Zending onser
gecommitteerdens geprœadverteert is, wat
Verder bij hem was bestelt geworden,
dit alles niet Zoude voorgevallen Zijn, dat
hij nooit geen lust gehad hadde, om tegens het
volk van Zijn Eijgen rijk te vegten, en nog
genegen was, dat alles naregt wierd afgemaakt,
vide translaat olas van den Treevancoor en den
Tambaan sub datis 20. en 21. deser in copije
hier nevens leggende, altemaal schoningen
en uijtvlugten, om ons daar mede wat
't mogelijk te blinddoeken en te misleijden,
dog wij Zullen uw hoog Edelheedens Zelfs

laten

laten oordeelen, wat van Zulke manier
van schrijven te denken is, en voorts hier
nevens leggen de twee protest olas, die wij
sub dato 20. Ejusdem tot Trevancoor en den
Tambaan afgesonden hebben, nevens een
nader ola, die van Trevancoor dog niet
in antwoord van 't protest ontfangen en
gedateerd is 24. Courant, waar hij Zijn
hoogheit Zegd, dat het voor deeze staat
Zeer voordeelig is, dat de Zaak volgens
d' uitspraak afgedaan, wierd Zonder eenige
hostiliteyten te plegen, dat wij dierhalven
het nodig geliefde te beramen en de per,,
soonen daar toe gehoorende te laten convoceere,
mitsgaders de gecommitteerdens te senden
het Zij op Chertally, dan wel op Porroten
einde de Zaak tot een spoedig einde te brenge,
en dat aan Zijn kant geen manquement
Zoude gevonden werden, het was te wenschen
Hoog Edele Heeren! dat den koning van
Trevancoor het meende, Zo als hij spreekt,
dan hadden wij gaauw gewonnen spel alzo wij

niet

niet anders Zoeken als door Zagte en billijke
wegen die differenten vereffent te Zien, en
den koning van Cochim geresolveert is Zelf
de helfte van Zijn koninglijk aan den Tam,,
baan af te staen, Zo hij daar door den Tre,,
vancoorder maar van Zijn hals koude
krijgen, Ja Zijn hoogheyd heeft Zelfs ons laten
weten, dat hij gewillig was na den Tam,,
,,baan te gaan en den selven in persoon of
door Zijn kroonprins om vergiffenis te soeken,
Zo hij hem mogt beleedigt hebben, Zo daar
door maar een versoening koude werden
te wege gebragt, maar het is na alle gedagten
te laat, den koning van Trevancoor is het niet
te doen om den Tambaan, maar wel om
Zijn Eygen Zaak, en wij stellen vast, dat den
Trevancoorder het mom aangesigt Zo ras
Zal afleggen, als den Tambaan ingebreke
blijft de beloofde penningen tot het voeren
van den oorlog aan den Trevancoorder op te,,
,,brengen en te betalen, den Trevancoor is
gemakkelijk in 't Cochimse rijk gevallen,

maar

maar hij zal 'er zo ligt niet weder in 't
raaken, ook is het den Tambaan sultament
zo zeer niet tedoen om dit moepasschap
en de daar aan hangende prærogativen,
maar zijn waar oogwit is het rijk van
mangattij, zo als uw hoog EdelHeedens
dat ten vollen bekend is, aangaande welk
een en ander wij uw hoog EdelHeedens aan
præsenteeren een schriftelijk relaas, dat den
eerwaarden porcadis koopman Gowinda
pooij sub dato 24. deser hier gelevert heeft, en
waar aan wij denken meer geloof te moeten
hebben als ons lief is, zijnde gepaart van
een nader schriftelijk verhaal door genoemde
koopm: gowinda en canarijn Nagerda
malo geweest lieveling van den Jongst
overleden koning in dato 28.e deser aan den
koopman Ezechiel Rhabbij gedaan, dat
ons ook niet onwaarschijnlijk voorkomt,
want het is waar, dat Trevancoor aan
betta Tambaan den titul van koning
van Cochim gegeven heeft en dat de

voornaamste

voornaamste kooplieden als Ezechiel Rhabbij,
oependra Chettij en Naga Porboe daar op staat
maken, dat zij van wegens den Tambaan
tot het fourneeren van een considerable som,,
,,ma gelds zullen werden aangesprooken, en
wat mangattij aanbelangt schijnen den Trevancoor
en den Tambaan de toestemming van
de Comp: te willen soeken, op dat den
Tambaan voor 't vervolg niets van de Comp:
magte vreesen hebben en dus in een vreedige
possessie van dat rijk blijven kan, dewijl ze magt
genoeg hebben om het tegenswoordig te overweldigen
de Comp: mag willen, of niet, intusschen
zijn wij nog besig met 't over en weder
schrijven van olas aan den Tambaan en den
Trevancoorder, onleshatie van alle hostiliteijten
te hebben en als nog te bewerken, dat de
zaaken tot een minnelijk accommodement
gebragt werden, schoon wij ons wel mogen
beloven dat het van geen succes wesen zal
en dat den koning van Trevancoor niet
anders zoekt als Cochim en d' omleggende

rijken

rijken onder zijn heerschappije te brengen, dat
men mogelijk eerder, als men denkt, zal zien
gebeuren, dog wij zijn verpligt, gelijk wij
ook gedaan hebben en nog doen zullen, om
geen middelen ongetenteert te laten, die maar
te bedenken zijn, om het rijk van Cochim
van een totale ondergang en overheering
te bevrijden wij uw hoog Edelheedens met de
zijdsche troublen niet langer ophouden, dewijl
de tijd daar toe ook te kort en het wesentlijks,
„te bereets, hoewel kortelijk verhaalt is, maar
wij zullen nu iets aanroeren van de voorsz:
onlusten daar wij / god dank / nog hebben
kunnen buyten blijven.—

Uw hoog Edelheedens is bekend, dat den koning
van Canara in den voorleden oorlog meest
alle de landen van Calastrij had ingenomen,
dog in den Jare 1736. door de wapenen van
de Comp: met behulp der Engelschen van den
berg Carla verslagen en tot benoorden de
revier van Matume bij genaamt de Ballia„
patnamse revier gerepousseert is, waar na hij

Canarees

Canarees in 1737. een verdrag met d' Engelschen
en Colastrij gemaakt en voor zich behouden
heeft de geconquesteerde landen benoorden matumme
evengem:, welke landen hij eenigen tijd, maar
met geduurige betwisting van de Colastrijse prinsen,
beheerscht heeft, tot dat in anno 1740 door tuss„
schen komst van den berg vorst pallaredoe een
tweede accoord gesloten wierd waar bij den Canarees
alle die landen tot de noorder grenden van
Neliseram weder afstand aan Colastrij voor een
notable somma van 10000 pagoden van welke
somma Colastrij immediaat 6000. pagoden
voldeed en tot dat de resteerende pagoden zouden
afgelegt zijn, bij wijse van hypoteek drie fortjens
in 't prinsdom van Neliseram in de magt
der Canaresen liet, maar Colastrij dogt weijnig
aan die voldoening en liet zelfs door den
prins van Neliseram een van die drie
fortjens bespringen en in besit nemen in een
tijd, dat het door d' agteloosheijd der Canaresen
niet wel versterkt en bewaart was, hier
door raakte den Canarees in 't harnas en

begon

begon allengskens volk op de been te brengen,
en dewijl Colastrij te zwak was om de Cana-
"resen het hoofd te bieden, zo riep hij de marattijs
te hulp met aanbieding van een plekje lands
aan de mond van de neliseramse rivier,
zo als uw hoog Edelheedens dat bereets bedeelt
is, maar dewijl den prins van neliseram
geen zin in die nieuwe gasten heeft, zo heeft hij
de Franschen ingeroepen en hen voorsz: fortjen
aangeboden, waar op de Franschen ook met
graag zijnde immediaat gem: fortjen als mede
een plaats tot Ramattalij in 't rijk van Cola-
"strij in possessie genomen hebben, waar tegens
door ons dog zonder effect, gelijk gemeenlijk
geschiet, is geprotesteert geworden dog d' engelschen
hebben het bij geen protesten gelaten, maar sterk
bij den koning van Canarij g'arbeijd om de
Franschen door zijn magt uit hunne nieuwe
Etablissementen te doen delogeeren, ja ze hebben
zelv hunne secunde met circa 300. man na
't leger van de Canareesen in Neliseram
afgezonden, dog zij zijn door de Franschen

genoodsaakt

genoodsaakt geworden na verloop van vijf
dagen terug te keeren en de Franschen arbeijden
sterk aan 't bedroevde hoff om vreede voorgem:
prins van Neliseram te verkrijgen, terwijl
de engelschen zich hier en daar versterken
tegens de prinsen van Colastrij en de Franschen
de laastgem: ondersteunen met kruijd, lood en
andere benodigtheeden meer, waar onder adij
ragia ook zijn rolle speelt, die staand op de
zijde van de Engelschen is, om zo veel in zijn
vermogen is, den ondergang der Colastrijse princen
te bewerken, die weder tot hunne devotie
hebben den koning of liever het koningje
van Coteate den Calnoor van bargare,
of den nieuwen koning van Taddatenaddoe,
en den voornamen Coenkie nairo, die alle
door de Franschen werden opgeritst tegens de
Engelschen, dewelke volgens Cananoorsschrijvens
van den 12. augusti passo: door de prinsen
van Colastrij zouden genoodzaakt zijn
geworden hun pagger tot Randatarre en
rondom tot egare te verlaten en met hun

manschappen

manschappen, canons en mortiers na Tallicherij
te vlugten, zo dat om de noord mede alles
in rep en roer is en die onlusten veroorsaaken
zullen een zeer moeijelijken indaan van de
producten van dat land, als Sandel, cardomon,
peper en wat des meer is hebbende den Koning
van Canara reets verboden den uitvoer van
rijst uit deszelfs landen zo dat wij goedgevonde,
hebben onse neutraliteyt en non bemoeije,
nisse in alle die swarringen aan het Hoff
van Bedroer door onsen tolk van barsalour
te doen vertegenwoordigen, ten fine voor ons
te houden een vrijen afvoer van dat noodsaa,
kelijk voedsel, waar van onse voorraad thans
groot is 395 66/75 lasten, de ministers van Ceylon
hadden gaarne uit rijst willen gedient zijn,
maar wij kunnen deese omstandigheeden geen
enkeld korl missen, uijtvrees van naderhand
gebrek te zullen lijden, dat wij gem:
ministers ook hebben gecommuniceert tot der,
selver narigt,

Den Zamorijn is thans van een

paisible

paisible en heen redelijk gedrag ten opsigte
van d'E Comp: 't geen wij wenschen, dat van
een lange geduurdaamheijd wesen mag, alsoo
op de goede luijmen van de mallabaarsche
vorsten niet veel staat temaken is, waar
door meenigmaal veroorsaakt word, dat men
binnen een korte tijd van een zeer differente
berigt geven moet tot weijnig genoegen van
de Heeren Majores en uw hoog Edelheedens, Doe
veel het ons nog lief is, dat wij uw hoog Edel,
heedens onder alle voorsz: kwade tijdingen kunne,
berigten, dat het land gedunt en gedegouteert
hebbend hibtoriaal van de Triporattijse pagood
door het afsetten van de bewuste paberta pattere
en Nandiarlij Namboerij en door het aanstellen
van zeker Namboerij ola Catty Crour ge,
,naamt tot Zammodaija Deudelijk en ten laatsten
is afgemaakt en tot genoegen van de Comp:
ten einde gebragt door den koopman Ezechiel
Rabbij en den Capitain der toepassen Silves,
,ter Mendes als daar toe gecommitteert
en gequalificeert geweest zijnde, en nademaal

gem:

gem: Capitain Mendes zich in die commis„
sie bij uitstek gekweten heeft en een bequaam
en vigilant subject is, waar van men
bij alle voorvallen bijsonder goede diensten
heeft, zo kunnen wij niet nalaten den
Mendes op 't aller beste bij uw hoog Edel„
heedens te recommanderen om met een
vermeerdering van zijn gagie, of zo als
uw hoog Edelheedens ten zijnen opsigte zullen
gelieven te disponeeren, begunstigt te mogen
werden. —

Voor weijnige maanden liet zich
op Mallabaar alles tamelijk wel aansien,
en men meende zich te kunnen beloven
rust om de zuyd en vreede om de noord,
zo dat wij bij dese schielijke en overwagte veran„
dering van tijden en zaken bekennen moeten
maar menschen te zijn, die niet kunnen ge„
ringe en gebornierde kennisse door het
toekomende niet kunnen heen zien. —

De resolutien en verdere papieren
tot den inhoud van desen brieve relatief hebbende

hebben

hebben wij om de veelheyd van 't werk ende
kortheyd des tyds onmogelijk kunnen klaar krijgen,
maar hopen deselve volgen te laten in october
aanstaande, wanneer wij na Nederland schrij„
ven volgens jaarlijkse gewoonte. —

Voorts gaan hier besijden nog drie
olas als een van Trevancoor in antwoord op
ons voorsz: protest gedateert 26 een van den
Tambaan en een van Dellawa op den 28 en
29 deser alhier ontfangen, en nademaal
den kroon prins van Trevancoor, den veld„
overste Dellawa, mitsgs: poekoe moesa marcaar
en carta Tambaan op Chertallij bevinden en op
onse ola, die van 27 deser aan den Tambaan
geschreeven en desen bijgevoegt is, versoeken dat
wij onse gecommitteerdens na Terro gelieven
te zenden om de preetensien van den Tambaan
door de braminesen te laten examineeren
en uijtspreeken, zo hebben wij op gisteren goedge„
vonden en geresolveert den majoor van Wriberg
en den fiscaal Borrijn na voorsz: plaats ten
dien einde te laten trekken, zo dra de braminesen

zich

Zich naderwaarts begeven als mede aijnicottij
Nambeddij, Crangara codda caijmaal, Moerianattij
Nambiaar, Aunau Namberij en den paljetter,
die ook gerequireert werden, om als landregenten
van alles wat de pretensien van den
Tambaan, het moespaskap ende daar
aangehoorende voorregten en prerogativen
betreft, de nodige opheldering en informatie
tegeven tot narigt en elucidatie vande bra,,
mineden, die het ondersoek en den uitspraak
doen zullen wij zullen uw hoog Edelheedens
den uijtslag van dese vastgestelde onderhande,,
,,ling en negotiatie zo spoedig als mogelijk
is, ter kennisse brengen en duagten te staan,
hoedanig het met uw hoog Edelheedens goedvinding
en intentie overeenstemt, dat wij den koopm.
Ezechiel Rabbij met de zijnen in dese stad en
in onse protectie genomen hebben, om desen
onden koopman van d' Comp: voor alle
gevreesd werdende vexatien, knevelarijen
en insulten te dekken en te bedrijven, mitsgs.
wat uw hoog Edelheedens ons zullen gelieven

te

te ordonneeren ten belange van 't mangattijse
rijk, dat na alle gedagten viva La Force
door den Tambaan zal werden ingenomen
en g' usurpeert . –

Zo even worden hier nog aangebragt twee
olas door betta en carta Tambaans aan Ezechiel
Rabbij en een ola van den koning van Cochim
aan den gm. zagrebben geschreeven, dewelke onder
de verdere bijlagen tevinden zijn en uw hoog
Edelheedens zullen aantonen, dat gem: koopman
al om eenige contanten is aangesproken, en wat
zijn Cochimse hoogheijd versoekt, om door de
Comp: uit zijne presentie verlegentheijd en
jammerlijken staat gered te werden. –

Ten besluijte deser voegen wij hier nog
bij een viervoudige catalogus van benodigde
medicamenten met vedrig versoek om dies
voldoening, een extract Cananoorse brief
de dato 21. deser, dewelke heden hier op
Cochim ontfangen is sprekende van eenige
voorgevallene feijtelijkheden tusschen Colastrij
en d' engelschen item een Loquoiskement en

facture

Van Mallabaar ult.o September 1751,

Facture groot ƒ 29433: 1. 8. d'onkostreekening in het afdrukzel van de Zegulls, waarmede de monster kisten van de peper inbrenger deses afgescheept verzegult zijn, verblijvende voor 't overige met alle Eerbied en Hoogagting /: onderstond :/ Hoog Edele gestrenge groot agtbaare, wijdgebiedende Heeren /: lager :/ uw hoog Edelheedens onderdanige en gehoorsame dienaaren /: was geteekent :/ A.m C.s de Lahaye, C.n B.n F.k van Wrisberg, D.l Bos, N.s Bowyn, G.t J.n Feyth, M.s H.k Beyts A.y van vechten secretaris en H.s v.r d.r Steeg /: in margine :/ Cochim den laatsten September A.o 1751, /: en daar onder :/ 's Comp.s Zegul P: S: de nevens gevoegde Lijst van benodigde ammonitie goederen, kruyt etc.a versoeken wij, dat uw hoog Edelheedens, so na doenlijk gelieven voldoen, te laten. —

Ceylon

Van Ceylon den 31.e aug.s A.o 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheyd, den hoog Edele groot achtb.: Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal, en de Edele Heeren Raden van Nederlands India

Hoog Edele, Groot Agtb: Wijdgebiedende Heere!

Het was in het begin van de maand Junij laastleeden, dat ik de eere hadde, te recipi„ „eeren uw hoog Edelheedens gevenereerde secreete letteren van den 2. Februarij deses Jaars, volgens welkers g'eerden inhoud ik, alschoon men tot dus lange geen occasie aan handen gehad heeft, niet zal nalaaten bij eerste scheeps gelegent„ „heyd transport naar India de hoofdplaatze te bleenen aan den allier, te vindend pan„ „gerang gusti nevens het gevolg van den zelven zowel als van den in de maand april Jongstleeden

afgeleeden

Van Mallabaar den 31: augustus 1751,

overleeden panggrang Bantam, en teffens
behoorlijk observeeren het geene uw hoog Edel„
heedens ten haren opsigte verders hebben gelieven
aantebieden. →

Ondertusschen neem ik de vrijheijd uw
hoog Edelheedens altoos in eerbied aantepre„
senteeren een afschrifte van het berigt, dat door
de gestelde gecommitteerdens de cooplieden, Warnar
Berghuijs eerste pakhuijsmeester en Jan Volkert
Franchimont eerste visitateur onder dato 17. deezer
is overgelegd, wegens de gedane examinatie der
door uw hoog Edelheedens jongst per het schip
Dishoek dit heen gezondene muntspecien, be„
staande in zilvere ropias, piasters en sjalotten,
aantoonende dat deselve hier te lande bij
de Comp: niets, dog in 't particulier alleen
de ropias rouleeren en gangbaar zijn tot
24. stuijvers 't stuk insteede van 20. stuijvers,
en dat de piasters 4., en de sjalotten 3.
stuijvers in verschil geeven minder dan
derzelver bekomen aareekeninge, gelijk dat
een en ander bij gedagte berigt in 't breede

werd

Van Ceijlon den 31: Augustus A°. 1751,

werd aangeweezen, blijvende dus die muntspecien
in 's Comps: cassa alhier leggen zo als die
ontfangen zijn, zonder dat men in staat is
deselve hier veel minder op Tutucorijn te kun„
nen van de hand zetten, en waardoor dan
ook mits gebrek aan contanten de lijwaat
negotie op de overwal niets naar behoren kan
aan de gang gehouden werden, maar de weefge„
touwen komen te verlopen en dus dien handel
ten eenemaal staat in verval te geraken,
mitsgaders den eijsch pro patria niet naar
wensch zal konnen voldaan werden, temeer
ook jongst ontfangen goud per voormelte bodem,
zo duur is aangereekent, dat men onmogelijk
kans ziet, het zelve op de overwal met eenige
de minste advance van de hand te zetten, na„
demaal het twee fanums op ieder pagood schreeld,
dat het zelve duurder aangereekent is, dan het
vorig goud, het welk zo hoog in prijs is
geweest, dat men de koopliedens genoegzaam
heeft moeten opdringen om d' E. Comp: voor alle
schaade te bevrijden, des men genoodzaakt zal

zijn,

zijn, dat laatst ontstaan goud, om den sluwaat handel zo veel mogelijk aan de gang te houden, zo goed men kan onttezetten, alle 't welke ik dan van mijn pligt agte uw hoog Edelheedens bij deezen in eerbied kennisse te brengen;

Voorders hebbe ik de eere uw hoog Edelhee„dens reverentelijk te berigten, dat op den 25. Junij mitsgaders 8. 12. en 14. Julij passato ter ponnecail„ ze reede behouden zijn gearriveerd, de baarze scheepen Diemen, Spaanderswout, Luxenburg en Arnestein, de drie eerste voor de kamer Amsterdam en het laatste voor Zeeland uijtgevaren, zijnde de drie laatst gemelte bodems voor Ceijlon op den 13. courant ter deezer reede aangekomen, en het eerste gedestineerd naar Bengale, hebbende tegens den 11. van deeze maand de reijse over Cormandel naar de Ganges onder„nomen, naar inneming van de zilverkisten, welke per onze baarde scheepen voor die directie meede aangebragt zijn en ten welken belange men ook in hoope van uw hoog Edelheedens goedkeuringe, de ministers ter

gedagte

gedagte Custe verzogt hebben, ver„mits die bodem zomwijlen omtrent het bezeijlen van de Ganges eenig gevaar mogte loopen, het in hebbende geld per Luxenburg aangebragt aldaar te ligten, en met een ander aan de hand hebbende schip naar die directie voort te schikken

Voornoemde vier uijtkomende schee„pen hebben gedurende de reijse aan dooden en zieken gehad als volgt, namentlijk Diemen 13., Spaanderswout 3., Lu„xenburg 9. dooden en en Arnestein 1. doode en 10. zieken,

Waarmede ik Eere hebbe, onder reverente salutatie met de meeste agting mij te noemen /: onder„stond/ Hoog Edele groot Agtbaare, wijdgebiedende Heere /: lager:/ uw hoog

Edelheedens

Van Ceijlon den 31. Augustus Ao 1751,

Edelheedens onderdanige onderdanige en gehoorza„
„me dienaar /: was geteekent /: Gd Jn Vreeland,
/: in margine /: Colombo den 31. Augustus 1751,

Buijtenzorg

Van Buijtenzorg den 3. december Ao 1751,

Aan Syne Hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot Agtbaar Heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India

Hoog Edelen Groot Agtbaar Heer

Het is om aen uwE: groot Agtbaar heer be„
„kent te macken dat ik door rijs gandsa
een gewaarschout als dat den vijant van
den berij Salack is Eest gekomen in het buij„
tenzorg sondt in een Kampoon pallabarije digt
onder het geberkte waar op de twee capiteijns
van de morgen te sammen met Jan de
Corporaal een op gemarcheert over batatoolles
en een Saldaet het wijser Sedanije over
gegaen om te sijen den vijant te verbolgen;
verblijven met alle gehoorsaamheijd

/: onderstondt /:

Van Buijtensorg den 3. december 1751,

/: onderstond :/ Hoog Edelen Groot agtbaar heer
/: lager :/ uw hoog Edelen groot agtb: Eer-wee,
derighe dienaar /: wasgetekent :/ J.s Jardein
/: inmargine :/ Buijtensorg den 3. december
A.o 1751 /: en daar onder :/ Radyen Miera
is van hier weder om naar Tjanjoor maer
nog niet in Buijtensorg was maer
ik hebt aan hem laten weten. —

Buijtensorg

Van Buijtensorg den 7. december A.o 1751,

Hoog Edel: Groot Achtbaare
Wijdgebiedende Heer,

Naa dat den Hemel heeft beraagt d'E Comp.s
waapens te Zegen, soo hebbe de Eere uw hoogh:
Edelheyd te Feliciteeren, met overwinning van
ons tegen den vijand die heeden is geslaagen uyt
Zijn leeger boven Paladarie, en Zijn gevligt, regts,
en lings, en op het gebergte, Salak, naa dat
heenige op't veltslaag Zijn gebleeven hebbe mede
twee hoofden van hem gekreegen, die het
leeger van dendel den vijandt gecommandeert
hebben, als Tomjong Ranga en Maas, welke
niet twijffele of van Zijn principaalen
hoofden sallen Zijn, mitsg.s hebben verovert
een vendel eenige parings pieken, en aanders
waapens, beneffens een slaave Jonge, die ik hier
beneffens twee hoffen, van de hoofden sende
vervolgens dieruijt niet verder met de
onderhebbende dragonders als hen uyt voeren,
in 't gebergtens, ben weerom naa Buijtenborg

gekoomen

Van Buijtensorg den 7: december Ao 1751,

gekroomen, maar alle de Inlanders met den Corporal Jan de Grote daar selfs waar den vijandt Zijn leeger geweest is, gelaaten, met belasting, van den vijandt te moogen vervolgen, waar hij ook magt vlugten of weesen welk Eerste alles naa Zijn hoog Edelheijt wel behaagt, Zal Zijn, en door deese okasie uw hoog Edelheijt aenniemeffren, tot verdere groote geneegentheijdt, tegen die de eer heeft met alle eerbiedt Zig te noemen /: onderstond/ Hoogh: Edelt: groot achtb: wijtgebiedende Heer /: lager/ uw hoog Ed: groot Achtb: Heer Heer ootmoedigste dienaar /: was geteekent/ Dr. Bacheracht /: in margine/ Buijtensorg den 7. decem„ ber Ao 1751,

Aan

Van Buijtensorg den 12 december 1751,

Aan Zijn hoog Edelheijdt den hoog E. Eedt: Groot Agtbaare Heere

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c. &c. &c.

Hoogh Edele Groot Agtbr: Heer

Neeme de vrijheijdt met alle eerbiedt uw hoog Edelheijdt te raporteren, als dat naarigt gekreegen heb, dat Ke Tappa en Bagus blan, met agt Cantanners en vier vrouw volk, aan de west kant van't ge„ bergte Salak is gevlugt, waar op vrijwillige Javanen met een oppasser van d'Eer Commissaris daar op uijtgezonden om hem te vervolgen als meede morgen willens ben eenige patroljes te senden om alle weegen hem te beletten, naa Tjanpia hebbe deeses meede gemelt, en gelast van patroljes daar op uit te senden. —

Benessens hebbe Zijn hoog Edelheijt te berigten, als dat bij de laatste slag, geblèvene Zijn de volgende hoofden

- Pangerang Madura
- Aria Sumbu
- gadoem
- Gadien Barom
- Aria Kuralassa

Deeses is mij berigt door een Javaan, die door

den

den vijandt gevangen geweest is, van de Campong waar zijn leeger geweest is, Eeden palasarie, en naa de koppen wel geexamineert, ons ook gewesen wie het was, die hier nu alle op een bamboes op de passer staan, de gemelde Javan, hebbe meede met de patrolje laaten gaan, om dat hij mij berigt heeft, waar dat de vijand sig tegenwoordig ophout, en de weegen weet, als meede ke Tappa en Bagus bian heeft, om die aantewijsen, aanders soude hem hier meede senden, om hem te kunnen naader naavra„ gen. —

ik heb de hend compg: Inlanders van capt: Magmet hier op buijtensorg laaten komen, om te laaten aan de westkant van 't gebergte Salak patroleeren, welk hoope meede alles naa zijn hoog Edelheijts genoegen sal zijn waarmeede als dan de vrijheijdt gebruijkt mij met alle onderdanigheijdt te noemen /: onderstond / Hoog Edel: groot Achtbaare Heer / lager / uw hoog Ede achtb: heer oodmoedigste dienaar /: geteekent / D: Backeracht / in margine / Buijtensorgh den 12: 7ber: 1751, —

Tangerang

Batavia

Aan Zij Edelheijd den hoog Edelen Groot agtb: Heer

Den hoog Edelen Heer Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands India &c: &c: &c:

Hoog Edele Groot Agtb: Heere

Met alle uedrige Eerbied werd uw hoog Edelen Groot agtb: gerapporteert als dat ik soo Immediat heb berigt gekomen, dat kee Tappa sig met sijne onderhebbende magt tusschen den berg Salack en Tiedang ophouden vernoemend is weder na den berg mona„ „ra te gaan vervolgens rapp: uw hoog Edelen Groot agtb: als dat ik den vaendrig Swandt tot Tsiampia heb geschreven, en waekend ook over den berg monarra te houden als mede rapp: uw hoog Ed: groot agtb: als dat die alhier sijnde buffels den heer van Sugte„ len toegehooren voor 't overigt soo gaet hier

Inleggent

Van Tangerang den 8.e december A.o 1751,

Inleggent tot uw hoog Edele groot agtb: over een oude Extra onkost reekening met onderdaa„nigen versoek dat uw hoog Edele groot agtb: deselve gelieven te beögen, waar mede ver„bleijve na nedrige dienst presentatie met diep schuldig Eerbied /: onderstond:/ Hoog Edele Groot Agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Edelen onderdaa„nigen Dienstwillige dienaar /: was geteekent:/ J.s Verkolen /: inmargine:/ Tangerang den 8. december 1751,

Batavia

Van Buijtenzorg den 10. December 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijdt den hoogh Edelens Groot Achtbaare en wijdgebiedende heer

Jacob Mossel

Gouverneur generaal van Nederlands India &.a &.a &.a

Den Hoogh Edel: groot Achtb: Heer

Neeme de vrijheijdt met groot eerbiedt aan Zijn hoog Edelheijdt, verder te communiceren als dat, dier wijl de twee Compg: Inlanders sig onwillig sien lieten, om van verder de gebergte lieten, om van verder de gebergte Salak te klimen, soo hebbe goedtgevonden, van eenige Javanen te comanderen als naamentlijk 20. man van buijtenzorg en 20. man van radien Wiera met eenige hoofden, om den vijandt te soeken, die sig nu in de klippen versteekt, Ke Tappa is met Bagus bran en seeven Bantammers en twee vrouw volk, heel siek Zijnde bij malkaar, sonder meer aander volk, die alle van hem gevlugt Zijn de aander hoofden volgens berigt Zijn alle dood, en eenige geduevelt hoope dat deese versending van de Javanen meede naa Zijn hoog Edelheijts genoegen sal Zijn, de dragonders kennen van geen dienst meede de Inlanders, de Comp: van Capiteyn magmat, maar van Sidawangso souden nog tot eenige patroljes hier op buijtenzorg dienen, kunnen boven op't voet van't gebergte Salak, daar Zij nu leijen, voeren meer quaadt uijt

in

Van Tangerang den 8.e december A.o 1751,

Inleggent tot uw hoog Edele groot agtb: over een oude Extra onkost reekening met onderdae„nigen versoek dat uw hoog Edele groot agtb: deselve gelieven te bevogen, waar mede ver„bleijve na nedrige dienst presentatie met diep schuldig eerbied /:onderstond:/ Hoog Edele Groot Agtb: Heer /:lager:/ uw hoog Edelen onderdae„nigen Dienstwillige dienaar /:was geteekent:/ J.s Vertholen /:in margine:/ Tangerang den 8. december 1751,

Batavia

Van Buijtenzorg den 10. december 1751,

Batavia

Aan Zijn hoog Edelheijdt den hoogh Edelens Groot Achtbaare en wijdgebiedende heer

Jacob Mossel

Gouverneur generaal van Nederlands India &.a &.a &.a

Hoogh Edelt: groot Achtb: Heer

Neeme de vrijheijdt met groot eerbiedt aan Zijn hoog Edelheijdt, verder te communiceeren als dat, dewijl de twee Comp:s Inlanders sig onwillig sien lieten, om van verder de gebergte lieten, om van verder de gebergte Salak te klimmen, soo hebbe goedtgevonden, van eenige Javanen te comanderen als naamentlijk 20. man van buijtenzorg en 20. man van radien Wira met eenige hoofden, om den vijandt te soeken, die sig nu in de klippen versteekt, Ke Tappa is met Bagus buan en seeven Bantammers en twee vrouw volk, heel siek zijnde bij malkaar, sonder meer aander volk, die alle van hem gevlugt zijn de aander hoofden volgens berigt zijn alle dood, en eenige gesneuvelt hoope dat deese versending van de Javanen meede naa Zijn hoog Edelheijts genoegen sal zijn, de dragonders hennen van geen dienst meede de Inlanders, de Comp:s van Capitijn magmat, maar van Sidasrangso soude nog tot eenige patroljes hier op buijtenzorg dienen, hennen boven op't voet van't gebergte Salak, daar zij nu lijgen, voeren meer quadt uijt

in

Van Buijtenzorg den 10:e december 1751,

in die bij leggende negerijen als goedt :/

So versoeke seer ootmoedig Zijn hoog
Edelheijdt seer geneegene orders, op ik mag
met de dragonders en de tweede comp: Inlanders
weer om komen, en de comp: van Sudawangso
hier op buijtenzorg posteeren, want het is niets
meer vijandlijks hier, en wel principaal
voor de hier zijnde Javanen, die selfs wel
in staat zijn, om het quadt, dat nog mogte
voorvallen, af te weeren, en wel ja te mogen
weesen van in deese beste tijdt haar landt
te mogen bebouwen, waarom versoekte wel
uw hoog Edelheijdts mijn met eenige hoog ge„
eerde orders geliefde voor te komen en dat
versekert mogte weesen het alles naa
Zijn hoog Edelheijts wel behaagen is waar
op de vrijpostigheijdt gebruijkt van mijn
met alle eerbiedt en onderdanigheijdt te
noemen /:onderstond:/ wel Edele groot achtb:r
Heer /:lager:/ uwel Ed: achtb: seer oodmoe„
„digste dienaar /:was geteekent:/ D:o Backeracht
/:in margine:/ Buijtenzorg den 10: Xber: 1751,

Batavia

Van Tangarang den 11:e December A:o 1751,

Batavia

Aan Zijn Edelheijd den hoog Edelen Groot Agtb:en
wijtgebiedenden Heer den hoog Edelen heer

Jacob Mossel

Gouverneur Generaal van Nederlands
India &c: &c: &c:

Hoog Edele Groot Agtb: Heer

Met alle nedrige eerbied werd uw hoog
Edelen Groot agtb: gerapporteert als dat ik gisteren
avondt te 5. uuren heb berigt becomen dat den
Cap:n Backeracht den rebell Kee Tappa in de
Negerij pallaseerie heeft geattaqueert en hem
uijt 't land van Buijtenzorg verslaegen soo
dat hij weder heeft moeten na 't gebergte
Salack vlugten, en zijn 2. opperhoofden
die 't leeger van Kee Tappa hebben gecom„
mandeert, gesneuvelt en heeft gem: Cap:n Backe„
„racht die koppen van de 2. opperhoofden mede

genomen

Van Tangerang den 11: december 1751,

genomen vervolgens werd uw hoog Edelen
groot agtb: geraff: als dat ik mede Edb be„
„rigt becomen als dat den pangerang Mustaffa
van bantam den Rato Bagoes en Madacrie
op Mampiem in 't bantams verslaegen, Eed:
soo dat hij met 500 man na de negerij
Maedoor (aen de Zee kand leggent) Eed:
moeten vlugten, waer mede verbleijve
na nedrige dienst prezentatie met diep schul„
„dig eerbied /: onderstond:/ Hoog Edele groot
agtb: Heer /: lager:/ uw hoog Edelen onder„
„daenigen D: W: Dienaer /: was geteekent:/ J:
Verkolen /: inmargine:/ Tangarang den
11: December A:o 1751,

China

Van China Den 30. November A:o 1751,

Batavia

Aan Sijn hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot agtb: Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal en de wel Edele Heeren
Raaden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Agtbare
Wydgebiedende heere en Heeren

De ondergetekendens die door uw hoog Edelhedens
met den overledenen en gewesenen opperkoopman
en eerste Supercarga gaylard Roberts bij secrete
Instructie geordonneert en gequalificeert zijn
tot de bemagtiging en inzameling van een
aansienelijke partij goud, mitsg: om het gedrag
van de jongste vergebleevene cargas Fredrik Chris„
tian Roemer en Ernst Louis Temmink in
derselver aangegane contracten te ondersoeken,
hebben bij deesen de Eer uw hoog Edelhedens
pligtschuldig te bedeelen, dat noopens eerstgem:
articul, voormelde opperkoopman Roberts, met

den

Van Tangerang den 11: december 1751,

genomen vervolgens werd uw hoog Edelen
groot agtb: geraff: als dat ik mede Edb be„
„rigt becomen als dat den pangerang Mustaffa
van bantam den Rato Bagus en Mablacrie
op Mampiem in 't bantams verslaegen, heeft
soo dat hij met 500 man na de negerij
Maedoor (aen de Zee kand leggent) heeft
moeten vlugten, waer mede verbleijve
na nedrige dienst presentatie met diep schul„
„dig eerbied /:onderstond:/ Hoog Edele groot
agtb: Heer /:lager:/ uw hoog Edelen onder„
„daenigen D: W: Dienaer /:was geteekent:/ J:
Verkolen /:in margine:/ Tangarang den
11: December A.o 1751,

China

Van China Den 30. November A.o 1751,

Batavia

Aan Sijn hoog Edelheijd den hoog Edelen Groot agtb: Heere

Jacob Mossel

Gouverneur generaal en de wel Edele Heeren
Raaden van Nederlands India

Hoog Edele Groot Agtbare
Wydgebiedende heere en Heeren

De ondergetekendens die door uw hoog Edelhedens
met den overledenen en geweesenen opperkoopman
en eerste Supercarga gajlard Roberts bij secrete
Instructie geordonneert en gequalificeert zijn
tot de bemagtiging en insaameling van een
aansienelijke partij goud, mitsg.s om het gedrag
van de Jongste vergebleevene cargas Fredrik Chris„
„tian Roemer en Ernst Louis Temmink in
derselver aangegane Contracten te ondersoeken,
hebben bij deesen de Eer uw hoog Edelhedens
pligtschuldig te berigten, dat noopens eerstgem:
articul, voormelde opperkoopman Roberts, met

den

den laastgeteekende in deesen, bij hun arrive,
ten eersten in alle secretesse niets onbesogt gelaa„
„ten, maar hun uijterste devoiren tot dies
contracteeringe bij welgesetene marchanten
hebben aangewend, gelijk zij dan ook binnen
den tijt van 4 à 5: dagen voor de laaste prijs
die maar immers te bedingen is geweest ——,
de volgende partijen hebben geslooten, als

2000. thaijlen swaarte met den Coopman Tee ongqua
1500. " " " " —— do: Bouquijqua
1000. " " " " —— do: Chemqua
3000. " " " " —— do: Suijqua
4500. " " " " —— do: Tsja hou

en naar de aankomst van den thans eerst
geteekenden in desen, nog. —

500. thaijlen swaarte met den Coopman Jong huijqua
—— dus in het geheel

12500: thaijlen, van de gewoonelijke tijnte en dat
tegens 112. thaijlen silver, de 10. thaijl swaarte
surpasseerende uw hoog Edelheedens gestippuleerde
prijs, een halve thaijl, 't welk wij vertrouwen
dat gunstig opgenomen mag werden, nadien het

onmogelijk

Van China den 30: November Ao 1751,

onmogelijk is geweest mindere prijsen
te bedingen, en om de kleene differentie, dies
contracteringe niet raadsaam g'oordeelt hebben,
te staaken, van welke partij op de meng„
vuldige persuadatien, de eerste, tweede, en
laastgenoemde Coopliedon, ieder 500. thaijlen binnen
den tijt van 4. maanden te leveren aangenomen
hebben, waar van wij dan ook Th: 997:7:7.
volgens uw hoog Edelheedens veel gerespecteerde be„
velen per het schip Vrijburg naar Malacca
blijkens inneusgaande Copia van onse geleijde
briefje aan den heer gouverneur en raad aldaar,
versonden hebben, niet twijfelende, of dat de daar
aan nog manqueerende circa 500: th: in deese
daagen mede sullen inkomen om per het
schip Geldermalsen gesonden, en en passant on„
der Bantam, of soo als uw hoog Edelheedens
tot dies ontfangst ordre gelieven te verleenen,
besteld te werden, tot den vervoer van de
resteerende 11000. thaijlen, welkers inpalminge
niet en beneevens het geene nog ~~var~~ de gepasseerde
commissie moet inkomen, verdertigt sal werden,

is

is geen anders uijtweg, dan dat wij ander goedes goedreijst Zelfs de overbrengers daar van Zijn;

De aangebragte Somma per d' Standvastigheijd leijd nog vrugteloos, nadien voor dies arrive, geen chinees wat vlijt ook aangewend, te bewegen is geweest, eenige leverantie sonder contanten aantegaan, en naar de aanlandinge dit mineraal bereets soodanig in prijse was g'monteert, dat wij selfs op de genoomene resolutie uijt de afgaande en aankomende Souratse Commissianten om dies montant, alschoon nog 4 à 5 Taeijlen meerder moeste werden besteet, liever in den handel te employeeren dan leedig te laten leggen, daar van hebben moeten afzien, nadien de prijs doender tijt bereets tot 120 en vervolgens tot heeden toe, op 139 à 140 Taeijlen is gereesen, en nog continueeren, het welk ons doet dugten, dat somwijlen eenige der genoemde leveranciers, gedeeltelijk in gebreeke sal doen blijven, of ten minsten een swaare slag toebrengen. —

D' oorsaak, van deese exessive hooge prijs,

kunnen

kunnen wij niemand anders dan de Engelse en france natien toeschrijven, vermits deselve tot de bemagtiging van dien, bij hunne aankomst, sonder geld te ontsien, alle kragten tot dies contracteeringe hebben ingespannen;

Wat nu aangaat het tweede articul, soo is een ider van ons bij alle voorgekomene geleegentheijd niet in gebreeke gebleeven, om volgens uw hoog Edelheedens begeeren agter de geheijmen van voormelde Supercargas in hunne contractatien te koomen, maar moeten betuijgen, dat wij tot heden toe niet in staat zijn geweest, daar van eenige schriftelijke bewijsen, uijt welke omweege en vriendlijkheeden dies versoek bij de weijnige daar van bewust zijnde vreemde natien en Chineesen ook gepaart heeft gegaan, magtig te kunnen werden, nadien sulks door deselve absoluit werd geweijgerd, en dat geen land is, om iemand door den regter tot getuijgenis der waarheijd te constringeere, de eerstgeteekende, heeft den koopman Tsja Hongqua waarmede bijna de geheele

negotie

Van China Den 30. November Ao. 1751,

negotie is volbragt in vrindelijkheyd eens
gesogt daar over te onderhanden maar tot
antwoord bekoomen, dat bij aldien de vrind,,
schap langer van duur soude blyven, nooyt
daar van een woord meer optehaalen wed,,
halven wij tot heeden toe aan uw hoog
Edelheedens nopens die behandeling, geen
meerdere Elucidatie dan onse in deesen g'
annexeerde Copia resolutie dicteerd, en waar
aan wij ons Eerbiedigliyk refereeren, kunnen
doen, egter in hoope leeverende dat de
tijt ons van suffisanten bewijsen meesters sal
laten werden, en waar van wij naar af,,
looping deeser besending, met onsen Hand eer,,
sten supercarga d' H'. Abraham Loof, aan
wien de papieren en Contanten tot deese
secrete Commissie behoorende, zijn g' inkageert,
een breedvoeriger verhaal sullen geeven;

Waarmede wij naar uw hoog Edel,,
hedens dierbaare persoonen in de veylige
hoede van God Almagtig bevoolen te hebben,
deesen sullen besluyten en ons met allen
respect

Van China Den 30. November Anno 1751,

respect en de uyterste hoogagting Eere geeven,
te noemen /: onderstond :/ Hoog Edele Groot Agtbare
Wijdgebiedende Heere en Heeren /: lager :/ uw hoog
Edelheedens ootmoedige en gehoorsaame dienaren
/: was geteekent :/ R'. Toussain, Daniel Armenault
Junior en Jan Oldenzeel /: in margine :/
Canton den 30. November Ao. 1751.

door ons gecollationeert
voorts volgen
Johannes [illegible]
Gesw. Clerq

[illegible] naken
A Swammasson
Gesw. Clerq